



# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

POLGÁRI LÉG- ÉS GÁZOLTALOM

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség 23.297. számú csekk számlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden posta-hivatalban kapható

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV, BÁSTYA-UTCA 13

Telefon: \*184-975, 184-976

Előfizetési ára egész évre 12 pengő

a Polgári Lég- és Gázoltalom című melléklettel együtt. — A szerkesztőség címére küldött szakcikket, ha közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. belügyminiszter úr 109.565—1938. B. M. sz. rendeletével („Belügyi Közlöny” 1938. évi 5. sz.) a vármegyék, városok és községek számára

TŰZOLTÓTESTÜLETEK A LAPOT TAGDIJ FEJÉBEN KAPJÁK



## Újévi köszöntés

Az újév hajnalhasadásakor visszpillantunk az elmúlt esztendő küzdelmeire és gondolkozunk azon, hogy hűen sáfárkodtunk-e a reánk bízott erkölcsi és anyagi javakkal.

Tele volt az elmúlt esztendő küzdelmekkel. A szövetségnek megvoltak nemes célú kitűzései, amelyek megvalósításán erején túlhaladó módon küzdött, és ha nem érte el azokat az eredményeket, amelyeket el szeretett volna érni, jórészt nem a szövetségen és a szövetség munkásain múlott.

Mintha láthatatlan kezek szorították volna el a szövetség ütőerejét, mintha megakarták volna akadályozni a vérkeringést, mintha ezek a láthatatlan kezek rákapcsolódtak volna a szövetség testére — hogy összeroppantsák —, hogy életműködését megnehezítsék. Mintha láthatatlan kezek az akadályok százait és százait rakták volna arra az útra, amelyen a szövetségnek járni kellett, mintha láthatatlan lábak el akarták volna gáncsolni az amúgyis nehezen járó szövetséget, ez volt a meggyőződés és a szövetségnek küzdeni kellett a vélt láthatatlan kezek gátló munkája ellen és munkásságát jórészt erre a szélmalomharcra kellett fordítani.

Meg kell állapítanunk, hogy úgy a szövetségből, mint az összes tűzoltóságok képviselőiből, de a szövetség tagjaiból sem halt ki a lelkesedés ennek ellenére sem, önzetlen munkásságot fejtettek ki egy magasabb és magasabb eszmének az érdekében s előbbre akarták vinni a szövetség ügyeit.

Istenbe vetett hittel, áthatva az idealizmus szent eszméjétől, dolgozott mindenki és becsületes munkával, kitartással, szorgalommal elérte azt, hogy a szövetség ebben a nehéz átmeneti időben is tudott élni és megtudta tenni mindazokat az intézkedéseket, amelyek a tűzoltóságok és a tűzrendészet fejlesztése érdekében szükségesek voltak.

Megszűnt a bizonytalanság érzete, amely már kezdte kikezdeni a lelkeket, megszűnt ez az érzés. Kiérezte az országos szövetség azt a szeretetet, amely a tagtestületekből felé áradt és ez a szeretet adott erőt, kitartást a további munkásság folytatására.

Egett a lelkekben a szeretet tüze s nemcsak elnökünket, a szövetség elnökségét, hanem minden tagtestületünket áthatotta a nemes érzés, amely nemes érzésből eredő munkásságnak csak egy célja volt: szövetségünket boldogulni látni.

Az új esztendő hajnalhasadásakor arra kérjük minden bajtársunkat s a húszesztendei rabság után felszabaduló bajtársainkat is, hogy teljes munkaerejükkel, odaadásukkal és szeretetükkel támogassák azt a sok viszontagságot és meg nem értést ért szövetséget, mert csak közös összefogással tudjuk elhárítani a még mindig fel-feltornyosuló akadályokat és csak kéz a kézben, erős akarattal tudjuk kivívni azt a helyet közéletünkben, amely helyért a tűzoltóság élén az országos tűzoltószövetséggel már több mint hat évtizede küzd és amely helyet egyszer azzal a kitartó munkával, amely a nemzetvédelem szolgálatában is áll, egyszer mégis csak el kell érnie.

Fel tehát, bajtársak, a további önzetlen, kitartó munkára!



# A tűz pusztításai Debrecenben

Irta: vitéz Roncsik Jenő dr

Talán nincsen egy talpalatnyi rög sem Debrecenben, amely fölött ne dühöngött volna a pusztító tűzvész. A város életében legalább egyszer minden telken volt tüzeset s bizony sok utca és sok ház évszázadokon keresztül többször egymásután is leégett, mint hogyha a sors keze vagy a gonosz szellemek szándékosan akarták volna a föld színéről eltüntetni ezt a sokat szenvedett és sokat sanyargatott várost.

A tűzvészek évszázadokon keresztül ezer és ezer debreceni polgárt juttattak koldusbotra s a városnak hol az egyik, hol a másik részét tették porrá, hamuvá, a földdel egyenlővé.

A tüzek legnagyobb része gyújtogatásból keletkezett. A városban lévő házak jórészt fából építettek, tetőfedő anyagul nádat, szalmát és zsindelyt használtak, a kerítések karóból és száraz sövényből fonták, az udvarok tele voltak széna- és szalmaboglyákkal, sok helyen az apró telkeken a házak is tűzszóftak voltak, a falakhoz gazostetejű istállókat, ólakat és színeket ragasztottak, ezek voltak az okai annak, hogy a tüzesetek olyan nagy arányokat tudtak ölteni.

Az egykorú viszonyokhoz mérten, voltak ugyan megelőző tűzrendészeti intézkedések, de rendszerint csak papiroson. Szigorúan csak akkor tartották meg egy pár évig, amikor előbb a tűz végigszágulott a város egyik vagy másik részén, azután visszatért a régebbi nemtörődömség, a tűzrendészeti szabálytalanságok hatványozott halmazata.

Eleinte nem volt rendszeres tűzoltás sem. Később a főiskolai diáktűzoltóság lépett működésbe, körülbelül az 1650-es évek óta, azonban a diákok nyári szünet alatt nem tartózkodtak Debrecenben, de nem tartózkodtak az ünnepek alatt sem, mert legációban voltak s így ezekben az időkben a város a tűzzel szemben úgyszólván védelem nélkül állott.

Kötelések voltak ugyan a céhek is résztvenni a tűz oltásában, ez azonban érdemleges tűzoltói munkát nem jelentett.

A tűzoltófelszerelések is hiányosak voltak, eleinte kis kézi vízipuskát használtak, csak az 1700-as évek közepén vettek nagyobb fecskendőt, a felszerelések — kivéve a diáktűzoltók felszereléseit — sem voltak mindig kellőképpen karbantartva.

Egyik átka volt a városnak az állandó vízhiány is, a kutak nem voltak bővízűek s ezért igen sokszor éppen akkor állt meg az oltó munka, amikor a legnagyobb szükség lett volna rá. Ilyenkor a tűz továbbterjedését a veszélyeztetett, de még nem égő házak tetejének lebontásával akadályozták meg.

A tűz pusztításaira vonatkozóan eleinte kevés adatot találunk, mert 1705-ben az osztrák császári hordák Herberille és Schlick tábornokok dicső csapatai feldúlták a várost, a városi levéltárban őrzött jegyzőkönyveket és feljegyzéseket egy részét is összetépték, szétszórták, vagy feltűzelték.

A város legrégebbi leégése a XII. században történt, ugyanis a református nagytemplom alapkövében 1806 április hó 16-án elhelyezett irat azt tartal-

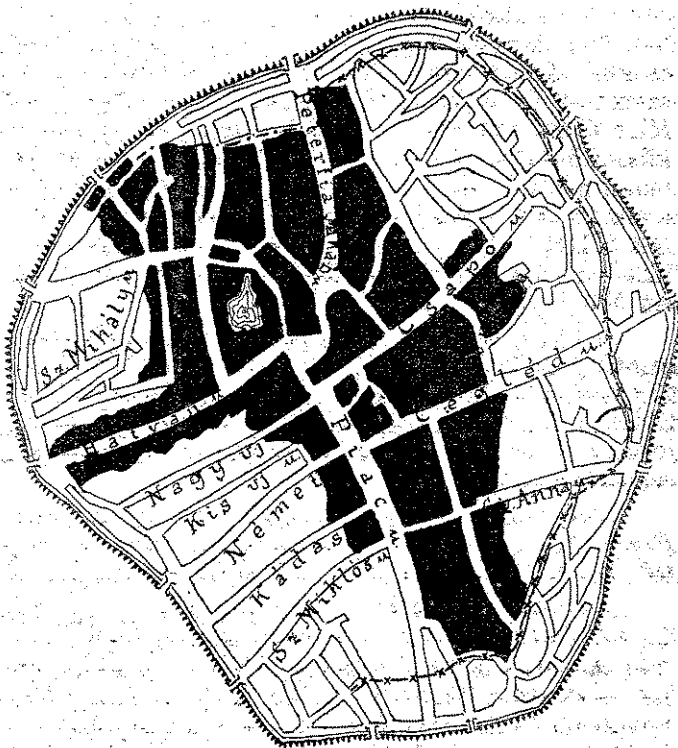
mazza, hogy a templom helyén volt régi templom már egyszer a XII. században leégett, más pontosabb időt azonban nem említ a tüzesetről. Tóth Ferenc: „Túl a tiszai püspökök élete“ című, Győrben, 1812-ben megjelent munkájában a nagytemplom újabb leégését és elpusztulását a tatárjárás idejére teszi s azt írja, hogy a templomot 1242-ben építették újra.

Időrendben a következő adat Szapolyai Jánosnak a debreceni kovácsok, csiszárok és lakatgyártók részére 1531-ben kiadott kiváltságos levelében van, amely szerint 1484-ben adományozott eredeti kiváltságos levél a Czegléd-utcai (ma Kossuth-utca) tűznél megsemmisült. Ez a tűz tehát az 1484—1531-ig terjedő s közelebről meg nem határozható időben volt.

1548-ban is volt egy nagyobb szabású tűz, mert augusztus 7-én a városi tanács Szabó Simonnak minden javát és örökségét, sőt a személyét is letiltotta az általa tűzzel okozott kárért, ezer forint erejéig. Ezer forint pedig abban az időben igen nagy pénz volt.

1561-ben Bebek György, majd Balassa Menyhárd dúlták és égették fel a város egy-egy részét, nem kímélte meg azt 1564-ben Schwendi Lázár osztrák tábornok sem, hogy azonban a tűz milyen pusztításokat végzett ekkor a városban, arról közelebbi adatok hiányoznak.

A Schwendi gyújtogatásán kívül 1564-ben közvetlen egymásután még három nagyobb tűz szágulott végig a város lakóházain és melléképületein, kezüket tördelő asszonyokat, síró gyermekeket és kétségbeesett embereket hagyva maga után. Az első szeptember 4-én reggel 7 órakor volt, éppen istentisz-



1564. év

telet ideje alatt. A Burgondia-utcán, Kerékgyártó János házánál keletkezett s a Czegléd-, Varga- és Piac-utcákon sok házat és egyéb épületet hamvasztott el a kerítésekkel és kertekkel együtt. A második ugyanazon a héten, szeptember 6-án, szerdai napon, az előbbi tűz keletkezésének a tájékán, a Csapó-utcán, István deák házánál tört ki. A szél most nem délnyugatra fujta, mint két nappal előbb, hanem északnyugatra s a Csapó-, Péterfi Jakab (ma Péterfia), Hatvan-, Mester- és Csetete-utcákat tette tönkre, legtöbb házat a földig perzselve, másoknak pedig a fedelét pusztítva el. Leégett a Szent András-, a mai Nagytemplom, a háta mögött levő kollégiummal, megsemmisültek az eklézsia házai s a papi lak, megolvadtak a toronyban levő harangok s összeégett az óra is. Érdekesen említi a városi jegyzőkönyv a torony tetején volt bádognak halálát: „És a kakas, amely sok év óta hőségben- hidegben, szélben-viharban, éjjel és nappal, álmatlanul és étlen-szomjan állt a torony csúcsán s örködött mindenfelé, nem bírta tovább a lángok perzselését kiállani, a város ily rettenetes romlásán elkieseredve, kegyetlen fájdalomában elnémult s a torony tetejéről leugorva, kitört nyakkal zuhant a földre, saját életének sem kedvezve, hű lelkét kilehelte s életét így végezte be szánalomra méltóan.“

A harmadik tűz szeptember 8-án a Hatvan-utcán ütött ki, de részint, mert körülötte már leégtek a házak, részint pedig mert hirtelen fogta a lakosság, csak egy ház égett le a melléképületeivel együtt. Mindhárom tűz gyújtogatásból keletkezett. A Nagytemplom pusztán állott 64 évig s csak 1628-ban építették fel.

Nem volt elég 1564-ben a Schwendi Lázár osztrák tábornok pusztítása, 1565-ben egyik kapitánya, Székely Antal, amint azt Weszelin Pál „Oktató és vigasztaló praedicatiók“ című, 1641-ben megjelent munkában írja, „a nyiri pajkosokkal és dúló fosztó gurban-csokkal városunkba jöven az isteni félelmet, atyafiú szeretetet és a Sionnak romlásán való szánakozást félre tévén, azt hallatlan dühösséggel felgyújtotta és kibeszélhetetlen kártételel nyomorgatta minden kellemes nélkül“, előbb a kastélyt gyújtatta fel, aztán a sok nyiri porfica hajdukat, garabontokat a boltoknak állította, azt vágatta, dúlta, a várost égette s a házak égetésével sok ezer forint kárt tett, mint ahogy azt Mélius Péter írja.

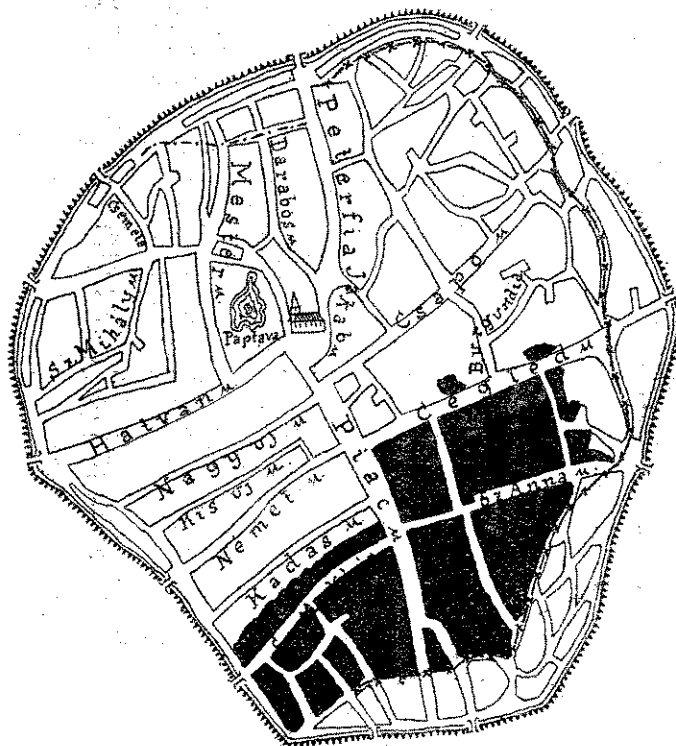
A rabló császári csapatnak volt egy jobbérzésű kapitánya, Székely Péter, aki még a felgyújtott kastély oltásában is segédkezett, hogy a tűz további pusztításától legalább megmentse a várost, hiszen egy jórésze a multévi tüzesetből kifolyólag még mindig romokban hevert.

1568 május 23-án a Czegléd-utcán néhai Szabó Ferenc házánál d. u. 4 órakor keletkezett tűz a Czegléd- és Piac-utcán több mint 16 házat hamvasztott el.

Az 1580. évi tanácsi jegyzőkönyvek hiányzanak, így az akkori tüzről csak annyit tudunk Weszelin Pál munkájából, hogy a Czegléd-utcában éjjel, első álmorkor keletkezett Magyar Ferenc házánál, hogy melyik hónapban, nem tudni, s a szél délnyugatra hajtván a tüzes pernyét, a szikrát, a Piac-, Vár- és Miklós-utcának mind a két oldala leégett, 17 ember pedig a

tűzben pusztult el. Leégett tehát a városnak a mai Szent Anna- és Miklós-utcától délre eső része.

Isten csapása, a tűz, a XVII. században sem kímélte meg a várost, súlyosan próbára téve a civisek keresztyéni türelmét, Istenbe vetett hitét és vallásosságát. Egyik tűz a másik után jött, a pusztulást pusztulás követte, de a lakosság nem csüggedt el, hamuvá



1580. év

lett házat újra építette, megsemmisült ingóságait újjakkal pótolta s pár év alatt kiheverte az anyagi romlást, hogy újra elveszítsen mindent egy hirtelen, legtöbbször gyújtogatás folytán keletkezett tüzvész következtében.

E században az első nagyobb tűz 1623-ban volt, amikor a város váradutcai része majdnem teljesen elpusztult, nem kímélte meg a tűz a Csapó-utcát sem.

1639 március 16-án ismét a Csapó-utca volt soron, de ekkor öt házasteleknél nem követelt többet a város réme.

Az 1640. évi tüzről írta Kismarjai Weszelin Pál: „Immár a tavasznak első gyönyörűsége zöldelő ékeségével az embereket gyönyörködteti vala, midőn az új esztendő negyedik holnapjának elérkezvén huszonharmadik napja s délben 12 óra után egy fertály volna, hirtelenséggel Péterfi Jakab-utcában, közel a templomhoz, Kádás András házánál támadt rettenetes tűz, mely égés négy óráiglan gerjedezvén s előbb-előbb erőt vevén. Csapó-, Czegléd-, Varga-, Szent Anna asszony- és Vár-utcákat elfolyván, nagy, szép épületeket a városházával és istállójával, a belső ispotályal és ahhoz tartozó malmokkal együtt megemészte és porrá tön.“

Az ispotály rokkantjait háton hordták ki a segítségére sietők, de a tűz olyan hamar jött, hogy



viszik, ott lesz elég fizetése és úgy élhet, mint az úriak. Szücs Estók a jászói püspöktől 2000 aranyat is kapott, amit Vértesen a bátyjánál dugott el. Szücs elmenekült ugyan, Guthon azonban elfogták pajkos-ságáért, Kállóba vitték, de onnan kiszabadult, másnap már rágyújtotta a Guthi bíróra a házat. Többet nem adott hírt magáról, munkáját sikeresen bevégezvén, eltűnt. Hogy mi volt az igazság Bereck vallomásában, azt ma már megállapítani nem lehet.

1656-ban március 11-ig a Fodor Tamás háza tájékán hat ízben támadt tűz gyújtogatás folytán, de mindig sikerült eloltani. Április 2-án d. e. 11 és 12 óra között a Kis Csapó-utcán (ma Rákóczi-utca az Egymalom-utcáig) hirtelen újra tűz támadt s leégett kilenc ház a hozzávaló majoros kertekkel és a bennük lévő takarmánnyal együtt.

Ugyanaznap délután három órakor, éppen mikor a lakosság templomban volt, a gyújtogatók kihasználták, hogy otthon csak az aggok és a gyermekek maradtak, a Varga-utcában (mai Batthyány-utca) Ferenczy Péter háza gyulladt ki. A tűz Czegléd-utcának mind a két oldalán hirtelen végigfutva, a Burgondiát, Csapó-utcának legnagyobb részét, a Szapanos-, Olajos-utcát, Kis Csapó-utcát egész a város kerítéséig, szóval a városnak a mai Kossuth-, Burgondia-, Rákóczi-, Eötvös-, Pacsirta-, Czegléd-utcák által határolt részét elpusztította a Kossuth-utca páratlan oldalával együtt, megégett a város kerítése is ezen a részen, sőt még a kerítésen kívül is igen sok major és asztag. A leégett területen ma 313 házas-telek van. Az akkori városnak fele hamvadt el, de csak felényi nagyságú volt a tűz, mint 1640-ben.

A tűz napján a város nótáriusa, Varsányi Dániel Erdődi Jánossal és Kabai Istvánnal útban volt a diószegi szőlők felé, mikor — még a debreceni határban járva — fatális érzéstől áthatva visszafordultak s látták, hogy a debreceni láthatárt égigérő füst és lángtenger borítja. Erdődi és Kabai visszafordultak, de Varsányi kiment Bihardiószegre s a hegyen a munkásokkal elfoglalva szemlélte egész napon át a város gyászos pusztulását. Hatalmas tűz és füstképződés volt ez, ha a légvonalban 42 kilométernyire levő diószegi szőlőkig jól ellátszott.

Április 5-én és 13-án újabb gyújtogatások voltak, de nagy kárt nem okoztak.

A tettések kézrekerültek s április 15-én már ítélezett felettük pallosjoga alapján a városi tanács: Bereck Márton, Dobos Kata és Apáthy Anna felett. A gyújtogatáshoz való tűzszerszámot Bereck adta a másik kettőnek. Az ítélet kegyetlen volt, hasonló az elkövetett bűn nagyságához:

„Mivel nem szánták és nem irtóztak ilyen keresztény várost tűzzel rontani s porrá-hamuvá tenni, azért ilyen rettenetes cselekedetekért magok okai veszedelemnek. Tetszett azért a törvénynek, hogy az isentelen cselekedetekért mind a hármat szekérre kötözték, tüzes fogóval mentül szörnyebben megfogdostassanak s annak utána, mint égetők, kik másokat tűzzel rontottak, magok is tűz miatt emésztessenek és vesszenek el is, Bereck Márton pedig nyáron süttessenék meg.“

Az április 13-i gyújtogatás tettese Czukor Dorkó volt, a felbujtó itt is Bereck, április 19-én Dorkóra

is ki lett mondva, hogy tűzben vesszen el halálosképpen. Különbösen valamennyi elfogott tettes azt vallotta, hogy a gyújtogatásban a fő ok maga Szücs Istók volt.

A városi tanács minden lehető módon segített a károsultakon, épületfát és építési anyagot adott, az adót elengedte, még a budai török vezér is megértéssel viseltetett a várossal szemben, mert a leszállíttatni kívánt fából 300 palánkot elengedett, de nem így a szolnoki bég, aki igen rossz ember volt s az igazon felül is kért és parancsolt, mint az egykorú városi jegyzőkönyv mondja.

1669-ben a Péterfia-utcán Varga János háza felénél lakó puskaportöröknek 2 kölyű porúk robbant fel nagy szélben, szárazságban, a körülötte lévő munkásokat megsebesítette s a karámot széthányta. A karám messze volt a házaktól, az emberek is hamar érték, így a tűz erőt nem vehetett, máskülönben az egész város porrá lett volna. A városi tanács elrendelte, hogy „az egész városban a karámokat mind elhánnyák, valahol port történek és soha ennek utána nem engedtetik senkinek, hogy az városban portörő karámot erigáljon s benne pórt törjön, hanem kívül az városon szerezzenek arra való helyet az portörők, ahol port készítenek s még ott is fél felé (azaz) távol mind a város árkátul, mind az szalmás kertektül.“

A puszkaporrobbanást és azt a veszélyt, amiből a város megszabadult, elfelejtették, 1682-ben újra robbanás volt a városban, amikor a városi tanács újra eltiltotta őket attól, hogy a városban puszkaport készítsenek s részükre a városban kívül jelölt ki alkalmas helyet.

1680-ban az Elepen volt nagy tűz, amely igen sok gabonaneműt hamvasztott el.

1681 május hó elsején egy boszorkány felett ítélezett a tanács, Szabó Gergelyné volt az az oldó-kötő, varázsló, csillagokra és holdra néző, abból jövendölő, maga és mások gyermekeit elvesztő, arra másokat is tanító, ördögi mesterséggel élőket megismerő, azokkal cimboráló és ördögi mesterséget gyakorló személy, aki ezekért a bűneiért máglyán lakolt meg. Az ura megfenyegette a várost még az ítélet kimondása előtt, hogy ha a feleségét mint boszorkányt megégetnék, azt megsiratja Debrecen városának még a gyermeke is, majd amikor a feleségét látta a máglyán borzasztó kínok között kiszenvadni, azt kívánta, hogy amilyen tűzzel égették meg az ő asszonyát, hasonló tűzzel égjen meg a város és sülljedjen el mint Szodoma és Gomora.

Május 6-án a Varga-utcában hirtelen lángba borult Gellért Imre háza, ott látták ólalkodni Szabó Gergelyt is. A tűz erőt vevén, házról házra, utcáról utcára csapott át, úgyhogy a Varga-, Váradi-, Boldog-

Mindennemű **létrák** és  
**tűzoltófelszerelések**  
beszerzési forrása  
**Metzker Ferenc**  
Budapest, XI, Horthy Miklós-út 35  
Telefon 456-368

falva-, Liba- (ma Vörösmarty-) és Miklós-utca lakosainak egy pénzt érő javok sem maradt, házaik földig égtek s a nagy szélben az oltásra, a tűz tovaterjedésének megakadályozására még gondolni sem lehetett. Elpusztult az ispotály is, a tűz a város árckain kívülre is kiment, többen tűzhalált is haltak. A város mai IV. kerülete és az V. fele megsemmisült. A gyújtogatás tettese, Szabó Gergely, aki így bosszulta meg felesége máglyán való megégettetését, torturára vonatott és hóhér kezében végezte be életét.

1688-ban a Nagytemplom előtti mészsárszékek mind megégték, a tanács csak oly kikötéssel engedte meg az újraépítésüket, hogy ha a mészsárszék a lovas postai szolgálatot ellátják és ahhoz lovakat is tartanak.

Az 1693. évi tatárjárás alkalmával, habár a város népének nagyrésze elmenekült és kevesen maradtak otthon, a házak csaknem emberek nélkül voltak, a tatárok mégis házat égettek fel.

1699 április 19-én, míg a lakosság a templomban volt, a Csapó-utcán két ház, a Péterfiában 8 ház égett le, melynek következményeképpen a tanács a rossz kéményeket és kemencéket, amelyekből a tűz keletkezett, mint tűzfészkeket, leromboltatta és a ganajgarádgákat elhányatta.

1701 július 30-án a Csapó-utcában a kollégiumi diákok malmánál levő házat a villám felgyújtotta, két ház leégett, a malom azonban — valószínű, a tűzoltó diákok buzgalma folytán — sértetlen maradt.

1704 június 19-én — amint a megejtett vizsgálat beigazolta — ismeretlen gyújtogató felgyújtotta Cassai Mihály házat s a szél a Péterfia-utca felé fújván, az Erdődy-familia házáig 14 ház égett le; június 22-én ugyancsak a Hatvan-utcán volt egy újabb tűz, de csak a Vig János városi szolga háza égett le. Nagy volt az ijedelem a városban a gyújtogatások miatt, nem érezhette senki magát biztonságban, de megvolt a kellő vigyázás is, úgyhogy több tűz nem eshetett.

Az 1705. évi barbár német romboláskor egy pár házat gyújtottak fel a német hordák a Hatvan-, Új- és Varga-utcákon.

1711 április 10-én éjjel az utcaháza gyulladt ki a Czegléd-utcán s leégett egynéhány más házzal együtt; a vigyázók azonban most nem valami éberék lehettek, ha a fejük felett le hagyták égni a házat. Ugyanez év április 1-én a kollégium volt nagy veszélyben, mert a Darabos-utcán a szomszédságában égett le nyolc ház, de a diáktűzoltóság a nagyobb pusztításnak elejét vette.

1714 január 13-án meg a város tömlőcének a teteje égett le az őrzők vigyázatlansága folytán, a rabokat úgy hozták ki félholtan mind az alsó, mind a felső tömlőből.

(Folytatjuk.)

Tűzoltótisztek találkozóhelye

**Szikszay Ferenc utóda**  
**vitéz Miklós József**  
**vendéglője**  
 Telefon 188-078  
**IV. Dámház-körfűt 16**

## SZÖVETSÉGI ÜGYEK

Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése  
 Budapesten, 1938 december 10-én

Az elnöki széklet Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Napirend előtt főtitkárhelyettes megemlékezett a Felvidék felszabadulásáról, amellyel a trianoni lánc egyik szeme letörött. Beszámolt arról, hogy a kassai ünnepélyes bevonulásnál az elnökség Hirling Gyula ü.-v. elnök vezetésével küldöttségileg képviseltette magát. Ez alkalomból meglátogatták a város tűzoltóságát is és ezüst koszorút nyújtottak át az elnyomatás alatt is nemzeti érzésű kassai tűzoltóságnak. Párkány község felszabadulása alkalmából pedig az esztergomi tűzoltóbajtársak nemzeti színű zászlót adtak át a párkányi tűzoltótestületnek.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy az elnökség a belügyminiszterhez előterjesztést tett, hogy a felszabadult Felvidék tűzoltóságainak megszervezésére nyújtson módot a szövetségnek. Mivel a felterjesztésre eddig válasz nem érkezett és időközben az utazási korlátozás megszűnt, javaslatára elnökség elhatározta, hogy a felszabadult területek tűzoltóságaival való érintkezés felvétele céljából 2—3 tagból álló bizottságokat küld ki. A törvényhatósági tűzoltó-szövetségeket megkeresi a kötelékébe tartozó kiküldött költségeinek megtérítésére. A tett intézkedésekről pedig a belügyminiszterhez jelentést tesz.

Főtitkárhelyettes ismertette, hogy a felszabadult területeken a tűzoltótisztképzés terén nagy hiányok mutatkoznak, mert az elmúlt húsz év alatt magyar nyelvű négyhetes tanfolyamot csak egyszer, 1933-ban tartottak. A járási szövetségek által tartott négynapos tanfolyamok az idő rövidsége folytán nem tekinthetők kielégítőnek. Elnökség elhatározta, hogy fentiek-ről a belügyminiszterhez jelentést, illetve olyirányú előterjesztést tesz, hogy az 1933. évben magyar nyelven tartott négyhetes tanfolyamot a kerületi tanfolyammal egyenértékűnek ismerje el, a többi tanfolyamot azonban ne vegye figyelembe.

Főtitkárhelyettes előterjesztésére elnökség tudomásul vette, hogy a felszabaduló területek nagyobb községei és városai számára a Tűzrendészeti Közlönyt díjtalanul megküldi, ugyancsak az alapképzést is, ha a felszabadult tűzoltótestületek részéről ilyirányú kérelem érkezik.

Főtitkárhelyettes ismerteti, hogy a Felvidéken a tűzrendészeti kódex még nincsen érvényben. Javaslatára az elnökség elhatározta, hogy előterjesztéssel fordul a belügyminiszterhez a tűzrendészeti kódexnek a felszabadult területeken való életbeléptetése ügyében.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy Elíásy Sándor dr. rendőrfőkapitányt II. osztály érdemkereszttel való kitüntetése alkalmából a szövetség elnöke üdvözölte.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy Kontz Endre dr. ny. miniszteri tanácsos, aki a belügyminisztérium tűzrendészeti osztályán meleg szeretettel és élénk érdeklődéssel irányította a tűzrendészet ügyét, a közelmúltban elhunyt. Elnökség elhatározta, hogy Kontz Endre dr. ny. miniszteri tanácsos érdemeit az ülés jegyzőkönyvében megörökíti és erről az özvegyet értesíti.

Főtitkárhelyettes megemlékezett Szentkirályi Ede járási tűzrendészeti felügyelő, id. Tóth Ernő vm. tűzrendészeti felügyelő és Kun Béla szakaszarancsnok elhunytáról, akik mindannyian értékes munkásai voltak a tűzrendészetnek. Elnökség elhatározta, hogy nevezettek értékes munkásságát jegyzőkönyvben örökíti meg.

Elnökség tudomásul vette a pénztáros által 1938. évi január hó 1-től 1938. évi december hó 1-ig terjedő időről beterjesztett pénztári számadást.

Főtitkárhelyettes ismertette a belügyminisztertől érkezett és a szövetség számvitelének megvizsgálásáról készített jegyzőkönyvet. A számvizsgálóbizottság által megejtett vizsgálatról készült jelentés szerint a pénztárkönyvek és számadások vezetése tekintetében főleg alaki szempontból többrendbeli észrevétel merült fel. Ezért január hó 1-től új számadási könyvek felfektetését és egy ellenőri állás szervezését javasolják. A bemutatott számadásokhoz az elnök több megjegyzést fűz. Többek között erősen kifogásolja, hogy a volt pénztáros által vezetett pénztári napló vezetése és általában véve a könyvelés nem kielégítő. Rámutat az ellenőrzés hiányosságára is utal arra, hogy egyhavi működése után az 1938. évi július hó 5-én tartott elnökségi ülésen feltárta a hibákat, amit a szövetség számadásainak vezetésében stb. talált. Ezen elnökségi ülés jegyzőkönyvét a belügyminiszternek fel is terjesztette. Elnökség felhatalmazta az elnököt, hogy az ellenőri teendőket ellátásáról esetleg kiegészítő alkalmazásával is gondoskodjék. Az új számadási könyvek felfektetésére az elnökség a számvizsgálóbizottság tagjait hatalmazta fel.

Főtitkárhelyettes beszámolt a szövetség ügyforgalmáról. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Főtitkárhelyettes javaslatára az elnökség elhatározta, hogy a jövőben az elnökségi üléseket minden hónap második szombatján tartja, kivéve április, november, július és augusztus hónapokat. A külön ülések idejét az elnök állapítja meg a felhalmozódó munka arányában.

Főtitkárhelyettes javaslatára az elnökség a volt társelnök részére 600 pengő végkielégítést, továbbá Héthalmy Károly szertárosnak hathónapi fizetésének megfelelő végkielégítést utalványozott.

Elnökség tudomásul vette főtitkárhelyettesnek azt a bejelentését, hogy a kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter 44.899—1938. VI. számú rendeletével a hivatásos tűzoltógyakornokok részére kedvezményes félárú arcképes igazolvány használatát engedélyezte.

Elnökség tudomásul vette főtitkárhelyettesnek azt a bejelentését, hogy az új Lengyelország fennállásának századik évfordulója alkalmából a Lengyel Tűzoltó-Szövetséget üdvözölte.

A tűzoltó- és légoltalmi sisak szabványosításról szóló tervezetet a honvédelmi miniszter véleményes jelentéstétel végett kiadta a szövetségnek. Elnökség elhatározta, hogy az előadók hozzászólásának beérkezése után a tervezetet bizottságnak adja ki, a felterjesztendő véleményes jelentés megszerkesztése végett.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy Abaúj-Torna vármegyében tűzoltó-szövetség mindezüdig nem működik. Elnökség elhatározta, hogy előterjesztéssel fordul a belügyminiszterhez az abaúj-tornavármegyei tűzoltó-szövetség megalakítása tárgyában.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy a hévizi üdülő szabályzatának terve elkészült. Elnökség elhatározta, hogy a tervezetet sokszorosíttatja és az elnökségi előadónak véleményezésre kicsztja.

Főtitkárhelyettes javaslatára elnökség elhatározta, hogy vitéz Roncsik Jenő dr. előadó által, az elnökség megbízása alapján készített név- és tárgymutató kinyomtatása ügyében a legközelebbi ülésre ajánlatot kér be. Egyben megállapította a szerzői tiszteletdíjat.

Főtitkárhelyettes javaslatára elnökség elhatározta, hogy a belügyminiszter által a változott viszonyoknak megfelelő átdolgozásra kiadott egyenruházati és rangjelzési szabályzatot sokszorosítva elküldi az előadónak és a hozzászólások beérkezése után felterjeszti a belügyminiszterhez.

Főtitkárhelyettes ismertette, hogy a belügyminiszter leiratában a gyakorlati szabályzat II. füzetének felterjesztését rendelte el. Vitéz László Árpád előadó ismertette, hogy a szabályzathoz még hiányzó fenyképek elkészítése után a könyv nyomdába adható. Elnökség a jelentést tudomásul vette és elrendelte a kinyomtatott szabályzat három példányának a belügyminiszterhez való felterjesztését.

Főtitkárhelyettes ismertette, hogy Ovári Ferenc dr. a szövetség egykori elnökének emlékére állítandó márványtábla elkészült. Elnökség a jelentést tudomásul vette és az emléktábla elhelyezéséről legközelebbi ülésen határoz.

Főtitkárhelyettes javaslatára elnökség elhatározta, előterjesztéssel fordul a belügyminiszter úrhoz és azok részére, akik régi rendszerű kerületi tűzoltó-tanfolyamot végeztek, a légoltalmi kiképzés pótlására tiznapos továbbképző tanfolyamok rendezését kéri.

Főtitkárhelyettes javaslatára elnökség elhatározta, hogy a versenyszabályzatot az új gyakorlati szabályzathoz való átdolgozás végett kiadja a gyakorlati szabályzat elkészítésére kiküldött bizottságnak.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy a szövetség tizenöt tanfolyam előadójegyzetét sokszorosította. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Főtitkárhelyettes javaslatára elnökség elhatározta, hogy az 1938. évi államsegély kiutalása tárgyában felterjesztéssel fordul a belügyminiszterhez.

Számvevőnek a tagdíj törlesztéséről tett bejelentését az elnökség tudomásul vette és felhívta, hogy a régi tagdíjakról kimutatását 1939. évi január hó 31-ig készítse el.

A Tűzrendészeti Közlöny szerkesztője ismertette a Tűzrendészeti Közlöny nyomdai előállítására beérkezett ajánlatokat. A szerkesztő javaslatára elnökség



elhatározta, hogy a Tűzrendészeti Közlönyt továbbra is a legelőnyösebb ajánlattevő Magyar Távirati Iroda nyomdájánál nyomatja, továbbá, hogy az eddigi külső kék borítékot nem tartja meg, hanem helyette minden év végével olyan borítékot készített, amelybe az egész évfolyamot be lehet helyezni.

Főtítkárhelyettes ismerteti, hogy a gyakorlati szabályzat II. részének kinyomására a legolcsóbb ajánlatot a Fővárosi nyomda, Dévényi Endre dr. „Tömlő” c. munkájának kinyomtatására a Győri Hírlap nyomdája tette. Elnökség a munkák kinyomtatását a legelőnyösebb ajánlattevőknél elrendelte.

Főtítkárhelyettes ismertette, hogy a belügyminiszter észrevételeivel visszaküldte a szövetség alapszabálytervezetét. Javaslatára elnökség elhatározta, hogy az alapszabálytervezetet sokszorosítva szétküldi az elnökségi előadóknek véleményezésére.

Főtítkárhelyettes javaslatára elnökség elhatározta, hogy a szövetségi tisztviselők karácsonyi segélye címén 1200 pengőt utalványoz, amelynek felosztását az elnökre bízta.

Elnökség a számvizsgálóbizottság által beterjesztett évi zárszámadásokat tudomásul vette és egyben köszönetét fejezte ki a számvizsgálóbizottságnak alapos munkájáért.

Elnök az évi jelentés kapcsán legnagyobb elismeréssel emlékezett meg a főtítkárhelyettes értékes, szép munkájáról, amelyért az elnökség jegyzőkönyvi köszönetet mondott.

Főtítkárhelyettes javaslatára elnökség elhatározta, hogy a „Magyar a magyarért” mozgalomra 300 pengőt ajánl fel.

Főtítkárhelyettes ismerteti, hogy a tűzoltótiszt oklevélre hirdetett pályázatra 11 pályamű érkezett be, azonban a bírálóbizottság egyiket sem találta megfelelőnek, ezért a pályázatot meddőnek nyilvánította. Javaslatára az elnökség elhatározta, hogy újabb pályázatot ír ki, amelyen I. díj 100 pengőt, II., esetleg III. díj 50—50 pengőt tűz ki.

Főtítkárhelyettes ismerteti, hogy a szövetség által eszközölt fecskendőpróbáknak mindezülig szabályzata nincs. Elnökség elhatározta, hogy a jövőben a cégek által befizetett és a vételár egy százalékát kitevő szakértői díjakat mint szerzői díjat, illetve felülvizsgálati összeget különállóan kezeli. Ebből a kiküldött tisztviselőnek útiköltségét és napidiját megtéríti. Az átvételre az illetékes vm. tűzrendészeti felügyelőt, illetve thj. városban a tűzoltófőparancsnokot meghívja és ha fedezet van rá, annak vasúti költségét és törvényszerű napidiját is fizeti. Ezt a gyakorlatot egyelőre hathónapi próbaidőre vezeti be az elnökség.

## Köszegi Sisak- és Fémárugyár

Köszeg  
mindenfajta tűzoltósisakot jutyányosan szállít. Javításokat, újjáalakításokat is elfogad

Breznay Imre előadó javaslatára elnökség elhatározta, hogy Jolsvay Gábor zeneszerző által felajánlott tűzoltóindulót a gyakorlati szabályzat végén közli, továbbá ugyanott más indulót is közöl, amennyiben a kívánt mértéket megüti.

Főtítkárhelyettes bejelenti, hogy az elnökség felhatalmazása alapján a Dial Telefonkereskedelmi céggel kötött szerződést felbontotta, amellyel kapcsolatban 600 pengő stornódíj volt fizetendő. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Elnökség tudomásul vette főtítkárhelyettesnek azt a jelentését, hogy a szövetség tulajdonát képező telek bekerítése a megszabott feltételeknek megfelelően elkészült.

Főtítkárhelyettes által beterjesztett, szabályszerűen felszerelt királyi díszem-igényléseket az elnökség pártolólágg terjesztette fel az illetékes hatóságokhoz.

László István kerületi tűzrendészeti felügyelő az egyenruhaszabályzatban olyértelmű újítás bevezetését javasolja, amely megkülönbözteti a vezető tisztet a beosztottól. Elnökség a javaslatot az egyenruházati szabályzatot előkészítő bizottságnak adta ki véleményezésre.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

### A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmányi közgyűlése Budapesten, 1938. évi december hó 10-én

Az elnöki széket Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Napirend előtt elnök meleg szavakkal üdvözölte az ülésen megjelent Szilágyi Lajos dr. cs. és kir. kamarás, felsőházi tag, országos tűzrendészeti felügyelőt és az országos választmány tagjait.

Főtítkárhelyettes javaslatára az országos választmány elhatározta, hogy a Felvidék felszabadulása alkalmából a legelső magyar emberhez, a Kormányzó Úr Ófőméltóságához hódoló táviratot intéz százezer magyar tűzoltó nevében. Ezután az országos választmány felállással és tüntető éljenzéssel ünnepelte a Kormányzó Úr Ófőméltóságát.

Főtítkárhelyettes javaslatára az országos választmány elhatározta, hogy az ülésből kifolyólag üdvözlő táviratokat intéz a szövetség védnökéhez, József kir. herceghez, Imrédy Béla miniszterelnökhöz, Kánya Kálmán és Teleki Pál miniszterekhez az ország egy részének felszabadulása alkalmából, a m. kir. belügyminiszterhez, mint a legfőbb tűzrendészeti hatóság fejéhez, az első magyar tűzrendészeti törvény megalkotójának, Gömbös Gyula özvegyéhez és az első magyar tűzrendészeti törvény kihirdetőjéhez, Darányi Kálmán házelnökhöz.

Főtítkárhelyettes javaslatára az országos választmány elhatározta, hogy a felvidéki bajtársakhoz üdvözlő iratot intéz.

Az országos választmány az elnökség által beterjesztett évi jelentést hozzászólás nélkül elfogadta és tudomásul vette.

Főtítkárhelyettes javaslatára az országos választmány elhatározta, hogy az elnökségi előadók megbiza-

tását a legközelebbi nagygyűlésig változatlanul meghosszabbítja. Az egyéb tisztségek betöltését az 1939. évben tartandó nagygyűlésig felfüggeszti és az adminisztrációs ügyek vezetésével az elnökséget bizza meg.

Az elnökség által beterjesztett 1937. évi zárszámadást az országos választmány elfogadta és a felelős számadóknak a felmentvényt a szokásos fenntartások mellett megadta.

Az elnökség által beterjesztett 1938. és 1939. évi költségvetést, valamint a vagyommérleget az országos választmány elfogadta.

Szilágyi Lajos dr országos tűzrendészeti felügyelő hálásan megköszönte az elnök üdvözlő szavait és biztosította az országos választmányon keresztül az Országos Tűzoltó-Szövetséget, hogy az alapszabályok keretében maradó ténykedéseinél nemcsak saját személyében a legmesszebbmenő támogatását ajánlja fel, hanem az egész ország összes tűzrendészeti felügyelői részéről megköveteli, hogy a szövetség működését teljes erejükből támogassák. Viszont azonban a szövetség minden szervétől ugyanezt kéri. Meggyőződése szerint ha ki-ki a maga hatáskörét pontosan betartja, akkor az országos felügyelő és az Országos Szövetség között biztosítva van az eredményes együttműködés. Ő a maga részéről a folyó évi 115.200. B. M. számú rendeletben megállapított hatásköréhez tartja magát, viszont a szövetségtől kéri, hogy a szövetség pedig az 1936. évi 180.000. B. M. számú rendeletben előírt feladatkörében tevékenykedjék. A kiképzés, a fegyelem, a szolgálat és a felszerelés ellenőrzése a felügyelői kar, illetve elsősorban az országos tűzrendészeti felügyelő feladatköre és jogköre. Ezekben a kérdésekben a törvényhez és a belügyminiszteri rendelkezésekhez fogja szorosan tartani magát.

Ismételten tiltakozik a pártpolitikának a tűzoltói intézményekbe való bevitele ellen, de ettől óva inti az Országos Szövetséget is.

Hiszi és reméli, hogy úgy a tűzrendészeti felügyelői intézmény, mint a szövetségi élet le fogja küzdeni a jelenleg még fennálló nehézségeket s a biztos és nyugodt fejlődés útjára lép.

A főtitkári jelentés kapcsán szólásra emelkedett Szilágyi Lajos dr országos tűzrendészeti felügyelő és felhívta a közgyűlés figyelmét arra, hogy az ő szövetségi elnöki működése idején az elnökség az alapszabályok 27. §-ának 18. alpontja értelmében több olyan kérdésben intézkedett, amely az országos választmány hatáskörébe tartozik és amelyre vonatkozólag a választmánynak az utólagos jóváhagyást meg kell adni vagy meg kell tagadni. Ilyen kérdések például a szövetségnél a számvevőnek és az ügyésznek az alkalmazása és a szövetség hivatalos lapjának adminisztrálására a kiadóhivatali igazgatónak a megbízása. Mindezekben a kérdésekben a választmánynak most vagy így, vagy úgy határozni kell. A közgyűlés tájékoztatására vonatkozólag az országos felügyelő egyébként megjegyzi, hogy a számvevői és az ügyési állásokat az 1937 május havában megtartott országos nagygyűlés a megszavazott alapszabályokba felvette. Az elnökség tehát a nagygyűlés által megszavazott pozíciók betöltését eszközölte csupán, ezt is az országos választmány utólagos jóváhagyásától függően.

A tárgyhöz történt több hozzászólás után az elnökség vonatkozó határozatait, valamint az ügyésznek a multban történt 300 pengő utalványozását az országos választmány jóváhagyólag tudomásul vette.

Az országos választmány tudomásul vette, hogy fellebbezés a választmányhoz nem érkezett, továbbá hogy a tagdíjtörésekre vonatkozó javaslatot, amikor megfelelő adatok állnak rendelkezésre, a legközelebbi ülésen fogja tárgyalni.

Főtitkárhelyettes ismertette, hogy a szövetség által tűzoltótiszti oklevélmintára hirdetett pályázatot a bírálóbizottság meddőnek nyilvánította. Javaslatára az országos választmány elhatározta, hogy felhatalmazza az elnökséget új pályázat kiírására és ezenfelül más tárgykörből három új pályázat meghirdetésére, amelynek díjait az elnökség állapítja meg.

Főtitkárhelyettes ismertette az elnökség által fogantatosított egyes inézkedéseket. A szövetségi székházátalakítás, Békés vármegye alapítványához 500 pengős hozzájárulás, tisztviselők végkielégítése, tisztviselők karácsonyi segélyének utalványozása, a hévizi otthon megvásárlása, a tűzoltóotthon telekbérlőjével ötévi szerződés kötése tárgyában hozott elnökségi határozatokhoz az országos választmány az utólagos jóváhagyást megadta.

Főtitkárhelyettes javaslatára az országos választmány az elnökségi előadók részére az utazási és ellátási díjakat az állami rendszerű utazási és napi díjaknak megfelelően állapította meg úgy, hogy az alacsonyabb fizetési osztályokban soroltak napidíja 16 pengő lesz.

Főtitkárhelyettes javaslatára az országos választmány felhatalmazta az elnökséget a gyakorlati szabályzat második részének, az egyruházat szabályzatának, az alapszabálynak, a tűzoltósícsak tervezetnek, a hévizi üdülő szabályzatának, valamint a tűzoltófelszerelések vizsgálatáról szabályzatokat készíthessen.

Főtitkárhelyettes ismertette a m. kir. belügyminiszter úr leiratát a szövetségnél megejtett vizsgálatokról. Az országos választmány a jelentést tudomásul vette és utasította az elnökséget, hogy a hiányok eloszlására vonatkozó részletes jelentést terjessze fel a m. kir. belügyminiszterhez. Egyben kimondotta, hogy a belügyminiszter úr rendeletének megfelelően az országos nagygyűlést 1939. évi július hó 1-ig összehívja. Végül a szövetségi díszérmén kívánt módosítás eszközölését elrendelte.

Szolnok vármegye tűzoltó-szövetségének arra a kérelmére, hogy a vármegyei szövetség elnökét válasszák be az országos választmányba, az országos választmány kimondja, hogy a szövetség kiküldötté egyébként is tagja a választmánynak, viszont a választmányi tagok megválasztása a nagygyűlés hatáskörébe tartozik.

Szolnok vármegye tűzoltó-szövetsége a szolgálati érme árának leszállítása és a segélyzőpénztári tagdíj felemelése tárgyában tett javaslatot. Az országos választmány az érme árának leszállítását nem tartotta időszerűnek, a segélyzőpénztári tagdíjak ügyét pedig a segélyzőpénztári közgyűlés hatáskörébe utalta.

Vitéz Kiss Lajos dr alelnök javaslatára az országos választmány Hirling Gyula m. kir. kormányfőta-

nácsost a legközelebbi nagygyűlésig felkérte az elnöki teendők ellátására.

Gundy János az országos választmány nevében megköszönte az elnökségnek és a szövetség valamennyi tisztviselőjének eddigi munkásságát és további működésükre Isten áldását kérte.

Hirling Gyula ü.-v. elnök megköszönte a bajtársak részéről megnyilvánult szívből fakadt üdvözlést és ígerte úgy a maga, mint elnökségi előadó társai nevében, hogy minden tekintetben törekszik a szövetség ügyeinek előbbre vitelére.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

### A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztárának elnökségi ülése Budapesten, 1938. évi december hó 10-én

Az elnöki széklet Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Falussy titkár a legutóbbi elnökségi ülés óta segélyben részesített tagtestületek tűzoltóinak névsorát és a részükre folyósított összegeket ismertette.

Segélyben részesültek: Súlyom József t. (Furta) 50 P, Merl Jakab tűzoltó (Törökbálint) 16 P, Daróci Géza tűzoltó (Jászákóhalma) 56 P, Jankó István tűzoltó (Zalabesenyő) 38 P, Horpácsi Ferenc tűzoltó (Tiszasas) 36 P, Bráth Károly tűzoltó (Dabroncz) 14 P, Burucs Márton tűzoltó (Devecser) 16 P, Sipőcz László tűzoltó (Devecser) 28 P, Petermann Gyula tűzoltó (Gyöngyösmellék) 20 P, Tibai István tűzoltó (Bölcske) 78 P, Kincer Imre tűzoltó (Maglóca) 125 P, Bors Zsigmond tűzoltó (Petőháza) 94 P, Figler Ferenc tűzoltó (Ácsteszer) 14 P, Fekete Béla tűzoltó (Furta) 24 P, Fátrai Jakab tűzoltó (Bonyhád) 28 P, Nyál János tűzoltó (Sorkikisfalud) 52 P, Rákóczi Lajos tűzoltóparancsnok (Zemplénagárd) 16 P, Farkas Mihály tűzoltó (Makó, hiv.) 86 P, Szabó István tűzoltó (Újpest, Wolfner-gyár) 64 P, Gyurcs Lajos tűzoltó (Szécsényke) 60 P, Géderi István tűzoltó (Kecel) 60 P, Tamás János tűzoltó (Óregcsertő) 40 P, Lép József tűzoltó (Hatvan) 24 P, Ludas István tűzoltó (Csömör) 54 P, Bozzai János tűzoltó (Mikszéplak) 98 P, Léhr Konrád tűzoltó (Bonnya) 12 P, Kakuk István tűzoltó (Eger) 58 P, Generál István tűzoltó (Eger) 12 P, Szekeres János tűzoltó (Nagykátá) 90 P.

Elnökség a bejelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

Falussy titkár ismertette az 1937. évi zárszámadást és felolvasta a számvizsgálóbizottságnak a számadás felülvizsgálására vonatkozó jelentését. Az elnökség a zárószámadást és a számvizsgálóbizottsági jelentést tudomásul vette és a közgyűlés elé utalta.

Falussy titkár ismertette az 1939. évi költségelőirányzatot. Elnökség jóváhagyólag tudomásul vette az 1939. évi költségelőirányzatot és a közgyűlés elé utalta.

Falussy titkár ismertette a Segélyzőpénztár 1938. évi pénztári forgalmát. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Falussy titkár bejelentette, hogy Rosta Géza elnökségi előadó elkészítette a hévízi üdülő házi rendjét és az üdülő szabályzatát. Elnökség úgy határozott, hogy a szabályzatot és házi rendet sokszorosítás után az elnökségi tagokhoz hozzászólás végett megküldi.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést berekesztette.

### A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztárának évi rendes közgyűlése Budapesten, 1938. évi december hó 10-én

Az elnöki széklet Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

A Segélyzőpénztár 1937. évi működéséről szóló jelentést, valamint Falussy titkár által bemutatott 1937. évi zárszámadást és számvizsgálóbizottsági jelentést a közgyűlés megfelelőnek találta és azokat jóváhagyólag tudomásul vette. A felelős számadóknak a szokásos fenntartások mellett a felmentvényt megadta.

A Segélyzőpénztár 1938. évi költségelőirányzatát Falussy titkár ismertette, amit a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett és elfogadott.

Elnök indítványára a közgyűlés határozatilag kimondotta, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség számvizsgálóbizottságát megbizzza az 1938. évi számadások vizsgálatával.

Elnök indítványára közgyűlés elhatározta, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tisztviselőit háromévi időtartamra a Segélyzőpénztár ügyeinek intézésével megbizzza.

Elnök bejelentette, hogy a Segélyzőpénztár alapszabályainak egyes pontjai módosításra szorulnak. Közgyűlés a bejelentést tudomásul vette és az alapszabályok korszerű átdolgozására az előkészítő bizottságot felkérte.

Elnök bejelentette, hogy indítvány érkezett a biztosítási díjak és azzal kapcsolatban a baleseti segély felemelésére. Közgyűlés az indítványt az országos választmányi ülés elé utalta.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

Légoltalmi és az összes típusú

**MENTŐSZEKRENYEKET,**  
kiegészítéseket

miniszteri előírás szerint

közismert legjobb kivitelben szállít a

„TURUL” KÖTSZERGYÁR

BUDAPEST, II. ERŐD-UTCA 11. TELEFON 132-642

# HÍREK

## TÜZOLTÓNAPTÁR

1939 január hó 14-én a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Budapesten.

Felkérjük a tűzoltószövetségeket, tűzoltótöbbségeket és tűzoltóbajtársainkat, hogy közgyűlésük, tűzoltóversenyük, vagy jelentősebb tűzoltói megmozdulásuk időpontját a Tűzrendészeti Közlöny szerkesztőségének (Budapest, Bástya-utca 13) legalább három héttel az esemény előtt jelentsék be, hogy azt a fenti „Tűzoltónaptár“-ban közölhessük.

**SZERKESZTŐSÉG**

**Kitüntetés.** Papp István kecskeméti h. tűzoltófőparancsnoknak a leventeoktatás terén szerzett kiváló érdemei elismerésképpen az Országos Testnevelési Tanács érmét és kitüntető oklevelét adományozta. A kitüntetést a testnevelési bizottság ülésén ünnepélyes keretek között nyújtották át.

**Magyar a magyarért.** A felvidéki nehéz helyzetben levő magyarság megsegítésére szolgáló akció céljaira a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 300 pengőt, a Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei Tűzoltó-Szövetség 100 pengőt, a Seregélyesi Önkéntes Tűzoltótöbbség legutóbb tartott táncmulatságának tiszta bevételéből 70 pengőt ajánlott fel.

**A 3. Vegyesdandár Vörös-Keresztés megbizottai.** Örömmel értesültünk róla, hogy a 3. Vegyesdandár mellett létesített Vörös-Kereszt kerület vezetőjévé főmegbizott helyettesi címmel, régi bajtársunkat Kiss Emil dr Vas vármegyei tűzoltó-szövetségének társelnökét nevezték ki, és mint Vörös-Keresztés megbizott ugyanekhez a kerülethez nyert beosztást Horváth Miklós vármegyei tűzrendészeti felügyelő.

**A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség által meghirdetett verspályázatra,** mely december 15-én járt le, nyolcvan pályamunka érkezett be. A bírálóbizottság elnöki tisztjét Csathó Kálmán, a Kisfaludy-Társaság másodelnöke vállalta. A bírálóbizottság január hó folyamán fog összeülni, hogy a beérkezett pályamunkák fölött döntsön.

**A Békésszentandrás Önkéntes Tűzoltótöbbség** a felvidéki véreink felszabadulása alkalmával meleg ünnepséget tartott december hó 5-én, a társadalmi egyesületekkel karöltve. Az ünnepség a hősök szobránál zajlott le. Ezt követően pedig társasvacsera keretében emlékeztek meg a Felvidék visszatérésének nagy jelentőségéről.

**A Hevesvármegyei Tűzoltó-Szövetség** a közelmúltban tartotta évi rendes közgyűlését Okolicsányi Imre dr alispán elnökle alatt Egerben. Az elnök a közgyűlés megnyitása után megemlékezett arról az örvendetes eseményről, mely a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség autonómiajának visszaadásával kapcsolatban a törvényhatósági szövetséget érte. A MOTSz élére Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, a Hatvani Önkéntes Tűzoltótöbbség főparancsnoka, a szövetség legösztönzőbb és legönzetlenebb munkása került. A továbbiakban bejelentette az elnök, hogy a jövő évben a szövetség még három körzeti autófecskendőt fog beszerezni. Az 1937. évi zárószámadás és az 1939. évi költségvetés letárgyalása és elfogadása után az új tisztikart választották meg.

**A tűzoltókról a rádióban.** A december 1—10 között az egész ország területén megtartott légtalmai gyakorlatok december 9-én, Szolnokon fejeződtek be. Ennek a gyakorlatnak a lefolyását a rádió is közvetítette és a levegő hullámain keresztül a gyakorlaton jelenlevő országos tűzrendészeti felügyelő és országos légvédelmi parancsnokok is megszólaltak. Szilágyi Lajos dr országos tűzrendészeti felügyelő ez alkalommal rámutatott arra a fáradságtalan buzgóságra és önzetlen lelkesedésre, amellyel a tűzrendészeti hatóságok, a tűzrendészeti felügyelők és a tűzoltói intézmények a légtalmon terén rájuk hárult nagy kötelességeket teljesítik és végzik. Rámutatott a felszerelés tekintetében még fennálló hiányokra, azok sürgős pótlásának szükségességére és oda nyilatkozott, hogy ha a világbékét sikerül is megővni és a háborút sikerül is belátható ideig megakadályozni, a tűzoltóságok felszerelésére és kiképzésére most oda fordított összegek akkor sem vesznek kárba, mert ezek a nemzetnek és ennek keretében minden adófizető polgárnak minden körülmények között haszonnal gyümölcsöző befektetései lesznek.

**A Fejérvármegyei Tűzoltó-Szövetség** fennállásának ötvenéves jubileuma alkalmából, 1938 december 8-án, délelőtt fél 11 órakor a székesfehérvári megyeház dísztermében tartotta közgyűlését Ecsedy József dr alispán elnökle alatt. A jubileumi gyűlés egyúttal elbúcsúzás volt a régi megyei szövetségtől, miután az 1936. évi X. tc. alapján ezután inkább mint hatósági szervezet fog működni és pedig nem társadalmi funkcionáriusok közreműködésével, hanem főképp közigazgatási férfiak bevonásával.

Az ülésen résztvett Szilágyi Lajos dr cs. és kir. kamarás, orsz. tűzr. felügy. és Széll Elemér ker. tűzr. felügyelő, valamint Kiss Emil dr Vas vm. és Halász János Veszprém vármegye kiküldöttei. Az ülés fényét emelte Széchenyi Viktor gróf főispán megjelenése, valamint a katonaság, csendőrség egy-egy tisztjének megjelenése is.

A tárgysorozat kiemelkedő pontja volt Szilágyi Lajos dr nagyhatású beszéde, melyben mély megilletődéssel emlékezett meg a nagy érdemeket szerzett, de már elhunyt tűzoltó vezetőférfiak érdemeiről, nagy elismeréssel adózott a most tevékenykedő közigazgatási tisztviselőkről, tűzrendészeti felügyelőkről és tűzoltóparancsnokokról. Fáradságot nem ismerő kintartásra és lankadatlan buzgóságra intette a nagy számban megjelent tűzoltó bajtársakat s a tűzoltóintézményeket a hatóságok és a társadalom hathatós támogatásába ajánlotta.

Az elkövetkezendő három évre szóló költségelőirányzat tárgyalása után elhatározták a vármegyei szövetség 50 éves történetének megiratását. A közgyűlés már ezúttal előirányozta egy helyettes vármegyei tűzrendészeti felügyelő évi 1440 pengős javadalmazását.

Ezután következett a tisztújítás: Csik István műsz. főtanácsost titkárrá, Lauschmann Géza dr vármegyei főjegyzőt pénztárossá és Gárdos Ferenc áll. vasuti t. o. parancsnokot ellenőrré választották. Széchenyi Viktor gróf főispánt a szövetség védnökévé; Bathhány Gyula gróf volt elnököt, Vida Pál volt alelnököt és Simon Sándor volt helybeli tűzoltófőparancsnokot tb. elnökökké választotta meg a közgyűlés, nagy lelkesedéssel.

Néhány indítvány is hangzott el, melyek közül a tűzoltói alapítványnak 1300 pengővel 10.000 pengőre való kiegészítését költségvetési fedezet hiányában az elnök alispán javaslatára a közgyűlés mellőzte.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Kecskemét thj. város Tűzoltó-Szövetsége december 15-én tartotta közgyűlését vitéz Endre László dr alispán elnöke alatt a Vármegyeháza kistermében. A közgyűlés megnyitása után üdvözölte a megjelenteket, különösen pedig a szövetség közgyűlésén első ízben résztvevő fái Fáy István dr főispánt, továbbá Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ügyvezető elnökét, Rosta Géza és Falussy Károly orsz. szövetségi elnökségi előadókat, valamint a székesfőv. tűzoltóság képviselőit. Napirend előtt Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, MOTSZ ügyvezető elnöke üdvözölte a törvényhatósági tűzoltószövetséget és további példátadó munkálkodására Isten áldását kérte. Továbbiakban Kathona Mihály dr emlékezett meg nagy hatású beszédében a felvidéki véreink felszabadulásáról. A titkári jelentés felolvasása után az 1939. évi költségvetést tárgyalta le és fogadta el a közgyűlés. A választmány javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy az arra érdemes tűzoltókat az idén is karácsonyi jutalomban részesíti. Tekintettel az országos tűzrendészeti járulék csekélységére a közgyűlés a választmány javaslatára elhatározta, hogy Áporka, Galgamácsa, Szigetbecse, Tápióság, Kistarcsa, Bática, Vácbotyán, Újszász, Szakmár, Pilisszántó, Csóvár, Acsa, Gödöllő községeket gyorssegélyben részesíti. Lukács Zoltán dr ügyvezető alelnök bejelentette, hogy Dabasi Ödön dr gyömrői járási tűzrendészeti felügyelő magas korára való tekintettel, továbbá Beretvás Péter aszódi tűzrendészeti felügyelő benyújtották lemondásukat. Kadicsfalvy József dr szolgabíró a nagykáta és abonyi járás, Lengyel József dr tb. szolgabíró az aszódi járás, Horváth József számtanácsost a gyömrői járás tűzrendészeti felügyelővé nevezte ki, illetve helyezte át a vármegye főispánja. A közgyűlés elhatározta, hogy a Magyar a magyarért akcióra és a Horthy Miklós repülő-álapra 100—100 pengőt adományoz és a jövő évben körzeti és vizsgálati tűzoltóautót fog beszerezni, egyrészt a tűzoltás érdekében, másrészt pedig tűzrendészeti vizsgálatok eredményének fokozása céljából.

**Királyi díszérem.** A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén több mint negyedszázadon át teljesített különösen érdemes tevékenység jutalmazására alapított királyi díszéremet újabban a következőknek adományozta: Hoffer József tűzoltó, Bucsai Imre zászlótartó, Pálffy József kürtös (gasztonyi önk.), Heinisch Gyula tb. parancsnok, Lengyel István őrparancsnok (dunakeszi önk.), Biró Sándor tűzoltó (budapesti hiv.).

**Tompai Önkéntes Tűzoltótestület** elhatározta, hogy a felszabadult Felvidék legjobban ráutalt önkéntes tűzoltótestület javára táncmulatságot rendez. December 26-án megrendezett táncmulatság szép anyagi eredménnyel és erkölcsi sikerrel zárult. A Testület a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget kérte fel, hogy a táncmulatság tiszta jövedelmének, 75 pengőnek, az illetékes helyre való eljuttatására.

**Franciaországban bevezették az éghetetlen filmet.** Franciaország volt az első állam, amely még a világ-

## FELHÍVÁS

a „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetőihez a folyó évi előfizetési díjak beküldése tárgyában

A Tűzrendészeti Közlöny, mint a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja, a magyar tűzoltószaksajtónak legrégebb szerve, mely amellet, hogy az ország tűzoltótársadalmának érdekeit szolgálja, a hivatalos közleményeken kívül a tűzoltó-intézmény fejlődésének is szócsöve. Amidőn **multévi előfizetőinket az előfizetés megújítására felkérjük**, egyben felhívjuk figyelmüket arra a körülményre is, hogy az évi 12 pengő előfizetési díjnak a 23.297. számú postatakarékpénztári csekkszámára befizetési lap útján való beküldését minél előbb szíveskedjenek eszközölni, mert különben a lap küldését kénytelenek leszünk beszüntetni.

Aki csak teheti, tartsa fenn előfizetését, mert csak így áll módunkban a súlyos nehézségekkel küszködő testületeknek tagdíj fejében küldeni lapunkat.

A kiadóhivatal

háború előtt törvényben kötelezte a filmgyárosokat, filmkölcsonzókat és mozitulajdonosokat, hogy a forgalomba kerülő filmkópiákat éghetetlen filmanyagon, úgynevezett acetilcellulóze-anyagon kopírozzák. A törvény életbeléptetését azonban a mindenkori francia kormány évről évre halasztotta, mert mindig hiányoztak azok a technikai, sőt sokszor anyagi előfeltételek, amelyek a kötelező éghetetlen anyag bevezetését lehetővé tették volna.

Időközben azonban a filmtechnika terén olyan haladás és tökéletesedés állott be, hogy immár nem lett kérdésessé az éghetetlen anyag mikénti felhasználása. Az éghetetlen pozitív film ma már éppen olyan friss, hajlékony, ruganyos és kopírozásra alkalmas anyag, mint az égő, nitrocellulóze-anyag, árban sincsen különbség, ezért tehát gyakorlatilag különös akadály a általános bevezetésnek nincsen. Mindamellet a francia kormány nem akarta az éghetetlen anyag bevezetését máról holnapra minden átmenet nélkül elrendelni, hanem részleges használatát rendelte el. Ennek is érdekes előzményei és indokai vannak.

Az utóbbi években Franciaországban különösképpen megfigyelték a mozitüzek keletkezését és okait. A gyakorlat szerint a legtöbb mozitűz a vetítógépházban akkor keletkezett, amikor a vetítés az egyik gépről a másikra folytatódott. Az úgynevezett „Überblendolás“ alkalmával keletkezett a legtöbb tűz, tehát a film eleje égett el a legtöbb esetben. A francia kormány tehát a szakértők javaslata alapján egyelőre csak annyit rendelt el, hogy minden filmgyáros, laboratórium, filmkölcsonzó és mozitulajdonos köteles a film elejét, tehát a címet, szereposztást és azt a részt, amely addig tart, amíg a film tulajdonképpeni története meg nem kezdődik, éghetetlen anyagra kopírozni. (Filmkultúra.)

# Hivatalos hirdetések

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadványai

### SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. . . . .	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók.)	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet, II. Alkalmazott rész . . . . .	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai . . . . .	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai . . . . .	1.— P
Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása . . . . .	2.— P
Papp Ferenc: Tűzrendészeti közigazgatás kézikönyve, kötve . . . . .	22.— P
Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szerek, fűzve . . . . .	5.— P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye . . . . .	10.— P

### SZABÁLYZATOK:

Tűzoltógyakorlati szabályzat . . . . .	2.— P
Gyakorlati szabályzat kivonata . . . . .	—30 P
Önkéntes tűzoltótestületi alapszabály . . . . .	0.20 P
Motoros fecskendők egységes gyakorlati szabályzata . . . . .	—50 P
Szolgálati szabályzat . . . . .	1.20 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat . . . . .	—60 P
Alapképzési szabályzat . . . . .	—80 P
(portóköltés 0.20 P)	
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal . . . . .	1.— P
Éremszabályzat . . . . .	—60 P

E kiadványok 50%-os kedvezménnyel megrendelhetők tanfolyamok részére, azok parancsnoksága útján.

### A járási tűzrendészeti felügyelői és tűzoltótestületi tanfolyamon használatos jegyzetek:

Benczur József dr: A közigazgatás szervezete . . . . .	—58 P
Borsányi: Légóltalmi alapismeretek . . . . .	—12 P
K. Császár Elemér: Építéstan . . . . .	—84 P
Erdély dr: Versenyrendezés . . . . .	—06 P
— — Vizszerzés és helyi ismeret . . . . .	—30 P
vitéz Kiss Lajos dr: A közigazgatás szervezete . . . . .	—90 P
Kéler Dénes: Gázvédelem, hargázok . . . . .	—46 P
Konok Péter: Mechanika . . . . .	—44 P
vitéz Roncsik Jenő dr: Vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők kötelességei és magatartásuk általában . . . . .	—34 P
— — Tűzesetek okai . . . . .	—02 P
— — Tűzoltóparancsnok, tűzrendészeti felügyelő büntetőjogi felelőssége . . . . .	—14 P
— — Telepengedélyezési eljárás . . . . .	—14 P
— — MOTSz szabályai . . . . .	—14 P
vitéz Szalay Lajos dr: Kézi tűzoltókészülék . . . . .	—10 P
Szilvay: Motorfecskendő ismertetése, működése, zavarai . . . . .	—20 P
— — Vegyi és kézi tűzoltókészülékek . . . . .	—18 P

— — Angol dugólétra szerelése . . . . .	—08 P
— — Újabb eszközök bemutatása . . . . .	—02 P
— — Műszaki mentés . . . . .	—18 P
— — Tűzkísérleti állomásban lefolytatandó típusgyakorlatok . . . . .	—10 P
— — Kismotorfecskendő szerelése . . . . .	—14 P
— — Kihúzólétra szerelése . . . . .	—06 P
Somorjai: Ügyvitel, leltár stb. . . . .	—30 P
Teasdale Ottó: Ipartelepek és üzemek tűzrendészete . . . . .	—36 P
Wunderlich: Színházak, mozik tűzrendészete . . . . .	—36 P
Tömlőszerelés . . . . .	—80 P
Jarmatzky: Vizsgakérdés . . . . .	—14 P

A felsorolt jegyzetek megrendelhetők a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél, Budapest, IV, Bástya-u 13. Az összeg a szövetség 23.297. postacsekkszámlájára fizetendő be. A jegyzetek árán felül a megrendelő tartozik a szállítási díjra 20 fillért előzetesen beküldeni.

### TÖRVÉNYEK, RENDELETEK:

Tűzrendészeti törvény és végrehajtási utasítás (1936. X. tc. 180.000—1936. B. M. sz., 115.200—1938. B. M. sz.), kötve . . . . .	2.— P
Rendelet-tervezet a tűzveszélyes és lobbanó folyadékok tartására, raktározására és szállítására . . . . .	—30 P

### EGYÉB SZAKIRÁNYÚ KÖNYVEK:

Ortutay József: Néhai József főherceg élete . . . . .	3.— P
Vitéz Roncsik Jenő dr: Gróf Széchenyi Ödön élete . . . . .	5.— P
Markusovszky Béla: A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség története . . . . .	—50 P
Vitéz Roncsik J. dr: A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 60 éves története . . . . .	5.— P

### NYOMTATVÁNYOK:

Járási tűzrendészeti felügyelő vizsgálati jegyzőkönyve darabonként . . . . .	—10 P
Fecskendő próbalap, motorfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Fecskendő próbalap, kézifecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Díszokmányürlap . . . . .	2.— P
Egyszerűbb . . . . .	1.— P
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez darabonként . . . . .	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban darabonként . . . . .	—40 P
Bőrburkolatban darabonként . . . . .	—80 P

### SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.	
Éremszalag —.30, igazolványlap —.30 P.	

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . . .	—30 P
--	-------

Az érmek ára és a tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. sz. postacsekken előre küldendő be.

Megrendelhetők a MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG irodájában, Budapest, IV, Bástya-u. 13.



## A TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY ÁLLANDÓ ROVATA

### A tűzoltóság várható háborús feladat- és tevékenységi köre a Shanghai-i légitámadások tükrében

Irta *Rehák Tamás* tűzoltóparancsnok

Mindnyájunk által tudott dolog, hogy a világ-háború óta is nem egy esetben „...könyökünkkel sűröltük a háborút...“ Gondoljunk csak a marseillei, a szerb király halálával végződött merénylet nyomán támadt *magyar-jugoszláv bonyodalmakra*, valamint a közelmúlt történelmi napokra a *Felvidék visszacsatolásával* kapcsolatban.

A változott külpolitikai helyzet és fegyverkezési egyenjogúságunk elismerése után végre eljutottunk odáig, hogy teljes nyíltsággal fegyverkezhetünk. Kormányzatunk első és legfontosabb feladatának tekinti *honvédségünk és általában a honvédelem korszerű felszerelését és kiépítését.*

Azt a tényt, hogy a *tűzoltóságok korszerű felszerelése és kiépítése — a békebeli élet- és vagyónvédelmi szerepén túl — ma már honvédelmi és nemzetvédelmi érdek is, nem kell bővebben bizonyítanunk. Ezzel az illetékesek is tisztában vannak. Más kérdés azonban, hogy ennek elismerésével és tudatában mily gyakorlati intézkedéseket várhatunk, hogy a magyar tűzoltóság ennek a feladatának — adandó alkalommal — maradéktalanul meg is tudjon felelni.*

Sajnos, teljes nyíltsággal meg kell mondanunk, hogy a *tűzrendészet fejlesztéséről szóló 1936:X. tc. és ennek végrehajtási utasítása, a 180.000—1936. B. M. számú rendelet — életbelépte után 2 évvel — még mindig „életbeléptetésre vár!“*

Adja a Mindenható, hogy a tűzoltóság felszerelésének és a tűzrendészet elmaradt voltának hiányait nálunk is ne a *marseillei tűzkatasztrófa*hoz hasonló körülmények között kelljen az illetékeseknek megállapítani és a megtorló intézkedéseket megtenni. Emlékeztet, hogy ez év október végén Marseilleben a Cannebiere kikötőnegyedben hatalmas tűzvész pusztított és a kikötőnegyed nagyrészt leégett. Elpusztult ez alkalommal a Nouvelles Galerie palotája, a Variété színház, Noailles mozgóképszínház, a Noailles és Grand Hotel nagyszállók, Thiers főgimnázium, a Societé Générale nagybank és az Air-France légiforgalmi társaság helyiségei. A halottak és sebesültek

száma 100 körül volt. Az anyagi kár kb. kétmillió pengőre becsülhető. A lapjelentések szerint a tűz katasztrófális méretűvé fejlődésének a heves szélén kívül, a *marseillei tűzoltóság hiányos felszerelése volt az oka.* A tüznél megjelent — a történetesen ott időző — *Daladier miniszterelnök és rendkívül felháborodott, amikor látnia kellett, hogy a marseillei tűzoltóság kezdetleges volta miatt a tűzvész egyre nagyobb arányokat ölt. A miniszterelnök felháborodásában azonnal elmozdította állásából Haut du Rhon megye prefektusát, Souchiert.* A sajtó követelte Marseille város polgármesterének és városi tanácsának felelőségre vonását is, amiért az egymillió lakosú város tűzvédelmét elhanyagolták.

Nem egy ízben volt alkalmam tapasztalni, hogy a *tűzoltóság korszerű felszerelése és kiépítése azért késik, vagy akadt meg, mert az intézkedésre illetékesek nincsenek tisztában azzal a fontos szereppel, amely a tűzoltóságra vár a légitámadások veszélyének elhárítása, illetve csökkentése terén.*

Ebben a gondolatmenetben, azt hiszem, érdeklődésre tarthat számot az a tevékenység, amelyet a távolkeleti japán-kínai ellenségeskedések során *Shanghai 1937-ben ért légi- és tüzérségi támadások alkalmával az ottani tűzoltóság kifejtett.* (Az alábbi adatok a Shanghai-i tűzoltóság nyomtatott évi jelentéséből és Peill, Berlin, szakírónak a Gasschutz und Luftschutz légoltalmi szaklap 1938. évi szeptember havi 9. számában megjelent közleményéből vették.)

Shanghai lakosainak száma (1935. évi adat) 3,684.759, ebből 2,026.791 lélek esik Nagy-Shanghai-ra, 1;159.775 a nemzetközi telepre és 498.193 a francia engedményes területre. A házak száma a város összefüggő települési részén 79.000.

A hivatalos tűzoltóság 730 tiszt és legénységi létszámú. A legénység általában kínai, a tisztok és a műszaki személyzet nagyrésze európai. A fehérek létszáma 160 fő. Békeidőben egy központi főőrségen, öt kerületi őrségen és több mellékőrségen teljesítenek szolgálatot. A hivatásos tűzoltóság mellett működik

még önkéntes tűzoltóság is, tagjai európaiak. Az önkéntes tűzoltóság már 1932-ben, Csapei bombázása alkalmával is önfeláldozóan segített és ezúttal is pótolhatatlan szolgálatot teljesített. A tűzoltóság látja el egyébként a mentői és betegszállító szolgálatot is. A tűzoltói és mentőszolgálatnak egyesítése az 1937. évi harcok alkalmával különösen értékesnek mutatkozott. A tűzoltóság teljesen korszerű tűzoltószerekkel van felszerelve és pedig autófecskenedőkkel, gépkocsikkal vontatott motorfecskenedőkkel, szerkocsikkal, mentőautókkal és különleges célokat szolgáló járművekkel. A gépjárműveinek száma kereken 100, ebből 50 nagyrészt európai eredetű autófecskenedő. Van egy oltóhajója is.

A nemzetközi telep tűzoltósága 1937-ben, de az előző években is, átlag 900 tűznél és egyéb szerencsétlenségénél működött. A mentőállomás baleseteinek száma 7569, a szállításoké 10.153. Évi költségvetése egymillió dollár körül van.

A nemzetközi telep fentebb vázolt hivatásos és önkéntes tűzoltósága mellett Nagy-Shanghaiiban még több kisebb hivatásos és önkéntes tűzoltóság is van szervezve, de ezek közül a harcok alkalmával csak a francia engedélyes terület tűzoltósága tudott korlátlan segélynyújtást kifejteni, míg a tisztára kínai igazgatású kerületek tűzoltóságai a harcok folyamán természetszerűleg akadályozva voltak, főként ha tekintetbe vesszük, hogy 1932-ben Csapei városrész összes tűzoltóőrségei, valamint a kínai negyed épületei romhalmazzá változtak; ugyanakkor a tűzoltószerek megsemmisültek, a hivatásos és önkéntes tűzoltók vagy elpusztultak, vagy szerteszóródtak.

A Shanghai-i nemzetközi telep a japán-kínai ellenségeskedések megindulásától, 1937 augusztus 13-tól november elejéig, állandó tűzveszélynek volt kitéve a légitámadások és a harcokból folyó tűzérési tűz folytán.

Az augusztus 19-től 21-ig terjedő időben történt tüzesetekről eltekintve, amikor az állandó tűzérési tűz és az egyéb harci cselekmények a tűzoltóságot munkájában akadályozta, a tűzoltóság mindig sikerrel küzdött le a nemzetközi telepen előfordult tüzeseteket és megakadályozta azt, hogy a telep határain kívül eső hatalmas tűzveszélyes a nemzetközi telepre áttérjenek. Több alkalommal azonban a tűzoltóság személyzet- és szerelvénye az utolsó tartalékig igénybe lett véve, így pl. az augusztus 14-i, szeptember 18-i és október 14-i súlyos bombázások alkalmával.

Különösen megnehezítette a helyzetet, hogy a tűzoltóság kényszerítve volt két kerületi főőrséget, három fiókőrséget és a tűzoltói műhelyeket kiüríteni, mert ez alatt az idő alatt a tűzoltóság központi főőrségén tartalék erőket kellett készenlétben tartani az

északi és keleti körletek részére, amelyeknek tűzoltóőrségeit ki kellett üríteni.

A tűzoltóság a harcokból keletkezett 220 tüzesethez vonult ki. A tüzek nagyrészt oly viszonyok mellett kellett leküzdeni, amelyek a hivatásos és önkéntes tűzoltóság bátorságával és kitartásával szemben emberfeletti követelményeket támasztottak.

Az esetek nagyrésztében a tüzek igen hamar tűzveszékévé fajultak és a tűzoltóság megérkeztekor már nagykiterjedésű épületek és épülettömbök állottak lángokban, különösen azokban az esetekben, amikor gyújtóbombák okozták a tüzet. Számos esetben a tűz már oly terjedelmet öltött, hogy a tűzoltóvezénylőnekafelett kellett határozni, hogy melyik utcánál állíthatja meg a tüzet.

A visszatérő támadások lehetőségére figyelemmel, minden tüzesethez rendszeren csak egy autófecskenedő és szerelőszemélyzet vonult ki, úgyhogy azokat a tüzeket is, amelyeket rendes viszonyok között a tűzoltóság nagy tűznek tekintett és eszerint oltott, a légitámadások alatt csak maroknyi számú legénységgel és korlátozott számú oltószerekkel küzdött le. Eközben a tűzoltólegénység sok esetben a harci cselekmények hatásának: légitámadásoknak, repülőelhárító tüznek, gránátlövedékeknek volt kitéve. További nehézségek voltak, amelyek a *tűzoltóság oltási munkáját veszélyeztették, illetve akadályozták: mindenemű világítás hiánya, közlekedési akadályok a harcoló csapatok által megszállt kerületekben, elszaggatott villanyvezetékek, leomlással fenyegető falak és épületek.*

Az kétségtelen, hogy a tűzoltóság eredményes elhárító tevékenysége hiányában főként az ipari negyedekben és a sűrűn lakott városrészekben a harci cselekmények által okozott tüzek hatalmas méretű tűzveszékévé fejlődtek volna ki és pótolhatatlan értékek mentek volna tönkre.

A Shanghai-i tűzoltóság a „Fire Brigád” (tűzbrigád) Chief Officer főparancsnoka, J. Gordon Dyson udvarias kísérettel a debreceni tűzoltóság könyvtárának megküldött nyomtatott évi jelentéséből veszem az alábbiakat, amely minden tárgyilagossága és szakszerűsége mellett is megdöbbentő képét festi egy nagyvárost ért légitámadás pusztító hatásának.

1937 augusztus 14-én 16 óra 30 perckor a tűzoltóságot a Nanking-útra hívták, ahol két romboló repülőbomba a Palace- és Cathay-szállót érte. A kivonuló tűzoltóság az említett utcasarkot halottakkal és sebesültekkel borítva találta, akiknek elszállítására az összes rendelkezésre álló mentőkocsikat és teherautókat igénybe kellett venni. Az utcán fekvő áldozatok első segélyben részesítése és elszállítása után a tűzoltóság a Palace-szálló romjai alatt lévő szeren-

# MOVE

## légoltalmi és felszerelési kft.

BUDAPEST, VI, PODMANICZKY-UTCA 45 (MOVE-SZÉKHÁZ)

Raktáron tartja a légoltalom és gázvédelem végrehajtására szükséges összes cikket.

A DRÁGER-MŰVEK BERLIN ÉS A MERCUR műszaki és vegyipari rt. gyári lerakata

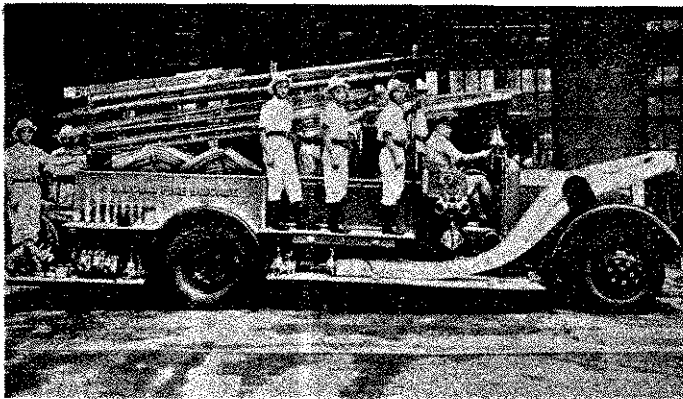
*Diffitalan  
szaktanács!*



csétlének kiásásához fogott. Ezen a helyen 729 halott és 865 sérült mentéséről kellett gondoskodni.

Pár perccel a katasztrófa után a tűzoltóság a Yu Ya Ching és VII. Edward-út sarkára lett riadózva, ahol a francia engedélyes terület oldalán szintén két bombát dobtak le a japánok. A bombák itt a harci területekről menekülők sűrű tömegébe csaptak be, úgyhogy az utca ezen a részen megcsönkített hullákkal, emberi testrészekkel és sérültekkel teljesen fedve volt. Középen, az úttesten 20 gépkocsi gyulladt ki és a villamosvasút felső vezetői szerkesztéként, a lecsüngő drótok a helyzetet méginkább megnehezítették. Az égő gépkocsik eloltása, valamint az utcán szanaszét fekvő áldozatok mentése után a tűzoltóság a szomszédos házakba nyomult be, amelynek lakói a bomba hatása folytán nagyrészt halottak vagy sebesültek voltak. Itt egészen rendkívüli tömeg, 1011 halott és 1008 súlyosan sérült mentéséről és elszállításáról kellett gondoskodni.

Augusztus 23. Hasonlóan végzetes következményei voltak annak a lövedéknek, mely augusztus 23-án 12 óra 58 perckor a Nanking- és Chekiang-út talál-



A Sanghaji tűzoltóság autófecskekendője

kozásánál épült Sincere Co. áruház másodikemeleti erkélyét érte. A lövedék hatása nemcsak az áruház eltalált szárnyára szorítkozott, hanem a szomszédos utcákra is, és óriási mérvű anyagi kárt okozott. Az áruházban három helyen is keletkezett kisebb tűz. Az utcai és áruházi áldozatok mentésénél a tűzoltóságnak segítséget nyújtott a rendőrségen kívül a Sanghaji önkéntes testület (idegen milícia), a francia tűzoltóság, a vöröskereszt, cserkészek, egyéb szervezetek, valamint számos önkéntes is. A tűzoltóság maga az összes rendelkezésre álló mentő-, személy- és tehergépkocsijait a szerencsétlenség színhelyére küldötte. Az elektromos felsővezetékek áramtalanítása, valamint a romok eltakarítása után a halottak és sebesültek egy órán belül el lettek szállítva, illetve első segélyben részesültek. Ennek a találatnak 215 halálos és 570 sérült áldozata volt.

Szeptember 18—19. Szeptember 18-ról 19-re virradó éjjelen 4 óra és 6 percnél rövid időpontban belül a tűzoltóságot nyolc tűzriadó szólította munkába, miután a keleti városrészben a támadó japán repülőgépek gyújtóbombákat dobáltak.

Az első tűzjelzés 8 óra 6 perckor a Yangcsepu-utcán lévő Ewo gyapjúfonodából futott be, ahol a

repülőbomba az első emeleten levő gépek sorozatát érte és okozott tüzet. Ehelyütt a gyártelep indus őrei, valamint japán matrózok a gyártelepen rendelkezésre álló tűzoltóeszközökkel meg tudták akadályozni a tűz kiterjedését, úgyhogy a tűzoltóságnak csekély munkája volt és a tűzkár is elviselhető mértékre korlátozódott. Említést érdemel, hogy bár a japánoknak Shanghaiban állandó tűzoltóságuk nem volt, a partra-tett tengerész-tűzoltóságukkal Hongkiu japán negyedben, a kikötő közelében több ízben beavatkoztak és értékes tűzoltómunkát teljesítettek.

Sokkal veszélyesebb volt az első tűzjelzés után 24 percre, 8 óra 30 perckor következett második tűzjelzés, amikor is a kivonuló tűzoltóság a keleti Broadway-n és Kungping-úton hat háromemeletes európai házat talált teljesen lángokban. A tűz gyors terjedése elsősorban a nem tűzbiztosan épült sorház-rendszernek tudható be, amelyekben a tűz a tűzfalakat megszakító ajtónyílásokon az egyik épületről a másikra könnyen átterjedt. Jóllehet, azonnal több autófecskekendő lett bevetve, a tűz összesen nyolc sorházra terjedt át és közülök hat nagyrészt kiégett. Csak hat órai nehéz munka után voltak a fecskendők visszavonhatóak.

9 óra 28 perckor a tűzoltóság újból a Csaufung-úton levő ötemeletes raktárházhoz lett riasztva, amely raktárház csak egy méterre állott egy másik raktárháztól. Ez utóbbi a legnagyobb mértékben veszélyeztetve volt a már összes emeletén égő és többé nem menthető gyapottároló raktár tüzetől. A fáradtságos munkát ezúttal siker koronázta s a veszélyeztetett raktárépület még lett mentve.

10 óra 35 perckor újabb riadó következett. A Csaufung-úttól nyugatra eső nagyterjedésű kínai lakóházakban állott lángokban. Tűzoltásközben robbanóbomba hullott a tűzfészek közepébe s egy csomó épületet döntött romba. Szerencsére a tűzoltók közül senki sem sérült meg súlyosabban. A tűznek két órai munkával sikerült határt szabni és azt eloltani.

11 óra 33 perckor közvetlenül a Yangcsepu tűzoltóórság mellett fekvő Behr és Mathew-cég hatalmas tojásszállító-csarnokaiban keletkezett nagyobb tűz. Jóllehet a tűzoltóórság személyzete a gyártelep udvarából azonnal tömlőt szerelt az égő raktárcsarnok ellen, a lángok mégis nemsokára átterjedtek a gyártelephez tartozó jéggyár tetőzetére, úgyhogy a tüzet a szomszédos tűzoltóórság udvarából kellett támadni. A kétoldali támadás eredményeként magát a tűzoltóórságot, valamint a környező ipari építményeket eredményesen sikerült megóvni a tüztől, de a gyújtóbombáktól talált raktárcsarnok teljesen kiégett.

Nemsokára ezután az Első Sanghaji Japán Gyapotszövő telepéről futott be tűzjelzés, amely gyártelep a Yangcsepu és Csicsikar út között fekszik és amelyet szintén gyújtóbomba talált ért. A kétemeletes épület csak 100 méter távolságra feküdt a legközelebbi tűzoltóórságtól. A tűzjelzés beérkeztekor úgy a központi tűzoltóórság, valamint az illetékes kerületi tűzoltóórságnak a város keleti részében keletkezett tüzek oltásával voltak elfoglalva, úgy hogy a tűzoltóórság törzstagjai, valamint a tojásraktárházak olásánál működőkből kivont tűzoltó személyzet vonult csak ki és kezdte meg a terjedelmes gyapottfonó épület

tüzének oltását. Jóllehet, a gyári tűzoltóság a hivatalos tűzoltóságnak értékes segítséget nyújtott, 3 órai nehéz küzdelem után sem sikerült megakadályozni, hogy az épület nagyrészt ki ne égjen.

Éjfél után, 12 óra 12 perckor a Dixwell úton egy szentelepen és a hozzátartozó brikett-gyárban okozott tüzet a ledobott gyújtóbomba. A lángok egy szomszédos tárolót, valamint a hűtőházat fenyegették, úgy hogy a kivonult tűzoltóegység támogatására a központnak még egy autófecskendőjét kellett kirendelni. Órákon át tartó küzdelem után sikerült a környező épületeket megmenteni. Maga a brikett-gyár a szénraktárral együtt teljesen leégett.

Csaknem ugyanebben az időben jelentette a rendőrség a Yancsepu-utcaán levő Kina-Selyem Co. telkén keletkezett tüzet, ahol is a központból kirendelt tűzoltórság nemcsak egy nagyméretű gyári raktárházat talált lángokban, hanem azt a rombolóbombák részben ledöntötték. A beomlott tető a raktárház déli frontját is kinyomta és a szomszédos raktárszínékben nagymennyiségű zsiradék készlet és egyéb nyersanyag égett ládákban és zsákokban. A lángok már a csarnoktetőre is átterjedtek. Egyik szomszédos, a tűz által még meg nem támadott raktárház-szárnyon az ajtó kinyitásakor behatoló tűzoltók becsapódott gyújtóbombát találtak, amelynek égése még nem bontakozott ki teljesen. A közelben lévő ládák azonban már égni kezdtek és az egész padló foszfor-darabokkal volt beszórva. A gyújtóbomba azonnal vízzel lett elárasztva és a padló a leggyorsabban ki lett takarítva. A nagyrészt beomlott raktárrész és csarnoktömegben az oltómunka nemsokára eredménnyel járt és a tulajdonképpeni üzemi helyiségek nagyrészt megmenthetők voltak. Értékes segítséget nyújtott helyi oltóeszközökkel még a tűzoltóság megérkezése előtt az európaiakból álló Foreign Police tisztikara.

Október 14-én az egyik gyapotfonónak nagy raktárházat nehéz gránát-lövedék talált, minnek következtében a felhalmozott gyapotbálákat a robbanás ereje a raktárházban szertedobálta és a vasajtók és ablakokhoz préselte. Az ajtókat és ablakokat hosszú ideig ez okból nem lehetett kinyitni. A behatolásnál a tűzoltók oly fojtó füstöt találtak, hogy három tűzoltótiszt és három tüzelő jelentős szemsérüléseket szenvedtek és orvosi kezelésre szorultak. A tároló-raktár teljesen kiégett. A környező épületek 2 órai oltómunka után voltak megmenthetők.

Ugyanezen a napon 14 óra 53 perckor két repülőbomba a Csanping- és Markham-út sarkán csapott be és többek között egy felsővezetékű autóbust talált, úgy hogy a tűzoltóságnak az összes rendelkezésre álló mentőautóit ki kellett vonultatni a szerencsétlenség színhelyére. A bombák ezúttal 12 halott és 20 sérült áldozatot okoztak. (Folytatjuk)

## Légítámadás ellen védekezz!

# Légoltalmi híradó

A m. kir. honvédelmi miniszter 1938. évi december hó 1—10-ig nagyszabású légoltalmi gyakorlat tartását rendelte el az ország egész területén. A gyakorlatokat Budapest és környékén csak nappal, míg az ország többi részén nappal és éjjel tartották. A gyakorlat időpontját nem tudták előre a közönséggel, úgyhogy a riasztás meglepetésszerűen érte. Ennek dacára a gyakorlatok az ország egész területén kielégítő eredménnyel zárultak. A közönség mindenütt fegyelmezetten viselkedett és ezzel tanujelét adta légoltalmi iskolázottságának és annak, hogy kellőképpen átérzte a légoltalmi gyakorlatok fontosságát. A hatóságok mindent elkövettek a gyakorlatok sikere érdekében. Ebből fáradozásuk nem maradt eredmény nélkül. A tűzoltóság tevékeny részt vett a közületek légvédelmi és légoltalmi munkálataiban és bebizonyították, hogy mint műszakilag képzett, fegyelmezett testületek, legcélszerűbben és legeredményesebben használhatók fel a légoltalmi és légvédelmi feladatok végrehajtásánál.

Szakértők véleménye szerint a légigáztámadások végrehajtásának módja valószínűleg leggyakrabban marógázoknak permetezésében fog megnyilvánulni. Ezt hatásosan 50—100 méter magasságból lehet csak végrehajtani és pedig valószínűleg úgy, hogy a támadó repülő először géppuskatűzzel árasztja el a csapatot és csak ezután hajtja végre a gázpermetezést. Amerikai kísérletek szerint ez a mód igen hatásosnak bizonyult. Kísérletképpen egy 172 főből álló 150 méter hosszú menetszlopot állítottak össze céltáblákból, eredmény: az alakcél táblák 90 százalékát érte gázpermet. Az ilyen magasságból támadó repülő ellen a leghatásosabb védekezés a puskatűz. Értékesebb, mint a nagy pazarlással járó géppuskatűz, míg az előbbi találati százalékszám 33, addig az utóbbié csupán 18.

Új léghajók építését kezdik meg rövidesen az Egyesült Államokban. A léghajó bombázó repülőgépeket fog magával vinni, hogy a repülőgépek működési sugarát ezáltal meghosszabbítsa. A tervnek lényegesen nagy jelentősége lesz a Csendes Óceán átrepülésénél. A léghajó hossza 215 m és legnagyobb átmérője 33 méter.

Csehszlovákiában a legújabb honvédelmi nevelési rendelet szerint 6—20. életévek közti lakosság katonai előkészítésében, az 50. életévig polgári légvédelmi kiképzésben részesül. Ez utóbbi kötelezettség egyébként 1945-ig átmenetileg 60. évig lett kiterjesztve. Az iskolába már nem járó ifjak részére a 14—17. évükben évente 70 óra, a 17. évtől a besorozás idejéig 90 óra, a többiek részére ezentúl a 30. évig évente 40 óra kiképzési idő van előírva. A lányok részére 14—21. évben évente 60 óra, a 30. évig pedig 30 óra van előírva. A légvédelmi kiképzés időtartama 30—60. életévig mindkét nembeliek számára évente 30 óra. A kiképzés 5000 oktatási központban történik.

Felelős szerkesztő: Lukács Zoltán dr

Felelős kiadó: Olty Antal

**Szállítunk** a hatósági előírásoknak megfelelő **MÁVAG** **GYÁRTMÁNYÚ** **Telefon 133-394**

Ismertetés felvilágosítás és ajánlat díjtan

hordozható benzinmotoros és kézi működtetésű **fecskendőket, vízhordó- és öntözőkocsikat, tűzoltó- és locsoló autókat** a legjobb minőségben, megbízható és tartós kivitelben.

**MAGYAR KIRÁLYI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK KERESKEDELMI KÉPVISELETE RT.**  
BUDAPEST, VIII, MŰZEUM-KÖRÚT 18, II.

**KÖHLER ISTVÁN** **FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS TŰZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA**

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

**Alapítva 1896** **Mátrai Antal és Társa Rt.** Gyárt: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízhordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat

Mindennemű tűzoltó-felszerelési cikkek raktárról kaphatók

**Gyár: Budapest, XI, Fehérvári-út 98. Telefon 256-085**

**Városi iroda: VI, Teréz-körút 22. Telefon 121-533**

**FELTEN ÉS GUILLEAUME RT., BUDAPEST, I.**  
a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

**GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT** kívánt méretekben és nyomásig.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 113. POSTAFIÓK. TELEFON: 258-880



**Hazai gyártmány!**

**MINIMAX** a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánszatokkal. Felvilágosítással szolgál

**MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST**  
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 123-731

**CORVIN ÁRUHÁZ RT.**  
BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3

Mindenfajta **tűzoltóegyenruhákat és felszerelési cikkeket** a legolcsóbb árban szállít

Kérjen árjegyzéket **Dorner Béla, Székesfehérvár - Telefon 232** Alapítási év 1838

# Hirdessen a Tűzrendészeti Közlönyben!

## BOROS egyenruházat

Tűzoltósági felszerelések,  
sapkák és egyenruhák  
Budapest, VIII, Baross-lér 6 (Fiumei út sarok)  
Régi, megbízható, olcsó cég.  
Egyesületeknek előnyárak.  
Kedvező fizetési feltételek  
Egyenruhaszabóság és sapkaműhely  
a helyszínen

## KISTÉTÉNYI WALTHER E.

BUDAPEST, IV, PETŐFI SÁNDOR-UTCA 6, FÉLEMELET

Gyárt: **érmeket  
rendjeleket  
jelvényeket  
fiszfeleldijakat**

A  
Magyar Országos  
Tűzoltó Szövetség  
éremszállítója

Iroda- és Lakberendezési K. f. 1.

**UNIVERSAL**

Budapest, VII, Wesselényi-u. 8-10

Telefón 137-842, 135-869

Új és használt bútorok  
Szőnyegek  
Irodaberendezések

Eladás

Vétel

Csere



## Magyar Kender-, Len- és Jutáipar Rt.

Budapest, V, Wekerle Sándor-u. 8

Tűzoltóság részére Szegeden a következő cikkeket gyártja:

**Kendertömlőt**  
minden méretben 30 atm. nyomásig  
**Vászonvedret**  
**Takaró- és ugróponyvát**  
**Vízmentes csővezető kabátot**  
**Tűzoltó ruhaanyagot**

LAKTANYÁK RÉSZÉRE:

**Lepedőt**  
**Szalmaszákot**  
**Törülközőt**  
**Vánkoszuzatot**

Kívánságra  
szívesen szolgál  
megminta-  
off  
árajánlással

## „DRÄGER” oxigénos önmentők

Gyártja:

Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár Rt.

GÁZVÉDELMI OSZTÁLYA  
Budapest, V, Mérleg-utca 3 — Telefon 183-820

**Gázálarok**, mindennemű gázok ellen védő szűrőbetétek  
**Gázvédőruhák hólyaghúzó-gázok ellen**  
Oxygénos belégzőkészülékek  
**„Schröter“-féle gázképlő készülékek**  
Óvóhely-légtisztítók  
**Klórmész-szóró targoncák**  
Fertőtlenítő készülékek gázálarokhoz, oxigénos önmentőkhöz  
**Gáz- és szilánkbiztos óvóhely-ajtók és vészkijáratok**



# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

POLGÁRI LÉG- ÉS GÁZOLTALOM

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség 23.297. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlep minden postahivatalban kapható

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV, BÁSTYA-UTCA 13  
Telefon: \*184-975, 184-976

Előfizetési ára egész évre 12 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. belügyminiszter úr 126.278—1938. B. M. sz. rendeletével („Belügyi Közlöny“ 1939. évi 5. sz.) a vármegyék, városok és községek számára

TŰZOLTÓTESTÜLETEK A LAPOT TAGDIJ FEJÉBEN KAPJÁK

## Büszke gyászban

A Felvidék visszacsatolásával hazatért magyar Munkács, Zrínyi Ilona városa, vízkereszt éjjelén boldog álmát aludta, amikor az utóbbi évek történelmében páratlanul álló orvtámadást hajtottak végre cseh oldalról e békés magyar város ellen. A minősíthetetlen fegyveres támadást a cseh hadsereg katonái hajtották végre, előre megfontolt szándékkal, tankokkal, tüzérsséggel, gyalogsággal, tönkretéve pillanatok alatt egy békés város nyugalmát. A csehek az óhitűek karácsonyának első napjára meg akarták szerezni Munkácsot abban a hitben, hogy az alvó várost megriaszthatják és a zűr-zavarban benyomulhatnak.

Kihagyták azonban számításukból a csehek a magyar őrség éberségét és hősi ellenállását, nemkülönben Munkács város hazafias lakosságának fegyelmezett, hősiességét. A lakosság férfitagjai a városházára fegyverért futottak és hathatósan támogatták a honvédséget az orvtámadás elhárításában.

Végtelenül sajnálatos, hogy ez az orvtámadás ismét magyar vért követelt. A támadás visszaverésénél hét magyar esett el, katonák és békés polgárok, az ősi föld védelmében. Valamennyi elesett hőst a nemzet saját halottjának tekinti és emlékét örökre szívébe zárja.

Büszke gyásszal emlékezünk meg arról, hogy az egész ország részvéte mellett lefolyt temetésen a hét koporsó közül az egyikben tűzoltósírok volt. Sepentál Ferenc munkácsi tűzoltóbajtársunk is hősi halált halt a város védelmében. Elsők között ragadt fegyvert és mint nemzetőr, járőrbe volt kiküldve és ebben a szolgálatában érte a gyilkos golyó. A magyar tűzoltóság mélyen megrendülve, de büszkén gyászolja Sepentál Ferenc hősi halált halt tűzoltóbajtársunkat. Tudjuk róla, hogy a megszállás alatt mennyi üldözésnek volt kitéve izzó magyar nemzethűségéért és az ilyen derék magyaroknak köszönhetjük, hogy a felszabadulás után a sok nemzetietlen törekvés dacára is lelkes magyarok maradtak a visszakerült területeken. Felesége és két árvája gyászolja hősi halált halt bajtársunkat, akik most rendkívül nehéz körülmények közé jutottak.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség január hó 14-én tartott elnökségi ülésén Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, szövetségi elnök a következő kegyeletes szavakkal emlékezett meg a munkácsi hősokról.

*Kedves Bajtársak!*

*A trianoni papiroshatárokon túl tobzódik a mámor, hogy még mindig mennyi magyar földet takar a bitorlók hótakarója s mennyi rögöt tapos a mi tulajdonunkból idegen boeskor. Nálunk a részleges felszabadulás pillanatnyi örömet ködfátyollal vonja a munkácsi főteret elfoglaló koporsók figyelmeztetése, könny áztatja a frissen visszanyert föld minden talpalatát. Mennyi vágyat és reményt vett el az orozva ért támadás, hány új hőst nevelt a gyilkoló merénylet s mennyi ígéretet takar a munkácsi hét koporsó?*

*De „nem lehet, hogy annyi szív hiába onta vért“. Lepattannak a munkácsi koporsók fedelei, áttörik a gyűlölet vonta láncok bilincseit, a könny árja elmossa a krétával megjelölt határokat, s a munkácsi hősök sírjából új szellem árad fel a Kárpátok minden bérére, a Tiszának Dunába futó ünnepébe, az Adria kéklő hullámaiba, hogy amire a még idegen fákon zöldelő levelek lehullanak, az már újból magyar földet vonjon be leplel.*

*Emlékezzünk a munkácsi vértanúkra, köztük Sepentál Ferenc munkácsi tűzoltó bajtársunkra és mondjunk értük egy imát és bizzunk a magyarok Istenében.*

Az elnök mélyenszántó beszédének hatása alatt az elnökség elhatározta, hogy Sepentál Ferenc hősi halált halt munkácsi tűzoltó családjának 1000 pengő segélyt szavaz meg és a megállapított segélyt ünnepélyes keretek között kívánja átadni.

A magyar tűzoltóság büszke gyásszal zárja szívébe Sepentál Ferenc hősi halált halt bajtársunk emlékét.

## Felvidéki tapasztalatok

A 180.000—1936. B. M. rendelet 60. §-a állapítja meg a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség feladat-körét és a § g) pontja kimondja, hogy a tűzoltó-szövetség a tűzoltótestületekkel közvetlenül érintkezik.

Amikor a cseh megszállás alatt volt Felvidék egy részét visszakaptuk, a szövetség a hivatkozott szakasz alapján közvetlenül akarta felvenni a kapcsolatokat egyelőre a felszabadult városokkal s evégből előadóit kiküldötte Kassára, Ungvárra, Munkácsra, Beregszászra, Tornára, Komárom, Érsekújvár, Léva, Ipolyság, Losonc, Rimaszombat és Rozsnyó városokba, hogy tájékozódást szerezzen a cseh megszállás alatti tűzoltó viszonyokról s egyben felvilágosítsa e testületeket az országos szövetség szervezetéről, felvilágosítsa arról, hogy a megváltozott viszonyok következtében mi lesz a teendőjük az országos szövetséggel kapcsolatosan.

A felszabadult városok tűzoltóságai mindenütt örömmel fogadták az országos szövetség kiküldötteit s így legalább közvetlenül szerezhettek tájékozódást a jövőbeni teendőkről. A kiküldöttek pedig közvetlenül láthatták azt, hogy milyen volt a helyzetük a tűzoltótestületeknek a cseh megszállás alatt és szerzett tapasztalataik alapján jelentést tehettek a szövetség elnökségének s megtehették javaslataikat a további teendőkre vonatkozólag.

A kiküldöttek jelentéséből mindenekelőtt azt lehet megállapítani, hogy a csehek nem egyforma mértékkel mértek.

A tűzbiztosítási díjak után a biztosító társaságok külön 3 százalékot háríthattak át ügyfeleikre tűzoltói jutalék címén és az ilyen módon befolyt összeget az országos hivatalok felosztották a járások között.

A magyarok által lakott területen a biztosított épületek, tárgyak sokkal nagyobb értékűek voltak, mint a még fel nem szabadított felvidéki területen maradt hegyek közé, völgyekbe beékelte kis, tótok által lakott viskók, ennek a következménye volt, hogy a tűzbiztosítási kötvények összegei a magyarok által lakott területen sokkal nagyobbak voltak, mint a tótok által lakott területen és mégis azt láthattuk, hogy a magyarok által lakott területre sokkal kevesebb segínyt utaltak ki a tűzoltóság fejlesztésére, mint a tótok által lakott és ezideig fel nem szabadított területekre. Például az 1933. évben az egész komáromi járás mindössze 3000 csehkrona segínyt kapott, ugyanakkor Túrócszentmárton 118.000, Sztropkó 4000, Töketerebes 89.500, Varannó 67.000 csehkronát.

A segély aránytalan szétosztásának következménye aztán az lett, hogy a tótok által lakott területek kis községei el voltak látva motorfecskendővel, míg a magyarok által lakott területek községei közül csak néhány.

A magyar tűzoltóságok emiatt az igazságtalanságok miatt több ízben felszólaltak, a rimaszombati önkéntes tűzoltóság pedig a Prágai Magyar Hírlap multévi augusztus hó 9-i számában felhívást bocsátott ki az önálló Szlovenszko Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség megalakítása érdekében s ilyen módon remélte, hogy a magyar testületek a jövőben nemcsak

morzsákat fognak kapni a biztosító intézetek által befizetett járulékokból, hanem megkapják a területükön kötött biztosítások utáni 3 százalékot teljes egészében.

Az önálló szövetség megalakítása ellen nagyon sok magyar tűzoltóparancsnok is felszólalt, de hasztalan, mert a mult év szeptember havában mégis csak megalakult a magyar szövetség. Ekkor azonban már a csehek mozgósítottak, majd jött az általuk megszállt területek egy részének felszabadulása s így az önálló magyar tűzoltó-szövetség a működését nem kezdhette meg.

Amikor a csehek megszállták a magyar Felvidéket, kifogástalanul fegyelmezett tűzoltótestületeket kaptak.

A „fegyelem“ fogalma azonban más jelent magyar szemmel és mást jelent cseh szemmel nézve. Érezték a csehek azt, hogy a kitünően fegyelmezett magyar testületek a magyarság bástyái maradnak, ezért minden törekvésük oda irányult az elszegényesítési törekvések mellett, hogy a testületekben megbontsák a fegyelmet. A gyakorlati szabályzatuk „parancsnok bajtárs“-ról beszél. A csehek törekvése azonban, habár a magyar értelemben vett fegyelem nem is volt meg a tűzoltótestületeknél, eredményre nem vezetett, mert mégsem tudták megbontani és megrohasztani a tűzoltótestületek magyar érzelmeit, magyar gondolkodását és az anyaországhoz való tartozás érzését.

A politikának a tűzoltótestületekbe való bevitelét mutatta az is, hogy a testületekben például a következő tárgykörökről kellett előadásokat tartani: „Emlékezés Masaryk G. Tamás felszabadító elnökről“, „Jobb volt-e a monarchiában?“, „Kívánatos-e más kormány, mint a demokratikus?“, „A tűzoltók közötti tegezés jelenti-e a barátságot, visszaélés az-za?“, „Mit adott a köztársaság polgárának: a) politikai részről, b) szociális részről“, „A mi nemzeti hősiünk Stefanik tábornok“, „Benes Eduárd dr köztársasági elnök“ és így tovább.

A Szlovenszko Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kimutatása szerint a tagok létszáma a következő volt: tótok 2550 testület 50.317 tűzoltóval, magyarok 592 testület 13.391 tűzoltóval, németek 29 testület 1047 tűzoltóval, rutének 47 testület 716 tűzoltóval.

Ismerve a csehek nemzetiségi politikáját s tudva azt, hogy magyar tűzoltótestületeket a tótok közé soroztak be, mégis, ha az általuk összeállított adatokat vesszük, egy tót tűzoltótestületre 19.73 tag esik, míg egy magyar testületre 22.61 tag.

Egyik városban, amikor a magyar tűzoltótestület egységét semmiképpen sem tudták megbontani és látták ennek a testületnek törhetetlen magyarságát, felállították vele párhuzamosan a tót tűzoltótestületet és úgy rendelkeztek, hogy tűz esetén az a testület fogja a tüzet eloltani, amelyik hamarabb a tűzhöz érkezik. Ezt a tót testületet felhasználták aztán a revízió ellenes tüntetésekre is.

Az országos szövetség keretén belül alakult járási szövetségek vagyonának egy része megmaradt, erre vonatkozólag az az országos szövetségünk véleménye,

hogy be kell szolgáltatni a vármegyei tűzoltó-szövetségek pénztárába. Ily értelmű javaslatot tett a m. kir. belügyminiszter úrnak is.

Külön kérdés tárgyát fogja képezni aztán a Szlovénországi Országos Tűzoltó-Szövetség és a Kárpátaljai Országos Tűzoltó-Szövetség vagyonának a megosztása, amely vagyonnak legnagyobb részét a csehek megszállása alól felszabadult területek magyarjai fizették be.

A Kárpátaljai Tűzoltó-Szövetségnek pl 699.250 cseh korona vagyona maradt, amelyet Lacsanics Miklós kárpátaljai tűzoltószövetségi elnök magához vett és elvitt.

A tűzoltótisztek képzése véget a húszévi megszállás alatt Túrócszentmártonban mindössze egy magyar nyelvű tanfolyamot tartottak s ilyen módon akarták bele kényszeríteni a magyarokat abba, hogy a tót tanfolyamokon vegyenek részt és megtanuljanak tótul. A csehek nem nagy súlyt fektettek saját tiszteiknek a kiképzésére, a legmagasabb fokú tanfolyam mindössze négyhetes volt s voltak aztán járasonként három- és hatnapos tiszti tanfolyamok. Tekintettel arra, hogy a cseheknek a tűzoltótisztképzés egészen másirányú volt, első legfontosabb teendő az lesz, hogy a felszabadult területeken törvényhatósági tűzoltótanfolyamot tartsanak az altisztek részére, az önkéntes tisztek pedig résztvegyenek a kerületi tűzoltótanfolyamok tartására kijelölt helyeken e tanfolyamokon, hogy az átképzés a lehető legrövidebb időn belül megtörténjék, és a felszabadult Felvidék tűzoltóságai teljes egészében bele tudjanak kapcsolódni a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség életébe.

Március hó 16-án kezdődik a negyedik járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam, kívánatos volna, hogy ezen a tanfolyamon is, minél többen vegyenek részt a felszabadult Felvidékről és az itt szerzett ismereteiket minél előbb tovább tudják adni a rendezendő törvényhatósági tűzoltótanfolyamok keretén belül a felszabadult önkéntes tűzoltóaltiszteknek.

Meg kell állapítani még azt, hogy a visszacsatolt tűzoltóságok helyzete, anyagi tekintetben, különösen a Kárpátalján a lehető legrosszabb. 1936. évtől országos segélyben nem részesültek. A járási segélyek is néhány száz, vagy ritkán ezer cseh koronát tettek ki évente. Az adótól túlterhelt községek pedig a megfelelő tűzoltószereket beszerezni nem tudták, a csehek, amint már említettük, a magyar lakosságú községekben és városokban nem nagy súlyt helyeztek a tűzoltóságok fejlesztésére.

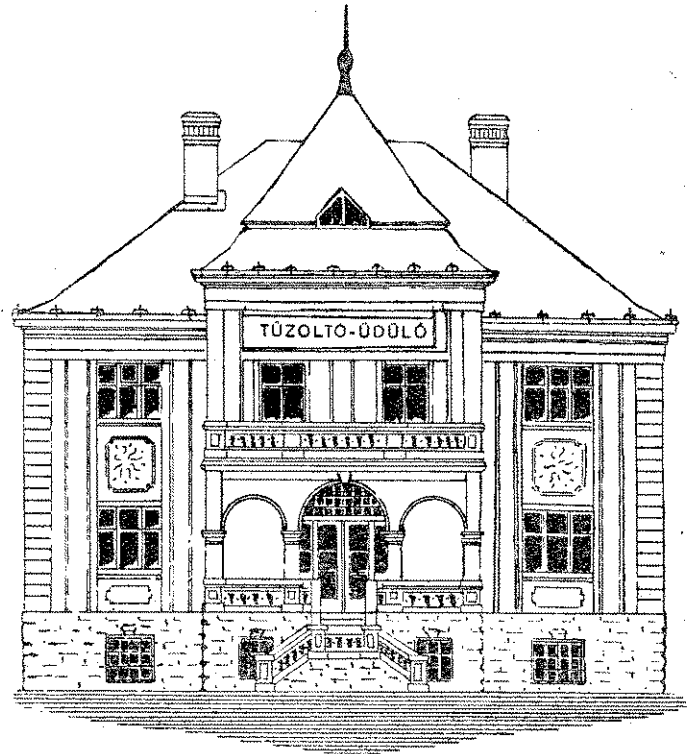
Sok teendője lesz a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek a visszacsatolt tűzoltótörszolgálatokkal, de kezdet kezdetben tartva és összefogva, a kisebb-nagyobb nehézségeket közösen le fogják küzdeni, hogy e felszabadult tűzoltótörszolgálatok a jövőben is olyan támaszai maradjanak a magyarságnak, mint amilyenek voltak a cseh megszállás alatt.

Igyekeznünk kell minden testületnek, minden tűzoltótisztnak és tűzoltónak, hogy bele illeszkedjék a megváltozott viszonyokba, hogy visszaálljon a magyar értelemben vett fegyelem és a szakképzés is helyes irányban haladva, minden tűzoltótörszolgálat el legyen látva megfelelő, kiképzett altisztekkel és tisztekkel.

— z — k — ő.

## Tűzoltó Üdülő

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyző-pénztára által Hévízen vásárolt Tűzoltó Üdülőt ez év május hó első napjaiban nyitjuk meg. A hévízi csodás tó tiszta területe, gyógyiszapos, 36 celsius fokos meleg forrásvíz. Világhírű vize nagymennyiségű gyógyhatású radioaktív iszappal van telítve, mely biztosan gyógyít reumát, ízületi bántalmakat, csúzt, vérkeringési zavarokat és sok más betegséget.



A Tűzoltó Üdülő a fürdőhöz egész közel esik és a fürdőtelep egyik legszebb, csendes és nyugalmas helyén, virágos kertben épült. Kényelmesen berendezett és folyó víz-szolgáltatással ellátott tíz egyágyas és hat kétágyas szobájában pihenést vagy gyógyulást találhatnak bajtársaink. Segélyzőpénztárunk gondoskodott arról, hogy a kényelmesen és előkelően berendezett üdülőben bajtársaink kedvezményes, olcsó áron juthassanak lakáshoz.

A szobaárak: a főidényben egyágyas szoba napi ára 1.60 P, kétágyas szoba napi ára 2.60 P. Az elő- és utóidényben 25 százalékkal olcsóbb. Főidény július 1-től augusztus 31-ig tart.

Gondoskodtunk arról is, hogy megfelelő számú jelentkezés esetén bajtársaink olcsó és kitűnő étkezést (bő reggeli, ebéd és vacsora) kapjanak az egyik közkedvelt szálló éttermében. Ha az illető vacsorát nem igényel, az ár természetesen még csökkenthető.

Kérjük bajtársainkat, hogy igénylésüket az elnökségnek minél előbb jelentsék be, az igényelt szoba árának öt napra előre való beküldésével, mert az igénylőket csak a jelentkezések sorrendjében van módunkban elhelyezni.

A Tűzoltó Üdülő Intézőbizottsága

# A tűz pusztításai Debrecenben

(Folytatás)

Irta: vitéz Röncsik Jenő dr

A városi tanács a tavasz kezdetén, vagy szeles és száraz időben a város őrzésére vigyázókat fogadott fel, 1719 június 18-án kimondotta, hogy szorgalmas és jó vigyázás legyen a magunk csendességéért s rá egy hónapra, a jó vigyázás ellenére, katasztrófálisan látogatta meg a tűz ismét a várost.

Az első gyulladás július 17-én, délután 1—2 óra között keletkezett a Hatvan-utcán, amikor a ház udvarán, ahol senki nem volt otthon és tüzet sem hagytak a tűzhelyen, egy istálló gyulladt ki, azonban mindössze csak két ház égett le. Délután 4 órakor újra kiütött a tűz és pedig a város istállójának a szomszédságában, ahol özvegy Szikszay Kiss Péterné szalmával fedett istállója lobbant lángra s mivel óriási volt a szárazság és a nap is égetően sütött, a keleti szél továbbvitte a lángot a Csapó-utcán, megsemmisítvén 17 házat, majd délnek fordult s a lángtengert a Cegléd- (ma Kossuth-) utcára hömpölygette, itt is hamuvá lett 15 ház. De ez az áldozat még nem volt elég, a szél újra irányt változtatott s most a Piac-utca felé vitte az égő zsarátnokot, a láng belekapott a városházába, azután átcsapott a Piac-utca mindkét oldalára, leégtek a kereskedők összes boltjai újra a benne levő árukkal együtt, még azok is, melyek cseréppel voltak fedve s az ajtajaik le voltak zárva, olt-hatatlanul pusztultak el.

A tűz martaléka lett a kistemplom, a városi nyomda, öt közcsapszék, két vendéglő, a posta épülete, a nagytemplom előtti mézarszék, leégett az ú. n.

piacutcai része a városnak egészen, összesen tíz szárazmalom és 400 ház. A fa- és vályogházaknak még a nyomai is alig maradtak, a téglaházak falai és kéményei pedig üszkösen meredeztek a levegőben, mert a nagy tűzben még a bolthajtások is megrepedeztek és beomlottak. A város lakosai közül is többen tűzhalált haltak. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy az 1717. évi összeírás szerint Debrecenben 922 ház volt, el tudjuk képzelni azt a szörnyű pusztulást, amely 400 házat elsöpört a föld színéről a 922 közül és el tudjuk képzelni azt az anyagi romlást, mely a város lakosait érte.

Július 29-én a Csapó-utcán, Mészáros Mihály istállójában újra tűz keletkezett s a nyugati szél folytán egy közcsapszék és 12 ház égett le, augusztus 10-én pedig a Kis-Hatvan- (ma Jókai-) utcán négy ház.

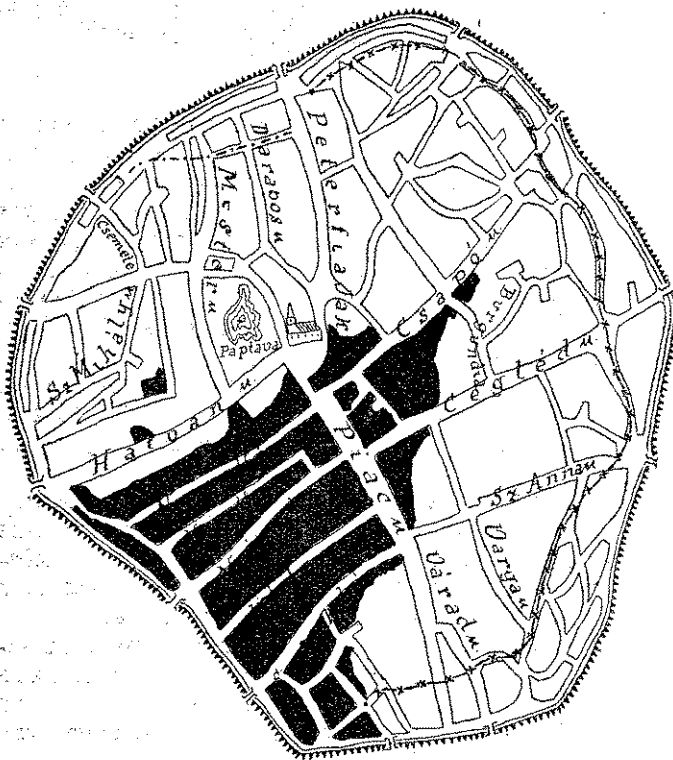
Bármily nagy volt is a tűz, a kollégiumi diáktűzoltók kötelességüket megtették, alaposan kivéve részüket a tűzoltásból. Erdemeiket a városi jegyzőkönyv is kiemeli s a lakosság pedig, mint a coetus jegyzőkönyvéből kitünik, élelemmel és borral látta el kedvelt diákjait, például Komáromi István egy 16 akós hordó bort, Kerek Ferenc Cegléd-utcai polgár 30 kenyeret hozzávaló étellel s mások is ételt, italt és pénzt küldtek a diákoknak hálaük és elismerésük jeléül.

A tűz oka gyújtogatás volt, de annak ellenére, hogy a legszigorúbb vizsgálatot rendelte el a városi tanács, a tettet egészen bizonyosan megállapítani nem lehetett. Gyanúsították ugyan Badar, alias Horváth János nevű, a város területéről örökre kitiltott egyént s bár a legnagyobb tortúra alá vették, mindvégig megmaradt tagadása mellett, hogy a város felégetésében ártatlan.

Az épségben maradt lakosság, tartva a további gyújtogatásoktól, otthagyta házait és a városon kívülre költözött bútoraival, holmijaival együtt, úgyhogy még az éjjeli vigyázókat sem lehetett a kevés itthonmaradottakból kiállítani, úgy kellett a tanácsnak legalább a férfiakat berendelni. Az istentisztelet sem a nagytemplomban volt a félelem miatt, hanem az utcákon, mint már volt előző tűzveszék alkalmával, hogyha tűz támad, könnyebben tud a lakosság az ol-tásra sietni.

Miután a tűz tovaterjedésének igen jó tápot adtak a gazos ólak és istállók tetejei, azokat, amelyek tűzveszélyesek és tűzfészkek voltak, a tanács levonatta és kihordatta a városon kívül s ezenfelül, hogy a lakosságot visszacsalogassa a városba, még azt is megengedte, hogy — a nagyobb biztonság okáért — a jó nádfedeles házak tetejét is lebonthassák tulajdonosaik. Inkább hordatta volna ki a tanács a tűz előtt a tűznek tápot adó gazos istállók és ólak tetejeit, megmentette volna a várost e rettenetes pusztulástól.

Úgy látszik, e gyújtogatók által elért szomorú eredményt más gyújtogatók is megirigyeltek vagy pedig ugyanazok kaptak vérszemet, mert az 1720. év-



1719. év



ben ezek a lelketlen emberek a városnak még épen maradt részeit is tönkre akarták tenni, felgyújtván hol az egyik, hol a másik részen egy-egy házat vagy istállót. Az örök éberségének és elővigyázatosságának volt köszönhető, hogy a gyújtogatás végezt eldugott kanócok és egyéb tűzszerszámok nagy részét megtalálták még mielőtt nagyobb kárt okoztak volna s ha lángbaborult is egy-egy ház, a lakosság mindig el tudta fojtani a tüzet s meg tudta akadályozni, hogy el ne hatalmasodjék.

1723-ban újra megjelentek a gyújtogatók a városban, sikerült is nekik 22 házat felperzselni, de most hamarosan kézre kerültek; Széplaki Istvánt, mint felbujtót lefejezték, testét utána elégették, Orosz Máriát, az egyik tettest a hóhér előbb tüzes fogóval megsütögette, aztán lefejezte s testét megegette, ugyancsak lefejezte Kopasz, alias Szabó Pétert, testét máglyán égette el, míg Diószegi Sárát csak lefejezte.

Ezután, eltekintve a kisebb istálló- és óltüzekről, egy-egy ház kigyulladásától, megnyugodott a város lakossága, eltakarította a romokat, felépítette házait és a kistemplom is tető alá került. A város visszanyerte rendes képét, hatalmas fejlődésnek indult, amikor az 1727-ik esztendő újra visszavezette fejlődésében, emelkedésében s a virágzó város újra leégett.

Március 17-én, délután 2 órakor a Csapó-utcán, Angyal Péter istállójaiból tűz csapott ki s az irtózatosszal szelben a Csapó-utcán 39, a Cegléd-utcán 47 lakóház égett le a hozzávaló melléképületekkel együtt. Utána, március 27-ig, több kisebb gyulladás volt „eltett tűz” által, tehát a gyújtogatók újra működtek, kezdetben siker nélkül, de e napon mégis elérték céljukat. Déli 12 órakor, amikor szélorkán dühöngött, ugyancsak a Csapó-utcán Jóna Mihályné vágószíne gyulladt ki az eltett tűz által. A tűz oltása, a házak megmentése, a védekezés az irtózatosszal nagy szél miatt, amely mindig más és más irányban fujt, lehetetlen volt, leégtek egészen a Piac-, Német- (ma Széchenyi-), Miklós-, Kis- és Nagyúj- (ma József kir. herceg- és Simonffy-), Varga-, Kádas- (ma Arany János-) utcák, a Csapó- és Cegléd-utca jórésze, amit a március 17-iki tűz még érintetlenül hagyott s a Péterfiából is 35 ház, leégett a város színe-java, az újonnan felépített kistemplom a toronnyal együtt, honnan a harang és az óra is lehullottak; újra leégett a városháza, a gyógyszerház, a városi nyomda, a vendégfogadó, a kocsmák; túlment a tűz még a város árkaiban is, az Ispotályban is elpusztult néhány ház s a Varga-kertnek a kerítése. Ez a pusztulása Debrecennek 3 óra leforgása alatt ment végbe.

(Folytatjuk)

Légoltalmi és az összes típusú

**MENTŐSZEKRENYEKET,**  
kiegészítéseket

miniszteri előírás szerint

közismert legjobb kivitelben szállít a

„TURUL” KÖTSZERGYÁR

BUDAPEST, II. BRÓD-UTCA 11. TELEFON 152-642

## A marseillei tűzvész meteorológiai körülményei

Írta: Aujezsky László dr

egyetemi magántanár, m. kir. osztálymeteorológus

Az a világszerte megdöbbenést keltő tűzvész, amely Marseille régi, világhírű kikötőnegyedében, Cannebière-ben 1938 október 28—29. napjain dühöngött, már egyedül hallatlan arányai és borzalmas részletei miatt is egy sorba állítható azokkal a nagy történelmi tűzkatasztrófákkal, amelyek azelőtt, a tűzoltóságok megszervezése és a tudományos alapon álló megelőző tűzrendészet bevezetése előtti időben, mindenfelé és minduntalan pusztították az emberi életet és az emberi műveltséget.

Hogy ilyen arányú tűzkatasztrófa még napjainkban is felléphetett és magas műszaki műveltségű ország nagyvárosában, az egész mai emberiség színe előtt lejátszódhatott, abban talán bizonyos mulasztások is közrejátszhattak. Egészen késégtelen azonban, hogy a marseillei tűzvész borzalmas pusztítása első sorban abból származott, hogy ez az eleinte nyilvánvalóan egészen közönséges áruházi tüzeset rendkívül veszélyes és más európai nagyvárosban elő sem fordulható időjárási körülmények közt tört ki.

Ezekben a napokban Marseille felett úgynevezett *Mistral* uralkodott. A költői művekben sokszor megénekelt *Mistral* egészen különleges időjárási jelenség. Sok tekintetben a dalmát partokon dühöngő bórához hasonlít. Hallatlan erejű északi szélvihar, azonban nem annyira hideg mint a bóra, és időnként még a bóránál is hatalmasabb pusztításokat visz véghez. A *Mistral* a délfrancia Központi Fensíkről zuhan le és példátlan hőmpolygással tör be a Földközi-tenger medencéjébe. A hegységek elhelyezkedése olyan, hogy a *Mistral* rendszerint csak egészen szűk csatornákon át rohanhat le a tengerhez és éppen ebből származik rettenetes sebessége és pusztítóképesége.

Mint minden hegységről lebukó szél, a *Mistral* is nagyon száraz és nagyon lökésszerű természetű. Ez két olyan körülmény, amely a tüzesetek rohamos naggyáfejlődésére rendkívül kedvező. A *Mistral* órák alatt kiszárit minden faanyagot. Félelmes lökései a nagy nyílt tüzeket hallatlan bőségben táplálják friss oxigénnel. A tüzet hátráltató füstgázokat és égési termékeket viszont messze elszállítja. A marseillei tűzvészt tehát olyan óriási arányú fujtató táplálta friss és száraz levegővel, aminőre — hála a Gondviselésnek — más vidéken alig lehet példa.

A M. kir. Országos Meteorológiai Intézet rádióállomása naponként kétízben veszi fel a Marseille melletti marignani repülőtér részletes időjárási ada-

Mindennemű **létrák** és  
**tűzoltófelszerelések**  
beszerzési forrása  
**Metzker Ferenc**  
Budapest, XI, Horthy Miklós-út 35  
Telefon 456-363

tait. Ezek szerint a marseillei szomorú napok folyamán ott az alábbi táblázatban szereplő időjárás körülmények uralkodtak:

I d ő p o n t	Szélirány	A szél erősségi foka Beaufort-féle skálában*	Lég hőmérséklet Celsiusban	Harmatpont depresszió, Celsiusban**	Harmatpont** Celsiusban
okt. 27. reggel 8 ó.	Éény.	1	8	17	-9
este 18 ó.	É.	1	13	5	8
okt. 28. reggel 8 ó.	Éék.	4	8	3	5
este 18 ó.	Ény.	7	9	5	4
okt. 29. reggel 8 ó.	Ény.	8	9	5	4
este 18 ó.	É.	5	6	5	1

A táblázatunkban szereplő számadatok minden szövegnél élesebb képet adnak az időjárás helyzet tüzvédelmileg igen súlyos alakulásáról, azért csak néhány magyarázó szót kell ezekhez hozzáfűznünk.

Lássuk mindenekelőtt az időjárás előzményeket. Már a nagy tüzvényt megelőző október 27-ének időjárása is nagyban hozzájárult a rendkívüli katasztrófa létrejöveteléhez. Marseille felett már ezen a napon élénk szél és kivételes mértékű légszárazság uralkodott. Ez a két jelenség, mint a fentiekben láttuk, egymással szoros okozati összefüggésben is áll, amennyiben ilyen fokú légkiszáradást egyedül a hegyekről lebukó Mistral vagy bóra tud ebben az évszakban létrehozni. Némileg félrevezető a táblázat második oszlopának az a data, hogy október 27-én az esti órákban csak 1-es erősségi fokú volt a szél, vagyis csak gyenge légáramlás uralkodott. A szél ugyanis csak az észlelés időpontjában, egészen átmenetileg volt gyenge, de úgy 18 óra előtt, mint 18 óra után is, viharos erősséget öltött. Este 18 órakor ugyanis az az időjárás jelenség mutatkozott, illetve vonult át Marseille felett, amit a meteorológiában a „szélvihar szemének” neveznek. Ez azt jelenti, hogy a vízszintes irányú légáramlás rövid időre meglehetősen lecsillapodik ugyan, de kevéssel utána a vihar fokozott hevességgel újból kezd dühöngeni. A vihar szemében rövid ideig nincsen vízszintes szél, de függőleges felszálló légáramok ezalatt is lehetnek, a légszárazság pedig, melyről azonnal bővebben szólunk, szintén tovább fennáll. Tehát a rövid szélszünet tüzvédelmi szempontból könnyebbé nem hozhatott és a megelőző időjárás súlyos szerepét semmiben nem gyengítette.

Külön reá kell még mutatnunk a megelőző időjárásnak arra az egészen ritka mértékű kedvezőtlen alakulására, amelyet az október 27-én fellépett hallatlan légszárazság képviselt. Táblázatunk első sorában látjuk, hogy a tüzvényt megelőző nap reggelén Marseille-Marignanban a meteorológiai obszervatórium mínusz 9 fokos harmatpontot és 17 fokot kitevő

harmatpont-depressziót észlelt, ami annyit tesz, hogy a + 8 Celsius hőmérsékletű levegőt 17 fokkal kellett volna lehűteni, vagyis egészen - 9 fokig, avégből, hogy a benne lévő vízpára cseppfolyósodása, illetve jégkristálykák alakjában való kiválása megkezdődhesse. Másszóval ez azt jelenti, hogy a levegő szárazsági foka ezen a reggelen hallatlanul nagy volt és a levegő, még ha nem is lett volna szél, mohón nyelte el minden nedves vagy nedvességet tartalmazó test páráit, azaz roppant szárító hatása volt.

Ilyenfokú légszárazság nemcsak a legtöbb tüzveszélyes anyagot szárítja ki, hanem az élőlények számára is óriási vízvesztést és vízpótlási szükséglet bekövetkezését jelenti, végeredményben tehát az amúgyis nyilván nem egészen tökéletesen működő marseillei városi vízvezeték teljesítőképességét kellett aláásnia.

A felsorolt időjárás előzmények után következett be Marseille kikötővárosának emlékezetes napja, 1938 október 28-ika. A Mistral ezen a napon a legvadabb erővel dühöngött, a légszárazság pedig bár csökkent, de még mindig veszedelmes fokú maradt és egészen lehetetlenné tette azt, hogy az előző napon hallatlan mértékben kiszáritott anyagok akár hajcsövesség, akár nedvességszívás (higroszkopicitás) útján újabb vízkészlethez juthassanak.

E szerencsétlen nap koradélutáni óráiban tört ki a tüzvész és természetesen rohamosan nagyra fejlődött. Ügylátszik, a megelőző tüzrendészeti intézkedések is hiányoztak, a gyors és szakszerű tűzoltói beavatkozás is késett és így kb. egy óra múlva már fel kellett lépnie az úgynevezett *tüzvész-tölcsér jelenségnek*, ennek a ritka és csak egészen nagy tüzek felett lejátszó légköri jelenségnek, amellyel a Tüzrendészeti Közlöny hasábjain már ismételtelen foglalkoztunk. A tüzvész-tölcsér jelensége abból áll, hogy a nagy tűz felett hatalmas felszálló légoszlop keletkezik és ennek pótlására oldalról özönlik sok levegő a tűzhöz. A felszálló levegő elviszi a tüzet hátráltató égési termékeket a magasba, az oldalról utána áramló friss levegő pedig egyre rohamosan táplálja a katasztrófát. *A tüzvész-tölcsér kifejlődésének pillanatától kezdve már nemcsak észak felől, a szélvihar irányából kapott a tűz légutánpótlást, hanem a tüzet élesztő áramlás most már minden oldalról a legnagyobb erővel támadt fel és a tüzet még akkor is végzetessé tette volna, ha a Mistral el is állt volna.*

A Mistralnak azonban a tüzvész-tölcsér keletkezésében is megvolt a maga szerepe annyiban, hogy a Mistral-levegőben a hőmérséklet felfelé nagyon gyorsan csökken, a Mistral felső rétegei aránylag sokkal hidegebbek. Márpedig a *tüzvédelmi meteorológia egyik alapvető tétele*, hogy a tüzvész-tölcsér annál korábban fejlődik ki egy tüzvész felett, mentől erősebb a felfelé való hőmérsékletcsökkenés. A Mistral tehát a végső szerencsétlenséget jelentő tüzvész-tölcsér kifejlődését meggyorsította és a bajt ezzel betetőzte. Ezek után nem szabad azon csodálkoznunk, hogy a máshol és más körülmények közt gyorsan elfojtható, de mindig komoly veszedelem magvát rejtegető áruházi tüzesetből rövid idő alatt rettenetes arányú és ma, a magas műszaki színvonalon álló tűzoltóintézmények virágkorában is, szerencsétlen természeti körülmé-

\* A szél annál erősebb, mentől nagyobb a Beaufort-féle szél erősségi számjegy. Már a 4—5-ös szél erősség igen kellemetlen, az 5-ön felüli szélviharnak számít, a 7-en felüli rombol.

\*\* A harmatpont az a hőmérséklet, amelyre a levegőt lehűtve, megkezdődik a benne lévő páratartalom kicsapódása. A harmatpont-depresszió a léghőmérséklet és a harmatpont különbsége. A szélnek erős szárító hatása van, mihelyt a harmatpont-depresszió értéke eléri az 5 fokot.

nyek, elítélendő emberi mulasztások összetalálkozása folytán, egészen példátlanul álló és valóságos anakronizmus benyomását tevő borzalmas tűzvész fejlődött ki.

Természetesen a súlyos Mistral és a vele járó, szinte sivatagi légszárazság fennállása a legcsekélyebb mértékben sem menti vagy mérsékeli azoknak a hivatott tényezőknek a felelősségét, akik a szörnyű események keletkezéséhez talán gondatlanságukkal, fegyelmezetlenségükkel, vagy esetleg mulasztásaikkal és személyi alkalmatlanságukkal hozzájárultak. Hiszen éppen Marseille-nek és környékének igen veszedelmes tűzvédelmi éghajlata miatt az illetékeseknek fokozott gonddal kellett volna örködniök azon, hogy a még megfékezhető kis tüzesetek leküzdéséhez szükséges eszközök mindig és mindenütt azonnal rendelkezésre álljanak. A város fekvése tűzvédelmi szempontból nyilvánvalóan nagyon kedvezőtlen, de a felelős tényezők erről tudni tartoztak volna és ennek megfelelő fokozott gondossággal kellett volna emberanyagukat és felszereléseiket kiválasztani és előkészíteni. Marseille-ben a Mistral-vihar nem is valami kivételes vagy ritka esemény. Éppen az őszi és téli évszakban gyakran dühöng ott félelmes Mistral. A természeti adottságok hatósági részéről való ignorálásának szomorú és ijesztő következményekkel járó példája az, amit a marseillei tűzvész az emberiség nagy katasztrófáinak történetébe bejegyzett!

## MEGHÍVÓ

Budapest székesfőváros hivatásos tűzoltósága a székesfőváros területén és környékén működő hivatásos, önkéntes és vállalati tűzoltótestületek közreműködésével 1939 február 18-án, este 9 órakor, az Állami Gépgyár lakótelepének dísztermében (X, Golgota-út 9—11. szám) nagyszabású

## TŰZOLTÓBÁLT

rendez.

A bál fővédnökségét Szendy Károly, Budapest székesfőváros polgármestere fogadta el.

Az általános táncot rövid műsoros előadás előzi meg a következő számokkal:

1. Magyar László Dénes: Tompa Mihály: „A gólyához“. Énekli a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság énekkara.
2. a) Chopin „Es dur nocturne“.  
b) Hubay: „Hullámzó Balaton tetején“. Hegedűn előadja Cserfalvi Eliz, zongorán kíséri Magyar László Dénes.
3. Kéler: „Magyar vigjátéknyitány“. Előadja a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság zenekara.
4. Magyar táncok. Bemutatja a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság tagjaiból és hozzátartozóiból alakult táncokar.

A bálon a tánczenét a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság zenekara és a csepeli Weiss Manfréd-gyár tűzoltózenekara felváltva szolgáltatja.

**Belépődíjak:** személyjegy 1 pengő, családjegy három személyre 2.50 pengő. Jegyek elővételben a tűzoltótestületeknél és a bálirodában (VIII, Kun-utca 2. szám) válthatók.

# SZÖVETSÉGI ÜGYEK

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Budapesten, 1939. évi január hó 14-én

Az elnöki széket Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, ü. v. elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Napirend előtt az elnök megemlékezett a munkácsi gyalázatos orvtámadásról és kegyelettel méltatta a támadás visszaverése alkalmával hősi halált halt 7 derék magyar ember példát mutató önfeláldozását, akik között Sepentál Ferenc tűzoltóbajtársunkat is gyászoljuk. Az elnök beszédének hatása alatt (amelynek teljes szövegét vezércikkünkben közöljük) az elnökség tagjai néma felállással áldoztak a munkácsi hősök, köztük derék tűzoltóbajtársunk emlékének.

Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, elnök, az új év alkalmával az elnökséghez a következő beszédet intézte:

Amikor az új év alkalmával az első elnökségi ülésünket tartjuk, testvéri szeretettel köszöntelek e helyről benneteket és harmóniát hirdetek.

Az út, amelyen most elindultunk, nehezebbnek és göröngyösebbnek tűnik fel, azonban minden igyekezetünkkel, munkakészségünkkel, teljes odaadásunkkal ez új évben is törekedni fogunk, hogy hazaszereztünk szent tűzében, sohasem lankadó eréllyel, teljes harmóniában működhesünk együtt. Dolgozni fogunk a szent ügyért a tűzrendészet fejlesztése érdekében és teljesíteni fogjuk kötelességünket.

Hiszem és érzem, hogy a ti megértésetek, támogatástok nélkül, amit a jövőben is szeretettel kérek tőletek, nem volnánk képesek célunkat megvalósítani és nem tudnók megoldani azokat a ránk váró komoly, szociális nagy feladatokat, amelyeknek megoldására valamennyien készséggel vállalkoztatok s amely célok megvalósítására hitet, fogadalmat tettünk. Ma, amikor szemünk előtt egy új világ bontakozik ki s amikor egy új kor, egy új magyar élet kezdődik, törekednünk kell arra is, hogy a békés evolúció útjába senki akadályokat ne gördíthessen, tűzcsóvát közénk ne dobhasson.

Mi a magyar élet rögös útján egy élet komoly tapasztalataival, testvéri szeretetben megyünk tovább előre és küzdünk egy fenséges eszméért akkor is, ha felelősségteljes munkánkban, becsületes törekvéseinkben netán ellenállással vagy lekicsinyléssel találkozunk, mert mi nem rombolni, hanem alkotni, építeni akarunk.

Becsületes lélekkel és kitartással akarunk dolgozni ezután is a magyar tűzoltóság érdekében, hogy a mai küzdelmes jelenből reményteljes, boldog, megelégedett jövő fakadjon és valóság legyen részükre.

Elnök bejelentette, hogy az ülésre kitézött ügyeket Kathona Mihály dr. mint főtítkárhelyettes fogja előadni és ismertetni. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Kathona Mihály dr. előadó bejelentette, hogy az eredetileg Komáromba összehívott elnökségi ülést az ottani városi hatóság kérésére más időpontra kellett

elhalasztani. Bejelentette továbbá, hogy az ülésen megjelent Katrics János volt kárpátaljai országos tűzoltóparancsnok, akit az elnökség nevében szeretettel üdvözölt és kérte, hogy az Országos Szövetség munkáját a Felvidéken segítse elő. Katrics János megköszönte az ülésre kapott meghívást és minden felvidéki tűzoltó, de Kárpátalja minden lakosa nevében is ígéretet tett, hogy továbbra is küzdeni és harcolni fog a magyar eszmékért, a magyar igazságért és a magyar tűzrendészetért.

Kathona Mihály dr ismertette, hogy a munkácsi harcokban elesett Sepentál Ferenc tűzoltó a megszállás ideje alatt mindenkor magyar hazafiasságról tett tanúságot, a támadás idején járőrként volt kiküldve és így szolgálatban érte a halál. Felesége és két gyermeke nehéz anyagi helyzetben maradt. Előadó javaslatára az elnökség Sepentál Ferenc hősi halált halt tűzoltó családjának 1000 pengő segélyt szavazott meg és a megállapított segély ünnepélyes átadására vitéz Roncsik Jenő dr elnökségi előadót kérte fel.

Előadó ismertette, hogy a multhónapi választmányi ülés táviratilag üdvözölte József kir. herceget, vitéz Imrédy Béla miniszterelnököt, Teleky Pál gróf kultuszminisztert, Darányi Kálmán ny. miniszterelnököt és néhai Gömbös Gyula volt miniszterelnök özvegyét, akik az üdvözléseket megköszönték.

Kathona dr előadó felolvasta Erdély Ernő dr levelét, amelyben mint főtítkárhelyettes meleg szeretettel búcsúzik a szövetségtől, majd 50 pontban sorolta fel a szövetség által a jövőben megvalósítandó feladatokat.

Marinovich Imre dr méltatta azt az értékes munkásságot, amelyet Erdély Ernő dr mint főtítkárhelyettes kifejtett és annak az óhajának adott kifejezést, hogy mint elnökségi előadó továbbra is támogassa a szövetséget értékes munkásságával.

Hirling Gyula elnök mondott köszönetet Marinovich dr volt elnöknek azért az elismerő szavaiért, amivel Erdély Ernő dr előadó érdemeit méltatta. A maga részéről is szíve egész melegéből mond köszönetet és kérte, hogy továbbra is folytassa munkáját a tűzrendészet érdekében. Indítványára elnökség elhatározta, hogy Erdély Ernő dr munkásságát jegyzőkönyvben örökíti meg.

Előadó javaslatára elnökség felkérte Halász János előadót, hogy az időközben elkészült Óvári Ferenc dr emléktáblájának legmegfelelőbb helyen való elhelyezésére tartson szemlét Veszprém város tűzoltóságánál és erre vonatkozó jelentését terjessze be.

Vitéz Roncsik Jenő dr előadó bejelentette, hogy elnökségi határozat folytán vitéz Zombory József, vitéz László Árpád és Rosta Géza előadókkal együtt

személyesen vették fel az érintkezést a felvidéki tűzoltóságokkal. Elnökség a szemléről tett részletes jelentés alapján elhatározta, hogy

megkeresi a vármegyék alispánjait a szövetségi tagdíjnak a költségvetésekbe való beállítása iránt, az egyenruha megállapítására kiküldött bizottságot soronkívül összehívja, hogy az egyenruha kérdése a Felvidéken is mielőbb megoldást nyerjen.

Felterjesztést intéz a m. kir. belügyminiszterhez egy hosszú gyakorlattal bíró tűzoltótisztnek Kassára leendő kiküldetése iránt,

felterjesztéssel fordul a m. kir. belügyminiszterhez, hogy a járási tűzoltószövetségek ittmaradt vagyona utaltassa az illetékes vármegyei tűzoltószövetségek pénztárába,

felterjesztést intéz a m. kir. belügyminiszterhez, hogy a szlovenszkói és kárpátaljai tűzoltószövetségek vagyonmegosztására vonatkozóan lépjenek érintkezésbe a m. kir. külügyminiszterrel és a két szövetségnek a felszabadult területre eső vagyona utaltassék a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség pénztárába.

Megkeresi a felszabadult városokat, hogy a hivatásos tűzoltóságot tűzoltói hivatásukkal össze nem egyeztethető foglalkozásra ne használják fel és hogy a hivatásos tűzoltóságok megszervezésére tegyék meg a szükséges intézkedéseket.

Előadó bejelentette, hogy a belügyminiszteri észrevételekkel kiegészített szövetségi alapszabályra az előadók észrevételeiket megtették. Javaslatára az elnökség elhatározta, hogy a tervezetet Erdély dr előadónak adja ki azzal, hogy a miniszteri észrevételek bedolgozásával készítsen tárgyalásra alkalmas tervezetet.

Előadó ismertette, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter a légitámadás elleni védekezésre igénybe vett polgári személyek sisakjára vonatkozólag rendeletet szándékozik kiadni. A belügyminisztérium felhívta a szövetséget javaslattételre. A kiküldött bizottság jelentése alapján az elnökség légoltalmi sisakként a honvédség által használt acélsisakot csekély módosítással javasolta elfogadásra, a rendlettervezet elkészítésére pedig Erdély dr előadót kérte fel.

Előadó javaslatára az elnökség az egyenruházati tervezet elkészítésére bizottságot küldött ki.

Előadó ismertette, hogy a Tompai Önk. Tűzoltótestület 75 pengőt küldött a szövetségnek azzal a rendeltetéssel, hogy azt egy legjobban ráutalt felvidéki önkéntes tűzoltótestületnek juttassa el. Elnökség a Tompai Önk. Tűzoltótestületnek köszönetet mondott azzal, hogy az összeget rendeltetési helyére juttatja.

Előadó ismertette a m. kir. belügyminiszter által kiadott rendőrképesítő és altisztképző szabályzatát, amelyben a tűzrendészet mint tantárgy nem szerepel. Javaslatára az elnökség elhatározta, hogy kérelemmel fordul a m. kir. belügyminiszterhez, hogy a tantárgyak tárgysorozatába a tűzrendészet-kérdésnek felvételét tegye megfontolás tárgyává.

Breznay Imre előadó javaslatára elnökség elhatározta, hogy az éremigazolványok szövegét a javasolt magyarosabb szövegre módosítja, mihelyt a jelenlegi raktáron levő készlet elfogy.

## Köszegi Sisak- és Fémárugyár

Köszeg  
mindenfajta tűzoltósisakot ju-  
tányosan szállít. Javításokat,  
újjáalakításokat is elfogad

Elnökség az önkéntes tűzoltótestületek és vármegyei tűzrendészeti felügyelők jelentésmintáinak elkészítésére beérkezett javaslatokat Dévényi Lajos előadónak adta ki jelentéstételre.

Előadó javaslatára elnökség elhatározta, hogy a szövetség díszjelvényén alkalmazandó magyar címer engedélyezése ügyében felterjesztéssel fordul a m. kir. miniszterelnökhöz.

Előadó javaslatára elnökség elhatározta, hogy a motoros fecskendő próbalapnyomtatványok szövegének átdolgozására bizottságot küld ki.

Előadó javaslatára elnökség elhatározta, hogy a vitéz Roncsik dr előadó által elkészített névmutatóját a Tűzrendészeti Közlönynek 500 példányban kinyomatja és valamennyi hivatásos tűzoltóságnak, kerületi, vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelőknek díjmentesen megküldi. A tárgymutatót pedig házilag sokszorosítja 50 példányban.

Előadó által beterjesztett szabályszerűen felszerelt királyi díszérem-igényléseket az elnökség pártólággal terjesztette fel az illetékes hatóságokhoz.

Rosta Géza előadó ismertette a tűzoltóüdülőszabályzat és házirend-tervezetre beérkezett hozzászólásokat. Elnökség az üdülő szabályzatára és házi rendjére vonatkozó további teendőkkel elnökkel együttesen továbbra is Rosta Géza előadót bízta meg.

Rosta Géza előadó Szolnok város tűzrendészeti hiányairól tett jelentést. Elnökség elhatározta, hogy felkéri Szolnok város polgármesterét az észlelt hiányok megszüntetésére.

Beérkezett panasz folytán elnökség elhatározta, hogy egyes tűzoltószergyarak figyelmét felhívja a 180.000—1936. B. M. számú rendeletnek a tűzoltószerek átvételére vonatkozó intézkedéseire.

A keceli önkéntes tűzoltótestület javaslata alapján elnökség elhatározta, hogy az új honvédelmi törvényjavaslattal kapcsolatban a katonai szolgálatot kitöltött, hadkötelesek önkéntes tűzoltókra vonatkozólag nyújtandó kedvezmény tárgyában felterjesztéssel fordul a m. kir. belügyminiszterhez.

Előadó javaslatára elnökség elhatározta, hogy az ipari munkások munkaidejére vonatkozólag kiadott rendeletnek a magántűzoltóságokra vonatkozó részét illetőleg módosító javaslattal fordul a m. kir. belügyminiszter útján a m. kir. iparügyi miniszterhez.

Desseő Zoltán dr ügyvéd a szövetségnél végzett jogtanácsosi teendőkért 7 hónapi időtartamra 700 pengő kifizetését kérte. Elnökség elhatározta, hogy az országos választmány utólagos jóváhagyásának reményében ezen összeget Desseő Zoltán dr ügyvéd részére kiutalja azon nyilatkozat ellenében, hogy a szövetséggel szemben támasztható mindennemű igénye ezzel az összeggel teljes és végleges kiegyenlítést nyert.

Vitéz Zombory előadó bejelentette, hogy a felvidéki kiküldetésével felmerülő költségeit a törvényhatósági tűzoltó-szövetség nem vállalta. Elnökség a felmerült költségeket az országos szövetség pénztárának terhére utalványozta.

Számvevő javaslatára az elnökség a szövetségi tisztviselők napidíját az elnökségi előadók napidíjával azonos összegben állapította meg.

Számvevő javaslatára elnökség elhatározta, hogy a szövetség szolgálatában levő szövetségi tisztviselő

fizetését havi 30, és ugyancsak a szövetség szolgálatában levő két gépíró fizetését havi 20—20 pengővel felemeli az országos választmány utólagos jóváhagyásától feltételezetten.

Számvevő javaslatára az elnökség elhatározta, hogy a felszaporodott munkák elvégzésére ideiglenes munkaerőt állít be és annak javadalmazását munkanaponként 5 pengőben állapítja meg. Egyben felhívta a számvevőt, hogy a legközelebbi elnökségi ülésen a hátralék feldolgozásáról, valamint a szövetség pénztárának és számvitelének állapotáról tegyen jelentést.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

### A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztárának elnökségi ülése Budapesten,

1939. évi január hó 14-én

Az elnöki széket Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Falussy titkár a legutóbbi elnökségi ülés óta segélyben részesített tagtestületek tűzoltóinak névsorát és a részükre folyósított összegeket ismertette.

Segélyben részesültek: Czár József tűzoltó (Kálcsa) 160 P, Bausz Lajos tűzoltó (Erdősokonya) 10 P, Biró János tűzoltó (Debrecen hiv.) 14 P, Szebenszki Miklós tűzoltó (Tiszalök) 20 P, Horváth Ferenc tűzoltó (Kiskomárom) 112 P, Mátyus Gyula tűzoltó (Falubattyán) 116 P, Szabó József tűzoltó (Csáford) 12 P, Posta Ferenc tűzoltó (Császártöltés) 30 P.

Falussy titkár ismertette, hogy Kinczler Imre maglócai önkéntes tűzoltó tűzoltás közben megsérült, részére az alapszabályszerű segélyt a pénztár kifizette. A sérülés következtében nevezett tűzoltó még biceg és munkájában hátrányt szenved. Elnökség egyszersmindenkori segély címén 50 pengőt utalt ki részére.

Falussy titkár ismertette, hogy Czár József kalocsai önkéntes tűzoltó kivonulás közben megsérült. Nevezett betegségéből felgyógyult, de munkaképessége lényegesen csökkent. Elnökség Czár József kalocsai önkéntes tűzoltó részére egyszersmindenkori segély címén 100 pengőt utalványozott.

Falussy titkár bejelentette, hogy a Segélyzőpénztár elnöksége a csehek elleni küzdelemben hősi halált halt Sepentál Ferenc munkácsi tűzoltó halála alkalmával a gyászoló testülethez részvétiratot küldött.

Elnökség tudomásul vette Falussy titkárnak azt a bejelentését, hogy a hévízi tűzoltó-üdülő felügyelőjét Csór Józsefet az OTI-ba bejelentették.

Falussy titkár bejelentette, hogy a segélyzőpénztári bejelentéshez szükséges nyomtatványokat valamennyi vármegye alispánjához és törvényhatósági tűzoltó-szövetségek elnökségéhez elküldték. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

## Mátrai sisak-

**Keresztény**  
cég

**és tűzoltószergyár**  
**Mátrai Antal és Társa r.**  
Budapest, Fehérvári-út 98.

# HIVATALOS RÉSZ

## Kerületi tűzoltótanfolyam Budapesten

### Felhívás a kerületi tűzoltótanfolyam látogatására

A 115.200—1938. B. M. számú rendelet 5. §-a szerint önkéntes, köteles és magán- (gyári) tűzoltóság parancsnoka és tisztje csak az lehet, aki kerületi tűzoltótanfolyam sikeres elvégzését igazolja. Budapest székesfővárosa a 118.511—1938. V. B. M. számú rendelet alapján 1939. évi február hó 20-tól március hó 14-ig reggel 8 órától 1-ig és délután 3-tól 6-ig egésznapig elfoglaltsággal kerületi tűzoltótanfolyamot tart. A tanfolyamra az a magyar állampolgár vehető fel, aki

a) huszonkettedik életévét betöltötte, negyvenkettedik életévét azonban még nem haladta túl;

b) testileg alkalmas és az előadások megértéséhez kellő szellemi képessége van;

c) fedhetetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható.

A kerületi tanfolyamra elsősorban a közüzemek és vállalatok, a továbbiakban községek, uradalmak és intézmények által kiküldöttek, végül a fennmaradó helyekre az alkalmas önként jelentkezőket vesszük fel. Egy tanfolyam hallgatóinak száma legfeljebb 50 lehet. A tanfolyamot csak akkor tartjuk meg, ha erre legalább 25 hallgató jelentkezik.

A tanfolyam felvételi díja, tandíja, vizsgadíja, szakkönyvek, ruhahasználat és felszerelés használati díja együtt hallgatónként 70 pengő, amelyet a jelentkezéssel egyidejűleg kell a tanfolyamparancsnokság címére (Budapest, VIII, Kun-u. 2. sz.) postautalványon megküldeni.

Élelmezésről és elszállásolásról minden tanfolyamhallgató maga tartozik gondoskodni.

A felvételt a kerületi tűzoltótanfolyam alulírott parancsnokságától legkésőbb február hó 14-ig írásban kell kérni. A kérvényhez csatolni kell a jelentkező

a) születési anyakönyvi kivonatát;

b) hatósági erkölcsi bizonyítványát;

c) hatósági orvosi bizonyítványát;

d) legmagasabb iskolai végzettségét igazoló bizonyítványát;

e) katonai szolgálatát és esetleg légvédelmi képzettségét igazoló bizonyítványát.

Ezeket az okmányokat kizáróan erre a tanfolyamra a 180.000—1936. B. M. számú rendelet 50. § 13. pontja alapján díjmentesen kell kiállítani.

A hallgatókat a felvételtől a kérvény beérkezése után 2 nap alatt értesíti a tanfolyam parancsnoksága. A felvett hallgatók a befizetett tandíjat nem kapják vissza abban az esetben sem, ha a tanfolyamon nem vesznek részt.

A tanfolyamhallgatók légmentes kiképzést is kapnak s az eredménnyel végzett hallgatóknak a m. kir. honvédelmi miniszter úr 61.441—1938. eln. lgv. sz. rendelete alapján külön légmentes tanfolyamot végzők nem kell.

A felvett hallgatók a tanfolyam megkezdése előtti napon délután 3 és 6 óra között kötelesek a buda-

pesti tűzoltófőparancsnokságon jelentkezni (Budapest, VIII, Kun-u. 2) felszerelés céljából.

A hallgatók kötelesek a tanfolyam elméleti és gyakorlati előadásain pontosan megjelenni és a parancsnok, valamint az előadók utasításait pontosan követni. (44. § 1.) Az a hallgató, aki igazolatlanul egy órát is elmulaszt, vizsgára nem bocsátható. (44. § 3.)

A tanfolyamot elméleti és gyakorlati záróvizsga fejezi be. A sikerrel vizsgázott hallgatók a tanfolyam elvégzéséről a kerületi tanfolyam felügyelőjének hivatali bélyegzőjével ellátott bizonyítványt kapnak, mely önkéntes, köteles és magántűzoltóságok parancsnoki és tiszti állásaira képesíti.

A kerületi tanfolyam megtartása a tűzrendészet fejlesztéséről szóló 1936. évi X. tc. végrehajtását szolgálja s módot kíván nyújtani a hatóságoknak, városoknak, községeknek, üzemeknek és vállalatoknak, hogy alkalmas tűzoltótisztek kiképzésével tűzoltóságukat fejlesszék.

Budapest, 1939 január hó 20-án.

vitéz Kiss Lajos dr sk.,

szív. tűzoltófőparancsnok,  
a budapesti kerületi tűzoltótanfolyam  
parancsnoka

## FELHÍVÁS

### a debreceni és a győri kerületi tűzoltótanfolyamok látogatására

A 115.200—1938. B. M. számú rendelet 1. §-a szerint önkéntes, köteles és magán- (gyári) tűzoltóság parancsnoka és tisztje csak az lehet, aki kerületi tűzoltótanfolyam sikeres elvégzését igazolja. A 118.511—1938. V. B. M. számú rendelet alapján

Debrecen sz. kir. város

1939. évi március hó 16-tól április hó 6-ig és

1939. évi május hó 3-tól május hó 24-ig;

Győr sz. kir. város

1939. évi március hó 12-től április hó 2-ig és

1939. évi május hó 8-tól május hó 24-ig kerületi tűzoltótanfolyamot tart.

A tanfolyamra az a magyar állampolgár vehető fel, aki a) huszonkettedik életévét betöltötte, negyvenkettedik életévét azonban még nem haladta túl;

b) testileg alkalmas és az előadások megértéséhez kellő szellemi képessége van;

c) feddhetetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható.

A tanfolyam felvételi díja, tandíja, vizsgadíja, szakkönyvek, ruhahasználat és felszerelés használatdíja együtt hallgatónként 70 pengő, amelyet a jelentkezéssel egyidejűleg kell a tanfolyamparancsnokság címére megküldeni.

Gondoskodni kívánunk egyúttal a hallgatók csoportos kedvezményes elszállásolásáról, ennek díja a tanfolyam idejére 6 pengő, amelyért a hallgatók katonai elszállásolást (ágy szalmazsákkal) kapnak. Ugyancsak biztosítunk a hallgatók részére kedvezményes napi háromszori étkezést, melynek díja az egész tanfolyam tartamára 54 pengő. Sem a csoportos elszállásolás, sem a közös étkezés igénybevétele nem kötelező.

A felvételt a debreceni kerületi tűzoltótanfolyam parancsnokságától az első tanfolyamra legkésőbb február hó 25-ig, a második tanfolyamra legkésőbb április hó 20-ig, a győri kerületi tanfolyam parancsnokságától pedig az első tanfolyamra legkésőbb március hó 1-ig, a második tanfolyamra legkésőbb április hó 30-ig írásban kell kérni.

A kérvényhez csatolni kell a jelentkező

- a) születési anyakönyvi kivonatát;
- b) hatósági erkölcsi bizonyítványát;
- c) hatósági orvosi bizonyítványát;
- d) legmagasabb iskolai végzettségét igazoló bizonyítványát;
- e) katonai szolgálatát és esetleg légvédelmi képzettségét igazoló bizonyítványát.

Ezeket az okmányokat kizáróan erre a tanfolyamra a 180.000—1936. B. M. számú rendelet 50. § 13. pontja alapján díjmentesen kell kiállítani.

A hallgatókat a felvételtől a kérvény beérkezése után 8 nap alatt értesíti a tanfolyam parancsnoksága és a részletes utasításokat megküldi.

A tanfolyamot elméleti és gyakorlati záróvizsga fejezi be. A sikerrel vizsgázott hallgatók a tanfolyam elvégzéséről a kerületi tanfolyam felügyelőjének hivatali bélyegzőjével ellátott bizonyítványt kapnak, mely önkéntes, köteles és magántűzoltóságok parancsnoki és tisztii állásaira képesít.

A tanfolyamhallgatók légoltalmi kiképzést is kapnak s az eredménnyel végzett hallgatóknak a m. kir. honvédelmi miniszter úr 61.441—1938. eln. lgv. sz. rendelete alapján külön légoltalmi tanfolyamot végezniök nem kell.

Vitéz Roncsik Jenő dr. sk.,  
a debreceni kerületi tanfolyam  
parancsnoka

Erdély Ernő dr. sk.,  
tűzoltófőparancsnok,  
a kerületi tanf. parancsnoka

## FELHÍVÁS

a „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetőihez a folyó évi előfizetési díjak beküldése tárgyában

A Tűzrendészeti Közlöny, mint a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja, a magyar tűzoltószaksajtónak legrégebb szerve, mely amellet, hogy az ország tűzoltótársadalmának érdekeit szolgálja, a hivatalos közleményeken kívül a tűzoltó-intézmény fejlődésének is szócsöve. Amidőn multévi előfizetőinket az előfizetés megújítására felkérjük, egyben felhívjuk figyelmüket arra a körülményre is, hogy az évi 12 pengő előfizetési díjnak a 23.297. számú postatakarékpénztári csekk számlára befizetési lap útján való beküldését minél előbb szíveskedjenek eszközölni, mert különben a lap küldését kénytelenek leszünk beszüntetni.

Aki csak teheti, tartsa fenn előfizetését, mert csak így áll módunkban a súlyos nehézségekkel küszködő testületeknek tagdíj fejében küldeni lapunkat.

A kiadóhivatal

## TÖRVÉNYHATÓSÁGI TŰZOLTÓTANFOLYAM, SZEGED

Felhívás a törvényhatósági tűzoltótanfolyam látogatására

A 180.000—1936. B. M. sz. r. 11. § 7. p. szerint önkéntes és magántűzoltóság altisztje csak az lehet, aki a törvényhatósági tűzoltótanfolyam sikeres elvégzését igazolja. Szeged szab. kir. város a 118.511—1938. B. M. sz. rendelet alapján 1939. évi március hó 15-től március hó 26-ig Szegeden törvényhatósági tűzoltótanfolyamot tart. A tanfolyamra az a magyar állampolgár vehető fel, aki

- a) huszonkettedik életévét betöltötte, negyvenkettedik életévét azonban nem haladta túl;
- b) testileg alkalmas és az előadások megértéséhez kellő szellemi képessége van;
- c) feddhetetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható.

A törvényhatósági tűzoltótanfolyamra elsősorban a községek, vállalatok, uradalmak és intézmények által kiküldötteket, azután a fenmaradó helyekre az alkalmas önként jelentkezőket veszem fel. A tanfolyam hallgatóinak száma legfeljebb 50 lehet. A tanfolyamot csak akkor tartom meg, ha arra legalább 30 hallgató jelentkezik.

A tanfolyam felvételi díja, tandíja, vizsgadíja, szakkönyvek, ruha- és felszerelés használatdíja együtt hallgatónként 35 pengő, amelyet a jelentkezéssel együtt kell címemre megküldeni.

A tanfolyamra felvételt a törvényhatósági tűzoltótanfolyam alulírott parancsnokától legkésőbb február hó 28-ig írásban kell kérni. A kérvényhez csatolni kell a jelentkező:

- a) születési anyakönyvi kivonatát;
- b) hatósági erkölcsi bizonyítványát;
- c) hatósági orvosi bizonyítványát;
- d) legmagasabb iskolai végzettségét igazoló bizonyítványát;
- e) katonai szolgálatát és esetleg légvédelmi képzettségét igazoló bizonyítványát.

Az a)–c) alatti okmányokat kizáróan erre a tanfolyamra a 180.000—1936. B. M. sz. rend. 50. § 13. p. alapján díjmentesen kell kiállítani.

Elszállásolás és étkezésről mindenki maga köteles gondoskodni. A hallgatók csak egy részét tudom csoportos laktanyai elszállásolásban (ágy, szalmazsák, takaró) részesíteni, melynek díja a tanfolyam egész idejére a tandíjon túl külön fizetendő 5 pengő. Akik erre igényt tartanak, azok ezt kérelmükben jelentsék be és azoknak 40 pengőt kell beküldeni.

A hallgatókat a felvételtől március hó 10-ig értesítem.

A tanfolyamot elméleti és gyakorlati záróvizsga fejezi be. A sikerrel vizsgázott hallgatók a tanfolyam elvégzéséről a törvényhatósági tanfolyam felügyelőjének hivatali bélyegzőjével ellátott bizonyítványt kapnak, mely önkéntes, köteles és magán- (gyári) tűzoltóságok altisztii állásaira képesít.

Szeged, 1939 január 26.

Horváth István sk.,  
hivatásos tűzoltófőparancsnok,  
a tanfolyam parancsnoka

# Üdvözlések

A választmányi ülésből kifolyólag üdvözölt közéleti előkelőségektől beérkezett válaszok

## TÁVIRAT

Méltóságos HIRLING GYULA úrnak,  
a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöke,  
m. kir. kormányfőtanácsos

BUDAPEST

A magyar tűzoltók országos választmányi közgyűlése alkalmából küldött üdvözléért hálás köszönet. Szívvel kívánom, hogy a magyarok Istene áldja meg magasztos önfeláldozóan hazafias munkájukat a boldogabb magyar jövő minden javával.

József főherceg, tábornagy, sk.

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG  
t. Elnökségének

BUDAPEST

Az országos választmány közgyűléséből 1938. évi december hó 22-én hozzám intézett jóleső üdvözléért szívvel jövő köszönetet mondok.

Budapest, 1939 január 4-én.

Hazafias üdvözlettel  
Imrédy sk.

Méltóságos HIRLING GYULA úrnak,  
a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöke,  
m. kir. kormányfőtanácsos

BUDAPEST

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség meleghangú üdvözlőtáviratát, amelyet a tűzrendészeti törvény kihirdetésének második évfordulója alkalmából hozzám intézni szívesek voltak, nagy örömmel vettem kézhez.

Fogadja és tolmácsolja kérem a közgyűlés előtt is ezért a jóleső figyelmükért hálás köszönetemnek nyilvánítását.

Biztosítom, hogy közhasznú munkásságukat új tisztemben is őszinte figyelemmel fogom kísérni.

Budapest, 1938 december 23.

Hazafias üdvözlettel  
Darányi Kálmán sk.

Budapest, 1939 január 5.

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG  
tek. Elnökségének

BUDAPEST

A felvidéki magyarság egy részének visszacsatolása alkalmából hozzám intézett jóleső üdvözlésüket nagyon köszönöm.

Teleky sk.

Budapest, 1939 január 13.

Méltóságos HIRLING GYULA úrnak,  
a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökének

BUDAPEST,  
IV, Bástya-utca 13. sz.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség választmányi közgyűléséből küldött jóleső üdvözlésükért hálás köszönetet mondok és felkérem Méltóságodat, hogy köszönetemet az országos választmány előtt megfelelő módon tolmácsolni méltóztassék.

Szívvel kívánom, hogy a magyar tűzoltóságnak a tűzrendészeti törvény alapján megindított nagyvonalú nemzetépítő munkáját a Mindenható bőséges eredménnyel áldja meg.

Hazafias üdvözlettel  
Gömbös Gyuláné sk.

## RENDELETEK

A m. kir. belügyminiszter 126.278—1938. V. számú rendelete a Tűzrendészeti Közlöny ajánlása tárgyában

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, mint a m. kir. belügyminiszter szakközege, „Tűzrendészeti Közlöny” cím alatt szaklapot ad ki. A szaklap a tűzrendészet és a tűzoltói intézmény időszerű kérdéseivel foglalkozik, ezenfelül a tűz ellen való eredményes védekezés tekintetében is hasznos tanácsokat ad. A lap tehát igen jó szolgálatot tesz mindazoknak, akik ezekkel a kérdésekkel foglalkozni hivatottak, a közönségnek pedig főként a megelőző tűzrendészetről nyújt tájékoztatást.

Tekintettel a tűzrendészet jóságához fűződő országos érdekre, a belügyminiszter a „Tűzrendészeti Közlöny”-t nemcsak a városok és községek, hanem valamennyi tűzrendészeti hatóság és törvényhatósági tűzoltószövetség figyelmébe is ajánlja.

A „Tűzrendészeti Közlöny” havonként kétszer jelenik meg. Előfizetési ára 12 pengő, melyet a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség (Budapest, IV, Bástya-utca 13) 23.297. számú csekkszámú lójára kell befizetni.

A tűzoltótestületek a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tagsági díja fejében a „Tűzrendészeti Közlöny”-t, mint a Szövetség hivatalos lapját, ingyen kapják.

Budapest, 1939. évi január hó 18-án.

A miniszter helyett:  
Dr Tomcsányi sk., államtitkár

**Hirdessen a**

**Tűzrendészeti Közlöny** ben



# HÍREK

## TÜZOLTÓNAPTÁR

Február 4-én tűzoltóbál Kassán.

Február 18-án tűzoltóbál Budapesten.

Február 20-án kerületi tanfolyam kezdete Budapesten.

Március 12-én kerületi tanfolyam kezdete Győrben.

Március 16-án kerületi tanfolyam kezdete Debrecenben.

Május 8-án kerületi tanfolyam kezdete Győrben.

Május 3-án kerületi tanfolyam kezdete Debrecenben.

\*

Felkérjük a tűzoltószövetségeket, tűzoltótestületeket és tűzoltóbajtársainkat, hogy közgyűlésük, tűzoltóversenyük, vagy jelentősebb tűzoltói megmozdulásuk időpontját a Tűzrendészeti Közlöny szerkesztőségének (Budapest, Bástya-utca 13) legalább három héttel az esemény előtt jelentsék be, hogy azt a fenti „Tűzoltónaptár“-ban közölhessük.

SZERKESZTŐSÉG

**Kitüntetés.** A Kormányzó úr ófóméltósága a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére a budapesti hivatásos tűzoltótestület kötelékében odaadó munkájukkal és életveszélyes helyzetekben tanúsított bátorságukkal szerzett érdemeik elismerésül Marinovich Endre dr tűzoltósegédfelügyelőnek a Magyar Bronz Érdemérmét, Hullár János tűzoltótörzsőrmesternek a Magyar Ezüst Érdemérmét, vitéz Kotányi Ferenc tűzoltótörzsőrmesternek, Herczeg Lajos és Szatori József tűzoltóőrmesternek a Magyar Ezüst Érdemérmét, Flandera Mihály csővezetőnek és László Gábor segédcsővezetőnek Magyar Bronz Érdemérmét adományozta.

**Királyi díszérem.** A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén több mint negyedszázadon át teljesített különösen érdemes tevékenység jutalmazására alapított királyi díszérmét újabban a következőknek adományozta: Chapó István járási tűzrendészeti felügyelő (Bársonyos, önk.), Keil István parancsnok (Tát, önk.), Mácza Béla tb. parancsnok, Bakó Tibor alparancsnok és Lunzer István őrparancsnok (Kisvárd, önk.).

**Kinevezés.** Budapest székesfőváros polgármestere 1938 december 24-én 1939 január 1-i hatállyal a budapesti tűzoltóságnál a következőket nevezte ki: Erlesbék György tűzoltóparancsnokot tűzoltófőparancsnok-helyettesé, Szilvay Kornél tűzoltóalparancsnokot tűzoltóparancsnokká, Wunderlich Antal tűzoltóalparancsnokot tűzoltóparancsnokká, Benedek Mihály dr tűzoltófőfelügyelőt tűzoltóalparancsnokká, Somorjai István tűzoltófőfelügyelőt tűzoltóalparancsnokká, Kóry Árpád tűzoltófőfelügyelőt tűzoltóalparancsnokká, Kéler Dénes tűzoltófőfelügyelőt tűzoltófőfelügyelővé, Zsámbéky Sebő tűzoltófőfelügyelőt tűzoltófőfelügyelővé, Regölyi Győző tűzoltósegédfelügyelőt tűzoltófőfelügyelővé, Gesztódi Ernő tűzoltósegédfelügyelőt tűzoltófőfelügyelővé, Marinovich Endre dr tűzoltósegédfelügyelőt tűzoltófőfelügyelővé, Bercsei Tibor tűzoltósegédfelügyelőt tűzoltófőfelügyelővé.

A hős munkácsi tűzoltó, Sepentál Ferenc hősi halála osztatlan részvétet keltett az egész magyar tűzoltóság körében. Lapunk más helyén részletesen megemlékezünk a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség nemes gesztusáról, hogy a hősi halált halt derék bajtársunk hátramaradottai számára 1000 pengő segélyt szavazott meg. Újabban a Pécsváradi Önkéntes Tűzoltótestület parancsnoksági ülésén jegyzőkönyvben örökítette meg Sepentál Ferenc emlékét azzal a fogadalommal, hogy példáját a honvédelem és közvagyon megvédése terén bármely percben követni hajlandók. A testület szerény tehetségéhez képest 10 pengőt küldött a munkácsi tűzoltóparancsnoksághoz azzal a kéréssel, hogy az összeget juttassa el elhunyt bajtársunk özvegyéhez.

**Felvidéki tűzoltók bekapcsolása a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségbe.** Hetek óta látogatják a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi előadói a húszévi szenvedés, elnyomatás után felszabadult felvidéki nagyobb városok tűzoltóságát, hogy közvetlenül vegyék fel az érintkezést velük és hogy a régi kapcsolatot megerősítsék.

A felvidék több mint 800 tűzoltótestülete testvéri szeretettel, nagy lelkesedéssel fogadja az Országos Szövetség kiküldötteit és boldog örömmel ölelkezik össze az édesanyával. Szent akarással, hűséggel óhajtanak küzdeni a magyar tűzoltók soraiban, tettekkészséggel kapcsolódnak be újból a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hálózatába s így az Országos Tűzoltó-Szövetség tagtestületeinek száma jóval meghaladja a négyezret.

Leírhatatlan és megható az a boldog öröm, vágy és lelkesedés, amilyen szeretettel találkoznak a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiküldöttei a Felvidéken.

A Felvidék tűzoltótestületei a járási s megyei szervek mielőbbi megalakításával keresik a közvetlen érintkezést az Országos Szövetséggel, készséggel ajánlják fel karukat, szívüket Nagymagyarország felépítésére és nagy meglepéssel tapasztalják a kiküldött és ünnepelt országos szövetségi előadók, hogy nehéz munkájuk mily szép és mily eredményes és hogy mily megértéssel és szeretettel kérnek részt a Felvidék magyar tűzoltótestületei az új magyar élet, a nemzeti erő egyesítésére meginduló szép munkából, a nagy magyar nemzeti összefogásból, hogy az integer magyarság régi fényében álljon a magyar igazság diadalrajutásában a nemzet szolgálatában.

Ezt a nagy hazafias munkát az Országos Szövetség Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, ügyvezető elnök irányítása mellett vitéz Roncsik Jenő dr főparancsnok vezetésével kiküldött bizottság végzi nagy szeretettel.

A beérkezett s mindenre kiterjedő jelentések alapján örömmel állapíthatjuk meg, hogy az Országos Tűzoltó-Szövetség hazafias, önzetlen munkája a magyarság szempontjából felbecsülhetetlen nagy értéket jelent.

**A cseh megszállás alól felszabadult felvidéki tűzoltótestületek figyelmébe.** Miután tömegesen érkeznek a cseh megszállás alól felszabadult tűzoltótestületektől megkeresések az Országos Tűzoltó-Szövetséghez, tájékozás végett közöljük a következőket:

A 180.000—1936. B. M. számú rendelet, a tűzrendészeti kormányrendelet, járási tűzoltó-szövetségeket nem ismer, csak vármegyei tűzoltó-szövetségeket. A járási szövetségek vagyona vonatkozóan rövidesen külön bel-

ügyminiszteri rendelet fog intézkedni, addig azokat a felelős kezelőknek meg kell őrizni.

Az Országos Tűzoltó-Szövetség a megrendelt szakkönyveket csak abban az esetben tudja szállítani, ha azok árát a megrendelő egyidejűleg csekkapon beküldi, vonatkozik ez az önkéntes tűzoltótestületek alapszabályaira is. A szakkönyvek és nyomtatványok árát a Tűzrendészeti Közlöny minden száma közli.

Kívánatos, hogy a tűzoltótestületek a hirdetett szakkönyvek és szabályzatok mindegyikét megszerezzék, hogy az Országos Tűzoltó-Szövetség munkájába minél előbb bele tudjanak kapcsolódni.

Az önkéntes tűzoltótestületeknek újra kell alakulniok, az alapszabálymintát az országos szövetségtől kell igényelni, azt az összehívandó önkéntes tűzoltótestületi közgyűléssel elfogadtatni, öt egyező példányban kiállítani és ugyancsak öt, az alakulásra vonatkozó jegyzőkönyv példánnyal együtt a járás főszolgabírója útján fel kell terjeszteni jóváhagyás végett a m. kir. belügyminiszter úrhoz.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiküldöttei a cseh megszállás alól felszabadult Felvidéken azt tapasztalták, hogy a tűzoltótestületek szakképzettsége nem felel meg a követelményeknek. Ez főleg annak tudható be, hogy az elmúlt 20 esztendő alatt a megszállt Felvidéken mindössze egy magyar nyelvű tűzoltótiszti tanfolyamot tartottak. Fegyelem szempontjából is sok a kívánni való. Úgy tűzoltói, mint nemzetvédelmi és hazafias szempontból is nagyfontosságú, hogy ezeknek a tűzoltótestületeknek a tagjai a legrövidebb időn belül átképeztessenek és tisztjeik, valamint tisztjelöltjeik elvégezzék a kerületi tűzoltótanfolyamot, ahol nemcsak a szükséges szakképzettséget kapják meg, hanem a fegyelem mikénti gyakorlására vonatkozólag is megkapják a szükséges irányelveket. Mivel a felszabadult felvidéki községek és a tűzoltóságok is a legnehezebb anyagi viszonyok között élnek, tisztjeiknek kerületi tűzoltótanfolyamon való kiképzéséhez nem rendelkeznek a megfelelő anyagi eszközökkel. Éppen ezért az elnökség határozata folytán Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, szövetségi elnök felterjesztéssel fordult a m. kir. belügyminiszter úrhoz, amelyben azt kérte, hogy a felszabadult területek alispánjai kezébe, a biztosító társaságok által befizetett összegből, arányosan elosztva, megfelelő anyagi segítséget utaljon ki a lehető legsürgősebben, hogy abból az önkéntes tűzoltótestületek tisztjeit és tisztjelöltjeit már a tavasszal megkezdődő kerületi tűzoltótanfolyamok valamelyikére kiküldhessék.

A Kassai Önkéntes Tűzoltó- és Mentő-Egyesület és Kassa sz. kir. város hivatásos tűzoltósága díszes meghívót küldött be hozzánk, amelyen a kassai tűzoltólaktanya impozáns épülete látható. Mászótornyó tetején vígan lengeti a szél a háromszínű magyar nemzeti lobogót. Az égbolton gomolygó felhők között hófehér folt Nagy-Magyar-

ország kontúrjait mutatja. A meghívóból értesülünk, hogy a kassai tűzoltóság február hó 4-én a Schalk-ház Szálló nagytermében jótékony célú álarcos bált rendez. A bál fővédnöke vitéz Szombathelyi Ferenc tábornok, hadtestparancsnok, elnöke Tost László, Kassa sz. kir. város polgármestere, a Kassai Önkéntes Tűzoltó- és Mentő-Egyesület elnöke. A védnökök sorában ott látjuk a város előkelő társadalmát. Igaz szívvel kívánunk a bálhoz sok sikert és hogy a hazatért kassai tűzoltóság a húszesztendősszervezés után végre boldogan eltöltött este után virradjon.

A Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség, Rásó István alispán elnökletével december hó 14. napján tartotta évi rendes közgyűlését, amikor Kiss József földesi tb. parancsnok és Derekassy István dr debreceni tűzoltó és mentőorvos emlékét, akik az 1937. évben távoztak el az élők sorából, jegyzőkönyvben örökítette meg. Vitéz Roncsik Jenő dr vármegyei tűzrendészeti felügyelő jelentést tett a szövetség 1937. évi munkásságáról és a vármegyei tűzrendészeti állapotáról. A jelentés nyomtatásban is meg fog jelenni, azt elküldi a társ szövetségeknek is. Az 1939. évi költségvetést 8315 pengő bevétellel és ugyanannyi kiadással állapították meg. Az 1939. év folyamán a Kabai Önkéntes Tűzoltótestület 50 éves jubileumával kapcsolatosan járási versenyt, a Hajdúszoboszlói Önkéntes Tűzoltótestület 60 éves jubileumával kapcsolatosan pedig vármegyei és kerületi tűzoltóversenyt rendez a vármegyei szövetség.

A „Közüzemi vízszerezés“ c. munka, amelynek szerkesztését a Szövetség felkérésére Bendefy László dr, volt egyetemi tanársegéd, geológus, kir. mérnök vállalta, erős ütemben halad a megvalósulás felé. Bár a mű megjelenésének idejét két (elégé közismert) körülmény a folyó év tavaszára tolta ki, a kiváló úttörő munka lelkes munkatársai fokozott igyekezettel pótolják az idővesztést, úgyhogy a mű május havában — előreláthatóan — elhagyja a sajtót. A közüzemi vízszerezés feladatai napjainkban az eddiginél nagyobb súllyal nehezédnek reánk. Nemcsak a tűzkár és a járványok elleni védekezés sürget elegendő és jóminőségű víz biztosítására, hanem számolnunk kell azzal is, hogy a légmentesítés és légvédelem céljaira minden pillanatban elegendő vízmennyiséggel kell rendelkezniünk. A „Közüzemi vízszerezés“ c. munka terjedelme emiatt kibővült az ivóvíz- és légmentesítési kérdéseket tárgyaló fejezetekkel. Második kötete pedig a víz gyakorlati felhasználásával kapcsolatban bemutatja a magyar tűzoltóság mai műszaki felkészültségét és szervezetét is és ezáltal olyan átfogó szakmunkát ad az érdeklődő olvasó kezébe, amelyből minden vonatkozó műszaki és szervezeti kérdésben érdemi feleletet és felvilágosítást nyerhet. A könyv szerkesztőségének kiküldöttei a közeli jövőben felkeresik a tűzoltótestületeket, hogy azok pontos adatait közvetlenül beszerezzék.

## GUSZTER RUDOLF

tűzoltószer és tűzoltólétra üzeme

**BUDAPEST, III, RÓMAI FÜRDŐ**

Telefon: 163-480

Készíti az összes tűzoltó szereket és létrákat a legolcsóbb áron.

Árajánlattal készséggel szolgál.



## A TŰZRENDÉSZETI KÖZLÖNY ÁLLANDÓ ROVATA

### A tűzoltóság várható háborús feladat- és tevékenységi köre a Shanghai-i légitámadások tükrében

(Folytatás)

Irta *Rehák Tamás* tűzoltóparancsnok

Október 22-én 16 óra 21 perckor különös *gyújtó-bomba* becsapódás történt a Myburgh- és Sinza-út torkolatánál. A tűzoltóság megérkeztek az utca közepén három kínai riksa állott lángokban és a járdákon, úttesten, valamint több kapualjban *számos sérült és részben súlyosan összeégett járókelőt* talált. A tüzek eloltása után *öt halottat és 48 sérültet* mentett és szállított el a tűzoltóság.

Ez idő közben különösen nehéz volt a segélynyújtás a harcoló csapatoktól megszállott városrészekben. Így például a központi tűzoltóórségnek oltóegysége csak akkor tudta elérni az egyik égő hűtőházcsarnokot, amikor a tűz a hűtőcsarnok és gépház közötti válaszfalat is áttörte és az amoniák hűtővezeték szigetelő anyagát is megtámadta. A nehéz helyzet ellenére mégis sikerült körültekintő oltómunkával a gépház és raktárház jelentős részét épségben megtartani.

Időközben a harcok mindinkább nyugat felé húzódtak s ugyanúgy, mint 1932-ben, újból *Csapei* kínai városrészeknek kellett a légitámadás és utcai harcok minden borzalmát elviselni.

Az eközben keletkezett számos tűz *október 27-én* a nemzetközi telep határát is fenyegette, úgy, hogy az *összes rendelkezésre álló oltóegységeket* kénytelen volt a tűzoltóság 8 óra 28 perckor a legnagyobb veszély sávra kirendelni. Ez a sáv az Észa-Tibet-út kétoldala volt, ahol a tűz a kínai városrészből a nemzetközi telep gyapotraktárakkal és épületekkel sűrűn beépített részébe való áttéréssel fenyegetett. A tűzoltóórségek megérkeztek már egész házsor állott lángokban az Észak-Tibet-úton. Először fáradtságos munkával szabad utat kellett biztosítani az autófecskeknél a tüskésdrót akadályokon és torlaszokon át. A tűz közvetlen közelében tűzoltás közben is tovább folytak az utcai harcok és gránát becsapódások, úgy, hogy a tűzoltócsapatok minden oldalról a leg súlyosabban veszélyeztetve voltak. Kétségbeesett védekezés és ellenintézkedések dacára sem lehetett megakadályozni a nemzetközi telep *63 két- és háromemeletes épületének leégését*. Mégis, 28 órai lankadatlan munkával sikerült annyit elérni, hogy a nemzetközi teleptől a további veszély elhárult.

Jóllehet, hogy a kínai Csapei városrész egyes tűzfészkéi egyetlen hatalmas tűzvésszé fejlődtek, a helyi kínai tűzoltóság a legsúlyosabb harcok közben is, meg-meg kísérelte a dühöngő tűzvésznek alkalmas helyen ellenállni. Minthogy az ottani vízvezetékét idő előtt szétrombolták, a tűzoltóság motorfecskeket folyó, patak és csatornáknál állította fel és igyekezett hálókka, ponyvákkal, bambusz nád-fonattal és egyéb álcázó anyagokkal a repülőök szeméi elöl elrejtetni, miközben a kínai tűzoltók a harc pillanatnyi szünetelése közben ideiglenes fedezékeikből előbujtak és folytatták tűzoltói munkájukat. A nemzetközi telep tűzoltóságának parancsnoksága a csapei kínai tűzoltóságnak ezért a hősiességéért és kitartásáért legteljesebb elismerését fejezte ki. A nemzetközi telep tűzoltósága a csapei kínai tűzoltóságnak csak oly esetben tudott segíteni, amikor saját területén közvetlen veszély nem forgott fenn és amikor a csapei tűzfészekek nem voltak túlságosan messze a vízforrásoktól. Ebből a célból a *tűzoltóhajó* a Szucsau folyón a Markham-hídnál felállítva, hogy a kínai városrészekben hatalmas kiterjedésű égő városrészekben működő tűzoltóság osztagai részére vizet szállítson.

Ugyanazon a helyen, de a nemzetközi telep területén, *november 9-én*, a tűzoltóság 7 órán át küzdött a japán tulajdonú képező *Toyoda gyapotfonó és raktárházak* tüzeinek oltásán. A tűzoltóórségek megérkeztek a gyártelepen és raktárházaknál nem kevesebb, mint *11 kiterjedt tűzfészket* talált, amelyeknek eloltása a már előbb bevetett gyári tűzoltóknak és csapatkötelékeknek nem sikerült. A tűzoltóság két autófecskeket a Szucsau folyónál állított fel és a Markham-hídnál állomásozó „*Tűzsárkány*” oltóhajót közvetlen a tűz színhelyéhez rendelte a fonó és raktárházak oltására. A szárazföldi és kikötő tűzoltóság összes tömlőkészletét kifejtette. A tűzoltóhajó egymagában négy legnagyobb átmérőjű tömlővezetékét és egy „*vízagyút*” tartott nyomás alatt, külső támadás céljaira. A közös erőfeszítéseknek köszönhető, hogy a 11 tűzfészkek nem folyt egybe és a gyártelep a teljes pusztulástól megóvatott.

Már a következő napon, november 10-én, egy japán hadikórház céljaira szolgáló és a Yangsepu negyedben fekvő gyapotraktárnál kellett a tűzoltóságnak harcolnia, hol az égő gyapotbálák rendkívüli füst fejlődése a tűzoltóság behatolását megghiúsította. Csak oxigénes önmentőkészülékkel sikerült a csövezetőknek a tűzfészek közelébe jutni. Körültekintő belső-támadással sikerült itten a tároló raktár többi helyiségeit megóvni.

Hasonló gyapotraktártűz pusztított ugyanebben az ipari negyedben december 10-én, amikor szintén oxigénes légzőkészülékkel és frisslevegős-készülékkel felszerelt tűzoltó rohamcsapatoknak az egyidejűleg kivonult gázvédelmi szerkocsi segítségével sikerült a tűz fészkét elhatárolni és véglegesen eloltani.

Ugyancsak a gázvédelmi szerkocsi különlegesen kiképzett legénységének sikerült december 26-án egy gyapottároló tüzet eloltani négyórás fáradozás után.

A tűzoltáshoz szükséges vizet kisebb megszakításokkal a shanghai vízmű képes volt a nemzetközi telep részére szolgáltatni. Amennyire ismeretes, a nemzetközi telep vízvezetéki csöveit csak háromízben szakították fel gránát becsapódások és kétízben repülőbombák. Mindegyik esetben azonban a megsérült vízvezeték körültekintő munkával sikerült kiiktatni és elszigetelni. Minden egyes ilyen vízelzárás azonnal közölve lett a tűzoltósággal s a tűzoltóság az ilyen kiesett tűzcsapokat a szerein állandóan magával vitt vízvezetéki térképén megjelölte. Jóllehet, a bombák számos utcai tüzesaport szétromboltak, rendszeres ellenőrző-járatok ezeket mielőbb felderítették és azok késedelem nélkül pótolva lettek.

A tűzoltásnál leginkább az 500 gallon, azaz 2250 liter percenkénti vízszállítású nagy autófecskenedők váltak be leginkább (angol Leyland autóvázakra szerelt bevezető). A régebbi mintájú, magaskerekű autófecskenedő a számos terepakadályt könnyebben leküzdötték, mint az újabb alacsonyépítésű alvázak. A legtöbb autófecskenedőn felszerelt és 13 évvel ezelőtt bevezetett 3 és fél collos motortömlőből 170 méter van felszerelve lemozdonyozható motollán. Ezek jól beváltak, mert egy ember könnyen vontatta és szerelte a tömlőt.

Az ellenségeskedések kitörésekor a tűzoltóság 4 drb kisebb autófecskenedőjét — Fiat-autók, 250 gallonos Tamini-rendszerű turbinafecskenedőkkel —, amelyek félig zárt felépítésűek voltak, gázmentesítő járművekké képezte ki s legénységét a szükséges védőruhával és gázálcokkal felszerelte. Ügyszintén kiképezte a gázfelderítő és gázmentesítő szolgálatban is. Ugyanez történt a gázvédelmi szerkocsi, valamint a mentőautók személyzetével. A Nagy-Shanghai-i ellenségeskedések alatt — a tűzoltóság megállapítása szerint — harcázt az ellenfelek nem használták, ezzel szemben a légierők gyújtó- és robbanóbombákkal egyáltalán nem takarékoskodtak.

A tűzoltóság vezetője — Dyson főparancsnok — jelentésében hangsúlyozza, hogy az elmondottak igazán enyhe és „sovány” képet nyújtanak azokról a borzalmakról és veszélyekről, amelyeknek a város lakossága a japán-kínai ellenségeskedések alatt hónapokon át, úgy nappal mint éjjel, ki volt téve.

Mintegy csodának tudható be, hogy a számtalan segélynyújtás alkalmával a nemzetközi telep tűzoltóságának egyetlen európai vagy kínai tagja sem vesztette életét, jóllehet a tisztikarnak és legénységnek 117 tagja szenvedett könnyebb-súlyosabb sérülést.

Egyébként a nemzetközi telepen 729 ház pusztult el tűz folytán és 436 szenvedett ezenkívül tüzkárt. Meghalt 2016, megsebesült 2740 személy. (Természetesen ezek a számok csak a nemzetközi telep veszteségei!)

A Shanghai-i nemzetközi telep tűzoltóságának munkája újólga beigazolta, hogy tervszerű tűzvédelmi és légóltalmi szervezet, egységes és céltudatos vezetés mellett begyakorolt és feltétlenül megbízható tűzoltószemélyzettel még a legnagyobb szorongatottság idejében is értékes tűzoltói és mentői munkát lehet végezni és végzetes kimenetelű — egyébként elkerülhetetlen városégést is meg lehet akadályozni.

Mint hogy a Shanghai-i nemzetközi telep sokban hasonlít az európai városok építkezési viszonyaihoz s az ottani tűzoltóság felszerelése, oltóeljárása nagyjából azonos a mienkkel, a Shanghai-i bajtársak tapasztalataiból saját viszonyainkra is értékes következtéseket és tanulságokat vonhatunk le.

Jóllehet, jelen esetben egy többmilliósvilágváros elleni légitámadás következményeiről és egy világvárosi nivójú tűzoltóság munkájáról volt szó, ne feledjük azt, hogy a shanghaihoz hasonló eredményű légitámadás nemcsak egy világvárost, hanem nála jóval kisebb várost is érhet; az okozott kár és veszély azonos lehet. Az aztán más kérdés, hogy egy kisebb város tűzoltói és mentői felkészültsége a Shanghai-it el nem érheti. Ez azonban arra kell, hogy sarkaljon minden illetékest, hogy a védelmi intézkedéseket annál komolyabban és idejében megtegyük!

Az elmondottakból és a Shanghai-i, az életből vett példákban áll előttünk, hogy a tűzoltóság feladat- és tevékenységi köre négyirányú és pedig:

1. tűzoltási munka;
2. mentői, első segélyt nyújtó, esetleg betegszállítási szolgálat;
3. műszaki mentés; és
4. gázvédelmi szolgálat.

Nyilvánvaló, hogy ezeket a feladatokat a tűzoltóság csak sürgős és alapos átszervezés, illetve tisztí és legénységi létszámkiegészítés, korszerű felszerelés rendelkezésre bocsátása után oldhatja meg közreműködésre és a honvédelem érdekeinek is megfelelőleg. Bár ebben az irányban már történt itt-ott valami, de ez távolról sem elegendő.

**Csonka János gépgyára** gyártja a

mindenhol bevált, tökéletes **tűzoltómotorokat!**

## RENDELET

A m. kir. honvédelmi miniszternek 63.000—1938. H. M. eln. lgv. számú rendelete a polgári lakosság számára szolgáló gumi munkagázlarcok rendszeresítése, valamint a polgári lakosság számára rendszeresített gázlarcok beszerzési módjai tárgyában

A légvédelemről szóló 1935: XII. tc. 2. §-ában különleges rendelkezések megtételére kapott felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel egyetértve — a következőket rendelem:

1. §. A 60.200—1938. H. M. eln. lgv. számú (B. K. 1938. évf. 474. lapon.) rendelet 1. § a) pontjában, valamint 1. mellékletében leírt munkagázlarc-csal (M. gázlarc) azonos rendeltetésre gumi munkagázlarcot (Mg. gázlarc) rendszeresíték. A gumi munkagázlarc általános leírását e rendelet 1. melléklete tartalmazza.

2. §. A gumi munkagázlarc védőképessége, alkalmazása, valamint ára és forgalomba hozatalának módja a munkagázlarcéval teljesen azonos.

3. §. Az e rendeletben, valamint a 60.200—1938. H. M. eln. lgv. számú rendeletben kihirdetett gázlarcok ezidőszerinti beszerzési módjai:

### 1. Munkagázlarc és gumi munkagázlarc

a) Hatóságok és közintézmények szükségleteiket közvetlenül a Merkur Műszaki és Vegyipari Rt.-nál (Budapest, IX, Illatos-út 9.) kötelesek beszerezni.

b) Magánvállalatok és magánszemélyek (jogi és természetes személyek) a Merkur Műszaki és Vegyipari Rt. bizományosainál vásárolnak.

### 2. Népgázlarc

Mind a hatóságok és közintézmények, mind a magánszemélyek (jogi és természetes személyek) a Merkur Műszaki és Vegyipari Rt.-nál vagy bizományosainál vásárolnak.

4. §. A bizományosok névsorát és az abban beálló változásokat időszakonként a m. kir. országos légvédelmi parancsnokság teszi közzé.

Budapest, 1939 január 9-én.

A miniszter rendeletéből:

Dr. vitéz Fábry Dániel sk., tábornok,  
országos légvédelmi parancsnok

Melléklet a 63.000—1938. H. M. eln. lgv. számú rendelethez.

A gumi munkagázlarc főrészei: álarctest, betét és hordtáska vagy utóbbi helyett kéregpapírtartódoboz.

A gumi munkagázlarc egy pár páramentesítő lemezzel és egy darab betéttel teljes egészet képez. A hordtáska a légoltalmi segélyosztagnál a gázlarc kényelmesebb hordására és sérülésektől való megóvására szolgál.

1. Az álarctest anyaga tiszta gumi, a légutakat és a szemet zárja el és védi.

Az álarctestnek az arcra való illeszkedését és a gázbiztos zárást gumianyagának rugalmassága biztosítja.

Rugalmas tartószalagokkal erősítjük fel a gázlarcot a fejre. A tartószalagok hátsó találkozó pontjánál nyomáscsökkentő lap van.

Az álarc a fejszalagozáshoz varrt, gomblyukkal ellátott szalag segítségével a kabát gombjára erősíthető (akasztható).

A látást a gázbiztosan bekötött szilánktartó üvegek biztosítják. A szemüvegek bepárásodása páramentesítő lemezzel vagy páramentesítő szappannal (kenőccsel) akadályozható meg.

Az álarctest szájrészébe kell becsavarni a betétet. A szájrész beléző szeleppel van ellátva.

A kilégzésre a szájrész felett elhelyezett, gumiból készült kilégzőszelep szolgál, melyet sérülések ellen a szelepházfedél véd meg. Az álarccal szembe nézve, annak jobb oldalán, a gyártási sorozat, T. 33 vagy T. 35 jelzése mellett, illetve alatt az álarc nagysága dombornyomással van feltüntetve.

A gumi munkagázlarc álarcteste háromféle nagyságban készül, legnagyobb az I-es, legkisebb a III-as számú.

2. A betét megtisztítja a rajta átszívott levegőt úgy, hogy szervezetünkbe légzésre alkalmas levegő kerül.

A betétben vannak elhelyezve a szűrőanyagok.

A betétet csavarmentével csavarjuk az álarctest szájrészébe, a légmentes zárást a rajta levő gumi tömítőgyűrű szolgálja. Olyan betétek, amelyeknek nyakán nincsen gumigyűrű, csak akkor használhatók, ha a gázlarcnak a betét becsavarására szolgáló szájrészébe egy tömítő gumikarikát helyezünk.

A gumi munkagázlarcokhoz tartozó betétek jelzése „Dirzepest” vagy T. 35. A kétféle jelzésű betét egyaránt használható.

A harcgázzal szennyezett levegő a fenéklap nyílásán keresztül jut a betétbe. A fenéklapot használaton kívül gumidugóval, a csavarmentes részt pedig zárókupakkal zárjuk le, hogy por, nedvesség stb. ne juthasson a betétbe.

A szűrőanyagok — a fenéklaptól felfelé — az alábbi sorrendben vannak elhelyezve: a füstszűrő a port és a füstöt, az aktív szén és a vegyi réteg a gázokat és gőzöket köti meg.

A betét szűrőanyagai minden jelenleg ismert és alkalmazható harcgáz ellen védelmet nyújtanak. Nem védenek azonban a harcgázként még nem alkalmazható szénmonoxid, illetve robbanási gázok ellen, valamint akkor, ha a levegő oxigéntartalma 15 százalék alá csökkent, ami csak zárt térben fordul elő.

3. A hordtáska vízhatlan vászomból készül és az összeszerelt gázlarc hordására és megóvására való.

A munkagázlarc használaton kívüli megóvására kéregpapírból készült tartódobozt is használhatunk.

## RÖVID HIREK

Az angol légierők fejlesztésével kapcsolatban a légierők tartalék alakulatait is megerősítik. A légierők fejlesztése előtt a tartalék repülőszázadok száma tizenhárom volt. 1938-ban ezeknek a századoknak a számát húszra emelték. Az eddigi gépeket új típusú repülőgépekre fogják kicserélni.

Rómába tervbevétték a kerületi vásárcsarnokoknak föld alá való helyezését. A tervezett negyvenhét vásárcsarnokot gáz- és bombabiztosan építik, ezáltal a benne lévő élelmiszereket gázmentesen tudnák megőrizni és nagy befogadóképességük folytán nyilvános óvóhelyekül is szolgálnának.

A mexikói kormány a balbenai repülőtér közelében egy hadirepülőgépgyárat akar létesíteni. Az új gyár nemcsak a belföldi hadirepülőgép-szükségletet fogja ellátni, hanem az egész latin Amerika részére akar korszerű repülőgépeket gyártani.

Felelős szerkesztő: Lukács Zoltán dr

Felelős kiadó: Olty Antal

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadványai

### SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. . . . .	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók.)	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése . . . . .	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet, II. Alkalmazott rész . . . . .	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai . . . . .	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai . . . . .	1.— P
Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása . . . . .	2.— P
Papp Ferenc: Tűzrendészeti közigazgatás kézikönyve, kötve . . . . .	22.— P
Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szerek, fűzve . . . . .	5.— P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye	10.— P

### SZABÁLYZATOK:

Tűzoltógyakorlati szabályzat . . . . .	2.— P
Gyakorlati szabályzat kivonata . . . . .	—30 P
Önkéntes tűzoltótörségi alapszabály . . . . .	0.20 P
Motoros fecskendők egységes gyakorlati szabályzata . . . . .	—50 P
Szolgálati szabályzat . . . . .	1.20 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat . . . . .	—60 P
Alapképzési szabályzat . . . . .	—80 P
(portóköltés 0.20 P)	
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal . . . . .	1.— P
Éremszabályzat . . . . .	—60 P
E kiadványok 50%-os kedvezménnyel megrendelhetők tanfolyamok részére, azok parancsnoksága útján.	

A járási tűzrendészeti felügyelői és tűzoltótisztai tanfolyamon használatos jegyzetek:

Benczur József dr: A közigazgatás szervezete . . . . .	—58 P
Borsányi: Légtalmi alapismeretek . . . . .	—12 P
K. Császár Elemér: Építéstan . . . . .	—84 P
Erdély dr: Versenyrendezés . . . . .	—06 P
— — Vízszerezés és helyi ismeret . . . . .	—30 P
vitéz Kiss Lajos dr: A közigazgatás szervezete . . . . .	—90 P
Kéler Dénes: Gázvédelem, harcgázok . . . . .	—46 P
Konok Péter: Mechanika . . . . .	—44 P
vitéz Roncsik Jenő dr: Vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők köteleességei és magatartásuk általában . . . . .	—34 P
— — Tűzesetek okai . . . . .	—02 P
— — Tűzoltóparancsnok, tűzrendészeti felügyelő büntetőjogi felelőssége . . . . .	—14 P
— — Telepengedélyezési eljárás . . . . .	—14 P
— — MOTSz szabályai . . . . .	—14 P
vitéz Szalay Lajos dr: Kézi tűzoltókészülék . . . . .	—10 P
Szilvay: Motorfecskendő ismertetése, működése, zavarai . . . . .	—20 P
— — Vegyi és kézi tűzoltókészülékek . . . . .	—18 P

— — Angol dugólétra szerelése . . . . .	—08 P
— — Újabb eszközök bemutatása . . . . .	—02 P
— — Műszaki mentés . . . . .	—18 P
— — Tűzkísérleti állomásban lefolytatandó típusgyakorlatok . . . . .	—10 P
— — Kismotorfecskendő szerelése . . . . .	—14 P
— — Kihúzólétra szerelése . . . . .	—06 P
Somorjai: Ügyvitel, leltár stb. . . . .	—30 P
Teasdale Ottó: Ipartelepek és üzemek tűzrendészete . . . . .	—36 P
Wunderlich: Színházak, mozik tűzrendészete . . . . .	—36 P
Tömlőszerelés . . . . .	—80 P
Jarmatzky: Vizsgakérdés . . . . .	—14 P
A felsorolt jegyzetek megrendelhetők a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél, Budapest, IV, Bástya-u 13. Az összeg a szövetség 23.297. postacsekkszámlájára fizetendő be. A jegyzetek árán felül a megrendelő tartozik a szállítási díjra 20 fillért előzetesen beküldeni.	

### TÖRVÉNYEK, RENDELETEK:

Tűzrendészeti törvény és végrehajtási utasítás (1936: X. tc. 180.000—1936. B. M. sz., 115.200—1938. B. M. sz.), kötve . . . . .	2.— P
Rendelet-tervezet a tűzveszélyes és lobbanó folyadékok tartására, raktározására és szállítására . . . . .	—30 P

### EGYÉB SZAKIRÁNYÚ KÖNYVEK:

Ortutay József: Néhai József főherceg élete . . . . .	3.— P
Vitéz Roncsik Jenő dr: Gróf Széchenyi Ödön élete . . . . .	5.— P
Markusovszky Béla: A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség története . . . . .	—50 P
Vitéz Roncsik J. dr: A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 60 éves története . . . . .	5.— P

### NYOMTATVÁNYOK:

Járási tűzrendészeti felügyelő vizsgálati jegyzőkönyve darabonként . . . . .	—10 P
Fecskendő próbalap, motorfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Fecskendő próbalap, kézfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Dizsokmányúrlap . . . . .	2.— P
Egyszerűbb . . . . .	1.— P
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez darabonként . . . . .	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban darabonként . . . . .	—40 P
Bőrburkolatban darabonként . . . . .	—80 P

### SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.	
Éremszalag —30, igazolványlap —30 P.	

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . . .	—30 P
Az érmek ára és a tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. sz. postacsekken előre küldendő be.	

Megrendelhetők a MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG irodájában, Budapest, IV, Bástya-u. 13.

**Szállítunk**

a hatósági előírásoknak megfelelő

Ismertetés  
felvilágosítás  
és ajánlat  
díjtalan

**MÁVAG**  
**GYÁRTMÁNYÚ**

Telefon 133-394

hordozható benzinmotoros és kézi működtetésű **fecskendőket, vízhordó- és öntözőkocsikat, tűzoltó- és locsoló autókat** a legjobb minőségben, megbízható és tartós kivitelben.

**MAGYAR KIRÁLYI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK KERESKEDELMI KÉPVISELETE RT.**  
BUDAPEST, VIII, MÚZEUM-KÖRÚT 18, II.

**KÖHLER ISTVÁN****FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS  
TÜZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA**

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

**Alapítva 1896**

Mindenemű tűzoltó-felszerelési cikkek raktárról kaphatók

**Mátrai Antal és Társa Rt.**

Gyár: Budapest, XI, Fehérvári-út 98. Telefon 256-085

Városi iroda: VI, Teréz-körút 22. Telefon 121-533

Gyárt: kézi- és motor-fecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízhordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat

**FELTEN ÉS GUILLEAUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT  
kívánt méretekben és nyomásig.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 113. POSTAFIÓK. TELEFON: 258-880



Hazai  
gyártmány!

**MINIMAX**

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a  
**MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST**  
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 128-731

**CORVIN ÁRUHÁZ RT.**

BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3

Mindenfajta

Kérjen  
árjegyzéket

**tűzoltóegyenruhákat és  
felszerelési cikkeket****Dorner Béla, Székesfehérvár - Telefon 232**

a legolcsóbb  
árban szállít  
Alapítási év  
1838

**Budakalászi Textilművek Klinger Henrik Rt.**

Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 11.

Tűzoltósági cikkek gyártmányai:

nyers és ruggyantázott kender-nyomótömlők a legmagasabb légkörnyomásig, ugró- és takarópony-vák, mentőtömlők, összecsapható és merev tűzvédre, impregnált csővezetőkabátok és nadrágok, csíkos övszövetek, mosózubony- és nadráganyagok. — Laktanyaberendezési tárgyak, u. m.: szalmazsákok, fejtörők, törülközők, lepedők, stb.

# Az új német tűzrendészeti törvény

1938 november hó 23. napján Hitler Adolf vezér és kancellár aláírta az új német tűzrendészeti törvényt, amely kerettörvény teljesen megváltoztatja a német hivatásos és önkéntes tűzoltóságok eddigi szervezetét és beosztását, azokat teljesen új alapokra fekteti.

Megszünteti nemcsak a hivatásos, hanem az önkéntes, köteles és üzemi tűzoltóságok eddigi önállóságát is és az egész tűzoltószervezetet a rendőrség alá rendeli, mint a rendőrségnek egyik negyedik ágát. A rendőrség eddig három részből állott, az államrendőrségből, a községek rendőrségéből és a csendőrségből, most mint negyedik ág csatlakozik hozzá a tűzoltóság, amelynek a hivatalos elnevezése a jövőben Németországban: tűzrendőrség (die Feuerschutzpolizei).

Az eddigi tűzoltói szervezet felosztatásának indoklása az, hogy megszorodtak a tűzoltóságnak nemzetvédelmi szolgálatai s háború esetén igen takarékoskodni kell az emberi erővel s az eddigi tűzoltói szervezet mellett ez az embertakarékosság nem volt keresztülvihető.

Ki kellett venni az indokolás szerint a tűzoltóságokat az egyesületi törvény hatálya alól, miután a tűzoltóságok tulajdonképpen a községek és városok műszaki csapatai és mint ilyenek, nem lehetnek kitéve az egyesületi igazgatás sokszor részrehajló és nem igazságos vezetésének. A tűzoltóságok az igen fontos műszaki és nemzetvédelmi szolgálatra tekintettel, egységes vezetés alá kellett hogy kerüljenek.

Az eddigi szervezet mellett a tűzoltók nem tudták mindenütt megkapni azt a műszaki kiképzést sem, amelyre a tűzoltóságok fontos szolgálatára tekintettel szükségük lett volna.

Az új törvény szerint a belügyminiszter állapítja meg azt, hogy mely városnak és községnek kell a tűzrendőrséget (hivatásos tűzoltóságot) felállítani és a belügyminiszter állapítja meg azt is, hogy a törvény életbeléptetése alkalmával fennállott hivatásos tűzoltóságokat milyen mértékben kell átvenni a rendőrséghez.

Az ilyen módon átvett hivatásos tűzoltótisztek rendőrtisztviselőkké válnak s reájuk ugyanazok a rendelkezések érvényesek, mint a többi rendőrtisztekre. A korhatárt a törvény 60. életévben állapítja meg.

Az eddigi hivatásos tűzoltók tehát — ismételjük —, rendőrök lettek és a jövőben mint a rendőrség egyik ágazata fognak működni.

Hogy ez jó lesz-e vagy nem, azt a kezdet-kezdetén megítélni még nem lehet, azonban óva intünk mindenkit attól, hogy ezt a rendszert Magyarországra vonatkoztatva lemásolja és Magyarországon is igyekezzen a tűzoltóságokat a rendőrségbe beleolvasztani.

Németországban más a helyzet, ott a rendőrség tulajdonképpen politikai tényező és politikai szolgál-

latot teljesít s most már a tűzoltóságok is e politikai szervezet tagjaivá válnak. Már pedig — magyar fel fogás szerint — a tűzoltóságok sohase politizáljanak, a tűzoltóságok egyformán segítsenek mindenkin, szegényen, gazdagon, nem nézve, hogy ki-ki milyen politikai párthoz és milyen felekezethez tartozik.

A „tűzoltóság“ („Feuerwehr“) megmarad az önkéntes, köteles és üzemi tűzoltóságoknál.

A törvény felosztatja az eddigi önkéntes tűzoltóegyesületeket és felosztatja az eddigi tűzoltószövetségeket is, a felosztatás idejét a belügyminiszterre bízva és ő fogja szabályozni az átvétel módozatait is. A felosztatott egyesületek helyébe a tűzoltóegységek szerint alakult segédrendőr-csoportok lépnek, tehát az önkéntes, köteles és üzemi tűzoltóságok is tagjaivá válnak ilyen módon a rendőri szervezetnek s az új szervezetüket a belügyminiszter állapítja meg. Hangsúlyozza a törvény azt, hogy „ebben a segédrendőr-csoportban való közreműködés tiszteletbeli önzetlen szolgálat a német népért“. Hangsúlyozzák továbbá a német szaklapok azt, hogy a segédrendőrcsapatokba való belépés tisztán önkéntes elhatározásra van bízva.

Az önkéntes tűzoltótestületeknek ez a megszüntetése szintén politikai célokat szolgál, amennyiben a S. S. szervezet tisztán politikai szervezet.

A törvény szerint minden község, amelyben nincsen tűzrendőrség (hivatásos tűzoltóság), köteles működőképes és a helyi tűzrendészeti követelményeknek megfelelően felszerelt önkéntes vagy köteles tűzoltóságot felállítani, esetleg felállíthatja mind a két tűzoltóságot egymással párhuzamosan.

Amelyik városban vagy községben a tűzrendőrség mellett önkéntes vagy köteles tűzoltóság, vagy esetleg mind a kettő működik, ott e tűzoltóságok önállóságának fenntartása mellett valamennyi szervezet egy egységet alkot és annak az egységnek a vezetője a tűzrendőrség parancsnoka.

Miután tűzrendőrség nem lesz minden városban elegendő a tűzoltói szolgálat ellátására, a községek és városok felügyelőbizottsága fogja megállapítani azt, hogy mely községek és városok kötelesek a tűzrendőrség mellett még önkéntes vagy köteles tűzoltóságot — mint segédrendőrcsapatot — is felállítani.

A törvény a községek és városok köteleességévé teszi azt is, hogy az önkéntes és köteles tűzoltóságok részére a szereket, felszereléseket, ruházatot, riasztóberendezést beszerezzék, szertárakat építsenek és biztosítsák a szükséges vízforrást; ugyancsak köteleességük ezenkívül az oktatással kapcsolatosan felmerülő összes költségeket is fedezni.

Amennyiben az önkéntes tűzoltóság tagjai a tűzesetnél, vagy egyéb szerencsétlenségénél történt közreműködés alkalmával munkabért veszítenének, azt a



munkabérveszteséget köteles az illetőknek a község megtéríteni.

Az üzemi tűzoltóságok az üzem önvédelmére alakulnak és nem tartoznak a hatósági tűzrendészet rendelkezése alá. Későbbi jogviszonyukat a végrehajtási utasítás fogja véglegesen rendezni.

Remélhetőleg, senkinek sem fog eszébe jutni, hogy a nálunk annyira bevált önkéntes tűzoltóságok és tűzoltószövetségek feloszlására gondoljon, de az új német tűzrendészeti törvény megalkotása fel kell, hogy rázza a hatóságokat álmódosásukból és végre egyszer erélyes kézzel kell belenyúlni a tűzrendészet és tűzoltóság ügyeinek a rendezésébe.

Amikor a magyar tűzrendészeti törvény és a tűzrendészeti kodex életbeléptek, azt hittük, hogy a tűzoltóságok rohamos fejlődésére számíthatunk. Az idő megszaportotta a tűzoltóságok munkáját, hozzájuk utalta a légoltalmi ügyek intézésének mintegy kilencven százalékát anélkül, hogy a jogosan elvárt és megkívánt fejlődés bekövetkezett volna. A tűzoltóságok — kivéve Budapest székesfővárost, amely vitéz Kiss Lajos dr. tűzoltófőparancsnok erélyes fellépése következtében hatalmas fejlődésnek indult úgy a tűzoltóság, mint a tűzrendészet terén — munkája megszaporodott, de a szervezet a régi maradt. A hivatásos tűzoltóságok szervezeti szabályrendeletei a közigazgatás útvesztőjében elvesznek s hiába mondta ki a 180.000—1936. B. M. rendelet 16. §-ának 3. pontja, hogy a hivatásos tűzoltóságokat a rendelet hatálybalépésétől számított két év alatt meg kell szervezni, hiába tettek eleget a városok a rendelet rendelkezéseinek, szervezeti szabályrendeleteiket még mindig nem kapták vissza jóváhagyva.

Az őszi külpolitikai feszültség alkalmával láttuk azt, hogy a vidéki hatóságok, úgyszintén a községek és városok lakosai is, mint szalmaszála, kétségbeesve kapaszkodtak a meglévő tűzoltói szervezetbe s a tűzoltóságoktól vártak minden segítséget.

Hát hogy tudjon az a tűzoltóság segíteni, ha a felettesek csak a veszély pillanatában gondolnak rá, kezeiket tördelve s mihelyt a veszély elmúlt, a tűzoltóságok nemzetvédelmi és légoltalmi szerepét igyekeznek huszadrangúvá tenni?

Vajjon mikor fog még egyszer bekövetkezni az

az idő, amikor minden illetékes hatóság erélyes kézzel fog belenyúlni a tűzrendészet és tűzoltóságok ügyeibe és mikor fog bekövetkezni az az idő nálunk, amikor nemcsak csipkegyűjtemények vásárlására, nemcsak állatorvosi lakások építésére, nemcsak „kulturális” jelszavakba burkolt kiadások fedezésére, hanem a tűzoltóságok fejlesztésére is meg lesz a kellő fedezet?

Mikor fog eljönni az az idő, amikor a tűzrendészeti törvény és a tűzrendészeti kódex rendelkezései végre lesznek hajtva?

Nem gondolják a felelős tényezők azt, hogy egyszer, ha — ne adja Isten, hogy bekövetkezzék — tényleg háború zúdulna ennek a szerencsétlen országnak a nyakára, nem lesz akkor, aki a községek és városok lakosait az ellenséges légiátmadások által okozott tüzesetek ellen megvédi? Vajjon — Budapestet kivéve — melyik város és melyik község lesz felkészülve arra, hogy a rombolóbombák által betemetett lakosokat kiszabadítsa? Melyik község és város tud majd védekezni a gázbombák hatásai ellen s vajjon, ha ezek bekövetkeznek s ha az illetékes tényezők felelősségre vonatnak, mit tudnak majd védekezésül felhozni?

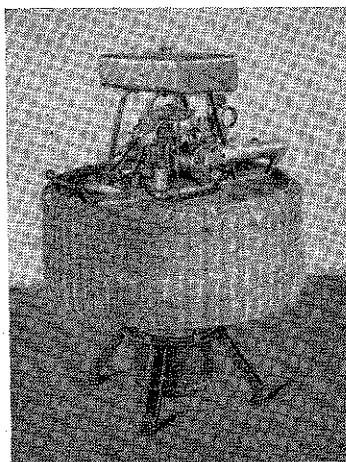
A miniszterközi bizottságnak vörös pennája ismét pusztítani fog a közeljövőben a községek költségvetéseiben s vajjon azok, akik nem gondolva a jövő háborújára, felelősségük tudatában, de mégis felelőtlenül lehetlenné teszik a községek, városok tűzrendészetének és légoltalmának fejlesztését, felelősségre lesznek-e vonva kicsinyes ténykedésükért, ha elkövetkezik a veszélynek és a pusztulásnak az órája?

Ezek a gondolatok merülnek fel bennünk akkor, amikor a német nemzet a maga faji és nemzeti gondolkodásának megfelelő módon szervezi át a tűzoltóságot és igyekszik ezzel az átszervezéssel védelmezni a határok mögötti országrészt minden külső oldalról várható légitámadás ellen.

Nekünk is védekeznünk kell a jelenlegi szervezetek fenntartásával és minél előbbi kiépítésével addig, amíg késő nem lesz. Hiszen máris ütött a tizenkettedik óra!

vitéz Roncsik Jenő dr

Megfelel a  
180.000/1936. B. M. sz.  
rendelet elői ásának.



## EMAG-Szilvay

rendszerű,  
szabadalmazott, hordozható, úszóra szerelt benzínmotoros centrifugál szivattyú-fecskendő.

Nincs szívóömlő	Kútba ereszthető
Nincs légtelenítő berendezés	Vízen úszatható
Nincs szívóoldali hiba	Tűzcsapra csatlakoztatható
8 méternél nagyobb mélységből szállít vizet	Tartályra csatlakoztatható

EMAG: Első Magyar Gazdasági Gépgyár r. t.,  
Budapest, VI, Váci-út 19. Telefon: 298-960.

# A tűz pusztításai Debrecenben

(Folytatás)

Irta: vitéz Roncsik Jenő dr

1746 április 9-én, éppen húsvét szombatján, a Péterfia-utca elején, a mai páratlan oldalon, Csatári István szenátor házának a fűtőháza gyulladt ki s mint rendesen, a szél most is fujt, úgyhogy a Péterfia-utcában három ház, a város Csapó-utcai részén pedig 64 ház égett le, azonkívül még hét szárazmalom is. Még tovább is terjedt volna a tűz, ha az Isten segítségére nem siet a kevésszámú oltóknak, bőséges, sűrű eső bocsátván alá az egekből, mert a kutak is beégtek, amelyek be nem égtek, azokban sem igen volt már víz, a kollégiumi diákság legációban volt, a lakosság pedig, úgy látszik, elfáradt a tűz oltásában vagy pedig nem nagy részvétet tanúsított másokkal szemben s inkább saját házát akarván védeni, eloszlott, úgyhogy a tanácsnak kellett kirendelni minden utcából, 2—2 esküdt vezetése alatt, 30—30 embert, hogy a tűz terjedését vedrekkel, fejszékkel és vasvillákkal akadályozzák meg.

1755-ben gyújtogatás folytán 11 ház égett le, a tanács mindent megtett a tettesek kézrekerítésére, még jutalmakat is tűzött ki, de hasztalan.

1759 június 29-én, délután 2 órakor, a villám a kollégiumba csapott be, egy diákot megölt s a tetőn a zsindelet is meggyújtotta, az már égni kezdett, de a diákok eloltották.

1759 március 15-én pedig a nagytemplom állott veszélyben, mert a mellette levő házak meggyulladván, a szél az égő nádrészeket a templom fedelére hordta, az már három helyen égett is, de egy Lukács nevű ember, élete kockáztatásával, leereszkedett a to-

ronyból a templom tetejére s elrúgosta a lábával az égő zsindelet, a csizmája el is égett. A város, hogy megjutalmazza megbecsülhetetlen szolgálatait, megtette kéményseprőnek.

Az 1764 június 25-iki tűz már nagyobb szabású volt. Délután 1 órakor kelekezett a mesterutcai csap-székekkel átellenben levő kovácsműhelyben, ahol a kovács éppen dolgozott. Déli szél fujván, kiégett az egész sor ház a sáncig, belekapott a tűz a városnak a darabosutcai részébe is, amely a sörházig leégett (a mai honvédtutcai vonalig). Ez a tűz is csak három óra hosszáig tartott s 104 gazdának égett le a lakóháza, 70-nek úgy, hogy nem maradt semmi bútora, semmi ruhája a rajtavalón kívül, mindene a tűz martaléka lett. A tudós Hatvani István professzor, mint érdekességet említi meg, hogy a hőség olyan nagy volt, hogy még a pénz is összeolvadt, ő maga látott négy máriást, két petákok és egy garast, amelyek egy darabba forradtak össze.

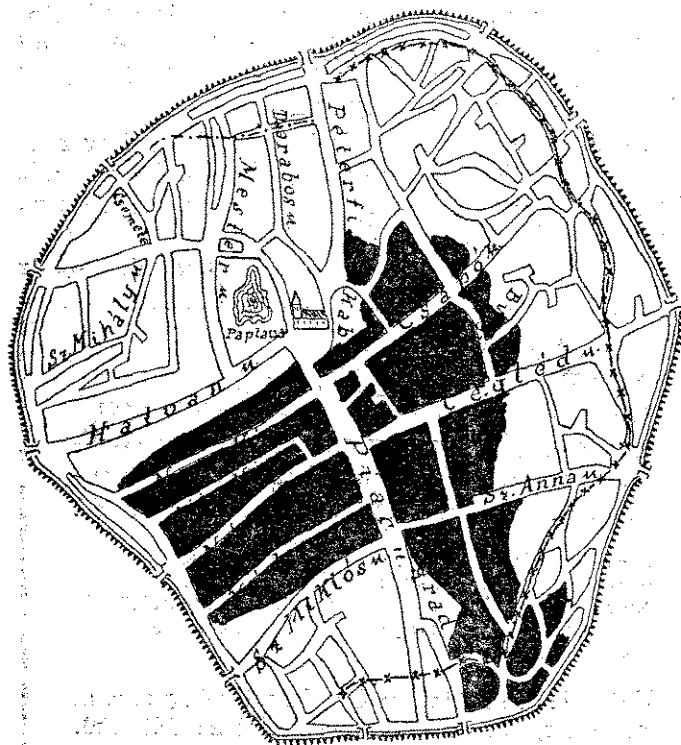
A kollégiumbeli diáktűzoltóság ez alkalommal klasszikus példáját adta önfeláldozásának, hősiességének, emberszeretetének, mindenütt ott jelent meg, ahol legnagyobb a veszély, nem kímélte életét, egészségét és ruháját, legnagyobb csodálatra és bámulatra ragadta a város lakosságát. Sokakat kimentettek az égő házakból, de nemcsak az emberélet megmentésén fáradoztak, hanem a szerencsétlenek ingóságait, bútorait is igyekeztek és igen szép eredménnyel megmenteni az elenyészéstől. Harmincnégy diáktűzoltónak égett le a csizmája a lábáról, soknak a nadrágja és a ruhája is részben vagy egészben, égési sebeket kapott 23, többen súlyosakat, betegen hoztak el a tüztől harmat. Olyan szép példa ez, amellyel a világ egy tűzoltósága sem dicsekedhet.

1776 április 18-án, a Darabos-utcán, közvetlen a kollégium szomszédságában levő házak közül már öt állott lángban s úgy volt, hogy a kollégiumot sem lehet megmenteni. A diáktűzoltóság azonban, mely hajlékát és a műzsák oltárát vesztette volna el, emberi erőt meghaladó munkával dolgozott feckendőjével s a fenyegető tűzveszélyt el tudta hártani.

Az 1791-ben előfordult tüzesetek azt a megvetést és ellenszenvet, mellyel a város jó magyar, hazafias, érzésű lakossága a nyakára kvártélyozott vasasnémet katonasággal szemben viseltetett, csak fokozták és növelték.

Az első nagyobb tűz július 29-én keletkezett a Csapó-utcai új ülésen (mai Pacsirta-utca tájékán), amikor 24 ház égett meg. Hogy mi volt a tűz oka, az megállapítható nem volt. Szomorúan tapasztalta ekkor a magisztrátus, hogy kevés a feckendő, a „nagy vizipuska“, a tűznek nem lehetett kellőképpen ellenállni. Intézkedett is azonnal, hogy Fillgrader bécsi mestertől még két vizipuska szereztessék be.

Augusztus 23-án a mesterutcai kis ajtónál keletkezett a tűz és hirtelen elborított 26 házat. A lakosság a tűz kitörése után közvetlenül és annak helyéről egy német katonát látott elszaladni, egy másik is ott ögyelgett igen gyanusan, mindenki bennük látta a



1727. év

gyujtogatót. Másnap délelőtt özv. Bene Péterné megjelent a tanácsülésen és bejelentette, hogy nála egy német katona az udvaron feltűnően viselkedett, nézgetett szerte-széjjel, ő fél, hogy rá fogja gyujtani a házat. Délután 4 órakor csakugyan kigyult a Benéné háza (a mai Rákóczi-utca közepe táján). Leégett a város kapujáig és a mai Eötvös-utca vonaláig körülbelül 100 ház. A tűz keletkezésének a helyén újra egy vasasnémetet láttak, akit elfogtak s nála egy patront is találtak. A felbőszült és elkeseredett lakosság rávetette magát és félholtra verte, de nemcsak őt, hanem minden katonát, akit az utcán el tudott fogni.

A polgárság nem egészen alaptalan gyűlölete annyira ment a német katonasággal szemben, hogy semmi élemiszert sem tudtak a városban vásárolni, a mézárosok is azt mondták, hogy inkább a kutyáknak dobják a húst, mintsem a németeknek adják el. A tanácsnak kellett szigorú intézkedéseket tenni, hogy a németek éhen ne haljanak.

A gyűlöletet maguk az ellenséges érzésű és magaviseletű németek is növelték, bosszút akarván állani cimboráik megveréséért, kettesével, hármassával fegyveresen szerte jártak a városban, inzultálták a lakosságot, bementek az udvarokra, papirosokat dugdostak a házak ereszébe, az istállókba. Ahol megfordult a katonaság, ott a lakosság azonnal locsolni kezdte a házak tetejét, sőt még sokan le is bontották.

A tanács kérte a katonai parancsnoktól, báró Schlammsdorf alezredestől, hogy a katonaságot vonja ki a városból a lakosság megbolygatott nyugalma érdekében. E tárgyban Szabolcs megye főispánjához, báró Splényi Gáborhoz is küldött követeket, aki el is rendelte, hogy a katonaság hagyja el a várost, ami augusztus 31-én történt meg, addig azonban még egynéhány gyujtogatás csak történt.

A katonaságnak gyujtogatással való gyanúsítása ügyében a helytartótanács is küldött ki egy bizottságot, amely a vizsgálatot meglehetősen részrehajlóan és nem pártatlanul folytatta le. A vége az lett, hogy a városnak, bármennyire is tiltakozott ellene és adott be kérvényeket még a királyhoz is, a megvert katonák gyógykezelési költségeit, az eltépett ruhájuknak az árát, az elszennvedett sérülésekért a fájdalomdíjat csak meg kellett fizetni. Reschni Ferenc vasaskatonának, aki a verés folytán invalidussá lett, még holtig tartó 80 forint évi járadékot is megállapított a helytartótanács a város terhére és követelte, hogy a katonák bántalmazói szigorúan büntetessenek meg.

Természetes, hogy a helytartótanács nem egészen igazságos ítélete az eddig sem kedvelt német katonákat nem tudta becsempészni a lakosság szívébe s egyáltalában nem szolgált javára a katonaságnak, a gyűlölt németeknek.

Már előzőleg is hiába adta ki a tanács a rendeletet nem egy, hanem több ízben, hogy a szénáját, szalmáját, csutkáját a városba ne hozza be senki s ne rakja boglyákba az udvarán. A lakosság a rendeletnek csak nagyritkán tett eleget. Meg is lett a következménye. 1797 szeptember 16-án, délután 3 órakor a Hatvan-utcán, az órházzal szemben. Katona István házánál meggyulladt egy boglya csutka s a szél miatt annyira elhatalmasodott a tűz, hogy átmenvén a Hatvan-utca másik oldalára, a Nagy- és Kisúj-,

Német-, Kádas- és Miklós-utcákon is keresztülment s mintegy 200 házastelket semmisített meg, a leégett kémények száma pedig közel volt a kétezerhez. A röp-tűz a város árkain is átment s a Postakertben is felgyujtott néhány pajtát, a szőlőtermést is megsemmisítette.

Néhány kivételével, a mai Széchenyi-utca végén levő sátrak, ahol a világhírű debreceni vásárokat tartották, amelyeken minden nemzeti kereskedője meg szokott jelenni, szintén leégték. A kereskedők — miután nem akarták kitenni áruikat a fasátorokban újabb tűzi veszedelemnek, kősátorok építésére kértek a tanácstól engedélyt, amely az engedély kiadását megtagadta mindenféle ürüggyel, a helytartótanács fellebbezés folytán azonban a kősátrak építését megengedte. A sátrakra az idősebb debreceni lakosok közül sokan még ma is emlékeznek.

A lakosság kára az összeírás szerint 220.251 frt. 1 kr. volt. A helytartótanács országos alamizsnagyujtást is rendelt el a károsultak részére, nem úgy mint 1791-ben, amikor a városnak e tárgyban beadott kérelmét elutasította a német katonaság megverése és kicsúfolása miatt.

A város is, bár a leégett házakat nem építette fel újonnan, minden károsultnak kiadta az építkezéshez szükséges faanyag felét ingyen s a megszávozott 160.000 darab téglát, melyből a szegények fejenként legfeljebb 2000 darabot ingyen kaptak, a tehetősek pedig ezret 8 máriássával.

A tűz után újra jöttek rendelkezések a széna, szalma és csutkaboglyáknak a városból való eltávolítására, de újra feledésbe mentek rövid idő elmultával és visszaállott a régi állapot, újra tele lett a város boglyákkal, kazlakkal. Nem akart a szomorú esetekből tanulni sem a város vezetősége, sem a város lakossága.

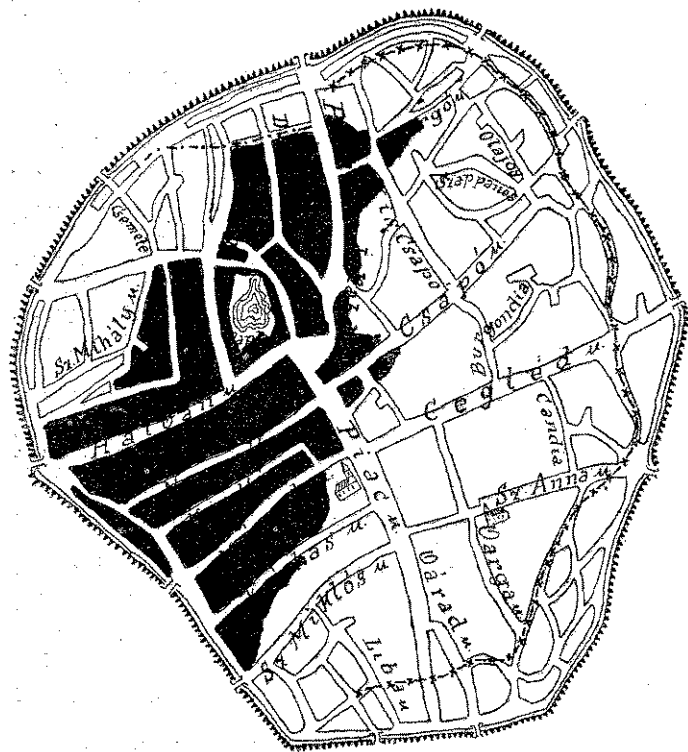
1798 szeptember 29-én a mai Pacsirta- és Csillag-utcákon délután 1 órakor keletkezett tűz folytán 26 ház égett le; kisebb tüzek is voltak ebben az időtájtban, a lefolytatott vizsgálat azt igazolta, hogy ismét gyujtogatók garázdálkodtak a városban.

Az 1802. év újra nagy szomorúságot hozott a városra. Pusztulás, szegénység, éhség, nyomor, üszkös házak, földönfutó emberek — ez volt a tűz eredménye.

Június 11-én délután háromnegyed 1 órakor a Kis Csapó-utcán, a Morgó-utca körül (ma Maróthy György-utca), özvegy Jóvér Mihályné sertésóljánál keletkezett gyujtogatás folytán a tűz; kis keskeny árokra nyúlt az ől vége, amelyet feltűnés nélkül fel lehetett gyujtani.

Jóllehet a tűzoltás végett minden szükséges intézkedés és rendelet megtétetett, mindazonáltal a tűz a nagy szélben olyan hatalmas erőt vett, hogy Csapó-utcának a Péterfia-utcai rész melletti házairól, a mai Nyomtató- és Egymalom-utca között, átment a Péterfia-utcára, elpusztította a mai Darabos-utcát, Mester-utca jórészét, leégett a Kis Hatvan- (ma Jókai-), Nagy Hatvan-, Kis- és Nagy Új-utca, Német-utca, Kádas-utca alsó része a Miklós-utcai kapuig, a Tizenháromváros-utca, a Piac-utcának a Nagy- és Kis-templom közötti része; a Német-utca szegleténél a Kistemplom fogta meg a tüzet; leégett a Csapó-utca

eleje, a Piac-utcán levő mézsárszékek és deszka kalmársátrak, a külső vásártéri sátrak közül több az ottani kávéházzal és csapszékekkel együtt s a Német-



1802. év

utcán végigmenő hosszú fahíd is a lángok martalé-kává vált.

Legnagyobb kára a református egyháznak volt. Megsemmisült a Nagytemplom tornyostól s a mellette levő torony, a verestorony; a toronyban levő harangok részint elolvadtak, részint lehullottak, ugyanígy az I. Rákóczi György által adományozott nagyharang is, amely — miután alatta a gerendák lassan égtek ki, lassan csúszott a toronyból lefelé s tüzesen zuhant a földre. Az emberek locsolni kezdték, ennek következtében a hangját elvesztette. Leégett az ősi kollégium délre néző tornyos épülete. A teljes leégéstől Karika Pál akkori szénior mentette meg, aki a városban levő kevés diákkal a másik három oldalon levő zsindelet leverette. A diákok pünkösdi legációban voltak, az itthon maradt 116 novicius és biennis diák pedig gyakorlatlan volt a tűzoltásban, mégis sikerült nekik megmenteni a széniori és köztanítói lakókat, a könyvtárt és a múzeumot, ahol a mentésben a hűség könyvtáros — Lente Dávid — tüntette ki magát, aki kunyhójának és könyveinek elégsévével nem törődve, igyekezett a végenyészettől megmenteni a kollégium pótolhatatlan kincseit.

(Folytatjuk)

## Mátrai sisak-

Keresztény  
cég

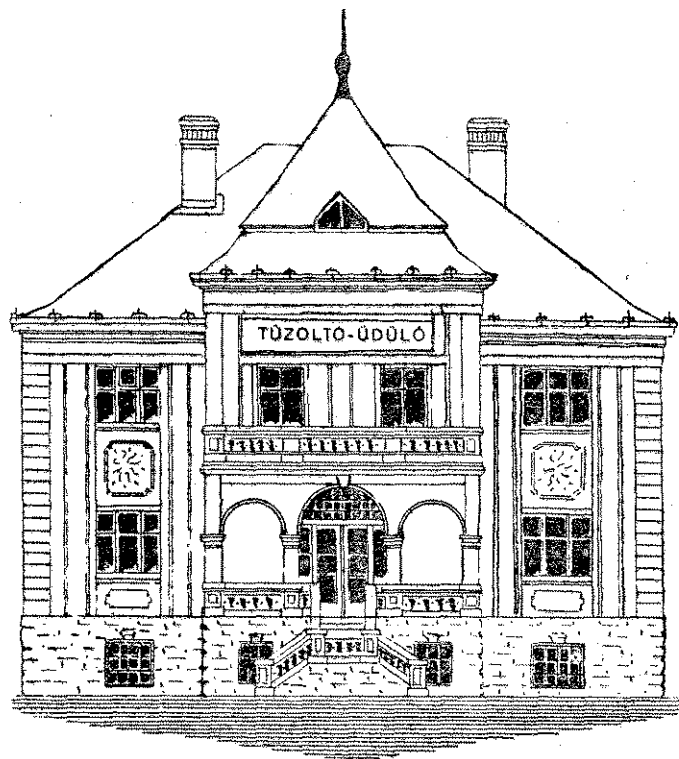
és tűzoltószergyár  
Mátrai Antal és Társa r.t.  
Budapest, Fehérvári-út 98

## Tűzoltó Üdülő

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztára által Hévízen vásárolt Tűzoltó Üdülőt ez év május hó első napjaiban nyitjuk meg. A hévízi csodás tó tizholdas területű, gyógyiszapos, 36 celsius fokos meleg forrásvíz. Világhírű vize nagymennyiségű gyógyhatású radioaktív iszappal van telítve, mely biztosan gyógyít reumát, ízületi bántalmakat, csúzt, vérkeringési zavarokat és sok más betegséget.

A Tűzoltó Üdülő a fürdőhöz egész közel esik és a fürdőtelep egyik legszebb, csendes és nyugalmas helyén, virágos kertben épült. Kényelmesen berendezett és folyó víz-szolgáltatással ellátott tíz egyágyas és hat kétágyas szobájában pihenést vagy gyógyulást találhatnak bajtársaink. Segélyzőpénztárunk gondoskodott arról, hogy a kényelmesen és előkelően berendezett üdülőben bajtársaink kedvezményes, olcsó áron juthassanak lakáshoz.

A szobaárak: a főidényben egyágyas szoba napi ára 1.60 P, kétágyas szoba napi ára 2.60 P. Az elő-és utóidényben 25 százalékkal olcsóbb. Főidény július 1-től augusztus 31-ig tart.



Gondoskodtunk arról is, hogy megfelelő számú jelentkezés esetén bajtársaink olcsó és kitűnő étkezést (bő reggeli, ebéd és vacsora) kapjanak az egyik közkedvelt szálló éttermében. Ha az illető vacsorát nem igényel, az ár természetesen még csökkenthető.

Kérjük bajtársainkat, hogy igénylésüket az előnökségnek minél előbb jelentsék be, az igényelt szoba árának öt napra előre való beküldésével, mert az igénylőket csak a jelentkezések sorrendjében van módunkban elhelyezni.

A Tűzoltó Üdülő Intézőbizottsága

# A községek tűzoltószerbeszerzése

A tűzoltóság fegyvere a fecskendő és az egyéb szükséges tűzoltószer. Ezzel vívja meg harcát a tűz ellen. Fegyver nélkül csatát nyerni nem lehet. Fontos tehát, hogy a tűzoltóság jól legyen felszerelve. Fontos ez a tűzoltóság szempontjából, mert csak így tud hivatásának megfelelni és eredményt felmutatni, de fontos nemzetgazdasági szempontból is, mert csak a jól felszerelt tűzoltóság képes teljesíteni maradék nélkül köteleességét, megvédeni a nemzeti vagyont a tűz pusztításától. Csonka országunk nem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy milliókat hagyjon évente elpusztítani a tűz által. Az 1936. évben 9 millió 650.000 pengő volt a tűzkárunk, amiből a károsultaknak biztosítás révén 6 millió 484.000 pengő térült meg. Ez azonban viszonylagos, mert csak az egyéneknek térült meg a kára, viszont nemzeti szempontból nem megtéríthető, azaz aboszlút károknak számítanak a tűzkárok. A biztosítás csupán kármegosztás és csak annyit jelent, hogy a biztosított személyek egyeteme viseli a kárt.

A 180.000—1936. B. M. számú rendelet 138. §-a taxatíven előírja az 1000 lakóházon aluli községekben beszerzendő tűzoltószer mennyiségeket.

„1. Ötven lakóháznál kevesebből álló valamennyi községben, valamint azokon az összeépített tanyákon és pusztákon, amelyeken húsznál több család lakik, készenlétkben kell tartani legalább egy darab 100 milliméteres hengerbőségű kéthengerű, országosan egységes szívó-nyomó fecskendőt, 100 m nyomótömlőt, 8 m szívótömlőt, legalább egy darab 500 literes vízhordókocsit, legalább 4 m hosszú nyéllal egy darab csákllyát, két ásót, két lapátot, két vasvillát, egy darab petróleumos fáklyát vagy zárt lámpást, két vedret és egy 20 m<sup>2</sup> nagyságú ponyvát.

2. Legalább 50, de 300-nál kevesebb lakóházból álló valamennyi községben készenlétkben kell tartani legalább egy 100 mm-es hengerbőségű, országosan egységes olyan szívó-nyomó fecskendőt, amely percenként 100 löketnél legalább 160 liter víz szállítóképeségű és amelynek sugártávja 26 méter, szelepszervezete pedig könnyen és gyorsan hozzáférhető. Ezt a fecskendőt fel kell szerelni 15—20 méteres egységes csavarpárral bekötött darabokból álló, legalább 160 m nyomótömlővel, négy darab egyenként 2 m hosszú szívótömlővel, két sugárcsővel egy sugárosztóval, olajozóval, fakalapáccsal, valamint a szükséges csavarulcsokkal, ezenfelül készenlétkben és jókarban kell tartani legalább két 5 hl tartalmú vízhordókocsit, hozzá egy 1 hl ürtartalmú kádat, két készlet három részből álló 6 m hosszú összerakható létrát (angol

dugólétra), a legmagasabb épület ereszéig érő egy létrát, két hosszúnyelű csákllyát, két fejszét, két vasvillát, két csákányt, két kalapácsot, két ásót, két lapátot, két vézskürtöt, két petróleumfáklyát vagy zárt lámpát, hat vedret és két egyenként 25 négyzetméter nagyságú takaróponyvát.

3. Legalább 300, de 700-nál kevesebb lakóházból álló valamennyi község a 2. bekezdésben felsorolt tűzoltószerreken és eszközökön felül készenlétkben kell tartani még egy (tehát összesen két), az előző bekezdésben meghatározott felszereléssel ellátott, országosan egységes szívó-nyomó fecskendőt tartozékaival és egy sugárkapcsolóval és még egy 25 négyzetméter nagyságú, tehát három takaróponyvát, még egy, tehát összesen három vízhordókocsit, végül egy támasztórudas, a község legmagasabb házának tetőzetéig felérő kihúzó létrát.

4. Legalább 700, de 1000-nél kevesebb lakóházból álló valamennyi községben készenlétkben kell tartani a 2. és 3. bekezdésben felsorolt tűzoltószerreken és eszközökön felül még egy hat légkörnyomás mellett 400 percliter teljesítményű kismotorfecskendőt, 500 m kendertömlővel ellátva, minden fecskendőhöz egy-egy, összesen tehát négy vízhordókocsit, két-két vedret és még egy negyedik takaróponyvát. Ez a rendelkezés nem vonatkozik olyan községre, melynek legalább három légkörnyomású vízvezetéke van vagy amelyben az e bekezdésben megkívánt beszerzéseket a helyi viszonyok nem teszik szükségessé. A 2. és 3. bekezdésben meghatározott felszerelést az ilyen községekben is készenlétkben kell tartani.“

Az idézett rendeletszakasz 7. bekezdése előírja, hogy a fent felsorolt tűzoltószerreket és eszközöket az 1940. év végéig a községeknek be kell szerezni, illetve az előírt mértékre ki kell egészíteni. A szerek beszerzésének, illetve kiegészítésének határidejét csak a belügyminiszter hosszabbíthatja meg a másodfokú tűzrendészeti hatóság indokolt előterjesztésére.

A rendeletben előírt tűzoltószerre beszerzésére megállapított határidő 1940. év végével jár le. Tehát ott, ahol a hiányokat pontosan megállapították és a hiányok eloszlására a községet már utasították, legjobb esetben mindössze két esztendőre osztható fel a teher, mert köztudomású, hogy az 1939. évi költségvetést a községek felettes hatóságukhoz már felterjesztették. Viszont a hiányok megállapítása előbb azért nem volt lehetséges, mert az az országos tűzrendészeti felügyelő által megállapított vizsgálati jegyző-

Mindennemű **létrák** és  
**tűzoltófelszerelések**  
beszerzési forrása  
**Metzker Ferenc**  
Budapest, XI, Horthy Miklós-út 35  
Telefon 456-363

**Köszegi Sisak-  
és Fémárugyár**

Köszeg

mindenfajta tűzoltósisakot jutányosan szállít. Javításokat, újjáalakításokat is elfogad

könyv alapján történt és a vizsgálat az 1937. év második felénél hamarabb nem volt foganatosítható. Pedig a beszerzést nemcsak a rendelet parancsoló szava sürgeti, hanem a tényleges tűzrendészeti szükséglet is, nem beszélve arról, hogy a légoltalom szükséges működéséhez és gyors kiépítéséhez mennyire égetően szükségesek a tűzoltószerek, amelyek nélkül a tűzoltóság ennek a fontos szerepnek sem tudna megfelelni eleget tenni.

Az ügykezelés gyorsítása végett kívánatos, hogy a tűzrendészeti hiányok pótlására leadott rendelet irányárakkal legyen kiegészítve, hogy az ajánlatok bekérésével se húzódjon feleslegesen a pótlások ügye.

Hogy fogalmunk legyen a beszerzendő szerek értékeinek nagyságáról, kiindulási alapul veszem Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyét, mert egyrészt pontos számszerű adatok állanak rendelkezésemre a vármegye községeinek tűzoltószerek beszerzésének értékeire vonatkozólag, másrészt, mint az ország legnagyobb törvényhatósága (az ország területének 13 százalékát teszi ki és a népessége az ország lakosságának 17.5 százaléka). Abban különféle nagyságú és jellegű községek vannak képviselve és így a fenti rendelet idézett szakaszában előírt terhek jobban megoszlának. A nagy területen végzett számítás az egész ország területére kiterjedő becslést lehetővé teszi és annak eredménye is pontosabb és a valóságot megközelíti.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye községeiben a rendelet által előírt szerek beszerzése, illetve az előírt mértékre való kiegészítése 1,420.720 pengőt tesz ki. Tekintetbe véve, hogy az 1930. évi népszámlálás szerint Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye községeiben 188.155 lakóház van, így tehát a házankénti tűzrendészeti teher 7.50 pengő. Ha most az ország 3320 községében levő 1,149.047 házat (1930. évi adat) és ezt megszorozva a fent kapott házankénti teherrel, 7.50 pengővel, kereken 8.6 millió pengő jön ki. Ez az összeg az, amit a községeknek 1940-ig be kell állítani a költségvetésbe, hogy pótolni tudják a tűzoltószerek hiányait.

A fent megállapított összeg túlzottnak nem mondható, mert az irányárak a múlt évi március havi átlagárak figyelembe vételével lettek megállapítva. Itt is számolva azzal, hogy nagymennyiségű tűzoltószerek kerül egyszerre beszerzésre és így, ha azt központosan szerzik be, vagy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség közbelépésére, az árak csökkenni fognak.

A 8.6 millió költség kihatását vizsgálva a községi költségvetésre, azt tapasztaljuk, hogy jelentős összeget képvisel az eddig ilyen célra beállított összegekhez képest. Az 1937. évi községi összszükségletből,

74,920.000 pengőből 3,977.000 pengőt irányoztak elő tűzrendészeti célra, ami az összelőirányzatnak 5.3 százalékát tette ki. Nem kell elfeledni, hogy a tűzrendészeti célra előirányzott összeg legnagyobb részét fel-emésztik a fizetett tűzoltó illetményei, a szertár, őrszoba karbantartása, parancsnoki tiszletdíjak, tanfolyamra való kiküldetési díjak és a többi más, nélkülözhetetlenül szükséges kiadások. Az összfedezet a községi háztartásban 49,164.000 P, melyből 3,028.000 P állott a tűzrendészet rendelkezésére, vagyis 6.4 százalék. A tűzrendészeti szükséglet és fedezet között 949.000 P hiány mutatkozik, amit pótdóemeléssel kell fedezni. Az összszükséglet és fedezet közt a differencia 25,756.000 pengő, amit csak 52.44 százalékos pótdóval lehetett fedezni.

A fentebb elmondottak alapján kiszámított 8.6 millió pengő egy évre beállítva, körülbelül 17 százalékos, míg két évre beállítva 8.5 százalékos pótdóemelkedést jelent átlagban községenként. Az átlag nem jelenti azt, hogy minden községben egyformán ennyi lesz a pótdóemelkedés tűzrendészeti vonatkozásban. Lesznek községek, hol többet jelent, mert a fedezet kevés, lesz viszont község, ahol kevesebbet vagy egyáltalán nem kell pótdót kivetni, mert anélkül is elbíri a község a terhet viselni. Sajnos, hogy az olyan községekben, ahol a pótdó százaléka eddig is magas volt, ott a beszerzendő tűzoltószerek is nagy összeget képviselnek, mert tapasztalat szerint olyan helyeken a legtöbb a pótolni való. Mindezekhez járul még a 61.000. H. M. számú rendelet elkészítendő légoltalmi terv megvalósításához szükséges összeg beállítása, ami újabb pótdóemelkedést von maga után. A 180.000—1936. B. M. számú rendeletben előírtakat a 61.000. H. M. számú rendelet értelmében nem lehet a légoltalmi költségvetésben előirányozni, csak abban az esetben, ha más fedezet nincs rá. Más fedezet pedig kevés községben van.

A községek egy része nem bírja az amúgy is súlyos pótdó további emelkedését. Az államháztartásunkban nem áll olyan nagy összeg a községi segélyezés céljaira, hogy ezzel a megnövekedett terheket le lehetne venni a községek vállairól. Ismét eljutunk tehát oda, a szükség majd kényszeríti a minisztériumot az egyes tételek törlésére.

A tűzoltóság a nemzeti vagyont védi, illetve menti. A nemzeti vagyon mentésére pedig segélykezet nyújtani mindenkinek erkölcsi kötelessége. Kötelesség ez akkor, mikor külföldön hatalmas erővel folyik a fegyverkezés. Ha pillanatnyilag el is kerültük a háborús veszedelmet, az nem jelenti azt, hogy végleg elkerültük.

A magángazdaságok nem zárkozhatnak el a tűzoltóság megsegítésé elől. Vonatkozik ez különösen a

**Iroda- és Lakberendezési K. f. t.**

**UNIVERSAL**

**Budapest, VII, Wesselényi-u. 8-10**

**Telefon 137-842, 135-869**

**Új és használt bútorok  
Szőnyegek  
Irodaberendezések**

**Eladás**

**Vétel**

**Csere**

tűzbiztosító társaságokra. A biztosító társaságok haszna nagyrészt a tűzoltóság eredményes vagy eredménytelen működésétől függ. (Marseille!) Illó tehát, hogy azt a szervet, melynek a hasznuk egy részét köszönhetik, tőlük telhetően támogassák. Az 1936. évi X. tc. 9. §-a szerint: „A tűzbiztosítással foglalkozó biztosító magánvállalatok kötelesek országos tűzrendészeti járulékot fizetni. Ez a járulék a biztosítottra nem hárítható át“. Ez az összeg nem jelent nagy segítséget a községi tűzoltóságok szerbeszerzésénél, mert nagyon sok más célra kell felhasználni. A biztosítók bevétele a tűzbiztosítási díjakból az 1935. üzleti évben tűzbiztosítási díjakból 24,000.000 P, kiadásuk pedig 13,000.000 P (a viszontbiztosított résszel együtt), a különbözet, ami mint bruttó nyereség szerepel, 11,000.000 P. A különbözetből megállapítható, hogy jelentős az az összeg, amit a tűzbiztosítás révén keresnek. (1935. évi adatok.)

Nem célozom az, hogy a biztosító társaságokat adományok adására buzdítsam, hogy ezzel segítsenek a tűzoltóságokon, mert ez nem jelentene segítséget még abban az esetben sem, ha tényleg adnának valamit. Tökéletlen megoldás volna, mert nem lenne elég az összeg a szerbeszerzésre és a biztosítók pedig úgy vélnék, hogy egyszer és mindenkorra eleget tettek ebbeli kötelességüknek. Szerény véleményem szerint egyik megoldás az lenne, ha a biztosítók hosszú lejáratú kamatmentes kölcsönrel nyújtanának segélykezet a községeknek a hiányzó tűzoltószer beszerzésére. Tehetik, mert a különféle tartalékalapokból rendelkezésre áll az összeg.

Valószínűleg felháborodnak a kamatmentesség, mondván, hogy a tőke addig holt tőke és mert nem vesz részt a haszonképzésben. Ez tévedés, mert amennyivel javulnak a tűzoltóságok felszerelési viszonyai, valószínű, hogy éppen olyan mértékben fognak csökkenni a tűzkárok. Kétségtelen, hogy jól felszerelt tűzoltóság jobban meg tud felelni kötelességének és hamarabb el tudja oltani a keletkezett tüzet, mint a kevésbé felszerelt. A tűzoltók kiképzésére is többet lehetne fordítani. A visszatérítés pedig úgy történne, hogy a község minden évben felvesz költségvetésében a törlesztésre egy bizonyos összeget. Ez a kölcsön nem jelent más, mint a tűzoltószer beszerzése határidejének kitolását az anyagi résznél. A rendeletnek eleget tenne a község, mert így 1940. év végéig beszerezné a rendeletben előírtakat, a felszerelése is kifogástalan lenne, viszont a község teherbíró képességét nem venné annyira igénybe. A 8.6 millió pengő, mondjuk tíz évre vagy talán még több évre elosztva, nem jelentene olyan nagy összeget, melyet pótdadóemelés nél-

kül nem tudna a község kifizetni. A kölcsön biztosítása pedig rendelet útján történne, mely kimondaná, hogy a község hivatalból köteles beállítani a törlesztéshez szükséges összeget. Olyan községeknél, melyek nem tudnák semmiképpen sem fedezni a kölcsön törlesztéséhez szükséges összeget, ott a tűzbiztosítási járulék állna rendelkezésre.

A másik megoldás az lenne, hogy az állam venné kezelésbe a tűzbiztosítást és azt mindjárt kötelezővé is tenné. A biztosítási ágban működők nagy részét az állam el tudná helyezni, mert az ezzel megnövekedett állami adminisztráció ellátására úgyszólván újabb munkakerőkre lenne szükség. Az állam a nyereség egy részét át tudná adni a tűzoltóságoknak, melynek fenntartása mindinkább állami feladatok képez.

A nagyarányú beszerzésekkel kapcsolatban felmerül még a tűzoltószer egységesítésének gondolata.

A lajtok, kismotorfecskendők, autószerkezetek még egységesítve nincsenek. Típusok megszerkesztése könnyebbé tenné a gyárak munkáját és a kölcsönös segélynyújtással kapcsolatban a szerelőszerkezetek munkáját. A gyárak szériát gyárthatnának, ami a termelés olcsóságát vonná maga után, különösen nagy-tömegű termelésnél, amilyenre most kilátás van. Az egységes ajánlati űrlapok szerkesztése is kívánatos volna. Az egyes községek, amikor egy tűzoltószerre kérnek ajánlatot, rendszeren csak a szertípust nevezik meg vagy még azt sem. Kocsi- vagy mozdonyfecskendő, esetleg csak fecskendőre kérnek ajánlatot.

A befutott ajánlatok közül nem tudnak választani, mert annyira különböző fecskendőket ajánlanak. A jótállást is különféleképpen adják meg. Kétségtelen, hogy sokkal előnyösebb egyenlő szer ajánlása mellett az az ajánlat, mely tovább vállal jótállást, de amikor különféle felszerelésű fecskendőre tesznek ajánlatot, az egyik például előkocsival, a másik anélkül, fékkel vagy anélkül, nagy feladat elé állítják a községet annak eldöntésénél, hogy melyik megfelelőbb. Rendszeren az a vége, hogy az olcsóbbat választják, ami valóságban lehet, hogy nem olcsóbb. A gyárat nem lehet hibáztatni, mert az szállítja azt, amire az ajánlatban kötelezte magát. Ezért kellene egységes ajánlati mintákat kidolgozni (tudomásom szerint már Pest megyében meg is van) és ezt küldjék el a gyárnak. Ezzel a gyárak munkáját is megkönnyítik, mert csak a nyomtatott ajánlatokat kell kitölteni, másrészt minden gyártól egységesen futnak be az ajánlatok és azok elbírálása is sokkal könnyebb és kevesebb munkával jár.

## GUSZTER RUDOLF

tűzoltószer és tűzoltólétra üzeme

**BUDAPEST, III, RÓMAI FÜRDŐ**

Telefon : 163-480

Készíti az összes tűzoltó szerkezetet és létrákat a legolcsóbb áron.

Árajánlattal készséggel szolgál.

## A munkácsi tűzoltók szerepe az ukrán puccs alatt

1938 október 25-én este 8 és 9 óra között az a hír szaladt végig a városban, hogy a ruszin kormányt feloszlatják a csehek és Bródy miniszterelnök helyett az ukrán Volosint nevezik ki miniszterelnöknek, akinek álma — a csehek segítségével — Nagyukrajna megalakítása.

Ezzel a gondolattal sem a ruszinok, sem pedig a magyarok nem voltak megbarátkozva, mert a ruszin kormány törekvéseit minden józan ember tudta, hogy ez a Magyarországgal való egyesítést tüzte ki céljául és így minden magyar ember szimpátiájával találkozott.

Itt tehát cselekedni kellett! Vozáry Aladár, az Egységes Magyar Párt vezére kiértéskeltette a kis csapat nemzetőrséget, mely titokban alakult meg, és telefonon felhívta Katrics József országos tűzoltóparancsnokot, hogy az Ormos Endre önkéntes tűzoltóparancsnok vezetésével a rendelt tűzoltóság és nemzetőrség felett vegye át a parancsnokságot s kövessen el mindent, hogy a hatalom átvétele ne sikerüljön az ukránoknak.

Katrics főparancsnok este 10 órakor a szegényházban összegyűlt tűzoltóság és nemzetőrség felett átvette a parancsnokságot, a kijelölt szakaszparancsnokoknak kiadta az utasítást a támadás mikéntjére. Az ukránok párthelyisége a szegényháztól mindössze 150 lépésre volt, ahol revolverekkel és egyéb lőfegyverekkel felfegyverkezve gyülekeztek Komarinszky járási főnök s egy pár ukrán ügyvéd és tanító vezetésével.

A mieink kettős járőr-szolgálatot végeztek és egyetlen fegyverük a bátorság, a csontos ököl, bot és elszántság volt.

A tűzoltóság 11 órakor birtokba vette a posta, városháza, bíróság épületeit autófecskegömbökkel és itt várta az ukránok támadását, mivel ezek elsősorban a postát akarták birtokukba venni, hogy a telefon rendelkezésükre álljon.

A postát előbb öt főből álló cseh katonai készület tartotta megszállva, akik Katrics személyes közbelépésére minden további nélkül beengedték a tűzoltókat autófecskegömbjükkel együtt, sőt támogatásukat is felajánlották és a laktanyába azt a jelentést küldték be, hogy csöcselékféle banda támadásra készen áll, miért is segítséget kérnek. A rendőrség azonban az ukránok mellé állt.

11 óra után elhangzott az első lövés a szegényház környékén, mire a mi tűzoltóink nyomban támadásba mentek át s bár egymásután több lövést adtak le az ukránok, a mieink behatoltak az ukránok gyülekező párthelyiségébe s onnan az ukránokat véres fej-

jel kidobálták és a helyiséget teljesen összetörve, szét-szórták bútordarabjaikat.

A harc ezután az utcára terelődött, de itt is csúfos vereséget szenvedtek az ukránok, mivel a mi tűzoltóink és nemzetőrségünk, kikhez később a ruszin férfiak is csatlakoztak, teljesen szét-szórták őket. Reggel 3 órakor már csak a katonai járőröket és a fel-dühödt rendőröket lehetett látni. Az ukránok legnagyobb része a kórházban elmélkedhetett a történetek felett, de a hatalom átvételére már nem volt kinek jelentkezni. Reggelre valóságos elhagyott csatár lett Munkács városa. Az ukránok negyedeiben minden ablak betörve, a hősök bekötött fejével jártak, bosszút esküdve az éjjeli harcokban résztvevő tűzoltók és nemzetőrök ellen s ha nem jön a november 2-i bécsi döntés, bizony sok magyar tűzoltónak börtön, soknak pedig kötél jutott volna osztályrészül.

A vezénylő országos parancsnokon és a helyi parancsnokon kívül derekasan megállották a helyüket: Limbach Gyula szakaszparancsnok, Péter János szertáros, Zágorszky Mihály szakaszparancsnok, Lehotay József segédtiszt.

A továbbiakban november 2-ától 10-ig is fontos szerepet játszott a munkácsi tűzoltóság, erről legközelebbi számunkban adunk tudósítást.

## FELHÍVÁS

a „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetőihez a folyó évi előfizetési díjak beküldése tárgyában

A Tűzrendészeti Közlöny, mint a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja, a magyar tűzoltószaksajtónak legrégebbi szerve, mely amellelt, hogy az ország tűzoltótársadalmának érdekeit szolgálja, a hivatalos közleményeken kívül a tűzoltó-intézmény fejlődésének is szócsöve. Amidőn multévi előfizetőinket az előfizetés megújítására felkérjük, egyben felhívjuk figyelmüket arra a körülményre is, hogy az évi 12 pengő előfizetési díjnak a 23.297. számú postatakarékpénztári csekkszámára befizetési lap útján való beküldését minél előbb szíveskedjenek eszközölni, mert különben a lap küldését kénytelenek leszünk beszüntetni.

Aki csak teheti, tartsa fenn előfizetését, mert csak így áll módunkban a súlyos nehézségekkel küszködő testületeknek tagdíj fejében küldeni lapunkat.

A kiadóhivatal

## HÉVÍZ GYÓGYFÜRDŐ FERENCZI PANNONIA SZÁLLODA

TELEFON 38.

TELEFON 38.

Allandó déli és esti menürendszer. — A szálloda pálmatermében és kerthelyiségében minden este fővárosi zenekar muzsikál. — Elsőrendű konyha. Tűzoltók részére az étkezésnél külön nagy kedvezményt biztosítunk. Kedvezményről bővebb felvilágosítást nyújt a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség. FERENCZI PANNONIA SZÁLLODÁJA



# HIVATALOS RÉSZ

Másolat a 44.858—1939. B. M. V. sz. kiadványhoz.  
Magy. Orsz. Tűzoltótisztképző Tanfolyam Parancsnoka.  
(Járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam.)

## HIRDETMÉNY

### A IV. járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyamra felvétel.

A m. kir. belügyminiszter úr 44.858—1939. B. M. szám alatt a feltételeknek megfelelő kellő számú hallgató jelentkezése esetére a IV. járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyamnak, Budapesten, 1939. évi március hó 16-tól, 1939. évi május hó 20-ig terjedő idő alatt megtartását engedélyezte.

A tanfolyamra a felvételt írásban kell kérni. A kérvényt a tanfolyam parancsnokához (Budapest, tűzoltó-főparancsnokság, VIII, Kun-u. 2) kell benyújtani. A kérvény beadásának legkésőbbi határideje 1939. évi március hó 1-ének déli 12 órája.

A 2 (kettő) pengős okmánybélyeggel ellátott kérvényhez mellékelni kell a folyamodó:

- születési anyakönyvi kivonatát;
- főiskolai vagy legalább érettségi vagy azzal egyenlő iskolai végzettséget igazoló bizonyítványt;
- katonai szolgálatát és esetleg légvédelmi kiképzettségét igazoló okmányát;
- magyar állampolgárságot (községi illetőséget) igazoló okmányt (közszolgálatban állóknak ezt az okmányt nem kell csatolniok);
- testi épségét igazoló hatósági orvosi bizonyítványát;

f) feddhetetlen előéletét és nemzeti szempontból teljes megbízhatóságát igazoló erkölcsi bizonyítványát (közszolgálatban állóknál az erkölcsi bizonyítványt a hivatalfőnök ily tartalmú bizonyítványa pótolja).

A tanfolyammal kapcsolatban fizetendő díjak a következők:

- felvételi díj 10 (tíz) pengő;
- tandíj könyvek nélkül 100 (egyszáz) pengő;
- vizsgadíj 30 (harminc) pengő.

A felvételi díjat a kérvény benyújtása alkalmával, a tandíjat a tanfolyam első napjáig, a vizsgadíjat a vizsga napjáig a tanfolyamparancsnokánál kapható „Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam Budapest, VIII, Kun-u. 2“ című 47. számú vagy biancó postatakarékpénztári befizetési lapon kell befizetni.

A felvételi bizottság a kellően fel nem szerelt kérvényeket nem veszi figyelembe.

A tanfolyamra elsősorban azokat veszik fel, akik már ezidőszert is hivatásos tűzoltótisztek, vagy tűzrendészeti felügyelők és akiket a tanfolyamra felettes hatóságuk küld ki; azután azokat, akiket valamelyik hatóság kíván tűzoltótisztté, tűzrendészeti felügyelővé kiképeztetni; végül azokat, akiknek főiskolai végzettségük van, vagy a hadseregben, mint tisztek szolgálnak. Egyenlő feltételek esetén a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területen lakókat, illetőleg ott közszolgálatot teljesítőket a felvételnél előnyben részesítik.

A hallgatók a tanfolyam tartama alatt iskolai fegyelem alatt állanak és rendszeres tűzoltói szolgálatot teljesítenek.

A felvételi bizottság döntéséről a felvételre jelentkezőket a tanfolyam parancsnoka írásban értesíti, a tanfolyamra felvett jelentkezőkkel azonkívül a tanfolyam megkezdésének pontos időpontját is közli.

Budapest, 1939 január 9.

vitéz Kiss Lajos dr sk.,  
a Magyar Országos Tűzoltótisztképző  
Tanfolyam parancsnoka

## FELHÍVÁS

### a debreceni és a győri kerületi tűzoltótanfolyamok látogatására

A 115.200—1938. B. M. számú rendelet 1. §-a szerint önkéntes, köteles és magán- (gyári) tűzoltóság parancsnoka és tisztje csak az lehet, aki kerületi tűzoltótanfolyam sikeres elvégzését igazolja. A 118.511—1938. V. B. M. számú rendelet alapján

Debrecen sz. kir. város

1939. évi március hó 16-tól április hó 6-ig és

1939. évi május hó 3-tól május hó 24-ig;

Győr sz. kir. város

1939. évi március hó 12-től április hó 2-ig és

1939. évi május hó 8-tól május hó 29-ig kerületi tűzoltótanfolyamot tart.

A tanfolyamra az a magyar állampolgár vehető fel, aki a) huszonkettedik életévét betöltötte, negyvenkettedik életévét azonban még nem haladta túl;

b) testileg alkalmas és az előadások megértéséhez kellő szellemi képessége van;

c) feddhetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható.

A tanfolyam felvételi díja, tandíja, vizsgadíja, szakkönyvek, ruhahasználat és felszerelés használatdíja együtt halgatónként 70 pengő, amelyet a jelentkezéssel egyidejűleg kell a tanfolyamparancsnokság címére megküldeni.

Gondoskodni kívánunk egyúttal a hallgatók csoportos kedvezményes elszállásolásáról, ennek díja a tanfolyam idejére 6 pengő, amelyért a hallgatók katonai elszállásolást (ágy szalmazsákkal) kapnak. Ugyancsak biztosítunk a hallgatók részére kedvezményes napi háromszori étkezést, melynek díja az egész tanfolyam tartamára 54 pengő. Sem a csoportos elszállásolás, sem a közös étkezés igénybevétele nem kötelező.

A felvételt a debreceni kerületi tűzoltótanfolyam parancsnokságától az első tanfolyamra legkésőbb február hó 25-ig, a második tanfolyamra legkésőbb április hó 20-ig, a győri kerületi tanfolyam parancsnokságától pedig az első tanfolyamra legkésőbb március hó 1-ig, a második tanfolyamra legkésőbb április hó 30-ig írásban kell kérni.

A kérvényhez csatolni kell a jelentkező

- születési anyakönyvi kivonatát;
- hatósági erkölcsi bizonyítványát;
- hatósági orvosi bizonyítványát;
- legmagasabb iskolai végzettségét igazoló bizonyítványát;

e) katonai szolgálatát és esetleg légvédelmi képzettségét igazoló bizonyítványát.

Ezeket az okmányokat kizáróan erre a tanfolyamra a 180.000—1936. B. M. számú rendelet 50. § 13. pontja alapján díjmentesen kell kiállítani.

A hallgatókat a felvételtől a kérvény beérkezése után 8 nap alatt értesíti a tanfolyam parancsnoksága és a részletes utasításokat megküldi.

A tanfolyamot elméleti és gyakorlati záróvizsga fejezi be. A sikerrel vizsgázott hallgatók a tanfolyam elvégzéséről a kerületi tanfolyam felügyelőjének hivatali bélyegzőjével ellátott bizonyítványt kapnak, mely önkéntes, köteles és magántűzoltóságok parancsnoki és tisztii állásaira képesít.

A tanfolyamhallgatók légtoltalmi kiképzést is kapnak s az eredménnyel végzett hallgatóknak a m. kir. honvédelmi miniszter úr 61.441—1938. eln. lgv. sz. rendelete alapján külön légtoltalmi tanfolyamot végezniök nem kell.

Vitéz Roncsik Jenő dr sk.,  
a debreceni kerületi tanfolyam  
parancsnoka

Erdély Ernő dr sk.,  
tűzoltófőparancsnok,  
a kerületi tanf. parancsnoka

Pestszentimre község határában november hó 20-án lezuhant repülőgép roncsainak oltásánál és mentési munkálatainál az ottani önkéntes tűzoltótötestület tagjai Nádasi József önkéntes szakaszparancsnok vezetésével önfeláldozó emberbaráti munkát fejtettek ki. Az illetékes katonai parancsnokság a következő elismerő sorokat intézte a tűzoltótötestülethez:

M. kir. 1. honv. ö. Távfelderítő repülőosztály.

*Önkéntes Tűzoltóegylet Parancsnokság*

*Pestszentimre*

Mult év november 20-án Pestszentimre község határában lezuhant és elégett a m. kir. 1. ö. honv. Távfelderítő Repülőosztály F-414 lajstromjelű repülőgépe.

Az égő repülőgép roncsainak oltásánál és személyzetének megmentése érdekében a Pestszentimrei Önkéntes Tűzoltóegyesület kötelékébe tartozó Morvai Jenő, Galamb Béla, Schaverna Kálmán és Venczel György tűzoltók önfeláldozó munkát fejtettek ki.

A honvédelmi kincstár szerény anyagi helyzete — sajnos — nem teszi lehetővé, hogy nevezett tűzoltók munkáját érdemével arányos módon honoráljam és ezért kérem, fogadják hálás köszönetem nyilvánítása mellett, nevezettek jutalmazása céljából a mai napon postautalványon a tekintetes parancsnokság címére feladott 20—20 pengőt, összesen 80 pengőt oly jó szívvel, amilyen szeretettel adom.

Önfeláldozó fáradozásukért ismételtlen hálás köszönetet mondva,

hazafias üdvözlettel

Keksz Edgár őrnagy, sk.,

a m. kir. 1. ö. honv. T. F. repülőosztály  
parancsnoka

## Időjárás

Az 1939 január 1—február 15 közötti időszak bővelkedett a tűzvédelmi szempontból érdekes és fontos időjárási eseményekben.

Január első tíz napján a szokatlanul erős fagy, január közepén a fagyhullám megszűnésével kapcsolatos ónososó, január közepétől fogva az esőhiány és a gyakori ködképződés tűzvédelmi szempontból sok nehézséget okozott; február elejétől kezdve heves és lökéses szélviharok is gyakran fordultak elő.

*Tűzkezelés kockázata szempontjából* kiemelendő a január elején ismételtlen előfordult nagyon csekély légnedvesség. Budapesten január 8-án délben csak két és fél gramm vízpára volt minden köbméter levegőben, holott a levegő átlagos téli vízpáratartalma 5—7 gramm szokott lenni köbméterenként. Természetesen az ilyen páraszegény levegőnek erős szárító hatása van a padlásterekre és általában a faanyagokra.

Az *esőhiány* az egész hathetes időszakban nagyfokú volt. Januárban Budapesten éppen a fele esett csak le annak a csapadékmennyiségnek, ami rendes időjárású januárban a sokéves meteorológiai észlelések szerint esni szokott. Január 27-től az időszak végéig (a február 10-iki igen csekély esőt nem számítva) egyáltalában nem volt csapadék.

*Kivonulás és tűzoltói munkalehetőségek szempontjából* legkedvezőtlenebb időjárás uralkodott a január 2—3-iki nagy ónososó alkalmával, valamint a január 20—21-iki és a február 8-iki reggeli hallatlanul sűrű városi köd idején. A felsorolt három időpontban az utcai közlekedés a fővárosban úgyszólván teljesen megbénult. Legsűrűbb volt a február 8-iki reggeli köd, midőn a budai városrészekben még a járművek erős fényszóróit is csak 8—10 méter távolságból lehetett meglátni, úgyhogy a leglassabb közlekedés is rendkívül veszélyes lett, gyors kivonulások tehát merőben lehetetlenné váltak. A január 2—3-iki és január 20—21-iki ködök ennyire nem voltak ugyan sűrűek, de a közlekedést még veszélyesebbé tették, mert az első esetben az ónososó jégbevonata miatt a járművek csúsztak és vezetőiknek nem engedelmeskedtek, a január 20—21-iki ködből pedig rengeteg apró vízcepp rakódott az úttestekre és ismét olyan fokú csúszósságot hozott létre, amelyben biztos és gyors közlekedés még jó látási lehetőségek mellett sem jöhetett volna szóba. *Az utolsó években a fővárosban az ilyen sűrű ködök egyre gyakoribbá lettek, ami a tűzoltóságok megszokott kivonulási gyorsaságát egyre több esetben bénítja meg.*

Február 5-én megkezdődtek az első tavaszi szélviharok és 10—11-ikén különösen vadul dühöngtek a magyar főváros felett.

*Avjesszky László dr*

egyetemi m.-tanár, m. kir. osztálymeteorológus

**Csonka János gépgyára** gyártja a

mindenhol bevált, tökéletes **tűzoltómotorokat!**

# HÍREK

## TŰZOLTÓNAPTÁR

Március 12-én kerületi tanfolyam kezdete Győrben.

Március 16-án járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam kezdete Budapesten.

Március 16-án kerületi tanfolyam kezdete Debrecenben.

Május 3-án kerületi tanfolyam kezdete Debrecenben.

Május 8-án kerületi tanfolyam kezdete Győrben.

\*

Felkérjük a tűzoltószövetségeket, tűzoltótestületeket és tűzoltóbajtársainkat, hogy közgyűlésük, tűzoltóversenyük, vagy jelentősebb tűzoltói megmozdulásuk időpontját a Tűzrendészeti Közlöny szerkesztőségének (Budapest, Bástyá-utca 13) legalább három héttel az esemény előtt jelentsék be, hogy azt a fenti „Tűzoltónaptár“-ban közölhessük.

SZERKESZTŐSÉG

Az országos szövetség irodájában hivatalos órát 9—13-ig és 15—18 óráig tartanak.

Az iroda arra kéri a szövetséget felkeresőket, hogy az országos elnök úrnál lehetőleg csak délelőtt jelentkezzenek.

**Kinevezés.** Pest-Pilis-Solt-Kiskun megye főispánja, Vereb Ottmár okl. tűzoltótisztet, Kiskunfélegyháza megyei város tűzoltóparancsnokává nevezte ki.

**Schepenthal Ferenc.** Ismeretes az, hogy a csehek január 6-i orvtámadása alkalmával a munkácsi önkéntes tűzoltóság egyik tagja, Schepenthal Ferenc, a harcokban elesett. Mint aki teljesen ismerős Munkács egész területével, önként vállalkozott járőrszolgálatra, a csehek azonban a kis járőrt két tűz közé fogták és Schepenthal Ferenc gyomor- és májlövést kapva, holtan esett el. Több mint húsz évig teljesített szolgálatot a munkácsi önkéntes tűzoltótestületben, amelynek egyik legbuzgóbb tagja volt s néhány alkalommal a parancsnokság részéről dicséretben is részesült önfeláldozó munkásságáért.

Ismeretes, hogy szövetségünk az elesett özvegye részére ezer pengő segélyt utalt ki. E segély átadása február hó 8-án ünnepélyes keretek között történt meg. Nemes József ezredes, Munkács város kormánybiztosa a városháza virágokkal és nemzetiszínű zászlókkal díszített nagytermébe összehívta az összes városi tisztviselőket és megjelent ott az önkéntes tűzoltótestület is teljes tisztikarával és összes legénységével.

Az Országos Tűzoltó-Szövetség megbízásából vitéz Roncsik Jenő dr debreceni és vitéz Zombory József sátoraljaújhegyi tűzoltófőparancsnokok, elnökségi előadók vettek részt. Nemes József kormánybiztos üdvözölte a szövetség kiküldötteit, majd Katrics József, a kárpátaljai tűzoltószövetség volt parancsnoka ismertette az országos szövetség elnökségi ülésének a segély megsza-

vázására vonatkozó határozatát. Vitéz Roncsik Jenő dr elnökségi előadó rámutatott arra, hogy a tűzoltók a világháborúban is az elsők között küzdöttek és amikor a csehek orvtámadása megtörtént, a munkácsi önkéntes tűzoltóság is kivette részét a harcokból a sebesültek bekötözésével, elszállításával, ami a csehek golyózáporában történt meg; de kivette részét az elhalt önkéntes tűzoltó is, aki fontos járőrszolgálatra vállalkozott és azt részben teljesítette is. Kiemelte az elhunyt tűzoltói és nemzetvédelmi érdemeit, hangsúlyozva, hogy az Országos Tűzoltó-Szövetség az özvegy és családjának veszteségét pótolni nem tudja ugyan, de bajtársi szeretettel igyekszik legalább átmenetileg az anyagi gondjaikon segíteni s átadta a szövetség ezer pengős adományát az özvegynek. Az özvegy meghatott szavakkal köszönte meg az Országos Tűzoltó-Szövetség adományát. A szép ünnepély a himnusz eléneklésével ért véget.

**Halálozás.** Wessely Vilmos, a Weiss Manfred-gyári Tűzoltótestület alparancsnoka, a Vadásztöltény-, Gyutaes- és Fémárugyár Rt. aligazgatója, február 1-én el távozott az élők sorából. Távozásával a Testület mindenki által szeretett és megbecsült, odaadó hű bajtársat, kitűnő tűzoltótisztet veszített.

**Tűzoltóközyűlés Bonyhádon.** A Bonyhádi Önkéntes Tűzoltóegylet január hó 28-án tartotta rendes évi közgyűlését s ezen kimondotta, hogy a hősi halált halt munkácsi tűzoltó özvegyének 10 pengőt küld. Kegyelettel emlékezett meg a hősről, kit példaként követni fog, ha a haza úgy kívánja. Ugyanezen közgyűlés kimondta azt is, hogy Horváth Árpád dr volt vármegyei tűzrendészeti felügyelőt levélben üdvözli új állásában s hazafias munkájára Isten bő áldását kéri.

**A Zemplésvármegyei Tűzoltó-Szövetség** január hó 29-én tartotta Sátoraljaújhegyen Zombory József vármegyei tűzrendészeti felügyelő, szövetségi alelnök elnöklése alatt évi rendes közgyűlését, ahol a visszacsatolt területek községi tűzoltóparancsnokai is megjelentek. A vármegyei tűzrendészeti felügyelő jelentését Váró Indár dr szövetségi titkár ismertette, amelyből a vármegye örvendetes tűzrendészeti fejlődését lehetett megállapítani. A zárszámadás és költségvetés letárgyalása után vitéz Zombory József és Vilkovszky Kálmán javaslatára a közgyűlés 100 pengő segélyt utalt ki a munkácsi harcokban hősi halált halt Sepentál Ferenc tűzoltó hozzátartozóinak. Az Országos Szövetség képviselőjében megjelent vitéz Roncsik Jenő dr elnökségi előadó üdvözölte a visszacsatolt területek tűzoltótestületeit és kérte, hogy amilyen szeretettel öleli keblére a vármegyei és országos Szövetség a felszabadult területek tűzoltóságait, olyan szeretettel vegyenek ők részt a tűzoltói és nemzetépítő munkában. A beszédre Kocska János bélyi parancsnok válaszolt és fogadalmat tett, hogy Magyarország feltámadásáért harcolni fog a visszacsatolt terület minden tűzoltója. Kossuth Pál dr felszabadított terület főszolgabíró kijelentette, hogy mindent meg fog tenni a tűzrendészet és tűzoltóságok fejlesztéséért, mert látja, hogy mily fontos feladata van a tűzoltóságnak a nemzetvédelem terén is. A gyűlés a „Nemzeti Hiszekegy“ elmondásával végződött.

**A budapesti tűzoltóbál.** A székesfőváros hivatásos tűzoltósága a Budapest területén és környékén működő hivatásos, önkéntes és vállalati tűzoltóságok közreműködésével február 18-án az Állami Gépgyár goltotaúti lakótelepének dísztermében nagyszabású tűzoltóbált rendezett. A drapériákkal, zászlókkal, címerekkel és virágokkal ízlésesen feldíszített teremben már 9 óra előtt nagy számban gyülekezett a közönség és a bál kezdetének idején kb. 2600-ra emelkedett a megjelentek száma. A bál fővédnökségét Szendy Károly, Budapest polgármestere vállalta, akinek képviselőjében Némethy Károly dr. tanácsnok, m. kir. kormányfőtanácsos háromnegyed 10-kor a közben összegyűlt előkelőségek kíséretében a tűzoltóság zenekarának hangjai mellett a fiatal tűzoltógárda sorfala között vonult fel a díszemelőnyre. Az emelvényen helyet foglaltak a bál előkelő háziasszonyai, élükön dr. Némethy Károlyné és dr. vitéz Kiss Lajosné úrnőkkel. Az előkelőségek között ott láttuk Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsost a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség képviselőjében, Erdély Ernő dr. főparancsnokot a győri tűzoltóság képviselőjében, a budapesti gyárak, a székesfőváros illetékes ügyosztályainak és hivatalainak, a m. kir. rendőrség tisztikarának képviselőit, továbbá a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság és a többi tűzoltóságok tisztjeit, mint a rendezőbizottság tagjait.

A táncot kitűnően sikerült hangverseny előzte meg, amelyen a székesfővárosi hivatásos tűzoltóságnak alig egy éve megalakult 80 tagú énekkara és 35 tagú zenekara elsőrendű eredménnyel mutatkozott be, majd Cserfalvy Elíz hegedűművész, Cserfalvy Lajos székesfővárosi tűzoltó-tűzmester leánya ragadtatta el művészi játékával a megjelent közönséget. Végül 15 tűzoltó-leány és fiatal tűzoltóból összeállított táncospárnak gyönyörű magyar tánc bemutatóját köszönte meg tomboló tapsviharral. A hangverseny után „Tűz van, tűz van a faluban” kezdetű csárdás hangjaira dr. Némethy Károlyné és a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság tisztikarának hölgyei a tűzoltóaltisztekkel nyitották meg a táncot, majd megkezdődött az általános tánc, melyhez a zenét a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság zenekara és a csepeli Weiss Mannfréd-gyár tűzoltózenekara felváltva szolgáltatta. A nagyszámú közönség a legvidámabb hangulatban táncolta végig az éjszakát és reggel 6-kor egy felejthetetlenül szép báli est emlékével távozott haza.

A bál sikerének érdeme elsősorban vitéz Kiss Lajos dr. székesfővárosi tűzoltófőparancsnokot illeti, aki szociális gondolkodásával és magyaros lelkesedésével megteremtője volt a magyar tűzoltóbál eszméjének, de teljes elismerést érdemel a bál lelkes rendezőgárdája is, mely-

nek fáradhatatlan munkája révén a tűzoltóbál a nagyközönség részéről évről évre mind nagyobb érdeklődést vált ki.

**Zala vármegye tűzrendészeti felügyelőjének** jelentése szerint Zala vármegye területén a tűzrendészeti viszonyok a multhoz képest ismét javultak. A hatóságok és a vármegyei tűzoltószövetség mindent elkövetnek arra nézve, hogy a tűzoltóságok úgy fegyelem, mint felszerelés terén meg tudjanak felelni a kor követelményeinek. Sajnos, vannak egyes testületek, hol rend és fegyelem terén nem észlelhető nagyobb mérvű haladás, mert a kiképzett parancsnokok fáradtságos és felelősségteljes munkájukért tiszteletdíjat nem kapnak. A vármegye területén lévő 387 község közül 124 községben önkéntes, 273 községben pedig köteles tűzoltóság működik. Zalaegerszeg és Nagykanizsa megyei városokban hivatásos és önkéntes tűzoltóság működik. A vármegyében az 1938. évben négy kismotorfecskendőt szereztek be, így jelenleg 12 községnek van motoros fecskendője. A nyomótömlők megóvása érdekében úgy a vármegyei, mint a járási tűzrendészeti felügyelők, mindenütt a tömlőszárítók építését szorgalmazták, minek eredménye, hogy a vármegye területén 250 községben van már tömlőszárító. A szakképzés fokozása céljából Zalaegerszegen négy törvényhatósági tanfolyamot tartottunk, amelyen 182 hallgató nyert kiképzést. Az elmúlt év folyamán 9 járás tartott járási versenyt. 1938. év folyamán a vármegye területén 473 tüzeset fordult elő. A vármegyei tűzrendészeti felügyelő 37 községben tartott ellenőrzési szemléket, ezenkívül résztvett a törvényhatósági altiszti tanfolyamok záróvizsgáján, légtöltési gyakorlaton. Levezette a járási versenyeket.

**Hévízi Tűzoltó-Üdülő** ez év május hó 1-ével nyílik meg. A főidényben a szobák ára: egyágyas napi 1.60 P, a kétágyas napi 2.60 P. Az elő- és utóidényben az árak olcsóbbak, és pedig május hóban egyágyas szoba napi 1 P, a kétágyas szoba 1.80 P. A főidény július 1-től augusztus 31-ig tart. A szobaárakhoz + 10 százalék kiszolgálási díj, + 3 százalék forgalmi adó és 22 fillér gyógy-zenedíj költségtöbblet járul. A napi háromszori étkezés 3 P és 3.60 P körül lesz. Bő étkezés, a legjobb helyen. Penziósok részére uzsonna 40 fillér.

**A Sándorfalvai Önkéntes Tűzoltótestület** az elmúlt évben 21 elméleti, szer- és taktikai gyakorlatot, továbbá légtöltési tanfolyamot tartottak. Barna György parancsnok népművelési előadások keretében négy tűzrendészeti tárgyú előadást tartott. A község területén 3 tüzeset fordult elő 285 P kárral, melyből 230 P biztosítás révén megtérült. A tűzrendészeti járulékból a község 300 P segélyt kapott, melyből nyomótömlőt szereztek be. Szerbeszerzés terén változás nem történt. A szertárt az elöljáróság kitégláztatta. A december 3-án megtartott légvédelmi gyakorlaton a tűzoltóság tevékeny részt vett.

## Alkalmi vétel — eladás

Használt, 100 mm hengerbőségű kocsifecskendőt keresünk megvételre, sülyesztett medencével, szívónyomó szerkezettel, fék és kocsirúgó nélkül. Részletes ajánlatot „Birtok” jeligére a lap kiadóhivatalába kérünk.

Légtöltési és az összes típusú

**MENTŐSZEKRENYEKET,**

**kiegészítéseket**

miniszteri előírás szerint

közismert legjobb kivitelben szállít a

**„TURUL” KÖTSZERGYÁR**

BUDAPEST, II, ERŐD-UTCA 11. TELEFON 152-642



## A TŰZRENDÉSZETI KÖZLÖNY ÁLLANDÓ ROVATA

### *A falu légoltalma*

Talán nincs még egy gondolkör, amivel az utóbbi időben úgy a napi, mint a szaksajtó annyit foglalkozott volna, mint a falvak légoltalmának kérdése. Nem is csoda, hiszen a robbanásig feszült külpolitikai helyzet következtében a lakosság békés nyugalmát órák alatt pánik hangulattá változtathatja háború esetén a légi erők beavatkozása, támadása. Úgy vélem nem szükséges bővebben magyarázni, hogy az ilyen fejvesztett hangulat milyen messze kiható káros következményekkel járhat.

Kívánatos és sürgős volna tehát, hogy a falvak légoltalmával kapcsolatos kérdések és követendő eljárások mielőbb tisztázódjanak és az ország lakossága a várható támadások és azok elleni védekezés tekintetében tájékoztatást nyerjen. Nem túlozva a várható veszélyeket, de el sem hallgatva azokat. Ugyanis ezzel a kérdéssel foglalkozó, a sajtóban megjelent cikkek, ismertetések és tanulmányok nagyrésze végkövetkeztetéseiben két egymással szeges ellentétben levő álláspontot hirdettek.

Egyik részről kifejtett vélemény szerint légoltalom szempontjából közömbös az, hogy város, vagy községről van szó, mert az emberi élet, az ingó, vagy ingatlan vagyon az országban egyformán értékes, tehát ugyanaz a védelem illeti meg a falut, mint a várost.

A másik, ezzel ellentétes vélemény abból indul ki, hogy a város vagy község már jellegében feltüntetési fontosságát, vagy kevésbé jelentős voltát és amennyire indokolt a város légoltalmának fejlesztése, kiépítése, annyira felesleges jelentéktelensége folytán a falu légoltalmával foglalkozni.

Mindkét nézet helytelen úgy kiinduló pontjában, mint következtetéseiben. Mindezek túlságosan elméleti szemszögből, zöldasztal mellől származó, a gyakorlati élet és helyi tapasztalatokat nélkülöző vélemények.

Nem célunk ezúttal, hogy tühegyre véve a kérdést, boncolgassuk és egyes következtetéseket cáfoljunk, vagy mellette lándzsát törjünk, ehelyett inkább felhívni kívánjuk a figyelmet a „Riadó” című lap mellékleteként megjelenő „Légoltalmi Közlemények” legutóbbi számában közölt értékes eszme-futtatásra, amely az aranyközéputon haladva, gyakorlati tapasztalatokon keresztül szűrt, kiváló szaktudással mutat

rá a szerintünk is helyes irányra és elvekre, amelyek figyelembevételével kell a falu légoltalmát helyesen kiépíteni és megszervezni.

A szóbanforgó cikk „Gondolatok a falu légoltalmáról”, Borsányi Julián hmszt. százados tollából ered, aki évek óta az Országos Légvédelmi Parancsnoksághoz van beosztva és hivatásából kifolyólag mindenkor a helyszínen igyekezett összeegyeztetni az elméleti irányelveket a gyakorlati megvalósítás lehetőségeivel.

Ezúttal azt vette vizsgálat tárgyává, hogy milyen méretekben kell a magyar falvak, esetleg tanyaszerű települések légi veszélyeztetettségétől tartani.

Örömmel láthatjuk ebből a félhivatalosnak tekinthető felfogásból, hogy a mindenáron agyonadminisztrálni akaró szobatudósoknak azon megállapításait, hogy többek között a gyujtóbombák elleni védekezésül mezőkön, gabonátáblák mellett 500 méterenként tűzoltóöröket kell felállítani, a maga részéről elveti és lehetetlennek minősíti, mert az ilyen intézkedéseket a háborús helyzet, a falu termelési módszere, élete és adottságai, kiképzése, szervezése és anyagi lehetőségei az általánosításokat a gyakorlati megvalósítás számára eleve alkalmatlanná teszik.

Ezután sorra veszi a községi elszórt települések elleni intézendő támadásoknak lehetőségét és annak mérlegeként megállapítja, hogy „az ellenség számára csak azok a célok kecsegtetők, amelyek ellen intézett támadásoknál a bevetés jelentékeny kockázata az elérhető eredménnyel legalább némi arányban áll”. Mivel falvaink a légoltalom szerint „fellazított” települések tekinthetők, ezek ellen sem a gáz, sem pedig a rombolócbomba-támadás nem gazdaságos.

Ezek figyelembevételével rombolóbombák elleni különleges építkezéstről, óvóhely stb. szó sem lehet, kivéve természetesen a különlegesen érzékeny közületeket. Irányelvet nyújt ez a megállapítás azoknak a kisebb községeknek túlbuzgó légoltalmi vezetői számára, akik két kilométer hosszban elterült két sor házas községük részére különleges építkezés és óvóhely céljaira 40.000 pengőt irányoztak elő légoltalmi költségvetésükben, amely összeg még 10—20 éves elosztás mellett is csillagászati számokká emelte volna a községi költségvetés pótdózsázalékát.

Egy másik jellemző példát magából a cikkből idézünk. „A hólyaghúzó hargázok ellen eredménye-

sen csak tömegvédelmi és szervezési alapon lehet védekezni. Tehát támadás idején a permet és cseppek elöl elrejtőzni, támadás után a permetezett tárgyakat és területeket gázmenesíteni! E feladathoz először is gázfelderítő eszközök és kiképzett(!) emberek szükségesek. A megjelölt helyet gázmentesíteni kell, de nem facipőben és nem az oly szívesen, de annál értelmelenebbül ábrázolt kezes-lábas munkaruhában, hanem az előírt gázvédőruhával. Magyarországon kb. 3000 község jöhetne tekintetbe gázvédelem megszervezése szempontjából s ha ezeknél gázmentesíteni akarunk, legalább esténként négy, tehát összesen 12.000 darab gázvédő ruhát kell tároltatnunk. A községi háztartásokat ez az egy tétel kb. 2.5 millió pengővel terhelné meg! Ez még csak a kisebb nehézség. Mit sem ér a gázvédő ruha, ha használat után a felszerelés és a használó személy nem fertőtleníthetők szakszerűen s ha a ruha tárolása általában nem úgy történik, ahogy azt a gumianyag megkívánja. Hol és ki fogja mindezt falvainkban végrehajtani?"

Továbbiak során foglalkozik a cikk az erdők, mezők, valamint a lábon álló gabona tűzvédelmével, amely egyesek szerint rendkívül nagy veszedelmeket rejt magában. Itt az a megállapítás, hogy gyújtóbombák vetésében, vagy erdőkben csak számos kedvezőtlen körülmény összejárása folytán okozhatnak tűzkárokat. Megállapítja, hogy az év 365 napjából a lábon álló gabona mindössze 2—3 hétig tekinthető különösebben tűzveszélyesnek, de még akkor sem veszélyeztetik annyira a ma használatos gyújtóbombák, mint békeidőben a vasúti pályatést mentén fekvő földeket a mozdonyok sziporkái, mert a gyújtóbombák hatását ellensúlyozza az utóbbiak gyakorisága.

Külön fejezetet szentel a falusi települések ingatlanai ellen intézhető gyújtóbombák kihatásairól, mert ezek természetszerűleg érzékenyebbek, mint a városi ingatlanok, különös tekintettel a szérüskertekre, pajtákra, a gabona- és takarmánykészletre.

Ennél a kérdésnél szükségesnek látja „a fennálló tűzrendészeti szabályok fokozottabb betartását, az előírt oltószerek készenlétbe helyezését, rendet az udvaron és háztájon“. Rendkívül fontosnak tartja a gyújtóbombák által okozott tűz oltására való felkészülést. Ennek megoldását abban látja, ha az 1936. évi 180.000. B. M. sz. rendelet által előírt tűzrendészeti felszerelést és szervezetet a községek soronkívül, sőt a lehetőséghez képest még azon felül is megvalósítják. „Miután a légoltalom még ezen túlmenő fejlesztést is kíván, értelemszerűen indokolt a falvak számára olyan légoltalmi tűzoltófelszerelést megállá-

pítani, mely a tűzrendészeti rendeletben előírt eszközöket békében szükségyszerűen pótolni, légiveszély idején pedig a gyújtóbombatűzek sajátosságainak megfelelően kiegészíteni képes.“

Hasznos tanácsokkal szolgál a központosított beszerzéssel előálló sorozatgyártás révén a fecskendő beszerzési árának csökkentésére. Rámutat arra, hogy a falvak számára komoly beszerzést csak a tűzvédelmi eszközök jelentenek, a gázmentesítés a községek arányos hozzájárulásával járási osztagokkal is könnyen ellátható, míg a ház környékén kiemelt óvóárok lélektani és szilánkvédelmet nyújt a falu lakosságának.

Mindezeket a megállapításokat a magunk részéről is alátámasztjuk. Rá kell azonban mutatnunk arra a nehézségre, hogy a 180.000—1936. B. M. sz. rendelet által előírt hiányok kiküszöbölésének ügye csak most jutott olyan stádiumba, hogy azok költségei, illetve részlete a községi költségvetésekbe beállítassanak. A légoltalmi költségek részleteinek rendszeres beállítása is éppen a folyó esztendőre esik. A honvédelmi érdekre és a katonaság nagyobb súlyára való tekintettel a légoltalmi költségek beállítása gyakran éppen a tűzrendészeti kiadások rovására, annak csökkentésével történt. Már pedig a fentvázoltakból kétségtelen, hogy a tűzrendészet fejlesztésére fordított kiadások úgy városi, de különösképpen községi viszonylatban a légoltalom eminens érdekeit szolgálják, amelynek maradéktalan megvalósításához a katonaság teljesértékű támogatására volna szükség.

Rendkívül érdeklődéssel várjuk a falvak légoltalmára vonatkozólag folytatásként kilátásba helyezett részletes és konkrét javaslatot a létesítendő szervezet, a beszerzendő eszközök és felszerelések, valamint a kiképzés megszervezésének szempontjából.

## Légoltalmi gyakorlatok

**Légoltalmi gyakorlat Kistarcsán.** A Légoltalmi Liga budapesti főcsoportjának kistarcsai tanfolyamát febr. 18-án légoltalmi gyakorlat fejezte be. A főváros felől jelezték egy ellenséges repülőszázad támadását s ennek következtében gyári szirénával és harangfélreveréssel riasztották a községet. A lakosság egy része nyilvános óvóhelyen, távolabbi lakosok pedig óvóhely-árkokban húzódtak meg. A támadás során gyújtóbombák robbantak és egy ház kigyulladt. A tüzet eloltották, a gázbombákat ártalmatlanná tették. A község segélyosztágosai mintaszerűen dolgoztak.

# MOVE

## légoltalmi és felszerelési kft.

BUDAPEST, VI, PODMANICZKY-UTCA 45 (MOVE-SZÉKHÁZ)

Raktáron tartja a légoltalom és gázvédelem végrehajtására szükséges összes cikkeket. A DRÄGER-MÜVEK BERLIN ÉS A MERCUR műszaki és vegyipari rt. gyári lerakata

Díjtan  
szaktanács!

# Légoltalmi híradó

A Légoltalmi Liga gyakorlati bemutatói nők részére. A Légoltalmi Liga budapesti csoportjai a közelmúltban tájékoztató előadásorozatokat tartottak nők részére. Ezeket az előadásokat gyakorlati bemutatások követik. Ez alkalomkor bemutatták a gázálarcos gázkamra-gyakorlatokat, a gyújtóbombák robbanását, hatását, oltását, ismertetik a kézi tűzoltóeszközök használatát és bemutatták a berendezett és felszerelt óvóhelyet.

**Légoltalmi osztályt állít fel a rendőrség.** A főkapitány a február 19-i napiparancsában rendőri légoltalmi osztály felállításáról intézkedik. A rendőrség munkaköre nagy feladatokkal bővült a légoltalommal kapcsolatban. Az új osztály feladata a figyelő- és riasztószolgálat továbbfejlesztése, a testületre háruló teendők központi intézése, továbbá az állandó kapcsolat fenntartása a kerületi kapitányágokkal. Ugyancsak ebben a napiparancsában intézkedik a főkapitány, hogy a rendőri őrszemélyzetet és a testület tagjait a legrövidebb időn belül megfelelő gázvédelmi eszközökkel lássák el. A rendőrség légoltalmi osztályának vezetője maga a főkapitány.

**Híres angol katonai szakértő,** Fuller tábornok szerint igen kevés komoly intézkedés történt, hogy a légvédelem ügye a kívánt mértékben előrehaladjon. Nem elég csupán az elhárító katonai légvédelem megszervezése, hanem feltétlen szükséges a lakosság lelki előkészítése a légitámadások morális hatására, mert a légitámadásokkal kapcsolatban fellépő pánik sokszor zendüléseket, lázadásokat vonhat maga után. Ennek megelőzésére legfontosabb a nemzeti fegyelem kifejlesztése. A világháború alatt átélt légitámadások hatásai — úgy látszik — már feledésbe merültek. Ezzel együtt feledésbe merültek az akkori gyermekeikében járó légitámadások ellen bevezetett védekezési módok is. A korszerű légitámadás borzalmaival egy fegyelmezett nép el bírja viselni, de egy fegyelmezetlen és kellokép elő nem készített népre katasztrófális lehet. Nagyon tanulságos erkölcsi hatás szempontjából a clewlandi ipartelepek példája. Ezek az ipartelepek annak idején 13 hétig voltak kitéve légitámadásnak. Ez magával vonta a termelés 16 száza-

lékos csökkenését, amit az állandó idegfeszültséggel, pánikhangulattal és a sok félelemszülte felesleges légvédelmi riadóval lehet megmagyarázni. Londonban a légitámadások alatt legveszedelmesebb pánikhangulat a keleti gheető munkásnegyedben uralkodott. A földalatti vasút állomásai állandóan zsúfoltak és hangosak voltak az anyák jajgatásától és a szakállukat tépdeső és ószövetségi idézeteket kiabáló öregemberektől.

Az angol tábornok szerint a félelem leküzdésére ajánlatos a gázálarc, mert az azzal való babrálás elvonja a figyelmet a pánik keltésétől. Minden várost lehetőleg fel kell osztani elszigetelhető részekre, hogy az esetleg keletkezett pánikot el lehessen szigetelni és a továbbterjedését meg lehessen akadályozni. A lakosságot fel kell osztani aktív és passzív részre. Az aktív az iskolázott rész, melynek feltétlen engedelmességgel tartozik a passzív, a nem iskolázott rész. Légitámadások alatt a távbeszélővonal használata csakis hivatalos ügyben engedhető meg. Fontos állandó sportszerű riport közlése a rádió útján a légitámadások lefolyásáról.

**A londoni kereskedelmi kamara szerint** háború esetén négymillióval több ember részére kell Angliának élelmiszert tárolni, mint a világháború alatt. Anglia a szükségleteinek csak negyedrészt tudja belföldről fedezni, ezért óriási anyagfelhalmozásra van szükség. A nagyarányú anyagfelhalmozást már meg is kezdte.

**Dánia,** mely pár év előtt a szociáldemokrata kormány hatása alatt hadseregét majdnem teljesen leépítette, ismét kénytelen fegyverkezni. Az ez év tavaszán a hadsereg fejlesztésére 50 millió belső kölcsönt vett fel. Az összeg egyik felét nyersanyagátárolásra, a másik felét pedig a légvédelem fejlesztésére fordítják.

**A spanyol háború kapcsán az orosz repülők** arra a tapasztalatra jutottak, hogy a felderítő repülésnek nagyobb magasságban kell lefolytania, mint ahogy eddig elképzelték. Ezenkívül a felderítő repülőgépeknek az eddigieknél nagyobb sebességgel kell rendelkezniük, ha az ellenséges támadás elől el akarnak menekülni. A felderítő repülőgépeket olyan fényképezőgéppel kell ellátni, melylyel tökéletes magassági felvételek készíthetők. A megfigyelőket nyomás alatt lévő zárt kabinban kell kiképezni és velük havonta 2—3 magassági repülést végeztetni.

Felelős szerkesztő: Lukács Zoltán dr

Felelős kiadó: Olty Antal

## MŰSZAKI ÉS VEGYIPARI Kft.

BUDAPEST, V, GÉZA-UTCA 1—3 \* TELEFON: 122-547, 120-940 és 125-697

Engedélyezett légoltalmi, gázvédelmi és tűzrendészeti szaküzlet

Szállít *mindennemű tűzoltóberendezést és felszerelést.*

Gázvédő gumiruha, eszima, kesztyű, tűzoltó-gázálarc, sisak, mászóöv, balta, magasnyomású tömlők, kötelek, létrák, légvédelmi gyakorló és oktató segédeszközök *nagy raktára.*

Kézi- és motorfecskendők

# Hivatalos hirdetések

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadványai

### SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. . . . .	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók.)	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése . . . . .	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet, II. Alkalmazott rész . . . . .	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai . . . . .	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai . . . . .	1.— P
Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása . . . . .	2.— P
Papp Ferenc: Tűzrendészeti közigazgatás kézikönyve, kötve . . . . .	22.— P
Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szerek, füzve . . . . .	5.— P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye . . . . .	10.— P
<b>SZABÁLYZATOK:</b>	
Tűzoltógyakorlati szabályzat . . . . .	2.— P
Gyakorlati szabályzat kivonata . . . . .	—30 P
Önkéntes tűzoltótestületi alapszabály . . . . .	0.20 P
Motoros fecskendők egységes gyakorlati szabályzata . . . . .	—50 P
Szolgálati szabályzat . . . . .	1.20 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat . . . . .	—60 P
Alapképzési szabályzat . . . . .	—80 P
(portóköltés 0.20 P)	
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal . . . . .	1.— P
Éremszabályzat . . . . .	—60 P
E kiadványok 50%-os kedvezménnyel megrendelhetők tanfolyamok részére, azok parancsnoksága útján.	

### FILLÉRES KÖNYVTÁR:

Benczur József dr: A közigazgatás szervezete . . . . .	58 fillér
Benedek: Építéstan . . . . .	54 „
Borsányi: Légtalmi alapismeretek . . . . .	12 „
K. Császár Elemér: Építéstan . . . . .	88 „
Erdély dr: Versenyrendezés . . . . .	06 „
— — Tűzoltás szabályainak kiegészítése . . . . .	20 „
— — Vízszerezés és helyi ismeret . . . . .	30 „
vitéz Kiss Lajos dr: A közigazgatás szervezete . . . . .	90 „
Kéler Dénes: Gázvédelem, hargázok . . . . .	46 „
Konok Péter: Mechanika . . . . .	44 „
— — Géptan . . . . .	18 „
vitéz Roncsik Jenő dr: Vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők kötelezései és magatartásuk általában . . . . .	34 „
— — Tűzoltóparancsnok, tűzrendészeti felügyelő büntetőjogi felelőssége . . . . .	14 „
— — Telepengedélyezési eljárás . . . . .	14 „
— — MOTSz szabályai . . . . .	14 „
vitéz Szalay Lajos dr: Kézi tűzoltókészülék . . . . .	10 „
— — Kézi tűzoltóeszközök és készülékek . . . . .	06 „
— — Fizika és kémia . . . . .	18 „

— — Kémia . . . . .	32 fillér
Szilvay: Motorfecskendő ismertetése, működése, zavarai . . . . .	20 „
— — Vegyi és kézi tűzoltókészülék . . . . .	18 „
— — Angol dugólétra szerelése . . . . .	08 „
— — Műszaki mentés . . . . .	18 „
— — Tűzkísérleti állomásban lefolytatandó típusgyakorlatok . . . . .	10 „
— — Kismotorfecskendő szerelése . . . . .	14 „
— — Kishúzólétra szerelése . . . . .	06 „
Somorjai: Ügyvitel, leltár stb. . . . .	30 „
Teasdale Ottó: Ipartelepek és üzemek tűzrendészete . . . . .	36 „
Wunderlich: Színházak, mozik tűzrendészete . . . . .	36 „
Tömlőszerelés . . . . .	80 „
Jarmatzky: Vizsgakérdés . . . . .	14 „
Zsámbéky: Villamosság . . . . .	28 „
Az összeg a szövetség 23.297. postacsekkszámlájára fizetendő be. A jegyzetek árán felül a megrendelő tartozik a szállítási díjra 20 fillért előzetesen beküldeni.	

### TÖRVÉNYEK, RENDELETEK:

Tűzrendészeti törvény és végrehajtási utasítás (1936: X. tc. 180.000—1936. B. M. sz., 115.200—1938. B. M. sz.), kötve . . . . .	2.— P
Rendelet-tervezet a tűzveszélyes és lobbanó folyadékok tartására, raktározására és szállítására . . . . .	—30 P

### EGYÉB SZAKIRÁNYÚ KÖNYVEK:

Ortutay József: Néhai József főherceg élete . . . . .	3.— P
Vitéz Roncsik Jenő dr: Gróf Széchenyi Ödön élete . . . . .	5.— P
Vitéz Roncsik J. dr: A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 60 éves története . . . . .	5.— P

### NYOMTATVÁNYOK:

Járási tűzrendészeti felügyelő vizsgálati jegyzőkönyve darabonként . . . . .	—10 P
Fecskendő próbalap, motorfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Fecskendő próbalap, kézfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Díszokmányúrlap . . . . .	2.— P
Egyszerűbb . . . . .	1.— P
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez darabonként . . . . .	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban darabonként . . . . .	—40 P
Bőrburkolatban darabonként . . . . .	—80 P

### SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.	
Eremszalag —.30, igazolványlap —.30 P.	

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . . .	—30 P
Az érmek ára és a tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. sz. postacsekken előre küldendő be.	

Megrendelhetők a MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG irodájában, Budapest, IV, Bástya-u. 13.



**Szállítunk**  
a hatósági előírásoknak megfelelő

**MÁVAG**  
**GYÁRTMÁNYÚ**

**Telefon 133-394**

Ismertetés  
felvilágosítás  
és ajánlat  
díjtalan

hordozható benzinmotoros és kézi működtetésű **fecskendőket, vízhordó- és öntözőkocsikat, tűzoltó- és locsoló autókat** a legjobb minőségben, megbízható és tartós kivitelben.

**MAGYAR KIRÁLYI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK KERESKEDELMI KÉPVISELETE RT.**  
BUDAPEST, VIII, MÚZEUM-KÖRÚT 18, II.

**KÖHLER ISTVÁN**

**FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS  
TŰZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA**

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és szivattyútelepeket, a tűzoltás és öntözés céljaira

**Alapítva 1896**

Mindennemű tűzoltó-felszerelési cikkek raktárról kaphatók

**Mátrai Antal és Társa Rt.**

Gyár: Budapest, XI, Fehérvári-út 98. Telefon 256-085

Városi iroda: VI, Teréz-körút 22. Telefon 121-533

Gyárt: kézi- és motor-fecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízhordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat

**FELTEN ÉS GUILLEAUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT  
kivánt méretekben és nyomásig.



Hazai  
gyártmány!

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 113. POSTAFIÓK. TELEFON: 258-880

**MINIMAX**

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a  
**MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST**  
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 123-731

**CORVIN ÁRUHÁZ RT.**

BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3

Mindenfajta  
Kérjen  
árjegyzéket

**tűzoltóegyenruhákat és  
felszerelési cikkeket**

**Dorner Béla, Székesfehérvár - Telefon 232**

a legolcsóbb  
árban szállít  
Alapítási év  
1898

**Budakalászi Textilművek Klinger Henrik Rt.**

Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 11.

Tűzoltósági cikkek gyártmányai:

nyers és ruggyantázott kender-nyomótömlők a legmagasabb légkörnyomásig, ugró- és takarópony-vák, mentőtömlők, összecsapható és merev tűzivedrek, impregnált csővezetőkabátok és nadrágok, csíkos övszövetek, mosózubony- és nadráganyagok. — Laktanyaberendezési tárgyak, u. m.: szalmazsákok, fejbáncosok, törülközők, lepedők, stb.

Hazánk legrégebb, több mint 121 éve fennálló  
**tűzoltószergyára**

## Seltenhofer Frigyes Fiai

Alapítva 1816

magy. kir. udvari szállítók  
**S o p r o n**

Legelő tűzoltószer-, kút-, szivattyú- és gépgyár, harang-, fém- és vasöntőde. A párisi világkiállításon nagy aranyéremmel, azonkívül sok arany- és ezüstéremmel, valamint díszoklevéllel kitüntetve. Gyárt: motorfecskendőket, kocsifecskendőket, különféle tűzoltószerkeket és felszereléseket. Kedvező fizetési feltételek és sokévi jótállás. Költségvetést és kiszállást díjmentesen eszközünk.

## BOROS egyenruházat

Tűzoltósági felszerelések,  
sapkák és egyenruhák

Budapest, VIII, Baross-tér 6 (Fiumei út sark)

Régi, megbízható, olcsó cég.

Egyesületeknek előnyárak.

Kedvező fizetési feltételek

Egyenruhaszabóság és sapkaműhely  
a helyszínen

## KISTÉTÉNYI WALTHER E.

BUDAPEST, IV, PETŐFI SÁNDOR-UTCA 6, FÉLEMELET

Gyárt: **érmeket**

**rendjeleket**

**jelvényeket**

**füszeteledjüket**

A

Magyar Országos

Tűzoltó Szövetség

éremszállítója

## Gazdák Biztosító

## Szövetkezet

Budapest, IX, Utóli-út 1

Telefon 187-870

Tűz-, jég-, élet-, baleset-, szavatossági, betöréses-lopás elleni, autó-, üveg- és állatbiztosítás. Képviselét minden városban és községben! Kartelen kívül!



## Magyar

## Kender-, Len- és Jutáipar Rt.

Budapest, V, Wekerle Sándor-u. 8

Kivánságra  
szívesen szorgalmat  
megminta-zott  
árajánlattal

Tűzoltóság részére Szegeden a következő cikkeket gyártja:

Kendertömlőt

minden méretben 30 atm. nyomásig

Vászonvedret

Takaró- és ugróponyvát

Vízmentes esővezető kabátot

Tűzoltó ruhaanyagot

LAKTANYÁK RÉSZÉRE:

Lepedőt

Szalmaszádot

Tőrütközőt

Vánkoszuzatot

## „DRÄGER”

## oxygénes önmentők

Gyártja:

Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár Rt.

GÁZVEDELMI OSZTÁLYA  
Budapest, V, Mérleg-utca 3 — Telefon 183-820

**Gázálarok**, mindennemű gázok ellen védő szűrőbetétek

**Gázvédőruhák** hólyaghúzó-gázok ellen

Oxygénes belégző készülékek

„Schröter“-féle gázképlő készülékek

Óvóhely-légtisztítók

**Klór-mész-szóró targoncák**

Fertőtlenítő készülékek gázálarokhoz, oxygénes önmentőkhöz

**Gáz- és szilánkbiztos óvóhely-ajtók és vészkijáratok**



# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

POLGÁRI LÉG- ÉS GÁZOLTALOM

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség 23.297. számú csekk számlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV, BÁSTYA-UTCA 13

Telefon: \*184-975, 184-976

Előfizetési ára egész évre 12 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. belügyminiszter úr 126.278—1938. B. M. sz. rendeletével („Belügyi Közlöny” 1939. évi 5. sz.) a vármegyék, városok és községek számára

≡ TÜZOLTÓTESTÜLETEK A LAPOT TAGDIJ FEJÉBEN KAPJÁK ≡

## A magyar tűzoltó

Hosszú nagyhete volt Hazánknak. Húsz esztendőn keresztül tartottak a bőjti napok, amelyek alatt elszakított véreink idegen uralom, idegen parancs terhét viselték s átszenvedték a kálváriajárás minden fájalmát. A nagyheti fájdaloknak végét járjuk. A feltámadás ünnepe közeleg s ahogy közel kétezer esztendővel ezelőtt az emberiséget váltotta meg Isten fia: a magyarság is megindult azon az úton, amely a feltámadás felé visz. Az első két stációját a kálváriának megjártuk. A töviskoszorú itt-ott már meglazult, a Csallóköz, a Felvidék egy része a miénk, a borgói hegylánc, a szőlősi és krasznai hegyek már hozzánk tartoznak és az ősi magyar határ, az ezeréves kárpáti hegylánc egy részén trikolórunk leng s régi testvérünkkel, a lengyellel, közös határban egyesülhetünk.

A magyar tűzoltónak több a kötelessége, mint másnak. Nekünk nemcsak megtartani kell azt, ami a miénk, hanem vissza kell szerezni azt, amit őseink ezer éven át tulajdonukban tartottak és maradéktalanul nekünk örökségül hagytak, de a nyers erő és ármány tőlünk elragadtak. Erre a visszaszerzésre megadja nekünk az erőt az Istenbe vetett hit, a képességet a haza iránt érzett szeretet, a tudást a munka és az akarat.

Tűzoltónak lenni a mai időkben lényegesen többet jelent, mint a felületesen szemlélő gondolja.

Tűzoltónak lenni nemcsak azt jelenti, hogy a közös veszély felismerésében önfeláldozással segítő kezét nyújtunk embertársainknak; nemcsak azt jelenti, hogy ellenérték nélkül az emberi értékek legnagyobbját, az életet, kockáztatjuk embertársainkért, hanem a tűzoltó ma a hivatás tudatát fémjelzi.

A tűzoltóintézmény olyan eszmék, értékek és gondolatok letéteményese, amelyek hatékony tényezői és belső indítói e kor szociális áramlatának és intézményeinek.

Intézményünk abban a korban létesült, a gondolat akkor öltött testet, amikor mindent pénzzel és ellenértékkel mértek. Az elmúlt évszázad létesített ugyan kivételesen szép emberbaráti intézményeket, karitatív egyesületeket, ezeket azonban bőséges feleslegének morzsáiból teremtette meg. Az áldozat, amelyet hoztak, nélkülözötte azokat a kellékeket, amelyek az örök ember legbensőbb énjéből fakadtak. Segítettek, de ez a segítség nem ment el az önfeláldozásig. Adtak, de nem áldoztak és nem kockáztattak életet. Adakoztak, hogy segítsenek, ez a segítség azonban nem mindig fakadt önzetlen segíteni akarásból.

A tűzoltóintézmény létesítésének eszmei alapjai visszavezethetők azokra az időkre, amikor az ember még ismerte, hogy egymagában az elemekkel megküzdeni nem tud s a feladat megoldásához a maga csekély erején felül embertársainak jószándékú támogatására is szüksége van. Az egymás megsegítésének ténye itt azonban nem alamizsna, nem a feleslegnek leadása volt. E gondolat megvalósítása a legnagyobb áldozatot követeli, a saját életem feláldozását a közösségért. A tűzoltóság magáénak vallotta már bölcsőjénél a közösségi gondolatot, a mának koreszméjét.

Hogy ezt az eszmét megvalósíthassa, meggyőződéses, kitartó, jellemes, önzetlen és áldozatkész emberekre volt szükség. Ilyen értékű emberek együttese olyan erkölcsi tökélet jelent, amely önkéntelenül is hatással volt a társadalom minden rétegére. Így vált a tűzoltóintézmény a társadalom nevelőjévé, nem doktrinér elméletek és tanok hirdetésével, hanem elevenen ható példájával. Minden koreszmét megelőzve, újból és elevenen hirdette, hogy a társadalom csak akkor egészséges, ha annak tagjai az önös érdeken felül közös célokat szolgálnak és azokért áldozatokat is tudnak hozni.

A mi működésünk mindig ezt a gondolatot tükröztette és valósította meg. Dolgoztunk a közért, nem azért, mert ellenértéket vártunk vagy kaptunk volna érte, hanem mert ez szerető emberi természetünkből, egyéniségünkből természetszerűen következett. Kockára tettük azt, aminek értéke földi értékkel nem mérhető, az emberi életet; nem azért, mert ezzel mártíromságot akartunk szenvedni, hanem azért, mivel érezzük, hogy áldozat nélkül nincs önzetlen élet.

A bajtársi szellemben véltük és véljük felismerni a közösen vállalt munka feltételeit. Bajtársiasságunk nem kedélyeskedő és cimboráló ölelkező volt, hanem tudata annak, hogy együttes munkánk csak akkor lehet áldásos és eredményes, ha összeforrunk érzésben, gondolatban, meggyőződésben és abban a hitben, hogy mindezeknek kovasza és éltetője az egymás iránt érzett megbecsülő és segítő szeretetünk.

Bajtárs nálunk valóban a bajban igazi hűséges társat jelent, akivel nem csupán a veszély pillanataiban kötök közösséget. Bajtársra csak az nemesedhetik, aki életem minden viszonylatában velem érez, velem dolgozik, velem örül és, ha kell, velem szenved is. Ez a bajtársi gondolat a mi erősségünk, ezt mi különös szeretettel ápoljuk. És ha az elkövetkezendő világ közösségi életének a mi bajtársiasságunk lesz az alapja, akkor nincs mit félnünk az elkövetkezendőtől.

Ilyen különleges feladatokra vállalkozó intézménynek, ilyen rendkívüli lelki készségeket megkövetelő egyesülésnek csupán a saját korlátolt erejére támaszkodni, hiú és merész dolog lenne.

Mindig vallottuk, hogy csekély erőnk a hatványozott feladatokkal szemben elégtelenek s ezen elégtelenségünk, gyengeségünk megerősítésére a jó Isten segítségére van szükségünk.

Ha a tengerészt a vihar tanítja meg imádkozni, a tűzoltót a tűzvész tanítja meg arra. Ez a hivatásunk teljesítése közben lelkünk legmélyéről felfakadó imádság alapja a mi vallásosságunknak. Vallásosak vagyunk, mert mélységesen érezzük, hogy a mindenható Istennek támogatása nélkül vállalt feladatunk eredménytelen. Vallásosak vagyunk, mert valljuk, hogy e föltétel nélkül nincs felelősségteljes, önfeláldozó ember. Nehéz feladatunkban az apostollal valljuk: „Istenben élünk, mozgunk és vagyunk“.

Amikor felbúg a sziréna és kong a vészharang, akkor mi nemcsak azért rohanunk a vész helyére, hogy vagyont és emberéletet mentünk, hanem azért is, mert tudjuk, hogy nemzeti vagyont mentünk meg a pusztulástól.

A mi hazafiságunk nem a szavak, hanem a ténnyek hazafisága. Valljuk, hogy csak kötelességtudó, fegyelmezett, munkás lélek az igazi hazafi, hisszük, hogy hazánk boldogulásának, fejlődésének, kiteljesedésének munkálói csak a velünk lelki rokon hazafiak lehetnek.

Minden emberi egyesülésnek — a konkrét célok megvalósításán felül — annyi az értéke, amennyit

eszmei és lelki értékeiből át tud menteni a jövődbe. Nemcsak tudósok, filozófusok és költők reprezentálnak és irányítanak korokat, hanem intézmények is, amelyek az emberi lélek örök indítékai és ösztökélése alapján jöttek létre. A nagy elmék nagy gondolatokat és áramlatokat indítanak útnak s ezek csak akkor válnak termékennyé, ha az ember vágyaival és céljaival megegyeznek. Intézmények akkor válnak hatékonyra és időtállóvá, ha alapjuk az emberi lélek tárnáiból felszínre hozott gránittömbökből épül.

A mi alapunkat az önfeláldozás és az önzetlenség, a bajtársiasság és a szeretet, a vallásosság és a hazafiság gránittömbjéből emeltük, legsajátosabb, legföltettebb és legmegbecsültebb tulajdonának számítottuk.

S ha ez így van, akkor büszke öntudattal, emelt fővel valljuk magunkat magyar tűzoltónak.

Büszke öntudattal valljuk magunkat magyar tűzoltónak és tudjuk jól, hogy legjobban csak a magunk erejére számíthatunk. Idegen népek közé vagyunk beélve, kik elsősorban a maguk érdekeit tekintik s csak akkor segítenek, ha megsegítésünk az ő gondolatvilágukba beilleszkedik. Keresünk barátokat mindenfelé és becsületes gondolkodásunk talál is.

Az egyiptomi nagy pusztaságban hatalmasan emelkednek ki a piramisok, a gúlák és mellettük a fel nem ismerhetéssel kérkedő Szfinx. Asszony a feje, oroslán a teste, orosláné hatalmas karmai s a mesze vidéket uralja. Ezt a szörnyet annak az emlékére emelték, mert Sophokles mondája szerint Théba városát hosszú éveken keresztül egy ilyen élő állat fenyegette elpusztulással. A Szfinx azt a rejtvényt adta fel a város lakosainak, hogy melyik az a lény, amelyiknek négy, majd két, végül három lába van, de csak egy hangja. A lába több vagy kevesebb, de leggyengébb akkor, amikor a legtöbb lába van. Minden nap egy-egy szüzet és egy gyermeket falt fel a Szfinx, mert a rejtvényt nem tudták megfejteni. Oedipus király azonban megoldotta a nehéz kérdést s azt mondta: Az, akit te szörny, keresel, az az ember. A csecsemő négykézláb, tehát négy lábon csúszik a földön, akkor a leggyengébb. Amikor aggastyán lesz, botjára, mankójára görnyed, meg lábára támaszkodik. Amikor fiatal a férfi, amikor erős, akkor a legkevesebb a lába, mert csak két lába van. A hang azonban mindig egy.

A Szfinx, a pusztító szörny, a rejtvény megfejtése után elveszti erejét s a thébaiak örök emlékül és figyelmeztetőül emelték az utókor részére a pusztaságba a hatalmas tömböt.

Nekünk, magyar tűzoltóknak is akkor van az igazi erőnk, ha csak két lábra támaszkodunk, ha nem keresünk idegen segítséget, külső támogatást s nem rakunk hónunk alá mankót. Ez a két lábunk az *Istenben való hit és a haza iránti szeretet*. Ez sarkaljon bennünket minden munkánkban, ez irányítsa tevékenységünket tudásunk megszerzésénél, ismereteink gyarapításánál s ez fogja megadni erőnket

akkor, amikor a nyaldosó lángokat semmisítjük meg, akár a házak tetején a nemzeti vagyon részét alkotó magántulajdont pusztítja, akár az ország területéből akar elragadni valamit.

Kedves Bajtársaim! Összegezzük a magyar tűzoltó lelki tulajdonságait.

A magyar tűzoltó nemcsak tudja, hanem érzi is, hogy a nemzeti vagyon megmentése manapság nagyobb fontosságú, mint a régi boldog Magyarországon volt.

A magyar tűzoltó hazájának hűségese és önzetlen szolgálója, bátor katonája és hazafias gondolkodású fia.

A magyar tűzoltó mindig ugyanaz marad: gerinces, kitartó, fegyelmezett, vallásos és ízig-veéig hazafi.

A magyar tűzoltó mindig hű marad a magyar rőghöz, Szent István országához.

A magyar tűzoltó hűségesen kitart a szent zászló mellett, amelyre hűséget esküdött, fogadalmat tett.

A magyar tűzoltó, ha úgy kívánják a körülmények, erőinek végső megfeszítésével dolgozik s ha kell, életét is feláldozza embertársainak javáért.

A magyar tűzoltót éppen ezért vezeti az ő szent hite a szebb jövő reménye felé...

A magyar tűzoltó — mint láttuk — magasztos hivatásának teljes tudatában erős hittel és imádságos ajakkal hirdette és hirdeti egy szebb jövőnek eljövését.

A kálvária útjait megismertük, s amint jött a feltámadás a Megváltó érkezésével, jönni fog a miénk is.

Húsvét szent ünnepén meleg bajtársi érzéssel köszöntöm az elnöki székből lapunk hasábjain keresztül a magyar tűzoltókat, azokat is, akik a húsz esztendő szenvedésében a szűkreszabott határok között dolgoztak megértéssel és előrelátással; azokat is, akik félesztendő óta, két hét óta kerültek vissza hozzánk, de azokat is, akik ma még idegen megszállás alatt csak zárt ajtók mögött imádkozhatnak a magyarok Istenéhez, akik csak titokban szoríthatják magukhoz trikolórukat és csókolhatják az angyalok által tartott magyar címet.

A Szfinx rejtvényét megoldottuk, a magunk erejére, két lábunkra, az Istenben való hitre és hazaszeretetre támaszkodjunk.

Itt a feltámadás, minden magyarnak egyformán jönni fog.

Tűzoltók, bajtársak, figyeljünk, bizzunk és dolgozzunk.

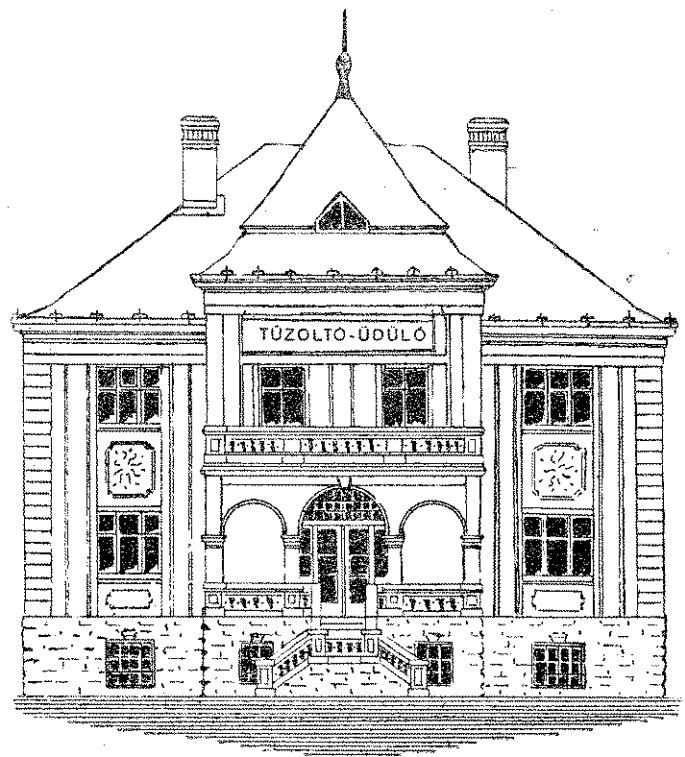
Hirling Gyula

## Tűzoltó Üdülő

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztára által Hévízen vásárolt Tűzoltó Üdülőt ez év május hó első napjaiban nyitjuk meg. A hévízi csodás tó tízholdas területű, gyógyiszapos, 36 celsius fokos meleg forrásvíz. Világhírű vize nagymennyiségű gyógyhatású radioaktív iszappal van telítve, mely biztosan gyógyít reumát, ízületi bántalmakat, csúzt, vérkeringési zavarokat és sok más betegséget.

A Tűzoltó Üdülő a fürdőhöz egész közel esik és a fürdőtelep egyik legszebb, csendes és nyugalmas helyén, virágos kertben épült. Kényelmesen berendezett és folyóvízszolgáltatással ellátott tíz egyágyas és hat kétágyas szobájában pihenést vagy gyógyulást találhatnak bajtársaink. Segélyzőpénztárunk gondoskodott arról, hogy a kényelmesen és előkelően berendezett üdülőben bajtársaink kedvezményes, olcsó áron juthassanak lakáshoz.

A szobaárak: a főidényben egyágyas szoba napi ára 1.60 P, kétágyas szoba napi ára 2.60 P. Az elő- és utóidényben 25 százalékkal olcsóbb. Főidény július 1-től augusztus 31-ig tart.



Gondoskodtunk arról is, hogy megfelelő számú jelentkezés esetén bajtársaink olcsó és kitűnő étkezést (bő reggeli, ebéd és vacsora) kapjanak az egyik közkedvelt szálló éttermében. Ha az illető vacsorát nem kíván, az ár természetesen még csökkenthető.

Kérjük bajtársainkat, hogy igénylésüket az elnökségnek minél előbb jelentsék be, az igényelt szoba árának öt napra előre való beküldésével, mert az igénylőket csak a jelentkezések sorrendjében van módunkban elhelyezni.

A Tűzoltó Üdülő Intézőbizottsága

Szállítunk

### MÁVAG gyártmányú LÉGOLTALMI- ÉS TŰZOLTÓ- ACÉLSISAKOKAT

a 88025/eln lgv. — 1939/H. M. rendelet előírásainak megfelelő kivitelben

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VASGYÁRAK  
KERESKEDELMI KÉPVISELETE R. T.

Budapest, VIII, Múzeum-körút 18. :: Telefon: 133-394

# Az első riasztásom

Irta: Csiszár Kálmán dr. tb. szolgabíró, járási tűzrendészeti felügyelő

Hajnali fél 4 óra.

Budapest népe alussza az igazak álmát. Az utcák kihaltak, csendesek s csak néha-néha robog egy taxi vagy dőcög egy tejeskocsi s utána ismét teljes némaságba borul a város. A tűzoltóság székházában, a központi tűzörsegen is minden csendes, csak az utcán kopog az őrtálló tűzoltó csizmája s bent, a laktanya telefonszobájában áll vártán az ügyeletes őrmester. A nagy szertárkapuk becsukva, az udvar üres és hol máskor oly színes, tarka képet vetít elénk a munka üteméből a mindennapi élet, csak egy pislákoló villanylámpa küszködik a csenddel, a sötétséggel. A hálótermekben az ügyeletes őrség emberei talán most fordulnak át másik oldalukra s egy kis szobában álmodik a VI. Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam tíz ügyeleti szolgálatra beosztott hallgatója is. Vajjon miről álmodnak? Ki tudná azt megmondani? Aludjatok, fiúk, ki tudja, meddig lehet. Mert ha tűz van, mentek, megyünk mindannyian, hogy lássunk, tanuljunk s ha kell, segítsünk is.

S ebben a percben, ebben a pillanatban kigyúlnak a lámpák, megszólalnak a csengők s az egész épület olyan, mint egy megbolygatott méhkas.

Riasztás!

Riasztás van. Valahol kigyulladt egy ház? Robbanás, baleset történt? Ki gondol most erre. Csak menni, segíteni bajba jutott embertársainkon. A lecsúszó aknákon pillanatok alatt a szertárban a készenlét, már fent ülnek a szeren, a tisztiautó most robog ki vészés szirénázással, utána a riasztott szerek s már rohanunk mi is bajtársaimmal. Valami megnevezhetetlen furcsa érzés üli meg ilyenkor az ember lelkét. 80—100 kilométeres sebességgel száguldunk. Hideg van, de most nem érzek semmit. Valami sejtett remegés fut végig az ember szívéen, amint hallja a sziréna bűgását s minden idege, idegszála megfeszítve a végsőkig. Szemünkből csorog a könny, amint a nagy sebességgel száguldó gép hasítja a levegőt, de csak egy pillanat, míg erre gondolunk, azután ismét feszült várakozással meredünk előre. Házak, utcák, utak maradnak el s mi csak rohanunk tovább. Munkájukba siető emberek állnak meg egy pillanatra, hogy hálás szívvel gondoljanak életük és vagyonuk védelmezőire, segítő társaikra, barátaikra, a tűzoltókra.

Csikorognak a fékek s hirtelen megálltunk. Vajjon a helyszínen lennénk már? Nem. Csak a vasúti átjáró halálsorompóját bocsátották le éppen előttünk. Végre megtudjuk, hová megyünk. Az Egressy-úton

egy asztalosműhely ég s nekünk itt kell állni, várni. Még szerencse, hogy a többi szerek átjuthattak, azóta már ott is vannak s megkezdték a mentést, az oltást. Most dőcög el előttünk egy kis helyi szerelvény, nagy füsttel árasztva el mindent, de végre szabad az út s rohanunk tovább. Egy utca, még egy utca s mikor kifordulunk, szemünkbe tűnnek a felesapódó lángok és füstgomolyagok s már hangzik is a vezényszó: Szeről le! Megérkeztünk.

Az első tűz, mióta a tűzoltótisztai tanfolyamon vagyunk. Zsámbéky főfelügyelő úr osztogatja a parancsokat. Vezényszavak röpködnek ide-oda s a tűzoltók kapkodás nélküli csendben végzett munkája lassan meg is hozza az eredményt, a tüzet megfogták. A műhely leégett, de a közvetlenül mellé épített lakóház megmenekült. Már csak a bontási munkák vannak hátra s a még üszkös részek eloltása s így rátérhetünk a tűz okának megállapítására. Még dolgoznak az emberek s már valószínűnek látszik, hogy a kályhára helyezett szárítandó anyagok gyulladtak meg s ez vezetett az egész műhely pusztulására. Emberi gondatlanság, emberi gyarlóság s mily értékek mehetnek veszendőbe. Mi még nem segítettünk az oltásnál, de tanultunk, hogy majdan alkalmazni tudjuk és tovább adhassuk az újabb generációnak s láttuk, mire képes az önfeláldozással párosult sok-sok tanulás, gyakorlat. A tűzből már csak pislogó zsarátnokok látszanak, itt-ott még füstöl egy darab deszka, egy gerenda, de hiába, itt többé már fel nem támadhat a tűz ördöge. Egy őrség még kint maradt s mi már megyünk is vissza, folytatni a rendes napi munkát, a tanulást.

Talán fárasztó, talán nehéz így ez a szolgálat, hiszen már majdnem mindannyian túl vagyunk az első ifjúságon, de erős nevelő hatása s tanító jellegénél fogva pompásan illeszkedik bele abba a keretbe, melylyel a tanfolyam parancsnoksága oktat bennünket jövőendő életpályánkra.

S már hangzik a vezényszó: Tanfolyam, szerre fel! Bevonulni! S megindulunk ismét vissza ugyanazon az úton, melyen jöttünk. Nyugodt, csendes tempóban rója gépkocsink az utcákat s a város ébredező népe nem hallja most szirénánk bűgását. Hang nélkül, csendben, szinte nesztelenül érünk haza.

Szimbolum. Szimboluma ez annak a munkának, mely minden tűzoltót jellemez. Elvégezni a rábízott munkát, menteni embertársai életét, vagyonát, a nemzet értékeit, csendben, hangtalanul, nem kérkedve, nem fitogtatva tudását, fegyelmezett munkabírást.

Új nap kezdődik.

**Iroda- és Lakberendezési K. f. t.**

**UNIVERSAL**

**Budapest, VII, Wesselényi-u. 8-10**

**Telefon 137-842, 135-869**

**Új és használt bútorok  
Szőnyegek  
Irodaberendezések**

**Eladás**

**Défel**

**Csere**

# A tűz pusztításai Debrecenben

(Folytatás)

Irta: vitéz Roncsik Jenő dr

A diákok szobái, az ú. n. konyhók is mind leégtek, összesen 54, a benne levő ruhákkal és könyvekkel; leégett a granárium és a főzőház. Földönfutóvá lettek a kollégiumi tanárok, mert 7 tanári lakóház hamvadt el, továbbá két parókia, a kántori lakok, a Péterfia-, Hatvan-, és Német-utcai leányiskolák.

Csokonai Vitéz Mihály háza is a lángok martaléka lett, szomorúan írja Széchényi Ferenc grófnak: „Most az üszög és a hamu között fekszik az az együgyű, de nekem tág és gazdag hajlék, amelybe kívántam a világ lármája elől magamat nemzetem s műzsám szolgálójára elvonni, pusztává lett az a kis ország, melyben én király voltam magam előtt. Éppen a rózsák nyíltak, amikor kertescskémen a lobogó lángok keresztülrohantak, szívfacsarodva kellett szemlélnem, mikor Tuskulanumom, hol legérzékenyebb gondolataim teremődtek, a láng között ropogott, mikor a rózsasalugas tövig égett s az a fülemüle, mely e kis zöld szálának minden éjjel concertet adott, örjögve repült el a barátságosabb erdei vidékekre.“

E tűz alkalmával a Hatvan-, Nagy és Kis Új-Német-, Kádas-utcák lakosai, kik az 1797. évi tűz pusztításait még ki sem tudták teljesen heverni s házaikat alig hogy felépítették, újra hajlék nélkül maradtak.

A tanács összeíratta a leégett házakat, eszerint megégett a Hatvan-utcában 262, a Péterfiában 147, a Csapóban 31 s a Piac-utcában 203, összesen 643 házastelek a melléképületekkel, ólakkal, istállókkal s mivel egy-egy telken 2—3 ház is volt, összesen mintegy 1500 ház semmisült meg, valamint 15 malom. (A fenti utcaelnevezések nemcsak az utcát jelentik, hanem a kerületet a hozzávaló mellékutcákkal együtt.) Az épületekben okozott kár 711.395 forint 17 krajcár volt, míg a jószágban és ingóságokban másfél millió kárt szenvedett a város lakossága.

Emberhalál csak egy volt.

A tűzről Bessenyei György is írt egy 1330 soros költeményt, melyet Harsányi István adott ki az Irodalomtörténeti Közleményekben 1923-ban.

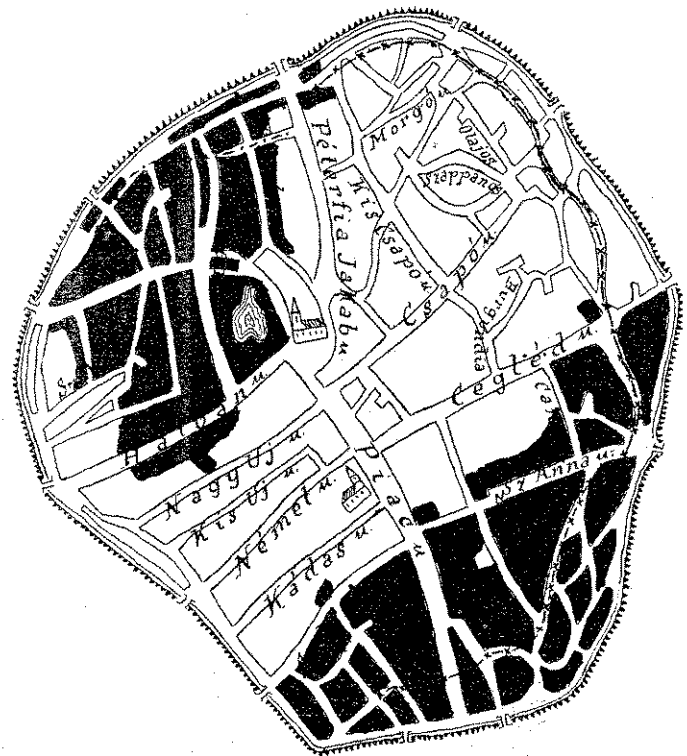
Hogy miképpen viselkedett Debrecen lakossága a tűz után, szomorúan írja le Keresztesi:

„Én úgy tapasztaltam, hogy ezen tűznek éppen az a munkája volt a debrecenieken, ami szokott lenni a viaszban és a sárban, némelyeket megolvasztott, másokat és pedig többeket, minthogy mindenkor több, kivált Debrecenben, a sár, mint a viasz, megkeményített. Ezelőtt, ha valami veszedelem fenyegette is Debrecen, bőjtöl is kívánta elejét venni, most pedig nemhogy bőjtöl kívánta volna az Isten megharagudott orcáját engesztelni, sőt lakosai, mint az üllő a pöröly alatt, megkeményedtek, az adásban-vevésben való álnokságot ezen tűz még felélesztette.“

Mint minden pusztulás és romlás után, úgy itt is jött az építő munka. A tűznek annyi eredménye volt, hogy a tanács elrendelte egyes utcák kiszélesítését, lebontatta a nagytemplom és a kollégium között, a mai Emlékkert helyén volt apró házakat s

megalkotta az első építési szabályrendeletét, mely hivatva lett volna az okszerű és a lehetőség szerint tűzbiztos építkezéssel a megelőző tűzrendészetet szolgálítani.

A kollégiumot még fel sem tudták teljesen építeni, újra hatalmas, az 1802. évinél nagyobb területen dühöngött a város évszázadokon keresztül kitartó ellensége, a pusztító tűz. 1811-ben április 3-án déli 12 órakor a Cegléd-utcai kapunál lakó Vári Mihály szíjgyártónak az utcára fekvő kis sertésóla gyulladt meg (ma Bocskay-tér 2); gondatlanságból vagy rossz ember keze által-e, megállapítható nem volt s oly hirtelen elharapódzott, hogy annak emberi erő elment már nem állhatott. A tűz prédája lett a Cegléd-utca másfél tizede, az egész Varga-utcai része a városnak 26 ház híján, a város piacutcai részének két tizede, leégtek a város vendégfogadói, a Fehérlő (a mai vármegyeháza helyén) a színházzal együtt, a római katolikus templom, a piaristák rendháza és iskolája, a volt franciskánus kolostor (a mai törvényszéki épület helyén), amely dohányabáldó volt, a katolikus ispotály, nemkülönben a reformátusok ispotálya a templommal, a Miklós-utca a sáncig és 25 malom. Ma a következő utcák határolják a leégett részt: a Kandia-utca 1. számú háztól kiindulva a Kossuth-utca végefélé: Kossuth-utca, Méliusz-tér, Cegléd-, Baross-, Teleki-utca, Petőfi-tér, Késes-, Erzsébet-utca (református ispotály), Külső vásártér, Miklós-, Szent Anna-, Kandia-utca.



1811

A nagy égés déli 12 órától mindössze délután fél 6 óráig tartott s csak a tüzes, füstölgő zsarátnokok maradtak meg a leégett részen, amelynek locsolására este 8 órakor a tanács, rendkívüli ülést tartva, az összes vízhordó szekereket kirendelte s 400 embert vedrekkel, fejszékkel, vasvillákkal, azonban nem nagy igyekezetet mutattak ez alkalommal sem a kirendelt emberek, másnap az esküdteknek úgy kellett hajtani őket mindenfelé a tűz oltására.

A város fizikusa, Segesváry István, összeírta a halottakat, kik a tűzben elégték vagy pedig megfuladtak a nagy füstben, számuk 21 volt, öregek, ifjak és gyermekek; leginkább a tűz kitörésének helye és a Varga-utcai sörfőzőház körül szedte emberáldozatait a tűz, ahol a házakat oly hirtelenséggel borította el, hogy már a menekülés teljesen lehetetlen volt. Az égési sebeket szenvedett és megbetegedett lakosok számát, mert azok a város épen maradt részeiben, a kertekben és a tanyákon széledtek szét, megállapítani nem lehetett, de sokan örökre megvakultak vagy másképpen lettek nyomorékká.

Az április 3-iki tűz által okozott kárt még össze sem lehetett írni, a segélyre szorulóknak mindannyian a néhány napra való élelmezési segílyt sem tudták megkapni, máris újabb szerencsétlenség jött a városra.

Április 8-án délután 1 órakor a Hatvan-utcán, az utcaháza (ma: reáliskola épülete) végén támadt tűz és rohamosan terjedt el az egész Hatvan-, Mester-, Darabos-utcákon s a Péterfia-utca egyik sorának az alján s azokat az épületeket, melyek a szél alá estek, a lángok prédájává tette a Libakertig nyúló sáncokig, a sörház és 25 malom újra megsemmisültek. Annyival volt nehezebb elviselni e pusztulást, mert a most tönkrement lakosok nagyrésze már az 1797. és 1802. években is súlyos csapásokat szenvedett s most már harmadszor kellett túrniök az emésztő tűz pusztítását.

Nehezen lehetett megmenteni az épülőfélben levő kollégiumot és a körülötte levő eklézsiái házakat.

Április 15-én este 9 óra tájban a Nagyúj-utcán, a mai József királyi herceg-utca 49. vagy 51. számú telken ismét tűz ütött ki, de a lakosság hirtelen összeszaladt s a tüzek alkalmával megszokott szél, a város átka sem fűjt, így mindössze csak 3 ház égett le.

Mindhárom tűz kárvallottai a szabad ég alatt maradtak, mert a megégett épületek jobbadán besza-

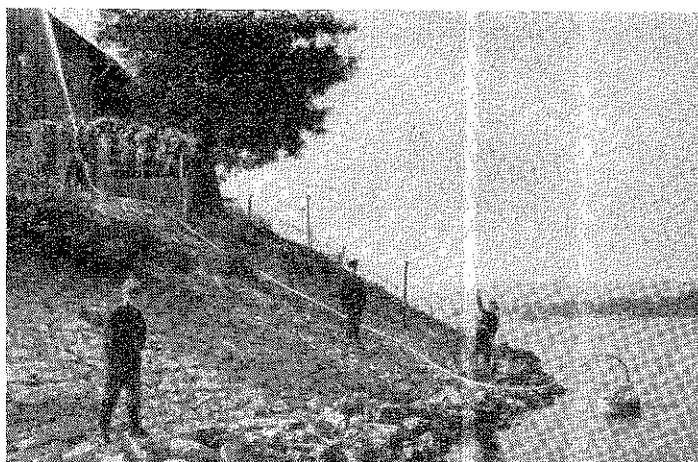
kadoztak vagy földig omlottak s a szerencsétleneknek annyi védett helyük sem maradt, ahová fejüket le-hajthatták volna.

Az összeírás szerint a három tűz alkalmával megégett összesen 1497 lakóház, 540 kamra, 1224 ól és istálló, 493 szén és 50 szárazmalom, tehát a városnak több mint a fele. Az összes kár 4,472.406 forint volt.

A város elpusztulásáról március 21-én Dorogi László debreceni születésű huszár már előre beszélt, de ellene, hogy része volna a gyujtogatásban és a város felperzselésében, bizonyítékot beszerezni nem lehetett. A károsultak segélyezésében az egész ország lakossága részt vett, még Ausztriából is érkezett pénz-adomány. Gabonaneműekből begyűlt 1000 köböl búza, 372 köböl liszt és 15 köböl árpa.

Ibrányi Farkas volt ekkor a királyi biztos Debrecenben, aki megállapította a városi tanácshoz december 15-én kelt átiratában, hogy a „tüzesetből kifolyólag a fő hibák közzé számoltatik a jó rendelkezések végre nem hajtása, amelyeknek a végrehajtására a tanács többször unszoltatott, de eleget nem tett; nincs megfelelő számú vizipuska, pedig azok beszerzésére a tanács már az 1799. évben utasítást kapott a helytartó tanácstól; nincs végrehajtva az építési szabályrendelet, mindenki úgy építkezik, ahogy akar; fedeti a házát tilalom ellenére náddal, szalmával; a veszedelmes gíz-gáz épületek még mindig az előbbeni állapotban vannak; a rendeletek csak papiroson vannak meg, a tanács tehát nem teljesítette kötelességét a város lakosainak biztonsága és épsége tekintetében“. Újabb rendeletet adott ki kellő számú vizipuskák beszerzésére, a tűzrendészeti és építési szabályrendelet rendelkezéseinek szigorú megtartására, az épületek tetejeinek tűzbiztos fedésére és a cserépetetésre.

A téglából való építkezés és a házaknak cseréppel való fedése tulajdonképpen csak az 1802. évi tűz után öltött nagyobb arányokat. A tanács is és a polgárok is belátták, hogy így jobban meg vannak védve a tűz pusztításai ellen, de ez a belátás csak néhány évig tartott, amíg a tüzek emléke élt a lakosság lelkében. Az Ibrányi-komisszió 1813 január 22-iki rendeletében újra kötelezte a város lakosait, hogy épületeiket négy év leforgása alatt okvetlen cseréppel fedjék be, ezt a rendelkezést azonban szintén nem hajtották végre, mert még ma is van a városban, igaz, hogy kevés, nádfedelű ház a külsőségeken. (Folytatjuk.)



**EMAG-Szilvay** rendszerű,  
szabadalmazott, hordozható, úszóra szerelt benzínmotoros centrifugál szivattyú-fecskendő.

Nincs szívószelvény	Kútba ereszthető
Nincs légtelenítő berendezés	Vízen úszatható
Nincs szívóoldali hiba	Tűzcsapra csatlakoztatható
8 méternél nagyobb mélységből szállít vizet	Tartályra csatlakoztatható

Megfelel a 180.000/1936. B. M. sz. rendelet előírásának.

**EMAG: Első Magyar Gazdasági Gépgyár r. t.,  
Budapest, VI, Váci-út 19. Telefon: 298-960.**



# A magyar tűzoltóképzés új utakon

Írta Lengyel Sándor,

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye tb. főszolgabírája, járási tűzrendészeti felügyelő

Budapest székesfőváros tűzoltóságának központi laktanyáján, a Kun-utcai délceg tornyú épület kapuja mellett egy ütött-kopott tábla szerénykedik, az arra járók csak véletlenül vehetik azt észre és nehezen betűzhetik ki, hogy az épület falain belül szokott lezajlani a magyar országos tűzoltótisztképző tanfolyam is. Ez a színehagyott, viharvert tábla évek hosszú sora óta csupán emlékeztetője volt annak, hogy az illetékes tényezők elsőrendű kötelessége volna a tűzoltótisztképzés folyamatosságáról való gondoskodás. Ezidén azonban a címeres tábla fakó betűi eleven világságot jelentenek. A magyar tűzrendészeti élet széles köreiben is bizonyára ismeretes ugyanis, hogy immár negyedik hónapja folyik a VI. Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam.

Hinni szeretnők, hogy a magyar tűzrendészet hívei egyetemességének érdeklődésére tarthat számot ez a tanfolyam s ezért olvasóink hatalmas táborának a tanfolyamot illetően tájékoztatást kívánunk adni.

1938 november 21-én, az ország különböző részeiből közel ötvenen vonultak be a tanfolyamra, amely azóta lendületes és lelkes tevékenységnek ad keretet úgy a tanulni vágyó hallgatók, mint azok kiváló és fáradhatatlan oktatóinak számára. Ha bepillantunk az ott folyó lüktető munka részleteibe, beszédes bizonyosságát találjuk annak az örvendetes ténynek, hogy a magyar tűzrendészet hivatott és érdemes irányítói is néhai József főherceggel, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség első védnökével vallják, hogy Magyarországnak nem elszánt, bátor tűzoltókra van szüksége, akik a tűzzel szembezállni mernek, hanem olyanokra, akik tudnak is.

Amiként tűzrendészetünk régi apostolai, úgy mai vezető személyiségei is tudatában vannak annak, hogy a tűzrendészet fejlődése, az új nemzedék helyes és szakszerű kiképzésétől függ, hogy a kiképzés súlypontját elsősorban a tiszt-utánpótlásra kell helyezni s végül, hogy a közhasznú tevékenységre képes és készséges tisztek kiképzésének egyetlen módja, a rendszeres és magasszínvonalú tanfolyamok tartása.

Széchenyi Ödön gróf, az első magyar tűzoltó, szakismeretek szerzésére Londonba volt kénytelen menni. A Fire Brigadaban tűzoltói szolgálatot teljesített, majd a külföldi szakintézmények tanulmányozásával szaktudásban meggazdagodott főnemesünk hazatérve, megvetette alapjait a magyar tűzoltótisztképzésnek.

A kiképzés azonban kezdetben országos szabályozás hiányában teljesen rendszertelen volt. A Budapesti Önkéntes Tűzoltótestületé az érdem, hogy felismerte az egységes irányelveket nélkülöző testületi kiképzés fogyatékosait és 1890-ben megszervezte az első tűzoltótisztképző tanfolyamot. A fejlődés következő lépcsőfokát jelentette az, hogy 1903-ban a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség vette hatáskörébe a tanfolyamok rendezését, pontos szabályzatot is készítvén a tanfolyamot és a tiszt vizsgát illetően.

Alig egy évtizeddel később e háromhetes tanfolyamok, illetve azok eredményeinek fogyatékoságai már kirívókká váltak. Az akkori szaktényezők végül is abban találták meg az orvoslás módját, hogy különválasztották a hivatásos és az önkéntes tűzoltótisztek kiképzését. Az 1912-ben, Veszprémben tartott szövetségi nagygyűlés határozata értelmében az évenként 3—4 nagyobb városban rendezendő kéthetes kerületi tanfolyamok az önkéntes tisztek, az évenként Budapesten rendezendő — úgynevezett tűzrendészeti — tanfolyamok pedig négyhetes időtartammal a hivatásos tisztek kiképzését voltak biztosítandók.

A fővárosi tanfolyamok előadói már néhány gyakorlati tűzoltótiszt mellett egyetemi és felsőbb ipariskolai tanárok voltak s így a tanfolyamok színvonala kétségtelenül emelkedett.

Noha az 1925-ben megjelent 230.000-es rendelet — mint újabb fejlődési fokozat — még lendületesebbé tette a tisztképzést, jelentős fordulatot a 254.300—1928. számú belügyminiszteri rendelet eredményezett. Ez a kormányrendelet ugyanis körültekintő gondossággal és a korszerűség követelményeit is figyelembe vérvé részletességgel szabályozta a tanfolyamok megszervezését. Ez újrendszerű tanfolyamra már csak azok voltak felvehetőek, akik a többi követelmény közt képesek voltak igazolni érettségi, vagy azzal egyenlő iskolai végzettséget és legalább 3—6—12—24—36 havi tűzoltói működést aszerint, hogy az illetők nagyobb város hivatásos tűzoltóságánál, kisebb város tűzoltóságánál, illetve kerületi tanfolyam elvégzésével városi önkéntes, vagy gyári tűzoltóságnál, nagyközségi és végül kisközségi önkéntes tűzoltóságánál teljesítettek szolgálatot.

E tanfolyam tananyaga magában foglalja a tűzrendészet és a tűzoltás kérdésével kapcsolatos ismereteket és a kiképzés elméleti és gyakorlati részéből állott. A tanfolyam hathónapos időtartamában a hallgatók legalább egy hónapot egy-egy nagyobb vidéki város hivatásos tűzoltóságának szolgálatában voltak kötelesek eltölteni, a fővárosi tűzoltóság kebelében nyert gyakorlati kiképzés mellett.

E tanfolyamot írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsga zárta be, amelynek sikeres letétele révén nyílt lehetőség a tűzoltótiszt oklevél elnyerésére.

A tisztképzésnek ez a módszere és intézménye annyira kielégítette a korszerű igényeket, hogy európai viszonylatban is mintaszerűnek volt minősíthető.

Ámde néhány esztendő elteltével a szakkörök megbeszéléseinek és tárgyalásainak ismét tárgyává lett a tisztképzés kérdése. Tulajdonképpen nem is a tisztképzés esetleges hiányosságai irták elő parancsolólag az újabb rendelkezések megfontolását, hanem annak felismerése, hogy általánosságban a magyar tűzrendészet széleskörű kérdéstartományát gyökeres szabályozásra, rendezésre szorult.

A tűzrendészeti intézmények korszerűtlenségét a háborúviselés módszereinek lényeges megváltoztatá-

sával kapcsolatban a tűzoltóságra háruló új és nagy-jelentőségű feladatok tömegét idejében észrevette és felismerte újabbkori történetünk egyik legnagyobb férfija, a nemzeti élet felbecsülhetetlen kárára oly korán elhunyt akkori kormányelnök, vitéz jákfai Gömbös Gyula és így a szaktényezők kellő megértésre találtak, amidőn reformjavaslataikat az illetékes hivatalos szervek elé terjesztették.

A Gondviselés kegyelméből oly szép számban rendelkezésre állott kiváló szakférfiak tudása és munkája eredményeként végül is a magyar törvényhozás megalkotta a tűzrendészet fejlesztéséről szóló 1936. évi X. törvénycikket és 1936. október 1-én hatályba lépett a törvény végrehajtásaként a tűzrendészet újabb szabályozása tárgyában megjelent 180.000—1936. B. M. számú kormányrendelet, a mai úgynevezett „Tűzrendészeti kódex“-ünk.

A magyar tűzrendészet történetében minden eddiginél nagyobb jelentőségű kormányzati rendelkezésből — ezúttal — a tűzoltótisztképzésre vonatkozó pontok állanak érdeklődésünk központjában. Mint-hogy azonban a tisztképzésnek itt nyert szabályozása nagy általánosságban sok eltérést nem mutat a közvetlenül megelőző s fentebb említett tanfolyamszervezési szabályzattól, de főként mivel a „Tűzrendészeti kódex“ rendelkezései a szakemberek előtt a legapróbb részletekben is ismeretesek, mellőzhetőnek véljük a tisztképző tanfolyam szervezeti előírásainak felsorolását és tárgyalását.

A ma tűzoltótisztképző tanfolyamának szervező-té, kereteire vonatkozó rendelkezések stb. ismeretesek a szakférfiak előtt, amiként közismert az a tény is, hogy jelenleg a tűzoltótisztképző tanfolyam tulajdonképpen kilenc hónapig tart. A hét hónapig folyó tisztképző tanfolyamra ugyanis csak oly személy vehető fel, aki előzetesen sikerrel elvégezte a kéthónapos járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyamot.

Itt kell utalnunk arra, hogy a kódex teljesen új alapokra fektette a tűzrendészeti felügyelet intézményét és a vármegyei és városi tisztviselőkből kiképzendő tűzrendészeti felügyelők közül az nevezhető ki vármegyei, kerületi, illetve országos tűzrendészeti felügyelővé, akiknek tűzoltótiszt oklevele van. Ebből következik, hogy a most folyó tanfolyamon is nemcsak hivatásos tiszt pályára készülő személyek, hanem magasabb fokú felügyelői teendőkre kizemelt férfiak is szerepelnek a hallgatók sorában.

A VI. Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam hallgatóinak száma 47. Ebből 12 budapesti, míg 35 vidékről vonult be.

Hivatásos tiszt pályára készül 39, míg 7 vármegyei tisztviselő, egy pedig a m. kir. államvasutak tisztviselője.

A hivatásos tiszt pályára készülő 39 hallgató közül 28 már ténylegesen működött részben hivatásos, részben pedig önkéntes tűzoltóságok kebelében. A hallgatók közül 15 mérnök, tehát a legmagasabb műszaki képesítéssel rendelkeznek.

A hallgatók kiképzését 30 előadó végzi. Ebből 2 belügyminisztériumi tisztviselő, 16 székesfővárosi tűzoltótiszt, 4 vidéki városbeli hivatásos tűzoltófőtiszt, 4 tűzrendészeti felügyelő, felsőiskolai tanár stb. és 4 m. kir. honvédtiszt.

A tanfolyam hallgatói különben szigorú, katonás fegyelem alatt állnak, a székesfőváros közönségének áldozatkészségéből egyenruhát viselnek, felváltva tanfolyamnaposi szolgálatot, továbbá rendszeresen éjszakai készenléti szolgálatot teljesítenek, a tanfolyamparancsnoksággal a hetenként kijelölt tanfolyamszolgálatvezető útján, avagy a naponként foganatosított kihallgatás keretében érintkeznek.

A hallgatók naponkénti foglalkoztatása 7 óra 40 perckor, negyedórás testgyakorlattal veszi kezdetét. Az elméleti és gyakorlati kiképzés pedig naponta 8 órától 15 óráig, tehát egyhuzamban hét órán át tart. A különböző tantárgyakból a tananyag bizonyos részének elvégzésével a hallgatók szóbeli felelés és írásbeli dolgozat formájában tesznek tanúságot előrehaladásukról. Ez utóbbi tény viszont azt a kötelezettséget rója a hallgatókra, hogy szabad idejükben könyveikből tanulniok kell.

A tanfolyamparancsnokság módját ejti annak is, hogy a hallgatók helyszíni szemléken megismerhesék a székesfőváros jelentősebb ipartelepeit, műszaki és főként tűzrendészeti vonatkozással bíró intézményeit stb.

A hetenként összeállított tanrendek átvizsgálása érdekes képet ad arról, hogy mily széleskörű a tanfolyam anyaga. A közigazgatás szervezete. A tűzrendészet jogrendje. A tűzoltóság története, fejlődése, szervezete, szabályzatai, ügyintézése stb. A tűzkár és tűzoltási statisztika alapelemei. Továbbá építéstan, vegytan, fizika — ennek keretében hőtan, fénytán, hangtan, mechanika, géptan stb. —, villamosság, elektrotechnika. Légi- és gáztámadás ismertetése és az ezek elleni védekezés. A megelőző tűzrendészet szabályainak hatalmas anyaga. Szivattyúk, motorok, fecskendők, gépjárművek szerkezete, működése, kipróbálása és átvétele. Mászó- és mentőszerek, tömlők s azok átvétele. Tűzoltóanyagok, vegyi és kézi tűzoltóeszközök. Szerek gondozása, működési zavarai. Szertár. Vízszerezés, vízvezeték. Tűzjelző- és riasztóberendezések. A tűzoltás módszerei (tűzoltói taktika). Segélynyújtás baleseteknél, műszaki mentés. Mind tárgyai az elméleti kiképzésnek.

A gyakorlati részben szerepelnek a következők: test- és rendgyakorlatok; tűzoltószerek szerelése; vezénylés; taktikai támadások és azok vezénylése; mentőgyakorlatok; lég- és gázvédelmi gyakorlatok; tűzoltószerek kipróbálása, újabb eszközök bemutatása; színházak, mozgófényképüzemek, tűzoltószergyárak, gyárak, telepek, üzemek, raktárak, garázsok, benzintárolók, filmraktárak, mentőállomások megismerése; végül pedig hivatásos tűzoltóságnál tűzoltói szolgálat teljesítése, részben a székesfővárosban, részben vidéki városokban. Itt említjük meg, hogy a tanfolyam hallgatói április hó első napjaiban indulnak egy-egy heti szolgálatra Szeged városába, majd Debrecenbe s azután Győrbe. Május első napjaiban viszont néhány napra Bécsbe rándul át a tanfolyam a német tűzrendészeti intézmények és légvédelmi, ill. légtámasz berendezések és szervezet tanulmányozására.

A tanfolyam befejezését jelentő szóbeli, írásbeli és gyakorlati vizsgák után a sikerrel helytálló hallgatók június 24-én veszik majd át a tiszt oklevelet.

A tanfolyam tananyagának és a kiképzés módszerének e vázlatos ismertetésével — úgy véljük — meggyőző adatokat tártunk az ország tűzrendészeti társadalma elé, amely teljes megnyugvással veheti tudomásul, hogy a vitéz Kiss Lajos dr. vezetése alatti tisztképző tanfolyam komoly és értékes munkát véggez és hogy a most tanuló bajtársak s a jövőben rendezendő tanfolyamok hallgatói személyében annyira alaposan kiképzett, oly nagy szaktudású és lelkes szakférfiak kerülnek ki a magyar tűzrendészet mezejére, hogy működésük és tevékenységük folytán fokozott lendülettel indul fejlődésnek a magyar tűzrendészet ügye és közvetve a nemzeti élet öreg tölgyének viharvert lombozata.

## KÖNYVISMERTETÉS

A tömlő. Írta Dévényi Endre dr. Makó megyei város tűzoltóparancsnoka. Szinte érthetetlen, hogy a tömlőkérdés mennyire háttérbe szorult a magyar tűzoltó-szakirodalomban. Magyar nyelvű szakmunka eddig nem is jelent meg. Cikk is nagyon kevés ahhoz képest, amennyit a tömlőkérdés megérdemelne. A könyv felöleli a tömlőről való tudnivalókat. Nagyon hasznos útbaigazításokat ad a tömlő élet-tartamának meghosszabbítására. Különösen fontos ez községi viszonylatban, mert ott rendszeren igen kevés gondot fordított a tömlők helyes kezelésére. Nem tudnak a tömlőkkel helyesen bánni, így történik meg az, hogy sokszor, amikor a tömlőkre legnagyobb szükség van, nem tudják használni, mert időközben elkorhadt, megpenészedett és használhatatlanná lett. A könyv — sajnos — nem tartalmaz elég képet, nagyon sok olyan dolog van (tömlőhordozó stb.), amelyek a gyakorlatban igen jól beváltak, használatóak, de csak a leírásukat hozza. Egy kép sokszor többet mond, mint oldalnyi szöveg. Igen helyesen tette volna a szerző, ha ajánlati úrlapot készít tömlőkre vonatkozólag. Községi viszonylatban, ha ajánlatot kérnek, nem tudják azokat felülbírálni az ajánlatok sokfélesége miatt és nem tudnak határozni. Rendszeren a legolcsóbbat választják. Mint a szerző is mondja, a legolcsóbb tömlő a legdrágább. Az egységes ajánlati minta szerinti ajánlati felhívásnál a gyárak vagy a kereskedők egyenlő feltételek mellett ajánlanak és így azok összehasonlítása és a legkedvezőbb feltétel megállapítása nem ütközik nehézségbe. Nagy hiányt pótoló Dévényi dr. ezzel a munkájával a magyar tűzoltó-szakirodalom terén és ezért az úttörő munkájáért teljes elismerés illeti meg.

A Kispesti Önkéntes Tűzoltótestület ötvenéves története. A parancsnokság közreműködésével szerkesztette Zsemley Oszkár író, hírlapíró. Kiadta a Kispesti Önk. Tűzoltótestület. Nemrég hagyta el a sajtót az 1938 november 11-én ötvenéves jubileumát ülő Kispesti Önk. Tűzoltótestület jubileumi évkönyve. Az izlées kiállításban megjelent könyv keresztmetszetét adja a szépmultú testület életének. Feleleveníti azokat a nehézségeket, melyekkel meg kellett küzdenie a félszázad folyamán. Leírja az érdekesebb és nagyobb tüzeseteket, mentéseket. A könyv végül közli a testület volt és jelenlegi tagjainak névsorát.

## HIVATALOS RÉSZ

### KERÜLETI TŰZOLTÓTANFOLYAM BUDAPESTEN

#### Felhívás a kerületi tűzoltótanfolyam látogatására

A 115.200—1938. B. M. számú rendelet 5. §-a szerint önkéntes, kötelees és magán- (gyári) tűzoltóság parancsnoka és tisztje csak az lehet, aki kerületi tűzoltótanfolyam sikeres elvégzését igazolja. Budapest székesfőváros a 118.511—1938. V. B. M. számú rendelet alapján 1939. évi április hó 17-től május hó 9-ig reggel 8 órától 1-ig és délután 3 órától 6 óráig egéssz napi elfoglaltsággal kerületi tűzoltótanfolyamot tart. A tanfolyamra az a magyar állampolgár vehető fel, aki

- huszonkettedik életévét betöltötte, negyvenkettedik életévét azonban még nem haladta túl;
- testileg alkalmas és az előadások megértéséhez kellő szellemi képessége van;
- feddhetetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható.

A kerületi tanfolyamra elsősorban a közüzemek és vállalatok, a továbbiakban községek, uradalmak és intézmények által kiküldöttek, végül a fennmaradó helyekre az alkalmas önként jelentkezőket vesszük fel. Egy tanfolyam hallgatóinak száma legfeljebb 50 lehet. A tanfolyamot csak akkor tartjuk meg, ha erre legalább 25 hallgató jelentkezik.

A tanfolyam felvételi díja, tandíja, vizsgadíja, szak-könyvek, ruhahasználat és felszerelés használati díja együtt hallgatónként 70 pengő, amelyet a felvételtől szóló értesítés után kell a tanfolyamparancsnokság címére (Budapest, VIII, Kun-u. 2) postautalványon megküldeni.

Élelmezésről és elszállásolásról minden tanfolyam-hallgató maga tartozik gondoskodni.

A felvételt a kerületi tűzoltótanfolyam parancsnokságától legkésőbb április hó 3-ig írásban kell kérni. A kérvényhez csatolni kell a következő

- születési anyakönyvi kivonatát;
- hatósági erkölcsi bizonyítványát;
- hatósági orvosi bizonyítványát;
- legmagasabb iskolai végzettséget igazoló bizonyítványát;
- katonai szolgálatát és esetleg légvédelmi képzettségét igazoló bizonyítványát.

Ezeket az okmányokat kizáróan erre a tanfolyamra a 180.000—1936. B. M. számú rendelet 50. §. 13. pontja alapján díjmentesen kell kiállítani.

A hallgatókat a felvételtől a kérvény beérkezése után 3 nap alatt értesíti a tanfolyam parancsnoksága. A felvett hallgatók a befizetett tandíjat nem kapják vissza abban az esetben sem, ha a tanfolyamon nem vesznek részt.

Mindennemű **létrák** és  
**tűzoltófelszerelések**  
beszerzési forrása  
**Metzker Ferenc**  
Budapest, XI, Horthy Miklós-út 35  
Telefon 456-363

A tanfolyamhallgatók légtalmi kiképzést is kapnak s az eredménnyel végzett hallgatóknak a m. kir. Honvédelmi Miniszter úr 61.441—1938. eln. lgv. sz. rendelete alapján külön légtalmi tanfolyamot végezniök nem kell.

A felvett hallgatók a tanfolyam megkezdése előtti napon 3 és 6 óra között kötelesek a budapesti tűzoltó-főparancsnokságon jelentkezni (Budapest, VIII, Kuntca 2) felszerelés céljából.

A hallgatók kötelesek a tanfolyam elméleti és gyakorlati előadásain pontosan megjelenni és a parancsnok, valamint az előadók utasításait pontosan követni. (44. § 1.) Az a hallgató, aki igazolatlanul egy órát is elmulaszt, vizsgára nem bocsátható. (44. § 3.)

A tanfolyamot elméleti és gyakorlati záróvizsga fejezi be. A sikerrel vizsgázott hallgatók a tanfolyam elvégzéséről a kerületi tanfolyam felügyelőjének hivatali bélyegzőjével ellátott bizonyítványt kapnak, mely önkéntes, köteles és magántűzoltóságok parancsnoki és tisztii állásaira képesít.

A kerületi tanfolyam megtartása a tűzrendészet fejlesztéséről szóló 1936. évi X. tc. végrehajtását szolgálja és módot kíván nyújtani a hatóságoknak, városoknak, községeknek, üzemeknek és vállalatoknak, hogy alkalmas tűzoltótisztek kiképzésével tűzoltóságukat fejlesszék.

Budapest, 1939. március 23.

vitéz Kiss Lajos dr sk.,

szföv. tűzoltó-főparancsnok, a budapesti kerületi tűzoltótanfolyam parancsnoka.

## F E L H Í V Á S

### a debreceni és a győri kerületi tűzoltótanfolyamok látogatására

A 115.200—1938. B. M. számú rendelet 1. §-a szerint önkéntes, köteles és magán- (gyári) tűzoltóság parancsnoka és tisztje csak az lehet, aki kerületi tűzoltótanfolyam sikeres elvégzését igazolja. A 118.511—1938. V. B. M. számú rendelet alapján

Debrecen sz. kir. város

1939. évi május hó 3-tól május hó 24-ig;

Győr sz. kir. város

1939. évi május hó 8-tól május hó 29-ig kerületi tűzoltótanfolyamot tart.

A tanfolyamra az a magyar állampolgár vehető fel, aki

a) huszonkettedik életévét betöltötte, negyvenkettedik életévét azonban még nem haladta túl;

b) testileg alkalmas és az előadások megértéséhez kellő szellemi képessége van;

c) feddhetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható.

A tanfolyam felvételi díja, tandíja, vizsgadíja, szakkönyvek, ruhahasználat és felszerelés használatdíja együtt halgatónként 70 pengő, amelyet a jelentkezéssel egyidejűleg kell a tanfolyamparancsnokság címére megküldeni.

Gondoskodni kívánunk egyúttal a hallgatók csoportos kedvezményes elszállásolásáról, ennek díja a tanfolyam idejére 6 pengő, amelyért a hallgatók katonai elszállásolást (ágy szalmazsákkal) kapnak. Ugyancsak biztosítunk a hallgatók részére kedvezményes napi háromszori étkezést, melynek díja az egész tanfolyam tartamára 54 pengő. Sem a csoportos elszállásolás, sem a közös étkezés igénybevétele nem kötelező.

A felvételt a debreceni kerületi tűzoltótanfolyam parancsnokságától legkésőbb április hó 20-ig, a győri kerületi tanfolyam parancsnokságától pedig legkésőbb április hó 30-ig írásban kell kérni.

A kérvényhez csatolni kell a jelentkező

a) születési anyakönyvi kivonatát;

b) hatósági erkölcsi bizonyítványát;

c) hatósági orvosi bizonyítványát;

d) legmagasabb iskolai végzettségét igazoló bizonyítványát;

e) katonai szolgálatát és esetleg légvédelmi képzettségét igazoló bizonyítványát.

Ezeket az okmányokat kizáróan erre a tanfolyamra a 180.000—1936. B. M. számú rendelet 50. § 13. pontja alapján díjmentesen kell kiállítani.

A hallgatókat a felvételtől a kérvény beérkezése után 8 nap alatt értesíti a tanfolyam parancsnoksága és a részletes utasításokat megküldi.

A hallgatókat a felvételtől április hó 25. napjáig értesíti a tanfolyam parancsnoksága.

Mindegyik tanfolyamra felvett hallgatóknak magával kell hozni ruhája elhelyezésére katonaládát, vagy koffert, azonkívül tűzoltói legénységi egyenruhát. Akinek egyenruhája nem volna, azok kölcsöndíj ellenében igényelhetnek jelentkezésük alkalmával egyenruhát.

A tanfolyamot elméleti és gyakorlati záróvizsga fejezi be. A sikerrel vizsgázott hallgatók a tanfolyam elvégzéséről a kerületi tanfolyam felügyelőjének hivatali bélyegzőjével ellátott bizonyítványt kapnak, mely önkéntes, köteles és magántűzoltóságok parancsnoki és tisztii állásaira képesít.

A tanfolyamhallgatók légtalmi kiképzést is kapnak s az eredménnyel végzett hallgatóknak a m. kir. honvédelmi miniszter úr 61.441—1938. eln. lgv. sz. rendelete alapján külön légtalmi tanfolyamot végezniök nem kell.

Vitéz Roncsik Jenő dr sk.,  
a debreceni kerületi tanfolyam  
parancsnoka

Erdély Ernő dr sk.,  
tűzoltó-főparancsnok,  
a kerületi tanf. parancsnoka

# HÉVÍZ GYÓGYFÜRDŐ

## FERENCZI PANNONIA SZÁLLODA

TELEFON 38.

TELEFON 38.

Állandó déli és esti menürendszer. — A szálloda pálmatermében és kerthelyiségében minden este fővárosi zenekar muzsikál. — Elsőrendű konyha. Tűzoltók részére az étkezésnél külön nagy kedvezményt biztosítunk. Kedvezményről bővebb felvilágosítást nyújt a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség. FERENCZI PANNONIA SZÁLLODÁJA

# Tűzkeletkezési kockázat a tavaszi hónapokban

Irta Aujeszky László dr egyetemi magántanár

## I.

### Bevezetés

A tüzek keletkezésének és naggyáfejlődésének jól ismert meteorológiai kapcsolatai miatt magától értetődik, hogy az időjárásnak az a nagy átalakulása, ami a tavaszi hónapokban lejátszódik, a tüzesetek számában és jellegében is sok tekintetben kifejezésre jut.

Egyesek azon a véleményen vannak, hogy tavasszal több tüzeset van, mint télen. Szerintük a nagyvárosok utcáin tavasszal gyakrabban harsan fel a kivonuló tűzörségek szirénajele, mint a téli hónapokban. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a statisztika ezt a felfogást sok esztendőben nem igazolja. Így például Budapesten sem a tűzoltói kivonulások száma, sem a kárt okozó tüzek száma az elmúlt évben nem volt nagyobb márciusban és áprilisban, mint januárban vagy februárban.

Kétségtelen azonban, hogy ha a tüzesetek száma nem is, de azok túlnyomó részének jellege és lefolyása tavasszal lényegesen más, mint télen. Ezért nagyon is érdemes lesz közelebbről szemügyre vennünk, hogy a meteorológiai viszonyok tavaszi fejlődése mennyiben teremt tűzoltói szempontból új helyzetet.

## II.

### Közvetlen időjárási hatások

Az időjárás tavaszi átalakulása egész sereg olyan változást hoz létre a légkör állapotában, amely tűzvédelmi szempontból hátrányos.

1. Első helyen áll a koratavaszi hónapok *erősen szeles jellege*. Tavasszal a légmozgás sokkal élénkebb és feltűnően gyakran kapunk szélviharokat is. A tél első fele Magyarországon rendszerint csendes és nyugodt időjárású; télen gyakori a köd és a mozdulatlan levegő, melyben a tüzek nehezen fejlődtek naggyá, a füst és az égési termékek a tűz közelében maradnak, annak terjedését hátráltatják és korai felismerését is lehetővé teszik.

Ezzel szemben a tavaszi élénk légmozgásban a tüzek sokkal könnyebben kapnak friss, oxigéngazdag levegőt. A légmozgás az áruló füstöt is elviszi és ezáltal a tüzesetek korai felismerését megnehezíti. Ez a két hatás nagyon szerencsétlen módon találkozik: csendes időben a tűz lassan fejlődik és könnyű hamar észrevenni. Szeles időben a tűz gyorsan fejlődik, minél korábbi felismerése tehát még fontosabb lenne, mint máskor, és éppen ilyen időjáráskor a felismerés nehezebb, mert a füstöt csak akkor kezdjük észrevenni, amikor már nagyarányú füstkeletkezés megy végbe.

2. Második súlyos vonása a tavaszi időjárásnak, hogy a tavaszi szél nemcsak élénk, hanem majdnem mindig *erősen örvénylő jellegű* is. Ha a széljárást kissé figyeljük, hamar észre fogjuk venni, hogy kétféle természetű szél van. Az egyik símán, egyenletesen fúj (úgynevezett *lemezszerű* vagy *lamináris*

áramlás). Ilyen szokott lenni legtöbbször a déli szél. A másik fajta szél nyugtalan, örvénylő természetű, a levegőt vadul összekavarja, iránya is folytonosan ingadozik. Ezt a *lökéses, kavargó, örvénylő* légmozgást a légkörtanban és az aerodinamikában *turbulens jellegű szélnek* nevezik. Ilyen örvénylő jellegű szokott lenni az északnyugati és az északi szél és általában ilyenek a hegyekről lebukó szelek.

Egyforma átlagos erősségű lemezszerű szél és lökéses szél nem egyforma mértékben élesztik a tüzet. A lemezszerű szél a tüzet kevésbé táplálja, mint a lökéses, nagy örvénylési fokú szél.

Magától értetődő mindenekelőtt az, hogy az örvénylő légmozgás a *nyílt tüzet* erőteljesebben éleszt, hiszen a tüzet elfojtani törekvő égési termékeket az örvények gyorsabban viszik el a magasba és oldalt. Az örvénylő szél erőteljesen keveri a levegőt, az égési termékeket friss oxigéngazdag levegővel kavarja össze.

De még nagyobb hatása van az örvénylő szélnek a *zárt tüzekre*. Az örvénylő szél ugyanis rendkívül erős hatást gyakorol az épületek elzárt helyiségeire is, kivéve persze azt az esetet, ha valamely helyiség egészen légmentesen van lezárva, mint például egy légvédelmi óvóhely. Ez a hatás abból áll, hogy *minden egyes szellőkés alkalmával* a szélelles oldalán erős szívóhatás mutatkozik és ez a zárt helyiségek levegőjének egy részét az ajtó- és ablakhasadékokon, szellőztető nyílásokon, valamint a kéményeken keresztül *kiszívja*. Ugyanakkor a ház szélfelőli oldalán légköri túlnyomás keletkezik és ennek hatása alatt friss levegő hatol be minden kis nyíláson át az épületbe. Míg tehát a síma, egyenletes természetű szél a házak belső légterére gyakorlatilag semmi hatással sincsen, addig a lökéses, örvénylő jellegű szél a zárt helyiségekben is léghuzatot teremt. Minden egyes szellőkés alkalmával a házak szélfelőli oldalán túlnyomás lép fel és a hézagokon, küszöbökön, ablakhasadékokon át levegőt nyom az épület belsejébe. Ezzel egyidőben azonban a ház szélelles oldalán szívó erők működnek. Azok kiszívják az épület belső levegőjének egy részét.

A sűrű időközökben ismétlődő szellőkésések ezek szerint igen jó segítő társai a zárt helyiségekben keletkező és bizonyos fokú oxigénhiánnyal küszködő tüzeknek. A ház szélfelőli oldalán friss levegő jut be a hasadékokon és minden kis nyíláson keresztül a tűzhöz, a szélelles oldalán viszont alkalom nyílik a tűzre hátrányos égési termékek eltávozására. Az erősen lökéses jellegű szél sok égési terméket tud elvinni a házból, viszont sok friss, tiszta levegőt is szállít oda be. Ez az élénk légsere az oka annak, hogy szobafűtés közben szeles időben nagyon sok tüzelőt kell elfogyasztanunk még olyankor is, ha a szél egyáltalában nem is hideg. Sőt a nagyobb ajtó- és ablakhézagú, gondatlanul épített házakban egyes helyiségeket ilyen szél idején egyáltalában nem is tudunk kellően felűteni. A síma, lemezszerű áramlású szélben ez a

hatás nincs meg, mert ez a szél az épületbe sokkal kevésbé tud behatolni.

A tavaszi szél majdnem mindig nagy fokban örvénylő természetű, ezért a zárt helyiségek levegőjét erősen cseréli. Ha a zárt helyiségben tűz van, akkor az örvénylő szél egyrészt gondoskodik a tüzet elfojtani törekvő égési termékeknek a kiszívásáról, másrészt az elhasznált levegőnek friss oxigéndús levegővel való pótlásáról.

Természetesen az örvénylő szélnek a szárító hatása is nagyobb, mint a síma áramlású szélnek. Ezt minden háziasszony tapasztalja, aki ruháit a szabadban szárítja. Sőt az örvénylő szél erős szárító hatása a padlástérben felaggatott vizes ruhán is tapasztalható. Persze a szárító hatás a tetőszék faanyagain szintén mutatkozik és általában a tűzkeletkezés egyik veszedelmes előkészítője.

3. Harmadik előnytelen vonása a tavaszi időjárásnak, hogy a tavaszi levegő gyakran nagyon száraz. Már a tél utolsó hónapjai is sokszor igen száraz levegőt hoznak nekünk. A nagy téli fagyhullámok levegője szintén rendkívül száraz szokott lenni, ami a tűzkeletkezés veszélyét már egymagában is erősen fokozza. Február Budapesten a legszárazabb hónap. Rendes időjárású februárban kevés a havazás és az eső, de sok a szél, és pedig az örvénylő természetű, szárító hatású és égést erősen tápláló szél. Március is a heves szélviharok hónapja még.

Mindezek a tényezők együtt a tetőszékek és más éghető anyagok erős kiszáradására és fokozott égési hajlamára vezetnek.

Szerencsére a tavaszi időjárás száraz volta csak ritkán okoz vízszervi nehézségeket, mert legtöbb esztendőben a talajvíz a tél folyamán magasra felszáll és a hóolvadásból eredő vízmennyiségek is még a talajban vannak. A kutak vízszolgáltató képessége csak hószegény telek után következő száraz hetekben szokott csökkenni.

4. A tavasz második felében a hirtelen melegedés is hozzájárul a tüzek keletkezéséhez, mert egyrészt az éghető anyagok kiszáradását még jobban fokozza, másrészt az öngyülő anyagok hőmérsékletét a veszélyes értékhez közelebb hozza.

Ha a levegőt tíz fokkal felmelegítjük, akkor a levegő elpárologtató képessége a kétszeresére emelkedik. Ezért az első igazi tavaszi napokon beálló hirtelen felmelegedések igen nagy szárító erőt képviselnek.

Az önmelegedésre hajlamos anyagok saját hőfejlődése sok esetben nem elegendő ahhoz, hogy az illető anyaghalmozatot felgyújtsa. Hogy az önmelegedésből keletkezik-e tűz, vagy nem, az sok esetben azon a kiinduló hőmérsékleten múlik, amely az önmelegedési folyamat kezdetén az illető anyagtömegben fennállott. Télen a kiinduló hőmérséklet előnyösen alacsony, de a melegedő tavaszi napokon már veszedelmesen magasra válhat.

Mindezeket összefoglalva, megállapíthatjuk, hogy már a tavaszi időjárás közvetlen hatásai is nagymértékben alkalmasak arra, hogy a tüzesetek keletkezését megkönnyítsék és nagygyáfejlődésüket előmozdítsák. Talán hasznos lesz ehhez hozzáfűznünk, hogy a jövőben ugyanezek a tényezők a háborús gyújtó-

bombaveszély mértékét is fokozni fogják. A gyújtóbombák veszedelmessége tavasszal nagyobb mint télen, mert az időjárás kezére jár a gyújtogatónak.

### III.

#### A tavaszi időjárással kapcsolatos gazdasági és életmódbeli változások

Az időjárás nemcsak közvetlenül növeli a tavaszi hónapokban a tűzveszélyt. Ehhez járul még, hogy az időjárás tavaszi fejlődése az emberek életmódjában és gazdasági tevékenységében is olyan eltolódásokat idéz elő, amelyek a tűzveszedelem alakulását kedvezőtlenül befolyásolják.

1. A tanyai és falusi lakosság körében a kitavaszodás elsősorban azért jár tűzvédelmi szempontból veszedelmes következményekkel, mert az emberek életmódját teljesen megváltoztatja. Amíg télen a lakosság túlnyomórésze a falu házaiban, illetve a tanyán tartózkodik, addig a mezőgazdaság tavaszi munkálatainak megindulásakor majdnem mindenki a földeken széled el. Ennek először is a következménye, hogy a kis gyermekek felügyelet nélkül maradnak. Gyakran játszanak a tűzzel és szörnyű szerencsétlenségek okozói lehetnek.

Másrészt a napközben elnéptelenedett faluban, illetve tanyán ottmaradnak a munkát kerülő, vagy munkára alkalmatlan emberek, a bűnözésre hajlamos egyének, az elmebetegek és piromániások. Ezek most sokkal kevésbé vannak szem előtt, mint télen. Könynyebben lehet alkalmuk a gyújtogatásra mint máskor. Egyedül maradnak az öreg és beteg egyének is, akik magukkal tehetetlen, vagy legalább ügyetlen állapotukban könnyen okoznak tüzet.

További baj, hogy a lakosság távolléte miatt a tüzek sokáig észrevétlenül maradnak. Az emberek nappal messze kint dolgoznak, este holtfáradtan hazatérnek és apró jelekre nem figyelnek.

Végül a földeken elszéledt embereket még az idejekorán észrevett tüzeset oltásához is csak nagy késéssel lehet összecsoportítani, miáltal az oltási munka sikeressége ismét sokat szenved.

2. A városi lakosság életmódja tavasszal nem ennyire gyökeresen változik meg, de általában a városi ember is kevesebb időt tölt otthonában és így a szobatüzek korai észrevétele ritkábban lehetséges. Az erdőtüzek szempontjából azonban a városi ember tavaszi kirándulási kedve nagyon veszedelmes. Fegyelmetlenül ál-turisták tömegesen keresik fel a kirádlóhelyek erdősegeit, ott a leglelkiesmeretlenebb módon dohányoznak, tüzet raknak, sütnék-főznek. Az első szép tavaszi vasárnapok az erdőtulajdonos számára nem sok örömet hoznak.

### IV.

#### Lélektani tényezők

A tavasz nemcsak természettani úton kedvez a tüzesetek keletkezésének és nagygyáfejlődésének, valamint nemcsak gazdasági és életmódbeli változások révén súlyosbítja a tűzveszedelem alakulását. Ezenfelül még alapos lélektani okok is közreműködnek abban, hogy bizonyos fajta tüzesetek tavasszal job-

ban elszaporodnak. A gondotlanságból, vigyázatlanságból keletkező tüzek száma emelkedik, ezenkívül a bűnös kezek munkája is gyakrabban érvényesül. Ugy a bosszú, mint a pirománia, tavasszal jobban előtérbe lép.

Ismeretes, hogy a bűnügyi statisztikák tavasszal a bűnesetek lényeges emelkedését mutatják. Ugylát-szik, hogy az emberek idegzete és erkölcsi érzeke tavasszal könnyebben megrendül, mint máskor. Különösen a hirtelen felindulásban elkövetett cselekmények, meg a szerelmi csalódásból és féltékenységből elkövetett bűntettek száma meglepő mértékben szaporodik. Mivel a lakosság egyes rétegeiben a gyújtogatás is a bosszúállás eszközei közé tartozik, azért tavasszal ezek a visszataszító bűncselekmények szintén nagyobb számban fordulnak elő.

Ugylát-szik, hogy a bosszúból és elkeseredésből elkövetett gyújtogatások és egyéb bűncselekmények száma tavasszal azért különösen nagy, mert a természet tavaszi pompája minden emberben megsokszorozza az életkedvet, a boldogság utáni vágyat, és ilyenkor a szomorúbb sorsú emberek fokozott gyűlöletet éreznek azok iránt, akikről azt képzelik, hogy rossz sorsuknak vagy szerelmi csalódásuknak okai voltak. Ebből érthető, hogy éppen a legszebb tavaszi napok ilyen visszataszító bűncselekedeteknek halmozódásának az időpontjai.

Tudvalévő az is, hogy tavasszal majdnem az összes idegbetegek állapota súlyosbodik, egyes elmebajok pedig éppen tavasszal legnagyobb számban történnek ki. Az elmegyógyintézetekbe tavaszkor vesznek fel legtöbb új beteget. Az öngyilkosságok száma is tavasszal szokott tetőfokra hágni. Éppen így kézenfekvő, hogy a piromániás gyújtogatások száma szintén nagyobb, mint máskor.

## V.

### Tanulságok a megelőzés céljaira

Az előadottakból a megelőző tűzrendészet számára a tanulságok egész sora származik. Ezek azonban túlnyomó részben annyira magától értetődőek, hogy elegendő lesz egészen futólagosan felsorolni őket.

A tavaszi időjárás fokozott tűzkeletkezési esélyei és kivált a tüzek gyorsabb naggyáfejlődése miatt kézenfekvő követelmény, hogy *tavasz elején az összes megelőző tűzrendészeti előírások betartását fokozott szigorúsággal kell ellenőrizni.* Azokat a szemléket, ellenőrző látogatásokat és bejárásokat, amelyeket tűzrendészetünk lelkes őrei bizonyos időközökben fogatnosítani szoktak, ehhez a követelményhez kell szabni. A sűrűbb időközökben történő ellenőrzéseket ilyenkor még fokozott éberséggel kell végezni és minden mulasztást vagy hiányt azonnali intézkedéssel kell pótolni. Az *évente csak egy ízben történő szemléket és ellenőrzéseket pedig* (ha az üzem természete

engedi, illetve más évszakos beosztást meg nem követel) szintén tél végén vagy tavasz elején célszerű meg-ejteni.

A téli és tavaszi időjárás erőteljes szárító hatásai miatt minden olyan helyen, ahol a nagyfokú szárazság már magában is veszedelmet jelent (például surlódási szikrák keletkezését okozhatja), a szükséges ellenintézkedéseket okvetlenül meg kell tenni.

Vasuti pályák közelében a mozdonyok kiugró szikrái tavasszal fokozott veszedelmet jelentenek, a meggyújtható anyagokat a vasuti pályatestek mellől ebben az évszakban tanácsos elszállítani, vagy megfelelő módon befedni.

A tavasz tűzveszélyes jellege miatt a hivatásos és önkéntes tűzoltóságoknak fokozott készenlétben kell lenniök. Az önkéntes tűzoltóságok megfelelően sűrűn tartsanak gyakorlatokat. A tavaszi idő előnyösebb alakulása miatt erre különben is sok jó alkalom nyílik.

## VI.

### Következtetések a tűzvizsgálatok szempontjából

A tűzvizsgálatok sokszor nagyon nehéz, de tudományos szempontból igen érdekes következtető munkája számára a fentiek hasznos támpontokat nyújtanak, amelyeket kiváló szakembereink a multban már ismételtelen felhasználtak.

A II. és IV. pontban leírt tűzkeletkezési okok tavaszi túltengése miatt az évnek ebben a részében már eleve különös figyelmet kell fordítanunk a tűzvizsgálat keretében arra, hogy az élénk légjárás, az örvénylő levegőben meglepő pályákat befutó szikrák és pernyék, továbbá a gondatlanság, bosszúvágy és pirománia mennyiben szerepelhetnek a megvizsgálandó tüzeset okai között.

A kérdés első részére vonatkozóan a következő alapelveket kell leszögeznünk. Hogy egy tavaszi tüzeset alkalmával csakugyan volt-e élénk légjárás, és valóban örvénylő jellegű volt-e a szél, azt minden adott esetben külön kell megvizsgálni, minthogy tavasszal is előfordulnak számos órán át tartó egészen szélsőséges időszakok. A széljárás élénksége kis távolságon belül is igen változó lehet az úgynevezett mikrometeorológiai okok miatt, mint amilyenek:ombok és völgymélyedések jelenléte, különböző magasságú épületek és épületrészek közelsége, facsoportok és ligetek, erdők elhelyezkedése, különböző mértékben felmelegedő talajfajták határvonalai, stb. Legérdeke-sebb, hogy a szél mikrometeorológiai tényezők hatása folytán egyes helyeken *ellenkező irányban is fújhat*, mint az általános áramlás. Ilyen esetben *a szikrák és pernyék kis darabon látszólag szélelles irányban is terjedhetnek*, sőt az illető tereprezen csakis ebben az irányban haladhatnak elő. A szél ilyen helyi megfordulásának rendszerint az az oka, hogy valamilyen áramlási akadály mögött vízszintes tengelyű légör-

# PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET

Alapítatott: 1839

Alaptőke: 20,000.000 P

Budapest, IV, Deák Ferenc-utca 5

Magyarország legrégebb és legnagyobb takarékpénztára

1 2 f i ó k B u d a p e s t e n

Sürgőnycím: Tresor

Tartalékok: 11,900.000 P

vény alakul ki, amelynek 100—200 m magasságú részeiben a szélirány megegyezik az általános áramlás irányával, de alsó részében ellenkező irányban fúj a szél. Az áramlási akadályok mögötti széleloszlás egyik bárki által felismerhető következménye az, hogy a szél a havat, port és más lebegő részeket az akadály mögötti gyengült áramlású térben fel szokta halmozni. Persze a szél szárnyán tovaszálló szikrák és pernyék sorsa szintén ehhez hasonló: áramlási akadályok mögött könnyen leszálnak, és a szélárnyékos oldal felé néző padlásablakon vagy más nyíláson át is behatolhatnak egy másik épületbe.

Természetesen azt sem szabad szem elől tévesztünk, hogy a tűz esetleg már órákkal korábban keletkezett, mint észrevettük; a lappangási idő alatt a szélirány esetleg teljesen megfordulhat. Ha a szél eredeti irányát sikerül kinyomoznunk (ami a Meteorológiai Intézetnél őrzött adatok alapján utólag is mindig lehetséges), akkor a tűz keletkezési módjára is fény derülhet.

Mindezen okok miatt tűzvizsgálatok alkalmával szükségessé válhat, hogy a helyi áramlási viszonyokról, az előfordult legnagyobb szélerősségről, a szél lökésességi fokáról és lebegtető erejéről fogalmat alkossunk magunknak. Ilyen esetekben célszerű a Meteorológiai Intézet adatait, illetve szakvéleményét igénybe venni.

A gondatlanság, a bosszúvágy elkövetett gyújtogatás és a pirománia előfordulása szempontjából fontos tudnunk azt, hogy ezek a lélektani és kriminalisztikai vonatkozású esetek tavasszal sem minden nap egyforma gyakran szoktak előfordulni. Régi tapasztalat, hogy a lelki és erkölcsi egyensúly ilyen felbomlására hajlamos egyének idegezte a *nagy időváltások előtti órákban* különösen ingatag állapotba kerül. Délolaszországban bizonyos hirtelen felindulásban elkövetett bűncselekmények számára még enyhítő körülményül is szolgál (!), ha az időváltást megelőző fülledt szirokkó-szél tartama alatt követték el. Ezért tisztázatlan esetekben nem felesleges az iránt is érdeklődni, hogy a rendellenes idegzetű embereket erősen felizgató *időváltás előtti feszültség* a tüzesetek keletkezése idején fennállott-e, vagy nem. Ennek az izgalmi időszaknak a hossza nem minden időváltáskor egyforma. Az izgalmi időszak néha 1—2 napig is eltart, máskor csak 1—2 óra hosszat áll fenn. A különbségnek az az oka, hogy az izgalmat okozó időváltás néha sokáig készül elő és csak lassan nyomul elő Nyugateurópa vagy Déleuropa felől hozzánk; máskor meg nagy hirtelenséggel játszódik le és óriási sebességgel száguld végig az egész európai szárazföldön. A Meteorológiai Intézet feljegyzéseiből az időváltás előtti időszak kezdetét, végét és erősségi fokát mindenkor meg lehet utólag is állapítani.

Látjuk az előadottakból, hogy a tavaszi időjárás úgy a megelőző tűzrendészet, mint a tűzoltói munka és a tüzesetek nyomozása szempontjából lényeges szerepet játszik és számos változást hoz létre a télen megszokott viszonyokhoz képest. Fentieket azért foglaltuk össze, mert úgy gondoljuk, hogy a tavaszi időjárás különleges tűzvédelmi helyzetét hasznos átgondolni és a belőle fakadó gyakorlati következtetéseket magunk elé idézni.

## SZÖVETSÉGI ÜGYEK

Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése  
Budapesten, 1939 március 11-én

Az elnöki széket Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, ügyvezető elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Napirend előtt elnök mély megilletődéssel jelentette be, hogy Vida Pál alelnök hitvese február hó 20-án elhunyt. A súlyos veszteség alkalmából a szövetség részvétlét intézett Vida Pál alelnökhöz, a temetésen képviseltette magát és a koporsóra koszorút helyezett. Vida Pál alelnök a szövetség részvétlét nyilváníását levélben köszönte meg. Elnökség a bejelentést tudomásul vette és emlékét jegyzőkönyvben örökítette meg.

Elnökség részvétlét vett tudomást Lavota Jenő községi főjegyző, a szikszói önkéntes tűzoltótestület elnökének elhalálzásáról. A súlyos veszteség alkalmából a szövetség részvétlét intézett a testülethez.

Bejelentette az elnök, hogy a szövetség volt főtitkára, Papp Ferenc ny. tűzoltófőparancsnok, Szigetvári Erzsébettel házasságot kötött, amely alkalmából a házastársakat a szövetség nevében üdvözölte. Papp Ferenc az üdvözlést megleghangú levélben köszönte meg.

Elnök bejelenti, hogy a Magyar Vörös-Kereszt Egylet Szolnokon újjáalakuló ülést tartott, amelyen a szövetséget személyesen képviselte. Javaslatára az elnökség elhatározta, hogy felhívással fordul a törvényhatósági szövetségek útján a tagtestületekhez, hogy a Magyar Vörös-Kereszt Egylet munkáját minél hathatósabban támogassák.

Horváth József számvizsgáló bizottsági elnök a folyó évi február hó 3-án tartott pénztári vizsgálat eredményeképpen megállapította, hogy a pénzkezelés és a könyvek vezetése a multtal szemben nagy haladást mutat. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

A számvevő által beterjesztett folyó évi február havi pénztári jelentést az elnökség tudomásul vette.

Kathona dr előadó ismertette a Magyar Hirdető Iroda levelét az Első Magyar Gazdasági Gépgyár hirdetési ügyében, valamint Lukács dr felelős szerkesztő és kiadónak vonatkozólag az elnökhöz tett jelentését. Elnökség a felelős szerkesztő és kiadó jelentését tudomásul vette.

Kathona dr előadó ismertette a honvédelmi törvényjavaslat intézkedéseinek a tűzoltóságot érintő rendelkezéseit és rámutat mindazokra a rendelkezésekre, amelyek folytán, ha a végrehajtási utasítás megjelenik, az önkéntes tűzoltóságnak nagy hátránya lesz. Ismertette a szövetségnek ez ügyben a m. kir. belügyminisztériumhoz tett előterjesztését. Elnökség a bejelentést tudomásul véve, felkérte az elnököt, hogy a végrehajtási rendelet kiadásánál igyekezzék a felterjesztésnek érvényt szerezni. Elhatározta továbbá, hogy a felterjesztést másolatban megküldi az Országos Légvédelmi Parancsnokságnak.



Vitéz Roncsik dr előadó bejelenti, hogy a hősi halált halt Sepentál Ferenc özvegyének az elnökség által megszavazott 1000 pengő segélyt ünnepség keretében nyújtotta át, amelyen megjelent Nemes József ezredes, Munkács város kormánybiztosa, a város tisztviselői kara és vitéz Zombory elnökségi előadó is. Elnökség a bejelentést tudomásul vette és elhatározta, hogy átiratot intéz Nemes József ezredeshez, amelyben megköszöni fáradozását és hogy lehetővé tette a megszavazott segélynek ünnepi keretek közt való átnyújtását.

Erdély Ernő dr előadó javasolta, hogy Széchenyi Ödön gróf születésének százéves évfordulója alkalmából a Konstantinápolyban pihenő hamvakat hozassa a szövetség Budapestre, kérjen a székesfővárostól díszsírhelyet és a Közmunkák Tanácsához tegyen előterjesztést, hogy a tűzoltólaktanya mellett levő Kunt utcát gróf Széchenyi Ödön-utcának nevezzék el. Elnökség a javaslatot elvben elfogadta és megbízta a szűkebb elnökséget az ügy előkészítésével azzal, hogy a legközelebbi elnökségi ülésen a felmerülő költségekről is tegyen jelentést.

Kathona dr előadó bejelenti, hogy Dévényi Endre makói tűzoltóparancsnok „Tömlő” című munkája elkészült, azt 2000 példányban kinyomatta a szövetség, a sajtó alá rendezést Erdély dr előadó végezte. Elnökség megállapította és utalványozta a szerzői tiszteletdíjat, a sajtó alá rendezésért pedig Erdély Ernő dr-nak köszönetet mondott. A könyv eladási árát 1 pengőben állapította meg.

Elnökség tudomásul vette, hogy Pécs város VII. fizetési osztályba sorolt tűzoltófőparancsnoki, Miskolc város VIII. fizetési osztályba sorolt főparancsnoki és Salgótarján megyei város IX. fizetési osztályba sorolt tűzoltóparancsnoki állásra hirdetett pályázatot. A betöltés ügyében döntés még nem történt.

Veszprém város polgármestere köszönő levelet intézett a szövetséghez azért, hogy a város díszpolgárának, néhai Óvári Ferenc dr-nak emlékét márványtáblán örökíti meg. Halász előadó jelenti, hogy a város az emléktáblát a tűzoltószertár falán óhajtja elhelyezni. Elnökség a bejelentést tudomásul vette és megbízta a szűkebb elnökséget, hogy az emléktáblát a városnak ünnepi keretek között adja át, amely alkalommal az elnökön kívül még két elnökségi előadó képviselje a szövetséget.

Borsod vármegye alispánja bejelentette, hogy nagyobb mennyiségű tűzoltószer beszerzést eszközölt. A beszerzett tűzoltószer átételére az Országos Tűzoltó-Szövetséget kérte fel. Elnökség a nagyobb-mennyiségű tűzoltószer beszerzését örömmel vette tudomásul.

Erdély dr előadó a német tűzoltóságok átszervezéséről megjelent új törvény rendelkezéseit ismertette. Elnökség elhatározta, hogy a német törvényt a

kódex megváltoztatása ügyében összegyűjtött iratokhoz csatolja.

Erdély dr javasolta, hogy a Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség pályázatán I. díjat nyert, Musza Ferenc által összeállított „A tűz a magyar költészetben és népszokásokban” című munkát a szövetség adja ki. Elnökség elhatározta, hogy mielőtt a kiadás kérdésében döntene, bizottságnak adja ki a művet megbírálás végett.

Erdély dr előadó javaslatára az elnökség elhatározta, hogy a törvényhatóságok területén előfordult tüzesetekről évenként felterjesztendő jelentésmintának módosítása ügyében a belügyminiszterhez felterjesztést intéz.

A m. kir. belügyminiszter március hó 16-tól május hó 20-ig terjedő időben járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam tartását rendelte el, amelynek támogatására felhívta a szövetséget. Elnökség a tanfolyam meghirdetését örömmel vette tudomásul és elhatározta, hogy azt — miként a multban — megértéssel támogatja.

Bihar vármegye főispánja Bojtor István ny. községségi jegyző, vármegyei tűzrendészeti felügyelő megbízatását visszavonta és vármegyei tűzrendészeti felügyelőhelyettesé vitéz Szép Sándor dr másodfőjegyzőt nevezte ki. Elnökség az ülés jegyzőkönyvében örökíti meg azokat a nagy érdemeket, amelyeket Bojtor István Bihar vármegye tűzrendészetének szervezése és fejlesztése ügyében kifejtett. Külön szaklapot indított és tartott fenn. A felügyelőtől fájó érzéssel vesz búcsút a szövetség elnöksége, de bízik abban, hogy a tűzoltóság érdekében továbbra is eredményesen fog közreműködni. Egyben kimondotta az elnökség, hogy az új vármegyei tűzrendészeti felügyelőhelyetteset üdvözli és munkájától értékes eredményt vár.

Erdély dr előadó javaslatára elnökség elhatározta, hogy a különböző tűzoltótanfolyamok hallgatói részére félárú kedvezményes vasuti jegy engedélyezése iránt kérelemmel fordul a kereskedelemügyi miniszterhez.

Elnökség elhatározta, hogy Szigetvári Erzsébet volt szövetségi irodai alkalmazott részére, méltányolva két és fél éven keresztül megbecsülést érdemlő munkásságát, fizetése hatheti összegének megfelelő végkielégítést állapít meg. Elnökség felhatalmazta az elnököt, hogy helyére új munkaerőt alkalmazzon.

Elnök javaslatára elnökség elhatározta, hogy az országos tűzoltótisztképző és járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam hallgatóinak módot kíván nyújtani a tűzoltóság munkásságának megismerésére, ezért a tanfolyam tartama alatt a hallgatók részére a Tűzrendészeti Közlönyt díjtalanul bocsátja rendelkezésre.

Dévényi előadó betérjesztette a tűzrendészeti felügyelői és tűzoltóparancsnoki jelentésmintákat. Elnökség elhatározta, hogy a mintákat 30—30 példány-

## Tűzoltófecs kendő-próbakészülék

### Pártos és Társa feszmérő- és hőmérőgyára

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség által előírt és jóváhagyott szabványosított kivitelben, gyártja műszerládával együtt igen jutányos árban:

Kispest, Üllői-út 78. Telefon 146-859

ban sokszorosítottja és véleményezésre megküldi az elnökségi tagoknak.

Dévényi előadó javaslatára az elnökség elhatározta, hogy a tűzoltószövetségi tagdíjnak a városi költségvetésekbe való felvétele tárgyában felterjesztéssel fordul a belügyminisztériumhoz.

Breznay előadó ismerteti, hogy a tűzoltóságot népszerűsítő költemény tárgyában legutóbb meghirdetett verspályázatra 152 pályamunka érkezett be. A kiküldött bizottság elnökének, Csathó Kálmánnak, valamint a bizottság tagjainak egyező véleménye szerint a beérkezett munkák egyike sem üti meg a mértéket, ezért a pályázatot meddőnek nyilvánították. Elnökség elhatározta, hogy az új pályázat meghirdetését függőben tartja addig, míg a „Tűz a magyar költészetben“ című munka kiadása ügyében véglegesen nem határoz.

Számvevő javaslatára elnökség elhatározta egy számlológép beszerzését.

Erdély dr előadó személyesen hívta meg az elnökség tagjait Győr város tűzoltószövetségének március hó 16-án tartandó közgyűlésére és az ezzel kapcsolatban tartandó bemutató gyakorlatra. Elnökség Rosta Géza és Breznay Imre előadókat küldte ki a bemutató gyakorlatra.

Horváth István kerületi tűzrendészeti felügyelő javaslatára elnökség elhatározta, hogy felterjesztéssel fordul a belügyminiszterhez a 180.000 B. M. számú rendelet oly módosítása iránt, hogy mindazok a törvényhatósági városok, ahol legalább hat tűzoltóttestület működik, önálló törvényhatósági szövetséget alakíthassanak.

Horváth István kerületi felügyelő ismertette azokat a nehézségeket, amelyek főleg a városokban az önkéntes tűzoltóttestületek fenntartása és újjászervezése tekintetében fennállanak. Javaslatára az elnökség elhatározta, hogy felterjesztéssel fordul a m. kir. belügyminiszterhez, amelyben kéri, hogy az országos tűzrendészeti járulékból ne csak a vármegyei, hanem a városi törvényhatóságokat is részesítse segélyben, amely összeget a város az önkéntes tűzoltóttestületek segélyezésére fordítson.

Vitéz Roncsik dr előadó a Felvidéken tartott legutóbbi szemléről számolt be és terjesztette elő javaslatait. Elnökség a jelentést tudomásul véve köszönetet fejezte ki vitéz Roncsik dr előadónak kiváló munkásságáért.

Kathona dr előadó ismertette a m. kir. honvédelmi miniszternek rendeletét, amelyben szabályozta az ünnepségeken az alakulatok felállási sorrendjét. Ez a rendelet még említést sem tesz a tűzoltóságokról. Javaslatára az elnökség elhatározta, hogy a belügyminiszterhez felterjesztést intéz, keresse meg a

honvédelmi minisztert a rendeletnek oly módosítása iránt, hogy a tűzharcosok után közvetlenül a tűzoltócsapatok következzenek.

Előadó által beterjesztett, szabályszerűen felszerelt királyi díszéremigényléseket az elnökség pártolólag terjesztette fel az illetékes hatóságokhoz.

Elnök, mielőtt az ülést bezárná, vitéz Kiss Lajos dr alelnököt spanyolországi tanulmányútjáról való visszaérkezése alkalmából meleg szavakkal üdvözlöi és egyben felkéri, hogy a legközelebbi elnökségi ülésen tartson előadást tanulmányútján szerzett tapasztalatairól.

Vitéz Kiss Lajos dr alelnök megköszönve az elnök meleghangú üdvözlését, kilátásba helyezte, hogy a legközelebbi elnökségi ülés alkalmából külföldi tapasztalatait ismerteti és az ott készített filmfelvételeket bemutatja. Tapasztalatai alapján nagy általánosságban vázolta a jövő irányelveit és különösképpen utalt e téren a műszaki mentés nagy fontosságára.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

### Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzöpénztárának elnökségi ülése Budapesten, 1939 március 11-én

Az elnöki széket Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, ü. v. elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Falussy titkár a mult ülés óta segélyben részesített tagtestületek tűzoltóinak névsorát és a részükre folyósított összegeket ismertette.

Segélyben részesültek: Prattinger János tűzoltó (Sopron) 126 P, Czár József tűzoltó (Kalocsa) 100 P, Kinzler Imre tűzoltó (Maglóca) 50 P, Blidár Tivadar tűzoltó (Medgyesháza) 190 P, Zsedényi Lajos tűzoltó (Magyargencs) 24 P, Bocsi István tűzoltó (Pétevársára) 16 P, Kecskés István tűzoltó (Sári) 60 P, Muli-ter László tűzoltó (Tiszaörs) 28 P, Makai Ferenc tűzoltó (Orosháza) 36 P, Krénusz Ferenc tűzoltó (Nagykanizsa) 24 P.

Elnökség a bejelentéseket jóváhagyólag tudomásul vette.

Falussy titkár ismerteti Krinzinger Ádám önkéntes tűzoltónak a Segélyzöpénztárhoz intézett kérelmét, amelyben két évvel ezelőtt előfordult tüzesetnél állítólag meghülés következtében szerzett betegségének gyógykezelési költségére segély kiutalását kéri. Elnökség annak megállapításával, hogy az illetékes parancsnokság a szóbanforgó tüzesetről megbetegedést két esztendeje nem jelentett és ez a bejelentés is a szolgálati út megkerülésével érkezett, a kérelmet teljesíthetőnek nem találta.

## GUSZTER RUDOLF

tűzoltószér és tűzoltólétra üzeme

**BUDAPEST, III, RÓMAI FÜRDŐ**

Telefon: 163-480

Készíti az összes tűzoltó szereket és létrákat a legolcsóbb áron.

Árajánlattel készséggel szolgál.

Falussy titkár ismertette, hogy ifj. Szabó István zagyarvónai önk. tűzoltó kérelemmel fordult a Segélyzöpénztárhoz, amelyben a múlt év tavaszán tűzoltói gyakorlat közben szerzett meghülésének gyógykezelési költségeit kéri. Elnökség annak megállapításával, hogy a szóbanforgó gyakorlatozás ideje óta az illetékes parancsnokság megbetegedést nem jelentett és ilyen irányú megkeresésre a parancsnokság választ nem adott és a bejelentést is a szolgálati út megkerülésével érkezett, a kérelmet teljesíthetőnek nem találta.

Falussy titkár jelenti, hogy a verebélyi járás főszolgabírája Svetz Lajos vajkai lakos részére, aki tűzoltásközben munkaképtelenné vált, a csehszlovák hatóságok által annak idején kiutalt rokkantsági segélynek a Segélyzöpénztártól való folyósítását kérte. Mivel nevezett a Segélyzöpénztárnak tagja nem volt, elnökség az alapszabályok értelmében a kérelmet teljesíthetőnek nem találta.

Falussy titkár jelenti, hogy Varga Mihály miskolci hivatásos gépkocsivezető 1938 december 26-án szolgálat közben balesetet szenvedett és orvosi vélemény szerint tűzoltói szolgálatra alkalmatlan. Elnökség arra való tekintettel, hogy a bejelentés nem az alapszabályokban előírt határidőn belül érkezett, továbbá mert a miskolci hivatásos tűzoltóság részére az 1938. évre szabályszerűen kifizethető segély már kimerült, a kérelmet teljesíthetőnek nem találta.

Elnökség Falussy titkár által a Segélyzöpénztár 1939. évi bevételéről és kiadásairól szóló jelentést tudomásul vette.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

## IDŐJÁRÁS

**Időjárás.** A február 15—március 15 közötti időszak időjárásának alakulása rendkívül érdekes volt. Egészen rendellenes módon február volt enyhe és tavaszias jellegű, míg március folyamán a tél második visszatérését kellett elszenvednünk. Február második felében a nagy esőhiány tovább folytatódott. Csak a hónap utolsó két napján kaptak az ország egyes vidékei kiadósabb esőt. A visszacsatolt Felvidéken november óta most első ízben volt olyan esőzés, amely a tűzkeletkezési esélyek csökkenése szempontjából figyelembe jöhet. Márciusban a légnedvesség és a légköri csapadék mennyisége sokkal kedvezőbb alakult. A hónap közepén az esőzést hóviharak váltották fel. Kárpátalja gyorsütemű megszállását a Honvédség a képzelhető legnehezebb meteorológiai körülmények közt hajtotta végre. A márciusi időjárásnak is volt azonban egy tűzkeletkezési szempontból igen veszedelmes vonása: a tavaszi szélviharok gyakran és félelmes erősséggel léptek fel. Legsúlyosabb szélviharok tomboltak az országban március 6—8-án. Leghevesebbek voltak a szelek a Dunántúl nyugati felében és a Balaton vidékén, valamint a Tiszántúl északkeleti szegletében és a Kárpátalján. A tavaszi időszak tűzvédelmi kérdéseivel és tűzrendészeti tanulságaival lapunk e számában külön értekezés foglalkozik. *Aujeszký László dr., egyetemi magántanár, m. kir. osztálymeteorológus.*

# HÍREK

## TŰZOLTÓNAPTÁR

Április 17-én kerületi tűzoltótanfolyam kezdete Budapesten.

Május 3-án kerületi tanfolyam kezdete Debrecenben.

Május 8-án kerületi tanfolyam kezdete Győrben.

\*

Felkérjük a tűzoltószövetségeket, tűzoltótestületeket és tűzoltóbajtársainkat, hogy közgyűlésük, tűzoltóversenyük, vagy jelentősebb tűzoltói megmozdulásuk időpontját a Tűzrendészeti Közlöny szerkesztőségének (Budapest, Bástya-utca 13) legalább három héttel az esemény előtt jelentsék be, hogy azt a fenti „Tűzoltónaptár“-ban közzölhessük.

SZERKESZTŐSÉG

Az országos szövetség irodájában hivatalos órát 9—13-ig és 15—18 óráig tartanak.

Az iroda arra kéri a szövetséget felkeresőket, hogy az országos elnök úrnál lehetőleg csak délelőtt jelentkezzenek.



**Antal János halála.** A régi tölgyek lassan-lassan kidőlnék, a régi tűzoltók lassan-lassan elhagynak bennünket. Antal János, a nyiregyházi önkéntes tűzoltóság örökös tiszteletbeli parancsnoka halálozott el március hó 21-én délután 1 óra 30 perckor 80 éves korában Nyiregyházán. 1886 március 1-én lépett be a testületbe, ahol nemsokára kitűnt ügyszeretetével, tűzoltóbajtársi szívével, szakismereteivel. 1896-ban Budapestre küldik az új gyakorlati szabályzat tanulmányozására, onnan hazajöve, csapatát begyakorolta s a milléniumi budapesti országos versenyen a csapat már első díjat nyer. 1900-ban részt vett a budapesti országos tűzoltótisztai tanfolyamon és tiszti oklevelet szerzett, utána szakaszparancsnokká választják. Egerben 1902-ben újra első díjat nyer csapata. 1904-ben oktató szakaszparancsnokból alparancsnokká választják s ebben a tisztségben szolgálja városát 1925-ig, amikor a testület parancsnokává lesz. 1905-ben Szegeden szerepelnek a nyiregyháziak s ismét első díjat nyernek, sőt megnyerik, mint legjobb csapat, a MOTSz nagydíját is. Ezen az eredményen felbuzdulva, Széchenyi Viktor gróf szövetségi elnök felhívására elhatározzák, hogy résztvesznek a milánói nemzetközi tűzoltóversenyen 1906-ban, amikor Breuer Szilárd fővárosi tűzoltóparancsnok tervei alapján készült versenygyakorlatot Antal János tanította be olyan fényes eredménnyel, hogy angol, francia és svájci csapatok előtt elhozzák az első díjat. Az egész Nagy-Magyarország ünnepli a nyiregyházi csapatot, annak parancsnokát lovag Konthy Gyulát és kiképzőjét, Antal Jánost, aki az 1912. évben üli meg 25 éves tűzoltói jubileumát s 1000 koronás alapítványt tesz a tűznél magukat kitüntetett tűzoltók segélyezésére. 1914-ben megkapja a koro-

nás arany érdemkeresztet a tűzoltóság fejlesztése érdekében kifejtett önzetlen munkásságáért. A háború alatt összetartotta a katonai behívások miatt meggritkult tűzoltókat és képzettségüket jóval az átlagon felül tartotta. A hivatásos tűzoltóság megszervezésével visszavonult az önkéntes tűzoltótöredék éléről, de egész haláláig minden tűzoltói megmozdulásba bekapcsolódott. Tevékeny részt vett Szabolcs vármegye tűzoltói életében is, mint annak éveken át volt tűzrendészeti felügyelője. Temetése március 21-én délután volt Nyíregyházán a tűzoltólaktanya udvaráról, ahol az egyházi szertartás után az Országos Tűzoltó-Szövetség nevében vitéz Roncsik Jenő dr elnökségi előadó búcsúztatta el, rámutatva hervadhatatlan érdemeire. Az önkéntes tűzoltótöredék nevében Tamáska Endre alparancsnok mondott beszédet, a még élő csekélyszámú milánói győzők nevében pedig Humenszky Ferenc vármegyei tisztviselő. Az elhunyt emlékét kegyelettel őrizzük meg.

**Szöke Benedek**, Heves vármegye tb. és a hatvani járás tűzrendészeti felügyelője, tisztségéről magas korára való tekintettel lemondott. A tűzoltásnak kiváló rátermettségű bajnoka vonul vissza kitűnően betöltött munkakörétől. Szöke Benedek nevét a magyar tűzoltóság aranykönyve őrzi meg és hirdeti a késői utódok számára, mint kell önzetlenül, becsülettel dolgozni a hazáért, a magyar nemzeti vagyonért, polgártársainak élet- és vagyonbiztonságáért.

A **Drávaiványi Önkéntes Tűzoltótöredék** 40 éve örökös és látja el hűséggel községének tűzrendészetét. A töredék lelkes gárdája rendszeresen tartja a nyári hónapokban gyakorlatait, a téli hónapokban pedig elméleti előadásokat. A jól képzett csapat a legutóbbi járási versenyen az ötös szerelésben második helyezést ért el. A legutóbb tartott ténemulatságának tiszta jövedelmét felajánlotta és elküldötte a „Magyar a magyarért“ mozgalom javára. Örömmel emlékezünk meg a szerb határszéli község tűzoltóságának derék működéséről és arról, hogy az elért eredmény a töredék tagjainak önfeláldozó munkásságán kívül Gajdon K. Gyula tűzoltóparancsnok vezetésének tudható be.

**Kerületi tűzoltótanfolyam Budapesten.** A 118.511—1938. V. B. M. számú rendelet alapján Budapesten az 5. kerületi tűzoltótanfolyam február 16-tól március 14. napjáig tartott. A tanfolyamra 50 hallgató lett felvéve, akik közül egy hallgató, balesett miatt, kimaradt a tanfolyamról, így a tanfolyamot 49 hallgató végezte el. A tanfolyam felügyelőjének állandó helyettese Némethy Károly dr tanácsnok volt, parancsnoka vitéz Kiss Lajos dr, főelőadó a hivatásos tűzoltóság tisztjei, valamint Lukács Zoltán dr vármegyei tűzrendészeti felügyelő és Tisza Vince főhadnagy az Iparügyi Minisztérium részéről. A most kiképzett 49 hallgatóval a Budapesten eddig tartott kerületi tűzoltótanfolyamokon már 242-en kaptak bizonyítványt. A vizsga befejezte után az előadók és a hallgatók bajtársi vacsorán vettek részt.

## Mátrai sisak-

Keresztény  
cég

és tűzoltószergyár  
Mátrai Antal és Társa rt.  
Budapest, Fehérvári-út 98

## Távirat

SZÉCHÉNYI VIKTOR GRÓF

őexcellenciájának

SZÉKESFEHÉRVÁR

Kegyelmes Urunk!

Ünnepi díszbe öltözik Magyarország tűzoltósága, amikor hivatott vezérét, több mint negyedszázadon át elnökét, tűzoltó-ügyünk igaz barátját Főméltóságú Kormányzónk kegye titkos tanácsosi méltóságra emelte.

Büszkén dobogó szívvel köszöntjük legfelsőbb kitüntetésre alkalmasból.

Szeretetiünk meleg biztosítását küldjük Nagyméltóságodhoz, érző szavainkból százezer magyar tűzoltó őszinte ragaszkodását és hitét, hogy ügyünknek továbbra is szerető irányítója lesz.

*Hirling Gyula*

m. kir. kormányfőtanácsos, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ügyvezető elnöke.

Méltóságos

Hirling Gyula úrnak

m. kir. kormányfőtanácsos,  
a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ü. v. elnökének  
Budapest

A jóleső szíves megemlékezést hálásan köszöni és kéri, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségben tömörült tűzoltó bajtársaknak, kiknek körében 37 évvel ezelőtt Egerben vette kezdetét közéleti pályája, meleg rokonszenvét és soha meg nem szűnő szeretét tolmácsolni szíves legyen.

Székesfehérvár, 1939 március 17.

*Széchenyi Viktor gróf sk.*

**Hévízi Tűzoltó-Üdülő** ez év május hó 1-ével nyílik meg. A főidényben a szobák ára: egyágyas napi 1.60 P, a kétágyas napi 2.60 P. Az elő- és utóidényben az árak olcsóbbak, és pedig május hóban egyágyas szoba napi 1 P, a kétágyas szoba 1.80 P. A főidény július 1-től augusztus 31-ig tart. A szobaárakhoz + 10 százalék kiszolgálási díj, + 3 százalék forgalmi adó és 22 fillér gyógy-zenedíj költségtöbblet járul. A napi háromszori étkezés 3 P és 3.60 P körül lesz. Bő étkezés, a legjobb helyen. Penziósok részére uzsonna 40 fillér.

**A Hatvani Tűzoltó és Mentő Egyesület közgyűlése.** Nagy érdeklődés mellett tartotta meg a Hatvani Önkéntes Tűzoltó és Mentő Egyesület székházának tanácsstermében a múlt hét folyamán lélekemelő évi közgyűlést Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, parancsnok elnöklete alatt. A közgyűlésen a teljes számban megjelent önkéntes tűzoltókon kívül részt vett a cukorgyári tűzoltóság, továbbá vitéz Tömösváry János dr járási főszolgabíró, Révész József m. kir. rendőrtanácsos, a község előjárósága, a képviselőtestület tagjai, az egyházi

és polgári hatóságok vezetői, a társadalmi egyesületek képviselői és a társadalom minden osztálya képviseltette magát a tűzoltóság közgyűlésén. A parancsnok elnöki lelkes és hazafias beszédében részletesen mutatott rá arra, hogy az ezeréves magyar földön egy új világ, egy országépítés munkája kezdődik s e történelmi átalakulásnak parancsa elől kitérni nem lehet, nem szabad, hanem ebből a hazafias és keresztény állameszme nemzetvédelmi munkájából a magyar haza minden fiának, így nekünk, tűzoltóknak is ki kell vennünk a magunk részét, fel kell építenünk a szentistváni birodalmat, a boldog Magyarországot. Teljes erővel kell szolgálnunk az édes magyar hazát és erős akarattal, lelkesedéssel kell előbbrevinni a tűzrendészet ügyét s áldoznunk kell a tűzoltóság magasztos eszméiért. A közgyűlés élénk tapsal honorálta a parancsnok hazafias megnyitóját, amely után a közgyűlés Mutschenbacher László dr alparancsnok által ismertetett 1938. évről vonatkozó összes jelentést egyhangúlag és köszönettel vette tudomásul, valamint vitéz Doktár Gyula építész-mérnöknek szertárossá való kinevezését. Több felszólalás után a közgyűlés az elnöknek élteútsévével ért véget.

**Az Újpesti Önkéntes Tűzoltótestület 1939. évi március hó 2-án tartotta rendes évi közgyűlését az újpesti hivatásos tűzoltóság laktanyájában levő hivatalos helyiségében.** A közgyűlést Pohl Sándor dr polgármester, a testület elnöke nyitotta meg aktuális szavak kíséretében, mely után szilágyi Németh Gyula titkár terjesztette elő évi jelentését.

Az 1938. év régen várt problémák megoldását hozta magával. Ami a magyar tűzoltóságot szakszerűségi szempontnál is jobban érdekli, Felvidékünk részbeni visszacsatolása volt, mely alkalommal az ottani tűzoltóságok elsőrendű feladatokat töltöttek be, úgy a rend fenntartásában, mint pedig a visszacsatolt területek ellen irányuló mindennemű erőszakos beavatkozás elhárításában.

Régen várt probléma oldódott meg a testület új alapszabályának jóváhagyásával is, melynek folyamataként a tisztviselői kar lemond megbízatásáról, hogy a testület a 180.000-es rendelet szellemében újjáalakulhasson. Az elnöki szék betöltését hivatalból a város polgármestere, Pohl Sándor dr látja el s ugyanígy hivatalból mint parancsnok, a hivatásos tűzoltóság vezetője, Jarmatzky Jenő okl. gépészmérnök, tűzoltófőparancsnok kerül a testület élére. Ezáltal az egy célért dolgozó két testület együttműködése még szorosabbá és egységesebbé válik, amely körülmény különösen légmentes szempontból igen fontos tényező. Ezzel Szabó István parancsnok megbízatása véget ér, amit a testület az új parancsnok személye iránt mutatkozó szimpátia és az egyéb előnyök mellett is szomorú szívvel vesz tudomásul. Reméli azonban a testület, hogy e változás miatt Szabó István nem szakad el a testülettől és értékes munkáját más beosztásában is tovább folytatja. A testület az 1938. év folyamán két matiné rendezett, amely 800—800 pengő tiszta bevétellel végződött, amit Hernády Árpád rendező kiváló érzékének köszönhet a testület. A bevételt a testület ruházatának és felszerelésének pótlására fordította, melyek közül kiemelendő egy autószer, világítási agregát és fényszórók beszerzése. A testület az év folyamán két parancsnoksági, hat választmányi ülést és egy rendkívüli közgyűlést tartott. A testület

parancsnoksága a Felvidék bevonulása alkalmával küldöttségileg Kassán, Ipolyságon és Léván képviseltette magát.

A titkári jelentés után a közgyűlés egyhangúlag alelnökké választotta Ládai Győző dr-t, titkárrá szilágyi Németh Gyulát, ellenőrré Együd Tibor dr-t szertárossá pedig Szabó Istvánt. Ezenkívül a közgyűlés Szabó Istvánt tb. parancsnokká választotta.

**Nagykőrös megyei város hivatásos és önkéntes tűzoltóságának jelentése szerint az elmúlt évben 22 tüzeset fordult elő a tavalyi 17 esettel szemben. A tüzesetekkel kapcsolatban 16 személy károsult. A tűzkárok összege 2356.30 P, melyből 1462.30 P biztosítás révén megtérült. A tűzoltóság kezelésében lévő VOME mentőautóval 301 esetben vonultak ki. A hivatásos és önkéntes tűzoltóság 225 ügyleti órát adott. A hivatásos tűzoltóság részére 29 elméleti előadást, 63 gyakorlatot, az önkéntes tűzoltóság részére 23 gyakorlatot, 10 összagyakorlatot és egy zárógyakorlatot tartott a parancsnokság. Telepengedélyezéseknél és egyéb helyszíni szemléknél 48 esetben működött közre és adott szakvéleményt a parancsnokság. Tűzveszélyes üzemeket és robbanó anyagokat tároló helységek ellenőrzése, a légmentes szolgálatosok kiképzése és az egyéb személyi és adminisztrációs ügyek képezték a parancsnokság munkáját. A hivatásos tűzoltóság létszáma egy parancsnok, egy szolgálatvezető és 15 tűzoltó, az önkéntes tűzoltóság létszáma pedig egy parancsnok, 2 alparancsnok, 2 szakparancsnok, egy segédtsiszt és 32 tűzoltó. Felszerelése három autófecskenő, két kismotorfecskenő, hat mozdonyfecskenő, két tolólétra, egy szerkocsi, egy mentőkocsi, három kihúzólétra, két fertőtlenítő kocsi és 51 gázálc. A tűzoltóság műkedvelő gárdája február hó folyamán szép erkölcsi és anyagi sikerrel adta elő Gács János alparancsnok rendezésében Csathó Kálmán: „Te csak pipáld Ladányi” című színművét. A Pestvármegyei Tűzoltószövetség által Nagykőrösön rendezett törvényhatósági tanfolyamon a parancsnokság szép eredménnyel működött közre. Október hó folyamán ismét megalakították az 1937. évben megszűnt tűzoltózenekart 20 fővel.**

**A Keceli Önkéntes tűzoltótestület parancsnokának jelentése szerint az elmúlt évben a község területén hét tüzeset fordult el. Belterületen három, külterületen pedig négy. A kár értéke becslés szerint 38.564 pengő, melyből biztosítás révén 29.681 pengő megtérült. A testület létszáma 70 fő. Felszerelése három egységes és egy nem egységes fecskendő, öt lajt, egy létrakocsi, egy kihúzólétra, három dugólétra, 371 méter nyomótömlő és különböző kisebb felszerelési tárgyak. Egyéni felszerelések: 80 öltöny nyári ruha, 46 darab jasszkatát, 62 öltöny posztó ruha, 136 darab sapka, 44 darab sisak. Tűzoltói szempontból megfelelő bővizű kút, valamint vízgyűjtő nincsen a község területén, a vízfordó lajtok száma kevés, valamelyest könnyít a helyzeten, hogy nyári időben minden udvarban kapitány víz van. A parancsnokság 19 elméleti előadást és 70 gyakorlatot tartott. A tűzoltóság tevékenyen kivette a részét a légmentes kiképzésekben és gyakorlatokon. Nagy veszteség érte a testületet Sefcsik József gépmester halálával, aki a testület megalakítása, 1893 óta lelkes tagja volt a tűzoltóságnak.**

# Hivatalos hirdetések

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadványai

### SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. . . . .	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók.)	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése . . . . .	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet, II. Alkalmazott rész . . . . .	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai . . . . .	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai . . . . .	1.— P
VIII. Dévényi Endre dr: A tömlő . . . . .	1.— P
Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása . . . . .	2.— P
Papp Ferenc: Tűzrendészeti közigazgatás kézikönyve, kötve . . . . .	22.— P
Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szerkezetek, fűzve . . . . .	5.— P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye . . . . .	10.— P
<b>SZABÁLYZATOK:</b>	
Gyakorlati szabályzat kivonata . . . . .	—30 P
<b>Önkéntes tűzoltótörségi alapszabály</b> . . . . .	0.20 P
Motoros fecskendők egységes gyakorlati szabályzata . . . . .	—50 P
Szolgálati szabályzat . . . . .	1.20 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat . . . . .	—60 P
<b>Alapképzési szabályzat</b> . . . . .	—80 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal . . . . .	1.— P
Éremszabályzat . . . . .	—60 P
E kiadványok 50%-os kedvezménnyel megrendelhetők tanfolyamok részére, azok parancsnoksága útján.	
Új gyakorlati szabályzat (Tervezet) . . . . .	2.— P
<b>FILLÉRES KÖNYVTÁR:</b>	
Benczur József dr: A közigazgatás szervezete . . . . .	58 fillér
Benedek: Építéstan . . . . .	54 „
Borsányi: Légoltalmi alapismeretek . . . . .	12 „
K. Császár Elemér: Építéstan . . . . .	88 „
Erdély dr: Versenyrendezés . . . . .	06 „
— — Tűzoltás szabályainak kiegészítése . . . . .	20 „
— — Vízszerezés és helyi ismeret . . . . .	30 „
vitéz Kiss Lajos dr: A közigazgatás szervezete . . . . .	90 „
Kéler Dénes: Gázvédelem, harcászok . . . . .	46 „
Konok Péter: Mechanika . . . . .	44 „
— — Géptan . . . . .	18 „
vitéz Roncsik Jenő dr: Vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők köteleességei és magatartásuk általában . . . . .	34 „
— — Tűzoltóparancsnok, tűzrendészeti felügyelő büntetőjogi felelőssége . . . . .	14 „
— — Telepengedélyezési eljárás . . . . .	14 „
— — MOTSz szabályai . . . . .	14 „
vitéz Szalay Lajos dr: Kézi tűzoltókészülék . . . . .	10 „
— — Kézi tűzoltóeszközök és készülékek . . . . .	06 „
— — Fizika és kémia . . . . .	18 „

— — Kémia . . . . .	32 fillér
Szilvay: Motorfecskendő ismertetése, működése, zavarai . . . . .	20 „
— — Vegyi és kézi tűzoltókészülék . . . . .	18 „
— — Angol dugólétra szerelése . . . . .	08 „
— — Műszaki mentés . . . . .	18 „
— — Tűzkísérleti állomásban lefolytatandó típusgyakorlatok . . . . .	10 „
— — Kismotorfecskendő szerelése . . . . .	14 „
— — Kishúzólétra szerelése . . . . .	06 „
Somorjai: Ügyvitel, leltár stb. . . . .	30 „
Teasdale Ottó: Ipartelepek és üzemek tűzrendészete . . . . .	36 „
Wunderlich: Színházak, mozik tűzrendészete . . . . .	36 „
Tömlőszerelés . . . . .	80 „
Jarmatzky: Vizsgakérdés . . . . .	14 „
Zsámbéky: Villamosság . . . . .	28 „
Az összeg a szövetség 23.297. postacsekkszámlájára fizetendő be. A jegyzetek árán felül a megrendelő tartozik a szállítási díjra 20 fillért előzetesen beküldeni.	

### TÖRVÉNYEK, RENDELETEK:

Tűzrendészeti törvény és végrehajtási utasítás (1936: X. tc. 180.000—1936. B. M. sz., 115.200—1938. B. M. sz.), kötve . . . . .	2.— P
Rendelet-tervezet a tűzveszélyes és lobbanó folyadékok tartására, raktározására és szállítására . . . . .	—30 P
<b>EGYÉB SZAKIRÁNYÚ KÖNYVEK:</b>	
Ortutay József: Néhai József főherceg élete . . . . .	3.— P
<b>Vitéz Roncsik Jenő dr: Gróf Széchenyi Ödön élete</b> . . . . .	5.— P
Vitéz Roncsik J. dr: A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 60 éves története . . . . .	5.— P

### NYOMTATVÁNYOK:

Járási tűzrendészeti felügyelő vizsgálati jegyzőkönyve darabonként . . . . .	—10 P
Fecskendő próbalap, motorfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Fecskendő próbalap, kézfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Díszokmányúrlap . . . . .	2.— P
Egyszerűbb . . . . .	1.— P
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez darabonként . . . . .	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban darabonként . . . . .	—40 P
Bőrburkolatban darabonként . . . . .	—80 P

### SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.	
Éremszalag —30, igazolványlap —30 P.	
Királyi díszérem kicsinyített mása . . . . .	—30 P
Az érmek ára és a tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. sz. postacsekken előre küldendő be.	

Megrendelhetők a MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG irodájában, Budapest, IV, Bástya-u. 13.



## A TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY ÁLLANDÓ ROVATA

### Rendeletek

A m. kir. honvédelmi miniszternek 88.025/eln. lgv. 1939. sz. rendelete a légitámadás elleni védekezésre igénybevett polgári személyek légoltalmi acélsisakja tárgyában.

A honvédelemről szóló 1939:II. tc. 140. §-ában kapott felhatalmazás alapján az érdekelt miniszterekkel egyetértésben a következőket rendelem:

#### 1. §.

A légitámadás elleni védekezésre igénybevett polgári személyek részére a fejet veszélyeztető légoltalmi szolgálat alatti viselés céljára, csak ennek a rendeletnek megfelelő légoltalmi acélsisakot (alábbiakban: sisak) szabad beszerezni.

#### 2. §.

A sisak rendeltetésének megfelelő kétféle kivitelben, „A” és „B” kivitelben, készül.

#### 3. §.

Az „A” kivitelű sisak szürkéskékre festett „35. M.” honvédségi sisak. Ez a sisak a tűzoltói szolgálatot végzők kivételével az 1. §-ban említett többi személy védelmére szolgál.

#### 4. §.

(1) A „B” kivitelű sisak az 1. §-ban említett személyek közül a tűzoltói szolgálatot végzők védelmére szolgál.

(2) A „B” kivitelű sisak a 3. §-ban leírt sisaktól az alábbi (3)—(5) bekezdésben foglaltakban tér el.

(3) A sisak fejrészére behorpadás ellen, erős alumínium lemezből préselt, négyágú, csúcsban össze-

futó taréjt kell szerelni. A taréj ágai egymással derékszöveget zárjanak. A taréjt a sisakra az ágak végébe ütött és a sisakon hátul és kétoldalt már meglévő három lyukba tolt sasszeggel úgy kell felerősíteni, hogy a taréj a sisakról könnyen levehető legyen.

(4) A sisakot a fejtől, hővezetés és áramvezetés ellen megfelelő módon (pl a belsejében alkalmazott és hézagos (Laticell) gumival párnázott bórsapkával), el kell szigetelni.

(5) Az állszíjat a sisak mindkét oldalán két-két ponton megerősített, vékony birkabőr hüvelybe burkolt 4 darab 72 mm hosszú és körülbelül 20 mm széles acélrúgóval kell a sisak falának belső felületén lévő abroncsszalagra felfüggeszteni.

(6) A jobb- és baloldali két-két acélrúgót egy-egy pontban egyesíteni kell.

(7) Az abroncsszalagra a felfüggesztésnek úgy kell elhelyezve lennie, hogy a két-két acélrúgó egyesítésével egyik rúgó se takarja el a fület, nehogy a szabad hallást (távbeszélő-készülék használatát) gátolja.

(8) Az acélrúgók egyesítési pontjainál kell az úgynevezett blankbőrből (marhabőr) készült 2,5—3 mm vastag és 20 mm széles két állszíjat felerősíteni. A bal arcra fekvő állszíj 240 mm, a jobb arcra fekvő állszíj pedig körülbelül 55 mm hosszú. A hosszabb állszíj végére körülbelül 20 mm × 7 mm belvilágú négyszögletes akasztót, a rövid végére pedig körülbelül 33 mm hosszú és 20 mm széles rúgós horgot kell szerelni. A hosszabb állszíjat annak megfelelő szabályozhatósága végett csusztatócsattal is el kell látni.

#### 5. §.

(1) Mindazok, akik a 3. és 4. §-ban leírt sisak iparszerű előállításával foglalkozni kívánnak, a sisakok rajzait, valamint a gyártás ellenőrzésére vonatkozó utasításokat a m. kir. honvédelmi minisztérium 2/r. osztályától térítés ellenében kapják meg.

(2) Csakis a m. kir. honvéd Központi Átvételi Bizottság (KÁB) átvételi bélyegzőjével ellátott sisakot szabad a m. kir. honvédelmi miniszter által megállapított áron kereskedelmi forgalomba hozni.

**Csonka János gépgyára** gyártja a

mindenhol bevált, tökéletes **tűzoltómotorokat!**

## 6. §.

Az 1. §-ban említett személyek az e rendelet hatályba lépésének napjáig már beszerzett, de a rendeletben foglaltaknak meg nem felelő sisakjaikat 1942 december 31-ig minden egyéb átalakítás nélkül légoltalmi sisakul használhatják, azonban a tűzoltói szolgálatot végzők fémsisakjaikat a 4. § (4) bekezdésében említett módon már most szigetelni kell.

## 7. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján hatályba lép.  
Budapest, 1939 március 18.

M. kir. honvédelmi miniszter

## Légoltalmi híradó

Vas vármegye Tűzoltó-Szövetsége február hó végén és március hó elején a vármegyebeli légoltalmi vezetők részére légoltalmi tanfolyamokat rendezett, amelyeken összesen 395 hallgató nyert kiképzést.

**Óvóhelyek víztartányai.** A nyilvános és magánjellegű légvédelmi óvóhelyek létesítésénél feltétlenül szükség van a vízvezetékétől független víztárolóra, különben az óvóhely berendezése nem megfelelő.

Ma már az összes műszaki követelményeket kielégítő célszerű ürtartalmú és alakú (300 literes négyzetes és 170 literes hengeralakú) tartányok készülnek azbesztcement anyagból. Ezzel a kérdéssel Pintér Béla, a székesfőváros vízműveinek mérnöke részletesen foglalkozik lapunk e számához csatolt mellékletében.

London légvédelmében jelentős szerepet játszanak a léggömbzárak. A léggömbzárak 600 kötött léggömb alkotja, a távolság a léggömbök közt 100—100 méter. A 600 léggömbbel 16 km átmérőjű kört tudnak kitölteni. A léggömbök töltésére hidrogént használnak.

Angliában elhatározták, hogy valamennyi első vonalbeli repülőgépet rádióirányításra alkalmas készülékkel szerelik fel. A készülékek felszerelését már meg is kezdték.

Az Egyesült Államok szakértői előtt új típusú ejtőernyőt mutattak be. Az új ejtőernyő esés közben tetszés szerint nyitható vagy csukható, miáltal a leszállás helyét az esés alatt tetszés szerint meg lehet választani. Az új találmánynak főleg az ejtőernyős csapatok kihelyezésénél van nagy jelentősége.

Dánia légvédelmi jelentősszolgálatának kiépítése befejeződött. 6000 polgári figyelőőrs bármelyik pillanatban feállítható. A figyelőszolgálat a szigeteken is tökéletesen ki van építve. A jelentések az ország bármely pontjáról 2—3 perc alatt beérkeznek a gyűjtő állomásra, ahol azonnal megkezdik a jelentések kiértékelését.

A berlini Auer-cég betétekre húzható füstszűrőt hozott forgalomba. A légoltalmi segélyosztigosok gázálarcuk szűrőbetétjén használják is már ezeket a füstszűrőket, mely tűzoltás közben megvédi a szűrőt a pernyétől, koromtól és az esetleg a rájutó vízsugár hatásától és így annak élettartamát nagyban növeli. A füstszűrő impregnált szövetből készült, varrás nélkül. Víz leperereg róla. A zsákszájában lévő rúgó segítségével tökéletesen felerősíthető a betétre. A zsákfenékén lévő alumínium gyűrű megakadályozza, hogy a zsák teljesen ráfeküdjön a betét nyílására. Ezáltal lehetővé tették, hogy nemcsak a zsák alsórésze szűr, hanem annak egész felülete. Az eltömődött zsák könnyen tisztítható és így újból használható. Élettartama igen hosszú.

Németországban külön rendelkezések biztosítják az óvóhely építési anyagok gazdaságos felhasználását. A legajánlatosabb óvóhelyanyag az acél, mely rugalmasságát és szilárdságát illetőleg is a legmegfelelőbb, továbbá az anyag esetleg máshol is igen könnyen felhasználható. A 3 mm falvastagságú acéllemezéből készült óvóhely 44 kg/mm<sup>2</sup> terhelést bír el. Egy 3 m magas, 5 m hosszú és 2.7 m széles óvóhely, mely 3.5 m mélyen a föld alá van építve, 21.914 kg terhelést bír ki. Más óvóhelyépítési eljárások: hullámlemezéből készült hengeralakú, acéllemezéből sarkosan összeillesztett megoldású óvóhely. Ajánlatos eljárás a pincehelyiségek tetőmegegerősítése hullám- vagy sima acéllemezekkel. Érdekes óvóhelyépítési megoldás: acéllapokat a tervezett óvóhely méreteinek megfelelő méretben bevernek a földbe, melyen belül a földet kiemelik, ezután készítik el a padozatot, majd a földemet.

Felelős szerkesztő: Lukács Zoltán dr

Felelős kiadó: Olty Antal

# MŰSZAKI ÉS VEGYIPARI Kft.

BUDAPEST, V, GÉZA-UTCA 1—3 \* TELEFON: 122-547, 120-940 és 125-697

Engedélyezett légoltalmi, gázvédelmi és tűzrendészeti szaküzlet

Szállít mindennemű tűzoltóberendezést és felszerelést.

Gázvédő gumiruha, csizma, kesztyű, tűzoltó-gázálarc, sisak, mászóöv, balta, magasnyomású tömlők, kötelek, létrák, légvédelmi gyakorló és oktató segédeszközök nagy raktára.

Kézi- és motorfecskenők



**Szállítunk**  
a hatósági előírásoknak megfelelő

**MÁVAG**  
GYÁRTMÁNYÚ

Telefon 133-394

Ismertetés  
felvilágosítás  
és ajánlat  
díjtalan

hordozható benzinmotoros és kézi működtetésű **fecskendőket, vízhordó- és öntözőkocsikat, tűzoltó- és locsoló autókat** a legjobb minőségben, megbízható és tartós kivitelben.

MAGYAR KIRÁLYI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK KERESKEDELMI KÉPVISELETE RT.  
BUDAPEST, VIII, MÚZEUM-KÖRÚT 18, II.

**KÖHLER ISTVÁN**

FECSEKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS  
TŰZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-  
fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és  
szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Alapítva 1896

Mindenemű tűzoltó-  
felszerelési cikkek  
raktárról kaphatók

**Mátrai Antal és Társa Rt.**

Gyár: Budapest, XI, Fehérvári-út 98. Telefon 256-085

Városi iroda: VI, Teréz-körút 22. Telefon 121-533

Gyárt: kézi- és motor-  
fecskendőket, minden-  
féle létrákat, motollá-  
kat, vízhordó és öntöző  
lajtákat, szerkocsikat

**FELTEN ÉS GUILLEAUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT  
kivánt méretekben és nyomásig.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 113. POSTAFIÓK. TELEFON: 258-880



Hazai  
gyártmány!

**MINIMAX**

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánszatokkal. Felvilágosítással szolgál a  
**MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST**  
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 128-781

**CORVIN ÁRUHÁZ RT.**

BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3

Mindenfajta  
Kérjen  
árjegyzéket

**tűzoltóegyenruhákat és  
felszerelési cikkeket**

**Dorner Béla, Székesfehérvár - Telefon 232**

a legolcsóbb  
árban szállít  
Alapítási év  
1898

**Budakalászi Textilművek Klinger Henrik Rt.**

Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 11.

Tűzoltósági cikkek gyártmányai:

nyers és ruggyantázott kender-nyomótömlők a legmagasabb légkörnyomásig, ugró- és takarópony-  
vák, mentőtömlők, összecsapható és merev tűzvédredek, impregnált csővezetőkabátok és nadrágok,  
csíkos övszövetek, mosózubbonny- és nadráganyagok. — Laktanyaberendezési tárgyak, u. m.:  
szalmazsákok, fejbánkosok, törülközők, lepedők, stb.

Hazánk legrégebb, több mint 121 éve fennálló  
**tűzoltószergyára**

## Seltenhofer Frigyes Fiai

Alapítva 1816

magy. kir. udvari szállítók  
**S o p r o n**

Legelső tűzoltószér-, kút-, szivattyú- és gépgyár, harang-, fém- és vasöntőde. A párisi világkiállításon nagy aranyéremmel, azonkívül sok arany- és ezüstéremmel, valamint díszoklevéllel kitüntetve. Gyárt: motorfecskendőket, kocsifecskendőket, különféle tűzoltószereket és felszereléseket. Kedvező fizetési feltételek és sokévi jótállás. Költségvetést és kiszállást díjmentesen eszközölünk.

## BOROS egyenruházat

**Tűzoltósági felszerelések,  
sapkák és egyenruhák**

Budapest, VIII, Baross-tér 6 (Fiumei-út sarok)

Régi, megbízható, olcsó cég.  
**Egyesületeknek előnyárak.**

Kedvező fizetési feltételek

**Egyenruhaszabóság és sapkaműhely**  
a helyszínen

## KISTÉTÉNYI WALTHER E.

BUDAPEST, IV, PETŐFI SÁNDOR-UTCA 6, FÉLEMELET

**Gyárt: érmeket  
rendjeleket  
jelvényeket  
tisztjelvédi díjakat**

A  
Magyar Országos  
Tűzoltó Szövetség  
éremszállítója

## Gazdák Biztosító

## Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

Telefon 187-870

Tűz-, jég-, élet-, baleset-, szavatossági, betöréses-lopás elleni, autó-, üveg- és állatbiztosítás. Képviselő minden városban és községben! Kartelen kívül!



## Magyar Kender-, Len- és Jutaipar Rt.

Budapest, V, Wekerle Sándor-u. 8

**Kívánságra  
szívesen szolgál  
megmintaíró  
áránlattal**

Tűzoltóság részére Szegeden a következő cikkeket gyártja:

**Kendertömlőt**  
minden méretben 30 atm. nyomásig  
**Vászonvedret**  
**Takaró- és ugróponyvát**  
**Vízmentes csővezető kabátot**  
**Tűzoltó ruhaanyagot**

**LAKTANYÁK RÉSZÉRE:**  
**Lepedőt**  
**Szalmaszádkot**  
**Törülközőt**  
**Vánkoshuzatot**

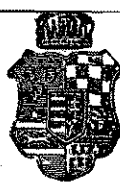
## „DRÄGER” oxigénes önmentők

Gyártja:

**Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugár Rt.**

G Á Z V É D E L M I O S Z T Á L Y A  
Budapest, V, Mérleg-utca 3 — Telefon 183-820

**Gázálarok,** mindennemű gázok ellen védő szűrőbetétek  
**Gázvédőruhák hólyaghúzó-gázok ellen**  
O x y g é n e s b e l é g z ő k é s z ű l é k e k  
**„Schröter“-féle gázkémlő készülékek**  
Ó v ó h e l y - l é g t i s z t í t ó k  
**Klór-mész-szóró targoncák**  
Fertőtlenítő készülékek gázálarokhoz, oxigénes önmentőkhöz  
**Gáz- és szilánkbiztos óvóhely-ajtók és vészkijáratok**



# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

POLGARI LÉG- ÉS GÁZOLTALOM

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség 23.297. számú csekk számlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV, BÁSTYA-UTCA 13  
Telefon: \*184-975, 184-976

Előfizetési ára egész évre 12 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkek, ha közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. belügyminiszter úr 126.278—1938. B. M. sz. rendeletével („Belügyi Közlöny” 1939. évi 5. sz.) a vármegyék, városok és községek számára

≡ TŰZOLTÓTESTÜLETEK A LAPOT TAGDIJ FEJÉBEN KAPJÁK ≡

## Szent Flórián ünnepén

A gyönyörű magyar tavasz virágdíszes, május havának negyedik napján ünnepli minden évben a tűz ellen küzdők lelkes serege védszentjének, Szent Flóriánnak ünnepét.

A diokleciáni keresztény üldözés alkalmából vértanu halált halt egykori római centurio — a későbbi Szent Flórián — ünnepe egyben jelképes határkövet jelent a tűz elleni küzdelem fejlődésének történetében, amikor módunkban van visszatekinteni és mérlegre tenni az elmúlt év vagy időszak eredményeit.

Négy esztendővel ezelőtt, 1935 május hó 4-én kapta a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége, az akkori belügyminisztertől azt a komoly ígéretet, hogy a Szövetség által hatvan esztendőn át sürgetett tűzrendészeti törvényt a közeljövőben az országgyűlés képviselőháza elé terjeszti. Az ezt követő évforduló idején pedig kihirdetést is nyert a tűzrendészet fejlesztéséről alkotott törvény, amely hivatva van új alapokra fektetni az egész ország tűzrendészetét.

Az évforduló között lepergett egy-egy év az alkotó munka jegyében folyt le s hozott újabb és újabb eredményeket. A tűzrendészeti törvény végrehajtásaként kiadott 180.000/936. sz. rendelet a tűzrendészeti törvény kereteit átfogó, minden részletre kiterjedő tartalommal egészítette ki. Megindult a tűzoltói szakképzés minden vonalon, az országos tűzoltótisztképző, a járás felügyelői, a kerületi és a törvényhatósági tanfolyamokon és ugyanolyan mértékben a testületek keretében is. A tanfolyamokról a szakképzett hallgatók serege rajzolt ki szerte az országban, hogy friss erővel, tenniakarással és komoly szakképzett munkával fejlesszék községük, városuk, járásuk, várme-

gyejük tűzrendészetét. A hivatalosan kiadott önkéntes tűzoltótestületi alapszabályminta alapján egyre-másra alakulnak át a régi, és létesülnek az új önkéntes tűzoltótestületek. Elkészült az új rendgyakorlati szabályzat és jóváhagyás alatt áll az új egységes gyakorlati szabályzat is.

Ennek az esztendőnek Flórián napjához fűződik a városi tűzrendészeti szabályrendeletmintának kiadása, amelynek a városok tűzrendészeti fejlődése szempontjából várható jelentőségét, úgy véljük, nem kell itt külön kiemelni.

De érzélem szerint az elmúlt év legjelentősebb eseménye mégis csak a húsz év óta elszakított Felvidéknek és Kárpátjának az anyaországhoz történt visszacsatolása volt. Kerekén másfélezer tűzoltótestülettel és sok-sok ezer tűzoltóval gyarapodott a magyar tűzoltóság. A Felvidéken időközben megtartott tájékoztató szemlék alkalmával kitünt, hogy a megszállás éve alatt az ottani tűzoltótestületek őrbástyái voltak a magyarságnak az elnemzettelenítő törekvésekkel szemben, a testületek tagjai pedig sohasem feledkeztek meg a magyar haza iránti hűségéről és e tekintetben szembeszállottak minden cseh erőszakkal.

A jól végzett munka örömeivel tekinthetünk vissza az elmúlt négyévi időszakra és megállapítjuk annak eredményes voltát. Az elért eredmények azonban kell, hogy új munkára ösztönözzenek, újabb jelentős eredmények elérésére.

A magyar tűzoltóság legközelebbi Szent Flórián-ünnepé akkor lesz teljes, ha a szépen fejlődő tűzrendészet eredményéből a Magyar Szent Korona országaiba tartozó tűzoltótestületek is kivétel nélkül részesülhetnek.

## A szekszárdi tűzoltók zászlajának ünnepélyes átadása Munkácson

Szekszárd város tűzoltói remek zászlóval ajándékozták meg a munkácsi önkéntes tűzoltótestületet. A „Hűséget hűségért“ feliratú nemzeti színű lobogót a munkácsi városháza dísztermében március hó 5-én adta át a tizenkilenc tagú szekszárdi küldöttség Pap Jenő dr, Szekszárd helyettes polgármestere, Bereznay István árvaszéki helyettes elnök és Török István tűzoltóparancsnok, helyettes vármegyei tűzrendészeti felügyelő vezetésével.

A díszgyűlésen megjelent Fekésházy Zoltán alispán, Diószeghy Erzsébet bárónő, a „Magyar a magyarért“ mozgalom munkácsi vezetője, Dudinszky Béla főszolgabíró és még sokan mások, úgyszintén a munkácsi tűzoltótestület tagjai.

A vendégeket, köztük Fekésházy alispánt, Nemes József ny. ezredes, Munkács város megyebiztosa üdvözölte, hangsúlyozta, hogy milyen jóleső érzés az, ha távolról testvérek jönnek látogatóba, mint ahogy most is történt. Tolna megye, Szekszárd város tűzoltói a Dunántúl üzenetét, üdvözlését hozták az ősi Munkácsra, amelynek nevében igaz szeretettel köszönti a testvéreket.

Jó helyre hoztátok a zászlót — folytatta Nemes megyebiztos —, jó helyre, mert a zászló hivatása az, hogy a nemzettestvéri együttérzést és összetartást ápolja. A január 6-iki események megmutatták, hogy az ajándékba kapott zászlónak nem itt van a végállomása, hanem tovább kell azt vinnünk, fel Vereckéig.

Ormos Endre városi főmérnök, tűzoltóparancsnok ismertette ezután a munkácsi tűzoltótestületnek a közelmúltban vitt szerepét, hangsúlyozva, hogy a múlt év október 27-én, az emlékezetes „ukrán-puccs“ leverésében a munkácsi tűzoltótestület tagjai igen eredményesen működtek közre. November 2—10-ike között a munkácsi tűzoltóság a polgárőrséggel együtt vigyázott a rendre, védte a lakosság érdekeit, január 6-ikán pedig az oroszvégi csata sebesültjeit szállította el a harc színhelyéről, sőt ugyanakkor Sepenthal Ferenc önk. tűzoltó személyében hősi halottja is volt.

Bereznay István vármegyei árvaszéki helyettes elnök válaszolt az üdvözlésekre magas szárnyalású, költői szépségű beszédben. Elmondotta, hogy egy csendes téli estén elhatározták, hogy zászlót készítenek s azt elhozzák a felszabadult testvérek közé. Vitéz Vendel István polgármester felesége jelmondatot adott, amit behímeztek a zászlóba: „Hűséget hűségért!“ Mihez legyünk hűségesek? Elsősorban az ezeréves édesanyához, Magyarországhoz. A tűzoltóhűségről beszélt ezután s a tűzoltó magasztos feladatáról, aki mindig az emberiségért küzd, dolgozik. Ezt az érzést akarták beleszőni a zászlóba.

Nagyon sokan kérdezték — folytatta Bereznay István —, hová visszük a zászlót? Őszinte leszek: amikor kiszálltunk a munkácsi állomáson, magam sem tudtam, miért jöttünk éppen Munkácsra? De amikor ma fennjártunk a várban, éreztem, hogy ide kellett eljöttünk, hogy a magyarok Istene küldött bennünket

Munkácsra. A vár fokáról láttuk, hogy jobbra-balra vannak hegyek, amelyek még nem a mieink. Elfelejtettem a húsz évet, magam előtt láttam a Molináribakát, aki itt járt Munkács, Ungvár környékén, az uzsoki hágón, a vereckei szorosban. Bajtársak! Hosszú húsz esztendő alatt nem hallatszott hang, ami annak idején bennünket Uzsokra, Vereckére vitt. Ma ez a hang él, csak meg kell hallani.

Bereznay István ezután az ezeréves haza határai között élő németek, szerbek, horvátok, magyarok és ruszinok bajtársi, testvéri együttérzéséről szólott, a magyar testvériségről, amely a Dunántúlt a Felvidékkel összeköti, majd kijelentette:

— Nem ingyen adtuk a zászlót. Hatalmas árat kaptunk érte, meggazdagodva térünk haza, visszük, hirdetjük Mecsekaljának a Kárpátok szent üzenetét: „Hűséget hűségért!“

A nagy tetszéssel és tapsviharral kísért beszéd után Fekésházy Zoltán alispán emelkedett szólásra, aki Bereg és Ugocsa közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék nevében köszönte meg a remek zászlót a szekszárdiaknak és a jelmondatot Vendel polgármester feleségének.

Munkács város tűzoltóságának és minden polgárának ugyanaz az érzés él a lelkében, mint a szekszárdiaknak — mondotta Fekésházy alispán — a hűség.

— Nemes József megyebiztos úr azt mondotta, hogy Szekszárd város tűzoltó testületének zászlóját tovább kell vinnünk Vereckéig. A következő felszólaló, Szekszárd város igen tisztelt képviselője azt mondotta, hogy ők is küzdeni akarnak e zászló alatt a Kárpátokért. En azt mondom, hogyha a haza más oldalán szólítanak bennünket — amikor a tolnavármegyeiek indul meg a küzdelem az elszakított területek felszabadításáért —, ott leszünk velük. Mert Bereg vármegye minden lakosa átérzi a zászlóra írt jelmondat jelentőségét, tudja, mivel tartozik:

Hűséggel hűségért!

Ezután Katrics József volt kárpátaljai országos tűzoltófőparancsnok mondott lelkes buzdító beszédet, majd kiadta a parancsot a zászló átvételére.

Katrics beszédében leszögezte, hogy Munkács megszentelt hely azóta, amióta Árpád apánk itt tartotta első pihenőjét Munkács a Zrinyiek és Rákócziak ősi fészke, magyar hazánk végvára, amely minden időkből kitermelte a maga hőseit. Köszönetét fejezte ki a szeretet legszebb jelképéért, a gyönyörű magyar zászlóért. Szent esküvel fogadta, hogy a zászlót soha el nem hagyják, alatta becsülettel megértéssel, magyar hazánk iránti hűséges szeretettel harcolnak, dolgoznak Nagymagyarország felépítésén.

A tűzoltózenekar, amely a díszterem karzatán helyezkedett el, a Himnuszt intonálta s a nemzeti ima zengő hangjai mellett ért véget a szép ünnepség.

A tűzoltóvendégek a munkácsi tűzoltókkal együtt végül a temetőbe mentek ki, s koszorút helyeztek el a hősi halált halt Sepenthal Ferenc önkéntes tűzoltó sírján.

## Vízszerezés a tanyavilágban\*

Irta: Bendefy László dr

Az alföldi tanyavilág vízellátása közüzemi víz tekintetében majdnem mindenütt egyik legnagyobb gondja hatóságainknak, de nem egyszer még az ivóvíz körül is kívánalmak merülnek fel. Helyszíni tanulmányaim alapján foglalom össze a tapasztaltakat és megpróbálom felvázolni azokat a lehetőségeket, amelyekkel mihamarabb segíteni lehetne a tanyák mai siralmas tűzvédelmi helyzetén.

Alföldi tanyavilágunk három jellegzetes települési csoportra osztható. Békéscsaba—Szarvas vidékén például soros település a divatos. A tagosítás utáni nyílegyenes dűlőutak mentén tanyasorok épültek 10—25 km hosszúságban. Szeged—Kiskundorozsma környékén ezzel szemben jelentős tanyaközpontok alakultak ki. Mindegyik felér egy-egy községgel. (Ilyenek: Átokháza, Kistemplom, Árpádközpont, Zsombó, Forráskút stb.) A magyar tanyavilág legjellegzetesebb települési formája azonban a szórványos település. Kiki ott építi fel tanyáját, ahol akarja. Ha tetszik, az út mentén, de talán még gyakoribb, hogy a földje közepén vagy legalább is a dűlőúttól távolabb. Rendszerint ott, ahol a földjén egy kis emelkedést talál, mert itt szárazabb helyre kerül a lakóház, szárazon marad a gazdasági épületek vályogfala. Megvagybiztonsági szempontból is előnyösebb, ha a tanya a dűlőúttól 50—100 méterrel beljebb épül.

Tagadhatatlan, hogy a szórványos tanyarendszernek van tűzrendészeti előnye is. A tanyavilág közüzemi vízellátása ma ugyanis szegényes. A legtöbb helyen nem kielégítő. Emellett a tanyák között a fecskendő is kevés. Legfeljebb a tanyaközpontokban akad itt-ott egy-egy máshonnét már kiselejtezett kézfecskendő. Hát ha sem vize, sem fecskendője, mivel védekeznek a tűzvész ellen a szerencsétlen tanyás-gazda?

A tanyaépületeket rendszerint körülvevő akác-sor, ha a fák eléggé dús lombzatúak, magában is elegendő biztosítéknak tekinthető arra nézve, hogy a tűz nem terjed a veszélyben forgó tanyánál tovább. Újabban divatossá kezd lenni az az elrendezés is, hogy a szalmakazlak raktározására szolgáló szérűskertet a tanyától távolabb hasítják ki és ugyancsak sűrű akáccsal veszik körül. Ezek az intézkedések azonban legfeljebb csak a tűz tovaterjedését akadályozzák meg részben vagy egészben, de a tűz oltását még semmivel sem mozdítják elő. Ehhez víz kell. Hogy állunk hát víz dolgában?

A tanya udvarán van egy kút. Néha csak 2—3 m mély, szürke, iszapos vízzel. Máskor a 20 m-t is meghaladja és a nehéz láncon két vödör felváltva emeli fel a kristálytisztá vizet. Sem egyik, sem másik nem ideális eset a tűzoltás szempontjából. De tegyük fel, hogy a kút megfelelő és a leszerelt fecskendő dolgozik is belőle vagy félóránig, amikor is a kút teljesen kimerül. A napi munkájára elszéledt tanyai néptől

\* Részlet a Bendefy L. dr szerkesztésében megjelenő „Közüzemi vízszerezés” c. munkából.

nem sokat remélhetünk az oltóvíz pótlása terén. De ekkor még mindig feltételeztük azt, hogy legalább fecskendő kivonulhatott a tűzhöz és próbálta menteni, ami menthető. Nézzünk azonban a dolog mélyére őszintén, igazán, hogy is fest az eset a valóságban.

Tanyarendszerünk körül bajok vannak. Nemcsak tűzrendészeti, hanem egyéb tekintetben is. A bajok csiráját maga a rendszer mai formája hordozza magában, az termelte ki. A tanyarendszer, azt mondhatnók, Alföldünk jellegzetessége, ha az Alföld határait a Cholnoky által megadott szigorú és tudományos módon értelmezzük.\* Ha pedig nem táj, hanem történelemszemléleti alapra helyezkedünk, azt látjuk, hogy a magyar tanyavilág nagyjában a törökök megszállta országrészekén fejlődött ki. Az oka nagyon kézenfekvő. A török megszállás igen sok vérvesztést jelentett a magyarságra. Sokan elestek a fiatal, erőteljes férfiak közül a harcok mezején, sok nőt, gyermeket lemészároltak vagy rabszolgául elhurcoltak a török seregek, ismét sokan elmenekültek a megszállt területről, így hát amikor másfél-százados megszállás után felszabadult, majdnem néptelen volt.

Az újratelepítés körül igen sok kifogást, helytelenséget említhetnénk fel, de ezúttal csak a településre vonatkozó észrevételeinket soroljuk fel. Az új telepes községeket természetesen a gyér úthálózat mentén jelölték ki, a régiak közül pedig csak azokat népesítették be újra, amelyek annyira-amennyire ép-ségben megmaradtak. Ennek az elvnek következtében a lakott községek igen messze estek egymástól és ez az állapot még ma is fennáll. Míg Dunántúlon 5—8 km távolságban következnek egymás után a községek, az Alföldön 18—25—32 km-es távolságok is vannak közöttük. Természetes, hogy ilyen távolságra földet művelni nem lehet, a földesgazdák kénytelenek voltak kiköltözni birtokaikra s ott vagy csak tavasztól őszig, vagy évenáti tanyázásra rendezkedtek be.

Igy állt elő az a helyzet, hogy ma, ha valakinek meghal a hozzátartozója például Árpádközpont tanya-körzetben, 27 km-t kénytelen gyalogolni vagy kocsizni

\* Cholnoky J.: Az Alföld felszíne. Földr. Közl. 1910. évf. 413—436. l.

Szállítunk

**MÁVAG** gyártmányú  
**LÉGOLTALMI- ÉS TŰZOLTÓ-  
ACÉLSISAKOKAT**

a 88.025. eln. lgv. — 1939. H. M. rendelet  
előírásainak megfelelő kivitelben

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VASGYÁRAK  
KERESKEDELMI KÉPVISELETE R. T.

Budapest, VIII, Múzeum-körút 18. :: Telefon: 133-394

oda és vissza, hogy Kiskundorozsmán az esetet az anyakönyvi hivatalban bejelentse, de ugyanezt az 54 km-es utat kell megtennie a gazdának egyetlen marhalevelért is. Gondoljuk el, milyen hihetetlen időrablással jár ennek az állapotnak fenntartása. De ha Árpádközpontban nagyobb tűz támad, a dorozsmai tűzoltóságnak is 27 km-t kell megtennie fogatos szerével, hogy a helyszínre érkezzenek. A majsai tűzoltóság hamarabb oda érkezhetnének, mert annak csak 14 km-t kellene megtennie, de ekkora távolságra már nem is feltétlenül köteles a szomszédos községbeli tűzoltóság kivonulni. Talán kirívó, de éppen nem egyedülálló az említett példa.

Ha tehát ilyen messzefekvő tanyaközponton vagy tanyasoron tűz támad, elővonszolják az esetleg közelben levő targoncás kézfecskendőt, ha pedig ez nincs, vödörrel sietnek a tűzhöz és hamisítatlan középkori kép tárul szemünk elé. Magányos tanyán a helyzet még elszomorítóbb. Ha egyedülálló tanya gyullad ki, annak sorsa ugyanaz, mint a tiszamenti késő kőkori, halászgató ősember kunyhójáé volt: a gazda kénytelen tehetetlenül szemlélni, hogyan válik hamuvá mindaz, amiért évek verítékét, szorgalmát, törődését áldozta. Mire oda érkeznek a segítség, akkorra már régen elégett mindene.

De tegyük fel, hogy kedvezőbb adottsággal rendelkezünk a tűzoltóság részéről. Vegyük példaként Orosházát vagy Békéscsabát. Mindkét városban pompás, korszerű motoros fecskendők vannak állandóan készenlétben, hogy oda robogjanak, ahol baj van. Míg vannak községek, ahol a toronybeli tűzör csak este a családjának meséli el, hogy délben a határ tulsó szélén, 20—25 km távolságban füstöt látott (mert ugyan minek is mondaná, mikor úgyszincs értelme a fogatos szerrel oly messzire való kivonulásnak), az orosházai vagy a csabai tűzörök azonnal jelentik, ha valami gyanúsat észleltek. Már el is hangzik a parancs, a motorok dübörögnek és a szerék a pompásan gyakorolt s fegyelmezett legénységgel máris kigördültek a szerház udvarából. Igen, de két nappal korábban ért véget egy párnapos eső s a nehéz motoros fecskendő úgy beleragad a dűlőutak sarába, hogy hat ökör kell a kivontatásához.

Az olvasó joggal borúlátással vádolja az író, noha ez a való helyzet. De tegyük fel most azt, hogy a motoroknak 15—20 perccel a tűzvész észrevétele

után valóban sikerült a helyszínen teremniök. Akkor jön az újabb baj: tízpernyi munka után a hatalmas Niagara-fecskendő kiszippantotta a kút összes vizét. Szerencsére van még a szomszédban egy kevés. Felhasználják tehát azt is, a harmadik szomszédét is, de elvégre a tömlőkészlet is határt szab annak, mennyire távolodhatnak a tűzvész helyszínétől.

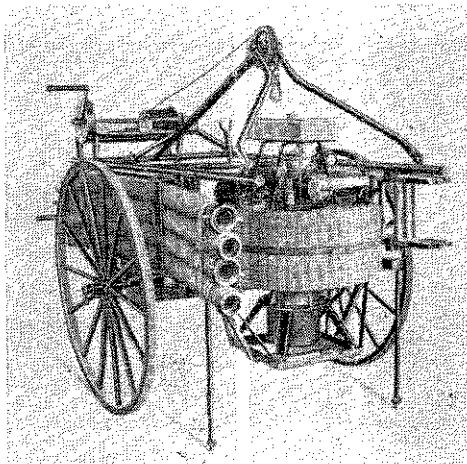
Látnivaló, hogy a mai tanyarendszer körül valóban bajok vannak és azokon sürgősen kellene segítenünk. A következőkben a segítség módjával és lehetőségeivel foglalkozunk.

\*

Ha jól átgondoljuk az előadottakat, be kell látnunk, hogy a helyzetkép egyoldalú javításával úgyszólván semmit sem érhetünk el. Átfogó, gyökeres átszervezésre van itt szükség. Olyan munkára, amely minden részletkérdésre egyforma gonddal kiterjed és minden szempont egyidejű figyelembe vételével igyekszik a bajokat orvosolni.

Az első és főteendő az volna, hogy meg kellene szüntetnünk a mai állapotokat és egyelőre elvileg szét kellene darabolnunk óriásivá nőtt községeink határait és olyan területű új községeket alakítanunk belőlük, hogy a jegyző, a tanító, a pap, az orvos, a bába stb. csak úgy elláthassa feladatát és elérhető távolságban legyen a tanyaiaknak, mint az újonnan megszervezendő és kiegészítendő községi tűzoltóságok is. Megjegyzem, hogy ennek az új községi beosztásnak, az új községek megteremtésének lehetősége éppen most, a tervbe vett és feltétlenül szükséges földosztással és telepítéssel kapcsolatban kevés nehézséggel lenne keresztülvihető.

Lehetséges, hogy az új község kezdetben csak úgy festene, mint ma például Sövényháza, ahol a község háza és a szomszédos orvosi lak minden, amit az utas a községből lát, mert az egész község csupa tanyából áll. Kilométerekkel odébb emelkedik a község temploma, a pusztaszeri emlékmű közelében. De ez nem baj. Ha van község háza, ha van templom, orvos és gyógyszertár, akkor letelepszik már kereskedő is, majd egy kocsikovács, egy cipész, asztalos, lakatos, kőműves is költözik a faluba és az új község lassankint megindul a fejlődés útján. A templom tornyában egy hadirokkantat tűzörként helyezünk el. (Találtam olyan községet, ahol a tűzörnek csakis



## EMAG-Szilvay

-rendszerű,  
szabadalmazott, hordozható, úszóra szerelt benzínmotoros centrifugál szivattyú-fecskendő.

Nincs szívótömlő  
Nincs légtelenítő berendezés  
Nincs szívóoldali hiba  
8 méternél nagyobb mélységből szállít vizet

Kútba ereszhető  
Vizen úsztatható  
Tűzcsapra csatlakoztatható  
Tartályra csatlakoztatható

Megfelel a 180.000/1936. B. M. sz. rendelet előírásának.

EMAG: Első Magyar Gazdasági Gépgyár r. t.,  
Budapest, VI, Váci-út 19. Telefon: 298-960.

nappal kellett vigyázni a toronyban. Ugyan miért?) A községháza közelében tűzoltószertárat építünk s abban megfelelő teljesítőképességű fecskendőnek adunk helyet. A férfilakosságból megalakult tűzoltóság megkezdi gyakorlatait. A tanyai népet is ráneveljük, megtanítjuk a szabályszerű tűzoltás módjára.

Gondoskodunk oltóvízről. Számításba vesszük a meglévő állapotot. Csoportos (bokros) tanyatelepülések nem ritkán természetes folyó- vagy állóvizek közelében létesülnek. Ha ez a helyzet, a rendelkezésre álló felszíni vizeket felhasználjuk céljainkra. Ha a szikes tó kicsiny volna és nem fedezné vízszükségletünket, közmunkával kibővítjük és vagy a kutakból vagy csapadékvízzel telítjük azt. A patak vagy folyó vizének felhasználására a korábbiakban számos módszert soroltunk fel.

Ha csakis kutak állanak rendelkezésünkre, valamely kedvezőtlen eset alapul vételével tervet készítünk a tanyasközség tűzvédelmére. Eszményinek tartanám, ha azt vennénk alapul, hogy annyi vizet biztosítunk a kutakban, amennyi a fecskendő táplálását 1—1½ órán át biztosítja. Ezt azonban ne úgy értelmezzük, hogy legyen egymás közelében 2—3 olyan kút, amely ennek a kívánalomnak eleget tesz, hanem vegyük számításba a víz vezetésére tartogatott tömlőkészletünk hosszát és annak megfelelő körzeteket jelöljünk ki s minden körzet központjában létesítünk annyi kutat, amennyi megszabott feltételünknek eleget tesz. Ha például vízvezetésre szánt tömlőink összes hossza 500 m, akkor egy-egy körzet átmérője 2500—1000 m, de inkább 900 m lesz. A víztároló kutakat (lásd korábban) a körzetek középpontjában kell kijelölnünk. Nem gondolok feltétlenül új kutakra, inkább magántulajdonban levő kutaknak közköltésen való megfelelő kibővítésére.

Az Alföldön kivételesen az a helyzet, hogy majdnem mindenütt sikerrel fúrhatunk fosszilis vízre. Nagyon célirányos megoldása lenne a tanyaközségek vízellátásának, ha alkalmas, viszonylagosan magasan fekvő területen mélyfúrást eszközölnénk és az így nyert fosszilis vizet nemcsak a fúrás közelében készített vízgyűjtőmedencében tárolnók, hanem az egyes körzetek középpontjában készített vízgyűjtőkbe is, egyszerű árokrendszerrel elosztanók. Tartasuk azonban szem előtt a fosszilis vízről mondottakat és főlegesen ne pazaroljuk el egy cseppjét sem annak.

De mindez ma még álom, ha bizonyos vagyok is abban, hogy a leírt folyamatnak igen rövidesen be kell következnie, mert a mai állapot már tarthatatlan! Azonban addig is, míg a mammut-községek feldarabolása bekövetkezik, meg kell oldanunk a tanyai tűzvédelem problémáját. A mai helyzet nagyon nehéz

ahhoz, hogysem gyökeres megoldást javasolhatnánk, mert nemcsak a vízellátás, hanem a nagy távolságok, a tűzvész késedelmes bejelentése, az utak gyenge állapota és a motoros szerek kevés száma egyaránt és külön-külön is nagy akadályt, nagy nehézséget okoznak az eredményes tűzvédelem terén.

Mindenek előtt el kellene látni bizonyos tanya-körzeteket fecskendővel és körzeti önkéntes tűzoltócsapatokat kellene szervezni külön parancsnokkal, akinek a maga körzetében önálló hatáskört kellene biztosítani. Ezzel egyidejűen a már kijelölt körzeteken belül a fentiekben előadottak szerint oltóvizet kell biztosítanunk. Emellett, hogy nagyobb tűzvész esetén ne legyenek csakis magukra utalva, a távbeszélő összeköttetést kell megteremtünk a körzetek és a központi tűzörség között. Lehetetlenség megindultság nélkül gondolnom arra, hogy amikor a tűzör látja fenn a toronyban azt, hogy valahol messze, a határban tűz pusztít, a 20 km-es messzeségből csak egy óra múlva ér oda a kerékpáros küldönc, hogy tudtul adja, tulajdonképpen hol és mi fogorog veszedelemben. Végül a központi tűzörségnek minél gyorsabb mozgáselehetőséget kell biztosítanunk, amit csakis motoros szerekkel és jó (kövezett) utakkal tartok megoldottnak.

Magyar hazánk mai területének majdnem feléről van szó. Iam proximus ardet Ukalegon! Ne késlekedjünk tovább a komoly, gyökeres megoldással!

## Meghívó.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Kecskemét thj. város Tűzoltó-Szövetsége folyó évi május hó 11-én (csütörtökön) 11 órakor tartja

### rendes közgyűlését,

ezt megelőzőleg pedig

### választmányi ülését,

a vármegyeháza kistermében.

A közgyűlésre, illetve választmányi ülésre a tagokat tisztelettel meghívjuk.

#### T á r g y s o r o z a t:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Az 1938. évi zárószámadás tárgyalása.
4. Tűzoltótanfolyamok és versenyek rendezése.
5. Szakirodalmi pályázatok kiírása.
6. Elnökségi indítványok.
7. Esetleges indítványok tárgyalása, amelyeket a közgyűlést megelőzőleg öt nappal az elnökséghez kell benyújtani.

Budapest, 1939 április 12.

vitéz Endre László dr sk.,  
alispán, elnök

Eötvös Tibor sk.,  
titkár h.

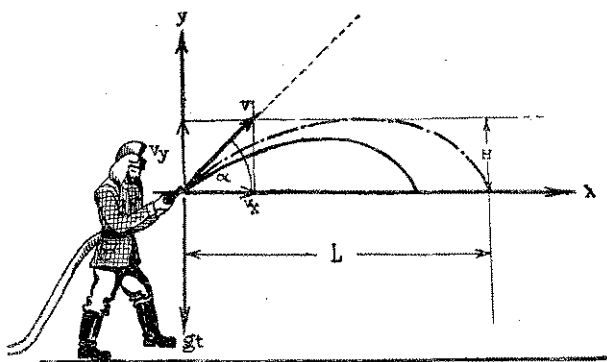
Mindennemű **létrák** és  
**tűzoltófelszerelések**  
beszerzési forrása  
**Metzker Ferenc**  
Budapest, XI, Horthy Miklós-út 35  
Telefon 456-363

# A vízszög

Írta: Müller Pál okleveles gépészmérnök,  
a VI. Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam hallgatója

## 1. A vízszögképzés

A lövőkét a vízszinteshez „ $\alpha$ ” szöggel elhagyó vízszög a „ $v$ ” sebesség irányában, az ábrán szaggatott vonal mentén a végtelenbe haladna, ha a föld tömegvonzása, továbbá a levegő ellenállása a vízszögárra nem hatna. A nehézségi erő következtében, légüres térben azonban a vízszög parabolapályán fog haladni, mely az ábrán eredményvonallal van jelölve.



A vízszög matematikai egyenletét megkapjuk, ha a sebességeket horizontális és vertikális komponensekre bontjuk és a „ $t$ ” idő alatt végzett utakat vizsgáljuk.

A horizontális irányban megtett út  $x = v \cdot \cos \alpha \cdot t$ .

A vertikális irányban megtett út  $y = v \cdot \sin \alpha \cdot t - \frac{1}{2} g \cdot t^2$ .

A két kifejezésből az időt kiküszöbölve nyerjük a vízszög egyenletét:

$$y = \operatorname{tg} \alpha \cdot x - \frac{g}{2v^2 \cdot \cos^2 \alpha} \cdot x^2$$

A sugártávolságot megkapjuk  $y = 0$  és  $x = L$  helyettesítésével:

$$L = \frac{v^2 \cdot \sin 2\alpha}{g} = 20p \cdot \sin 2\alpha$$

A sugármagasságot megkapjuk  $y = H$  és  $x = \frac{1}{2} \cdot L$  helyettesítésével:

$$H = \frac{v^2 \cdot \sin^2 \alpha}{2g} = 10p \cdot \sin^2 \alpha$$

A kifejezésekben szereplő „ $p$ ” a sugárcsőben mért túlnyomás atmoszférában.

Légüres térben a lövőkét elhagyó vízszög sebessége független a lövőke keresztmetszetétől, ami annyit jelent, hogy bármilyen lövőkét használunk is, a sugártávolság és a sugármagasság egy bizonyos nyomásnál ugyanaz. Táblázatba foglalva ezek az értékek a következők:

p = túlnyomás atm.	L = sugártávolság m.-ekben				H = sugármagasság m.-ekben			
	$\alpha = 30^\circ$	$\alpha = 45^\circ$	$\alpha = 60^\circ$	$\alpha = 90^\circ$	$\alpha = 30^\circ$	$\alpha = 45^\circ$	$\alpha = 60^\circ$	$\alpha = 90^\circ$
1	17	20	17	—	2,5	5	7,5	10
2	35	40	35	—	5	10	15	20
3	52	60	52	—	7,5	15	22,5	30
4	69	80	69	—	10	20	30	40
5	87	100	87	—	12,5	25	37,5	50
6	104	120	104	—	15	30	45	60
7	121	140	121	—	17,5	35	52,5	70
8	138	160	138	—	20	40	60	80
9	156	180	156	—	22,5	45	67,5	90
10	173	200	173	—	25	50	75	100

Levegőben, tehát a valóságban, a közeg ellenállása miatt az összes sebességek és így a befutott utak is jóval kisebbek lesznek, minél fogva a vízszög valódi pályája az ábrán teljes vonallal rajzolt úgynevezett ballisztikus görbe lesz, mely hasonlít a lövedékek pályájához. A levegő ellenállását az idézi elő, hogy a vízszög a közeg részecskéit részben maga előtt, részben pedig maga előtt félretolja, tehát azokat is mozgásba hozni kénytelen, másrészt pedig súrlódás keletkezik a víz és a levegő között. Az ellenállás

függ a vízszög keresztmetszetétől, alakjától, a sebesség négyzetétől. Bizonyos út után a vízszög tehát elveszti kötöttségét, fokozatosan szétszóródik, ami erős szélben még jobban fokozódik, sőt a szél ereje a sugár alakját is többé-kevésbé megváltoztatja.

A vízszögképzésnél nem szabad figyelmen kívül hagyni a lövőke szájnylását sem, annak tökéletesen simának, ütődéstől mentesnek és legömbölyítés nélkülűnek kell lenni. A szájnylás szűkítésekor kötöttebb



sugarat kapunk, de nagyobb csősurlódást és kevesebb vizet. Tűzoltás szempontjából a változtatható szájníylású lövőke a legmegfelelőbb, mert a szükségletnek megfelelő nyílás alkalmazható.

A valóságban elérhető sugártávolságot és sugármagasságot méterben, szélszélben, különböző nyomás- és lövőkeméretetek mellett az alábbi táblázat mutatja:

Nyomás atm.	L ö v ő k e m é r e t e k m m . - e k b e n																			
	10		12		14		16		18		20		22		24		26		28	
	L	H	L	H	L	H	L	H	L	H	L	H	L	H	L	H	L	H	L	H
3	22	16	23	17	24	18	26	19	27	20	28	21	29	22	30	23	31	24	32	24
4	24	18	25	19	26	20	28	21	29	22	32	23	33	25	34	26	36	27	39	29
5	26	19	27	20	28	21	30	22	32	24	34	26	37	28	38	29	41	31	44	33
6	28	21	29	22	30	23	32	24	34	26	37	28	40	30	42	31	45	34	49	37
7	30	22	32	23	33	24	35	26	37	28	40	30	43	32	45	33	49	37	52	40
8	31	23	33	24	34	25	38	28	40	30	43	32	46	34	48	36	52	39	54	43
9			34	25	35	26	40	29	42	31	45	34	48	36	51	38	54	41	56	45
10					36	28	41	30	43	32	47	35	49	38	52	40	55	42	58	46
11							42	31	44	33	48	36	50	39	53	41	56	43	59	47
12									45	34	49	37	51	40	54	42	57	44	60	48

A két táblázat összehasonlításánál szembevetendővé válik, hogy a levegőben történő mozgásnál sokkal kisebbek a sugártávolságok és a sugármagasságok, mint a légüres térben. Minél nagyobbak a nyomások és így a sebességek is, a veszteségek hatványozottabban növekednek a levegő ellenállása következtében.

## 2. A víz reakcióereje

Ha egy vízben álló csónakra kismotorfecskendőt helyezünk el és a csónak elejére csak oldalirányban mozgatható és a kismotorfecskendővel összeköttetésben álló fix sugárcsövet szerelünk fel, így működtetve a szivattyút, azt fogjuk tapasztalni, hogy a csónak a vízszaggal ellentétes irányban fog haladni. A sugárcső jobbra fordításánál a csónak balra fog fordulni és fordítva.

A mozgást a víz reakcióereje hozza létre. Minél nagyobb nyomással dolgozunk, a mozgás is annál nagyobb lesz. A víz reakcióerején alapszik még a fizikából jól ismert „Segner-féle kerék“, továbbá a reak-

ciós turbina, majd pedig a tűzoltás szempontjából igen nagy jelentősége van a víz reakcióerejének a kihúzás-, tolólétrák méretezésénél. A csővezető a létrán felfelé haladva vizet magával az üres tömlőt, majd felérve, a fix sugárcsőre erősíti fel. Midőn a víz a lövőkét elhagyja, a víz reakcióereje következtében a létra szemmel látható ellentétes irányú kilengést végez, mely a létra alátámasztási pontjára meglehetősen nagy forgató nyomatékot fejt ki.

A reakcióerő nagyságát abból a fizikai tételből számítjuk ki, hogy az erő impulzusa a mozgásmennyiség változásával egyenlő. Ezen tételből kiindulva, „d“ milliméter átmérőjű lövőkén „p“ atmoszféra túlnyomás alatt kiáramló vízszaggár reakcióerejét kilogrammokban a következő kifejezés határozza meg:

$$P = 0,0157 d^2 \cdot p$$

Különböző lövőkeátmérők és túlnyomások mellett a víz reakcióerejét kilogrammokban az alábbi táblázat mutatja:

Túl- nyomás atm.	Lövőkeátmérők mm.-ekben										
	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30
1	1,6	2,3	3,1	4,0	5,1	6,3	7,6	9,0	10,6	12,3	14,1
2	3,1	4,5	6,2	8,0	10,2	12,6	15,2	18,1	21,2	24,6	28,2
3	4,7	6,8	9,3	12,1	15,3	18,9	22,8	27,0	31,8	36,9	42,3
4	6,3	9,0	12,4	16,1	20,4	25,2	30,4	36,0	42,4	49,2	56,4
5	7,8	11,3	15,5	20,1	25,5	31,5	38,0	45,0	53,0	61,5	70,5
6	9,4	13,6	18,6	24,1	30,6	37,8	45,6	54,0	63,6	73,8	84,6
7	11,0	15,8	21,7	28,1	35,7	44,1	53,2	63,0	74,2	86,1	98,7
8	12,6	18,1	24,8	32,2	40,8	50,4	60,8	72,0	84,8	98,4	112,8
9	14,1	20,3	27,9	36,2	45,9	56,7	68,4	81,0	95,4	110,7	126,9
10	15,7	22,6	31,0	40,2	51,0	63,0	76,0	90,0	106,0	123,0	141,0

A táblázatban feltüntetett értékek csak vízszintes sugár esetére érvényesek.

# A tűz pusztításai Debrecenben

(Folytatás)

Írta: vitéz Roncsik Jenő dr

Az 1811. évi tűz volt a városnak utolsó nagy pusztulása, utána már csak az előbbieneket tekintve, kisebbszerű tüzek következtek, egyszerre csak 8—10 ház égett le, nagyritkán több, akkor is nádas házak.

Igy 1824 június 15-én a Csapó-utcai külvároson Nagy János perec-sütő házában a vigyázatlansága folytán tűz ütött ki, leégett még hét szomszédjának a háza, ezenkívül háromnak a tetejét lebontották. A diáktűzoltók masinája másfél órán át szakadatlanul dolgozott, de akkor elromlott, szerencse, hogy a tüzet éppen eloltották.

Az 1825. év tüzes év volt, pár nap leforgása alatt 6 tüzeset fordult elő, melyek mindegyike több házáldozatot kívánt. Március 20-án a Hatvan-utca végén 7 ház égett le, 21-én a Nagyúj-utcának a végén 6 házastelek, a szél a vásártéri sátorok közé is kivitte a tüzet, a diáktűzoltóság érdeme, hogy azok újra le nem égtek. Március 23-án a város Varga-utcai részén a Vay-ház körül (ma Deák Ferenc-utca 17) égett le 7 ház; a város összes fecskendői elromolván az előbbi tüzeknél, csak a diákoké működött, újra az övéké volt az érdem a város megmentéséért, ugyanezen a napon a Péterfiai újsoron is kigyulladt egy ól, de tovább nem juthatott, míg másnap a római katolikus templom szomszédságában égett le 5 ház. Április 5-én a városnak a Csapó-utcai részén 24 házastelek égett le 37 házzal s az összes melléképületeivel együtt a mai tűzoltólaktanya körül, amely ekkor a beteg katonák ispotálya volt s a leégéstől csak úgy lehetett megmenteni, hogy zsindelytetjét levették. Április 6-án a vargaszín égett le egészen, az oltás lehetetlen volt, mert a város összes kutaiból kiapadt a víz, illetve elhordták az előbbi tüzek oltására, amiért is a tanács elrendelte a városban levő összes kutak kikotrását.

A diáktűzoltók fáradhatatlan munkáját a városi tanács eddig rendszeresen csak egy-egy öreg cseber borral jutalmazta, most azonban 100 forint jutalmat küldött nekik. Hogy a tüzek ilyen arányokat ölthettek, annak, a tanács megállapítása szerint, az volt az oka, hogy még mindig sok a nádas ház, a gazon tűzfészek, a fakémények is igen nagy számmal vannak s a gazdák közül sokan a venyigét is a háztetőre rakták, amiért is elrendelte ezeknek a tarthatatlan állapotoknak a haladéktalanul való megszüntetését, persze hiába.

Az 1850-es években sorozatosan jöttek a kisebb tetőtüzek, az akkori nép azt rebesgette, hogy Csorba János polgármester maga gyújtogatott abból a célból, hogy a nádas házakat eltüntesse a városból. Természetes, hogy hozzá a gyanúnak még az árnyéka sem férhetett, de mivel igen erős kezű, kemény ember volt, sok volt az ellensége, mint a város nyakára ültetett polgármesternek s valószínűleg ellenségei költötték róla ezt a mesét, hogy ártsanak a jó hírnevének és gáncsolják a működésben. Most utólag meggondolva a dolgot, ha tényleg így lett volna, akkor bizonyára nem lenne ma Debrecenben egyetlen nádfelű ház sem.

A főiskolai diáktűzoltóság ettől kezdve különösen értékes szolgálatokat tett a városnak és a város lakosságának, habár néha-néha, amikor megsértve érezte magát, nem jelent meg a tüzeseteknél, vagy ha meg is jelent, csak mint néző.

Igy volt ez 1854-ben is. Csorba János polgármester a főiskolai tanári karhoz intézett levelében kifogásolta, hogy a diákság szokatlan nagy számmal vonul ki a tüzesetekhez s más, a tűzoltásban serénykedni akaró lakosokat a működésben meggátol, sőt a tűzoltást illetőleg, az ő intézkedéseit sem veszi figyelembe. Ha ez így megy tovább és a diákság nem tartja be az ő utasításait, valamint a tűzrendőri szabályokat, a jövőben a város a munkásságukat nem óhajtja igénybe venni. A diákság illetéktelen beavatkozásának vette a polgármester levelét és hallgatólag beszűntette a működését; a tüzeknél nem jelent meg, pedig egyik a másik után tört ki.

Június 30-án három tüzeset volt egymásután, a diákok csak mint nézők jelentek meg. A harmadik tűznél Buzás Pál, a tűzoltótársaság felügyelő tanára is jelen volt s egyik városi fecskendőre felállva, felszólította a diáktűzoltókat, hogy teljesítsék kötelességüket, buzdítván őket a munkára. Tényleg, a kötelességérzet nagyobb volt a diákok lelkében, mint a sértett hiúság, neki fogtak a régi lelkesedéssel a tűz eloltásához: tűzzel a tüzet — mint ahogy a jeligéjük mondja — s meggátolták, hogy tovább nem terjedhetett. Tettükért a polgármester írásban dicsérte meg őket. — Meg volt az elégtétel.

„Tett és teend nagyszerűket a tűzoltótársaság, csak hogy nem kell bántani, mert nagyon kényes portéka“ — írja a társaság akkori jegyzője.

1856 április 29-én a mai Homok-utcán a 40—60. számig terjedő házak égtek le; már 9 ház állott lángokban, mikor megérkeztek a diáktűzoltók s ahol a vész legnagyobb volt, ott foglaltak helyet fecskendőjükkel s ha a tűz csillapodott, mentek utána, mint a győzedelmes sereg az ellenségnek. A föld olyan forró volt, hogy a csizmája mindegyiknek elégett, hasznavehetetlenné vált, nem törődtek vele. A diákok kiérkezése után még két házba bekapott ugyan a tűz, de tovább nem terjedhetett, nem engedték a diáktűzoltók. A város tanácsa 60 forinttal jutalmazta meg munkásságukat. Az összes kar 3152 frt. volt, a tűz okát megállapítani nem lehetett.

Június 27-én a Kút-utca 38—46. és Nyíl-utca 41—49. számú házak égtek le, összesen 10, mind nádfedelesek; természetes, hogy a diáktűzoltóság volt a tűznél az első a fecskendővel, Buzás Pál tanár vezetésével, aki mindég oda rendelte a társaságot, ahol a legveszedelmesebb volt a helyzet, ezt követelte a diáktűzoltóság dicső multja és becsülete.

1858-ban ismét megsértették a diákok önrzetét és becsületét. Március 10-én a mai Egyház-tér 4. számú ház teteje gyulladt ki, a diákok a vizeshordókat mind a saját fecskendőjükhez akarták lefoglalni, ezt azonban Szöllősy városi tanácsnok megakadályozta, ezenfelül még a diákok saját vizeshordóját is

másfelé dirigálta, egy másik városi tisztviselő pedig méltatlankodásukra olyan kijelentést tett: „meg kell már törni egyszer a diákok hatalmát“, sőt más sértések is hangzottak el a diákok ellen, ők a sértéseket békésen tűrték, de mihelyt a tűz elharapódzása lehetlenné lett téve, rögtön mentek fecskendőjükkel. Az elnök lemondott, a tagok pedig bejelentették a társaságból való kilépésüket.

Április 19-én a mai Lorántffy-, Fazekas Mihály- és Pacsirta-utcán 12 lakóház, 16 istálló, 8 szín és 7 sertésöl égett le 10.056 frt. értékben; a diákok távartották magukat a tűzoltásától, bár Buzás Pál rimánkodva kérte őket a közreműködésre. Április 23-án délelőtt, éppen mikor Hajduböszörményben 299 ház égett le, Debrecenben is a Bárány- (mai Teleki-) utcán borzasztó szélben tűz ütött ki. A diákság jobbra mind elment, mint néző a látványra, a machinát (fecskendő) azonban otthon hagyták. A tűz hihetetlen módon kezdett terjedni, amit látva Buzás Pál: „Utánam fiúk!“ kiáltással megragadott egy idegen fecskendőt, példájával és lelkesítő szavaival a jelenlévő diáktűzoltókat is munkára serkentette, akik olyan kitartóan, lelkesen és erélyesen működtek, mint tették azt majdnem két évszázadon keresztül mindég. Nagy területen égtek már a házak, de mégis eredményes volt a munkájuk, megmentették a várost a további veszedelemtől. Ez alkalommal a mai Vigkedvű Mihály-, Teleki- és Homokkert-utcákon leégett 46 házastelek a melléképületekkel és pedig 48 istálló, 42 szín és 30 sertésöl, az összes kár 53.479 forintra rúgott és 357 családtag maradt hajlék nélkül. A tűz tovaterjedésének megakadályozása végett lebontottak 7 lakóházat, 1 istállót, 2 színt és 1 sertésólat.

1862 szeptember 5-én délelőtt 10 órakor újra megkonduáltak a vészharangok, a Kígyó- és Berek-utcákban szedte áldozatait az erős szél által szított tűz; 8 ház égett le. De még el sem volt teljesen oltva, az úszkös zsarátnokok még az udvarokon heverték, mikor a vészjelző harangok újra megszólaltak, a mai Simonffy-utcán támadt a tűz, ahol a 34—48. számú házakról átterjedt a Széchényi- és József királyi herceg-utcákra, az előbbin a 29—45, az utóbbin a 42—50. számú házakat, illetve a telkeken; összesen 17 utcai lakóépületet és 26 melléképületet semmisített meg. Mint máskor is szokásban volt, most is lebontottak a tűz terjedésének megakadályozása végett két malmot, egy háztetőt és több kerítést. A kár 47.084 frt. 25 kr-ra rúgott. Nagyon nehezítette a tűz oltását az, hogy az összes fecskendők felmondták a szolgálatot, a kutak ki voltak száradva, a szél mind jobban és jobban erősödött; a végső erőfeszítésig dolgozott nép azonban két óra leforgása alatt mégis elérte célját, megfékezte a dühöngő elemet.

1866 június 22-én délután háromnegyed 2 órakor a mai Homok-utcán Ecsedi Ferencné háza gyulladt ki s tőle a körülötte levő náddal fedett épületek, a Homok-utca 126—136, 133—141, a Nyíl-utca 132—

140. és 137. számú házak is, összesen 19, leégtek, 3 házat pedig lebontottak. A főiskolai diáktűzoltóság első volt itt is fecskendőjével, serényen és kitartóan dolgozott, olyan közel mentek a tűzhöz, hogy a puszta földön a forróság miatt nem tudtak állani, deszkákat raktak a talpuk alá s a tűzhöz közel levőket bajtársaik folyton vízzel locsolták, hogy ruhájuk meg ne gyulladjon s hogy ki tudják bírni a hőséget. A jelen volt és szintén szorgalmasan dolgozó timár ifjakkal volt egy kis összekoccanásuk, mert ők nemcsak a diákok fecskendőjébe akarták a vizet hordani, hanem más fecskendőkbe is. Ekkor azonban a tűz már el volt oltva s a diákok kifáradva, összefőve, talpig vizesen hazamentek; komolyabb dolog nem történt az összehozálkozásból. A diákok a tanácstól 30 frt., a timárlegények 15 frt. jutalmat kaptak.

1882 április 6-án, nagypéntek délutánján a Kakas- (ma Eötvös-utca vége) és Faragó-utcákon 9 ház égett egyszerre, az önkéntes tűzoltók négy fecskendővel vonultak ki s közrefogván a tüzet, kitartó munkával lokalizálták. A diáktűzoltóság ekkor már nem működött, 1880-ban a református püspök és a polgármester intézkedésére fel kellett oszlania, mert más képpen a sok pénzbe került önkéntes tűzoltóegylet szüntette volna be működését.

A diáktűzoltóság kedvence volt mindég a nagyközönségnek, míg az újonnan alakult önkéntes tűzoltóegylettel szemben igen nagy volt az ellenszenv. Sokszor voltak tüzeseteknél inzultusoknak kitéve. Szóval és tettel is bántalmazta őket a közönség, mely bennük nem segítőjét látta, hanem ellenségét. Erélyes hatósági intézkedéseknek és szigorú bírói ítéleteknek kellett jönni, hogy az önkéntesek megszabaduljanak a bántalmazásoktól és akadálytalanul működhessenek.

1891 június 8-án este fél 8 órakor az István gőzmalom ó- és újmalom épülete közé 1854-ben minden megelőző tűzrendészeti szabály mellőzésével épített kétemeletes raktár padlása gyúlt ki. A malmi munkások igyekeztek elfojtani a tüzet, de minden erőfeszítés hiábavaló volt; megjelent az önkéntes tűzoltóság is teljes számmal és fölvette a harcot a romboló elemmel.

Amíg megvolt a lehetősége, a munkások a raktár alsó helyiségeiből hordták kifelé zsákokban a búzát. aztán a zsákokat, ponyvákat, de a helyzet veszélyessé kezdett válni, beszakadtak a famennyezetes emeleték. A hőség óriási volt, a munkát abba kellett hagyni és csak az oltásra lehetett gondolni és arra, hogy a szomszéd ó- és újmalom épületebe bele ne kapjon a tűz. Derekasán működtek a tűzoltók, sikerült nekik a tüzet a raktárépület területére szorítani, amelyet azonban megmenteni egyáltalában nem lehetett. Bent égett az István malmok 12.619 métermázsa kész őrleménye, 7636 métermázsa búzája és 46.645 üres zsákja. Az égés harmadnap is tartott, a helyszínen állandóan 24 tűzoltó volt éjjel-nappal felváltva s dolgoztak szüntelenül. (Folytatjuk.)

**Csonka János gépgyára** gyártja a

mindenhol bevált, tökéletes **tűzoltómotorokat!**

## A megelőző tűzrendészet és a visszacsatolt Felvidék

Irta: *Benkó Dezső* önk. tűzoltótiszt, volt kisterenyei parancsnok

A múlt év június hó 29-én Fülek község nagy rémületére, harangkongás, tüzet jelző kürtök szava riasztotta fel a lakosságot éjjeli álmából: égett a zománcgyár, mely 2500 embernek adott kenyeret. Akkor még a kisterenyei önkéntes tűzoltóegyesületnek voltam parancsnoka, de mert szűkebb hazám mégis csak Fülek, nagy érdeklődéssel és elfogultsággal olvastam a napilapokat, várva a híreket.

Amikor legközelebb, még a cseh uralom alatt eljutottam Fülekre, érdeklődni kezdtem a tűz oka és keletkezése iránt.

Az első tűz oka, amelyet rövid időn belül újabb két tűz követett, a hatóság megállapítása szerint, ismeretlen volt, véleményem szerint gyújtogatás.

A második tűz, melynél már a salgótarjáni önkéntes tűzoltótestület is megjelent, szintén gyújtogatásból eredt, mert kétségtelen, maradtak még itt olyan emberek, akiknek fájdalmas a cseh demokrácia megszűnése. Nagyobb kár nem történt, de a lakosság lelkének nyugalmát éppen eléggé felizgatta.

A harmadik tüzeset 1939 február 12-én az esti órákban történt. Alig egy hete, hogy idehelyezett a kultuszminisztérium. Még a kisterenyei bajtársaimtól el sem búcsúzhattam, még nem jelentkeztem itt szolgálattételre a tűzoltótestületnél, amikor ismételen felhangzott a tűzriadó: ég a gyár!

Tanulmányozás, tapasztalatszerzés végett én is a helyszínre siettem és bizony menetközben láttam, hogy óriási lángnyelvek csapnak fel az ég felé. Ég az asztalosműhely, mondták az emberek.

A füleki tűzoltótestület tagjai kifogástalan rendben, kiváló szerekkel érkeztek a helyszínre. Rövidesen megérkezett a losonci tűzoltóság egy autószerrel, majd a salgótarjáni tűzoltóság kettővel. Én, mint polgári egyén, azonnal csatlakoztam Czirbesz István salgótarjáni parancsnokhoz, aki nekem régi ismerősöm, kiképzőm volt s vele bementem a helyszínre. A tűznek akkor már csak az utolsó parazsait lehetett látni, leégett az egyik épület kátránypapírtetőzete.

Mi megszoktuk, anyaországbeli tűzoltók, hogy nyitott szemmel járjunk, a hibákat észrevegyük, azt megmondjuk és meg is szüntessük.

Nem tudom, milyen intézkedések történtek az első két tüzeset után a megelőző tűzrendészetre vonatkozólag, én azt hiszem, hogy semmit nem tettek. Az asztalosműhelyben járva, igen szomorú dolgokat lehetett látni. Vasárnap volt, tehát üzemszünet. A faraktárban ládák, lécek, deszkák olyan össze-

visszaságban voltak összehalmozva, hogy ideálisabban el sem lehetne azt képzelni tűzkeletkezés szempontjából. A műhely tetőzete, oldala mindenütt vékony deszka. A fűtőtestek a legegyszerűbb bádogból vannak. Ez a műhely többszáz embert foglalkoztat, ennyi ember között mindenféle akad, tehát könnyelmű is. Amit kerestem, nem találtam. Sehol egy kézi oltószer, de még csak azt sem láttam, hogy a dohányzási tilalom ki lenne írva valahol. Nem tudom, ki volt az a lelkiismeretlen egyén, de kell, hogy hozzá nem értő ember legyen, aki az építkezési engedélyt erre a műhelyre megadta. Igaz, a műhely alatt folyik a patak, ez jól van deszkázva. Itt vannak ugyan nyílások a szívóvezeték számára, zománcgyárról van szó, veder is akad elég. Ez volt a szerencse most is, hogy az üres vedrekkel a gyár közelében tartózkodó emberek mindjárt határt tudtak szabni a tűz tovaterjedésének, különben a gyár jelentős része leégett volna.

Czirbesz bajtársammal érdeklődtünk, vajjon van-e a gyárnak vállalati tűzoltósága? Nincs! Valamilyen kocsifecskeendője van ugyan a gyárnak, de az kívül van elhelyezve, gondosan elzárva, nehogy valaki hozzáférhessen; természetesen, ha baj van, akkor ezeknek a helyszínrre való szállítása igen nagy időt vesz igénybe. Kiképzett ember sincs hozzá, mert én nem nevezem azt kiképzettnek, aki a fecskendőt csupán szerezni tudja és ezzel kimerült minden tűzoltói tudománya. Pedig a gyár nem számíthat arra, hogy a környék tűzoltói állandóan rendelkezésére álljanak, hiszen otthon is lehet baj.

Itt a megelőző tűzrendészet terén óriási a teendő!

Füleken van egy negyven főből álló önkéntes tűzoltótestület, melynek parancsnoka Zupkó Mihály. Lelkes tűzoltó, nagy érdemei vannak. Több mint egy emberöltőn keresztül vezetett immár a testület ügyeit jóban, de inkább rosszban. Rosszban, mert hiszen a húszesztendősi cseh megszállás alatt óriási munkát kellett neki végezni, hogy a magyar szellem megmaradjon a testület életében. Úgyes politikát kellett folytatnia, hogy oda csehek be ne tolokodjanak, mert azonnal következett volna a cseh vezényszó és ez a régi testület elvesztette volna magyaros jellegét.

De a szerek beszerzése is az ő érdeme. Igen sok jelentős város megirigyelhetné a füleki szertár állományát. Én úgy ismertem őt mindig, aki testület nélkül nem tud élni, aki inkább volt tűzoltó, mint bármi más!



### PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET

Alapítatott: 1839

Alaptőke: 20.000.000 P

Budapest, IV, Deák Ferenc-utca 5  
Magyarország legrégebb és legnagyobb takarékpénztára  
1 2 f i ó k B u d a p e s t e n

Sürgőny cím: Tresor

Tartalékok: 11.900.000 P

őrmester, Élő György őrmester, Horváth I. István csővezető, Márton Ignác segédcsővezető (budapesti hiv.).

Példaképpen álljon az ő egyénisége előttünk, fiatal tűzoltók előtt, mert ő megmutatta, hogyan kell felebaráti szeretetből önzetlen munkát végezni.

De dicséret illeti a testület minden tagját, már csak azért is, mert megmaradtak magyarnak, pedig a cseh megszállás alatt anyagi előnyhöz is juthattak volna, de ennek az ára a magyar vezényszó lett volna!

Az ilyen testület, melynek minden tagja kipróbált ember, megérdemli a hatóság részéről a támogatást, mert ezek tudják, hogy a tűzoltónak nemcsak a jelszava az, hogy „a kárt szenvedőnek hasznára lenni, nemzeti vagyont menteni“, hanem valóban meg is cselekszik azt.

## IDŐJÁRÁS

A március 15—április 15 közötti időszak télies jellegű volt. Március derekán az ország síkföldi részein is nap-nap után havazott. A légnedvesség százalékos értéke eközben igen magas értékszínten mozgott és így az éghető anyagok jólismert tavaszi kiszáradása nem következhetett be. Tűzvédelmi szempontból még kedvezőbbé vált a helyzet a hónap utolsó öt napján, midőn a délnyugati megyék kivételével az egész ország földjét rendkívül kiadós esők öntözték meg. Egyes területeken e néhány nap alatt közel egy métermáza víz zuhogott le minden négyzetméterre! Márciusban tűzvédelmileg kedvezőtlen időjárás csak néhány nagyon szeles napon volt: 16-án, 22-én, továbbá 28-án este és 29-én egész nap rendkívül heves szélvihar dühöngött. Március második fele végeredményben a tűzkeletkezés szempontjából aránylag igen veszélytelen időszakká vált, sőt a márciusi időjárás még az utána következő egy-két hét számára is lényegesen leszállította a tűzkeletkezést, illetve a tűzesetek gyors nagygyájlódásának esélyét.

A hónap fordulóján az időjárás tűzvédelmi szempontból lényegesen átalakult. A hideg, csapadékos időjárás helyébe magas léghőmérséklet és teljes szárazság lépett. A közelmúlt esőzéstől még erősen nedves talajt élénk széljárás szárított fel. Budapesten április első felének hőmérsékleti középértéke közel négy fokkal szárnyalta túl az évszaknak megfelelő normális hőfokot. Legmelegebb volt közvetlenül a húsvéti ünnepek előtt, midőn a hőmérséklet egész nyári értékekre szökött fel. Az ország déli részein 30 fokos hőség keletkezett, nagyszombat napján még Budapesten is 28 fok volt. A két húsvéti ünnepen sarkvidéki eredetű levegő szivárgott be az országba. Fokozatos lehűlés következett be: húsvét vasárnapján 25 fokos, húsvét hétfőjén 20 fokos, másnap csak 15 fok körüli volt a hőmérséklet csúcsértéke. A levegő páratartalma ezalatt még rohamosabban csökkent. Egy köbméter levegőben április hó 8-án délben még 13 gramm vízpára volt, de április 12-én hajnalban már csak 6 gramm. Így a kiszáradásra hajlamos anyagok és termények égési készsége erőteljesen növekedett. Az időszak utolsó két napján (április 14-én és 15-én) beállott száraz, meleg szirokkó-szél a helyzetet még tovább rontotta. *Aujeszky László dr* egyetemi m.-tanár, m. kir. osztálymeteorológus.

## HÍREK

### TÜZOLTÓNAPTÁR

Május 3-án kerületi tanfolyam kezdete Debrecenben.

Május 8-án kerületi tanfolyam kezdete Győrben.

Május 11-én Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Kecskemét thj. város Tűzoltó Szövetségének közgyűlése Budapesten, IV, Vármegeháza.

Május 28-án a Tűzoltó Üdülő ünnepélyes felavatása Hévízfürdön.

Május 28-án Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék nagyközi járásának tűzoltóversenye Kövegyen.

Szeptember 24-én Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék battonyai járásának tűzoltóversenye Mezőhegyesen.

\*

Felkérjük a tűzoltószövetségeket, tűzoltótestületeket és tűzoltóbajtársainkat, hogy közgyűlésük, tűzoltóversenyük, vagy jelentősebb tűzoltói megmozdulásuk időpontját a Tűzrendészeti Közlöny szerkesztőségének (Budapest, Bástyá-utca 13) legalább három héttel az esemény előtt jelentsék be, hogy azt a fenti „Tűzoltónaptár“-ban közölhessük.

SZERKESZTŐSÉG

Az országos szövetség irodájában hivatalos órát 9—13-ig és 15—18 óráig tartanak.

Az iroda arra kéri a szövetséget felkeresőket, hogy az országos elnök úrnál lehetőleg csak délelőtt jelentkezzenek.

**Kitüntetés.** A Kormányzó Úr Ófőméltósága Teasdale Ottó Budapest székesfővárosi tűzoltómásodfőparancsnoknak és Ausch Rezső Budapest székesfővárosi tűzoltófőparancsnokhelyettesnek a Magyar Vörös-Kereszt Egylet emberbaráti és nemzetvédelmi célkitűzéseinek megvalósítása érdekében kifejtett tevékenységük elismeréséül a Magyar Vöröskereszt érdemkeresztjét adományozta.

A magyar tűzoltóság előtt közismert a két kitüntetett tűzoltótisztnek kiválósága és hatalmas munkássága, melyet a tűzoltás, légoltalom és a Magyar Vörös-Kereszt Egylet emberbaráti és nemzetvédelmi célkitűzéseinek megvalósítása érdekében kifejtettek. A jól megérdemelt legfelsőbb kitüntetés, melyben a két kiváló szakember részesült, osztatlan örömet keltett az ország tűzoltótársadalmában. A kitüntetetteknek Hirling Gyula kormányfőtanácsos, ü. v. elnök úgy a saját, mint a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség jókívánatait meleghangú levélben tolmácsolta.

**Királyi díszérem.** A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén több mint negyedszázadon át teljesített különösen érdemes tevékenység jutalmazására alapított királyi díszéremet újabban a következőknek adományozta: Borbás József szakaszparancsnok, Kovács József szakaszparancsnok, Soós Gyula őrparancsnok, Szálas Dezső őrparancsnok (várpalotai önk.), Bayer Emil dr. tb. parancsnok, Rihó András őrparancsnok (alagi önk.), Raab József pénztáros (soroksári önk.), Major József őrparancsnok, Danyi Lipót őrparancsnok (cibakházai önk.), B. Nagy János tűzoltó (tiszaszöllösi önk.), Bíró Sándor

A Székesfehérvári Önkéntes Tűzoltó- és Mentőegyesület március 26-án Csitáry G. Emil dr polgármester elnöklete alatt tartotta évi rendes közgyűlését. Ambach Géza titkári jelentésében megemlékezett az egyesület házának városi tulajdonba történt átadásáról és az év során elhunyt egyesületi tagokról. Közölte, hogy tavaly a tűzoltók 12 elméleti és 44 gyakorlati órán át kaptak kiképzést mentésben és első segélynyújtásban is. A városban történt 25 tüzesethez vonultak ki. Az önkéntes mentőkre nagy feladatot róttak a Szent István év nagy ünnepei. Az ünnepek alatt 1711 esetben vonultak ki s állandó vasuti szolgálatot is tartottak. Rendes betegszállítás, segélynyújtás mintegy 1500 esetben fordult elő. A zárógyakorlatot október 23-án tartották meg, ekkor osztották ki a szolgálati érmeiket is. A tartalmas jelentésért Csitáry dr elnök a közgyűlés nevében is köszönetet mondott. Ezután Simon Sándor ügyvezető elnök referátuma alapján elfogadták az új alapszabályokat. Az új tűzrendészeti törvény értelmében önkéntes tűzoltó- és mentőegyesület helyett csak tűzoltóegyesület lesz. A mentők munkájukat természetesen tovább folytatják. A terv az, hogy a tűzoltóegyesület keretében mentőosztályt állítanak fel. A számvizsgálók jelentése nyomán a közgyűlés a felelős számadóknak megadta a felmentvényt és a költségvetést elfogadta. Süveges István és ifj. Lits Ferenc szomorúan állapították meg, hogy e fontos egyesületnek csak 400 tagja van. Indítványozták, hogy valami módon, sajtópropagandával, agitációval a tagok számát növeljék. Az indítványt a közgyűlés lelkesen elfogadta. Most az üresedésben levő tisztviselői állásokat töltötték be. A lemondott Takács Sándor dr mentőparancsnok utóda Kő Antal dr lett, mentőparancsnok Kristóf László dr, szertáros Kuklenyék Ödön, segédtsizt Latzó Ferenc, tűzoltószertáros Starkbauer Lajos, az elhunyt Konrád Kálmán helyébe választmányi tag Bencsik Péter. Végül a „Simon Sándor-alapítvány“ kamatait osztotta ki Simon Sándor az arra érdemes tűzoltók közt. Szép beszéd kíséretében adta át Csitáry G. Emil dr a negyvenéves szolgálati díszérmet Simon Sándornak, akinek személyétől a mintaszerűen fejlett és tökéletes fehérvári tűzoltóintézmény úgyszólván szétválaszthatatlan. Simon Sándor meghatottan köszönte meg az elismerést, a szép díszérmet s ígérte, hogy a jövőben is lelkesen dolgozik a fontos intézmény fejlesztése érdekében.

A hivatásos tűzoltóság 1938. évi költségvetésében tűzrendészeti személyi járandóságok címén 45.082 P, tűzrendészeti dologi kiadások címén pedig 49.705 P, összesen 94.787 P volt beállítva. A személyi járandóságok cím alatt 4757.11 P, míg a dologi kiadásoknál 2290.97 P megtakarítás mutatkozott. A személyi járandóságoknál mutatkozó nagy megtakarítást az okozza, hogy a tűzoltófelügyelői állás csak március óta van helyettesítés útján betöltve és 1937 végével nyugdíjazás folytán megüresedett két tűzoltói állást csak októberben töltötték be. A többi rovatok alatt elért megtakarítást az okszerű takarékoság eredményezte. A bevételi oldalon költségel-

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a vármegyék alispánjaihoz és városok polgármestereihez az alábbi meleghangú levelet intézte:

Méltóságos

Alispán úr! Polgármester úr!

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség évtizedes álmát valósította meg, amikor Hévízen üdülőt létesített, ahol a leggyakoribb bajtársaink gyógyulást. Az üdülő ünnepélyes felavatását pünkösöd vasárnapjára, május hó 28-ára tervezzük. Nagyon jól esnek Szövetségünknek, ha a törvényhatósági tűzoltó-szövetségek vezetői s a tűzoltótestületek parancsnokai a felavatáson megjelennének. A költségek olcsóbbá tétele céljából napi 6 pengő 10 filléres penziót biztosítottunk, melyben a kiszolgálási díj is bennfoglaltatik, szállással és háromszori étkezéssel, Ezenfelül csak az útiköltség terhelné a megjelenteket. Mivel pedig szombaton (27-én) együttesen utaznánk Budapestről, a III. osztályú vikendjegyet is használhatjuk. Megjegyezzük még, hogy családtagokat is szívesen látunk s részükre is biztosítjuk a kedvezményes ellátást.

Mély tisztelettel arra kérjük Méltóságodat, tisztelje meg Szövetségünket az üdülő felavatási ünnepségén nagybecsű megjelenésével, egyben pedig szíveskedjék erre a vármegye tűzrendészeti felügyelőjét kiküldeni.

Kérjük Méltóságodat, hogy hozandó határozatáról, megtisztelő megjelenéséről és a kiküldött nevével Szövetségünket legkésőbb május hó 18-ig értesíteni kegyeskedjék, hogy a megjelentek kellő ellátásáról gondoskodhassunk.

Előre is őszinte örömeinknek adunk kifejezést, hogy Méltóságod intencióinkat megértve, avatőünnepélyünket megjelenésével megtiszteli s egyben vármegyei tűzrendészeti felügyelőjét kiküldi.

Budapest, 1939 április 24.

Hirling Gyula sk.,  
m. kir. kormányfőtan., üv. elnök

Falussy Károly sk.,  
titkár

irányzat 14.275 P, előírás 14.213.58 P volt. A nagy bevétel a selejtezett tűzorségi lovak eladásából származik.

A debreceni kerületi tűzoltótanfolyamra 45 hallgató vétetett fel, de ezek közül 11 katonai szolgálatra vonult be, így a tanfolyamot 34 hallgató végezte el. A hallgatók közül 20 a cseh megszállás alól felszabadult Felvidékről, Zemplén vármegyéből való volt. Vármegyénként a hallgatók a következőképp oszlottak meg: Zemplén 22, Borsod 7, Hajdu, Szabolcs, Bihar, Szatmár és Jász-Nagykun-Szolnok 1—1. A tanfolyam záróvizsgálója április hó 5-én volt, amikor a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség nevében Erdély Ernő dr elnökségi előadó intézett beszédet az új tűzoltótisztekhez, a beszédre Szántai Kiss János muhi tanító, tanfolyamhallgató tett fogadalmat, hogy

**Iroda- és Lakberendezési K. f. 1.**

**UNIVERSAL**

**Budapest, VII, Wesselényi-u. 8-10**

**Telefon 137-842, 135-869**

**Új és használt bútorok  
Szőnyegek  
Irodaberendezések**

**Eladás**

**Défel**

**Csere**



visszatérve községeikbe, mindent megtesznek a tűzoltóságok és tűzrendészet fejlesztésére. Horváth Imre hernádkaki tanító pedig ékes rigmusokba szedte a tanfolyam előadóit és hallgatóit s a humor szemüvegén keresztül világitotta meg a háromhetes tanfolyam emlékeit. A következő tanfolyam május hó 3. napján kezdődik, a tanfolyamra felvetteknek május 2-án délután 3—7 óra között kell jelentkezniük Debrecenben a tűzoltófőparancsnokságon.

**A hévízi üdülő felavatása.** Szövetségünk elnöksége elhatározta, hogy a hévízi üdülő felavatását május hó 28-ára, pünkösdvasárnapra tűzi ki, mely alkalommal házavató ünnepséget tart. Felhívjuk a bajtársakat, hogy részvételi szándékukat legkésőbb május hó 18-ig szövetségünk elnökségénél jelentsék be. A bejelentéssel kapcsolatban közöljük, hogy a tagok és hozzátartozóik részére személyenként napi háromszori étkezéssel 5 P 50 filléres penziót és elszállásolást biztosítunk, melyhez 10 százalék kiszolgálási díj is jár. A bejelentéssel egyidejűleg kérjük postautalványon a díjnak beküldését. 1. A bejelentésnek tartalmaznia kell a tűzoltótöteletti tag levét. 2. Melyik családtagját hozza még magával. 3. Milyen szobát kíván (egy-, két- vagy háromágyas). A szövetség elnöksége 27-én, szombaton délután a kiránduló-vonattal indul Budapestről és 29-én este a kiránduló-vonattal jön vissza. A vasútra kedvezményes olcsó víkendjegyek is érvényesek. A vasúti jegyet mindenki maga váltja meg. Akik nem Budapestről, hanem közvetlenül tartózkodási helyükről indulnak, lehetőleg olyan vonattal jöjjenek, hogy a szombat esti közös vacsorán már résztvehessenek. A penzió szombat esti vacsorával kezdődik és a hétfői déli ebéddel végződik.

**Hévízi Tűzoltó-Üdülő** ez év május hó 1-ével nyílik meg. A főidényben a szobák ára: egyágyas napi 1.60 P, a kétágyas napi 2.60 P. Az elő- és utóidényben az árak 30 százalékkal olcsóbbak. A főidény július 1-től augusztus 31-ig tart. A szobaárakhoz + 10 százalék kiszolgálási díj, + 3 százalék forgalmi adó és a főidényben 40 fillér, elő- és utóidényben 22 fillér gyógy- és zenedíj költségtöbblet járul.

**Kerületi Tűzoltó Szaktanfolyam Győrött.** Nagy látogatottság és élénk érdeklődés mellett fejezték be április 2-án a Győrött tartott kerületi tűzoltótanfolyamot, amelyen először voltak a felvidéki tűzoltótöteletek kiküldöttei jelen. A záróvizsgán a hatóságok képviselői nagy számmal vettek részt és a látottak felett meleg elismerésüket fejezték ki. A tanfolyam parancsnoka Erdély Ernő dr főparancsnok volt, előadói: vitéz Roncsik Jenő dr debreceni tűzoltófőparancsnok, vitéz László Árpád nyiregyházi tűzoltóparancsnok, Somorjay István budapesti tűzoltóparancsnok, Hille Ferenc ny. vezérkari ezredes, a hadtestparancsnokság kiküldöttei közül Sedéry alezredes, Szumrák őrnagy, Kelemen főhadnagy, továbbá Brantl La-

jos plébános, Kő Miklós dr. c. törzsorvos, Tallián József rendőrfelügyelő és a hivatásos tűzoltóság tisztjei, Schneider Ede vármegyei tűzrendészeti felügyelő, Peredy István parancsnok, Szabó Dezső tiszt, Gallyas Kamilló mérnök, Vaskó Kálmán tűzrendészeti felügyelő. A hallgatók közvetlenül a laktanya mellett nyertek két csoportban elszállásolást. Míg az előadások a hallgatók nagy száma miatt a nagy tanteremben tartattak. Hallgatók díjtalanul az alant felsorolt könyveket kapták: Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet. I. rész. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendszer. II. Alkalmazott rész. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai. Köhler: A tűzoltóeszközök kipróbálása, gondozása és működési zavarai. Önkéntes tűzoltótöteletti alapszabály. Alapképzési szabályzat. Éremszabályzat. Benczur József dr: A közigazgatás szervezete. Benedek: Építéstan. Borsányi: Légóltalmi alapismeretek. Erdély dr: Versenyrendezés. Erdély dr: Tűzoltás szabályainak kiegészítése. Erdély dr: Víz szerzése és helyi ismeret. Vitéz Kiss Lajos dr: A közigazgatás szervezete. Kéler Dénes: Gázvédelem, harcázók. Vitéz Roncsik Jenő dr: Tűzoltóparancsnok, tűzrendészeti felügyelő büntetőjogi felelőssége. Vitéz Roncsik Jenő dr: Telepengedélyezési eljárás. Vitéz Szalay Lajos dr: Kézi tűzoltókészülék. Vitéz Szalay Lajos dr: Kézi tűzoltóeszközök és készülékek. Vitéz Szalay Lajos dr: Fizika és kémia. Szilvay: Vegyi és kézi tűzoltókészülék. Szilvay: Műszaki mentés. Szilvay: Tűzkísérleti állomásban lefolytatandó típusgyakorlatok. Somorjai: Ügyvitel, leltár stb. Teasdale Ottó: Ipartelepek és üzemek tűzrendészete. Wunderlich: Színházak, mozik tűzrendészete. Zsámbéky: Villamosság. Fecskendő próbalap motorfecskendő vizsgálatához. Fecskendő próbalap kézfecskendő vizsgálatához. Győr sz. kir. város tűzoltóságának emléklapja. Robbannak a bombák. Egységes gyakorlati szabályzat.

A tanfolyamparancsnokság ezzel azt célozta, hogy az itt szerzett ismereteket otthon a rendelkezésre álló könyvekből áttanulmányozhassák és ezzel is fejlesszék tudásukat. Tanfolyam keretében légitámadási gyakorlatokat is végeztek, tűzgyújtás, ipartelepek tanulmányozására is súlyt helyeztek. Az ünnepélyes záróvizsgán a hallgatók meleg szavakkal mondtak köszönetet a tanfolyamparancsnoknak és előadói karnak a teljesített nagy munkáért és fogadalmat tettek, hogy hazafias lelkesedéssel fogják a tűzoltóügyet szolgálni.

## Alkalmi vétel — eladás

Négykerekű előkocsis mozdonyfecskendő igen jó állapotban jutányosan eladó. Cím a szerkesztőségben.

Eladó 1 drb 120 mm és 1 drb 100 mm hengerátmérőjű jó állapotban levő Köhler-gyártmányú kocsifecskendő. Érdeklődni lehet Kiskunfélegyháza megyei város polgármesteri hivatalánál.

## HÉVÍZ GYÓGYFÜRDŐ FERENCZI PANNONIA SZÁLLODA

TELEFON 38.

Kedvezményről bővebb felvilágosítást nyújt a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség.  
FERENCZI PANNONIA SZÁLLODÁJA

Állandó déli és esti menürendszer. — A szálloda pálmatermében és kerthelyiségében minden este fővárosi zenekar muzsikál. — Elsőrendű konyha. Tűzoltók részére az étkezésnél külön nagy kedvezményt biztosítunk. Napi háromszori étkezés 3.50 P, reggeli és ebéd 2.20 P.

# Hivatalos hirdetések

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadványai

### SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. . . . .	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók.)	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése . . . . .	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet, II. Alkalmazott rész . . . . .	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai . . . . .	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai . . . . .	1.— P
VIII. Dévényi Endre dr: A tömlő . . . . .	1.— P
Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása . . . . .	2.— P
Papp Ferenc: Tűzrendészeti közigazgatás kézikönyve, kötve . . . . .	22.— P
Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szerelők, füzve . . . . .	5.— P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye	10.— P

### SZABÁLYZATOK:

Gyakorlati szabályzat kivonata . . . . .	—30 P
<b>Önkéntes tűzoltóttestületi alapszabály</b> . . . . .	0.20 P
Motoros fecskendők egységes gyakorlati szabályzata . . . . .	—50 P
Szolgálati szabályzat . . . . .	1.20 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat . . . . .	—60 P
<b>Alapkiképzési szabályzat</b> . . . . .	—80 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal . . . . .	1.— P
Éremszabályzat . . . . .	—60 P
E kiadványok 50%-os kedvezménnyel megrendelhetők tanfolyamok részére, azok parancsnoksága útján.	
Új gyakorlati szabályzat (Tervezet) . . . . .	2.— P

### FILLÉRES KÖNYVTÁR:

Benczur József dr: A közigazgatás szervezete	58 fillér
Benedek: Építéstan . . . . .	54 „
Borsányi: Légoltalmi alapismeretek . . . . .	12 „
K. Császár Elemér: Építéstan . . . . .	88 „
Erdély dr: Versenyrendezés . . . . .	06 „
— — Tűzoltás szabályainak kiegészítése . . . . .	20 „
— — Vízszerezés és helyi ismeret . . . . .	30 „
vitéz Kiss Lajos dr: A közigazgatás szervezete	90 „
Kéler Dénes: Gázvédelem, harcászok . . . . .	46 „
Konok Péter: Mechanika . . . . .	44 „
— — Géptan . . . . .	18 „
vitéz Roncsik Jenő dr: Vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők köteleességei és magatartásuk általában . . . . .	34 „
— — Tűzoltóparancsnok, tűzrendészeti felügyelő büntetőjogi felelőssége . . . . .	14 „
— — Telepengedélyezési eljárás . . . . .	14 „
— — MOTSz szabályai . . . . .	14 „
vitéz Szalay Lajos dr: Kézi tűzoltókészülék . . . . .	10 „
— — Kézi tűzoltóeszközök és készülékek . . . . .	08 „
— — Fizika és kémia . . . . .	18 „

— — Kémia . . . . .	32 fillér
Szilvay: Motorfecskendő ismertetése, működése, zavarai . . . . .	20 „
— — Vegyi és kézi tűzoltókészülék . . . . .	18 „
— — Angol dugólétra szerelése . . . . .	08 „
— — Műszaki mentés . . . . .	18 „
— — Tűzkísérleti állomásban lefolytatandó típusgyakorlatok . . . . .	10 „
— — Kismotorfecskendő szerelése . . . . .	14 „
— — Kishúzólétra szerelése . . . . .	06 „
Somorjai: Ügyvitel, leltár stb. . . . .	30 „
Teasdale Ottó: Ipartelepek és üzemek tűzrendészete . . . . .	36 „
Wunderlich: Színházak, mozik tűzrendészete . . . . .	36 „
Jarmatzky: Vizsgakérdés . . . . .	14 „
Zsámbéky: Villamosság . . . . .	28 „
Az összeg a szövetség 23.297. postacsekkszámlájára fizetendő be. A jegyzetek árán felül a megrendelő tartozik a szállítási díjra 20 fillért előzetesen beküldeni.	

### TÖRVÉNYEK, RENDELETEK:

Tűzrendészeti törvény és végrehajtási utasítás (1936: X. tc. 180.000—1936. B. M. sz., 115.200—1938. B. M. sz.), kötve . . . . .	2.— P
Rendelet-tervezet a tűzveszélyes és lobbanó folyadékok tartására, raktározására és szállítására . . . . .	—30 P

### EGYÉB SZAKIRÁNYÚ KÖNYVEK:

Ortutay József: Néhai József főherceg élete	3.— P
<b>Vitéz Roncsik Jenő dr: Gróf Széchenyi Ödön élete</b> . . . . .	5.— P
Vitéz Roncsik J. dr: A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 60 éves története . . . . .	5.— P

### NYOMTATVÁNYOK:

Járásai tűzrendészeti felügyelő vizsgálati jegyzőkönyve darabonként . . . . .	—10 P
Fecskendő próbalap, motorfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Fecskendő próbalap, kézifecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Díszokmányürlap . . . . .	2.— P
Egyszerűbb . . . . .	1.— P
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez darabonként . . . . .	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban darabonként . . . . .	—40 P
Bőrburkolatban darabonként . . . . .	—80 P

### SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.	
Éremszalag —.30, igazolványlap —.30 P.	

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . . . —.30 P  
Az érmek ára és a tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. sz. postacsekken előre küldendő be.

Megrendelhetők a **MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG** irodájában, Budapest, IV, Bástya-u. 13.





## A TŰZRENDÉSZETI KÖZLÖNY ÁLLANDÓ ROVATA

### Légítámadás hatásának értékelése

Irta: szilágyi Németh Gyula

A városok ellen irányuló támadás hatását — törtenjék az akár repülőbombák, akár tüzérségi lövedékek által — két tényező jellemzi. Az egyik tényező a találat által elért tényleges veszteség — pusztulás, sérülés, haláleset —, a másik tényező pedig az erkölcsi hatás, amely tényleges veszteség nélkül is olyan magas értékű lehet, amely magában véve kellőleg indokolja a támadás végrehajtását.

Az erkölcsi hatás nagysága a bevetendő támadó eszközök mennyisége és minősége alapján nem számítható ki, mert a lelki megrendülés, illetve az erkölcsi ellenállás mérve nem a következmények tárgyilagos mérlegeléséből folyik, mint inkább a belső lelki tulajdonságokból — lelkierő, fegyelmeztség, befolyásolhatóság, előrelátás, légoltalmi kiképzés, stb. — és lelkiállapotból, továbbá a lelkiállapotot befolyásoló egyéb körülményből és nem utolsósorban a tömeghangulatból, amely az egy csoportban levő emberek egyéni lelki tulajdonságainak kölcsönhatásaként lép fel. A lelkiállapotot befolyásoló körülmények közé azonban már besorozhatjuk a légítámadás mérvét és körülményeit, mert egy anyagilag jól felkészült ellenfél fellépése a győzelembe vetett hitet, tehát az erkölcsi ellenállást jobban megtöri s egy nagyobb veszteséget okozó támadás a félelem érzetét és a csüggedést fokozza.

A félelem érzete és a csüggedés inkább a magánosokat, kis csoportokat fogja el, amely kevésbé veszélyes, mint a nagyobb embercsoportokban keletkező pánik, amely még a megfontolt egyéneket is magával ragadja, józan cselekvőképességtől megfosztja, vagy legalább is azt érvényre juttatni nem hagyja és így a tömeg olyan magatartást tanúsít, amely különösen légítámadás alkalmával a legsúlyosabb következményekkel járhat.

Mindkét lelkiállapot a közületre s végeredményben az államra veszélyes, miért is azok letörése elsőrendű feladat.

Az egyének erkölcsi ellenállását hazafias neveléssel, fegyelmezéssel és a kötelességtudat kifejlesztésével nagyban lehet, és kell is fokozni, mert a polgári lakosság csak az esetben vonja ki magát a légítámadás nyomasztó hatása alól és folytatja munkáját, teljesíti

kötelességét, ha tudatában van annak, hogy a hátsó ország nyugalma és az utánpótlás szakadatlan fenntartása biztosítja egyedül a katonaság ellenállását, illetve győzelmét az ellenséges hatalmakkal szemben.

A csüggedés leküzdésére és a lakosság megnyugtatására jó hatással van az a tudat, hogy a közület törődik a lakosság testi épségének és vagyonának megvédésével, felállítja és állandó kiképzés alatt tartja a légoltalmi segédszervezeteket. Nagy megnyugvást szerez az óvóhelyek felállítása. A helyi Légoltalmi Líga megalakítása és működése igen hasznos munkát fejthet ki e téren, mert úgyszólván házról-házra járva ott is kierőszakolja a védelem kiépítését, ahol esetleg a háztulajdonos erre pénzt nem akar áldozni.

Legfontosabb a pánik megelőzése. Ezen a téren ugyanazok a tennivalók, mint amit a lakosság testi és vagyoni épsége miatt is el kell végezni. Elsősorban a risztást kell megszervezni, nehogy a lakosság a légítámadásról a repülő megjelenésével értesüljön, mert ez még a kioktatott és begyakorolt lakosság körében is, amíg csak saját kárán nem tanult, menthetetlenül előidézi a pánikot. Ez esetben az erkölcsi hatás a tényleges veszteség lehetőségét nagymérvben fokozza, mert a megrémült tömeg összeverődve kitűnő célpontot mutat. A lakosságot többszöri és fokozatos légvédelmi gyakorlatok során annyira fegyelmeznünk kell, hogy a riasztás pillantában azonnal mindenki óvóhelyre, ezek híján pedig kapuk alá, zárt udvarokra vonuljon, ahonnan a légítámadás nyomasztó hatását nem érzékelheti. Az itt-ott közeli becsapódásból keletkező izgalom ilyen körülmények között elszigetelhető, mert nincs talaja a pánik keletkezésének.

Mivel a repülőgépek bűgása már légítámadás izgalmát kelti, általában kevesebb erkölcsi hatással bír egy város tüzérségi lövedékek általi megtámadása. Huzamosabb ideig tartó hadviselés alkalmával a repülőátalakítások által okozott erkölcsi hatás csökken. A lakosság megszokja az ezzel járó izgalmat és a védekezés terén is gyakorlatra tesz szert. A pánik tehát főleg a hadviselés megindulásakor fenyeget. Ezzel ellentétben a tüzérségi lövedékekkel okozott támadás esetében az erkölcsi hatás fokozódik, mert azt sem riasztás, sem repülőzaj nem előzi meg, így a védeke-

zés, illetve a rejtőzés lehetőségeibe vetett bizalom nem hat megnyugtatólag. Bizonyosság erre a világháborúban Páris bombázása, a német 140 km hordtávolságú ágyúval. Az első lövedékek becsapódása csak kisebb izgalmat eredményezett, amit azután a folytonos lövöldözés páni hangulattá növelt.

Evvel ellentétben úgy a világháború, mint az azt követő spanyol és japán háborúk, azt bizonyítják, hogy a megismétlődő repülőgépről végrehajtott légitámadások lassanként már nem okoznak a lakosság körében oly fennakadást, hogy tisztán az erkölcsi hatás miatt érdemes volna városokat bombázni. Az erkölcsi hatás támadások alatt sem éri el a páni hangulatot s az izgalmak és a mindennapi élet fennakadása csak addig tart, amíg a repülő a város felett keringenek. A mostani spanyol háború tanúsága szerint, légitámadások alkalmával az utóbbi időben már csak akkor következett be sebesülés és haláleset, ha a támadást nem előzte meg riasztás és a repülőgépek váratlanul, a felhőkből előbukva kezdték meg a bombázást.

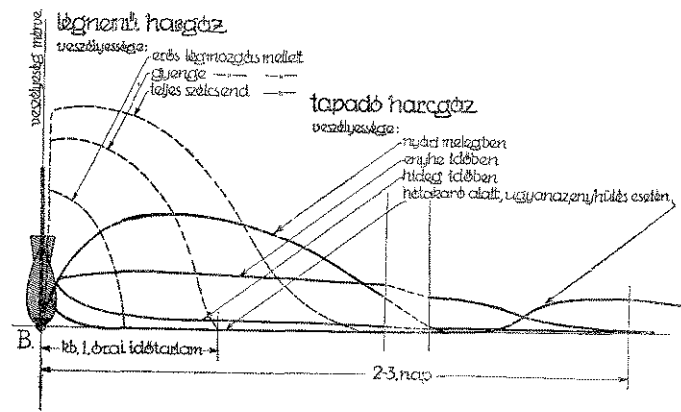
A tömeghangulat kialakulására az egyes bombafajták határozott irányt nem szabtak, ugyanis a közönség körében e téren a vélemények oly eltérőek, hogy az általánosítani nem lehet. Egyesek a romboló bombákat tartják a legveszélyesebbnek, mert a telitalálat ellen semmiféle óvóhelyben nem hisznek. Mások inkább a gázbombától félnek, mert remélik, hogy minden házra nem jut telitalálat, viszont feltételezik, hogy egy-egy gázbomba egész városrészek megfertőzésére elégséges. Legkisebb tekintélye a gyújtóbombának van s ez érthető is, mert a gyújtóbomba látszólag legkevésbé veszélyezteteti az emberi életet s mindenki azt reméli, hogy a ház a tetőnél tovább nem ég le és így a lakásokban levő érték is megmenthető.

Amikor az egyes bombafajták hatásának kiértékelésére támpontokat nyújtok, nem kívánom egyik bombafajtának az értékét sem lebecsülni, mert mindegyik ellen egyformán meg kell tenni úgy az óvórendszabályokat, mint pedig a bombák hatásának leküzdésére szolgáló segédszervezeteknek a megszervezését. A kiértékelés azonban értékes támpontot nyújt annak, aki a légitámadások alkalmával a segélycsapatok bevetését eszközli, különösen pedig akkor, amikor a közület anyagi helyzetéhez mérten nem rendelkezik annyi felszereléssel, hogy minden elképzelhető légitámadás ellen száz százalékon túl felkészülhessen. Ez esetben tudni kell, melyik bombafajta becsapódása esetében kell a küzdelmet azonnal felvenni és melyik az, amelynek hatása nem rejt magában oly következményeket, s így az azonnali beavatkozás mellőzését lehetővé teszik. Azokban a városokban, ahol nem ál-

lítható fel kielégítő számú tűzoltósegélyosztag, gázvédelmi segélyosztag és műszaki segélyosztag, ott a rendelkezésre álló segélyosztagosokat nem szabad a fenti szempontból felosztani, hanem ehelyett valamennyi személyt általános kiképzésben kell részesíteni s mindegyik segélycsapat azt a munkát végzi, amire éppen szükség van. A kivonuló egységes segélycsapatok sok esetben lesznek abban a helyzetben, hogy gázfertőtlenítést és tűzoltást, vagy tűzoltást és műszaki mentést, esetleg pedig mindhármát kell végezniük. Ez esetben a segélyosztag parancsnokának kell eldönteni, hogy melyik munkát kezdi meg előbb. Általános elv, hogy minden esetben ott kell a beavatkozást kezdeni, ahol a veszély fokozódó. A segélyosztagparancsnok a veszélyesség mérvét általában könnyebben megítélheti, mint a légoltalmi parancsnok, aki a segélyosztagok bevetését intézi, mert a légoltalmi parancsnok nem látja a helyzetet s csak arról értesül, hogy hol és milyen bomba csapódott be.

Vizsgáljuk meg tehát az egyes bombafajták becsapódásának hatását és a hatásukat fokozó vagy csökkentő körülményeket és akkor a légoltalmi parancsnok szempontjából tisztán áll, a bevetés tekintetében mily elveket kell követni.

Gázbomba becsapódása esetén, ha az légnemű hargázt tartalmaz, a veszélyeztettség azonnal úgyszólván teljes mértékben fellép, mert a bomba felnyílása esetén a gázmennyiség azonnal megfertőzi a környező levegőt. A gáz hatása város területén akkor a legnagyobb, ha úgyszólván teljes szélséand uralkodik. A veszélyeztettség mérvét az 1. ábra mutatja. A gázveszély csúcserőjét a becsapódás után rövidesen el-



1. ábra

éri, amennyiben a környező utcákban rövid idő alatt elterül. A gázveszély ezután lassan csökken, friss levegővel való hígulás közben. Szélséandben a gáz teljes eloszlása lassan következik be, amit a rajzon látható görbe a 0 vonalhoz való lassú símulása jellemez.

**MOVE****légoltalmi és felszerelési kft.**

BUDAPEST, VI, PODMANICZKY-UTCA 45 (MOVE-SZÉKHÁZ)

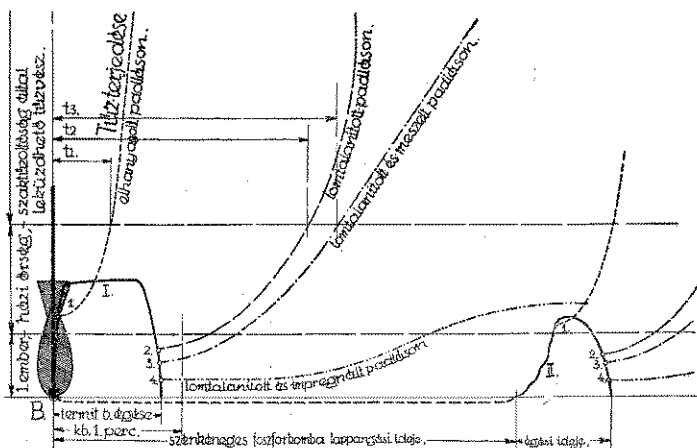
Raktáron tartja a légoltalom és gázvédelem végrehajtására szükséges összes cikkeket.

A DRÁGER-MÜVEK BERLIN ÉS A MERCUR műszaki és vegyipari rt. gyári lerakata.

Díjtan  
szaktanács!

Gyenge légáramlás esetén a gázveszély a kezdeti stádiumában sem oly magas, mint szélcsendben. A gázveszély csúcserőke hamarabb következik be, de az eloszlás rohamosabb, amit a görbe meredekebb vonala jellemez. Erős légmozgás mellett a gázveszély egy órán belül elmúlik és eltűnése élesen következik be.

A tapadó harcázzal töltött bomba esetében a gázveszély csúcserőke lassabban következik be, még nyári melegben is, amikor a párolgás aránylag a legnagyobb, viszont a gázveszély időtartama nem órákban, hanem napokban fejezhető ki. Normális időben



2. ábra

a tapadó harcász gázveszélyességének értéke igen alacsony, alig több, mint amit a robbanás okoz. Hideg időben a gázveszély csökken a robbanás pillanata után. A bőrön kifejtett hatása mindhárom esetben azonos, azzal a különbséggel, hogy a fertőzés veszélye a hőcsökkenés arányában hosszabb ideig — esetleg hetekig — áll fenn. A gázveszély megszűnése egyáltalában nem élesen következik be, amit a gázveszélyt jellemző görbék simulása jellemez. Havazás esetében a robbanás után a fertőzés veszélye rövidesen 0 értékre csökken, anélkül azonban, hogy a tapadó gáz fertőzőképességét elveszítené. A gázveszélyességi fokát tehát főleg az időjárás határozza meg.

A gyújtóbomba veszélyességét (2. ábra) a becsapódást környező tűzveszélyességi állapot határozza meg. Egy 1 kg gyújtóbomba égésének lefolyását az ábrán az I. jelölt vonal ábrázolja. A becsapódás (B) pillanatában az érzékeny gyújtó azonnal begyújtja a termitet. Az égés rövidesen felveszi teljes értékét s a kiégést követően gyorsan kialszik. Égés közben a nem lombtalánított padlás azonnal tüzet fog. A másodlagos tűz (1) rohamosan terjed és a termitbomba kiégése előtt olyan értéket vesz fel, amelyet már csak szaktűzoltóság tud leküzdni. A lombtalánított padlásán okozott tűz (2) lassabban terjed, még a bomba kiégése után is csak oly értékű, hogy azt egy ember elolthatja. Amennyiben ez nem következik be, a tűz rohamosan terjed, de még mindig tekintélyes idő áll a házi őrség rendelkezésére. Lombtalánított és lemeszelt padlásán a tűz terjedése lassabb és a szaktűzoltóság által leküzdhető veszélyes-

ségi zónában tehát kiterjedett állapotban — sem fokozódik hevesen, amit a (3) számmal jelzett vonal egyenes része jellemez.

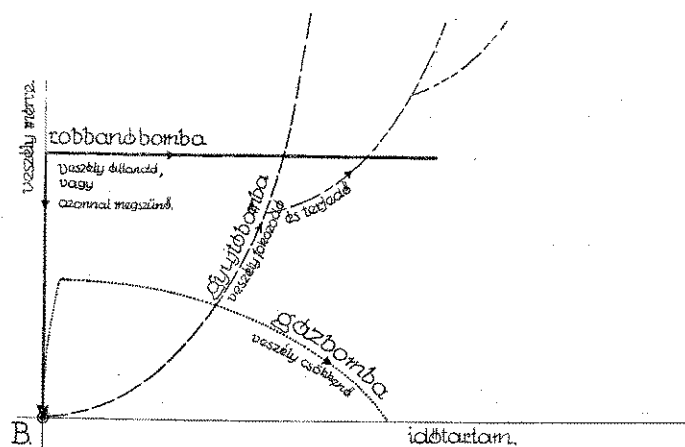
A lombtalánított és impregnált padlásán a tűz inkább lappangó jellegű (4), melyet a tűz kitörése után hosszabb idő után is egy ember el tud oltani.

A szénkénes foszforbomba, becsapódás után nem lobban azonnal lángra. A foszfor a szénkénessel szétfolyik a padlás területén és csak akkor lobban fel, amikor a szénkénes elpárolgott. A foszfor fellobbanása ezért nem történik egyenletesen, ahol vékonyabb réteg képződött a szénkénesből, ott a fellobbanás után a foszfor hamar elég. Egyébként ugyanolyan tüzek okozójává válhat, mint a termit vagy másrendszertű gyújtóbomba, a másodlagos tüzek lefolyása itt is a padlás tűzrendészeti körülményeitől függ.

A romboló és repeszhatású robbanóbombák hatását a 3. ábrán levő vastag, egyenes vonal tünteti fel. A veszély a becsapódás és robbanás pillanatában éri el csúcserőket és ezzel hatása azonnal megszűnik, kivéve azt az esetet, amikor a robbanás által megromgált épület bedüléssel fenyeget, vagy pedig a romhalmoz alatt beszorult emberek, sebesültek vannak.

A 3. ábrán egyébként feltüntettem az előző két bombatípus veszélyességét jellemző görbéket is. Ez alapon megállapítható, hogy általában melyik bombatípus becsapódásánál kell leghamarabb beavatkozni.

Az elsőbbség a gyújtóbombát illeti meg, mert a tűz veszélyessége fokozódó és újabb tüzek okozója lehet. Romboló bomba becsapódásánál fel kell derí-



3. ábra

teni, hogy a rombolás veszélyeztet-e még emberéletet. Ha igen, úgy a mentőmunkálatok itt is haladéktalanul megkezdendők, még ha a tűzoltásnál működő erőkből is kell elvenni. Amennyiben sem emberélet nincs tovább veszélyeztetve, sem bedőlés veszélye nem fenyeget, úgy a segélycsapatok munkája már csak arra korlátozódik, hogy megállapítsa, befulladt bomba nincs-e az épületbe beékelődve. Amennyiben az épület bedőlés veszélye fenyegeti, vagy abban befulladt bomba van, de emberélet már nincs veszélyeztetve, úgy az épületet elég körülzární addig, amíg a segélycsapatok a tűzoltási vagy gázfertőtlenítő munkákat befejezték.

**Szállítunk**

a hatósági előírásoknak megfelelő

**MÁVAG  
GYÁRTMÁNYŰ**

Telefon 133-394

Ismertetés  
felvilágosítás  
és ajánlat  
díjtalanhordozható benzinmotoros és kézi működtetésű **fecskendőket, vízfordó- és öntözőkocsikat, tűzoltó- és locsoló autókat** a legjobb minőségben, megbízható és tartós kivitelben.**MAGYAR KIRÁLYI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK KERESKEDELMI KÉPVISELETE RT.**  
BUDAPEST, VIII, MŰZEUM-KÖRÚT 18, II.**KÖHLER ISTVÁN**FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS  
TŰZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-  
fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és  
szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Alapítva 1896

Mindennemű tűzoltó-  
felszerelési cikkek  
raktárról kaphatók**Mátrai Antal és Társa Rt.**

Gyár: Budapest, XI, Fehérvári-út 98. Telefon 256-085

Városi iroda: VI, Teréz-körút 22. Telefon 121-533

Gyárt: kézi- és motor-  
fecskendőket, minden-  
féle létrákat, motollá-  
kat, vízfordó és öntöző  
lajtokat, szerkocsikat**FELTEN ÉS GUILLEAUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT  
kivánt méreteken és nyomásig.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 113. POSTAFIÓK. TELEFON: 258-880

Hazai  
gyártmány!**MINIMAX**a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-  
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a  
**MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST**  
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 128-781**CORVIN ÁRUHÁZ RT.**

BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3

Mindenfajta  
Kérjen  
árjegyzéket**tűzoltóegyenruhákat és  
felszerelési cikkeket****Dorner Béla, Székesfehérvár - Telefon 232**a legolcsóbb  
árban szállít  
Alapítási év  
1898**Budakalászi Textilművek Klinger Henrik Rt.**

Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 11.

Tűzoltósági cikkek gyártmányai:

nyers és ruggyantázott kender-nyomótömlők a legmagasabb légkörnyomásig, ugró- és takarópony-  
vák, mentőtömlők, összecsapható és merev tűzvedrek, impregnált csővezetőkabátok és nadrágok,  
csíkos övszövetek, mosózubbon- és nadráganyagok. — Laktanyaberendezési tárgyak, u. m.:  
szalmazsákok, fejbánkosok, törülközők, lepedők, stb.

Hazánk legrégebb, több mint 121 éve fennálló  
**tűzoltószergyára**

## Seltenhofer Frigyes Fiai

Alapítva 1816

magy. kir. udvari szállítók

**S o p r o n**

Legelső tűzoltószer-, kút-, szivattyú- és gépgyár, harang-, fém- és vasöntöde. A párisi világkiállításon nagy aranyéremmel, azonkívül sok arany- és ezüstéremmel, valamint díszoklevéllel kitüntetve. Gyárt: motorfecskendőket, kocsifecskendőket, különféle tűzoltószereket és felszereléseket. Kedvező fizetési feltételek és sokévi jótállás. Költségvetést és kiszállást díjmentesen eszközölünk.

## BOROS egyenruházat

Tűzoltósági felszerelések,  
sapkák és egyenruhák

Budapest, VIII, Baross-tér 6 (Fiumei-út sarok)

Régi, megbízható, olcsó cég.

Egyesületeknek előnyárak.

Kedvező fizetési feltételek

Egyenruhaszabóház és sapkaműhely  
a helyszínen

## KISTÉTÉNYI WALTHER E.

BUDAPEST, IV, PETŐFI SÁNDOR-UTCA 6, FÉLEMELET

Gyárt: **érmeket**  
**rendjeleket**  
**jelvényeket**  
**fiszteleldíjakat**

A  
Magyar Országos  
Tűzoltó Szövetség  
éremszállítója

**Gazdák Biztosító**  
**Szövetkezete**  
Budapest, IX, Üllői-út 1  
Telefon 187-870

Tűz-, jég-, élet-, baleset-, szavatossági, betöréses-lopás elleni, autó-, üveg- és állatbiztosítás. Képviselet minden városban és községben! Kartelen kívül!



## Magyar Kender-, Len- és Jutaipar Rt.

Budapest, V, Wekerle Sándor-u. 8

Kívánságra  
szívesen szolgál  
megmunkázott  
áránlattal

Tűzoltóság részére Szegeden a következő cikkeket gyártja:

**Kendertömlőt**  
minden méretben 30 atm. nyomásig  
**Vászonvedret**  
**Takaró- és ugróponyvát**  
**Vízmentes csövezetőkabátot**  
**Tűzoltó ruhaanyagot**

LAKTANYÁK RÉSZÉRE:  
**Lepedőt**  
**Szalmaszákat**  
**Törülközőt**  
**Vánkoshuzatot**

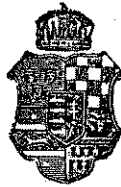
**„DRÄGER”**  
oxigénes önmentők

Gyártja:

**Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár Rt.**

G Á Z V É D E L M I O S Z T Á L Y A  
Budapest, V, Mérleg-utca 3 — Telefon 183-820

**Gázálarok**, mindennemű gázok ellen védő szűrőbetétek  
**Gázvédőruhák hólyaghúzó-gázok ellen**  
O x y g é n e s b e l é g z ő k é s z ű l é k e k  
**„Schröter“-féle gázképlő készülékek**  
Ó v ó h e l y - l é g t i s z t í t ő k  
**Klór-mész-szóró targoncák**  
Fertőtlenítő készülékek gázálarokhoz, oxigénes önmentőkhöz  
**Gáz- és szilánkbiztos óvóhely-ajtók és vészkijáratok**



# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

POLGÁRI LÉG- ÉS GAZOLTALOM

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség 23.297. számú csekk számlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden posta-hivatalban kapható

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV, BÁSTYA-UTCA 13

Telefon: \*184-975, 184-976

Előfizetési ára egész évre 12 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. belügyminiszter úr 126.278—1938. B. M. sz. rendeletével („Belügyi Közlöny” 1939. évi 5. sz.) a vármegyék, városok és községek számára

≡ TŰZOLTÓTESTÜLETEK A LAPOT TAGDIJ FEJÉBEN KAPJÁK ≡

## Budapest székesfőváros tűzoltóságának ünnepei

Budapest székesfőváros tűzoltóságának társadalmi élete május hónapban mozgalmas és eseménydús volt.

Május hó 2-án este 21 óra 30 perckor a székesfővárosi tűzoltóság a Székesfővárosi Altisztek Egyesületével Don Pietro Colonna herceg, Róma kormányzójának tiszteletére Budapesten való tartózkodása alkalmából a Gellért-szálló előtt fáklyás szerenádöt adott.

A tisztelgésre kivonuló csapatok összpontosított alakzatban vitéz Kiss Lajos dr főparancsnok vezetése alatt a pesti oldalon, a vámház előtt állottak fel, majd a megtartott szemle után a két zászlóaljba beosztott 300 fő hivatásos és 300 fő levante-tűzoltó díszoszlopban álló századokból alkotott menetoszlopba fejlődve, égő fáklyákkal megindult a Ferenc József-hídon át a Gellért-szálló felé. Festői szép látványt nyújtott a zenekar hangjaira ütemesen hullámozó fáklyafolyam, mely nappali fényt árasztott a hídon és környékén. A Gellért-szálló Kelenhegyi-úti oldalán levő erkélyen fogadta Colonna herceg a tiszteletére rendezett fáklyás szerenádöt, melyet a székesfővárosi tűzoltóság zenekara által előadott „Marcia reále” és „Giovinezza” olasz nemzeti himnuszok hangjai vezettek be. A Székesfővárosi Altisztek Egyesületének énekkara két magyar dalt adott elő, majd a tűzoltózenekar és énekkar közösen előadott indulója után a gellérthegyi kanyargós serpentin utakon ígéző látványt nyújtó fáklyás elvonulás zárta az ünnepeket. A szerenádöt az összegyűlt közönség lelkes éljenzése sokszor törte át és szünni nem akaró lelkesedéssel ünnepelte Róma kormányzóját, mikor magyar szá-

vakkal, „Éljen Magyarország!” köszönte meg az ünneplést.

Május hó 4-én a tűzoltók és a kéményseprők véd-szentjének, Szent Flóriánnak napján, a Kéményseprő Ipartestülettel bensőséges ünnepe volt a székesfővárosi tűzoltóságnak.

Szent Flórián napjának különös jelentőséget kölcsönözött az 1939. év, mert ebben az évben a Budapesti Kéményseprők Ipartestülete a kéményseprő ipar öt-százéves évfordulója alkalmából zászlószenteléssel kötötte egybe szokásos ünnepségét.

A zászlóanyai tisztséget a Budapesti Kéményseprők Ipartestülete kérelmére dr vitéz Kiss Lajosné nemzeti asszony, a székesfővárosi tűzoltóság főparancsnokának neje vállalta.

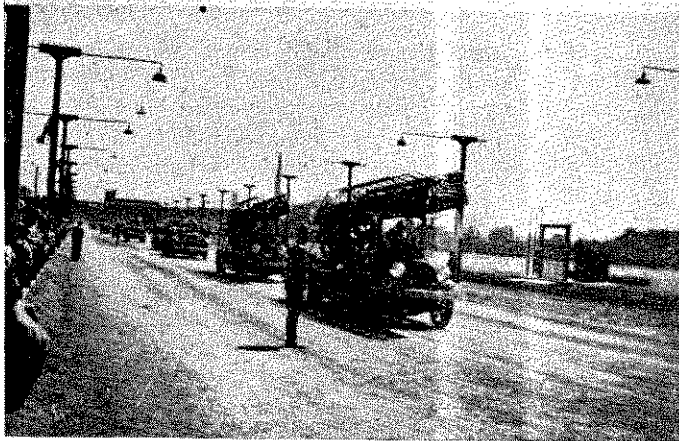
Az ünnepség első része reggel 9 órakor a tűzoltóság Kun-utcai laktanyájának udvarán folyt le, ahol a tűzoltóság díszszázada és Kéményseprő Ipartestület, valamint a tűzoltóságok kiküldötteinek jelenlétében a székesfővárosi tűzoltóság ének- és zenekarának közreműködése mellett lefolyt bensőséges házi ünnepség volt.

Az ünnepély a vezénylőtiszt jelentésével kezdődött, mely után a tűzoltóság zenekara a Magyar Hísekegyet adta elő. Az ünnepség jelentőségét Devecsi del Vecchio Gyula, a Budapesti Kéményseprő Ipartestület elnöke rövid beszédben méltatta, majd vitéz Kiss Lajos dr tűzoltófőparancsnok az Ipartestület által a tűzi szolgálat közben megsérült tűzoltók jutalmazására létesített alapítvány kamatait Kocsis Sándor segédesővezetőnek, Kocsis I. János és Balogh

György tűzoltóknak főkihallgatás keretében adta át a következő beszéd kíséretében:

Magyar Testvéreim! Bajtársak!

A Kéményseprők Ipartestülete az 1890. évben Devecis Gyulának, a jelenlegi ipartestületi elnök édesapjának elnöksége idején alapítványt tett az olyan érdemes és családos fővárosi tűzoltók jutalmazására,



A gépesített osztály elvonulása

„akik önfeláldozó munka közben különös érdemeket szereztek“. Az alapítvány kamatait mindenkor május hó 4-én, a kéményseprők és tűzoltók védszentjének, Szent Flóriánnak ünnepén szoktuk kiosztani. Ez alkalommal hálás köszönetet mondok a székesfővárosi közönségnek és a tűzoltóság nevében az ipartestület vezetőségének azért, hogy az arra érdemes tűzoltók jutalmazását felemelt összegű adományukkal ez évben is lehetővé tették.

A mai Flórián-ünnepünk jelentőségében messze kiemelkedik a többi Flórián-ünnepé közül. Míg az elmúlt két évtizedben mint egy gúzsbakötött nemzet halálraitelt fiai, szomorú szívvel ünnepeltük Szent Flóriánt, addig ma már dereng a magyar igazság hajnala és Főméltóságú Kormányzó Urunk bölcs vezetése alatt visszaszerztük elrabolt területeink egy részét. Az új honfoglalás azonban még nincs befejezve! Örömiünk ne jelentsen kényelemszerető megállást és félúton ölbetett kezekkel való várakozást. Csak a további szívós kitartó nemzetépítő munka tudja felvirágoztatni, megtartani, sőt visszaszerezni azt, ami a miénk volt és kell, hogy a jövőben ismét a miénk legyen. Csodákban nem hiszünk, de magyar testvéri összefogással csodálatos eredményeket lehet elérni, csak mindenki végezze el jól feladatát azon az órhelyen, ahová a sors állította.

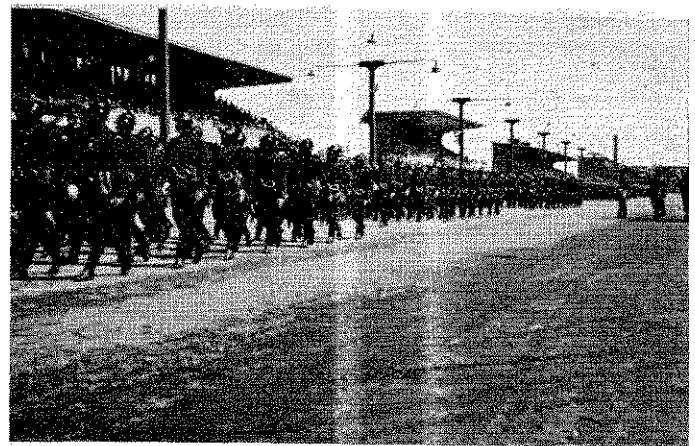
Jó tűzoltónak lenni azonban több, mint jó honpolgárnak, mert ha honpolgár jól végezte dolgát,

nyugodtan alhatja álmát. A tűzoltóknak azonban nincs se éjjele, se nappala. Akár esik, akár fuj, vagy csikorgó hideg van, pillanatok alatt készen áll, hogy élete kockáztatásával is, mentse embertársai életét és vagyonát. Itt a laktanya falába kőbevésvé megörökített hősi halottaink bizonyítják, hogy a tűzoltó kötelességteljesítése az átlagos honpolgári kötelességteljesítésnél mennyivel több kockázattal és áldozattal jár. A jó tűzoltó tehát egy magasabb, értékesebb embertípus, aki a nemzetépítő munkából jobban kivieszi a részét azáltal, hogy békében is halálveszedelmek közt végzi nehéz és önfeláldozó munkáját.

Ti hárman az elmúlt évben kötelességteljesítés közben megsérültetek és ezzel kézzelfoghatólag bizonyítottátok, hogy jó magyar tűzoltók, talpig férfiak vagytok és az új honfoglalásból másoknál jobban kivettetek részleteket. Ezért a most átadott pénzbeli jutalmon kívül a csapat színe előtt megdícsérlek titeket és a legénységnek követendő példaképpül állítlak. A beszéd elhangzása után a zenekar a Himnusz adta elő, mellyel a laktanya udvarán az ünnepség befejeződött és a csapatok a díszmenethez sorakoztak, amely a laktanyamelletti Dologház-utcában folyt le.

Az ünnepség második része a krisztinavárosi Szent Flórián-templomban folytatódott, ahol a kirendelt díszszázad részben a templomban, részben a templom előtt állt sorfalat. Az ünnepi mise és ennek keretében a zászlószentelés fél 11 órakor kezdődött. Ritka és megkapó látványt nyújtott a tűzoltók sorfala között templomba vonuló kéményseprőküldöttség egyenruhás alakulata, amely a kéményseprők új zászlóját és a céh ősrégi jelvényeit vitte magával.

A szentmise alatt a székesfővárosi tűzoltóság énekkara és egyik fővárosi tűzoltómester leánya,



A díszmenet

Cserfalvi Elíz művészi hegedűjátékkal kísért egyházi énekeket adott elő.

A mise befejezése után a kivonult díszzászlóalj az Ipartestület vezetősége, valamint a megjelent előkelőségek előtt a tűzoltózenekar hangjai mellett díszmenetben vonult el.

Az ünnepély harmadik része Gellért-szálló márványtermében játszódott le, ahol az Ipartestület új zászlójába a zászlószegyet adományozók zászlószegjeiket jelmondat kíséretében bevették. Az ünnepséget díszében követte, melyet a Budapesti Kéményseprők

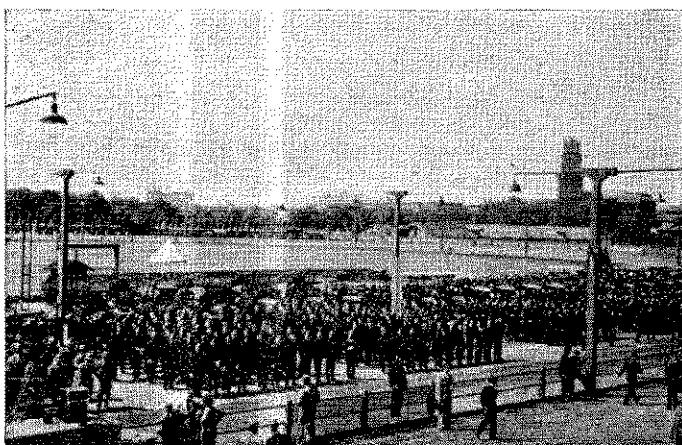
## Mátrai sisak-

Keresztény  
cég

és tűzoltószergyár  
Mátrai Antal és Társa rt.  
Budapest, Fehérvári-út 98

Ipartestülete az előkelőségek, hatóságok, tűzoltóság és a társtestületek meghívott tagjai részére rendezett.

Május hó 18-án d. e. fél 10 órakor a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság az általa kiképzett leventetűzoltók, valamint a főváros és környékén működő hivatásos, önkéntes és vállalati tűzoltóságok közreműködésével a budapesti ügetőversenypályán tartotta meg tavaszi díszmenlétjét.



*A leventetűzoltók díszmenete*

Gyönyörű, verőfényes napsütésben sorakoztak a díszmenlén résztvevő csapatok és autószerkek az ügetőversenypálya tribünjei előtti térségen.

A székesfővárosi hivatásos tűzoltóságnak 34 kézenléti autószerből alakult gépesített osztálya, két zászlóaljából álló 600 főnyi legénysége, a leventetűzoltóknak nyolc zászlóaljából álló 1800 főnyi csapata 216 targoncával, a főváros és környékén működő tűzoltótestületeknek két zászlóaljából álló 400 főnyi legénysége, valamint a székesfővárosi tűzoltóságnak és a Weiss Manfréd-gyár tűzoltóságának zenekara festői képet nyújtottak.

A díszmenle kezdetéig a versenypálya mindhárom tribünjét színültig megtöltötte a meghívott közönség, melynek száma körülbelül 5—6000 főre volt tehető. Háromnegyed 10-kor megjelent a m. kir. belügyminiszter képviselőjében Tomcsányi Kálmán dr. államtitkár, a m. kir. honvédelmi miniszter képviselőjében vitéz Zay Ödön tábornok, a minisztériumok részéről pedig Folyovich József dr., Szöllösy Alfréd dr. és Osváth László dr. miniszteri tanácsosok, Szilágyi Béla dr. miniszteri osztálytanácsos, Benczur József dr. miniszteri titkár. A katonai hatóságok részéről megjelent vitéz Fábry Dániel tábornok, vitéz Jusztly Emil vkszt. ezredes, a rendőrhatalóságok részéről Éliássy Sándor dr. rendőrfőkapitány, Gánthay János rendőrfőkapitány-helyettes, valamint a rendőrtisztikar nagyszámú küldöttsége. A székesfőváros részéről Karafiáth Jenő dr. m. kir. titkos tanácsos, főpolgármester, Morvay Endre dr. alpolgármester, Némethy Károly dr. tanácsnok, Szébeny József dr. főjegyző. Megjelent Szilágyi Lajos dr. cs. kir. kamarás, országos tűzrendészeti felügyelő, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség képviselője, a Székesfővárosi Közmunkák Tanácsa részéről Hoffhauser Elek miniszteri tanácsos, a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület, Győr vármegye, Győr, Debrecen, Szeged szab. kir.

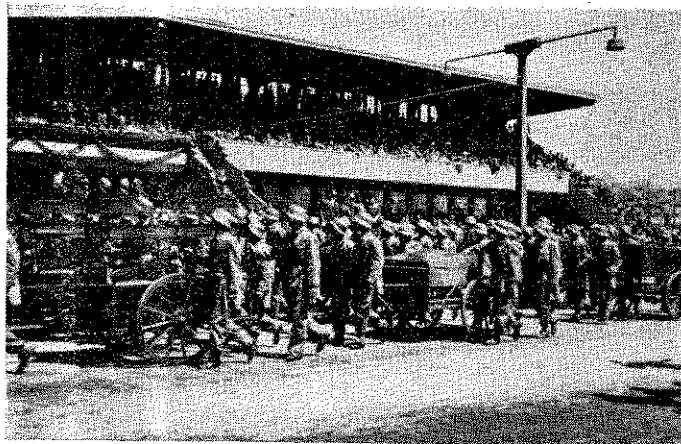
városok, valamint számos tűzoltótestület tiszti küldöttsége és még számosan.

A dísztribün előtti dobogón foglaltak állást a kitüntetettek és pedig: Teasdale Ottó tűzoltómásodfőparancsnok, Ausch Rezső tűzoltófőparancsnokhelyettes, Wunderlich Antal tűzoltóparancsnok, Marinovich Endre dr. tűzoltófelügyelő, vitéz Kotányi Ferenc tűzoltótiszthelyettes, Szatory József tűzoltóvezetőgépész, Bíró Sándor törzstüzmaster, Élő György törzstüzmaster, Flandera Mihály csővezető, László Gábor csővezető, Horváth I. István csővezető, Márton Ignác segédcsővezető, Hullár János ny. törzsörmaster, Herczeg Lajos ny. örmaster.

Tíz órakor a tűzoltókürtös felharsanó „Vigyázz!” jelére a díszmenle kezdetét vette. Nádudvari vitéz Kiss Lajos dr. tűzoltófőparancsnok jelentést tett a belügyminiszter képviselőjében megjelent Tomcsányi Kálmán dr. államtitkárnak a felállított csapatok létszámáról, mire a belügyminiszter, a honvédelmi miniszter, az Országos Légvédelmi Parancsnokság, az országos tűzrendészeti felügyelő, a székesfőváros és a rendőrhatalóság képviselői elvonultak a kivonult csapatok arcéle előtt.

Utána a székesfővárosi tűzoltóság zenekara a Magyar Hiszekegyet adta elő, majd Karafiáth Jenő dr. m. kir. titkos tanácsos, Budapest székesfőváros főpolgármestere magasszárnyalású beszédben méltatta az ünnepség jelentőségét és utána átadta a kitüntetetteknek a legfelsőbb helyről adományozott kitüntetőket.

A kitüntetések átadása után a Himnusz zárta be az ünnepséget, végül a kivonult csapatok a közönség nagy tetszése mellett díszmenetben vonultak el a tribünök előtt.



*A csapatok és szerkek felállása*

A gépesített osztály szirénaszóval hagyta el a díszmenelvény előtti térséget, majd megindult a díszoszlopban felállított századok díszmenete, amelyeknek elvonulása háromnegyed órát vett igénybe.

Ez a díszmenle bizonyosságát adta annak, hogy a budapesti tűzoltóság, de szintúgy az egész ország tűzoltósága a hivatása magaslatán áll és a trianoni békeszerződések által reánk kényszerített béklyók a tűzoltókban sem tudták elfojtani a szent magyar élniakarás lángoló tűzét.

**Bercsey Tibor**



# Debreceni kerületi tűzoltótanfolyam margójára

Irta Horváth Imre önk. tűzoltóparancsnok, Hernádkak

A Felvidék szíve dobbant össze az Alföldével ezen a tanfolyamon. Húszesztendei rabság, kemény, elszánt akarás, dacos, jövőbe néző tekintetek szegeződtek ránk, amikor a debreceni állomáson 22 tanulni vágyó férfi leszállott a vonatról, hogy magába szívja azt az éltető levegőt, amelyet Debrecen város történelmi multja lehell ki magából.

Ezek voltak azok a fiúk, akik a cseh uralom alatt a tűzoltóegyesületek kebelén belül kifejtett munkájukkal táplálták, élesztgették a húnyó parazsakat, vagy a megtévelyedet hitetleneknek szemébe vágták árulásukat. Nem egy közülök keserves szenvedésen ment keresztül és az a három hét, amit eltöltöttek a legmagyarabb város — Debrecen — falai között, méltó jutalma volt bátor kiállásuknak.

S mi, akik a régi csonka haza földjéről mentünk Debrecenbe, megdöbbenve hallgattuk elbeszéléseiket és csodáltuk a megpróbáltatások és szenvedések tüzeiben megedződött szittya lélek szikrázó erejét.

Szeretném elmondani lelkem néhány gondolatát, tapasztalatot, megfigyelésem egy-két epizódját, amiknek birtokába a tanfolyamon való részvétel nélkül sohasem juthattam volna.

Mindenekelőtt le kell szegezmem azt a tényt, hogy mindnyájunk számára feledhetetlen nagy élmény volt ez a tanfolyam. Nemcsak a kapott ismeretek, hanem a — szinte — csodával határos és emberi erőt messze túlhaladó munka, ami a debreceni tűzoltólaktanyában folyik, melyet a hivatásos tűzoltóság tisztjei, mondhatnám a szervezet-megkívánta leg-szükségesebb pihenő nélkül végeznek.

Az emberiségnek van egy nagy betegsége, amely abban nyilvánul meg, hogy mindegyik a maga munkakörét tartja a legfontosabbnak. Ez még nem volna hiba! A baj ott kezdődik, amikor a mások munkáját harmadrendűnek tekinti, sőt arról nagyon gyakran kicsinylően nyilatkozik.

Vannak, akik a tűzoltói munkáról mondanak bántó kritikát. A nagyközönség csak tüzesetek alkalmával látja a tűzoltóság munkáját és nagyon sokszor mond rá jogosulatlanul a valóságot nem fedő bírálatot. Természetes dolog, hogy arról a munkáról, ami bent a laktanyában folyik, halvány fogalma sincs.

Állításom igazolására vázlatosan hadd mondjam el, hogy zajlott le egy nap a debreceni tűzoltólaktanyában a tanfolyam tartama alatt.

Reggel 3/4 7—7 óráig csukló- és katonai rendgyakorlat, 7—12 óráig elméleti előadás, de ugyanakkor délelőtt folyik az egyes légoltalmi segélyosztatok kiképzése és a hivatásos tűzoltólegénység napi gyakorlata is. Délután 2—7 óráig elmélet és gyakorlat, 7—1/4 8 óráig katonai rendgyakorlat szintén a tanfolyam hallgatói számára. Este 7 órától ismét a különféle segélyosztatok kiképzése kezdődik és tart leg-többször 9 óráig. Közben a mentőkocsik és autók állandóan jönnek és mennek.

Ha most számításba vesszük azt, hogy a tanfolyam óráit legnagyobb részben a hivatásos tűzoltó-

tisztek tartották, ha számításba vesszük azt, hogy a különféle segélyosztatok keretein belül — tudomásom szerint — hatszáznál több egyén nyer kiképzést, ha ehhez hozzászámítjuk még a tűzoltói és mentőszolgálat ellátását és ha tudjuk azt, hogy mindezt a munkát négy ember végzi és irányítja, akkor levett kalappal állunk meg a tűzoltóság munkája előtt.

A debreceni tűzoltóságnak nincs szüksége az én jóakarató megállapításaimra. Az idő meghozza a maga gyümölcsét s ha elkövetkeznek a komoly napok, ki fog tűnni, hogy becsületes és jó munkát végeztek. Nem reklám az, ami ott folyik. Komoly, csendben történő nemzetmentő munka.

Ha látom ezt a heroikus munkát, önkéntelenül felvetődik bennem a kérdés, miért kell a tűzoltóságot ennyire támasz nélkül magára hagyni? Miért nem lehet katonai szervezetté átminősíteni és államilag gondoskodni a tűzoltóság sikeres munkájáról?

Tudjuk, hogy háború esetén a frontmögötti részek talán pusztítóbb támadásnak lesznek kitéve, mint maga a harcfront. Éppen ezért az iskolákban a sok holt tudomány mellett ezt a nagyon is gyakorlati jelentőségű, sokak által megmosolygott, de alapjában véve széles területen mozgó tudományt, a tűzoltás tudományát is be kellene iktatni, ha máshova nem, a testgyakorlás keretébe. S a kikerülő ifjúság már öntudatosabban lépne fel háború esetén is a nemzeti vagyont fenyegető eme veszedelemmel szemben.

Meg lehetne még oldani a gordiusi csomót részben úgy is, ha a városok és községek vezetői egy közös tanfolyamon némi ízelítőt kapnának a tűzoltói tudományból. Nem felejtve ki e tanfolyamról a miniszterközi bizottságok magas személyiségeit sem.

Egy bizonyos, hogy mi mindig késünk. A jó Pató Pálók természete még mindig kísért nálunk. S amikor ránk szakad a rideg valóság, tanácstalanul nézünk egymásra vagy legjobb esetben sebtében átveszünk valamely idegen uniformisba bujtatott eszmét, amiről később kitünik, hogy a magyar talajban nem tud gyökeret verni.

Ilyen és ehhez hasonló gondolatok rajzanak lelkemben, amidőn újra visszazálok Debrecenbe, hogy még egyszer köszönetet mondjak vitéz Roncsik Jenő dr főparancsnok úrnak és a többi tűzoltótisztnak és előadóknak tanfolyamtársaim nevében a sok-sok élményben gazdag, felejthetetlen órákért.

Isten veled, legszebb magyar város! Isten veled, rügyeidet bontogató, sejtelmesen suttogó Nagyerdő!

Isten veled, tűzoltó bajtárs! Állj őrt tovább is a Kárpátok alján úgy, mint azt húsz esztendeig tetted! Tekinteted vedd a Tejútra! Látod Csaba királyfi se-regének szikrázó csattogását?! A Kárpátok ormáról már látszik a hargitai, brassói, fogarasi, háromszéki havasok ormaín éjfélként fel-fellobbanó virrasztó láng! Mellette hosszúsüvegű székelyek ülnek szótlan némasággal és fokokukat szorongatva várják a magyar honvédek győzelmi riadóját.

Testvér! Nyugtalan virrasztással állj őrhelyeden és készülj a nagy találkozóra!

# A tűzrendészeti kódex egyes hézagai és végrehajtásának honvédelmi fontossága

Irta: *Rehák Tamás* tűzoltóparancsnok

A tűzrendészeti törvény és a tűzrendészeti kódex végrehajtása során jelentkeznek egyes hiányok, amelyek a tűzrendészeti hatóságoknak, tűzrendészeti felügyelőknek és a tűzoltóságoknak a tűzrendészet korszerű fejlesztésére irányuló kötelességszerű munkáját hátráltatják. A rendelet ily hiányaival, hézagaival bizonyára nem egy tűzoltótiszt bajtársam találkozott javaslatainak kidolgozásánál. A rendelet egyes rendelkezéseinek a gyakorlatba való átültetésénél is jelentkeznek nehézségek. Vannak előírások, amelyek az időközben eltelt két év alatt már túlhaladottak.

Az említetteket nem a rendelet alkotóival és annak tartalmával szembeni kritikaként említem fel, mert hiszen természetes, hogy oly nagyhorderejű és oly széleskörű rendelet, mint a tűzrendészeti kódex, nem lehet ment bizonyos hiányoktól.

Egyik multévi cikkemben — „*Vízszerezés — örök sírám*” cím alatt — már érintettem a rendelet egy, a gyakorlatban nehezen végrehajtható intézkedését, a kódex 132. §-ában előírt 200 literes vízhordóval, illetve a székelyhídi vízszerezési rendszerrel kapcsolatban.

Ezúttal oly hiánnyal szándékozom foglalkozni, amely most — főként a légoltalmi rendelkezések következtében — meglehetősen kellemetlenül jelentkezik. *Ez a hiány: nincs a rendeletben kifejezett előírás arra, hogy a gyárak, nagyobb ipartelepek tűzoltószerek és tűzoltóberendezés beszerzésére és létesítésére kötelezettek volna és mily mérvig!*

A tűzrendészeti kódex előtt irányadó rendelet: a 230.000—1925. B. M. számú rendelet idevonatkozólag szószerint a következőket mondja:

„3. §. A gyárak, malmok s nagyobb ipartelepek tulajdonosait az illetékes elsőfokú tűzrendészeti hatóság a szükséghez képest megfelelő tűzoltószerek beszerzésére és tartására kötelezheti s az üzemek folytatását e kikötés teljesítésétől teheti függővé.

Nagyobb uradalmak a szükséges tűzoltószerek beszerzésére és tartására szintén kötelezhetők.”

A 230.000—1925. B. M. sz. rendeletet azonban a 180.000—1936. B. M. számú rendelet — 173. § 1. bekezdésében — teljes egészében hatályon kívül helyezte.

Már most megjegyezni kívánom, hogy az a körülmény, mely szerint a 180.000—1936. B. M. számú rendeletben fenti értelmű jogszabálynak, illetve félreérthetetlen, kifejezett rendelkezésnek nincs nyoma, nem teheti vitássá azt, hogy a tűzrendészeti hatóságok intézkedési joga fentáll. Mindenesetre már alkalmas arra, az érdekelt gyár, ipartelep, uradalom — saját jólfelfogott érdeke ellenére is — kibúvót keressen és a tűzrendészeti hatóság ily irányú kötelezése ellen fellebezéssel élhessen. Aminthogy városunkban is nem egy gyár és ipartelep próbálkozik is vitássá tenni a tűzrendészeti hatóságok ebbeli jogát és annak mértékét.

Fenti kérdés felvetése és tisztázása városunkban egy konkrét eset kapcsán merült fel. Az egyik vas-

és fémárugyár tűzrendészeti — de egyben légoltalmi — érdekből víztartó medence, vagy helyette kút létesítésére és kézifecskendőjének kijavítására és hozzá tömlőbeszerzésre lett kötelezve.

A vízmedence vagy kút létesítésének elrendelése a 180.000—1936. B. M. számú rendelet 132. §-a megadja a lehetőséget, de ennek kifejezett büntető szankciója a rendeletben nincs.

A kézifecskendő kijavítására, vagy más gyártelepnél a motorfecskendő, kézifecskendő, esetleg egyéb tűzoltószert, felszerelés beszerzésének előírására már félreérthetetlen rendelkezés nincs. Az elsőfokú tűzrendészeti hatóság itt a rendelet 141. §-ára hivatkozva kötelezte a gyárat, jöllehet ebbe a §-ba ez a kötelezettség semmiesetre sem magyarázható bele. Legalább is vitathatóan.

A szóban lévő 141 § szövege szószerint:

„Községben (tanyán, uradalomban) minden háznál könnyen hozzáférhető helyen legalább egy tetőig érő létrát, egy tűzhorgot és egy szikracsapót kell tartani. A padlásokon tartandó tűzoltóeszközökre vonatkozóan a légvédelmi rendelkezések irányadók.”

Hát bizony ebbe tényleg bajos kézi- vagy motorfecskendőt, pláne nagyobbvonalú tűzoltói berendezést (vízsóró, haboltó stb.) belemagyarázni.

Megjegyezni kívánom, hogy városunknak tűzrendészeti szabályrendeletében idevonatkozólag is félreérthetetlen rendelkezések vannak, de a kódex 173. §-ában az összes korábbi tűzrendészeti rendelkezéseket hatályon kívül helyezte. Ugyanilyen rendelkezéseket felvettünk az új szabályrendeletben is, ámde az a mai napig sem kerülhetett törvényhatósági tárgyalásra, jöllehet a rendelet kibocsátása után a tervezetet azonnal elkészítettük és a szabályrendeletet egy éven belül meg kellett volna alkotni. (Lásd: kódex 3. §-át.) — Ezt itt csak azért említem, hogy a rendelet itt érintett hiányát a vármegyei és városi tűzrendészeti szabályrendeletekben lehet pótolni, sőt kell is.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban felmerül egy további érdekes probléma is. Nevezetesen, hogy a kódex oly előírásai esetében, amikor a rendelkezésnek büntető szankciója magában a rendeletben — a 164—172. §-okban — nincs, jogerősen és kényszerítő erővel, büntető szankcióval is érvényt lehet-e szerezni a tűzrendészeti előírásnak, kötelezésnek.

Erre nézve a város tisztifőügyésze azt a véleményét nyilvánította a tűzrendészeti hatóság megkeresésére, hogy a rendelet „Büntető rendelkezések” fejezetében megállapított kihágások nem tartalmaznak taxatív felsorolást. Ebből tehát az következik, hogy a tűzrendészeti hatóság nemcsak azokat a cselekményeket minősíti kihágásnak, amelyeket a rendelet az egyes §-okra hivatkozással felsorol, hanem: minden olyan tűzvész keletkezésének vagy terjedésének meggátolását célzó rendelkezés megszegését, amely rendelkezés a 180.000—1936. B. M. számú rendelet-

ben vagy más érvényes tűzrendészeti jogszabályon alapszik.

A tisztifőügyész ebbeli véleményénél többek között hivatkozik arra is, hogy a rendelet 167. §-ában a KBTK 141 § 1. bekezdés idézése után a büntető szankció alá tartozó esetek felsorolását azzal vezeti be, hogy *különösen* a következő rendelkezések célozzák tűzvész kiütésének vagy terjedésének meggátlását. Nem hagy tehát kétséget a 167. § szövege a tekintetben, hogy a KBTK 141. §-ának alkalmazhatóságát nem akarta csak a felsorolt esetekre korlátozni, hanem annak általános alkalmazhatóságát fenntartani kívánta a fel nem sorolt, de a KBTK 141. §-ában körülírt kihágási tényálladékok szintén megvalósító minden esetre. Nem kétséges a 167. §-nak ez az értelme annak ellenére sem, hogy ezen értelmezés mellett logikai hibának látszik az, hogy a 132. § alapján kiadott rendelkezések — amelyek kétségtelenül szintén tűzvész kiütésének vagy terjedésének meggátlását célozzák — kimaradtak a példaszzerű felsorolásból.

Ezek szerint tehát, ha a kérdéses gyártelep a vízmedencét nem létesíti, fecskendőjét nem javítja ki, vagy ilyet — felhívásra — nem szerez be, a hatóság erre kötelező jogerős véghatározatának büntető szankciói is vannak.

Más kérdés aztán, hogy amennyiben az illető ipar-telep, gyártelep jogerős rendelkezés ellenére és büntetés után is makacsul nem tesz eleget a tűzbiztonsági előírásoknak, éljen-e és élhet-e a hatóság a 230.000—1925. B. M. számú rendeletben félreérthetetlenül biztosított — de sajnos, a 180.000—1936. B. M. számú rendeletből már kimaradt — jogával, azaz végső esetben az üzemet beszüntetheti-e? A felelet: Mindenesetre élhet a tűzrendészeti hatóság ezzel a jogával is. Erre nézve — még a 230.000—1925. B. M. számú rendelet előtti időkből is — konkrét esetekről van tudomásom. De ez nem is lehet másként, mert különben a közre nézve súlyos ártalmak származhatnának egyesek nemtörődőmségéből. A legújabb német jogalkotás ebben a tekintetben is messzemenő jogokat biztosít a tűzrendészeti és egyéb hatóságoknak és pedig nemcsak az üzembeszüntetés, hanem az iparjogositvány, vagy más jogosítvány megvonása útján is.

Itt említem meg azt a sajnálatos tény, hogy a légoltalmi rendelkezések terén is sajnálatosan érezhetjük azt a hiányt, hogy fontos légoltalmi előírásoknak és kötelezettségeknek büntető szankciója nincs, vagy oly nehézkes és célhoz nem vezető utat jelöl meg a vonatkozó rendelet, amely egyértelmű a büntető szankció hiányával. Ám erről most nem szólok behatóbban.

A tűzrendészeti rendelet sebezhető pontjainak egyikére mutattam rá a felvetett kérdésben. Céлом az volt, hogy lapunkban eszmecsere induljon meg és más bajtársak is szót kérjenek maguknak és hívják fel a figyelmet, melyek azok a pontjai a rendeletnek, amelyek — a haladó élet során — módosításra, pótlásra, esetleg tisztázásra szorulnak. Ebből csak az egyetemes tűzrendészeti jogszabályoknak volna haszna.

De még inkább szükség volna arra, hogy a lényegében jó tűzrendészeti törvény és kódex az eddiginél erősebb tempóban végrehajtsák. Ne hogy igaza le-

gyen annak a községi jegyzőnek, aki tűzrendészeti felügyelői eljárásom során, mindjárt a rendelet kiadása után, úgy nyilatkozott előttem: „Szép, — szép a rendelet, sok üdvös van benne —, de féltő, hogy ez is a többi sorsára fog jutni — végrehajtva soha nem lesz vagy legalább is elenyésző mértékben“. Mérhetetlen kárára volna a magyar tűzrendészeti jogszabályoknak, ha bekövetkeznék az, amire egy régi tapasztalattal rendelkező közigazgatási tisztviselő, a falu hangadója, nem minden alap nélkül célzott és amire mi, tűzoltók és illetékes szervünk a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség és az országos tűzrendészeti felügyelő úr is nem egy ízben rámutatott.

Teljes mértékben tisztában vagyunk azzal, hogy a tűzrendészeti országos szervezetének új alapokon való lefektetése a legfőbb tűzrendészeti hatóságunkra egészen rendkívüli munkaközpont. Ennél a kérdésnél rámutatok a német példára. Köztudomású, hogy a német tűzoltóságokat — főként légoltalmi érdekből — teljesen átszervezték és pedig úgy a hivatásos, mint az önkéntes tűzoltóságokat. Ez utóbbiaknál is szinte teljesen megszűnt az egyesületi jelleg és hatósági szervezatként lettek beiktatva az államhatalom gépezetébe. A német tűzoltóságok a rendőrséggel azonos szervezatként és alapon lettek átszervezve törvény és rendeletek útján. Nevük is „Feuerlöschpolizei“, tehát a rendőri jelleg nemcsak a rendőrtiszt és altiszt, legénységi ruha — kisebb eltéréssel való — átvételéből világlik ki, hanem az intézmény nevéből is. (Feuerlöschpolizei körülbelül tűzoltórendőrség jelent.) Az intézmény teljes átszervezése természetesen a német minisztériumban és a legfőbb rendőri hatóságnál is oly munkatöbbletet jelentett, amit a központi hatóság személyzetével ellátni nem tudhatott. Ezen a németek úgy segítettek, hogy a vidéki városok hivatásos tűzoltóparancsnokai közül többeket berendelték megfelelő váltással a központi irányítás segítségére. A tűzoltóság legsürgősebb átszervezését és annak korszerű felszerelését a legfelsőbb légvédelmi parancsnokság is állandóan szorgalmazza és minden, a tűzoltóság akcióképességének fokozását célzó szervezeti és technikai vonatkozású rendelet kiadása, az érdekelt minisztériumokon kívül, a legfőbb honvédelmi parancsnokság, illetve a légi erők parancsnokának meghallgatása útján történik. Mindez csak azt igazolja, hogy a tűzoltóság korszerű kiépítése rendkívül fontos és felette sürgős katonai, honvédelmi érdek.

Szállítottunk

## MÁVAG gyártmányú LÉGOLTALMI- ÉS TŰZOLTÓ- ACÉLSISAKOKAT

a 88.025. eln. lgv. — 1939. H. M. rendelet előírásainak megfelelő kivitelben

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VASGYÁRAK  
KERESKEDELMI KÉPVISELETE R. T.

Budapest, VIII, Múzeum-körút 18. :: Telefon: 133-394

# A tűz pusztításai Debrecenben

(Folytatás)

Irta: vitéz Roncsik Jenő dr

Emberéletben, szerencsére, nem esett kár. Nem így azonban 1894 július 27-én hajnalban 1/3 óraker, amikor szintén az István-malomban, az újmalom alsó részén, a búzatisztítóban keletkezett a tűz az egyik rostában, valószínűleg a nem kellően kent tengely megtüzesedése folytán s oly villámgyorsan terjedt tova, hogy a munkások közül négy már nem tudott kimenekülni, bent lelték szörnyű halálukat a lángtengerben.

Az önkéntes tűzoltók azonnal kivonultak a fizetett legénységgel együtt, de 15 perc alatt az egész úgynevezett új malomépület lángban állott, a tűzoltók száma kevésnek bizonyult, a katonaságtól is segítséget kellett kérni. Erről az épületről csakhamar átcsapott a tűz a vele szemben levő deszkafalú és cseréppel fedett raktárépületre, ahova a hőség miatt közel jutni sem lehetett s így az épület egész rövid idő alatt izzó zsarátnokká vált. Belekapott a tűz a gépház tetéjébe is, melyet a malomépülettel összeépítettek s azt is teljesen elhamvasztotta.

A tűzoltóságnak minden igyekezete arra irányult, hogy az 1891-ben leégett raktár helyén épült új raktárt, mely a malomépülettel szintén egybe volt építve, megmentésük. Berakták téglával az összes átvezető nyílásokat óriási erőfeszítések árán s így a raktár nem hamvadt el, megmentették az ó-malom épületét is. Az okozott kár meghaladta a 800.000 koronát.

A szél által elvitt parázs a Vénkertben négy pajtát gyújtott fel.

Az István-gőzmalom igazgatósága a négy tűzhalált halt munkása emlékére a malom kertjében levő tó szigetén obeliszket állított fel.

Az Ispotályi templomot az 1899. év nyarán renováltatni akarta a református egyház, a torony körül volt véve állásokkal, amelyeken a dolgozó munkások a legelemibb tűzrendészeti követelményeket sem tartották be, ott állandóan dohányoztak, gyufákat gyujtogattak, a cigarettavégeket és a gyufákat az állásokra és a fahulladékokba hajították. Július hó 14-én, mikor este a munkájukat abbahagyták, ilyen módon tűz keletkezett és az lappangott egész éjjel 2 óráig, amikor olyan erővel tört ki, hogy lángba borította a torony egész tetőzetét. Amikor a tűzoltóságot értesítették és az a helyszínre érkezett, a lángok már az óra nyílásán csapkodtak ki. Az oltást megnehezítette a vízhiány, mert a helyi vasútrészvénytársaság képviselője a vízkészletük átengedését, amely a közvetlen közelben volt, megtagadta s a rend-

őrség nem tett intézkedést, hogy azt hatóságilag lefoglalja, így a vizet a tűzoltólaktanyából kellett vizeslajtokkal hordani. A másik nagy baj az volt, hogy a fiákeros, aki a tolólétrát vitte ki a tűzhöz, letért a nehéz szerrel a jó útról s a létra az Ispotálylapon megfeneklett a sárban, kimeleni nem lehetett, így a tűznél semmi szerepe nem volt. A felhatolás a templom tetején és az állványokon történt s a tűzoltók munkája csak a templom tetejének megmentésére szorítkozott, ami óriási erőfeszítések árán sikerült is. A torony teteje azonban egészen leégett, a torony gombja a templom tetőzetére zuhant és azt átütötte, megolvadtak a harangok is, leégett a torony körüli állások egyrésze is. A tüzet reggel 7 órára lokalizálták. Biztosítva az épület nem volt, így az egész kárt a református egyház viselte.

Az újabb tüzesetek közül, melyek között több gyári tűz is volt, említésre méltó a MÁV gépjavitóműhely V. osztályának égése 1914 április 18-án, amikor valószínűleg olajos kócsok, rongyok és ruhák öngyúlése következtében éjjel 11 óraker kigyulladt az osztály és reggel 8 órára egészen leégett néhány millió korona értékben. A műhely vízvezetéke felmondta a szolgálatot, a földalatti tűzcsapok a ráarakódott homok és piszok miatt használhatatlanok voltak, mozdonyokkal kellett szállítani a vizet a vasuti állomásról, ami az oltást nagyon megnehezítette. Az elszálló röp-tűz a Homokkertben, az égő műhelytől légvonalban 1400 méter távolságra, felgyújtott egy pajtát, szerencse, hogy a közelben nem voltak sűrűn a lakóházak és így egyéb szerencsétlenség nem történhetett.

Meg kell említenem még ugyanez évből október 9-éről az Erzsébet-malom égését, ahol Tani Lajos fizetéses tűzoltócsővezetőre a malom tűzfalának egy része ráomlott s ő, az azonnali segítségnek ellenére, a romok alatt lelte halálát. Rajta kívül más halottja a tűzoltóságnak a tüzesetből kifolyólag még nincs és remélhetőleg a jövőben sem lesz.

1914 augusztus 27-én délután égett le a Debreceni Első Takarékpénztár Rt. Kossuth-utca és Piac-utca sarkán levő bérpalotájának a teteje teljes egészében. Hogy a tűz ilyen nagy mérvet öltött, az nem a tűzoltóság hibája, hanem egy célszerűtlen hatósági intézkedés következménye, amikor a tűzoltóság a szükséges helyre felszerelt tolólétrát felsőbb utasításra kénytelen volt visszaszerelni és egy más helyre vinni. Ez alatt az idő alatt a tűz elharapódzott az egész épület tetőzetén.

**Iroda- és Lakberendezési K. f. 1.**

**UNIVERSAL**

**Budapest, VII, Wesselényi-u. 8-10**

**Telefon 137-842, 135-869**

**Új és használt bútorok  
Szőnyegek  
Irodaberendezések**

**Eladás**

**Détel**

**Csere**



Az újabb tüzeseteket csak az időpont, tüzeset színhelye és a tűzkár megemlítésével sorolom fel.

1915 március 7	Korona kenyérgyár	30.000 K
március 8	Salvator barakkórház	50.000 K
1916 május 12	Mészhomokkötéglagyár, barak	50.000 K
1917 november 24	Dohánygyár, tetőtűz	30.000 K
1918 június 23	Vilmos-huszárlaktanya, istálló	60.000 K
1919 április 27	Vilmos-huszárlaktanya, fedett lovarda	300.000 K
1921 augusztus 16	Erzsébet-u. 29, istállótűz, két emberhalál	500.000 K
1924 január 3	Kefegyár, szárító	6,000.000 K
július 3	Nagyhegyes, istálló	581,000.000 K
1926 március 9	Kiss Testvérek bőrgyára, kazánrobbanás	750,000.000 K
október 9	Arany bika, tetőtűz	181,500.000 K
1929 október 11	Dohánybeváltó, tetőtűz	34.000 P
1930 december 24	Ferenc József-út 67, boltitűz	270.000 P
1933 március 20	Hartstein István, Nagyhegyes, tanyatűz	50.000 P

1937 február 17	Ferenc József-u. 48, boltitűz	250.000 P
november 17	Magyar Leszámitolóbank, Híd-utca 4, tetőtűz	50.000 P
1938 július 9	MÁV-állomás, táviróoszlopégés	14.000 P
július 21	Külső Vásártér 15, famegmunkáló műhely	32.000 P

A technika fejlődésével szaporodnak a tűzkeletkezési okok, de a megelőző tűzrendészet erős kezelése mellett a tüzesetek száma csökken. Ezt tapasztaljuk Debrecen városában is, ahol a megelőző tűzrendészet szigorú kezelése következtében a tüzesetek száma állandóan csökkenésnek van kitéve.

A tűzoltóságok a tűzrendészet terén akkor teszik meg tulajdonképpen kötelességeiket, ha a tüzesetek számának és a kárösszegeknek a csökkentésére törek-szenek, mert ezáltal a nemzeti vagyon csökkenésének is elejét veszik.

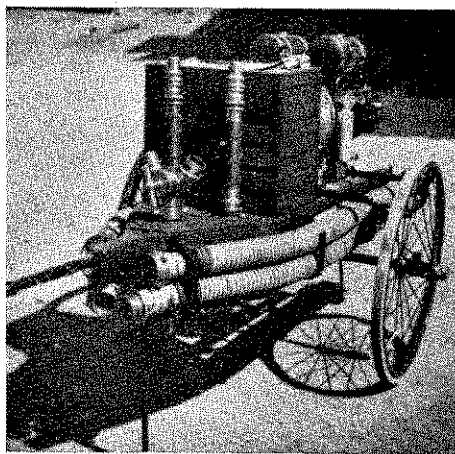
(Vége.)

## Tömlőtartóláda

Irta: Dévényi Endre dr

A tömlő legkorszerűbb elhelyezése a készenléti szereken az orsón való elhelyezés volt. A fejlődés azonban nem áll meg s ma már a tömlőtartó ládák használata kezd elterjedni. Éppen ezért szükséges a tömlőtartó láda hasznosságának ismertetése.

Közismert tény, hogy a készenléti szereken a legcélszerűbb a nyomótömlőt összecsavarozva tartani. Így lehet, tűz esetén, a tömlőt a leggyorsabban kifej-



Tömlőtartóláda  
kismotorfecskendőre felszerelve

tetni s így a legbiztosabb a csavar, illetve kapocspárok tömítése.

Az orsónak a hibája azonban az, hogy a tömlő „szoros tekercselés” esetén nem szellőzik s a csavarpároknál erősen megtörik. Hibája továbbá, hogy tömlőfektetésnél az orsó levétele, elhelyezése, irányba állítása idővesztést jelent.

A tömlőtartó ládák ezeket a hibákat kiküszöbölik.

Keményfából készülnek. A szellőzést a láda alján nyílások biztosítják; az oldalfalakat lécezesszerűen készítik. A láda olyan nagy csupán, hogy a ráerősített szij- vagy tömlőhevederekkel hátra is felvehető.

Természetesen benne a tömlőt összecsavarozottan, amerikai módra (rétegezetten) hajtjuk össze. Ez a legtökéletesebb tömlőtartási mód készenléti tömlőknél.

A szellőzés teljesen tökéletes. Az alsó rétegeket csak a tömlők, illetve kapocspárok, csavarpárok önsúlya nyomja. A tömlőket természetesen a ládában több sorban helyezük el. Egy ládában 5—6 darab 20 méteres tekercs fér el.

A láda levétele, ha szükséges, egyszerű leemléssel történik. Irányba állítása pillanatokig tart. A tömlő belőle simábban, kevesebb erővel és mégis gyorsabban „folyik”. (Rétegesen összehajtott és ládába helyezett tömlőkön próbáljuk ki a mondottakat s a gyakorlat mindenkit meggyőz állításom igazáról.)

Győrben az elmúlt évben ismertem meg a tömlőtartó ládát. Mint kitűnő légoltalmi eszközt dícsérték ott. Ugyanis a légoltalmi segédtűzoltó a hátára veheti és vízvezetékéről is szerelheti s sugárcső segítségével eredményesen használhatja, ha például magasnyomású a vízvezeték.

A két helyen is szerzett felvilágosítás eredményeként tömlőtartó ládát magam is készíttettem s a szerzett tapasztalatok a szakvéleményeket teljesen igazolták.

Grácban a ládába helyezett tömlő végére a sugárcsővet is felcsavarják. Így a csővezető munkája a helyszínen még kevesebb, ezáltal a szerelési idő is csökken.

# Tűzrendészet a Budapesti Nemzetközi Vásáron

Írta: *Baranyai Jenő* okl. tűzoltótiszt, a Budapesti Nemzetközi Vásár tűzrendészeti felügyelője

Minden esztendő tavaszán kikeleti pompában művészi külsőségeiben évről évre szebben látjuk a Nemzetközi Vásárt.

A vásárlátogató, a felületes szemlélő csak az esztétikai adottságokat — a sok felület, színek, tömegek tobzódását élvezi. A szakember: technikus, tűzoltó azonban térben, mechanikában alig győzi csodálni a létrehívott rendszert, amely időről időre nemcsak szép, hanem technikailag, tűzrendészetileg, művészeti-  
leg a világ egyik tökéleteshez közelálló vására, a vásáron megforduló számtalan kül- és belföldi szaktekin-  
tély szerint is.

A megelőző tűzrendészet intézkedései már a vásár vázlatos elrendezésénél fontos szerepet kapnak. Az egyes csarnokok, bódésorok stb. közötti tűz- és közlekedési távolság (2—8 m távköz alapterületi nagyság szerint) kapuk, utak, tűzcsapokra való körültekintés mind nagy figyelmet igényelnek.

A tulajdonképpeni kitűzést (végleges helyek kiadása) a vásár műszaki osztálya végzi. A kiállító három példányban beadott tervrajzzal (esetleg a szükséges részletrajzokkal) és helyszínrajzzal a vásár irodájában jelentkezik s megkapja helyét. A rajzokat, elrendezést elsősorban a székesfőváros tűzoltóságának helyszíni tisztai kirendeltsége vizsgálja felül. A tűzoltóságtól a tervek a székesfőváros kertészeti kirendeltségéhez kerülnek, mert székesfővárosunk gyönyörűséges városligetének egyedülálló növényzete, fái is különleges védelemben részesülnek.

Majd a tervek az illetékes kerületi elöljáróság (XIV. ker.) műszaki, közigazgatási szakemberei elé kerülnek. A m. kir. rendőrség hozzáértő nagykézült-ségű szakértői is alapos körültekintéssel vesznek részt a benyújtott tervek felülvizsgálatában.

Tűzrendészetileg a távolságok betartására, a magasságok szabályozására ügyelnek. Lánggal, árammal, gázzal, gépekkel működő kiállítóknak külön tűzrendészeti, ill. gépállítási engedélyt kell kérni. (Neonvilágítás, mozik, gázpalackok, petróleum-, gázlámpák, főzők stb.)

A tűzrendészeti engedélyek kiadását több helyszíni szemle előzi meg, ahol a bizottság szóban is hangsúlyozza a tűzrendészeti követelményeket.

Az engedélyek kiadása után és építés közben is, úgy tűzrendészeti, mint műszaki rendészeti szempontból sokízben van helyszíni bejárás. A bizottság tagjai: a tűzoltófőparancsnokság (tűzoltóparancsnok) kerületi elöljáróság (ker. elöljáró) ker. rendőrség (a kerület vezető r. főtanácsos) ker. tisztifőorvos, ker. főmérnök, valamint a beosztott szakértők; az iparkamara megbízottja, a vásár műszaki vezetője a vásár tűzrendészeti felügyelője.

Néhány fontosabb tűzrendészeti előírás:

A vásár felhasznált mindennemű építő-, borító- és díszítő-anyag lángmentesítendő. Külső deszkafalak impregnálása, habarcsos fröcsköléssel (nádadzott vakolás) történik.

Pusztá deszkafelület seholsem alkalmazható. Heraklit, préselt szalma- stb. lapok is vakolandók.

A külső, belső, meszes habarcsos s a belső fémsős (juta-, molinó-borítás) impregnálást a szföv. tűzoltóság és a vásári tűzrendészeti felügyelő vett próbák alapján is számtalan esetben (naponként 80—100 meglepetésszerűen) ellenőrzi. Borítást, dekorációt szolgáló textilanyagok csak impregnáltan, a szföv. tűzoltósága által felülvizsgáltan, lebélyegezetten és kísérőjegyzékkel ellátva kerülhetnek a vásár területére.

A vásár területén már az építkezés megkezdésekor száz példányban kifüggesztett plakátok adják tudtul a tűzrendészeti előírásokat. Ugyancsak már építkezés közben is, kétszáz helyen feltűnő nagyságú és színű dohányzási tilalmat jelző tábla kerül elhelyezésre. Bejáratok, kijáratok, vészkijáratok mindenütt feltűnően vannak jelezve.

30 tűzjelző, 192 telefonállomás (egy hangos híradó titkos jelszóban megállapított riasztásra), van a területen, mint tűzjelzési lehetőség. (662 m<sup>2</sup> alapterületre esik egy tűzjelzési lehetőség.)

11 fő hivatásos őrség egy autófecskenővel, 46 fő helyszínen kiképzett s mindennap oktatózott személyzeti nappal, 52 éjjel, mint segédtűzoltó vigyáz a vásár tűzrendészetére. 18 talajtűzcsap a külső területen, 11 az Iparcsarnokban (összesen 29), a szökőkút medencéje, a városligeti tó vize szolgálják a vízszerezést.

A hivatásos tűzoltóság állandó éjjel-nappali körjáratokat tart. Az esti árammentesítés és a zárásutáni átvizsgálás, a körjáratos tűzoltók, a hatósági villanyszerelő közbenjöttével és a tűzrendészeti felügyelő személyes ellenőrzésével történik. Úgy a vásár igazgatóságának, mint műszaki osztályának, személyzetének, kiállítóknak, hatóságoknak hónapokig tartó, sokszor éjjelt nappallá tevő szakszerű munkája eredményezi azt, hogy a megértéssel folytatott közös munka elejét vette minden komolyabb tüzeseteknek.

Különösen dicséretes az a tény, hogy a vásár igazgatósága, műszaki osztálya, személyzeti főfelügyelője túl a kötelességen eminensen segítették a tűzrendészeti hatóságokat felelősségteljes nehéz munkájuk elvégzésében.

Mint érdekesség pár adat szolgáljon az 1939. évi Nemzetközi Vásárról:

39.670 m<sup>2</sup> lángmentesített juta,

23.930 m<sup>2</sup> lángmentesített molinó,

összesen 63.600 m<sup>2</sup> lángmentesített textilanyag került felhasználásra (végbe fektetve: 63.6 km).

A vásár területe: 140.000 m<sup>2</sup> volt

Ebből beépítve: 46.000 m<sup>2</sup>

Szabadon hagyott terület: 94.000 m<sup>2</sup>

A vásárt átlag naponta 100.000 ember látogatta. Volt azonban (m<sup>2</sup>-ként egy ember.) 1939 április 4-i vaklármát az egyik tűzjelző kábelére illetéktelenül bekötött megafón-szerelés okozta (áramkört zárt a bekötés).

A területen 7 mozi (6 keskenyfilm) 3 vendéglőüzem, 1 színház (divatrevü) működött.

# HIVATALOS RÉSZ

## KERÜLETI TŰZOLTÓTANFOLYAMOK

### FELHÍVÁS

#### a debreceni, győri és szegedi kerületi tűzoltó-tanfolyamok látogatására

Debrecen, Győr és Szeged szabad királyi törvényhatósági joggal felruházott városok a m. kir. belügyminiszter úr 180.000—1936. számú rendeletének 50. §-a alapján és a 118.511—1938. V. B. M. számú rendelethez adott engedéllyel *Debrecenben 1939. évi június hó 25-től július hó 16-ig, Győrött és Szegeden 1939. évi július hó 2-től július hó 22-ig* kerületi tűzoltótanfolyamot tartanak, amelynek célja, hogy a városok és községek részére a tűzoltóságok szervezésére és vezetésére alkalmas tűzoltótiszteket képezzen.

A tűzrendészet újabb szabályozásáról szóló 180.000—1936. B. M. számú rendelet 11. §-ának 5. és az 115.200—1938. V. B. M. számú rendelet 5. bekezdése szerint *önkéntes, köteles és magántűzoltóság parancsnoka és tisztje csak az lehet, aki az egyéb feltételeken felül a kerületi tűzoltó-tanfolyam sikeres elvégzését igazolja.*

A kerületi tűzoltótanfolyamra a jelentkezés határideje június hó 18.

A tanfolyamra csak az a magyar állampolgár vehető fel, aki (50. § 7.):

- huszonkettedik életévét betöltötte, negyvenkettedik életévét azonban még nem haladta túl;
- testileg alkalmas és az előadások megértéséhez kellő szellemi képessége van;
- feddhetetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható.

A tanfolyamra a felvételt a kerületi tűzoltótanfolyam alulírt parancsnokánál írásban kell kérni. A kérvényhez csatolni kell a jelentkező

- születési anyakönyvi kivonatát,
- hatósági erkölcsi bizonyítványát,
- hatósági orvosi bizonyítványát,
- legmagasabb iskolai végzettségét igazoló bizonyítványát,
- katonai szolgálatát és esetleges légvédelmi kiképzését igazoló okmányokat.

Az a)–c) alatti okmányokat kizáróan erre a tanfolyamra *díjmentesen kell kiállítani.* (180.000—1936. B. M. számú rendelet 50. § 13.)

A tanfolyam felvételi díja, tandíja, vizsgadíja, szakkönyvek, ruhahasználat és felszerelés használata díja együtt hallgatónkint 70 pengő, amelyet a jelentkezéssel egyidejűleg kell a tanfolyamparancsnok címére megküldeni.

Gondoskodnak a hallgatók csoportos kedvezményes elszállásolásáról, melynek díja az egész tanfolyam idejére 6 pengő. Ezért a hallgatók katonai elszállásolást (ágy, szalmazsákkal) kapnak. Ugyancsak biztosítanak a hallgatók részére kedvezményes napi bőséges háromszori étkezést, melynek díja az egész tanfolyam tartamára 54 pengő. A csoportos elszállásolás és a közös étkezés igénybe vétele nem kötelező.

A hallgatókat a felvételtől a jelentkezés után 3 nap alatt értesítik. A felvett hallgatók a befizetett tandíjat abban az esetben sem kapják vissza, ha a tanfolyamon nem vesznek részt. Az étkezési díjat mindazoknak visszafizetik, akik azt nem vették igénybe.

A tanfolyamot záróvizsga fejezi be. A sikerrel vizsgázott hallgatók a kerületi tanfolyam felügyelőjének hivatali bélyegzővel ellátott országos érvényű bizonyítványt kapnak, mely a m. kir. belügyminiszter úr 115.200—1938. számú rendeletének 1. § 5. bekezdése alapján *önkéntes, köteles és magántűzoltóságok tiszti (parancsnoki) tennivalóinak ellátására képesíti.*

A tanfolyamot légtalmi kiképzéssel bővítettük s az eredménnyel végzett hallgatóknak a m. kir. honvédelmi miniszter úr 61.411—1938. eln. lgv. számú rendelete alapján *külön légtalmi tanfolyamot végezniök nem kell.*

1939. évi május hó 20-án.

Erdély Ernő dr sk.,  
a győri kerületi  
tanfolyam parancsnoka

vitéz Roncsik Jenő dr sk.,  
a debreceni kerületi  
tanfolyam parancsnoka

Horváth István sk.,  
a szegedi kerületi  
tűzoltótanfolyam parancsnoka

### FELHÍVÁS

#### a Miskolcon tartandó kerületi és törvényhatósági tűzoltótanfolyamok látogatására

A 115.200—1939. B. M. számú rendelet értelmében önkéntes, köteles és magán (gyári) tűzoltóságok parancsnoka, tisztje és altisztje csak az lehet, aki a kerületi, illetve a törvényhatósági tűzoltótanfolyamot sikeresen elvégezte. A miskolci hivatásos tűzoltóparancsnokság, hogy a kiképzést a tűzoltóságok tagjai megszerezhessék, az 53.420—1939. V. B. M. számú engedély alapján Miskolc törvényhatóságú jogú városban kerületi és törvényhatósági tanfolyamokat rendez, amelyeknek látogatására a fentemlített tűzoltóságok érdekelt tagjait meghívja. A tanfolyamok időrendi beosztása: *1939 június 19-től június 29-ig törvényhatósági tűzoltótanfolyam, 1939 július 3-tól július 24-ig kerületi tűzoltótanfolyam, 1939 július 31-től augusztus 10-ig törvényhatósági tűzoltótanfolyam, 1939 szeptember 4-től szeptember 14-ig törvényhatósági tűzoltótanfolyam, 1939 szeptember 18-től szeptember 28-ig törvényhatósági tűzoltótanfolyam, 1939 október 2-től október 12-ig törvényhatósági tűzoltótanfolyam.*

A tanfolyamokra csak az vehető fel, aki a 180.000—1936. B. M. számú rendelet 11. §-ában előírt kellékeknek megfelelnek.

A tanfolyamok csak abban az esetben lesznek megtartva, ha egy-egy tanfolyamra legalább 30 hallgató jelentkezik.

A kerületi tanfolyamon résztvevőknek a 118.511—1938. B. M. számú rendelet szerint 70 pengőt, a törvényhatósági tanfolyamok résztvevőinek pedig 35 pengőt kell befizetni a jelentkezés alkalmával a tűzoltóparancsnokságon, mely összegben a felvételi, tan- és vizsgadíj, valamint a felszerelés használata díja is bennfoglaltatik.

A tanfolyamok hallgatói részére csoportos elszállásolásról gondoskodunk (helyiség, szalmazsák, takaró), amelyért a kerületi tűzoltótanfolyamoknál 5 pengőt, a törvényhatósági tanfolyamoknál pedig 2 pengőt kell fizetni. Igen kedvezményes csoportos étkezésről is gondoskodunk. Sem a csoportos elszállásolás, sem a közös étkezés igénybe vétele nem kötelező.

A tanfolyamokra való jelentkezést a tanfolyam megkezdése előtt legalább 10 nappal kell előre beküldeni Mis-

kole törvényhatóságú jogú város hivatásos tűzoltó-főparancsnoksága, Miskolc címre az előírt díjjal együtt.

A felvételi kérvényhez csatolni kell a születési anyakönyvi kivonatot, hatósági erkölcsi bizonyítványt, hatósági orvosi, valamint az iskolai végzettséget és katonai szolgálatot igazoló bizonyítványokat. Ezen bizonyítványokat a 180.000—1936. B. M. számú rendelet 50. §-ának 13. pontja alapján kizárólag ezen tanfolyamokra díjmentesen kell kiállítani.

A hallgatókat a felvételtől a főparancsnokság a kérvény beérkezése után azonnal értesíti és ugyanakkor megküldi a részletes ismertetőt és utasítást.

A tanfolyamot elméleti és gyakorlati záróvizsga fejezi be. A hallgatók országos érvényű bizonyítványt kapnak a tanfolyamok elvégzéséről.

A tanfolyamok hallgatói léggóltalmi kiképzést is kapnak és amennyiben a tanfolyamot eredményesen végzik el, úgy a m. kir. honvédelmi miniszter úr 61.441—1938. elm. lgv. rendelete alapján külön léggóltalmi tanfolyamot végezniök nem kell.

Miskolc, 1939 május 24.

Glos Károly sk.,

Miskolc th. város hiv. tűzoltó-főparancsnoka

## RENDELET

A m. kir. belügyminiszter 32.500—1939. B. M. számú körrendelete a városi hivatásos tűzoltóságok szervezéséről és szolgálatáról alkotandó szabályrendelet-mintája tárgyában.

A tűzrendészet fejlesztéséről szóló 1936:X. tc. 1. §-ának (1) bekezdése szerint a törvényhatósági jogú és megyei városok hivatásos tűzoltóságot kötelesek fenntartani.

A 180.000—1936. B. M. számú rendelet 16. §-ának (3) bekezdése értelmében azokban a városokban, ahol a hivatásos tűzoltóságot még nem szervezték meg, a rendelet hatálybalépésétől számított két év alatt meg kellett szervezni.

A hivatásos tűzoltóság szervezetéről és szolgálatáról szóló szabályrendeletek egyöntetűségének biztosítása érdekében az e rendelethez mellékelt szabályrendelet-mintát készítettem.

Felhívom Polgármester urat, hogy a városi hivatásos tűzoltóság szervezetéről és szolgálatáról szóló szabályrendeletnek, a szabályrendelet-minta figyelembevételével való megalkotása, illetőleg újjáalkotása iránt a törvényhatóságnak (városi képviselő-testületnek) mielőbb tegyen előterjesztést. Az egyöntetűség követelményéből kifolyólag célszerű lenne, ha az érdekelt városok hivatásos tűzoltóságukra vonatkozóan már meglévő szervezeti és szolgálati szabályrendeleteik módosítása helyett a mintának megfelelő új szabályrendeletet alkotnának.

A szabályrendeleteket bemutatási záradékkal el látás (kormányhatósági jóváhagyás) végett öt példányban kell felterjeszteni.

Budapesten, 1939. évi április hó 11-én.

A miniszter rendeletéből:

Sass Elemér dr sk.,  
miniszteri tanácsos

A m. kir. belügyminiszter 45.230—1939. B. M. sz. rendelete a tűzrendészet újabb szabályozásáról szóló 180.000—1936. számú rendelet kiegészítése tárgyában.

A tűzrendészet újabb szabályozásáról szóló 180.000—1936. B. M. számú rendelet 127. §-át, a kereskedelem és közlekedésügyi miniszterrel egyetértve a következő (5), (6) és (7) bekezdéssel egészítem ki:

„(5) Abban az esetben, ha a vasutak tekintetében a 126. § (4) bekezdésében, illetőleg a jelen paragrafus (2) és (3) bekezdésében megállapított tűztávolságokat a különleges helyi viszonyok miatt nem lehet betartani, a törvényhatóság első tisztviselője, a törvényhatósági tűzrendészeti felügyelő és az érdekelt vasútintézet (üzemkezelője) meghallgatása után, megfelelő óvintézkedések elrendelésével a (6) bekezdésben meghatározott szövegű nyilatkozat kiadásának kötelezettsége mellett, megengedheti a mezőgazdasági terményeknek a tűztávolságon belül elhelyezését. E rendelkezés alapján kiadott engedéllyel a 126. § (4) bekezdésében, illetőleg a jelen paragrafus (2) és (5) bekezdésében megszabott távolságokat a felére szabad csökkenteni.

(6) Az (5) bekezdésben említett nyilatkozat szövege a következő:

Alulírott(ak) a . . . . vármegye alispánjának (város polgármesterének) 19 . . évi . . . . hó . . napján kelt . . . . számú engedélyében foglaltakra tekintettel kijelentem(jük), hogy szálas mezőgazdasági terményeimnek(inknek) a vasuti tűztávolságon belül elhelyezése folytán a . . . . vasuti üzemből előálló esetleges tűzkárokat minden kártérítési igény nélkül tűrni fogom (fogjuk). Egyúttal a vasút, illetőleg üzemvivője javára szavatosságot vállalok (vállalunk) olyan kártérítési igény(ek) tekintetében, amelyeket az említett tűzkárokból folyóan harmadik személyek, köztük a biztosító társaságok, a vasút vagy üzemvivője ellen esetleg támasztanak.

. . . ., 19 . . évi . . . . hó . . n,

Előttünk:

. . . . .  
. . . . .  
. . . . .  
. . . . .

aláírás(ok)

(7) Az engedélyt személyhez kötötten, visszavonásig kell kiadni.“

Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

Budapest, 1939. évi május hó 2-án.

A miniszter helyett:

Tomcsányi Kálmán dr sk.,  
államtitkár

Mindennemű **létrák** és **tűzoltófelszerelések**  
beszerzési forrása  
**Metzker Ferenc**  
Budapest, XI, Horthy Miklós-út 35  
Telefon 456-363



# SZÖVETSÉGI ÜGYEK

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Budapest, 1939 április 29-én

Az elnöki széklet Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta. Bejelentette, hogy az ülésre kitűzött ügyeket Breznay Imre elnökségi előadó, mint főtitkárhelyettes fogja előadni és ismertetni.

Napirend előtt Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, elnök hazafias érzéstől átfűtött szavakkal emlékezett meg Kárpátaljának visszatértéről. Húszéves cseh elnyomás után az Erdős-Kárpátok népe, a ruszin testvérnép visszatért Szent István koronájának országához, az édesanyához. Magyarország visszanyerte legősibb történelmi határát, amelyet az árnyék, az erők elrabolt tőle. Felcsendült a magyar Himnusz, magyar zászlót lenget a szél az Északkeleti Kárpátok ormán, a Vereckei szorosnál, ahol egykor Rákóczi fejedelem lobogtatta zászlaját, a hazáért és a szabadságért. Rákóczy népe, amely ezer éven át ide tartozott, hazatért az anyaországához. Megvalósult másfél század után és élő valóság lett a két testvérnép vágya, óhaja, a közös magyar-lengyel határ. Örömmel, testvéri megértéssel szorítjuk meg a baráti testvér lengyel nép kezét. A magyar nemzet lelke mélyen átérzi országunk gyarapodásának dicsőséges napjait és a ruszin néppel együttesen kíván dolgozni az országépítés nagy munkájában, a Szent István-i gondolattól áthatott keresztény és szociális Magyarországért. Büszkeséggel és örömmel tekintünk honvédeinkre, kik önfeláldozó küzdelemben hősiességükkel növelték a magyarság megbecsülését. Reménységgel nézünk a jövőbe, mert a Felvidéken kiöntött hősi magyar vér erőt ad a további küzdelemhez.

Számvevő betérjeszti a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség pénzkezeléséről szóló jelentését az 1939 január 1-től március 31-ig terjedő időre. Elnökség a bejelentést tudomásul vette és felhívta a számvevőt az 1938. évi zárószámadás elkészítésére.

Főtitkárhelyettes előterjeszti, hogy a főtitkári szék be nem töltése folytán az elnökre fokozott teendők hárulnak és hogy ezeket elláthassa, napjait ál-

landóan a szövetségben kell hogy töltse, így a részére kiutalt költségátalány nem fedezi kiadásait. Javaslatára az elnökség a költségátalány felemelését elhatározta.

Szövetségi iroda jelenti, hogy idei ügyforgalma 1203 darab volt, amely 6—7 százalék kivételével elintéztést nyert. A szakbizottságok a beérkezett 90 darab közül 83 darabot intéztek el, míg 7 darab feldolgozás alatt áll. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Elnök bejelenti, hogy a Magyar Országos Tűzoltó Tisztképző Tanfolyam parancsnoksága Bécsbe tanulmányutat vezet, melyre a szövetséget meghívta. Javaslatára elnökség az Országos Tűzoltó-Szövetség képviselőjében vitéz Roncsik Jenő dr-t, Kathona Mihály dr-t és Erlesbeck György elnökségi előadókat küldötte ki.

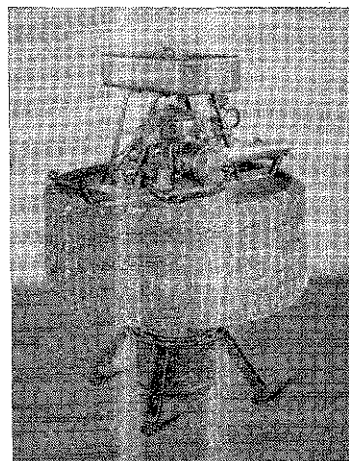
Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy a Kormányzó úr Öfóméltósága Széchenyi Viktor gróf volt szövetségi elnököt titkos tanácsossá nevezte ki, Teasdale Ottó budapesti másodfőparancsnoknak és Ausch Rezső főparancsnokhelyettesnek a Magyar Vöröskereszt Érdemkeresztet adományozta. A m. kir. belügyminiszter Horváth Árpád dr-t, járási tűzrendészeti tanfolyamot végzett bajtársunkat Gömör-Kishont vármegye alispánjává nevezte ki. Elnökség a bejelentést örömmel vette tudomásul.

Főtitkárhelyettes jelenti, hogy a szövetség előterjesztést tett a m. kir. belügyminiszterhez, melyben javasolta, hogy a rendőrképzés tanfolyam hallgatóit a tűzrendészet alapelemeire oktassák ki. A belügyminiszter felhívta a szövetséget, hogy a rendőrszemélyzet oktatására szükségesnek mutakozó anyagot a M. kir. Rendőrség Szaktanulmányi Felügyelőségének küldjék meg. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Vitéz Roncsik Jenő dr elnökségi előadó jelenti, hogy a Kárpátaljai Tűzoltó-Szövetség vagyonát Lacanics Miklós elnök, mintegy 700.000 cseh koronát, Ungvárról Husztra vitte át és Hytry Vencel kereskedőnél helyezte el. A belügyminiszter Kiss Ernő számtanácsost küldte ki a vagyon leltározására, a szövetség részéről az elnökség vitéz László Árpád előadót és Andréka Bertalan szövetségi tisztviselőt küldte ki.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy a budapesti, győri és debreceni hivatásos tűzoltóság kerületi tan-

Megfelel a  
180.000/1936. B. M. sz.  
rendelet előírásának.



## EMAG-Szilvay

-rendszerű,  
szabadalmazott, hordozható, úszóra szerelt benzinnemű motoros centrifugál szivattyú-fecskendő.

Nincs szívóömlő	Kútba ereszthető
Nincs légtelenítő berendezés	Vízen úszatható
Nincs szívóoldali hiba	Tűzcsapra csatlakoztatható
8 méternél nagyobb mély- ségből szállít vizet	Tartályra csatlakoztatható

EMAG: Első Magyar Gazdasági Gépgyár r. t.,  
Budapest, VI, Váci-út 19. Telefon: 298-960.

folyamot tartott. Mindhárom tanfolyam nagy érdeklődés mellett zajlott le. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Főtitkárhelyettes javaslatára elhatározta az elnökség, hogy a londoni nemzetközi kongresszus tűzoltósági értekezletére Zsámbéki Sebő okleveles gépészmérnököt, tűzoltófelügyelőt küldi ki.

Főtitkárhelyettes jelenti, hogy a Belügyi Közlöny 1936. évi 42. száma, mely a 180.000—1936. sz. B. M. számú rendeletet tartalmazza, elfogyott. Elnökség a főtitkár javaslatára elhatározta, hogy az érvényben levő tűzrendészeti vonatkozású törvényeket és rendeleteket zsebkönyvalakban kinyomatja és magyarázatokkal látja el. A magyarázatok megírására Szöllőssy Alfréd belügyminiszteri tanácsost kéri fel.

Főtitkárhelyettes jelenti, hogy az Óváry-émléktáblát a szövetség elküldte Veszprémbe, ahol a tűzoltóaktanya falába helyezték el. Elnökség a bejelentést tudomásul vette és felkérte az elnököt, hogy a felavatáson két elnökségi taggal vegyen részt.

Elnökség tudomásul vette a főtitkárhelyettes jelentését a Széchenyi Ödön gróf hamvainak hazaszállítása ügyében tett intézkedésekről.

Főtitkárhelyettes jelenti, hogy a szövetség a hévizi Tűzoltó-üdülő felavatását május 28-ra tűzte ki. Egyben bejelenti, hogy a csekélyszámú érdeklődésre való tekintettel az üdülő emeleti részét bérbe adták. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Főtitkárhelyettes jelenti, hogy a szövetség évi jelentése, mely a törvényhatósági szövetségek és a hivatásos tűzoltóságok jelentését is magában foglalja, az idő előrehaladottsága miatt elvesztette aktualitását. Javaslatára az elnökség megbízta az irodát, hogy az 1939. évről a jövő évben készítsen olyan terjedelmes jelentést, mely a tűzoltótestületek működését is feltünteti.

Főtitkárhelyettes jelenti, hogy a gyakorlati szabályzattervezetet a kinyomatta. Elnökség elhatározta, hogy a tervezetet a tűzoltóparancsnokságoknak és törvényhatósági tűzoltószövetségeknek hozzászólás végett megküldi.

Főtitkárhelyettes ismerteti Sepental Ferencné levelét, melyben a férje halála alkalmával kifejezett részvétért köszönetet mond és a szövetség támogatását kéri állásában való véglegesítéséhez. Elnökség a bejelentést tudomásul veszi és utasítja az irodát, hogy Sepental Ferencné véglegesítése érdekében járjon el.

Főtitkárhelyettes az elkészült egyenruha-szabályzatot ismerteti és az egyenruhákat rajzokban és természetben bemutatta. Elnökség a hivatásos tűzoltóság és tűzrendészeti felügyelők részére az 1. sz. ruhát fogadta el. Az önkéntes, köteles és magántűzoltóság ruhatervét szakbizottság elé utalta és felhatalmazta az elnököt, hogy a nagyobb munkát

igénylő feladat elvégzéséért az alapszabály 25. §-a alapján a munkát elvégző elnökségi előadónak tiszteletdíját állapítson meg.

Főtitkárhelyettes jelenti, hogy Győr vármegye és Győr törvényhatósági jogú város tűzoltó szövetsége március 1-én bemutatásával kapcsolatos közgyűlést tartott. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Főtitkárhelyettes jelenti, hogy Olty Antal, a „Tűzrendészeti Közlöny” volt kiadója kérelemmel fordult az elnökséghez hogy a hirdetésszerzéssel 35 százalék jutalék ellenében bizassék meg. Elnökség a kérést teljesítette azzal, hogy a jutalék csak a hirdetési díj befizetése után folyósítható.

Főtitkárhelyettes jelenti, hogy a Tűzrendészeti Közlöny tárgymutatója elkészült. Elnökség felhívja a Magyar Távirati Irodát, hogy a kinyomatás költségeire vonatkozólag tegyen árajánlatot.

Bendeffy László elnökségi előadó jelenti, hogy a Vízszerzés című munka kiadója vállalta, hogy a tűzoltóság története együtt jelenjen meg a Vízszerzéssel és őt kérte fel a mű megírására. Egyben kérte az elnökséget, hogy a szövetség birtokában levő kliséket az elkészítési költség feleárára részére engedje át. Elnökség a bejelentést tudomásul vette és az előadó kérését teljesítette.

Főtitkárhelyettes által beterjesztett, szabályszerűen felszerelt királyi díszéremigényléseket az elnökség pártolólag terjesztette fel az illetékes hatóságokhoz.

Főtitkárhelyettes jelenti, hogy Folkusházy Lajos székesfővárosi ny. polgármester elhalálózása alkalmával küldött részvétáviratért a székesfőváros polgármestere köszönetét fejezte ki. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Elnökség Erdély Ernő javaslatára elhatározta, hogy tárgyalásokat kezd a BIOSz-vel a tűzoltóautók biztosítási díjának mérséklése ügyében.

Elnökség Erdély Ernő dr javaslatára elhatározta, hogy a felszabadult Felvidéken levő tűzoltóknak, akik az 1939. évben kapott szolgálati érmeiket beküldik kicserélésre, a szolgálati érmeiket és az éremszalagokat féláron, az igazolványokat pedig ingyen kapják.

Erdély Ernő dr előadó javasolja, hogy a legjobban bevált lövőkecsavarmenet szabványosítása iránt tegyen az elnökség előterjesztést a belügyminiszterhez. Elnökség a javaslatot a kismotorfecskendők szabványosítása tárgyában kiküldött bizottságnak adta ki.

Főtitkárhelyettes jelenti, hogy a Magyar Vöröskeresztgyűlés megleghangú levélben köszönte meg a szövetségnek azt a felhívást, melyet az együttműködés ügyében a törvényhatósági tűzoltószövetségekhez intézett. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Vitéz Roncsik Jenő dr előadó javasolja, hogy a szövetség kiadványainak árát 50, míg a tanfolyamok részére 75 százalékkal csökkentse. Elnökség a javaslatot szakbizottság elé utalta.

## PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET

Alapított: 1839

Alaptőke: 20.000.000 P

Budapest, IV, Deák Ferenc-utca 5

Magyarország legrégebbi és legnagyobb takarékpénztára

1 2 f i ó k B u d a p e s t e n

Sürgőny cím: Tresor

Tartalékok: 11.900.000 P

Elnök bejelenti, hogy a főtitkári teendők ellátásával ideiglenesen Breznay Imre elnökségi előadó biztatott meg, mert Kathona Mihály dr és vitéz Roncsik Jenő dr előadók nagy elfoglaltságukra való tekintettel a főtitkári teendők alól való felmentésüket kérték. Elnökség a bejelentést tudomásul vette és mindkét előadónak jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki értékes munkásságukért.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy a Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetség június 18-ra kitűzött 50 éves jubileumi közgyűlést 25-re halasztotta. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Főtitkárhelyettes ismerteti Dévényi Endre dr indítványát, hogy a szövetség kiadásában megjelenő könyvekben tüntessék fel a kiadás évét, a szerző életrajzi adatait és a szövetség kiadványainak jegyzékét. Elnökség a javaslatot elfogadta azzal, hogy a szerzők életrajzi adatainak feltüntetését fölöslegesnek találja.

Vitéz Kiss Lajos dr alelnök bejelenti, hogy a honvédelmi minisztérium a légoltalmi szakrészletek végrehajtására utasításokat kíván kiadni és a tűzoltószolgálatot kapcsolatos utasítás megszerkesztésében a szövetség közreműködését kéri. Egyben javasolja, hogy kérje a szövetség a légoltalomra való tekintettel a tűzrendészeti járulék kivetési kulcsának 2 százalékról 5 százalékra való felemelését, továbbá az új honvédelmi törvény alapján készült új légoltalmi rendelettervezetre tegye meg a szövetség véleményes jelentését, melyben mutasson rá mindazon pontokra, melyet a tűzoltóságokra nézve sérelmesnek talál és kérje azok orvoslását. Elnökség a bejelentést tudomásul veszi és a javaslatot elfogadja, egyben felkéri vitéz Kiss Lajos dr alelnököt a véleményes jelentés elkészítésére.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy a szövetség Fehérvári-uti telkének bérlője az adóterhet a szövetségre akarja áthárítani. Elnökség megállapította, hogy a bérelti szerződés meghosszabbításakor a régi szerződés pontjai maradtak érvényben, mely szerint az adófizetési kötelezettség a bérlőt terheli.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy a belügyminiszter felhívta a szövetséget, hogy a betérjesztett tűzoltókészülékre vonatkozó véleményét terjessze fel. A határidő rövidsége miatt az úgy nem volt szakbizottság elé utalható és vitéz Roncsik Jenő elnökségi előadónak adták ki véleményezés végett, ki a véleményt betérjesztette. Elnökség a betérjesztett véleményt tudomásul vette azzal, hogy a minisztériumba való felterjesztés előtt szakbizottság elé utalja.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy Rosta Géza elnökségi előadó a múlt elnökségi ülésnek az Első Magyar Gazdasági Gépgyár hirdetése ügyében hozott határozatát a választmányhoz megfellebbezte. Kathona Mihály dr elnökségi előadó javaslatára az elnökség elhatározta, hogy az ügyet legközelebbi ülésén részletes vizsgálat tárgyává teszi.

Főtitkárhelyettes javasolja, hogy az elnökségi előadóknak napidíj helyett megjelenési díjat utaljanak ki. Elnökség az országos választmány utólagos jóváhagyása reményében a javaslatot elfogadta.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzópénztárának elnökségi ülése Budapesten, 1939 április 29-én

Az elnöki széklet Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Falussy titkár a legutóbbi elnökségi ülés óta segélyben részesített tagtestületek tűzoltóinak névsorát és a részükre folyósított összegeket ismertette.

Segélyben részesültek: Bokros Albert tűzoltó (Békésszentandrás) 112 P, Császár József tűzoltó (Zalaszentlőrinc) 60 P, Steiner János tűzoltó (Tevel) 20 P, Zupkó László tűzoltó (Fülek) 36 P, Tóth József tűzoltó (Hatvan) 14 P, Tasnádi Viktor tűzoltó (Debrecen, hiv.) 52 P, Kocsis Dániel tűzoltó (Debrecen, hiv.) 114 P, Máté Gyula szakaszarancsnok (Ják) 134 P.

Elnökség a bejelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

Falussy titkár ismertette Kovács István kiskunmajsai fizetett tűzoltónak a Segélyzópénztárhoz intézett kérelmét, melyben nehéz anyagi helyzetére való tekintettel anyagi támogatást kér. Elnökség átértézte kérelmező nehéz anyagi helyzetét, azonban a kérelmet teljesíthetőnek nem találta, mivel erre az alapszabály módot nem nyújt.

Falussy titkár ismertette Czentner Mártonné baji lakos kérelmét, melyben nevezett előadja, hogy férje a baji önkéntes tűzoltótestület tagja volt, azonban folyó évi február hóban meghalt és így részére temetési, gyermekei részére pedig neveltetési segélyt kér. Elnökség az alapszabályok értelmében a kérelmet teljesíthetőnek nem találta.

Elnökség Falussy titkárnak a Segélyzópénztár 1939. évi bevételeiről és kiadásairól szóló jelentését tudomásul vette.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

## Aggregátum

A magyar tűzoltóságoknál általánosságban elterjedt ez a neve a kismotorfecskendőnek: aggregat. Vannak azonban, akik aggregatumnak, sőt olyanok is, akik aggregatornak nevezik ezt a kitűnő és korszerű tűzoltóeszközt.

Legutóbb Makó város képviselőtestületének határozatát, melyben két „aggregator“ beszerzését határozta el, bírálat tárgyává tette az egyik helyi lap s vitába szállt a képviselőtestülettel az elnevezés miatt.

Mindezek alapján utánanéztem a kismotorfecskendő idegen hangzású elnevezésének s a következő megállapításra jutottam.

Az aggregat (aggregatum, aggregator) szó latin eredetű. Az aggrego (are, avi, atum = hozzácsatolok, egybegyűjtök) szónak egyik alakja. (Melléknévi igenév múlt idejéből képzett főnév.) Ezt az elnevezést a német szakirodalomból vettük át s ez az aggregatum szónak a német szakirodalomban szokásos rövidítése. A németek ugyanis a latin szavak um végződését gyakran elhagyják.

A helyes elnevezés tehát idegen szóval: aggregatum, melynek jelentése: „a hozzákapcsolt“. Az aggregator elnevezés nem helyes, mert a magyarban a latin szavak um végződését elhagyni nem szoktuk.

Az aggregator szó a legrosszabb, mert azt a személyt jelenti, aki az összekapcsolást végzi.

Mindezen felül meg kell állapítani azonban, hogy az aggregatum szó sem magyaros. Célszerűbb az aggregatumot magyarosan: kapcsolható motoros fecskendőnek, vagy rövidebben, kismotoros fecskendőnek nevezni.

Dévényi Endre dr

## IDŐJÁRÁS

Az április 15 május 15 közötti időszak két egyforma hosszú, de egészen ellentétes időjárású részből tevődött össze. Április második fele ugyanis meleg és nagyon száraz volt. Május első fele ezzel szemben aránylag hűvös lett és a nap-nap után ismétlődő súlyos, gyakran katasztrófa számba menő nagy zivatarok és felhőszakadások jellemezték.

Tűzkezelési és tűzvédelmi szempontból egyik időszak sem volt veszélytelennek mondható. A meleg, száraz és szeles április úgy a szabadban, mint a raktárakban lévő éghető anyagok gyulladási hajlamát csak fokozta és ha közvetlen vízszervezési nehézségeket nem is támasztott, amúgysem túlbőséges tavaszi vízkészletek rohamos csökkentése útján a nyár vízszervezési lehetőségei szempontjából mégis kissé nyugtalanító állapotot létesített.

A májusi zivatarok új tényezőt hoztak bele a tűzvédelmi helyzet alakulásába. A nap-nap után ismétlődő heves zivatarok igen sok leütő villámmal jártak. Az ország területén több halálos villámsújtás, számos gyógyuló villámokozta sérülés és gyújtó villámcsapás is történt. Leütő villámokban leggazdagabbak voltak a május 9-i, 11-i és 12-i nagy jégveréses zivatarok. Megjegyzendő azonban, hogy a vidéki tűzvédelem szempontjából a májusi gyújtó villámok korántsem oly veszélyesek, mint a nyári zivatarok villámai, minthogy ebben az évszakban a padlásokon, magtárakban csak kevés termény van felhalmozva és a gazdasági épületek villámgyújtásból származó tüzesetei ilyenkor korántsem oly reménytelen lefolyásúak, mint a termés betakarítása után fellépő retteggett későnyári zivatarok alkalmával. A zivataros felhőszakadásoknál viszont megvolt az a kedvező hatásuk, hogy a vízhiány kérdését egy időre teljesen levették a napirendről.

Aujeszky László dr,

egyet. m.-tanár, m. k. osztálymeteorológus

## Különféle

A hivatásos tűzoltóságoknál már mindinkább elterjedt szénoxid-szűrőket nem lehet alacsony hőfokon használni, mert ha a levegő jóval a 0 C° alá száll, a katalizátor réteg már nem működik. Ilyenkor oxigénlégzőt kell alkalmazni. Ilyen nagy hidegben ezzel is bajok lehetnek: a lúgos szelence nehezen jön működésbe, a szelepek a kilégzett levegő nedvességtartalma következtében befagynak. Ha a lúgos szelence már működik, melege a befagyást lehetetlenné teszi. A zavarok akkor mutatkoznak, ha valaki erősen lehűlt készüléket vesz fel. Ennek elkerülése végett ajánlatos a készülékeket szobahőfokon tartani. A készüléket úgy vegyük fel, hogy közben, míg a lúgos szelence működésbe nem jön, ne hülhessen le nagy mértékben. Szükség esetén ajánlatos hőszigetelő ládák készítése az oxigénlégzők számára.

## KÖNYVISMERTETÉS

### A gépjárműközlekedés

rendészeti szabályai kérdés és feleletben.

Dárday József dr-nak, szolgálattételre a m. kir. belügyminisztériumba rendelt m. kir. rendőrkapitánynak, az állami gépjárművezetőképző tanfolyam szakelődőjének szerkesztésében most jelent meg „A gépjárműközlekedés szabályai kérdés és feleletekben a gépkocsi- és motorkerékpárvezetői vizsgához” című szakmunka negyedik bővített kiadása. E munka az országos érvényű rendelkezéseket a m. kir. rendőrség budapesti főkapitánya működése területén érvényben lévő helyi rendelkezésektől elkülönítve tartalmazza és a vidék szempontjaira is fokozott figyelemmel készült. A szerző a gépjárműközlekedésnek a légvédelmi gyakorlatok alatt, illetőleg a légiveszély idején érvényes szabályain kívül — függeléként — a gépjárműkerületek legújabb részletes területi beosztását is ismerteti és a nemzetközi, valamint a székesfőváros területén alkalmazott közúti jelzések színnyomások ábráit is közreadja. Nem csak annak, aki gépjárművezetői vizsgára készül, de mindenkinek, aki gépjárművet vezet, e világos tömörséggel megírt kiváló szakmunka fontos és nélkülözhetetlen. A gépjárművel rendelkező tűzoltóságok számára a könyv beszerzése elengedhetetlenül szükséges. A szakmunka ára 2.50 P. Megrendelhető a Fővárosi Könyvkiadó Rt. (Budapest, VI, Lovag-utca 18) útján.



72. jótékony célú m. kir. állami sorsjáték

Főnyeremény

**40.000**

aranypongó

**19.600 nyeremény**  
**288.000 pengő értékben**

Nyeremények:

**20.000** ar. P

**10.000** ar. P

2-szer **5.000** ar. P

4-szer **2.500** ar. P

6-szor **2.000** ar. P

22-szer **1.000** ar. P

és még számos nagyobb és kisebb nyeremény, melyeket mind készpénzben fizetnek ki.

**Húzás június 6-án.**

Sorsjegyárak:

Egész: ar. P **3.—** Fél: ar. P **1.50**

**A nyeremények számát és összegét a multiboz képest emeljük.**

Kapható minden osztálysorsjegyfőárusítónál, valamint az összes dohánytőzsdékben. Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesít a székesfővárosi m. kir. Pénzügyigazgatóság, Budapest, V, Szalay-utca 10.

# HÍREK

## TÜZOLTÓNAPTÁR

**Június hó 11.** Hajduszoboszlói Önkéntes Tűzoltótestület 60 éves jubileuma és kerületi tűzoltóverseny Hajduszoboszlón.

**Június hó 25.** Kerületi tűzoltótanfolyam kezdete Debrecenben.

**Július 2.** Kerületi tanfolyam kezdete Győrött és Szegeden.

**Augusztus hó 20-án** Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék nagylaki járásának tűzoltóversenye Kövegyen.

**Szeptember 24-én** Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék battonyai járásának tűzoltóversenye Mezőhegyesen.

\*

**Felkérjük a tűzoltószövetségeket, tűzoltótestületeket és tűzoltóbajtársainkat, hogy közgyűlésük, tűzoltóversenyük, vagy jelentősebb tűzoltói megmozdulásuk időpontját a Tűzrendészeti Közlöny szerkesztőségének (Budapest, Bástyá-utca 13) legalább három héttel az esemény előtt jelentsék be, hogy azt a fenti „Tűzoltónaptár“-ban közölhessük.**

SZERKESZTŐSÉG

Az országos szövetség irodájában hivatalos órát 9—13-ig és 15—18 óráig tartanak.

Az iroda arra kéri a szövetséget felkeresőket, hogy az országos elnök úrnál lehetőleg csak délelőtt jelentkezzenek.

**Szilágyi Lajos dr cs. és kir. kamarás, felsőházi tag,** országos tűzrendészeti felügyelő lakását megváltoztatta. Az új lakáscíme: IV, Molnár-u. 30. szám. A lakás telefonszáma változatlanul 189-092 maradt.

**Kitüntetés.** Wunderlich Antal Budapest székesfővárosi tűzoltóparancsnoknak a tűzrendészet terén kifejtett értékes munkássága elismeréséül a Kormányzó Úr Ófóméltósága a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét adományozta. Wunderlich Antal tűzoltóparancsnok különösen a megelőző tűzrendészet terén mutatott fel kiváló eredményeket, amelyeket most a legfelsőbb helyen is elismertek. Megérdemelt kitüntetéséhez hozzáfűzzük a tűzoltóintézmény őszinte, szívből fakadó jó kívánatait.

**Katrics Jánost,** a Kárpátaljai Tűzoltó-Szövetség volt parancsnokát a vármegye főispánja Munkács m. város hivatalos tűzoltóparancsnokává nevezte ki.

**A visszacsatolt területek tűzoltótestületeinek figyelmébe.** A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség legutóbbi elnökségi ülésének határozata értelmében a visszacsatolt területek tűzoltótestületeinek tagjai féláron igényelhetik a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség szolgálati érmeit, ha az eddig használt idegen érmeiket beküldik. (Budapest, IV, Bástyá-u. 13. sz.). A szolgálati érmeiket csak ez év december hó végéig lehet ilyen kedvezményesen igényelni.

**Kerületi tűzoltóverseny Hajduszoboszlón.** A hajdúvármegyei tűzoltó-szövetség június 11-én tartja Hajduszoboszlón az új gyak. szabályzat szerint az első járási,

vármegyei és kerületi tűzoltóversenyt a Hajduszoboszlói Önkéntes Tűzoltótestület 60. jubileumi ünnepségével kapcsolatosan. Tekintettel arra, hogy az új gyakorlati szabályzat alapján ez lesz első verseny, kívánatos volna, hogy ott a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők, hivatásos, önkéntes és gyári tűzoltóparancsnokok minél nagyobb számmal jelenjenek meg. A hivatalos kiküldetések iránt a megkeresések már elmentek az illetékes alispánokhoz és polgármesterekhez. Akik tévedésből meghívót nem kaptak volna, azok forduljanak a Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetséghez, Debrecen, Csapó-u. 43. sz.

**IV. Járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam** kététnapos szorgalmi ideje május hó 20-án telt le. Ez alatt az idő alatt a tanfolyam 30 hallgatója lelkes odaadással és nagy szorgalommal vette át a rendeletben előírt hatalmas elméleti és gyakorlati tananyagot. Módot nyújtott a tanfolyam parancsnoksága arra is, hogy a hallgatók helyszíni szemlék és vizsgálatok alkalmával gyakorlatilag is megfelelően alkalmazzák az elméletben tanultakat. Ilyen helyszíni szemléken tanulmányozták a tanfolyamhallgatói Tápóság község, Budafok város és a csepeli Weiss Manfréd-gyár tűzrendészeti felszerelését és berendezését. A május hó 19-én megtartott írásbeli és gyakorlati vizsgák után a szóbeli vizsgákra május hó 20-án került sor, amelyen megjelent Folyovich József dr miniszteri tanácsos, mint a tanfolyam felügyelője, Szőlőssy Alfréd dr miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium tűzrendészeti osztályának főnöke, Szilágyi Lajos dr cs. és kir. kamarás, országos tűzrendészeti felügyelő, vitéz Kiss Lajos dr tűzoltófőparancsnok, a tanfolyam parancsnoka. A vizsgabizottság valamennyi tanfolyamhallgatót a tűzrendészetnek mind elméleti, mind gyakorlati részéből megvizsgálta és a járási tűzrendészeti felügyelet ellátására egyhangúlag képesítette. A vizsga befejeztével Folyovich József dr miniszteri tanácsos, Szilágyi Lajos dr országos tűzrendészeti felügyelő és vitéz Kiss Lajos dr tanfolyamparancsnok intéztek lelkes buzdító szavakat a hallgatókhoz, akiknek nevében Sik Lajos dr mondott köszönetet a tanfolyam vezetőségének és előadói karának lelkes odaadó munkásságukért.

**Vitéz Kiss Lajos dr** tűzoltófőparancsnokot, Budapest székesfőváros polgármestere Spanyolországba küldte ki, hogy a helyszínen tanulmányozza a közelmúltban lezajlott spanyol polgárháborúban felmerülő tűzrendészeti és légoltalmi kérdéseket. Tanulmányútjáról hazatérve a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség felkérésére a legutóbb tartott elnökségi ülés alkalmával vetített képes előadás keretében számolt be tapasztalatairól a budapesti központi tűzoltólaktanyában az elnökség és a megjelent nagyszámú érdeklődő közönség előtt, akiknek soraiban ott láttuk Szilágyi Lajos dr cs. és kir. kamarás, országos tűzrendészeti felügyelőt, Pest vármegyei tűzrendészeti és légoltalmi előadóját, valamint Budapestet környező hat város polgármestereit is. A nagy érdeklődésre számot tartó előadásában ismertette az előadó azt a legújabb tapasztalatait, hogy a légitámadás által okozható kár legnagyobb részben robbanóbombák és kisebb részben gyújtóbombák által okozott kárra esik. Általában 100—200 kg súlyú bombákat használtak. Ezen tapasztalatok alapján építették ki a tűzoltóságukat és a tűzoltóság feladatkörébe vonták a tűzoltáson felül a műszaki mentést is. Legjobban beváltak az egységes segélyosztatok, amelyek külön-külön önállóan tudtak működni. A spanyol

polgárháborúban gázt nem használtak. A repülőtámadást rendszerint a kora reggeli szürkületben hajtották végre és a gépek mindig a nap felől támadtak és nagyobb tömegben. Ha ellenállás volt, akkor a gépek csak egyszer haladtak át a bombázásra kijelölt terepen. A spanyol polgárháború elején a légoltalom szervezetlensége és az óvóhelyek hiánya és pánik folytán nagy veszteségeket szenvedtek. Később óvóhelyeket építettek, továbbá jól beváltak a lövészárkok-rendszerű óvóhelyek is. Ezekkel az intézkedésekkel és a lakosság felvilágosításával lényegesen csökkentették a veszteségeket. Az értékes előadásért Szilágyi Lajos dr. cs. és kir. kamarás, országos tűzrendészeti felügyelő mondott köszönetet az előadó vitéz Kiss Lajos dr. tűzoltófőparancsnoknak.

**Kerületi tűzoltótanfolyam Debrecenben.** A május hó 3-án megkezdődött és ezévi második kerületi tűzoltótanfolyamra mintegy 80 hallgató jelentkezett, közülük a tanfolyam parancsnoksága a kiképzés eredményesebbé tétele végett azonban csak 52 hallgatót tudott felvenni, akik vármegyénként a következőképpen oszlottak meg: Hajdu 4, Heves 4, Bihar 9, Jász-Nagykun-Szolnok 5, Csanád 1, Borsod 18, Békás 4, Szabolcs 2, Csongrád 1, Zemplén 2, Gömör 1, Bereg 1. A tanfolyam záróvizsgája május hó 24-én volt, ahol a tanfolyamhallgatók kiváló képzettségéről tettek tanubizonyosságot. A tanfolyam felügyelője Dömsödy Imre városi tanácsnok volt, parancsnoka vitéz Roncsik Jenő dr. tűzoltófőparancsnok, előadói Uray Sándor ref. egyházkerületi főjegyző, Gérecz Gyula őrnagy, hadtest légvédelmi parancsnokhelyettes, Erdély Ernő dr. győri, vitéz Zombory A. József sátoraljaújhelyi tűzoltófőparancsnokok, vitéz László Árpád nyiregyházi, Rehák Tamás debreceni tűzoltóparancsnokok, Jakobinyi József debreceni tűzoltófelügyelő, Tőkés László dr. debreceni tűzoltó és mentőorvos, Saskóy Ferenc repülő hadnagy, Bartha István városi világítási vállalati mérnök, Csobay László városi mérnök és Biró Áron debreceni tűzoltó segédfelügyelő. Miután a tanfolyamra az összes jelentkezőket felvenni nem lehetett, Debrecen város hivatásos tűzoltósága június hó 25-től július hó 16. napjáig újabb kerületi tűzoltótanfolyamot tart, ennek hirdetésményére felhívjuk olvasóink figyelmét.

A győri tűzrendészeti kerület felügyelői László István kerületi felügyelő elnöklete alatt Győrben értekezletet tartottak. A megbeszélés tárgya a kerületben a folyó évben tartandó tűzoltóversenyek egyöntetű rendezése, a felügyelők által tartandó ellenőrző szemlék alkalmával észlelt hiányok megszüntetése érdekében teendő intézkedések, a tűzoltótisztek továbbképzésének mikénti megvalósítása s a tűzoltótestületek ügykezelésének egyöntetűvé tétele. A felügyelők ugyanakkor megtekintették a győri hivatásos tűzoltóság laktanyáját és felszerelését, továbbá a Linum és Taussig-gyárban a tömlőgyártását. Résztvettek a felügyelők a győrvármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlésén és meglátogatták az ezidőben ott tar-

tott törvényhatósági tűzoltótanfolyamot is. Elhatározta az értekezlet, hogy megbeszéléseit mindig a kerület egy-egy városában tartja s egyben annak a városnak a tűzrendészetét tanulmányozza. A legközelebbi értekezletet Sopronban tartják.

**Hévízi Tűzoltó-Üdülő** ez év május hó 1-ével nyílt meg. A fődényben a szobák ára: egyágyas napi 1.60 P, a kétágyas napi 2.60 P. Az elő- és utódényben az árak 30 százalékkal olcsóbbak. A fődény július 1-től augusztus 31-ig tart. A szobaárakhoz + 10 százalék kiszolgálási díj, + 3 százalék forgalmi adó és a fődényben 40 fillér, elő- és utódényben 22 fillér gyógy- és zenedíj költségtöbblet járul.

**Győr szab. kir. város tűzoltófőparancsnoka** — Erdély Ernő dr. — terjedelmes jelentésben számol be az elmúlt év kiemelkedő eseményeiről. A hivatásos tűzoltóság létszáma jelenleg 3 tisztt, 1 irodai alkalmazott és 37 tűzoltó. A nagy multra visszatekintő önkéntes tűzoltóságot nagy gyász érte az elmúlt év folyamán. Elnökét, Szautter Ferenc dr.-t nyugalmazott polgármestert veszítette el. Az önkéntes testület létszáma 5 tisztt és 37 tűzoltó. Magántűzoltóság a város területén 6 működik. A hivatásos tűzoltóság a városi légoltalmi alosztállyal, az önkéntes tűzoltókkal és a mentőkkel együtt három utcára nyíló 1451 négyzetméter területen nyer elhelyezést. Az elmúlt év folyamán a volt üzemi szertárt légoltalmi óvóhely, gázfelderítő állomás és raktár céljaira alakították át. Az óvóhely 50 főnyi befogadóképességű, a segélyhely 16 fekvő és 16 ülőbeteg részére készült és együtt van a gázmentesítő állomással. A hivatásos tűzoltóság felszerelése: 2 Rába-gyártmányú 1200 liter vízszállítású autófecske, 1 Rába-gyártmányú 700 liter vízszállítású autófecske, 1 Rába-, Krup-Magirus-gyártmányú 28 méteres autó tololétra, 1 lófogatú 22 méteres Magirus tololétra, 1 lófogatú motoros és 1 lófogatú gőzfecske. Az önkéntes tűzoltóság felszerelése 1 Méray motorkerékpár beépített 400 percliteres fecskendővel, 1 csukott vidéki kivonuló autó, 1 kismotorfecskendővel felszerelve, 1 felszerelés szállítására berendezett Adler-gyártmányú autó. A nyomótömlőkészlet hossza 5305 méter, melyből 1560 méter gyakorló tömlő. Szívótömlők hossza 124 méter, ezenfelül légoltalmi célokra 1800 méter nyomó tömlő áll rendelkezésre. A fenti felszereléseken felül rendelkezésre állanak különféle kézfecske, létrák, kerékpárok és apróbb felszerelési tárgyak. Autószerkezetek mindegyike önállóan vonulhat ki s különállóan működhetnek. Tekintettel a kis létszámra, szerelő legénység csak két autószerre és létrára jut. A hivatásos tűzoltóság hetenkint 5 napon át népszerűlt úgy elméleti, mint gyakorlati kiképzésben. Az önkéntes tűzoltóság tagjai a téli hónapokban elméleti, míg a nyári hónapokban gyakorlati kiképzésben részesülnek. A kiképzést az önkéntes tisztek vég-

## HÉVÍZ GYÓGYFÜRDŐ FERENCZI PANNONIA SZÁLLODA

TELEFON 38.

Kedvezményről bővebb felvilágosítást nyújt a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség.  
FERENCZI PANNONIA SZÁLLODÁJA

zik, azonban rendelkezésükre állnak a hivatásos tisztek is. Rendszeres tűzoltói kiképzést nyerne a katonai alakulatok. Nagy kár, hogy a kirendelteteket gyakran cserélik és így a végzett anyagot újra kell kezdeni. A tűzoltói kiképzésen felül a mult évtől kezdődően légoltalomra is rendszeresen oktatják. Az elméleti oktatást a vetítógéppel és modellekkel felszerelt tanteremben tartották. Az elmúlt év folyamán különböző tanfolyamokon 7510 főt, 485 órán át képeztek ki. A város vízellátása minden tekintetben megfelelő. A város területén 746 tűzcsap van. Legszegevényebb még a vízellátás a város külső részein. A városon keresztül húzódó három folyó bőséges vizet szolgáltat tűzvéssz esetén, sajnos, a lejárók csekély száma nehézséget okoz. A tűzjelzést az állami telefonok látják el. Új szerbeszerzés és építkezés, fedezet hiányában alig, csupán a légoltalmi költségvetés terhére történhetett. Bár a tűzesetek száma az elmúlt év folyamán kevéssel emelkedett, de a régebbi évekkkel szemben elég kisszámú. Ennek magyarázata a megelőző tűzrendészeti rendelkezések lelkiismeretes végrehajtása. 1938. évben 48 tűzeset volt, 44 kivonulással. Tűzkár összege 76.914 pengő, melyből 68.600 pengő biztosítás révén megtérült. Tűzoltósági iktatóba 3029, a légoltalmi iktatóba 4365 ügyszerkeze érkezett, melyek mind elintéztést nyertek. A légoltalmi kiképzés teljesen a tűzoltóságra hárult, ami munkáját erősen megnövelte.

#### Tiszántúli Tűzoltók Segélyzőpénztárának közgyűlése.

A Tiszántúli Tűzoltók Temetkezési Segélyzőpénztára évi rendes közgyűlését a folyó évi június hó 11-én délelőtt fél 12 órakor Hajduszoboszlón a városháza közgyűlési termében fogja megtartani, amelyre az alapszabályszerű tagokat meghívjuk. Elnökség.

A Kárpátaljai Tűzoltó-Szövetség vagyonának átvételére vitéz László Árpád elnökségi előadót, Kiss Emil dr-t, a MOTSz tb. tagját és Andréka Bertalan szövetségi tisztviselőt küldötte ki. A bizottság május 3-án a csehek által otthagytott vagyont Huszton átvette. A bizottságnak tudomására jutott, hogy a Kárpátaljai Tűzoltó-Szövetségnek jelentékeny vagyona van Prágában. A vagyon kiadására vonatkozólag a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége megtette a szükséges lépéseket.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Kecskemét thj. város Tűzoltó-Szövetsége május hó 11-én tartotta közgyűlését a vármegyeháza kistermében, vitéz Endre László alispán elnökle alatt. A titkári jelentés beszámolt a szövetségnek az elmúlt időszakban végzett munkájáról és ismertette a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek a vármegyei tűzrendészeti viszonyairól betérjesztett 1938. évi jelentését. Az 1938. évi zárószámadást a közgyűlés elfogadta és a felmentvényt a felelős számadóknak megadta. Lukács Zoltán dr vármegyei tűzrendészeti felügyelő, ügyvezető alelnök bejelentette a közgyűlésnek, hogy a vármegye alispánja előterjesztést intézett a m. kir. belügyminiszterhez két törvényhatósági és egy kerületi tűzoltótanfolyam tartásának engedélyezése iránt. A közgyűlés elhatározta, hogy légoltalmi központoknak

alkalmas városoknak körzeti tűzoltó autószer beszerzéséhez segélyt nyújt. A közgyűlés elhatározta, hogy a szövetség elnöke, vitéz Endre László által felvetett gondolat megvalósításához, hogy országgszerző elődeink egykori nagy fejedelmének Attilának szobrot emeljenek, 200 pengővel hozzájárul. Lantay István dr vármegyei tűzrendészeti felügyelőhelyettes javaslatára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel választotta meg Blaskovich Lajos dr vármegyei főjegyzőt a szövetség tiszteletbeli elnökévé.

Az Esztergomvármegyei Tűzoltó-Szövetség választmánya Esztergomban, a tűzoltószövetség újonnan vásárolt és berendezett székházában 1939. évi május hó 11-én ülést tartott. Az elnöki megnyitó után László István vármegyei tűzrendészeti felügyelő indítványára üdvözölték a különvált Komáromvármegyei Tűzoltó-Szövetséget, kifejezést adva azon óhajuknak, hogy továbbra is az eddigi bajtársi együttműködéssel szolgálják hazánk tűzoltó ügyének fejlesztését. A szövetség f. évi közgyűlésének helyét és idejét a választmány 1939 szeptember 8-ára, a most felszabadult Párkány községbe tűzte ki, figyelemmel arra, hogy ezelőtt 30 évvel ugyan ezen a napon és itt tartotta a szövetség a Párkányi Önk. Tűzoltótestület 25 éves jubileuma alkalmából közgyűlést és versenyt. A törvényhatósági tanfolyam idejét 1939 szeptember 11—22-ig állapította meg. Elhatározta, hogy július és augusztus hónapokban úgy az esztergomi, mint a felszabadult párkányi járásban járási tűzoltóversenyt fog tartani, az új egységes gyakorlati szabályzat gyakorlása és az életbe való bevezetése érdekében. Az ülés végén Frey Vilmos dr alispán elismerését és hálás köszönetét fejezte ki László István vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek a mindenre kiterjedő, ügybuzgó munkálkodásért s kérte őt, hogy tapintatos, kipróbált módszerével vegye kézbe a felszabadult párkányi járás tűzrendészetének újjászervezését és a tűzoltó-szövetség életébe való bekapcsolását. Az ülésen a párkányi járás tűzoltóságainak képviselőiben Rápássy Károly erdőmérnök, párkányi parancsnok, a volt párkányi járási tűzoltó-szövetség titkára vett részt.

A székesfővárosi m. kir. Pénzügyigazgatóság felkér az igen tisztelt közönséget, hogy aki a címére küldött állami sorsjegyet megtartja, annak árát a postatakarék-pénztári befizetési lap felhasználásával egyenlítsse ki. Aki a sorsjegyet nem kívánja megtartani, szíveskedjék azt a mellékelt portómentes válaszboríték felhasználásával visszaküldeni oda, ahonnan érkezett. Az államsorsjáték jótékony célt szolgál s aki a megtartani nem kívánt sorsjegyet nem küldi vissza, a jótékony célt károsítja meg. A sorsjegyek visszaküldése díjtalan!

## Alkalmi vétel — eladás

Keresünk megvételre jókarban levő négykereű egységes mozdonyfecskendőt, vagy egységes kocsisfecskendőt. Árajánlatot az Újhartyáni Önkéntes Tűzoltótestület címére kérünk.

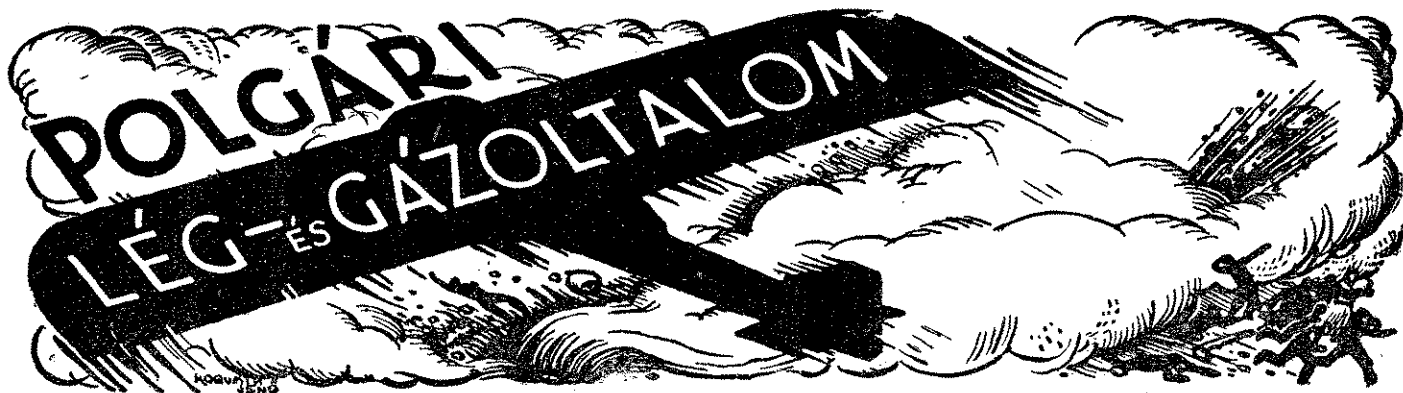
Mindenfajta

Kérjen  
árjegyzéket

**tűzoltóegyenruhákat és  
felszerelési cikkeket**

**Dorner Béla, Székesfehérvár - Telefon 232**

a legolcsóbb  
árban szállít  
Alapítási év  
1838



## A TŰZRENDÉSZETI KÖZLÖNY ÁLLANDÓ ROVATA

### „Légoltalmi autó“ bemutató gyakorlata

Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék által rendszeresíteni kívánt légoltalmi autó gyakorlatban való kipróbálásának időpontját az Országos Légvédelmi Parancsnokság április hó 20-án délelőtt fél 12 órára tűzte ki Makóra.

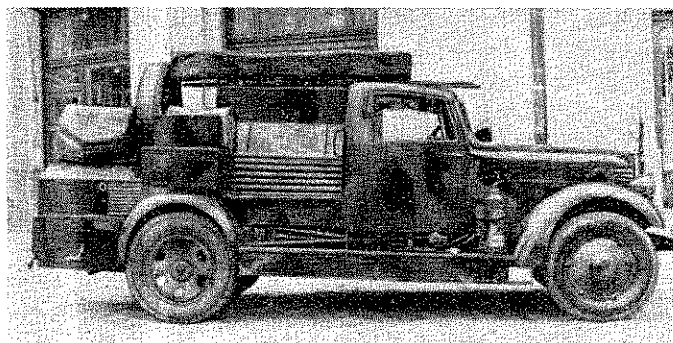
A bemutató gyakorlaton megjelentek az O. L. P. részéről Borsányi Julián hmszt. és Laczházy Jenő vkszt. századosok, az V. honv. hadosztály légvédelmi parancsnoka Reiter József ezredes, a vármegyei és a járási katonai parancsnokok, a csendőriskola parancsnoka, tisztjei, altisztikara és legénysége, a 18/4. határ vadáször, szajoli Fejér Miklós főispán, Ring Béla alispán, szöv. elnök, a M. O. T. Sz. képviselőjében Rosta Géza elnökségi előadó, Horváth István szegedi tűzoltófőparancsnok, kerületi tűzrendészeti felügyelő az Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam hallgatóival, Dévényi Lajos vármegyei tűzrendészeti felügyelő, a járási főszolgabírák, járási felügyelők, községi jegyzők és parancsnokok.

Az autó gyakorlatban való átvételét felhasználtuk bemutató gyakorlat tartására is, hogy ezáltal a közönséget oktassuk. Eppen ezért meghívtuk az összes közép- és elemi iskolásokat és a légoltalmi szolgálatosokat. A nagyközönség általában a légoltalmi gyakorlatokból vagy semmit, vagy csak lopva lát valamit, de az egész gyakorlat lefolyásáról összefüggő képet nem tud magának alkotni. A riadó jelre kénytelen lakásába, vagy az óvóhelyre visszahúzódní, de hogy miért, azt nem tudja elképzelni. Ez a bemutató gyakorlat alkalmas volt arra, hogy egy kis izelítőt kapjon a nagyközönség egy légitámadás lefolyásáról és az ezt követő légoltalmi szolgálatosok munkájáról. A gyakorlatnak megvolt a pedagógiai sikere: egyik középiskolában — szakfelügyelői látogatás alkalmával — a tanulók a látottak alapján a legnagyobb felkészültséggel tudtak felelni a feladott légoltalmi kérdésekre.

Délelőtt 11-re már mintegy háromezer néző szorongott a városháza előtti téren. A gyakorlat színhelye a városháza óvóhelyének vészkijárata volt. Fél 12-kor — magasan a felhők között megjelent a szegedi repülőszázad egyik gépe. A felállított figyelő

örsök révén a riasztó sziréna megszólalt. A határ vadáször a téren elhelyezett géppuskájával a tüzet megnyitotta. A közönség élénk érdeklődéssel nézte az eddig még sohasem látott légvédelmet. Az elrejtett és a gimnazisták által kezelt mozsárágyú lövedékei mintegy 150—200 méter magasan robbantak és kékes füstfellegekkel sokáig jelezték a robbanás helyét.

A nézőközönség által határolt üres négyszögbe beengedtük az idősebb tanulókat. Ők képviselték a turbulens elemet. A sziréna riasztó hangjra előfutott a légoltalmi autó 8 csendőrrel és a „turbulens“ elemet



A légoltalmi autó

helyére visszaszorította. Célja ezen gyakorlatnak az volt, hogy a légoltalmi autó — szükség esetén — karhatalmat is tud szállítani a veszélyeztetett területre.

Mikor a tér kiürült, a háztetőkön lévő gimnáziumi és kereskedelmi iskolai tanulók süvítő hangú bombautánzatokat dobáltak le. Lent a téren pedig — a kiürített részen — könnyezettető és füstgyertyát gyújtottak meg a beosztottak. A szél irányában álló közönség sokáig szorongatta zsebkendőjét az arca elé a könnyefakasztó bomba hatása miatt.

Az első feltevés szerint — a támadás következtében — a városháza összedült és az óvóhely vészkijárata a leomló törmelék eltorlaszolta. A szükséges romokat a munkásosztag már reggel felépítette és a romok tetejére egy magasfeszültségű villanyoszlopot



helyezett olyképp, hogy a városháza ablakát ez betörte és az onnan nem volt eltávolítható. A légoltalmi autó megjelent hét főből álló munkásosztaggal. A magasfeszültségű vezeték gumikeztyű és szigeteltnyelű drótvágó segélyével elvágták, a villanykarót elfűrészték, míg a romokat és a töremléket ásó, lapát s csákánnyal eltávolították.

Az autó be sem várva ezek munkájának befejeztét, elment s újból megjelent egy orvos és öt sebesült szállítóval. Az orvos a segélyhelyre ment, ugyanoda vitték a légoltalmi mentőládát is. Egyik sebesültvívő önmentőt vett magára és a kiszabadított óvóhely vészkijáraton az óvóhelyre ment. Ezalatt a hordágyat összeállították és a pokrócokat előkészítették. A sérülteket és a betegeket a segélyhelyre szállították.

A második feltevés szerint az úttesten mustárgáz fertőzés történt. Az autó újból megjelent négy főből álló gumiruhába öltözött járőrrel és egy parancsnokkal. A fertőzött területet a szudánszűrő segélyével felderítették, zászlókkal körülhatárolták, klórmésszel gáztalanították, majd kefe-seprő és az autón levő kismotorfecskendő segélyével lemosták. Ezután a szerzőket fertőtlenítették és mosták le szórt sugárral. Az így szükségszerűen fertőtlenített ruhát mézgázolt ponyvába tették és elszállították.

Az utolsó mozzanat a gyújtóbombák következtében keletkezett tűz eloltása volt. A felépített deszkaépület hatalmas lángokkal égett, mikor ismét megjelent az autó egy parancsnok és öt tűzoltóval. Az autó sofförje, mint gépkezelő is szerepelt. A deszkaépület közelében egy nyitott tetejű hordóban petróleum égett, míg a közelben levő gömbakácfa a feltevés szerint szalmakazal volt. A parancsnok rendelkezése szerint egyik tűzoltó — a segédcsovezető — poroltóval eloltotta az égő petróleumos hordót. A háromrészes dugólétra segélyével a takaró ponyvát a gömbakácfára tették, a gépkocsi vezető az autóba beépített kismotort beindította s így a csövezető már egy percen belül sugarat kapott. Az úton lévő 500 liter víz bőségesen elegendő lett volna a tűz eloltásához, azonban azt is be akartuk mutatni, hogy a kismotor más vízforrásból is tud táplálkozni, ezért a csövezető pazarolta a vizet. Ezután a Flórián II-t a körülbelül 100 méterre levő medencéhez szerelték és a tűz végleges eloltása innen történt.

A gyakorlatot megbeszélés követte, a kiküldöttek részletesen megvizsgálták az autót és annak felszerelését.

Némi módosítással valószínűleg szabványosítani fogja az O. L. P. a légoltalmi autót, mely szabadalmaztatás után fogatolt és géperejű kivitelben fog forgalomba kerülni.

## Légoltalmi híradó

A Légoltalmi Liga április 13-án tartotta meg évi rendes közgyűlését Budapesten, az új városháza dísztermében. A közgyűlésen József királyi herceg elnökölt. Petróczy István ny. repülőezredes, a Légoltalmi Liga ü. v. igazgatója évi jelentésében beszámolt arról, hogy a Légoltalmi Ligának 110.000 tagja van, 284 tanfolyamvezetőt és 2766 oktatót képzett ki. A női csoport Anna kir. hercegasszony legfőbb vezetésével, három hónap alatt szintén sokat fejlődött, kivált legutóbb, a szegénysorsúak ingyenes gázálarcaért megindított bélyegakció révén. Teasdale Ottó, Budapest székesfőváros tűzoltó-másodfőparancsnoka, a Liga újonnan megválasztott főtitkára, ismertette ezután az országos elnöki tanács indítványát, mely szerint az egyszobás lakások ezentúl évi egy pengő, a kétszobások évi két pengő hozzájárulást, az üzlethelyiségek viszont a házbér egy százalékát fizetik légoltalmi hozzájárulás címén. Végül vitéz Fábry Dániel tábornok, országos légvédelmi parancsnok mondott köszönetet József kir. hercegnek, aki válaszában kiemelte: azért vállalta a Liga országos elnökségét, mert az esetleges bekövetkezendő háborúban minden magyar légi veszedelembe kerülhet, ami azonban bizonyos mértékig elhárítható.

A Légoltalmi Liga Keresztes-Fischer Ferencné dr. Darányi Kálmánné dr. vitéz Kárpáthy Kamillóné dr. Karafiáth Jenőné dr és vitéz Fábry Dánielné dr kezdeményezésére elhatározta, hogy a lakosság gázálarccal való ellátását bélyegakcióval oldja meg. A tervet a belügyminiszter már engedélyezte is. A lényege az elgondolásnak az, hogy a Légoltalmi Liga kétféle bélyeget bocsát ki a kereskedőknek, akik minden csomagra, számlára ráragasztják. Az így befolyt összegből elsősorban a Légoltalmi Liga tagjait látják el, majd a szegényebb lakosságot, kik nem tudják megfizetni a gázálarc beszerzési költségeit. A bélyegakció egy évig tart. Egyelőre csak a nagyobb városokban vezetik be.

Anglia 100.000 főre szaporítja még ebben a költségvetési évben az angol légi erők állományát. A terv megvalósításához még 31.650 embert kell sürgősen felvenni. Ezek közül 2100 a repülővezetők és 550 a megfigyelők száma, még a többi szakmunkás és legénység. A cél elérése érdekében nagy propagandát fejtenek ki. Az Egyesült Államokból 400 repülőgépet rendeltek. A kaliforniai Lockheed gyárban felderítő repülőgépeket, míg a North American Aviation Co.-nál gyakorló repülőgépeket rendeltek. Ezenkívül lépéseket tettek Kanadában a repülőgép gyártása megindulására és azt remélik, hogy ott a szériagyártás 1940-ben már megindulhat. A felvételre kerülő személyzet részére négy új pilótaiskolát, számos szakiskolát és húsz repülőteret létesítenek.

**Csonka János gépgyára** gyártja a

mindenhol bevált, tökéletes **tűzoltómotorokat!**

Az angol szabadalmi hivatalban új nagyjelentőségű találmányt — új légvédelmi tűzérési lövedéket jelentettek be. A bejelentő Gandall Mathews híres angol feltaláló. Az új találmány az aknák és léggömbgátak előnyeit egyesíti. Kívitel megoldása a következő: nagy légitorpedót rakéta erővel fellőnek, ott az anyatorpedó 20—30 kisebb bombát ejt ki magából, melynek mindegyike hosszú sodronykötélre szerelt, önműködően nyíló ejtőernyőn lebegve igen lassan hull a földre. Minden bomba időrögzítő-gyújtóval rendelkezik, hogy mielőtt a földet eléri, robbanjon, nehogy ott az érzékeny és érintésre működő gyújtója révén az aknahatás érvényesüljön és nagy kárt okozzon. Repülők elleni hatása abban nyilvánul, hogy azalatt az idő alatt, amíg a levegőben lebeg, a nekiütődő, avagy csak a sodronykötélnek nekirepülő gépet aknahatás révén tönkreteszi.

Helmut Klotz Párisban élő német író érdekes adatokat közöl a spanyol polgárháborúra vonatkozólag. Kimutatja, hogy a világháborúban minden 5 lelőtt repülőgép közül csak egy került a légvédelmi tűzérés számájára, addig a jelenlegi spanyol háborúban a helyzet megfordult. Ennek okát abban látja, hogy a bombázók és vadászok egyaránt óriási — 450 km körüli — sebessége mellett a légi harcokra szinte még egy másodpercre sem nyílik alkalom. A polgári lakosság elleni légitámadásokat illetőleg kijelenti, hogy a korlátlan légi háború híres elve megdőlt, mert a városok elleni légitámadások morális hatása igen csekély. Véleménye szerint a háború továbbra is a földön dől el, nem pedig a levegőben. A hadirepülőgép csak kisegítő fegyver, amelyik a földi csapatokat (gyalogságot) támogatja.

Az angol állandó hadsereg és a területiális hadsereg légvédelmi ütegeinek ez évben megtartott lögyakorlatainál az előző évi állapothoz képest nagy haladást állapítottak meg. A 2400—3900 méter magasságban repülőgépek által vontatott célzsákokra való harszerű lövészetben a lövések kétharmada talált. Egyízben egy távolról irányított repülőgépet az első lövéssel lelőttek. Ilyen távolról irányított repülőgép célokra rendszerint különleges gyakorló löszerezellel tüzelnek, amely nem robban, hanem a robbanás helyén füstfelhőt képez, aminek helyét a célkörül 1000 méterre haladó három repülőgépről fényképezik le. 1937. év óta újrendszerű célrepülőgépeket használnak, amelyek 9—10 km magasságig használhatók és irányításuk a látás határáig lehetséges. A távolról irányított repülőgépeken kívül repülőgéppel vontatott 6 m-es célzsákokat is használnak, újabban pedig 30 km-es

sebességgel, zuhanó bombázógép célokkal is kísérleteznek.

Franciaországban a hadsereg és a léghaderő benzinszükségletének ellátására egy 450 kilométer hosszú földalatti csővezeték építését határozták el. A csővezeték körülbelül 150 millió frankban kerül, amit a nyilvános munkák költségvetésében biztosítottak. A csővezeték a dongesi petróleum kikötőnél kezdődne, ahol két ásványolajfinomító van és Montorgisnál végződne. Itt földalatti reservoirekat terveznek, ahonnan később elágazó vezetékeket lehet építeni. A csővezeték azert süllyesztik a föld alá, hogy egyrészt a légitámadás ellen biztosítva legyen, másrészt a meleg időben való párolgás okozta veszteséget is elkerüljék, mivel nem nyersolajról, hanem benzinszállításról van szó. Franciaország ezidőszert évente hatmillió tonna motorüzemanyagot használ el, a hadiszükséglet pedig ennek a mennyiségnek legalább kétszerese. A benzinszükséglet tekintetében az ország erősen külföldre van utalva. A belföldi benzinyártás csekélyége következtében, újabban a fából nyert „Carbonit” nevű motorüzemanyag használata érdekében fejtenek ki nagy propagandát. Az a terv is felmerült, hogy az ország minden részében carbonit gyárakat építenek, melyeknek gyártmánya elegendő lenne a hadsereg összes gépjárműveit üzemanyaggal ellátni.

Angliában a 11 nagy központi állami táborban készletben lévő 35 millió gázalarcnak a polgári lakosság részére való szétosztását, illetve raktárolását hamarosan el akarják végezni, amennyiben a sűrűbb lakosságú vidékek augusztus hó végéig való végrehajtására az államtól utasítást kaptak. Általában 30.000 darabra való helyi raktárak létesítését kívánják. Ezekből a raktárakból 25 km — kedvező körülmények között 32 km — lakótávolságig végezhető a gázalarc kiosztása. Városban elegendő hely és jó megközelítési viszonyok mellett az előírástól el is lehet térni. Általában egyetlen, legalább 5000 lakóval bíró lakterület sem lehet közeli raktár nélkül. A helyi raktárakból való kiosztás előtt komoly esetben a lakosságot a szűrőnek az álarcba való helyezésére ki kell oktatni.

Az angol kormány 120.000 tonna acélt irányított előegységes típusú légoltalmi óvőhelyek készítésére.

Felelős szerkesztő: Lukács Zoltán dr

Felelős kiadó: Olty Antal

# MŰSZAKI ÉS VEGYIPARI Kft.

BUDAPEST, V, GÉZA-UTCA 1—3 \* TELEFON: 122-547, 120-940 és 125-697

Engedélyezett légoltalmi, gázvédelmi és tűzrendészeti szaküzlet

Szállít *mindennemű tűzoltóberendezést és felszerelést.*

Gázvédő gumiruha, csizma, kesztyű, tűzoltó-gázalarc, sisak, mászóöv, balta, magasnyomású tömlők, kötelek, létrák, légvédelmi gyakorló és oktató segédeszközök *nagy raktára.*

Kézi- és motorfecskendők

# Hivatalos hirdetések

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadványai

### SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. . . . .	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók.)	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése . . . . .	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr:	
Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet, II. Alkalmazott rész . . . . .	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai . . . . .	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai . . . . .	1.— P
VIII. Dévényi Endre dr: A tömlő . . . . .	1.— P
Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása . . . . .	2.— P
Papp Ferenc: Tűzrendészeti közigazgatás kézikönyve, kötve . . . . .	22.— P
Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szerek, füzve . . . . .	5.— P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye	10.— P

### SZABÁLYZATOK:

Gyakorlati szabályzat kivonata . . . . .	—30 P
<b>Önkéntes tűzoltótörségi alapszabály</b> . . . . .	0.20 P
Motoros fecskendők egységes gyakorlati szabályzata . . . . .	—50 P
Szolgálati szabályzat . . . . .	1.20 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat . . . . .	—60 P
<b>Alapképzési szabályzat</b> . . . . .	—80 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal . . . . .	1.— P
Éremszabályzat . . . . .	—60 P
E kiadványok 50%-os kedvezménnyel megrendelhetők tanfolyamok részére, azok parancsnoksága útján.	
Új gyakorlati szabályzat (Tervezet) . . . . .	2.— P

### FILLÉRES KÖNYVTÁR:

Benczur József dr: A közigazgatás szervezete	58 fillér
Benedek: Építéstan . . . . .	54 „
Borsányi: Légtalmi alapismeretek . . . . .	12 „
K. Császár Elemér: Építéstan . . . . .	88 „
Erdély dr: Versenyrendezés . . . . .	06 „
— — Tűzoltás szabályainak kiegészítése . . . . .	20 „
— — Vízszerezés és helyi ismeret . . . . .	30 „
vitéz Kiss Lajos dr: A közigazgatás szervezete	90 „
Kéler Dénes: Gázvédelem, harcászok . . . . .	46 „
Konok Péter: Mechanika . . . . .	44 „
— — Géptan . . . . .	18 „
vitéz Roncsik Jenő dr: Vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők kötelességei és magatartásuk általában . . . . .	34 „
— — Tűzoltóparancsnok, tűzrendészeti felügyelő büntetőjogi felelőssége . . . . .	14 „
— — Telepengedélyezési eljárás . . . . .	14 „
— — MOTSz szabályai . . . . .	14 „
vitéz Szalay Lajos dr: Kézi tűzoltókészülék . . . . .	10 „
— — Kézi tűzoltóeszközök és készülékek . . . . .	06 „
— — Fizika és kémia . . . . .	18 „

— — Kémia . . . . .	32 fillér
Szilvay: Motorfecskendő ismertetése, működése, zavarai . . . . .	20 „
— — Vegyi és kézi tűzoltókészülék . . . . .	18 „
— — Angol dugólétra szerelése . . . . .	08 „
— — Műszaki mentés . . . . .	18 „
— — Tűzkísérleti állomásban lefolytatandó típusgyakorlatok . . . . .	10 „
— — Kismotorfecskendő szerelése . . . . .	14 „
— — Kishúzólétra szerelése . . . . .	06 „
Somorjai: Ügyvitel, leltár stb. . . . .	30 „
Tesdale Ottó: Ipartelepek és üzemek tűzrendészete . . . . .	36 „
Wunderlich: Színházak, mozik tűzrendészete . . . . .	36 „
Jarmatzky: Vizgakerdés . . . . .	14 „
Zsámbéky: Villamosság . . . . .	28 „

Az összeg a szövetség 23.297. postacsekkszámlájára fizetendő be. A jegyzetek árán felül a megrendelő tartozik a szállítási díjra 20 fillért előzetesen beküldeni.

### TÖRVÉNYEK, RENDELETEK:

Tűzrendészeti törvény és végrehajtási utasítás (1936: X. tc. 180.000—1936. B. M. sz., 115.200—1938. B. M. sz.), kötve . . . . .	2.— P
Rendelet-tervezet a tűzveszélyes és lobbanó folyadékok tartására, raktározására és szállítására . . . . .	—30 P

### EGYÉB SZAKIRÁNYÚ KÖNYVEK:

Ortutay József: Néhai József főherceg élete	3.— P
<b>Vitéz Roncsik Jenő dr: Gróf Széchenyi Ödön élete</b> . . . . .	5.— P
Vitéz Roncsik J. dr: A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 60 éves története . . . . .	5.— P

### NYOMTATVÁNYOK:

Járásai tűzrendészeti felügyelő vizsgálati jegyzőkönyve darabonként . . . . .	—10 P
Fecskendő próbalap, motorfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Fecskendő próbalap, kézfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Díszokmányúrlap . . . . .	2.— P
Egyszerűbb . . . . .	1.— P
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez darabonként . . . . .	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban darabonként . . . . .	—40 P
Bórburkolatban darabonként . . . . .	—80 P

### SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.

Éremszalag —.30, igazolványlap —.30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . . . —.30 P

Az érmek ára és a tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. sz. postacsekken előre küldendő be.

Megrendelhetők a MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG irodájában, Budapest, IV, Bástya-u. 13.

# KÖHLER ISTVÁN

**FECSEKENDŐ-, SZIVATTYÚ-  
és tűzoltófelszerelések gyára**

Gyárt: Modern motoros, turbinás és dugattyús  
tűzoltófecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket  
és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

**BUDAPEST, X, KORPONAI-UTCA 21. SZÁM**

**Szállítunk**

a hatósági előírásoknak megfelelő

Ismertetés  
felvilágosítás  
és ajánlat  
díjtalan

## MÁVAG

Telefon 133-394

**GYÁRTMÁNYÚ**

hordozható benzinmotoros és kézi működtetésű **fecskendőket, vízhordó-  
és öntözőkocsikat, tűzoltó- és locsoló autókat** a legjobb  
minőségben, megbízható és tartós kivitelben.

MAGYAR KIRÁLYI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK KERESKEDELMI KÉPVISELETE RT.  
BUDAPEST, VIII, MŰZEUM-KÖRÚT 18, II.

**Alapítva 1896**

Mindennemű tűzoltó-  
felszerelési cikkek  
raktárról kaphatók

**Mátrai Antal és Társa Rt.**

Gyár: Budapest, XI, Fehérvári-út 98. Telefon 256-085

Városi iroda: VI, Teréz-körút 22. Telefon 121-533

Gyárt: kézi- és motor-  
fecskendőket, minden-  
féle létrákat, motollá-  
kat, vízhordó és öntöző  
lajtákat, szerkocsikat

**FELTEN ÉS GUILLEAUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

**GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT**  
kivánt méretekben és nyomásig.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 113. POSTAFIÓK. TELEFON: 258-880



Hazai  
gyártmány!

## MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-  
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a  
**MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST**  
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 123-781

## CORVIN ÁRUHÁZ RT.

BUDAPEST VIII, BLAHA LÚJZA-TÉR 1-3

**Budakalászi Textilművek Klinger Henrik rt.**

Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 11.

Tűzoltósági cikkek gyártmányai:

nyers és ruggyantázott kender-nyomótömlők a legmagasabb légkörnyomásig, ugró- és takarópony-  
vák, mentőtömlők, összecsapható és merev tűzivedrek, impregnált csővezetőkabátok és nadrágok,  
csíkos övszövetek, mosózubbonny- és nadráganyagok. — Laktanyaberendezési tárgyak, u. m.:  
szalmazsákok, fejránkosok, törülközők, lepedők, stb.

Hazánk legrégebb, több mint 121 éve fennálló  
**tűzoltószergyára**

**Seltenhofer Frigyes Fiai**

Alapítva 1816

magy. kir. udvari szállítók  
**S o p r o n**

Legelső tűzoltószér-, kút-, szivattyú- és gépgyár, harang-, fém- és vasöntöde. A párisi világkiállításon nagy aranyéremmel, azonkívül sok arany- és ezüstéremmel, valamint díszoklevéllel kitüntetve. Gyárt: motorfecskendőket, kocsifecskendőket, különféle tűzoltószereket és felszereléseket. Kedvező fizetési feltételek és sokévi jóállás. Költségvetést és kiszállást díjmentesen eszközünk.

**BOROS egyenruházat**

**Tűzoltósági felszerelések, sapkák és egyenruhák**

Budapest, VIII, Baross-tér 6 (Fiumei-út sarok)

Régi, megbízható, olcsó cég.

Egyesületeknek előnyárak.

Kedvező fizetési feltételek

**Egyenruhaszabódság és sapkaműhely**  
a helyszínen

**KISTÉTÉNYI WALTHER E.**

BUDAPEST, IV, PETŐFI SÁNDOR-UTCA 6, FÉLEMELET

**Gyárt: érmekeket  
rendjeleket  
jelvényeket  
fiszteletdíjakat**

A  
Magyar Országos  
Tűzoltó Szövetség  
éremszállítója

**Gazdák Biztosító  
Szövetkezete**  
Budapest, IX, Üllői-út 1  
Telefon 187-870

Tűz-, jég-, élet-, baleset-, szavatossági, betöréses-lopás elleni, autó-, üveg- és állatbiztosítás. Képviselet minden városban és községben! Kartelen kívül!



**Magyar  
Kender-, Len- és Jutaipar Rt.**

Budapest, V, Wekerle Sándor-u. 8

**Kívánságra  
szívesen szolgál  
megmintaírozott  
árajánlattal**

Tűzoltóság részére Szegeden a következő cikkeket gyártja:

**Kendertömlőt**

minden méretben 30 atm. nyomásig

**Vászonvedret**

**Takaró- és ugróponyvát**

**Vízmentes csővezető kabátot**

**Tűzoltó ruhaanyagot**

LAKTANYÁK RÉSZÉRE:

**Lepedőt**

**Szalmaszákot**

**Törülközőt**

**Vánkoszuatot**

**„DRÄGER”  
oxigénes önmentők**

Gyártja:

**Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár Rt.**

G Á Z V É D E L M I O S Z T Á L Y A  
Budapest, V, Mérleg-utca 3 — Telefon 183-820

**Gázálarok**, mindennemű gázok ellen védő szűrőbetétek  
**Gázvédőruhák hólyaghúzó-gázok ellen**  
O x y g é n e s b e l é g z ő k é s z ű l é k e k  
**„Schröter“-féle gázkémlő készülékek**  
Ó v ó h e l y - l é g t i s z t í t ó k  
**Klór-mész-szóró targoncák**  
Fertőtlenítő készülékek gázálarokhoz, oxigénes önmentőkhöz  
**Gáz- és szilánkbiztos óvóhely-ajtók és vészkijáratok**



# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

POLGÁRI LÉG- ÉS GAZDALTALOM

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden hó 1-én

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség 23.297. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden posta-hivatalban kapható

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV, BÁSTYA-UTCA 13

Telefon: \*184-975, 184-976

Előfizetési ára egész évre 12 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakeikkeket, ha közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. belügyminiszter úr 126.278—1938. B. M. sz. rendeletével („Belügyi Közlöny“ 1939. évi 5. sz.) a vármegyék, városok és községek számára

≡ TŰZOLTÓTESTÜLETEK A LAPOT TAGDIJ FEJÉBEN KAPJÁK ≡

## A félévszázados vasi tűzoltó-szövetség

A bajtársi összefogásban gyökerező erő felismerése indította hajdan a tűzoltótestületeket arra, hogy országos, majd később vármegyei tűzoltó-szövetségekbe tömörüljenek, figyelembevve azt az elvet, hogy a tűzoltó szervezetnek, ha eredményesen akar működni, bele kell illeszkedni a közigazgatás szervezeteibe. Vas vármegye szervezeti kérdésben mindig az élen haladt, éppen azért nem véletlen, hogy a tűzoltótestületek vármegyei szervezete is, a tűzoltó-szövetség fél évszázaddal ezelőtti alakulásától kezdve rendkívül értékes és komoly munkásságot fejtett ki nemcsak szűkebb páttriájában, hanem országos viszonylatban is.

Ha a félévszázadra visszatekintünk és eredményes munkásságuknak indítékait kutatjuk, mindenképp előtérbe kell állítanunk, hogy jól választották a vezetésre alkalmas férfiakat, a választottak pedig szívvel, lélekkel dolgoztak és segítették elő a tűzoltóság ügyét.

Barabás István, Erdődi Tamás gróf, Herbst Géza és Ajkay Zoltán országos nevű tűzoltóvezérek már egy jobb világból szemléltek a vasi tűzoltók sorait, akiknek szellemében és helyén ma Horváth Kálmán dr alispán, Vargha Gábor felsőházi tag, Kiss Emil dr tb. főjegyző, Horváth Miklós vármegyei tűzrendészeti felügyelő, Bendeffy László országos szövetségi elnökségi előadó vállvetve működnek.

Vasvármegye Tűzoltó-Szövetsége fennállásának fél évszázados fordulóját nagy ünnepség keretében ülte meg. A bajtársi összefogás tüntető megnyilvánulása volt az, hogy a jubileumi közgyűlésen az ország minden tájáról képviseltették magukat a tűzoltóságok és tűzoltótestületek. Az Országos Tűzoltó-Szövetséget Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, ü. v. elnök és Falussy Károly szövetségi titkár képviselték. Budapest székesfőváros, Veszprém, Pest, Zala, Esztergom, Komárom, Sopron, Fejér vármegyék tűzoltó-szövet-

sége, a székesfehérvári kerület, Győr város is kiküldte képviselőit. A határokon túlról Kantner Károly bécsi tartományi tűzoltóparancsnok, Hein Adolf bécsi önkéntes tűzoltóparancsnok és Vötter József bécsi kerületi önkéntes tűzoltóparancsnok, továbbá Raáb Mihály pozsonyi magyar önkéntes tűzoltótiszt jelent meg az ünnepségen.

Tekintettel arra, hogy ezt az ünnepi alkalmat Vasvármegye Tűzoltó-Szövetsége felhasználta arra is, hogy leleplezze Magyarország nagy barátjának, Mussolininek arcképét, az olasz tűzoltóság is képviseltette magát Mario Gaiani velencei tartományi tűzoltóparancsnok személyében, aki Velencéből repülőgéppel jött az ünnepségre.

A közgyűlést megelőző este a szombathelyi tűzoltóság mutatott be jólsikerült támadási gyakorlatot, amelyet megsemmisítettek a tűzoltó ünnepség kül- és belföldi vendégei és teljes elismeréssel nyilatkoztak a fegyelmélettel végrehajtott gyakorlatról.

Az ünnepség napján délelőtt a szentmisét Wallner József pápai prelátus, püspöki helynök mutatta be a tűzoltó hősök emlékművénél felállított oltárnál, közel másfélezer tűzoltó, az egyházi, katonai hatóságok és a megjelent tűzoltótisztek előtt.

Szentmise után Ujváry Ede dr ünnepi beszéd keretében helyezte el az új tűzoltólakatya alapkövét. Azután elhelyezték az országos és vármegyei tűzoltó-szövetségek, valamint Szombathely város és a Frontarcosok koszorúját a tűzoltó hősi emlékműre, amely előtt Mario Gaiani, a velencei kerület tűzoltóparancsnoka és Kantner Károly a bécsi tartományi tűzoltóság parancsnoka is tisztelgett.

A tűzoltóemlékműnél rendezett ünnepség után tartotta a Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetség közgyűlését a vármegyeháza nagytermében, amelyen az egyházi, katonai és polgári hatóságok legfőbb vezetői, élükön Grösz József püspökkel, vitéz Kiss László al-

tábornagy, hadtestparancsnokkal, vitéz Szücs István dr főispánnal, aki egyben a belügyminisztert is képviselte és Horváth Kálmán dr alispánnal, valamint a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, ü. v. elnökkel képviselteték magukat.

Horváth Kálmán dr alispán mélyenszántó, gondolatokban gazdag, nemesveretű megnyitó beszédével felidézte a multból a vármegyei közéletnek azokat a kiválóságait, akik ott állottak a vasi tűzoltó-szövetségnek fél századdal ezelőtti bölcsőjénél. Majd üdvözölte a megjelent vendégeket.

A jubiláló tűzoltószövetséget Hirling Gyula, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ü. v. elnöke üdvözölte, aki beszédében többek között a következőket mondotta:

Az Istenkézalkotta templomból, a szabad ég alatt tartott hálaadó istentiszteletről jöttünk ide, igazolva az Írás szavait. Ezüst harsonák zengése között hirdette az Úr: „Szenteld meg az ötvenedik esztendőt, mert az örvendetes év...”

Valóban örvendetes a tíz lusztrum, melyet Vas vármegye tűzoltószövetsége megfutott: munkában, erényekben gazdagon. Sikerdúsan megrakodva érkezett el a nevezetes évfordulóhoz, amikor a meleg bajtársi együttérzés minket is közetek hozott.

Félszázad óta a krisztusi szeretet jegyében nyújt segítőkezet a jubiláló szövetség az arra szorulóknak és becsülettel teljesíti irgalmas, önfeláldozó munkáját embertársainak életéért és vagyonának megmenntéseért.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség nevében bizalommal, szeretettel és szívem őszinte meleg érzésével üdvözlöm és köszöntöm Vasvármegye Tűzoltó-Szövetségét, annak tagjait, félszázados, eredményekben oly gazdag működése, fennállása alkalmából.

Hiszem és tudom, hogy ez a példás fegyelmű, tettekre sz tábort, amelyet a vasvármegyei tűzoltószövetség 50 év óta képvisel — felismervén a tűzrendészet ügyének nagy fontosságát és célkitűzéseit —, amint a multban, úgy az új történelmi korszakban is becsülettel fogja szolgálni, viszi előbbre és idealizmussal végzi a tűzoltóság nagy eszméinek munkáját és a szentistváni eszme gondolatában megfogja valószínűsíteni annak nemes célját az Istenért és az édes magyar hazáért.

Utána a Magyar Vöröskereszt Egylet nevében vitéz Simon Elemér országos elnök mondott üdvözlő szavakat.

Mario Gaiani dr, a velencei tartományi tűzoltóság parancsnoka olasznyelvű beszédében köszönte meg a vasi tűzoltóság bajtársi együttérzését és beszédét és Evviva Ungheria köszöntéssel zárta be, amelyet a jelenlevő közönség lelkes éljenzéssel fogadott.

Ugyancsak lelkesen ünnepelte Kantner Károly bécsi tartományi tűzoltóparancsnok üdvözlését, amelyet éljen Magyarország szavakkal fejezett be.

Végül a tűzoltóságok megjelent képviselői üdvözölték meleg szavakkal a jubiláló tűzoltószövetséget. Majd az alispán bejelentette, hogy a jubiláló tűzoltószövetséget üdvözölték még Teleki Pál gróf miniszterelnök, Széchenyi Viktor gróf volt országos elnök, Teleki Béla gróf zalai főispán, Bezerédj István, Cziráky József gróf és vitéz Kiss Lajos dr budapesti tűzoltó-

főparancsnok, a szegedi tűzoltóság, valamint a francia és lett tűzoltószövetségek.

Ezután Huszár Mihály sárvári apátplebános, országgyűlési képviselő, a magyarság nagy barátjának, Benito Mussolini arcképének leleplezése alkalmából mondott ünnepi beszédet.

A vármegye közönségének mélységes háláját tolmácsolta a jubiláló szövetségnek, amelynek tagjai a legsúlyosabb időkben is kitartottak és kitartanak hazájuk, egyházuk és vallásuk mellett és rendíthetetlen hívei Szent Flóriánnak. Kérte a keresztény magyarság intézményeinek felavatott katonáit, álljanak oda a jövőben is bátran az Isten oltárai mellé, ha tűzgyújtogatók lábbal akarják esetleg tiporni azt, ami mindnyájunknak szent.

Vasvármegye Tűzoltó-Szövetsége Európa legkiválóbb, legérdemesebb tűzoltójának akart maradó emléket állítani, amikor megfesttette Benito Mussolini arcképét.

(Tomboló ünneplés, percekig tartó taps zúgott, amikor lehullott a lepel Mussolini képéről. A közönség felállott helyéről és úgy köszöntötte a Ducet.)

Az ünneplés tovább folytatódott, amikor Huszár apát olasz nyelven tolmácsolta az olasz kiküldött felé az ezeréves magyar nemzet testvéri köszöntését az olasz nemzetnek.

Mussoliniban a béke emberét csodálom és azért mondom őt Európa legkiválóbb tűzoltójának, mert a tüzet, amit a kapzsiság, a megnemértés és az elvakult emberek akarnak Európára rágyújtani, felelőssége teljes átérzésével ő tartja féken. Adjon Isten neki bölcsességet és erőt, hogy amiként 15 esztendőnél hosszabb időn át sikerült neki megóvnia ezt a békét, felelősségének tudata segítse őt arra, hogy Európát lángbaborulni ezentúl se engedje.

Európa békéje, jövője követeli, hogy a Dunamedencében független, önálló, erős nemzet és nép lakják. Ez az a statikai erő, amelyben bízhatunk — fejezte be tapssal, éljenzéssel, meleg ünnepléssel igen sokszor megszakított beszédét. Ha ezen a földön egység lesz, ha mindazt, amivel Isten kegyelméből bírnak, megbecsüljük, mint Isten adományát, ha minden magyar testvéri szeretettel fog egymással kezét, akkor — bármi veszedelem érjen is bennünket — kriptánk falára sohase írhatják rá, amit a pálosok kriptájára írtak: Nos quoque florumus, sed flos ille erat caducus — mi is virágozzunk, de elhervadt, lehullott a virágunk.

Horváth Kálmán dr alispán javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy a ragyogóan szép beszédet teljes terjedelmében megörökíti jegyzőkönyvében, Lendler Istvánnak, a Mussolini-kép alkotójának nevével együtt.

Az elnöklő alispán javaslatára a szövetség közgyűlése elhatározta, hogy Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsost, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ü. v. elnökét, valamint az eddig alelnöki tisztséget viselt Tulok József dr vármegyei főjegyzőt tiszteletbeli elnöknek választja. Ezenkívül beválasztotta a választmányba Béry Nándort, a szövetség egyetlen élő alapító tagját.

A közgyűlés a szombati választmányi ülésen le tárgyalt indítványok egyhangú elfogadása után a Himnusz eléneklésével fejeződött be.

## Néhány szó a bécsi tanulmányútról

Ez év május havában harmadízben voltam abban a szerencsés helyzetben, hogy résztvehettem a Bécsbe rendezett tűzoltói tanulmányúton. Elsőízben 1930 május havában voltam kint a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség és az Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam által közösen megrendezett tanulmányúton, 1935-ben a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség vezetésével együtt vettem részt a Bécsben rendezett nagy légtalmi gyakorlaton és ez év májusában a szövetség kiküldöttjeként jártam kint, az Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség részére vitéz Kiss Lajos dr székesfővárosi tűzoltófőparancsnok úr által rendezett tanulmányúton, amelyen rajtunk kívül részt vettek a székesfőváros légtalmi osztályának kiküldött előadói is.

A tanulmányút tűzoltótechnikai és légtalmi kérdéseivel nem kívánok foglalkozni, mert a tanulmányúton résztvett hivatásos tűzoltótisztek és ezekkel a kérdésekkel foglalkozó mérnökök bizonyára közre fogják bocsátani azokat a szakismereteket, amelyeket ennek a tanulmányútnak ajándékként magukkal hoztak, én inkább általánosságban és különösen a magyar tűzoltóság zömét, az önkéntes tűzoltóságokat érdeklő szempontokból kívánok a tanulmányúton szerzett tapasztalataimból egy keveset az érdeklődőkkel közölni.

Mind a három tanulmányút olyan időpontra esett, amikor a magyar tűzoltóság fejlődésében fordulópont állott elő s amikor ennek a tanulmányútnak a tapasztalatait a magyar tűzoltóság fejlesztésében kitűnően fel lehetett használni.

Az első tanulmányút arra az időre esett, amikor a magyar tűzoltóság motorizálása éppen fejlődőben volt. A fővárosi tűzoltóság ekkor már olyan felszereléssel rendelkezett, amely ha számszerűség tekintetében nem is állott egyvonalban a bécsi tűzoltóság autószereléssel, de minőség tekintetében, állott olyan helyen, hogy mi, a kívülállók is örömmel láthattuk, hogy a székesfővárosi tűzoltóság, mint fejlődés tekintetében az ország tűzoltóságainak mintaképe, nem maradt el a régi császárváros hivatásos tűzoltóságától. A vidéki kisebb városok és az önkéntes tűzoltóságok felszerelését tekintve azonban, kissé kedvezőlenebb volt a helyzet. Ennek a tanulmányútnak a keretében ugyanis meglátogattuk a mödlingi és gumpoldskirchener városok tűzoltóságait is és amikor Mödlingben és Gumpoldskirchenben meglátogattuk a fogadásunkra autószerékkel felsorakozott önkéntes tűzoltóságokat, akkor tárgyilagosan meg kellett állapítani, hogy ezen a téren egy kissé lemaradtunk. Hogy mennyiben járult ez a tanulmányút hozzá ahhoz, hogy ettől az időtől kezdve a vidéki tűzoltóságok autószerékkel való ellátása nálunk is nagyobb lendületet vett s azóta már sok autószer áll a vidéki tűzoltóságok laktanyáiban is, nehéz volna megmondani, de azt hi-

szem nem tévedek, ha azt állítom, hogy valami része mégis volt ebben az eredményben a tanulmányútnak. Ezzel kapcsolatban azonban azt is meg kell állapítani, hogy ennek a lemaradottságnak nem a magyar tűzoltóvezető férfiak voltak az okai, hanem az a nagy különbség, mely az ottani és a csonkamagyarországi gazdasági állapotok között akkor is fennállott.

A második tanulmányút pedig arra az időpontra esett, amikor a magyar tűzoltóság is kezdett foglalkozni a légtalom kérdéseivel. Ez a kérdés nálunk még nagyon a kezdeti stádiumban volt, hiszen a légvédelemről szóló törvény is csak ebben az évben nyert szentesítést, végrehajtási utasítása a napokban jelent meg és gyakorlati megvalósítása még meg sem kezdődött. Fölötte érdekelt tehát mindnyájunkat az, hogy Bécsben mennyire haladt előre a légtalom kérdése s ezért feszült várakozással méztünk a megrendezendő gyakorlat elé. Meg kell állapítani, hogy a gyakorlat olyan méretű volt s az abban résztvett légtalmi szervek kiképzése és felszerelése olyan volt, hogy mindnyájunkat meglepett és azzal az érzéssel hagytuk ott a gyakorlat színhelyét, hogy a bécsiek ebben a kérdésben jóval előttünk járnak és nálunk is minden lehető el kell követni a polgári légtalom minél gyorsabb és minél tökéletesebb megszerzése érdekében. Azóta a székesfővárosban és a nagyobb vidéki városokban e téren nagyon sok minden történt és tárgyilagosan elmondhatjuk, ami történt, annak legnagyobb része a magyar tűzoltóság vezetőinek javára irandó. Hogy az elmúlt év őszén mégsem tudtunk a jól felkészültség érzésével szembenézni az esetleg bekövetkezendő eseményeknek, azért sem a magyar tűzoltóság vezetőit terheli a felelősség.

Az 1930-ban és 1935-ben rendezett tanulmányutak tapasztalatai után indultunk tehát útnak f. évi május hó 6. napjától május hó 13. napjáig tartó 8 napos tanulmányútra, amelynek kettős célja volt, a bécsi és környékbeli tűzoltóságok tanulmányozása, külön tekintettel a polgári légtalomra és magának a légtalmi szervezeteknek a tanulmányozása.

A tanulmányutat vitéz Kiss Lajos dr tűzoltófőparancsnok úr rendezte s erre meghívta a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget is.

A tanulmányútnak mindennap délelőtt és délutáni óráira is kiterjedő gazdag programja volt. A bécsi tűzoltóság vezetői megismertettek bennünket a tűzoltóság szervezetével, amely az elmúlt évben a német birodalomba történt beolvadás óta lényeges változáson ment keresztül. Bemutatták a főörségüket és több mellékörségüket. Mutattak be gyakorlatokat autószerékkel és különleges szerelésekkel. Bemutatták a náluk különös mértékben kifejlesztett vízi mentő szolgálatot. A Bécsen keresztül folyó Dunakanális sok olyan balesetnek az előidézője, amely a vízi mentő szolgálat bevezetését szükségessé tette. A tűzoltóság vezetői nagy gyakorlati érzéssel fogták meg ezt a kérdést, amikor ennek a szolgálatnak az ellátá-



sát magukra vállalták s ezáltal a tűzoltóságot egy olyan közérdekű szolgálatba kapcsolták be, amely az intézménynek népszerűségét és fontosságát nagymértékben emelte. Bemutatták ennek a szolgálatnak a csónakkal való mentéstől a bűvárkészülékkel való mentésig terjedő minden részét. Ez olyan új része volt a tűzoltói szolgálatnak, amellyel a magyar tűzoltóság eddig nem foglalkozott, éppen ezért nagy érdeklődéssel tanulmányoztuk az ehhez szükséges felszereléseket és a bemutató gyakorlatokat. Egy másik alkalommal pedig a műszaki mentési szolgálat ellátását mutatták be és ennek keretében igen érdekes gyakorlatot hajtottak végre, amikor egy mély szakadékba zuhant autónak igazán bravúros kiemelését láthattuk. Megtekintettük a dunai téli kikötőben felállított őrséget, amely különös és ásványolajtüzek oltására alkalmas szerekkel van felszerelve s a szerek ismertetése után láttunk gyakorlatot is, amikor egy nagy benzintartályban feltételezett tűz oltásának módját mutatták be.

A polgári légoltalom szervezetét pedig Portmann kapitány ismertette velünk, aki a német birodalomba történt beolvadás után most nemrégiben vette át a polgári légoltalom szervezését s amint előadásából hallottuk, hatalmas lendülettel szervezi át a régi Ausztria polgári légoltalmát. Végül megtekintettük a légoltalmi segédcapatok felszerelésének központi raktárhelyiségét, ahova a Nagybirodalomból hatalmas szállítmányokban érkeznek a szükséges felszerelési tárgyak és ahonnan a segédcapatok fokozatosan veszik át a kiutalt felszereléseket.

Kétségtelen, hogy Bécs és a volt Ausztria polgári légoltalma tulajdonképpen nagy átszervezésen megy keresztül, hogy minden tekintetben egységes legyen a birodalomban levő szervezettel és ennek az átszervezésnek magára a tűzoltóságra is kihatása van. Amint már jeleztem, elsősorban a szervezet kérdésében, másodsorban pedig a felszerelés tekintetében. Amikor az őrségeket szemléltek, a német bajtársak már közölték velünk, hogy a szertáraikban látható autószerkek nem sokára kikerülnek onnan és a kisvárosok hivatásos és önkéntes tűzoltótestületei kapják meg azokat és a bécsi tűzoltóságot új egységes és a birodalomban már szolgálatban álló autószerkekkel látják el. Tanulmányútunk utolsóelőtti napján a favoritti őrségen be is mutatták ezeket az új tűzoltószerkeket. Ezeknek az autószerkeknek a külseje is már azt árulja el, hogy olyan időkre is van alkotva, amikor fontos, hogy esetleges ellenséges repülőtáma-

dásnak minél kevesebb célpontot nyújtson. Színezésben eltérnek a régi piros színtől és ehelyett egy sötét füstszürke színt kap a tűzoltószersz. A fecskendő teljesítőképesége is úgy van méretezve, hogy számolnak azzal, hogy a most rendelkezésre álló vízvezeték helyett majd távoli vízforrásokot kell a légítámadás által okozott tüzek eloltásánál igénybevenni, éppen ezért nagyteljesítményű szivattyút építenek be. A fecskendőnek kiegészítő részét képezi egy másik szer, amelyen elsősorban nagymennyiségű nyomótömlőkészlet van elhelyezve, úgyhogy ebből a két szerből álló kivonulási egység kb. 2000 méter tömlőt visz magával. Ezen a szeren nyerne azután elhelyezést a légoltalmi tűzoltószolgálat ellátásához szükséges egyéb felszerelések. Mindkét szeren a legénység zárt karosszériában nyer elhelyezést. Bemutattak továbbá a vidéki tűzoltóságok részére rendszeresített ugyancsak egységes légoltalmi autószerket, amely az előbbi típustól annyiban tér el, hogy a fecskendő nem az alvázba van beépítve, hanem mint kisebb teljesítményű motoros fecskendő, kétkerekű alvázon nyer elhelyezést s így van az autó után akasztva. Magán az autón a kezelőlegénység és egyéb felszerelési tárgyak nyerne elhelyezést s az egész karosszéria nyitott.

Ugyanekkor bemutatta az őrség az új szerelési szabályzatot is, amely lényegében egyezik az új gyakorlati szabályzatunk azon elgondolásával, hogy minél kisebb egység minél több munkát tudjon önállóan elvégezni. Tudomásom szerint ezt a szerelési szabályzatot a székesfővárosi tűzoltóság megkapta és ennek gyakorlati kikísérletezésével foglalkozik is.

Ha most már a bajtársak közül valaki azt kérdezné tőlem, hogy a magyar tűzoltóság továbbfejlesztésére mit használhatunk fel a tanulmányúton szerzett tapasztalatokból, erre azt felelem, hogy válaszszuk ketté a kérdést. A hivatásos tűzoltóságokra vonatkozó részszel bizonyára foglalkozni fognak azok, akik ebből a szempontból tanulmányozták és figyelték az ottani dolgokat. Amit pedig az önkéntes tűzoltóságok továbbfejlesztésére vonatkozólag az érdeklődőkkel közölhetek, röviden a következőkben foglalom össze.

Ha komolyan súlyt helyezünk arra, hogy az önkéntes tűzoltói intézmény továbbra is fenntartandó és a változott viszonyok között megtalálja azt a helyet, amelyet sok évtizedek közérdekű multja tényleg meg is követel, akkor legsürgősebben három kérdést kell megoldani. Elsősorban az egyenruházati kérdést. Amint a nagy Németországban beolvadt a tűzoltóság a nagy nemzetvédelmi szervezetbe, úgy nálunk is el kell következni ennek az állapotnak, ehhez azonban szükséges az, hogy az önkéntes tűzoltóságok külső megjelenési formája is olyan legyen, amely minden nagyobb átformálás nélkül erre alkalmas. Ezt a helyzetet pedig magának az önkéntes tűzoltóintézménynek kell megteremtenie, mert elképzelhetetlen állapot az, hogy ma, amikor újonnan alakult társadalmi és nemzetvédelmi szervek megalkották már a maguk formaruháját, a tűzoltóság még mindig adós maradt ezzel a kérdéssel. Bármennyire értékelik is az illetékes szervek az önkéntes tűzoltóságok munkáját, addig, míg külső megjelenési formájuk nem lesz egységes, nem tudják maguknak kivívni azt a helyet, amit köz-

Szállítunk

## **MÁVAG** gyártmányú **LÉGOLTALMI- ÉS TŰZOLTÓ- ACÉLSISAKOKAT**

a 88.025. eln. lgy. — 1939. H. M. rendelet  
előírásainak megfelelő kivitelben

**MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VASGYÁRAK  
KERESKEDELMI KÉPVISELETE R. T.**

Budapest, VIII, Múzeum-körút 18. :: Telefon: 193-894

érdekű és nélkülözhetetlen szolgálatuk révén megérdemelnének.

Másodsorban a tűzoltói kiképzésben tovább kell menni és a tűzoltói ismereteken kívül rá kell térni a műszaki mentés ismereteire is. A mindennapi életben, ha ritkán is, még a legkisebb községben is előfordul olyan szerencsétlenség házbeomlás, autókarambol stb.), ahol szükség volna arra, hogy a mentési munkálatokban olyan egyének vegyenek részt, akik a műszaki mentés alapfogalmaival tisztában vannak, egy bekövetkező háborúval kapcsolatos légitámadás esetén pedig még a legkisebb községben is történhetik sok olyan rombolás, ahol szükség volna arra, hogy műszaki mentésben kiképzett csapat álljon rendelkezésre. Ennek a szolgálatnak az elvégzésére alkalmasabb alakulatot, mint az önkéntes vagy köteles tűzoltóságokat, nem is lehet elképzelni s éppen ezért, gyorsan meg kell tenni a kezdeményező lépéseket, hogy más szervezet ki ne sajátítsa ezt az igazán tűzoltói szolgálatba vágó munkakört.

Harmadsorban a leggyorsabban át kell térni az egész országban az új gyakorlati szabályzatra és pedig annak lényegére. El kell hagyni minden felesleges mozdulatot és fordulatot, gyors és tudatos munkára kell törekedni. A csapatok átképzése közben majd kitűnik, hogy mi az a felesleges, amit még elhagyhatunk az új szabályzatból is és ki fog alakulni nálunk is a németekéhez hasonló új szerelési szabályzat, mert hiszen nem az a fontos, hogy miként nevezzük el az egyes szerelőszerkezeteket, hanem hogy kiképezzünk egy legkisebb egységet, amely önálló feladatok megoldására képes. Számolni kell a tényleges helyzettel, hiszen még nyugodt időkben is nagy szó, hogy vidéki tüzeseteknél az oltási munkálat kezdetén egyszerre három kiképzett tűzoltó legyen jelen, hát még háborús viszonyok között milyen nehezen biztosítható ez, pláne, ha még egyszerre több tüzeset is van a községben. A legkisebb szerelőszerkezetnek tehát oly módon kell kiképezve lennie, hogy önálló beavatkozásra képes legyen. Az ilyen kiképzés mellett nagyobb önállóságra tesznek szert az emberek s ha nem is látunk a jövőben feszes lépésekkel felvonuló szerelős csapatokat, látni fogunk elevenen mozgó és gyorsan dolgozó csapatot, ami a tűzoltói szolgálat lényegével mégis csak jobban egybevág.

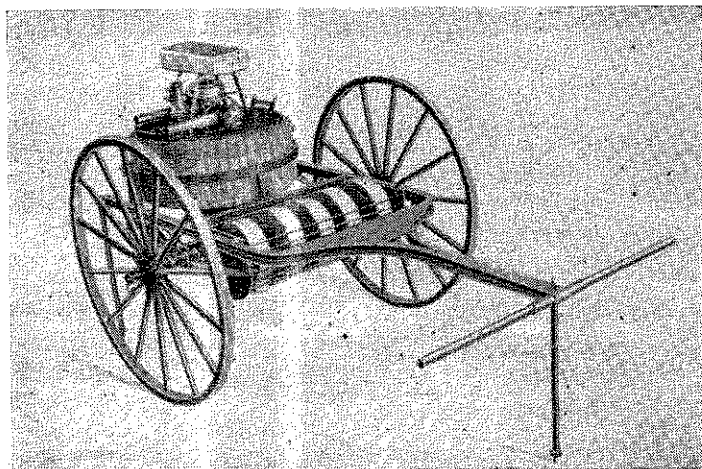
Ezek az én elgondolásaim, amelyeket a tanul-

mányúton szerzett tapasztalataimból továbbadhatok bajtársaimnak.

Mielőtt beszámolómat befejezném, meg kell még emlékeznem arról a rendkívüli szívélyes és barátságos fogadtatásról, amelyben a tanulmányút résztvevői a német bajtársak részéről részesültek. A fogadtatás, az elhelyezés, a tanulmányút programjának az összeállítása és annak a kocsi-parknak rendelkezésünkre bocsátása, amely lehetővé tette részünkre, hogy az egész kintléttünk alatt a program keretében közúti járművet nem vettünk igénybe, mind olyan jelei voltak az őszinte barátságoknak, amelyekért csak a legnagyobb elismerés illelheti meg a bécsi bajtársakat. Amint Paul Bernaschek Branddirektor mondotta, ők a mi jelenlétünket nem tanulmányútnak tekintik, hanem egy újabb alkalomnak, amely a két nép közötti évszázados barátságot még szorosabbá fűzi.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség vezetősége ezt a kitüntető barátságot úgy viszonzta, hogy a bécsi hivatásos tűzoltóság főparancsnokának, Paul Bernascheknek, helyettesének, Heinrich Liskának és a polgári légoltalom szervezőjének, Hauptmann Portmannak átnyújtotta a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tiszteletbeli tagságával járó díszjelvényt. A jelvények átadása május hó 11-én délután 5 órakor az aznapi tanulmányút befejezése után a Kahlenbergen a tanfolyamszázad, a tanulmányút résztvevői és az ottani tűzoltóság tisztjei és a nagyközönség jelenlétében ünnepélyes formák között történt meg. Hirling Gyula elnök megnyitó szavai után vitéz Kiss Lajos dr székesfővárosi főparancsnok nagyhatású beszéd keretében nyújtotta át a jelvényeket, amelyekért a megtiszteltettek nevében Bernaschek Branddirektor mondott köszönetet. Ezután a tanfolyamszázad díszmenetben vonult el az ünnepelték előtt. És végül azt hiszem, hogy a tanulmányút minden résztvevőjében szólok akkor, amikor hálás köszönetet mondok a tanulmányút megszervezőjének, vitéz Kiss Lajos dr székesfővárosi tűzoltófőparancsnok úrnak, aki sok munkával és a rendelkezésére álló összes lehetőségek kihasználásával olyan tanulmányutat rendezett, amelyen szerzett gazdag tapasztalatok a magyar tűzoltói intézmény fejlődésére fognak szolgálni, amelynek szép emlékei a tanulmányúton résztvevők lelkében mindig élnek.

Kathona Mihály dr



## EMAG-Szilvay

-rendszerű, szabadalmazott, hordozható, úszóra szerelt benzínmotoros centrifugál szivattyú-fecskendő.

Nincs szívóömlő	Kútba ereszthető
Nincs légtelenítő berendezés	Vízen úsztatható
Nincs szívóoldali hiba	Tűzcsapra csatlakoztatható
8 méternél nagyobb mélységből szállít vizet	Tartályra csatlakoztatható

Megfelel a 180.000/1938. B. M. sz. rendelet előírásának.

EMAG: Első Magyar Gazdasági Gépgyár r. t., Budapest, VI, Váci-út 19. Telefon: 298-960.

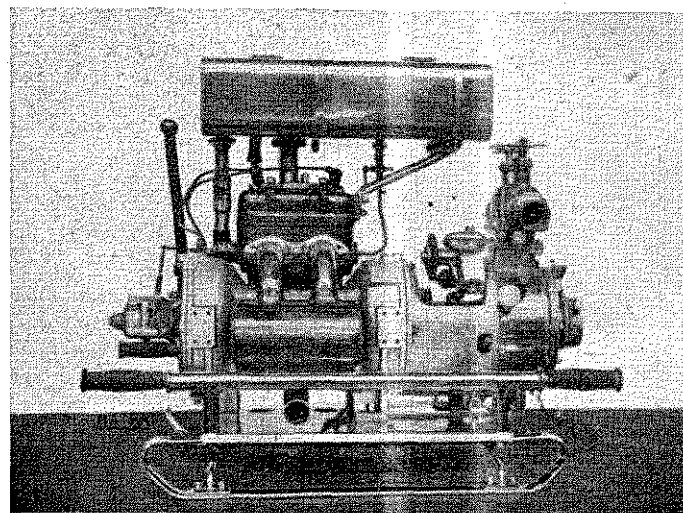
# Örvendetes fejlődés a hazai motorfecskendő-gyártás terén

Írta: *Rehák Tamás* tűzoltóparancsnok

Korábbi közleményeimben rámutattam a *külföldi motorfecskendők fejlődési irányzatára, a szabványosítási törekvésekre* és az e téren eddig elért eredményekre. Ismertettem többek között a kismotorfecskendők két szabványmintájával — a 400 és 800 literes motorfecskendőkkel — szemben támasztott németországi előírásokat.

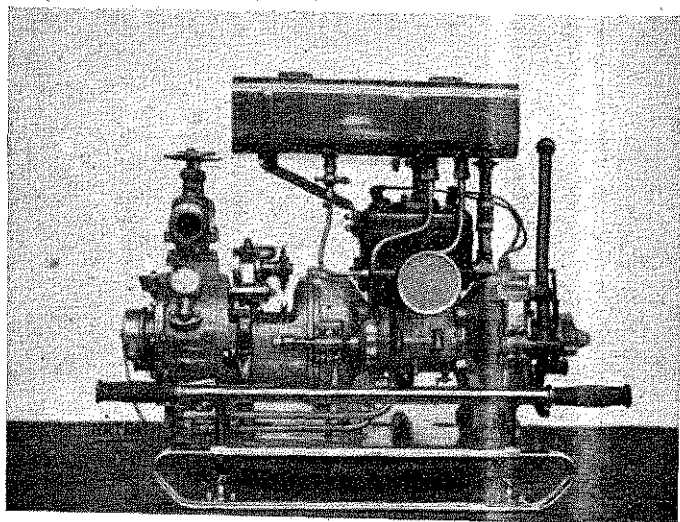
Időközben a *németek* továbbmentek egy lépéssel. A szó szoros értelmében *megteremtették az egységes motorfecskendőt*, illetve egyelőre annak csak a 800 percliteres kivitelét. Maga az a mód, ahogyan ezt tették, érdemes a megemlézésre. A német *légügyi minisztérium* — Reichsluftfahrtministerium — közös szerkesztési irodát szervezett és abba behívta a német motorfecskendőépítő gyárak konstruktöreit azzal a feladattal, hogy tapasztalataikat egybevetve alkossák meg a műszakilag tökéletes, tűzoltói szempontból célszerű, hazai nyersanyagokból legkönnyebben előállítható és ezen a réven legolcsóbban forgalomba hozható hordozható 800 literes kismotorfecskendőt. Ismeretes ugyanis, amint ezt már korábban megírtam, hogy a *németek két hordozható motorfecskendőt rendszeresítettek* és pedig 400 és 800 liter 8 légkör teljesítményűt. A gépszerkesztők megszerkesztették az általuk legjobbnak vélt fecskendőt és azt alapos próbáknak vetették alá. A próbák eredményeit hasznosítva, a szükséges simításokat elvégezték és megszületett a *valóban egységes motorfecskendő*. A fecskendő leírása — ábrákkal, részletes szerkesztési rajzokkal, teljesítménygörbével — megtalálható a Gasschutz u. Luftschutz 1939. évi januári számában. Sajnos, hogy az ábrák közzétételére és a részletek ismertetésére a német hatóságoktól nem kaptam meg a felhatalmazást. Ez okból itt csak annyit említek meg, hogy a motorfecskendőnél kétütemű motort rendszeresítettek és gondoskodtak arról, hogy a méretek úgy választassanak meg, hogy a három német motorgyár bármelyikének motora beépíthető legyen. Ezáltal háborús viszonyok mellett is gondoskodva van az utánpótlásról és a pótalkatrészekről.

A választott turbinaszivattyú névleges teljesítménye 800 liter, 8 légkör és ezt a teljesítményt a 28



2. ábra

Mátrai-mintájú kismotorfecskendő a kiömlő vezeték felől nézve.



1. ábra

Legújabb mintájú Mátrai kismotorfecskendő kétütemű motornal. Kezelési oldal.

lőerős kétütemű motor már 2750 fordulathal leadja. Szabad kifolyásnál a fecskendő kb. 1800 liter vizet szállít 4 légkörnyomás mellett. A turbinaszivattyú kétlépcsős. Úgy a szívó-, mint a nyomócsonk Storz kapcsokkal van szerelve. Fagyás ellen a szivattyú a kiömlő gázok melegével védhető.

A motor és szivattyú között üzem közben be- és kikapcsolható, könnyen utánállítható dörzs tengelykapcsoló van beépítve. A légtelenítés *gázsugárlégtelenítő* útján történik. Az üzemanyagtartály — benzín-olaj keverék — acéllemezéből, a hűtővíztartály eloxált (oxidálódás ellen elektromos úton kezelt) könnyűfémből készült. A hűtővíz a turbina második fokozatából a tiszta vizet tartalmazó hűtővíztartályba beépített kigyócsón át a szívócsonkba van visszavezetve. Üzem közben a szivattyúból is feltölíthető a hűtővíztartály egy túszelep útján. Ugyanitt visszacsapó-szelep van beépítve, mely megakadályozza, hogy a hűtővíz visszafolyhasson a kigyócsóba. A tiszta víz hűtése egyébként thermoszifon rendszerű. A szivattyú fel van szerelve keverőberendezéssel is *léghab* előállításához. Az aggregát súlya üzemképes állapotban 230 kg, de megfelelő keresztmetszeti változtatásokkal az előírt 220 kg-ot törekednek elérni.

Mint a Budapesti Nemzetközi Vásáron alkal-

munk volt látni a *m. kir. állami vas-, acél- és gépgyárak* ugyancsak berendezkedett 800 literes hordozható motorfecskendő gyártására. Az aggregát a német Metz gyár fecskendőjének alapulvételével lett szerkesztve, figyelemmel a német korábbi szabványokra. A fecskendőből egy nagyobb sorozat készül. Ismertetésére még visszatérek. Lényegében DKW mintájú, de hazai — Csonka-féle — motorral és gázsugárlégtelenítővel felszerelt, léghaboltásra is alkalmas fecskendő. (Kívánságra felszerelhető még körforgódugattyús légtelenítővel is!)

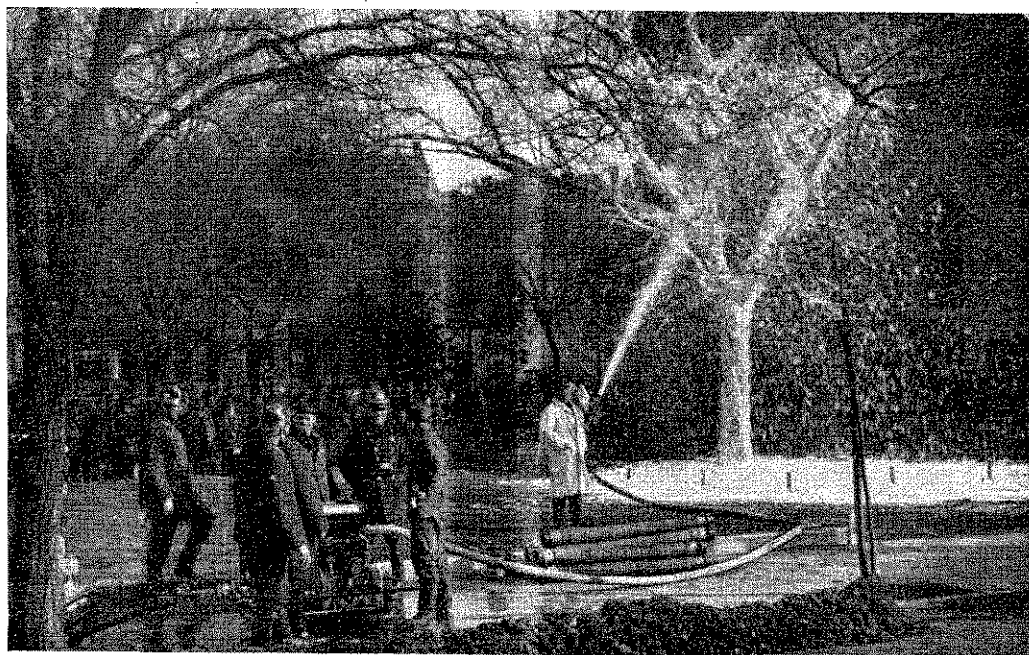
A műszaki tökéletesség magas fokát jelenti a budapesti jól ismert *Mátrai Antal és Társa rt.* tűzoltószergyár által — e sorok írójának ösztökélésére — legújabbán kihozott 400 literes hordozható motorfecskendő, amelynek ábráját közöljük. Az aggregát műszaki tökéletesség szempontjából egyenrangúnak minősíthető a külföldi azonos teljesítményű motorfecskendőkkel. Jellemzői: kétütemű, magyar — Csonka János gépgyára — gyártmányú, közismert német DKW mintájú, kéthengeres 14—15 lóerős, vízhűtéses motor, üzem közben *ki- és bekapcsolható tengelykapcsoló, tisztavízű hűtés, kétlépcsős szivattyú, körforgódugattyús légtelenítő, legújabbán pedig gázsugárlégtelenítő is*, teljesítménye névlegesen 400 liter/perc, 8 légkör, valójában percenkint kb. 3000 fordulatonál kb. 460 liter. A közölt ábrákból az aggregát kivitele jól kivehető. Megjegyezni kívánom, hogy a kétütemű motorra előírt indítási és leállási szabályok betartása mellett a motor ugyanolyan *biztosan indul*, mint a négyütemű motor. Előnye viszont, hogy *a robusztusabb, durvább kezelést is jobban tűri, mint a négyütemű.* A legújabb — „hajdusági” — mintájú motorfecskendőből Debrecen városa 3 drb-t, Hajduböszörmény és Hajdunánás 1—1 drb-t rendelt és a fecskendők kivitele minden tekintetben megfelelő, amellettszertős formájú is.

A motorfecskendőépítés fejlődéséről szólva, az alábbi képen bemutatom a debreceni tűzoltóság legújabb német *Flader*-mintájú 800 literes hordozható

motorfecskendőjének átvételi próbáját, amint a híres Nagytemplom melletti emlékkertben *léghabfecskendezési kísérletek során a hab tapadóképeségének* kipróbálására fára lesz a hab felrakva. A kérdéses 800 literes fecskendő legújabb mintájú *Flader*-gyártmányú, kombinált víz- és haboltó fecskendő. Habteljesítménye percenként 4 köbméter, egyidejűleg vízzel is olthat, amikor az ugyancsak 4 köbméter habteljesítmény mellett a vízteljesítménye 600 percliter. A hab előállítása az *I. G. Farbenindustrie* cég által gyártott „Tutogen” habképző anyag útján történik. Különlegessége a fecskendőnek, hogy a léghab előállítása *légsűrítő* segélyével (kompresszor) van megoldva, tehát a hab előállítása nem mint egyes fecskendőknel, *előkeverő* útján, magával a turbinával — pl. az említett MAVAG 800 literesnél —, hanem a *turbínától független keverőfejben* megy végbe, aminek többféle előnye van.

Végezetül, mintegy intő jelnek, álljanak itt a már említett Gasschutz u. Luftschutz német légoltalmi szaklap ezévi februári számában közzétett adatok az *angol motor- és autófecskendő-beszerzésekre*. A közlemény szerint az angol honvédelmi minisztérium ezideig a következő beszerzéseket eszközölte: 500 nagyteljesítményű fecskendő-aggregát 3—4000 liter vízszállítással, 100 drb autófecskendő 4500—5500 liter teljesítménnyel, 1200 drb 1500—2000 liter teljesítményű vontatható motorfecskendő, 4000 drb ugyancsak vontatható kismotorfecskendő, továbbá kb. 700 km tömlő, 15.000 drb tömlőkapocs, 40.000 drb egyéb tömlőkapocs és nagymennyiségű tűzoltói felszerelés. Fenti felszereléseket a városok részben ingyen, részben mérsékelt áron kapják légoltalmuk sürgős kiépítésére. Ehhez nem kell kommentár.

A magyar szabványosítási tárgyalások során talán helyén való volna felvetni és megfontolni, hogy nálunk is nem volna-e célszerű a német példa követése, már csak a legmegfelelőbb, légoltalmi és tűzoltói célra egyaránt alkalmas kismotorfecskendő *igazán egységes* — és nemcsak nagy vonalakban szabvá-



3. ábra

A debreceni tűzoltóság *Flader*-mintájú, 800 liter víz, 4000 liter léghab teljesítményű motorfecskendő átvételi próbája léghabfecskendezéssel

nyosított — *mintájának megszerkesztése, kipróbálása* céljából. Erre a célra áldozni kellene . . . Hozza az áldozatot akár a honvédelmi minisztérium, a biztosítók megadóztatásából rendelkezésre álló tűzoltói járulékalap, esetleg a MOTSz . . . Fontos feladat volna ez a haditechnikai intézet részére is. Csak arra kellene ügyelnünk, hogy a gyárak képviselőin kívül a motorfecskendők használata terén gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező tűzoltószakemberek is meghallgatást nyerjenek és hozzá minél többen. Talán ilyen módon hazai gyáraink és szerkesztőink is birtokába jutnak az életből vett tapasztalatoknak és nem fordul elő pl. a szerkesztő mérnök olyan „szakértő” tájé-

koztatása, hogy a tűzoltóautófecskendőknél a dugattyus légtelenítő elvetendő, mint hasznavehetetlen és csak a körforgódugattyús a jó . . . Ezzel a szakszerű tájékoztatással szemben szerény magam csak azt jegyzem meg, hogy a debreceni tűzoltóság több mint másfél évtizede használ mindkét mintájú légtelenítővel felszerelt tűzoltói turbinafecskendőt és a dugattyus még soha cserben nem hagyott, a legkisebb javításra nem szorult, ellenben a körforgódugattyús rendszerűnél — legyen az hazai vagy külföldi —, hogy a tűzoltó nyelvén fejezzem ki magam, azért fohászok a gépkezelő: „Add Uram Isten, hogy sikerüljön . . .”

## A vasúti pályatestek mozdonyszikra által különösen veszélyeztetett szakaszai

Írta: *Aujeszky László dr* egyetemi magántanár, m. kir. osztálymeteorológus

Esti vonatok mozdonyából sokszor gyönyörű tűzijáték gyanánt repül ki a még gyújtásra alkalmas pernyék óriási tömege. Persze nappali világosságban is ugyanilyen veszélyes küldeményeket szór ki magából a mozdony, de akkor nem látjuk.

A mozdonyszikrák túlnyomó többsége még a földreszállás közben teljesen lehül és kialszik. Legnagyobb részük a pályatestre, vagy más olyan helyekre hull, ahol semmi bajt nem okozhat. Az egyes pernyék hőenergiája még izzó állapotban is oly csekély, hogy könnyen lobbanó anyagot sem tud a lobbanási hőmérsékletéig felmelegíteni.

Mindazonáltal vannak esetek, amikor a mozdonyból kiröppenő szikra mégis gyújt. Az egyes szikrák gyújtási valószínűsége ugyan elenyészően kicsiny, de a számtalan kitesztelt szikra között akad olyan, amely szokatlanul szerencsés viszonyok közé jut és súlyos tüzeset parányi kiinduló okául szolgál.

Forgalmasabb vasúti pályákon ugyanis sok vonat halad keresztül és mindegyik a különböző nagyságú, hófokú és gyújtóképeségű szikrák óriási számát löveli ki magából. Természetesen az egyes szikrák gyújtó hatásához *megfelelő meteorológiai körülmények* szükségesek. Esőben, nedves talajon, hóval borított vidéken, ködös-nedves levegőben a mozdonyszikra által való gyújtás esélyei teljesen megsemmisülnek. A széles szél általában szintén csökkenti a veszélyt, mert a szikrák legnagyobb része magára a vasúti pályatestre hull, vagy a vele közvetlenül szomszédos vízgyűjtő árokba, rézsűkre és egyéb, tűzkezelésre kevésbé alkalmas helyekre esik le.

Más a helyzet huzamos szárazság idején, meleg és szeles időben. Ilyenkor minden éghető anyag könnyebben gyullad, közelebb is van a lobbanási pontjához. A szél a pernyéket messze elviszi és örvénylő mozgásai révén friss oxigéndús levegővel táplálja őket. A meteorológiai feltételek ilyenkor legkedvezőbbek arra, hogy a nagyszámú izzó szikra közül egy-kettő gyújtóhatású lehessen.

Fontos körülmény mármost, hogy *a vasúti pályának nem minden része egyformán alkalmas a moz-*

*donyszikrából való gyújtás bekövetkezésére.* Előre ki lehet jelölni azokat a pályaszakaszokat, ahol a veszedelem legnagyobb. Itt természetesen fokozott óvatossággal kell ügyelni arra, hogy a netalán bekövetkező gyújtás ne találjon könnyen égő környezetet, illetve a tűz mentől szűkebb területre elhatárolható legyen.

Azok a veszélytényezők ugyanis, amelyek a vasúti pálya egyes szakaszain a mozdonyszikra által való gyújtás fokozott kockázatát létesítik, a következők.

1. *A széljárás élénksége.* A dombtetők, a völgy-szorosok feletti átvezetések és hasonló erősen szeles helyek fokozottan veszedelemesek abban az értelemben, hogy a kipattanó szikrák az élénk szélben nagyobb távolságra vándorolnak el, mint a szélcsendesebb helyeken. Megjegyzendő, hogy a szikrák nem a szélirányban terjednek, hanem menetirányban nézve kissé előre, minthogy a mozdonyban szerzett mozgásukat tehetetlenségük révén bizonyos fokig megtartják. Az a látszat, hogy a szikrák menetiránnyal ellentétes irányban, hátrafelé tartanak, egyszerű tévedés, amely abból származik, hogy maga a szikrakéve (ill. a füstszásló) hátramarad a vonathoz képest, de természetesen nem a nyugvó környezethez képest.

2. *A vasúti pályaszakasz iránya az uralkodó szélirányhoz viszonyítva.* Veszedelemesek azok a pályaszakaszok, amelyek az uralkodó szél irányára merőlegesen futnak, mert ezekről a szél legnagyobb távolságban viheti el a szikrákat a lakott tér belsejébe. Legkedvezőbbek az uralkodó széllel párhuzamosan futó pályaszakaszok, mert itt a szikrák legtöbbször magára a pályatestre fognak hullani, illetve csak kevésbé térnek el a pályáról. Így például a Dunántúlon legveszedelemesebbek a keletről nyugat felé futó pályaszakaszok, miután az uralkodó szél ott északi irányú. A Tiszántúlon viszont legelőnyösebbek a délnyugatról északkelet felé mutató pályaszakaszok, miután ezek egybeesnek az ottani uralkodó széliránnyal.

3. *Éles kanyarodók.* Itt a szikrakéve még szélcsendben is arra kényszerül, hogy a vasúti pályáról leváljék és éles szögben behatoljon a lakott vagy művelt területek közé. Szeles időben legaggasztóbbak azok

a kanyarodók, amelyeken a vonat hirtelen az uralkodó széllel szembe forduló irányba fordul be.

4. *Meredeken emelkedő pályaszakaszok.* Itt a mozdonyokat erőteljesen kell fűteni, a mozdony tüzeit erős légáram bevezetésével élesztik. Ez a légáram az izzó szikrák nagy tömegét gyorsan és hatalmas erővel löki a szabadba, másrészt pedig a szikrákkal együtt kilövelt sok meleg levegő a szikrák gyors kialvását akadályozza és ezáltal is fokozott veszedelem forrásává válik. Természetesen ez a hatás csak az egyik irányban közlekedő vonatknál van meg, illetve az ellenkező irányban menő vonatknál a hegység másik oldalán fekvő lejtőn jelentkezik.

5. *Indító végállomások közelsége.* A vonatindító állomások közelében a mozdonyt sík pályán is erőteljesen fűtik, tehát a 4. alatt részletesen leírt hatások itt is mutatkoznak.

6. *Egyszintben fekvő vasúti pályák.* A magas töltéseken fekvő pályarészek kevésbé veszélyesek, feltéve, hogy nem esnek különösen szeles helyekre. Az onnan lehulló szikrák ugyanis vagy magára a magas töltés terjedelmes rézsűjére hullanak, vagy oly nagy távolságba jutnak el, ahova legtöbbször már kihűlten érkeznek meg. Az egy szintben fekvő pályák azonban sokkal közvetlenebb veszélyt jelentenek.

7. *Támfalvas töltések a községek belső területén.* Ahol a magas szintben vezetett vasúti pálya nem közönséges ferde rézsűs töltésen, hanem függőleges támfallal határolt töltésen fut végig, annak legtöbbször az az oka, hogy a támfal töszomszédságában alacsonyan fekvő házak foglalnak helyet. Ez igen veszélyes helyzet, mert itt a kiröppenő szikrák nem a rézsűkre esnek, hanem rögtön a padlásterекbe juthatnak be.

8. *A forgalom élénksége és a vonatterhelés mértéke.* A szikrakipattanás kockázata egyenesen arányos az átfutó vonatok számával. Forgalmas pályarészekben lényegesen nagyobb, mint ott, ahol naponta csak egy-két vonat jár. A hosszú, sok terhet szállító vonatok mozdonyát erősebben kell fűteni és a gyújtóhatású szikrák kipattanásának veszélye ennek megfelelően nagyobb.

9. *A forgalom napszakos eloszlása.* Bár az éjjeli vonatok szikráit legjobban látjuk, az esti hűvösség és harmat miatt ezek aránylag kevésbé veszélyesek. Ahol délben és délután jár legtöbb vonat, ott a helyzet sokkal kedvezőtlenebb.

Az elmondottak kellően mutatják, hogy a kiptanó szikrából eredő gyújtási kockázat korántsem egyforma a vasúti pályák egész hosszában, hanem a vasútvonal veszélyes és kevésbé veszélyes pályaszakaszok sorozatából tevődik össze.

Ez módot ad arra, hogy a gyújtási lehetőségekkel eleve számolhassunk. A különlegesen veszélyeztetett szakaszokon fokozott óvatossági intézkedésekre van szükség. A kevésbé fenyegetett pályaszakaszokon a felesleges mértékű óvatosság mellőzésével könnyítések és megtakarítások érhetők el.

Megjegyzendő még, hogy a vasúti töltések rézsűinek későnyári és őszi kiégése csak mint veszélyforrás adhat okot aggodalomra, de önmagában általában nem káros jelenség, mert a kiégett rézsűk silány gyepanyaga helyébe az égés után rendszerint meglepően szép, új legelő szokott kisarjadzni. Hogy a kiégett rézsűk később legeltetési szempontból lényegesen megjavulnak, a tűz folytán valóságos újjászületnek, annak magyarázata valószínűleg a következő.

Az elégett növényzet, kivált az ilyenkor nagy mennyiségben található gyomnövények ásványi részei mind egyszerre visszakerülnek a talajba és ezáltal értékes trágyázást pótolnak. A mozdonyszikra okozta tüzet azonban ennek ellenére is a lehetőség határáig kerülnünk és megakadályoznunk kell, mert a szikra nem csak rossz legelőket gyújt fel, hanem sok esetben épületeket vagy értékes szállítmányokat pusztít el.

## IDŐJÁRÁS

A május 15—június 15 közti időszak ismét két egyforma hosszú és egymástól élesen különböző időjárás szakaszból tevődött össze. Az utóbbi hónapokban immár harmadízben ismétlődik az időjárásnak ez a különös alakulása, hogy éppen a naptári hónapok fordulóján az idő az egyik szélsőségből az ellenkező szélsőségbe csap át. Míg ugyanis május második fele hűvös, nedves és esős jellegű volt, addig június első fele az évszaknak már megfelelőbb, melegebb, naposabb és szárazabb időt hozott. Tűzkeletkezés szempontjából az első időszak kevésbé volt veszélyes, az utóbbi pedig a normális nyári gyűlékonyság kialakulását készítette elő. A légnedvesség leszállt, a lyukacsos szerkezetű anyagok kötött víztartalma csökkent, de vízszerezési nehézségek még nem mutatkoztak, sőt igen sok folyóvölgyben és az Alföld számos pontján is még kiöntések állottak fenn, melyek a májusi nagy esőbőség folytán keletkeztek és júniusban csak lassan vonultak le.

Külön említést érdemel az időszak legutolsó néhány napja, midőn eleinte csak szórványosan, később pedig egyre nagyobb terület felett rendkívül fejlett zivatarok keletkeztek. Ismét bőséges eső ömlött az ország földjére, de egyúttal leütő villámokban is rendkívül gazdagok voltak ezek a zivatarok. A Budapest felett június 11-én késő délután és június 14-én este kialakult két hallatlanul félelmes zivatar hevessége és villámokban való gazdasága oly rendkívül nagy volt, ami már minden túlzás nélkül a trópusi vidékek borzalmas égháborúhoz hasonlítható.

Aujeszky László dr.,

egyetemi m.-tanár, m. kir. osztálymeteorológus

## PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET

Alapítatott: 1839

Alaptőke: 20,000.000 P

Budapest, IV, Deák Ferenc-utca 5

Magyarország legrégebb és legnagyobb takarékpénztára

1 2 f i ó k B u d a p e s t e n

Sürgőny cím: Tresor

Tartalékok: 11,900.000 P

# A gumiabroncs

Irta: Körmöczy Zoltán okl. tűzoltótiszt

A mai rohanó, modern élet nem tűr visszamaradást. Haladniok kell a korról a tűzoltóságoknak is, ha ideálisan akarnak megfelelni nemes feladatuknak. A kor jelszava a gyorsaság, mindenben és mindenütt. Különösen fontos ez a gyorsaság a tűzvédelemben. A tűzről történő tudomásszerzéstől az oltás bevezetéséig minden perc sokszorosan drága. Igyekszik is az ember a két mozzanat közötti időt különböző technikai eszközökkel a minimálisra csökkenteni. A régies tűzilármát az automata tűzjelző váltotta fel, a „gerundium” helyére a tűzoltóautó szirénája lépett.

Manapság a tüzesetet, még kisebb községben is, igencsak telefonon jelzik. Már pedig mennyivel gyorsabb egy kivonulás, ha a gyors jelzés után autóval vonulhat az őrség, mintha befogással kell a drága időt vesztegetni és a lovak kondíciójától függő sebességgel végezni a tűzhöz vonulást. Ha pedig nincs telefon, annál fontosabb, hogy a jelzésnél fellépett idővesztést a vonulásnál igyekezzünk helyrehozni.

Mind több és több község helyezi üzemen kívül, esetleg tartalékba, lófogatú szereit és szerez be helyettük autószeret. Sajnos, a községek közül nagyon kevés vásárolhat modern autószeret készen, legtöbb helyen a már meglevő kismotorfecskeendő szállítására használt autót vásárolnak és azt a szükségletnek megfelelően házilag alakítják át tűzoltószerre. Használt autót vásárlásánál azonban nem lehetünk eléggé körültekintőek. A kerekek mérete, az alváz alakja, hossza, gyártmány, típus, a motor állapota mind döntő tényező és bírálat tárgya kell, hogy legyen. Nehogy a rövid alváz miatt a szerelékek megfelelő elhelyezése akadályozva legyen vagy a mindenáron való túlrakási vágy a magasba szorítsa a kocsiszekrényt. A gyártmány és a típus azért fontos, mert vannak autók, melyeknél az alkatrészpótlás alig lehetséges vagy csak nagy idővesztéssel és költséggel vihető keresztül.

Ne csak arról szerezünk meggyőződést, vajjon az autószeret elegendő-e egyáltalán, vizsgáljuk meg alaposan, megfelel-e azoknak a fokozottabb követelményeknek, amit új alkalmazásában támasztunk vele szemben. Igaz, a tűzoltóautó, különösen vidéken, kilométerekben kifejezve keveset fut, azonban e kevés útjának jó részét rendkívül nehéz körülmények között, sárban, kátyus utakon teszi meg. Az ilyen út igénybe veszi nemcsak a motort, hanem az egész konstrukciót, mert sokszor kilométereket kell húzatni első sebességgel vagy pedig olyan úton, ahol polgári autók egyáltalán nem, vagy csak a legkisebb sebességgel járnak, a tűzoltóautóból ki kell kényszeríteni a legnagyobb gyorsaságot.

Helytelen az a bírálat, amikor a kocsiszekrény tetszetős volta vagy a szép zománcozás (dukkó) miatt határozzuk el magunkat a döntésre. Ezt úgyis meg kell bontani és át kell építeni, már pedig a zománcozás ilyen esetben úgyis tönkremegy. Sokkal fontosabb szerepet kell hogy játsszon az elhatározásnál a gumiabroncsok állapota, mert minden terhelést ezek hor-

danak. Ezek fokozzák vagy ronthatják nemcsak az autós kényelmét, de kímélik vagy ölik magát a motort és az egész járművet. Ezek állapota legalább olyan döntő kell hogy legyen, mint magáé a motoré, sőt az elhatározás szempontjából talán a motorénál is fontosabb.

Tudom, különösnek tetszik előbbi állításom, ezért igazolni kívánom az alábbiakban. Egy autómotornak a teljes (generál) javítása 500—600 pengő akkor, ha azt javítóműhelybe adjuk. Ezzel szemben egy garnitúra autógumi, a minőségtől és mérettől függően, legalább 1000—1500 pengő még akkor is, ha csak négy kereket látunk el új gumikkal, érvelvén azal, hogy ezek évekig kibírják sérülés nélkül s így egyelőre pótkerekre szükség nem lesz. A motornál a javítási összeget lényegesen csökkenthetjük, ha csak a gépi megmunkálást igénylő darabokat adjuk javítóműhelybe, míg a szerelés, beállítás munkáját házilag végezzük el. Ha azonban a gumiabroncsok rosszak, avultak, azon segíteni nem lehet. A legolcsóbb megoldás ilyenkor az, ha újat vásárolunk. Így legalább megtakarítjuk a hiábavaló javítgatás költségeit. A gumik beszerzési költségét növeli az is, hogy a tűzoltóautók a megengedett legnagyobb terheléssel vannak igénybe véve (sokszor, nagyon helytelenül, még e fölött is), tehát a beszerzendő gumiabroncs méretét ennek megfelelően nagy teherbírásiuk közül kell választani.

A gumiabroncsoknál a kisebbik hiba, ha a futófelület egy kissé kopott, de maga a gumianyag friss, mint ha kifogástalan a futófelület, de avult, állott maga a gumi. Ilyenkor a köpenyen finom repedések mutatkoznak és a gumi tapintása kevésbé rugalmas, inkább merev, linoleumszerű. Az ilyen köpeny hamar tönkremegy, még használaton kívül is. Az abroncs hozzávetőleges korát a már említett repedésekből, a típusból, a futófelület mintájából állapíthatjuk meg. (Pontos felvilágosítást ad bármelyik autógumikereskedő.)

Abban az esetben, ha végre elkészült az „új” autószeret és sikerült megfelelő gumiabroncsokkal is felszerelnünk, nem szabad azokat sorsukra hagyni. Mint minden, ezek is gondozást, még pedig meglehetősen lelkiismereteset igényelnek. Az elhelyezésük, kezelésük, karbantartásuk, állandó felügyeletük mind olyan tényező, melyekkel élettartamát akár felére csökkenthetjük, vagy kétszeresére növelhetjük.

A gumiabroncs két részből áll: a tömlőből és a köpenyből. A tömlő körgyűrű alakú gumicső, mely szeleppel van ellátva. A köpeny ugyancsak körgyűrű alakú test, amely a belső, kisebb kerületén meg van szakítva s úgynevezett peremekkel ellátva, külső kerületén erősebb, mintázott, ez a futófelület. A gumiabroncs tulajdonképpen csak foglalatát képezi a beleprésselt levegőnek. A gépjármű rugalmas futását, a rúgók mellett, ez a légpárna biztosítja. A tömlő a levegő megtartását, míg a köpeny a szilárdságot és a tömlő megvédését szolgálja. (Folytatjuk.)

## A Magyar Országos Tűzoltótiszti Tanfolyam záróvizsgálója

A magyar tűzrendészet fejlődésének újabb ígérete az a félszáz keményen fegyvelmezett, lelkes gárda, amely a m. kir. belügyminiszter úr főfelügyelete alatt álló Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam június hó 16-tól 24-ig megtartott záróvizsgáló adottságot szakszerű és alapos kiképzéséről.

A belügyminisztérium által a városok részére a közelmúltban kiadott tűzoltói szervezési mintaszabályrendeletek elkészítésével számos tűzoltótiszti és parancsnoki állás betöltésére lehet számítani, ezért a most befejeződött Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyamnak a tisztai utánpótlás szempontjából rendkívül nagy jelentősége van.

A tanfolyam hallgatói, mint ismeretes, előbb a kéthónapos járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyamot végezték el sikerrel. A november hó 21-től tartó szorgalmi időszak tananyaga felölelte a tűzrendészet minden vonatkozású kérdését. Katonai szakelődők oktatták a lég- és gázvédelmi, továbbá az ezzel kapcsolatos különleges műszaki tárgyakat. A magasszínvonalú elméleti oktatáson felül nagy súlyt helyezett a tanfolyamparancsnokság a gyakorlati ismeretekre is. A hallgatók már az új tűzoltói és rendgyakorlati szabályzat szerint nyertek oktatást. Közreműködtek számos nagyobb tüzesetnél, telepengedélyezési eljárásnál, tűzrendészeti szemléknél. Három városban 10—10 napot töltöttek a vidéki tűzrendészet tanulmányozása céljából. Ismeretkörük bővítését célozta a tanfolyamparancsnokság által nagy gonddal megszervezett bécsi tanulmányút is, amelynek tapasztalatairól lapunk más helyén részletesen megemlékeztünk.

Június hó 24-én megtartott tanfolyamzáró ünnepélyen a m. kir. belügyminiszter képviselőjében Folyovich József dr. miniszteri tanácsos, a tanfolyam felügyelője, Szöllőssy Alfréd dr. miniszteri tanácsos, a tűzrendészeti osztály vezetője, Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ügyvezető elnöke, Vilmányi Aladár tüzérezredes, az Országos Légvédelmi parancsnokság képviselőjében és az előadói kar teljes számban jelent meg.

Vitéz Kiss Lajos dr. tűzoltófőparancsnok, a tanfolyam parancsnoka meleg szavakkal búcsúztatta a tanfolyam hallgatóit és tanfolyam 49 hallgatójával közölte a vizsgaeredményeket, amelyek alapján az alábbi hét hallgatót képesítették kitüntetéssel: Preszly Béla okl. mérnök (Budapest), Tarján Rezső okl. gépészmérnök (Budapest), Bassó Elek okl. gépészmérnök (Budapest), Lissziák Elek dr. vm. főjegyző (Baranya vm.), Jobba Péter Fülöp dr. városi aljegyző (Szeged), Vass István okl. gépészmérnök (Baja), Marnó Béla dr. szolgabíró (Nógrád vm.), Held Károly okl. mérnök (Kecskemét).

**Iroda- és Lakberendezési K. f. 1.**

**UNIVERSAL**

**Budapest, VII, Wesselényi-u. 8-10**

**Telefon 137-842, 135-869**

## HÍREK

### TÜZOLTÓNAPTÁR

**Július 2.** Kerületi tanfolyam kezdete Győrött és Szegeden.

**Július 2.** Járási tűzoltóverseny Nagykanizsán.

**Július 23.** Leányváron zászlószentelés és járási tűzoltóverseny.

**Augusztus 6.** Járási tűzoltóverseny Letenyén.

**Augusztus 13.** Járási tűzoltóverseny Zalaszentgróton.

**Augusztus 20.** Járási tűzoltóverseny Pacsán.

**Augusztus hó 20-án** Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék nagylaki járásának tűzoltóversenye Kövegyen.

**Augusztus 27.** Járási tűzoltóverseny Tapolcán.

**Szeptember 3.** Járási tűzoltóverseny Zalaegerszegen.

**Szeptember 8.** Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék mezőkovácsházi és eleki járásának körzeti tűzoltóversenye Medgyesegyházán.

**Szeptember 10.** Párkányban az Esztergomvármegyei Tűzoltó-Szövetség évi rendes közgyűlése és megyei tűzoltóverseny.

**Szeptember 11—21-ig** Esztergomban törvényhatósági tűzoltótanfolyam.

**Szeptember 24-én** Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék battonyai járásának tűzoltóversenye Mezőhegyesen.

\*

Felkérjük a tűzoltószövetségeket, tűzoltótestületeket és tűzoltóbajtársainkat, hogy közgyűlésük, tűzoltóversenyük, vagy jelentősebb tűzoltói megmozdulásuk időpontját a Tűzrendészeti Közlöny szerkesztőségének (Budapest, Bátya-utca 13) legalább három héttel az esemény előtt jelentsék be, hogy azt a fenti „Tűzoltónaptár“-ban közölhessük.

SZERKESZTŐSÉG

Az országos szövetség irodájában hivatalos órát 9—13-ig és 15—18 óráig tartanak.

Az iroda arra kéri a szövetséget felkeresőket, hogy az országos elnök úrnál lehetőleg csak délelőtt jelentkezzenek.

Kitüntetés. A Kormányzó Úr Ófőméltósága megengedte, hogy Máté Ernő és Zsámbéky Sebő Budapest székesfővárosi tűzoltófőfelügyelőknek a tűzrendészet terén kifejtett értékes munkásságukért elismerése tudtul adassék. A két kiváló tűzoltótiszt jól megérdemelt kitüntetéséhez mi is hozzáfűzzük jókívánatainkat.

**Eladás**

**Défel**

**Csere**

**Új és használt bútorok  
Szőnyegek  
Irodaberendezések**





A HÉVÍZI „TÜZOLTÓ ÜDÜLŐ“ teljesen berendezve várja bajtársainkat a csodás gyógyító hatású hévízi iszapfürdőre. A radioaktív iszappal telített víz biztosan és tartósan gyógyít reumát, ízületi bántalmakat, csúzt, vérkeringési zavarokat stb. Jelentkezni és szobát lefoglalni a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV, Bástya-utca 13) lehet és mielőbb ajánlatos is. Minden irányban szíves készséggel ad felvilágosítást az országos elnökség.

A Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetség Szombathelyen június hó 25-én tartott közgyűlésén Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsost, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ü. v. elnökét a szövetség tiszteletbeli elnökévé választotta.

**Halálozás.** Csépany Géza Hatvan község díszpolgára, a Hatvani Önkéntes és Mentő Testület 40 évvel ezelőtt volt parancsnoka e hó 23-án, 90 éves korában Hatvanban elhunyt. A temetésre kivonult a Hatvani Önkéntes Tűzoltó és Mentő Egyesület és az egri ügyvédi kamara is képviseltette magát a temetésen.

**Királyi díszérem.** A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén több mint negyedszázadon át teljesített különösen érdemes tevékenység jutalmazására alapított királyi díszérmét újabban a következőknek adományozta: Práff Nándor tb. parancsnok, jár. tűzr. felügyelő (egri önk.), Horváth Sándor szakaszparancsnok (balatonfüredi önk.), Frühwald István parancsnok, Fenusz Ferenc őrparancsnok, Deutsch Ferenc őrparancsnok (szentgotthárdi önk.), Virág Elek tűzoltó (budapesti hiv.).

A Solti Önkéntes Tűzoltótestület által vásárolt teherautót a múlt évben alakították át tűzoltószerkocsi céljaira. Ez évben pedig a szerkocsit kismotorfecskendővel is felszerelték. A most már tökéletes tűzoltóautót április hó 26-án támadási gyakorlattal egybekötött házi ünnepély keretében mutatták be a lakosságnak. Lukács Zoltán dr vármegyei tűzrendészeti felügyelő és Lantay István dr vármegyei tűzrendészeti felügyelő-helyettes elismeréssel nyilatkoztak a lefolytatott gyakorlatról és a község tűzrendészeti fejlettségéről, amelynek érdeme elsősorban Heller Ferenc községi főjegyzőt, Szabó Lajos tűzoltóparancsnokot és Péter Lajos szertárnokot illeti.

Borsod vármegye és Miskolc thj. város tűzoltószövetségének és Borsod vármegye 1938. évi tűzrendészeti állapotáról mintaszerű jelentésben számol be Szabó István dr tb. főszolgabíró, Borsod vármegye tűzrendészeti felügyelője. Meleg hangon mond köszönetet a szövetség távozó elnökének, tolecsvai Bónis Aladárnak és a szövetség társelnökének, Halmay Béla Miskolc thj. város polgármesterének azért a támogatásért, melyben a Szövetséget részesítették. A szövetségnek új elnöke, kövecsesi Lukács

Endre, Borsod, Gömör és Kishont k. e. e. vármegye alispánja lett, aki erélyes kézzel és elszánt akarattal fogott a tűzrendészet és a légoltalom fejlesztéséhez.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelő az elmúlt évben 64 esetben tartott általános felügyeleti vizsgálatot. A járási tűzrendészeti felügyelők a vármegye mind a 178 községében teljesítették felügyeleti vizsgálatot. Az eljáró tűzrendészeti felügyelők sajnálattal tapasztalták, hogy a községek tűzrendészete nem fejlődik oly mértékben, amilyen mértékben várni lehetne. Ennek oka az, hogy az önkéntes tisztek tiszteletdíja nincsen országosan rendezve. Az elmúlt években a tűzoltóparancsnokok kisebb községekben évi 24 pengő, míg nagyobb községekben évi 48 pengő tiszteletdíjat kaptak. 1939 január 1-től rendezve lett a tiszteletdíj kérdése olyképpen, hogy a legkisebb községek 60 pengőt, a 300 lakóháznál nagyobb községek 120 pengőt, a 600 lakóháznál nagyobb községek 180 pengőt vettek fel a községi képviselőtestületek a költségvetésbe. A tűzoltóparancsnokok utánpótlása, továbbá ott, ahol két tanfolyamot végzett vezető van előírva, ezen második vezető biztosítása végett a kiképzés állandóan folyik. A községek a tanfolyamra jelentkező és alkalmas férfiakat a debreceni kerületi tanfolyamra küldik ki. Ezek a kiképzések sokba kerülnek, sajnos, hogy az államsegélyes községeknél az erre a célra előirányzott összegeket a miniszterközi bizottság törölte s így sok község kiképzett vezető nélkül marad. Az elmúlt évben Borsod vármegye területéről 31 fő nyert kiképzést a debreceni kerületi tanfolyamon. A vármegye területén a tűzoltó-szövetség kötelékében egy hivatásos, 23 önkéntes, 164 köteles és 17 vállalati tűzoltóság működik. A tűzoltói kiképzés hatékonyabb biztosítása, valamint a légoltalom megszervezése érdekében a vármegyei tűzoltó-szövetség a vármegyei tűzrendészeti felügyelő parancsnoksága alatt az elmúlt esztendőben egy törvényhatósági altisztképző és háromnapos légoltalmi tanfolyamot tartott a községi és körjegyzők részére. A törvényhatósági tanfolyamon 31-en a háromnapos légoltalmi tanfolyamon 101-en vettek részt. A vármegye 178 községe közül 150 községnek van tűzoltószertára, míg 28 községnek egyáltalán nincsen. Az elmúlt év folyamán 23 tűzoltószertár épült, melyek minden tekintetben megfelelnek a tűzrendészeti kódex előírásainak. A vármegye alispánja a m. kir. belügyminiszter által adott tűzrendészeti segélyből 17 község kapott 9230 pengő segélyt és két község pedig 1500 pengő kamatmentes kölcsönt. Borsod vármegye 86 községében 170 esetben volt tüzeset az elmúlt év folyamán.

A Hajdusoboszlói Önkéntes Tűzoltótestület 60 éves fennállási jubileumával kapcsolatban nagyszabású kertületi, vármegyei és járási versenyt rendeztek június 10. és 11. napjain Hajdusoboszlón. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség most adta ki az új gyakorlati szabályzat-tervezetét. Ennek a szabályzatnak a verseny keretében való kipróbálása adta meg a hajdusoboszlói verseny országos jelentőségét, melyre az ország összes

## Mátrai sisak-

Keresztény  
cég

és tűzoltószergyár  
Mátrai Antal és Társa rt.  
Budapest, Fehérvári-út 98

Mindennemű **létrák,**  
tűzoltó- és légoltalmi felszerelések  
beszerzési forrása  
**Metzker Ferenc**  
Budapest, XI, Horthy Miklós-út 35  
Telefon 456-363

hivatásos és önkéntes tűzoltóságai felfigyeltek. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, elnök képviselte. A Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség és hatóságok részéről Rásó István alispán, a tűzoltószövetség elnöke, Rásó Gyula, a püspökladányi járás főszolgabírája, vitéz Roncsik Jenő dr. tűzoltófőparancsnok, vármegyei tűzrendészeti felügyelő jelentek meg. A rendezés zökkenésmentes lebonyolítása nagy feladatot rótt a város vezetőségére. Hajduszoboszló város tűzoltósága és a város vezetősége ennek becsülettel meg is felelt.

A tűzoltóverseny a város főterén, a város közönsége részvételével zajlott le. Ugyancsak itt tartotta a Hajduszoboszlói Önkéntes Tűzoltótötestület díszközgyűlésével kapcsolatos 60 éves jubileumi ünnepségeit is. A versenybíró-ság elnöke Breznay Imre, a Magyar Országos Tűzoltószövetség helyettes főtitkára, Heves vármegye tűzrendészeti felügyelője, tagjai Jarmatzky Jenő újpesti hivatásos tűzoltófőparancsnok, Erdély Ernő dr. győri hivatásos tűzoltófőparancsnok, Benedek Mihály budapesti, vitéz László Árpád nyiregyházi, Petheő Béla pestszenterzsébeti, Katrics József munkácsi hivatásos parancsnokok, Falussy Károly MÁV tűzrendészeti felügyelő, Aranyos István szabolcsvármegyei tűzrendészeti felügyelő, Dévényi Lajos Békés vármegyei tűzrendészeti felügyelője, Krasznay Lajos diósgyőri és Soós Ferenc dr. hajduszoboszlói önkéntes tűzoltótisztek voltak. A versenyző csapatok parancsnokai a június 10-én este 7—8 óra között oldották meg az írásbeli feladatot, mely a következő volt: Hajduszoboszló várost légi haderők támadják. Nagyobb bomba éri a városház közepét, mely szétrombolja a tetős szerkezetet 8 méter szélességben és összerombolja a lépcsőházat. A város légoltalmi parancsnoka kirendeli a műszaki mentőcsapatokat. Ezek szétbontják a törmeléket, kimentik a bentszorultakat és a városháza északi oldalán kihúzás létrát szerelnek, hogy a tetőre jussanak. A tetők megbontásakor a gerendák közül lángok csapnak fel, mire a műszaki mentők a tűzoltók segítségét kérik.

A kivonult tűzoltók lángban találják a tető északi részét s a lehulló zsarátnokok felgyújtják a deszkakerítés gyalogjáró melletti részét.

Ugyanezt a feladatot oldották meg a csapatok másnap délelőtt gyakorlatilag is. Az ünnepség idejére az egyébként is rohamosan fejlődő alföldi város külön szint öltött és a napnak tűzoltó jellegét mindinkább fokozta a Diósgyőri Önkéntes Tűzoltótötestület, amely zenekarát külön teherautón küldte ki az ünnepségekre. A zenekar a szakértők szerint is elsőrendű műsorszámokkal szórakoztatta az ünnepségek egész tartama alatt a megjelenteket. Sajnos, a verseny színhelye, a Főtér, a helyzeti adottsága miatt nem volt szerencsésen kiválasztva, mert a kijelölt vízforrásnál a járdaszívet és a házak melletti gyalogjáró közötti kövezett szűk út és az ott összesereglett nagyszámú nézőközönség jelenléte ugyancsak alapos próbára tették a versenyző csapatok tagjait, de ha taktikai szempontból nézzük a terepet, akkor meg kell állapítani, hogy a verseny rendezősége jól választott, szem előtt tartva, hogy a tűzoltóktól megkívánt leleményesség és fűrgesség még in-

kább kitünhetik az adott körülmények mellett. Szerencsés gondolat volt a rendezőség részéről az is, hogy a versenyekbe benevezett csapatokat egy magas, zárt kerítéssel körülvett udvaron elkülönítették, mert ezzel az intézkedéssel lehetetlenné tették a más kárán tanulni vágyók tiszteségtelen versengését.

A kerületi verseny eredménye:

Kerületi tűzoltóverseny.

I. díj: Kaba (Mátrai Antal és társa rt. tűzoltószergyár, Budapest díja: remekbe készült angol és egyben állványlétra) 22 pont. II. díj: Egyek (Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség díja: serleg) 24 pont. III. díj: Sátoraljaújhely (Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség díja: serleg) 24,5 pont.

Dícséretet nyert: 1. Törökszentmiklós (Zemplénavármegyei Tűzoltó-Szövetség díja: serleg) 44 pont. 2. Berettyóújfalú (Hajdúvármegye díja: serleg) 46 pont. 3. Derecske (Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség díja: serleg) 52,5 pont.

Vármegyei tűzoltóverseny: I. díj: Hajduszóvát (Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség díja: asztali díszóra) 24,5 pont. II. díj: Hajdúsámson (Hajduszoboszló város díja: serleg) 32 pont. III. díj: Hajduböszörmény (Hajduszoboszló Gyógyfürdő díja: serleg) 36 pont.

Járási tűzoltóverseny. (Hajdú vármegye központi és püspökladányi járás egyesített versenye.) I. díj: Mikepércs (Hajduszoboszló város díja: serleg) 45 pont. II. díj: Földes (Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség díja: serleg) 55,5 pont. III. díj: Tiszacsege (Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség díja: serleg) 90 pont.

Dícséretet nyert: Püspökladány (Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség díja: serleg) 90 pont. Egyéni díjat nyertek, mint jó vezénylők: 1. Nagy Sándor mikepércsi önkéntes szakaszparancsnok — a Szoboszlay István debreceni autószerelő ezüst cigarettatárca díját. 2. Janasovszky Gyula sátoraljaújhelyi önkéntes segédtsízt — Szabó Zsigmond debreceni Cordatic képv. ezüst cigarettatárca díját. 3. Dede Kálmán kabai önkéntes szakaszparancsnok — a Magyar Kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak bronz turulmadár díját. 4. Gregor István törökszentmiklói önkéntes segédtsízt — a Hajduszoboszlói Takarékpénztár serleg díját. 5. Bánk István egyéki önkéntes parancsnok — Békésvármegyei Tűzoltó-Szövetség gázalarc díját. 6. Kádár Sándor hajduszóvátai önkéntes segédtsízt — a Hajduszoboszlói Gyógyvízpalackozó asztali óra díját. 7. Kósa János tiszacsegei önkéntes parancsnok — a Mátrai Antal és társa rt. budapesti tűzoltószergyár márványalapon ezüst tűzoltószer díját. A versenyző csapatok mindannyian tudásuk legjavát nyújtották, villámgyors, de mégis alapos munkát produkáltak s az egyes csapatoknak a minősítése itt az eredmények alapján történt. A verseny eredménye beigazolta, hogy a tűzoltóság új támadási módszerei és kiképzési rendszerének alapja jó, az újabb követelményeknek megfelelő, legfeljebb azon kisebb változások lehetnek.

A verseny után tartotta meg a jubiléó Hajduszoboszlói Önkéntes Tűzoltótötestület ünnepi közgyűlését. A ju-

**Csonka János gépgyára** gyártja a

mindenhol bevált, tökéletes **tűzoltómotorokat!**

biláló testületet az Országos Tűzoltó-Szövetség nevében Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, iv. elnök üdvözölte, majd az arra érdemeseknek meleg szavak kíséretében átnyújtotta a szolgálati érdemeket.

**Tűzoltóparancsnoki tanfolyamok Heves vármegyében.** A Hevesvármegyei Tűzoltó-Szövetség rendezésében minden járás tűzoltóságainak parancsnokai és oktató tisztjei egynapos tanfolyamra gyűltek össze, amely tanfolyamon az új gyakorlati szabályzat ismertetése volt a főtárgy és ugyanannak gyakorlásával töltötték ki a napot. Június 18-án a hevesi járáshoz tartozó tisztek és oktatók gyűltek össze Hevesen s ugyanaznap a tiszafüredi járásból Tiszafüreden. Június 25-én a gyöngyösi járás tanfolyamát tartották meg Gyöngyösön és a pétervásári járását Pétervásáron. Az egri járásé Egerben, a hatvani járásé pedig Hatvanban volt június 29-én. A résztvevő tűzrendészeti felügyelők megállapítása szerint az egynapos tanfolyamok nagyon eredményesek voltak és a hivatalosan kiküldötteken kívül is sokan jöttek össze és gyakorlatoztak.

A bukovinai Józseffalván borzalmas tűzvész pusztított áldozócsüdtörtökön, mely porig égette a virágzó magyar községet. A tűz Beraru román gazda udvarán keletkezett. A gazda féleszű, beteg fia kukoricát akart patogatni. A hatalmas szél pillanatok alatt lángralobbantotta nemcsak Beraru házát, hanem az összes szomszéd házakat is. A szél 100—200 lépésre vitte a tüzes csóvákat s röviddel a tűz kitörése után lángban állott az egész község. 260 lakóház közül 200 teljesen leégett, s 800 magyar lélek nemcsak fedél nélkül maradt, de még ruháit, háztartási felszereléseit, állatait és gazdasági felszereléseit sem tudta megmenteni. A községet a mádэфalvai veszedelem idején kimenekült székelyek alapították. A község magyar lakossága római katolikus vallású és rendkívül büszke székely mivoltára. A tűzvész csodálatosképpen megkímélte a római katolikus templomot, a papilakot és az iskolát, amely Jókai Mór gyűjtési akciójának köszönheti létét. Jókai 1900 elején országos akciót indított s így sikerült az iskolát felállítani, amely sokáig Jókai nevét is viselte. A román templom és községháza leégett. A község római katolikus lelkésze, Németh Kálmán dr. plébános személyesen részt vett az oltási munkában s kezén és arcán meg is sebesült. A lelkész most mindenét eladta, megvált kocsijától, lovaitól, minden ingóságát pénzzé tette, hogy segíthessen hívein. Mikor a magasratörő lángok már-már a templomot kezdték veszélyeztetni, Németh lelkész kockára téve életét, a templomba rohant s kimentette az oltári szentséget s biztonságba helyezte az anyakönyvi hivatalt s a lelkészi iroda irattárát. A tűzvészutáni első vasárnapon Németh lelkész prédikációjában bejelentette, hogy mise alatt megesküdött az oltár előtt, hogy soha Józseffalvát nem hagyja el. Felszólította a hívőket, hogy mutassák meg, hogy ők székelyek, akik nem félnek s nem sírnak, hanem Istenben bízva énekelnek. S a sok elszorult torkú ember szájából egyszerre feltört az ős-

régi magyar egyházi ének. A község kára 35 millió lei, amiből semmi sem térül meg, mert egyetlen épület sem volt bebiztosítva. A tűzvészpusztította bukovinai Józseffalva székely telepes község újjáépítésére az erdélyi magyarság körében erőteljes akció indult meg. Kós Károly, a magyar népközösség szociális szakosztályának elnöke az elpusztult Józseffalvára utazott, hogy a helyszínen szerezzon felvilágosítást a segítség módjáról.

**Miskolc thj. város hivatásos tűzoltóságának jelentése** szerint a város területén 28 főből álló hivatásos, 76 főnyi önkéntes és 20 főből álló vasúti tűzoltóság működik. A hivatásos tűzoltóság felszerelése egy tiszti személyautó, két autófecskendő, három kismotorfecskendő, egy komplett műszaki mentőfelszerelés, 4000 m nyomótömlő, 200 drb gázálarc, 2 drb Draeger önműködő készülék, egy „Üstökös“ habtotál 10.000 lit./perc teljesítménnyel, egy fényszóró, létrák és kisebb felszerelési tárgyak. A hivatásos tűzoltóság kezelésében vannak az önkéntes tűzoltóság tulajdonát képező különféle felszerelések (Magirus motorikus tolólétra, mozdonyfecskendők stb.). A tűzoltóságnak egy szerelő- és egy javítóműhelye van, mely egy esztergapad, két fűrőgép, egy köszörűgép, egy akkumulátortöltő berendezéssel, egy kompresszorral, azonkívül teljes lakatos-, kovács, szíjgyártó-, asztalos- és kőművesszerszámokkal van felszerelve. Az összes javításokat és szereléseket házilag végzik, kivéve a nagyobb gépeket igénylő munkákat. Az elmúlt év folyamán nagyobb mérvű beruházásokat foganatosítottak a légoltalmi költségvetés terhére. Tömlőkészletüket egészítették ki és beszereztek egy haboltókészüléket, ezeken felül még száz darab gázálarcot és apróbb felszerelési tárgyakat. A laktanyát három helységgel bővítették, ahol külön étkező- és nappali termeket rendeztek be. Sikerült a tűzoltóság részére minden tekintetben megfelelő légoltalmi óvóhelyet biztosítani, melyet teljesen berendeztek. Az óvóhelyen a szerek és a megerősített létszámú tűzoltóság kényelmesen elfér. A hivatásos tűzoltóság minden héten öt ízben kap gyakorlati kiképzést. A parancsnokság 4845 ügyiratot intézett el az elmúlt évben, tüzeseti kivonulás 59 esetben volt, 119.361 P tűzkárral, melyből 81.400 P községekre, míg 37.961 P Miskolc thj. város területére esik. A mentőszolgálatot a hivatásos tűzoltóság látja el az önkéntes tűzoltóság felszerelésével. A mentőjárművekkel 30.586 kilométert tettek meg. A polgári légoltalomban tevékenységük kizárólag a légoltalmi segédtűzoltóság részbeni gyakorlati kiképzésben, a légoltalmi törzsben, illetve a parancsnoksági üléseken való részvételben és légoltalmi gyakorlatok megrendezésében nyilvánult. A tűzoltóaltiszti kiképzés érdekében május 1—10-ig Borsod, Gömör, Kishont k. e. vármegye és Miskolc thj. város tűzoltószövetségével karöltve egy törvényhatósági tűzoltótanfolyamot rendeztek 31 hallgatóval. Azonkívül lég- és gázvédelmi tanfolyamot rendeztek a rendőrség és a „Hámor“ leányescsapat részére. A Légoltalmi Liga által rendezett légoltalmi tanfolyamon a parancsnokság tevékenyen kivette a részét.

Mindenfajta

Kérjen  
árjegyzéket

**tűzoltóegyenruhákat és  
felszerelési cikkeket**

**Dorner Béla, Székesfehérvár - Telefon 232**

a legolcsóbb  
árban szállít  
Alapítási év  
1838



## III A TŰZRENDSZETI KÖZLÖNY ÁLLANDÓ ROVATA III

# A légoltalom megszervezése

A trianoni bilincsek egyes láncszemeinek lepatanása lehetővé tette, hogy legszentebb állampolgári kötelességünkről, a hon védelméről a hagyományos magyar katonai nevelés útján hatályosabban gondoskodhassunk.

A honvédelemről szóló 1939. évi II. törvénycikk hatályon kívül helyezte a légvédelemről szóló 1935. évi XII. törvénycikket és a légvédelmet, illetőleg légoltalmat újból szabályozva, szükségessé tette a légoltalmi rendeletek újbóli kiadását is.

A légoltalomnak a városokban és a községekben való megszervezését a honvédelmi miniszternek 1938. szeptember 27-én kiadott 62.000. eln. lgv. 1938. sz. rendelete szabályozta. Az említett rendeletben foglalt joganyagot az új honvédelmi törvény 131—140. §-ában tárgyalt légvédelmi rendelkezések alapján átszervegezve tárgyalja a Budapesti Közlöny június 25-i számában közzétett 88.000. eln. lgv. 1939. sz. honvédelmi miniszteri rendelet, amely egyúttal a törvény V. (légvédelmi) része végrehajtási utasításának első füzeté.

A rendelet I. fejezetében általános rendelkezéseket tartalmaz a légoltalom megszervezésére; ismerteti: a légvédelem és a légoltalom szervezetét és feladatait. (1—4. §.)

A honi légvédelem szervezése, vezetése és ellenőrzése mind katonai, mind polgári vonatkozásban a honvédelmi miniszter feladata, aki ezt a feladatát rendszerint az országos légvédelmi parancsnok útján látja el.

A honi légvédelem: a) a légitámadást elhárító működésre (légvédelem), b) az élet- és vagyónbiztonság oltalmazására szolgáló védekezésre (légoltalom) tagozódik.

A légoltalom három részből áll: a) a hatósági légoltalomból, b) a vagyontárgyak légvédelméből és légoltalmából, c) az önvédelemből.

A II. fejezet szerint minden város és község köteles területén a hatósági légoltalomról gondoskodni. A honvédelmi miniszter a városokat és községeket veszélyeztetettségükhöz képest négy — A, B, C, D — osztályba sorolja és rendeletben állapítja meg az

irányelveket arra nézve, hogy az egyes osztályokba sorolt városok és községek közérdekből milyen légvédelmi és légoltalmi szervezetek felállítására, eszközök és berendezése létesítésére, beszerzésére és karbantartására kötelesek. Szabályozza a közületek kölcsönös légoltalmát és légoltalmi ügyintézési jogkörét, egyúttal felsorolja a város és a község légoltalmi ügyintézési jogköréből kivont személyeket, intézményeket és építményeket, ismerteti az I., II. és III. csoportba sorolt építményeket és egyéb vagyontárgyakat. (5—13. §.)

A rendelet III. fejezete részletesen tárgyalja a hatósági légoltalom szervezetét. Megállapítja a városnak, illetőleg a községnek a légoltalommal kapcsolatos feladatkörét, ezzel kapcsolatban a város, illetőleg a község légoltalmi vezetőjének és légoltalmi parancsnokának megbízatására, illetőleg kijelölésére vonatkozóan rendelkezik. Rendelkezik a város, illetőleg a község légoltalmi szervezetének felállításáról és megállapítja, hogy a légoltalom előkészítése céljából milyen egyéb szervezetet lehet igénybevenni, illetőleg kiket kell meghallgatni. Szabályozza a városoknak és községeknek légoltalmi körzetekre és alkörzetekre való felosztását. (14—22. §.)

A IV. fejezet a II. csoportba sorolt építmények légoltalmát, az építményeken belül végrehajtandó légoltalmi feladatokat, az építmények légoltalmi vezetőjének és parancsnokának kijelölésére vonatkozó rendelkezéseket és a légoltalmi vezető, illetőleg légoltalmi parancsnok feladatait, a II. csoportba sorolt építmények légoltalmi terve elkészítésének, valamint az építmények együttműködésének szabályait tartalmazza. (23—29. §.)

A rendelet V. fejezete a III. csoportba tartozó építmények és egyéb vagyontárgyak légoltalmát, azaz az önvédelmet szabályozza. Ez a fejezet öleli fel a lakóházak és lakóházcsoportok légoltalmát. Részletesen rendelkezik az önvédelem feladatairól, ellátásának módjairól, ellenőrzéséről, megszervezéséről. (30—40. §.)

A VI. fejezet a légoltalmi tervek és a légoltalmi készütségi és riadótervek elkészítésére, jóváhagyá-

sára, a velük kapcsolatban követendő eljárásra és a tervek megőrzésére vonatkozóan rendelkezik. (35—39. §.)

A VII. (utolsó) fejezet a rendelet előző rendelkezései nyomán és a honvédelmi törvény vonatkozó rendelkezései alapján részletesen felsorolja a légoltalom szervezésében és végrehajtásában résztvevő hatóságok, hivatalok és szervek feladatait, szabályozza

azok együttműködését, az ellenőrzésre vonatkozó általános szabályokat állít fel, büntető rendelkezéseket állapít meg a rendelet alapján kiadott hatósági rendelkezés megszegése vagy kijátszása esetére.

A rendelet kihirdetésének napján lép életbe. A rendelet általános intézkedéseinek gyakorlati keresztülvitele céljából szükséges részletintézkedéseket a közeljövőben kiadandó rendeletek fogják tartalmazni.

## Légoltalmi est az Angol Parkban

A Légoltalmi Líga női csoportja, amely alig néhány hónapja alakult meg Anna főhercegasszony elnöklésével, rövid idő alatt igen értékes és eredményes munkát fejtett ki. A sikeres légoltalmi bélyegakció és a ligagyűjtőnap után a június 20-án rendezett látványos angolparki ünnepélynél egyszerre óriási tömeget hódítottak meg a légoltalom ügyének.

Már a kora délutáni órákban megérkeztek a Légoltalmi Líga női csoportjának vezetői az Angol Park területére, ahol a népes rendezőgárdát Anna főhercegasszony, Darányi Kálmán, vitéz Bartha Károlyné, Fábry Dánielné, Fáy Istvánné, Karafiáth Jenőné és Szendy Károlyné irányították.

A délutáni ünnepség három órakor kezdődött az 1-es honvédegyalogezred zenekarának hangversenyével. Ekkor már sűrűn érkeztek a különböző iskolák csoportjai s a változatos szórakozás közben kísérőikkel együtt tömegesen keresték fel az Angol Park területén kívül elhelyezett légvédelmi és légoltalmi kiállítást. Itt mutatták be a hadsereg légvédelmének összes szerszámaikat és félelmetes eszközeit, itt tekinthette meg a közönség pilóták felügyelete mellett a hadirepülőgépeket, amelyek közül különösen egy hatalmas éjjeli bombázó örvendett nagy látogatottságnak. A kiállítás területén légvédelmi fűlő, gépágyú, géppuska, szél ellen védő, távmérő, löelemképző, légvédelmi ágyú, fényoszóró és többek között egy együléses vadászgép is látható volt. Ugyanitt eserkészek és vöröskeresztesek szemléltető bemutatást tartottak a légoltalmi mentő és segélynyújtó felszerelésekről és azok gyakorlati alkalmazásáról. Az Angol Park szabadszínpadán ezalatt gyermekszínesek hangversenyeztek, akiknek előadását a rádió is közvetítette. Az olimpiai színházban a Légvédelmi Jóska és Légoltalmi Kati bábjátékot mutatták be a vidám gyermekszeregeknek. A gyermekjátékszínházban a X. kerület hölgygárdájának felügyelete mellett szórakoztak az összesereglett apróságok.

A délutáni műsor befejezése után este fél tíz órára nagyszámú és előkelő közönség gyülekezett az Angol Parkban, hogy szemtanúja legyen a tulajdonképpeni ünnepségnek, a líga gálaestjének. Az előkelőségek részére fenntartott helyen megjelentek József és József Ferenc főhercegek, Augusztá, Anna és Gabriella főhercegasszonyok, Darányi Kálmán, a képviselőház elnöke, Keresztes-Fischer Ferenc, Tasnádi Nagy András, Bartha Károly és Jaross Andor miniszterek, Karafiáth Jenő főpolgármester, Fáy István főispán, Igmándy-Hegyessy Géza testőrtábornagy, vitéz Fábry Dániel tábornok, vitéz Kiss Lajos budapesti tűzoltófőparancsnok, Németh Károly ny. tábornok, a líga főcsoportelnöke, Petróczy István ny. repülőezredes, a líga igazgatója és sokan mások.

A gálaest pontosan fél tízkor katonazenével kezdődött, amely után Gere Lola, Laurisán Lajos és Koréh Endre operaházi művészek léptek fel, akiknek számaikat Ferencsik János kísérte zongorán. Ottrubay Melinda és Harangozó Gyula művészi táncszámokat mutattak be. Az olimpiai színpadon kabarészármokot adtak elő s az egész műsor alatt repülőgépek cirkáltak a levegőben, amelyeket fényoszórók kerestek és világítottak meg. A fővárosi tűzoltóság zenekara nagyszerűen összeválogatott műsorszámmal adott térzenét. A felnőttek szórakozása főleg abban különbözött a gyermekek délutáni szórakozásától, hogy most nem annyira az üzemetek, mint inkább a líga sátraikat keresték fel tömegesen. Különösen sokan látogatták a pezsgős és feketekávé sátrat, ahol magyarruhás leányok élén vitéz Fábry Dániel tábornok felesége fogadta az érkezőket.

A művészi gonddal összeállított műsor a késő éjszakai órákban ért véget s a megjelent előkelőségek melegen gratuláltak a rendező hölgygárdának. A gálaest rendkívüli sikerével nagyban hozzájárult a légvédelem és légoltalom népszerűsítéséhez és amellyel jelentős összeg gyűlt össze arra a nemes akcióra, amellyel a líga Budapest és környékének szegényeit ingyenes gázlarc-cal óhajtja felszerelni.

# MOVE

## légoltalmi és felszerelési kft.

BUDAPEST, VI, PODMANICZKY-UTCA 45 (MOVE-SZÉKHÁZ)

Raktáron tartja a légoltalom és gázvédelem végrehajtására szükséges összes cikket.

A DRÁGER-MÜVEK LÜBECK ÉS A MERCUR műszaki és vegyipari rt. gyári lerakata

**Díjtalan  
szaktanács!**

# Légoltalmi híradó

Angliában ismertető füzetet adtak ki kerti óvóhelyek készítésére. A kerti óvóhelyek futóárkok mintájára készülnek, hat személy részére. Mélységük 2 méter. Szélessége fent 1.35 méter, lefelé keskenyedik. A háztól legalább 7 méter távolra kell építeni, hogy a ház esetleges összeomlása ne veszélyeztesse az óvóhelyen levőket. Az óvóhely három részre oszlik, a tulajdonképpeni óvóhelyre, mely 3 méter hosszú, előtte függönnyel elzárt előtérre és a nyitott lejáratra. A lejárát kissé mélyebb, mint a többi rész, hogy az esővíz itt összegyűlhessen. Az óvóhelyre a lejutás létrával történik. A fedése hullámlemez és erre földréteget hánynak. Az oldalfalakat bedűlés ellen biztosítják. Az óvóhelyek repeszhatás, légnyomás és bizonyos mértékig gáz ellen is védenek.

Kilo Elektron-nak hívják azt az újfajta gyújtóbombát, amelyet a londoni vegyi iparosok ülésén ismertettek. Főleg magnézium az anyaga és meggyújtására termitmassza szolgál. Égése 10—20 percet vesz igénybe, miközben 1300 Celsius fokos hő keletkezik.

Az Egyesült Államokban a polgári repülőgépek száma 11.159. Mintegy 23.000 repülőgépvezető működött az amerikai Egyesült Államok területén.

Wismarban átadták a forgalomnak a német légi haderő első önálló kórházát.

Angliában a légoltalmi szervezet kiépítésével kapcsolatban tömeges beszerzéseket eszközölnek a tűzoltóságok. Kisebb teljesítményű motorosfecskendőkkel 4000 darabot rendeltek meg, ezekből 1200 már készen van és hetenként 100 darab készül utánpótlásként. Több mint félezer, percenként 3—4000 liter vizet szállító és 100 darab 5000 percliter teljesítményű fecskendőt is rendeltek.

A légoltalom műszaki kérdéseinek oktatására Németországban Közoktatásügyi miniszter rendeletére minden műegyetemen és bányászati főiskolán szemináriumot kell tartani. A szemináriumokon való részvétel minden hallgatóra nézve kötelező. Az előadásokat polgári lakosok is látogathatják. Ezzel a rendelkezéssel elérték azt, hogy az egyetemről kikerülő mérnökök egyúttal kitűnő légoltalmi műszaki szakemberekké váljanak.

Az ifjúsági légoltalmi kiképzésre rendkívül nagy gondot fordítanak Németországban. A szervezés célja az, hogy mindkét nembeli fiatalság a 13—14 esztendőskortól kezdve szükség esetén helytállhasson légoltalmi téren.

Spanyolországban a polgárháború alatt 903 ellenes repülőgépet lőttek le az olaszok, míg ők ugyanakkor 88 gépet vesztek. 59 olasz repülőtest, 57 repülő altest és 58 fő legénység halt hősi halált Spanyolországban.

Iskolák légoltalma. A székesfőváros összes községi iskolája részére megalkotta a maga légoltalmi tervét, valamint a légvédelmi készülségi és riadó tervet is. Ezek a tervek a védekezés kiépítésének első tényleges rendelkezései, amelyeket természetesen állandóan fejleszteni és tökéletesíteni kell.

Franciaországban az őszi háborús kilátások alkalmából kiosztott homokot a padlásról lefordták és a téli csúszós járdák felhíntására használták fel.

Megváltoztak a Légoltalmi Liga alapszabályai. A Légoltalmi Liga országos közgyűlésén Teasdale Ottó tűzoltómásodfőparancsnok, a liga főtitkára által beterjesztett javaslat alapján az alapszabálymódosítást egyhangúlag elfogadták. A módosítás adminisztratív egyszerűsítés és anyagi szempontból bír jelentőséggel.

A Légoltalmi Liga női bizottsága megalakult és lelkes légoltalmi tevékenységet fejt ki. Az elnöki tisztelet Anna kir. hercegasszony Ófensége vállalta, aki fáradhatatlan munkával személyesen irányítja a női tábor hazafias munkáját.

Csecsemők védelmére gyermekkocsira szerelhető gázvédő berendezést hozott forgalomba a Dräger-cég. A légmentesen elzárt kocsi a fejnél elhelyezett szűrőn át jut a levegő. A levegőmozgást a gyermek gondozójának légzése biztosítja. Ennek megfelelően gázálarca rugalmas csővel van összekötve a gázvédőberendezéssel. Kellemetlen szagok kiküszöbölésére a levegő először aktív szénsűrűn megy át és csak akkor jut az anya álarcaiba. A csecsemő levegőfogyasztása olyan kicsi, hogy nem zavarja az anya légzését. Az anya az elhasznált levegőt kilégző szelepen át a szabadba fujja.

Felelős szerkesztő: Lukács Zoltán dr.

Felelős kiadó: Olty Antal

## MŰSZAKI ÉS VEGYIPARI Kft.

BUDAPEST, V, GÉZA-UTCA 1—3 \* TELEFON: 122-547, 120-940 és 125-697

Engedélyezett légoltalmi, gázvédelmi és tűzrendészeti szaküzlet

Szállít *mindennemű tűzoltóberendezést és felszerelést.* Gázvédő gumiruha, csizma, kesztyű, tűzoltó-gázálarca, sisak, mászóöv, balta, magasnyomású tömlők, kötelek, létrák, légvédelmi gyakorló és oktató segédeszközök *nagy raktára.*

Kézi- és motorfecskendők

# Hivatalos hirdetések

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadványai

### SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. . . . .	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók.)	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése . . . . .	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet, II. Alkalmazott rész . . . . .	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai . . . . .	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai . . . . .	1.— P
VIII. Dévényi Endre dr: A tömlő . . . . .	1.— P
Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása . . . . .	2.— P
Papp Ferenc: Tűzrendészeti közigazgatás kézikönyve, kötve . . . . .	22.— P
Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szerek, füzve . . . . .	5.— P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye . . . . .	10.— P
<b>SZABÁLYZATOK:</b>	
Gyakorlati szabályzat kivonata . . . . .	—30 P
Önkéntes tűzoltótörségi alapszabály . . . . .	0.20 P
Motoros fecskendők egységes gyakorlati szabályzata . . . . .	—50 P
Szolgálati szabályzat . . . . .	1.20 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat . . . . .	—60 P
Alapképzési szabályzat . . . . .	—80 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal . . . . .	1.— P
Éremszabályzat . . . . .	—60 P
E kiadványok 50%-os kedvezménnyel megrendelhetők tanfolyamok részére, azok parancsnoksága útján.	
Új gyakorlati szabályzat (Tervezet) . . . . .	2.— P
<b>FILLÉRES KÖNYVTÁR:</b>	
Benczur József dr: A közigazgatás szervezete . . . . .	58 fillér
Benedek: Építéstan . . . . .	54 „
Borsányi: Légtalmi alapismeretek . . . . .	12 „
K. Császár Elemér: Építéstan . . . . .	88 „
Erdély dr: Versenyrendezés . . . . .	06 „
— — Tűzoltás szabályainak kiegészítése . . . . .	20 „
— — Vízszedés és helyi ismeret . . . . .	30 „
vitéz Kiss Lajos dr: A közigazgatás szervezete . . . . .	90 „
Kéler Dénes: Gázvédelem, harcgázok . . . . .	46 „
Konok Péter: Mechanika . . . . .	44 „
— — Géptan . . . . .	18 „
vitéz Roncsik Jenő dr: Vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők köteleességei és magatartásuk általában . . . . .	34 „
— — Tűzoltóparancsnok, tűzrendészeti felügyelő büntetőjogi felelőssége . . . . .	14 „
— — Telepengedélyezési eljárás . . . . .	14 „
— — MOTSz szabályai . . . . .	14 „
vitéz Szalay Lajos dr: Kézi tűzoltókészülék . . . . .	10 „
— — Kézi tűzoltóeszközök és készülékek . . . . .	08 „
— — Fizika és kémia . . . . .	18 „

— — Kémia . . . . .	32 fillér
Szilvay: Motorfecskendő ismertetése, működése, zavarai . . . . .	20 „
— — Vegyi és kézi tűzoltókészülék . . . . .	18 „
— — Angol dugólétra szerelése . . . . .	08 „
— — Műszaki mentés . . . . .	18 „
— — Tűzkísérleti állomásban lefolytatandó típusgyakorlatok . . . . .	10 „
— — Kismotorfecskendő szerelése . . . . .	14 „
— — Kishúzólétra szerelése . . . . .	06 „
Somorjai: Ügyvitel, leltár stb. . . . .	30 „
Teasdale Ottó: Ipartelepek és üzemek tűzrendészete . . . . .	36 „
Wunderlich: Színházak, mozik tűzrendészete . . . . .	36 „
Jarmatzky: Vizsgakérdés . . . . .	14 „
Zsámbéky: Villamosság . . . . .	28 „

Az összeg a szövetség 23.297. postacsekkszámlájára fizetendő be. A jegyzetek árán felül a megrendelő tartozik a szállítási díjra 20 fillért előzetesen beküldeni.

### TÖRVÉNYEK, RENDELETEK:

Tűzrendészeti törvény és végrehajtási utasítás (1936: X. tc. 180.000—1936. B. M. sz., 115.200—1938. B. M. sz.), kötve . . . . .	2.— P
Rendelet-tervezet a tűzveszélyes és lobbanó folyadékok tartására, raktározására és szállítására . . . . .	—30 P

### EGYÉB SZAKIRÁNYÚ KÖNYVEK:

Ortutay József: Néhai József főherceg élete . . . . .	3.— P
Vitéz Roncsik Jenő dr: Gróf Széchenyi Ödön élete . . . . .	5.— P
Vitéz Roncsik J. dr: A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 60 éves története . . . . .	5.— P

### NYOMTATVÁNYOK:

Járási tűzrendészeti felügyelő vizsgálati jegyzőkönyve darabonként . . . . .	—10 P
Fecskendő próbalap, motorfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Fecskendő próbalap, kézfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Díszokmányúrlap . . . . .	2.— P
Egyszerűbb . . . . .	1.— P
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez darabonként . . . . .	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban darabonként . . . . .	—40 P
Bőrburkolatban darabonként . . . . .	—80 P

### SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.  
Éremszalag —30, igazolványlap —30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . . . —30 P  
Az érmek ára és a tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. sz. postacsekken előre küldendő be.

Megrendelhetők a MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG irodájában, Budapest, IV, Bástya-u. 13.

# KÖHLER ISTVÁN

**FECSEKENDŐ-, SZIVATTYÚ-  
és tűzoltófelszerelések gyára**

Gyárt: Modern motoros, turbinás és dugattyús  
tűzoltófecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket  
és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

**BUDAPEST, X, KORPONAI-UTCA 21. SZÁM**

**Szállítunk**

a hatósági előírásoknak megfelelő

Ismertetés  
felvilágosítás  
és ajánlat  
díjtalan

## MÁVAG

**Telefon 133-394**

**GYÁRTMÁNYÚ**

hordozható benzinmotoros és kézi működtetésű **fecskendőket, vízhordó-  
és öntözőkocsikat, tűzoltó- és locsoló autókat** a legjobb  
minőségben, megbízható és tartós kivitelben.

**MAGYAR KIRÁLYI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK KERESKEDELMI KÉPVISELETE RT.**  
BUDAPEST, VIII, MŰZEUM-KÖRÚT 18, II.

**Alapítva 1896**

Mindennemű tűzoltó-  
felszerelési cikkek  
raktárról kaphatók

**Mátrai Antal és Társa Rt.**

**Gyár: Budapest, XI, Fehérvári-út 98. Telefon 256-085**

**Városi Iroda: VI, Teréz-körút 22. Telefon 121-533**

Gyárt: kézi- és motor-  
fecskendőket, minden-  
féle létrákat, motollá-  
kat, vízhordó és öntöző  
lajtokat, szerkocsikat

**FELTEN ÉS GUILLEAUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

**GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT**  
kivánt méretekben és nyomásig.

**LEVÉLCÍM: BUDAPEST 113. POSTAFIÓK. TELEFON: 258-880**



**Hazai  
gyártmány!**

## MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-  
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a  
**MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST**  
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 123-731

## CORVIN ÁRUHÁZ RT.

**BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3**

**Budakalászi Textilművek Klinger Henrik Rt.**

Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 11.

Tűzoltósági cikkek gyártmányai:

nyers és ruggyantázott kender-nyomótömlők a legmagasabb légkörnyomásig, ugró- és takarópony-  
vák, mentőtömlők, összecsapható és merev tűzivedrek, impregnált csővezetőkabátok és nadrágok,  
csíkos övszövetek, mosózubony- és nadráganyagok. — Laktanyaberendezési tárgyak, u. m.:  
szalmazsákok, fejbánkosok, törülközők, lepedők, stb.



Hazánk legrégebb, több mint 121 éve fennálló  
**tűzoltószergyára**

## Seltenhofer Frigyes Fiai

Alapítva 1816

magy. kir. udvari szállítók  
**S o p r o n**

Legelső tűzoltószer-, kút-, szivattyú- és gépgyár, harang-, fém- és vasöntőde. A párisi világkiállításon nagy aranyéremmel, azonkívül sok arany- és ezüstéremmel, valamint díszoklevéllel kitüntetve. Gyárt: motorfecskendőket, kocsifecskendőket, különféle tűzoltószerkeket és felszereléseket. Kedvező fizetési feltételek és sokévi jótállás. Költségvetést és kiszállást díjmentesen eszközölünk.

## BOROS egyenruházat

*Tűzoltósági felszerelések,  
sapkák és egyenruhák*

Budapest, VIII, Baross-tér 6 (Fiumei-út sarok)

Régi, megbízható, olcsó cég.  
*Egyesületeknek előnyárak.*

Kedvező fizetési feltételek

*Egyenruhaszabóság és sapkaműhely*  
a helyszínen

## KISTÉTÉNYI WALTHER E.

BUDAPEST, IV, PETŐFI SÁNDOR-UTCA 6, FÉLEMELET

**Gyárt: érmeket  
rendjeleket  
jelvényeket  
fiszteletdíjakat**

A  
Magyar Országos  
Tűzoltó Szövetség  
éremszállítója

**Gazdák Biztosító  
Szövetkezete**  
Budapest, IX, Üllői-út 1  
Telefon 187-870

Tűz-, jég-, élet-, baleset-, szavato-  
tossági, betöréses-lopás elleni,  
autó-, üveg- és állatbiztosítás.  
Képviselet minden városban  
és községben! Kartelen kívül!



**Magyar  
Kender-, Len- és Jutaipar Rt.**  
Budapest, V, Wekerle Sándor-u. 8

*Kivánságra  
szívesen szolgál  
megmintaírozott  
árajánlattal*

Tűzoltóság részére Szegeden a következő cikkeket gyártja:

*Kendertömlőt*  
minden méretben 30 atm. nyomásig  
*Vászonvedret*  
*Takaró- és ugróponyvát*  
*Vízmentes csővezető kabátot*  
*Tűzoltó ruhaanyagot*

LAKTANYÁK RÉSZÉRE:

*Lepedőt*  
*Szalmaszédot*  
*Törülközőt*  
*Vánkoszuzatot*

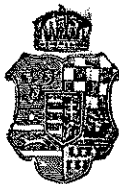
**„DRÄGER”**  
oxigénes önmentők

Gyártja:

**Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár Rt.**

G Á Z V É D E L M I O S Z T Á L Y A  
Budapest, V, Mérleg-utca 3 — Telefon 183-820

**Gázálarok**, mindennemű gázok ellen védő szűrőbetétek  
**Gázvédőruhák hólyaghúzó-gázok ellen**  
O x y g é n e s b e l é g z ő k é s z ű l é k e k  
**„Schröter“-féle gázkémlő készülékek**  
Ó v ó h e l y - l é g t i s z t í t ó k  
**Klór-mész-szóró targoncák**  
Fertőtlenítő készülékek gázálarokhoz, oxigénes önmentőkhöz  
**Gáz- és szilánkbiztos óvóhely-ajtók és vészkijáratok**



# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

PÖL G A R I L É G - É S G A Z O L T A L O M

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden hó 1-én

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 23.297. számú csekk száma-  
jára lehet beküldeni. Csekkürlap minden posta-  
hivatalban kapható

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség,  
szerkesztőség és kiadóhivatal:  
BUDAPEST, IV, BÁSTYA-UTCA 13  
Telefon: \*184-975, 184-976

Előfizetési ára egész évre 12 pengő  
A szerkesztőség címére küldött  
szakcikkeket, ha közlésre alkalmasak,  
díjazzuk

Ajánlva a m. kir. belügyminiszter úr 126.278—1938. B. M. sz. rendeletével („Belügyi Közlöny“ 1939. évi 5. sz.) a vármegyék, városok és községek számára

≡ TŰZOLTÓTESTÜLETEK A LAPOT TAGDIJ FEJÉBEN KAPJÁK ≡

## A gyakorlati szabályzattervezet átdolgozása

Irta: *vitéz Kiss Lajos dr.*,  
székesfővárosi tűzoltófőparancsnok

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a tűzrendészeti rendeletben megállapított feladatkörének megfelelően még a múlt évben elkészítette az egységes szerelési szabályzattervezetet, melynek megalkotásánál az az elv vezérelte, hogy bármilyen fecskendő is azonos létszámú szerelőegységgel (1 raj) legyen szerelhető és a különböző fecskendők szerelése lehetőleg egyöntetű legyen.

Ennek az elvnek alapján állapította meg a szabályzattervezet készítő bizottság az eddigi 5-ös, 8-as stb. szerelési egységek helyett a 6-os szerelési egységet, mert ezt tartotta a legkisebb létszámú egységnek, mellyel a szerelés taktikai szempontból és lehetőleg rövid idő alatt keresztül vihető. A hat szerelőszám közül ugyanis az első három szám a nyomóvezeték, a második három szám pedig a tápláló vezeték fektetését és szerelését végzi, mely munka körülbelül egyenlő időt vesz igénybe.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tudatában volt annak, hogy az elkészített szabályzattervezet nem tekinthető véglegesnek, hanem azon a gyakorlati kipróbálások alapján még változtatások várhatók, ezért a tervezetet annak idején nem végleges formában, hanem takarékosági szempontból a már meglévő hosszúkás kefelelyomat formájában adta ki.

A szabályzattervezet, amelyet az ország tűzoltótestületei kipróbáltak, a beérkezett észrevételek alapján általában beváltak mondható, mindenestre azonban napfényre kerültek olyan hibák, amelyek a szerelést körülményessé teszik, annak gyors keresztülvitelét akadályozzák, ezenkívül a tervezet nem öleli fel az összes szerelési módokat.

Az észlelt tapasztalatok alapján tehát szükségessé vált a tervezet célszerű átdolgozása, illetve kiegészítése. Ettől eltekintve is szükséges volt a tervezet lényeges átdolgozása azért, mert a szomszédos országokkal való együttműködés szempontjából a tűz-

oltóságok és az általuk kiképzett és vezetett szakcsapatok légoltalmi feladatainak ellátására az egész országra kiterjedő hatállyal olyan szerelési egységet (1 raj) kellett megállapítani, amely a tűzoltói, műszaki, mentői és gázvédelmi munkák elvégzésére egyaránt alkalmas. A kölcsönös segélynyújtás nem áll meg a járás vagy vármegye határainál, sőt az ország határainál sem, mert komoly esetben a szövetséges szomszéd nemzetek segélynyújtására is számíthatunk. Ennek a segélynyújtásnak csak akkor lesz igazi értéke, ha a mi szerelési szabályzatunk alapelveiben nem tér el lényegesen a segélyt nyújtó szomszédos ország hasonló szabályzatától, mert a különböző egységek között hasznos együttműködés csak így képzelhető. Az összhang miatt vettük fel a szerelési egységbe a gépkészítőt és jelentőt is, mert a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam bécsi tanulmányútja alkalmából személyesen győződünk meg az új szerelés előnyeiről és éppen ezért tér át a budapesti tűzoltóság is — az ország valamennyi tűzoltóságával együtt az új szerelésre.

Tapasztalati adatok alapján sokan állítják, hogy a légibombák által okozott károk százalékos arányban kifejezve a következőképpen oszlanak meg: 70 százalék esik rombolásra, 25 százalék a tűzre és 5 százalék a gázra. Ha a károk elhárításába nem avatkozunk be, akkor azt látjuk, hogy a rombolás okozta kár állandó jellegű marad. A tűz okozta veszély — ha nem avatkozunk be — növekedő jellegű lesz, míg a gázveszély mindenkor csak csökkenő lehet, mert az időjárási viszonyok a gázveszélyt csökkentik, sőt semlegesítik (atmoszférikus gázmentesítés.)

Fentiekből láthatjuk, hogy légítámadás alatt és után a kárelhárító szolgálatot főleg a rombolásra és a tűzveszély elhárítására kell megszervezni. Fontos még a gázvédelmi szolgálatban a gázmentesítés mellett a gázfelderítő szolgálat ellátása is, mert számol-

Hazánk legrégebb, több mint 121 éve fennálló  
tűzoltószergyára

## Seltenhofer Frigyes Fiai

Alapítva 1816

magy. kir. udvari szállítók  
**S o p r o n**

Legelső tűzoltószer-, kút-, szivattyú- és gépgyár, harang-, fém- és vasöntőde. A párisi világkiállításon nagy aranyéremmel, azonkívül sok arany- és ezüstéremmel, valamint díszoklevéllel kitüntetve. Gyárt: motorfecskenedőket, kocsifecskenedőket, különféle tűzoltószereket és felszereléseket. Kedvező fizetési feltételek és sokévi jótállás. Költségvetést és kiszállást díjmentesen eszközölünk.

## BOROS egyenruházat

Tűzoltósági felszerelések,  
sapkák és egyenruhák

Budapest, VIII, Baross-tér 6. (Fiumei-út sarok)

Régi, megbízható, olcsó cég.  
Egyesületeknek előnyárak.

Kedvező fizetési feltételek

Egyenruhaszabóság és sapkaműhely  
a helyszínen

## KISTÉTÉNYI WALTHER E.

BUDAPEST, IV, PETŐFI SÁNDOR-UTCA 6, FÉLEMELET

Gyárt: érmeket  
rendjeleket  
jelvényeket  
tisztjelvédi díjakat

A  
Magyar Országos  
Tűzoltó Szövetség  
éremszállítója

**Gazdák Biztosító  
Szövetkezete**  
Budapest, IX, Üllői-út 1  
Telefon 187-870

Tűz-, jég-, élet-, baleset-, szava-  
tossági, betöréses-lopás elleni,  
autó-, üveg- és állatbiztosítás.  
Képviselet minden városban  
és községben! Kartelen kívül!



## Magyar Kender-, Len- és Jutaipar Rt.

Budapest, V, Wekerle Sándor-u. 8

Kivánságra  
szívesen szolgál  
megmintaírói  
árajánlással

Tűzoltóság részére Szegeden a következő cikkeket gyártja:

**Kendertömlőt**  
minden méretben 30 atm. nyomásig  
**Vászonvedret**  
**Takaró- és ugróponyvát**  
**Vízmentes csővezető kabátot**  
**Tűzoltó ruhaanyagot**

LAKTANYÁK RÉSZÉRE:

**Lepedőt**  
**Szalmaszákot**  
**Törülközőt**  
**Vánkoszuzatot**

**„DRÄGER”**  
oxygénés önmentők

Gyártja:

**Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár Rt.**

G Á Z V É D E L M I O S Z T Á L Y A  
Budapest, V, Mérleg-utca 3 — Telefon 183-820

**Gázálarok**, mindennemű gázok ellen védő szűrőbetétek  
**Gázvédőruhák hólyaghúzó-gázok ellen**  
O x y g é n e s b e l é g z ő k é s z ű l é k e k  
**„Schröter“-féle gázkémlő készülékek**  
Ó v ó h e l y - l é g t i s z t í t ó k  
**Klór-mész-szóró targoncák**  
Fertőtlenítő készülékek gázálarokhoz, oxygénés önmentőkhöz  
**Gáz- és szilánkbiztos óvóhely-ajtók és vészkijáratok**



# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

PÖL G A R I L É G - É S G A Z O L T A L O M

A M A G Y A R O R S Z Á G O S T Ü Z O L T Ó - S Z Ö V E T S É G H I V A T A L O S L A P J A

Megjelenik minden hó 1-én

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség 23.297. számú csekkzárlatára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV, BÁSTYA-UTCA 13

Telefon: \*184-975, 184-976

Előfizetési ára egész évre 12 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. belügyminiszter úr 126.278—1938. B. M. sz. rendeletével („Belügyi Közlöny” 1939. évi 5. sz.) a vármegyék, városok és községek számára

≡ T Ü Z O L T Ó T E S T Ü L E T E K A L A P O T T A G D I J F E J É B E N K A P J Á K ≡

## A gyakorlati szabályzattervezet átdolgozása

Irta: *vitéz Kiss Lajos dr.*,  
székesfővárosi tűzoltófőparancsnok

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a tűzrendészeti rendeletben megállapított feladatkörének megfelelően még a múlt évben elkészítette az egységes szerelési szabályzattervezetet, melynek megalkotásánál az az elv vezérelte, hogy bármilyen fecskendő is azonos létszámú szerelőegységgel (1 raj) legyen szerelhető és a különböző fecskendők szerelése lehetőleg egyöntetű legyen.

Ennek az elvnek alapján állapította meg a szabályzattervezetet készítő bizottság az eddigi 5-ös, 8-as stb. szerelési egységek helyett a 6-os szerelési egységet, mert ezt tartotta a legkisebb létszámú egységnek, mellyel a szerelés taktikai szempontból és lehetőleg rövid idő alatt keresztül vihető. A hat szerelőszám közül ugyanis az első három szám a nyomóvezeték, a második három szám pedig a tápláló vezeték fektetését és szerelését végzi, mely munka körülbelül egyenlő időt vesz igénybe.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tudatában volt annak, hogy az elkészített szabályzattervezet nem tekinthető véglegesnek, hanem azon a gyakorlati kipróbálások alapján még változtatások várhatók, ezért a tervezetet annak idején nem végleges formában, hanem takarékosági szempontból a már meglévő hosszúkás kefelenyomat formájában adta ki.

A szabályzattervezet, amelyet az ország tűzoltótestületei kipróbáltak, a beérkezett észrevételek alapján általában beválnak mondható, mindenesetre azonban napfényre kerültek olyan hibák, amelyek a szerelést körülményessé teszik, annak gyors keresztülvitelét akadályozzák, ezenkívül a tervezet nem öleli fel az összes szerelési módokat.

Az észlelt tapasztalatok alapján tehát szükségessé vált a tervezet célszerű átdolgozása, illetve kiegészítése. Ettől eltekintve is szükséges volt a tervezet lényeges átdolgozása azért, mert a szomszédos országokkal való együttműködés szempontjából a tűz-

oltóságok és az általuk kiképzett és vezetett szakcsapatok légtalmi feladatainak ellátására az egész országra kiterjedő hatállyal olyan szerelési egységet (1 raj) kellett megállapítani, amely a tűzoltói, műszaki, mentői és gázvédelmi munkák elvégzésére egyaránt alkalmas. A kölcsönös segélynyújtás nem áll meg a járás vagy vármegye határainál, sőt az ország határánál sem, mert komoly esetben a szövetséges szomszéd nemzetek segélynyújtására is számíthatunk. Ennek a segélynyújtásnak csak akkor lesz igazi értéke, ha a mi szerelési szabályzatunk *alapelveiben nem tér el lényegesen* a segélyt nyújtó szomszédos ország hasonló szabályzatától, mert a különböző egységek között hasznos együttműködés csak így képzelhető. Az összhang miatt vettük fel a szerelési egységbe a *gépkezelőt és jelentőt* is, mert a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam bécsi tanulmányútja alkalmából személyesen győződöttünk meg az új szerelés előnyeiről és éppen ezért tér át a budapesti tűzoltóság is — az ország valamennyi tűzoltóságával együtt az új szerelésre.

Tapasztalati adatok alapján sokan állítják, hogy a légibombák által okozott károk százalékos arányban kifejezve a következőképpen oszlanak meg: 70 százalék esik rombolásra, 25 százalék a tűzre és 5 százalék a gázra. Ha a károk elhárításába nem avatkozunk be, akkor azt látjuk, hogy a rombolás okozta kár állandó jellegű marad. A tűz okozta veszély — ha nem avatkozunk be — növekedő jellegű lesz, míg a gázveszély mindenkor csak csökkenő lehet, mert az időjárási viszonyok a gázveszélyt csökkentik, sőt semlegesítik (atmoszférikus gázmentesítés.)

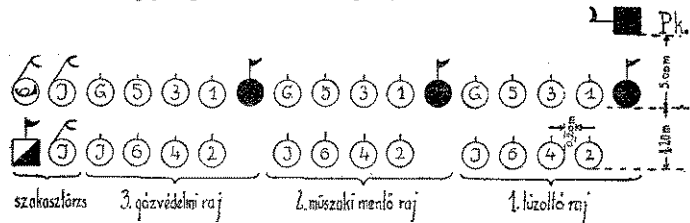
Fentiekből láthatjuk, hogy légítámadás alatt és után a *kárelhárító szolgálatot* főleg a rombolásra és a tűzveszély elhárítására kell megszervezni. Fontos még a gázvédelmi szolgálatban a gázmentesítés mellett a gázfelderítő szolgálat ellátása is, mert számol-

nunk kell azzal az eshetőséggel, hogy a vakrémület megszüntetésére erősebb gázfelderítő szolgálatot kell ellátnunk. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy több gázfelderítő járórt kell a védelmi szolgálatba beállítani, mint gázmentesítő osztagot.

A veszélyek ily tagozódásával szemben célszerű oly védelmi erők beállítása, melyekkel a veszélyek elhárításánál súlypontot képezhetünk és minden erőt a legnagyobb veszély leküzdésére használhatunk fel. Sohasem tudjuk egy légitámadás előtt azt, hogy milyen veszéllyel kell számolnunk! Nem egy esetben a mentési munkálatok alatt merülnek fel oly feladatok, melyek az egész kárelhárító erő egyszerre való bevetését követelik meg. A veszélyek százalékos arányát alapul véve, nagyvárosi viszonyok között a *rombolás veszélye mutatkozik a legnagyobb*. Vidéken ellenben az építkezés nem olyan tűzbiztos, mint városokban és nincsenek is oly nagy kiterjedésű építmények, ezért a helyi támadás okozta *tűzveszély* a nagyobb, különösen akkor, ha sok a puhafedésű épület. Ezek a szempontok követelik meg azt, hogy egy olyan segélynyújtó erőt állítsunk be a kárelhárító szolgálatba, mely minden szakmunkát a legmegfelelőbbben és a leggyorsabban tud elvégezni. A segélynyújtó erő tehát ne csak egyes részfeladatok megoldására legyen képes, hanem mind a három kárveszélyt le tudja küzdeni még akkor is, ha azok egy időben egyszerre jelentkeznek.

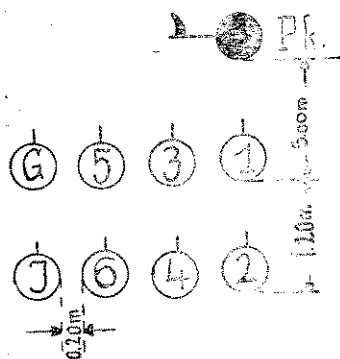
Ez az erő az egységes tűzoltósegélyszakasz (1. ábra). A szakasz három rajból áll. A raj (2. ábra)

Az egységes tűzoltósegélyszakasz vonalban



1. ábra.

Rajvonalban



Jelmagyarázat

- = szakaszparancsnok
- ◻ = sznk. pk. helyettes
- = rajparancsnok
- ⊙ = gépész
- ⊖ = szerelős számok
- ⊕ = jelentő
- ⊗ = kerékpáros jelentő
- ⊘ = kürtös

2. ábra.

létszáma egy parancsnok, egy jelentő, egy gépkezelő és hat szerelős szám. A szakasz egyöntetűen, vagy pedig minden raj tűzoltói, műszaki, mentő- és gázvédelmi munkákat képes egyformán végezni. A 27 főnyi szakaszlétszámhoz hozzájön még a szakaszfőrs, mely két kerékpáros jelentőből és egy kerékpáros kürtösből áll. Ezt kiegészíti a szakaszparancsnok és

a szakaszparancsnok-helyettes. Ezek szerint egy korszerű tűzoltósegélyszakasz 32 főből áll.

Felszereléseiket a rajok targoncákon szállítják. A tűzoltóraj felszerelését a tűzoltáshoz szükséges eszközökön és szerszámokon kívül egy 800 l/p. teljesítményű szivattyú is képezi, melyről 2—3 nagyon jó hatású sugarat lehet szerelni.

A raj tűzoltószerelő munkájához a hat szerelős számot és a gépkezelőt használjuk fel, míg a „jelentő” a rajparancsnoknak küldönc- és egyéb szolgálatra áll rendelkezésre. A fecskendő előkészítését minden mintájú fecskendőnél (lemondonyozás, kismotorfecskendő levétele taligáról stb.) a „3”, „4”, „5”, „6” szerelős számok és a gépkezelő végzik. Az előkészítés után marad a nyomó- és szívótömlő szerelése. A nyomótömlőt szereli az „1”, „2”, „3”, „4”, a szívótömlőt „5”, „6” szerelős szám és a gépkezelő. Az „1” és „2” szerelős szám azért mentesül a fecskendő előkészítésével járó nehéz fizikai munkától, hogy a taktikai követelményekiek megfelelően, mint csővezető és segédcsővezető pihenten kezdhesse meg amúgy is fárasztó munkáját. Ezek szerint tehát a fecskendő szerelését a tervezetben megállapított hat szerelős számon kívül még a gépkezelő is végzi, ami a szerelés gyorsasága, valamint taktikai szempontból is nagy előnyt jelent, mert ilyen módon felszabadul a tápláló vezeték szerelésénél a „4” szerelős szám, aki sok esetben a hosszú nyomóvezeték szereléséhez használható fel.

Műszaki munkák elvégzéséhez rombadólt épületekbe behatolás céljából a raj önmentőkészülékkel, az akadályok elhárítására különböző szerszámokkal és világítóeszközökkel van felszerelve.

A gázvédelmi raj működése két részre tagozódik, úgy mint a felderítésre és a gázmentesítésre. Felderítésnél a raj három felderítő járórra tagozódik, melyek mindegyikébe három fő nyer beosztást. Az egyik szerelős szám teljes gázvédőruhában, a másik szerelős szám könnyű gázvédőruhában (gumiköpeny-csizmában) végzi feladatát, míg a harmadik beosztott szám küldöncszolgálatot lát el. Az összeköttetés biztosítására a szaktörzs mindhárom beosztottját egy-egy kerékpárral szereljük fel.

A gázmentesítést a raj egyrészt klórmészfelszórással, másrészt vízzel, lemosással végzi el akként, hogy a tulajdonképpeni felszórást és lemosást a három teljes gázvédőruhás szerelős szám hajtja végre, míg a többi szerelős szám csak segédkezik és távolabb előkészíti az anyagokat a legveszélyesebb munkaütemhez. Ott, ahol a sürgősség az előbb említett mentesítéseket nem kívánja meg, a fertőzött területet a raj egyszerűen csak körülhatárolja, a gázmentesítést pedig a tűzoltói és műszaki mentő munka befejezése utáni időre halasztja. A fent felsorolt munkák elvégzésére a három teljes gázvédőruhán kívül megfelelő gumikabátok, a felderítéshez és mentesítéshez szükséges különböző eszközök és szerszámok állanak rendelkezésre.

A szakaszba beosztott minden egyes tűzoltó a kárelhárító szolgálat mind a három ágára ki van képezve és akár tűzoltói vagy műszaki mentői, esetleg gázvédelmi munkát önállóan képes ellátni. Ennek nagy előnye a szakasz alkalmazásánál mutatkozik. Ha nagy a tűzveszély, minden erőt ennek a növekvő veszélynek a leküzdésére vethetünk be, mert a műszaki

mentő és gázvédelmi raj minden emberét felhasználhatjuk a fecskendő szerelésére és a tömlő fektetésére vagy vízszerezésre. Ugyanígy vethetjük be az egész szakaszt szükség szerint műszaki mentésre vagy gázmentesítésre.

A parancsnok tehát bevetés előtt mérlegeli, hogy növekedő jellegű veszélyt (tűz), állandó jellegűt (rombolás) vagy csökkenő jellegű veszélyt kell-e leküzdenie és ennek eredményéhez képest minden erejét gátlás nélkül felhasználhatja a növekvő veszély (tűz) megfékezésére, majd ezután műszaki mentőmunkával az állandó értékű veszélyt (rombolás) szünteti meg és ezzel egyidejűleg elrendelheti a gázfelderítést és a fertőzött terület körülhatárolását is. A gázmentesítés, ha egyébként a fertőzött útszakaszra a közlekedés szempontjából sürgős szükség nincs, maradhat arra az időre, amikor a nagyobb veszélyeket leküzdöttük és az erre bevetett erők felszabadultak.

A tűzoltó segélyszakasznak ilyen megállapítása működése körben nemcsak a legnagyobb veszély elleni súlypontképzést teszi lehetővé, hanem hármas tagozása révén egyedül alkalmas „légvédelmi készség” elrendelésekor az állandó szolgálat ellátására. Légvédelmi készség elrendelésekor a rajok egymást váltva nyolcórás készségi szolgálatot teljesítenek és a szolgálatban nem álló másik két raj csak a szírnák riadójelére vonul be. Ily módon nem szükséges gondoskodni egy nagyobb létszám laktanyaszerű elhelyezéséről és ételmezéséről, mert csak egy raj áll szolgálatban és a másik két raj a riadótól a légitámadásig eltelt 7—10 perc alatt bőven elfoglalhatja beosztási helyét. Különböző is a készségben álló raj minden szolgálatra ki van képezve és a többi rajok bevonulásáig is tetszés szerint be lehet vetni bármelyik kárveszély (tűz, rombolás, gáz) leküzdésére. Tovább menve egyedül ezzel a szervezési és beosztási móddal tesszük lehetővé, hogy a készségi szolgálatban nem álló kétharmad rész otthonában a termelő nemzeti munkában részt vehessen és életfenntartásáról gondoskodhassék.

Egy ilyen tűzoltó segélyszakasz felszerelésének költségösszege körülbelül 17.430 pengőt tesz ki, melyből a tűzoltórajra 11.700 pengő, míg a műszaki mentő és gázvédelmi rajra körülbelül 3500 pengő esik. A fennmaradó összeg a szakasztörzs és a szakasz személyi felszerelésének a költsége.

A költségek csökkenthetők azáltal, ha a tűzoltórajnál a 800 l/p teljesítményű kismotoros fecskendő helyett csak 400 l/p teljesítményű fecskendőt állítunk be vagy a műszaki mentő rajnál a két önmentő készüléket körülbelül 1000 pengő értékben elhagyjuk.

Véleményünk szerint a legveszélyesebb takarékosság a kisteljesítményű motorfecskendő beállítása, mert minden hatósági osztágot legalább 800 l/p teljesítményű motorfecskendővel kellene felszerelni. Eredményes légi támadásnál éppen az első kritikus pillanatokban a vízvezeték működésére nem számíthatunk és a vizet legtöbbször 500 m, sőt 1000 m távolságból kell szállítanunk. Míg a 800 l/p teljesítményű fecskendő nagyobb távolságról is elfogadható sugarat ad és elegendő vizet tud szállítani egy időben nemcsak a tűzoltásra, hanem a gázmentesítésre is, addig egy 400 l/p teljesítményű fecskendő már

ugyanilyen távolságnál csődöt mond. Mindkét gép kiszolgálásához egyformán egy raj szükséges, ezért a 400 l/p teljesítményű kismotorfecskendőt csak az olyan magánvállalatoknál javasoljuk, ahol vízvezeték-től független, bő vízforrás a vállalat belterületén olyan közel van (200 m), hogy abból a 400 l/p teljesítményű fecskendő is elegendő vizet tud szállítani.

A műszaki mentő rajnál ellenben átmenetileg el lehet hagyni a két önmentő készüléket annál is inkább, mert remény van rá, hogy ezeket a készüléket a jövőben talán negyedáron is be tudjuk szerezni.

A gázvédelmi rajnál három főnek van egész gázvédelmi ruhája, a többinek csak gumiköpeny, kesztyű és gumicsizma van előírva.

Az új szerelési szabályzat életbe lépésével kapcsolatban több irányban kellene módosítani és kiegészíteni a tűzrendészet újabb szabályozásáról kiadott 180.000—1936. B. M. számú rendeletet is. Először is a községeknek minden kézfecskendőjéhez két-két kézi tömlőmotóllát kellene készíttetni. Ez nagy költséget nem okoz és egyszer már le kell térni a tömlőgurigázásról amit külföldön csak az osztó után ismernek kivételesen. A bizottság kétperces magyarázat után kipróbálta a szerelők számokkal az új elvek szerinti motóllal történő szerelést és 45 másodperc alatt 80 m nyomótömlőből álló sugarat fektettek ki. Megfelelő kiképzés esetén ez az idő még csökkenthető, ami az elgondolás taktikai értékét bizonyítja. Kézfecskendők amúgy is gyenge sugarat nem célszerű a megosztással még jobban gyengíteni, ezért osztót csak kismotoros vagy ennél nagyobb fecskendőknel alkalmazunk.

A R. 16. § (2) bekezdésének megváltoztatásával a hivatásos tűzoltóságok legkisebb létszámát legalább 12 főben kellene megállapítani. Ha elhagyjuk a gépezet és jelentőt és a parancsnok, végre az „1.” szerelők szám, tennivalóit, akkor is legalább hat tűzoltónak kell kivonulnia. Már pedig tíz főből álló hivatásos tűzoltóságnál, a szabadnaposokat, beteget, telefonost leszámítva, soha sincs együtt hat tűzoltó. Ha pedig a város légoltalmi tervét úgy állapítják meg, hogy a légoltalmi segélyosztagok parancsnoka és helyettesparancsnoka (agregátkezelő) kerületi tanfolyamot végzett hivatásos tűzoltó legyen, ami egyedül helyes megoldás, akkor a hivatásos tűzoltóság legkisebb létszámát szükség esetén más intézmény beolvasztásával legalább tizenöt főben kellene megállapítani.

A R. 19. §-ának megváltoztatásával nagy- és kis-községben a tűzoltóság legkisebb létszámát legalább harminc főben (egy tűzoltósegélyszakasz) kellene megállapítani. Minden harminc önkéntes vagy köteles tűzoltó után két tiszt állást (szakaszparancsnok, szakaszparancsnokhelyettes) lehet rendszeresíteni. A tűzoltóság élén, ha annak létszáma harminc főből áll, szakaszparancsnok, ha harminc-hatvan fő, osztagparancsnok, ha hatvan főnél több, parancsnok áll.

A fentebb tárgyalt gyakorlati szabályzat lényegében csak a tűzoltóraj munkáját öleli fel, de a tűzoltósegélyszakasz szervezetének megállapításával irányt mutat a műszaki mentő és gázvédelmi munka megszervezésére is. Ugyanilyen szabályzatra van szüksége a műszaki mentő és gázvédelmi rajnak is,

Az Országos Tűzoltó-Szövetségnek javasoltam, hogy a műszaki mentőraj munkájának végzéséhez szükséges hasonló alakú „műszaki szabályzat“ tervezetének elkészítésével a székesfővárosi tűzoltóság tisztikarát bízva meg. Ugyancsak javasoltam a szövetségnek, hogy a gázvédelmi raj munkájának végzéséhez szükséges „gázvédelmi szabályzat“ tervezetének elkészítésére a szokásos írói tiszteletdíj mellett Sodró László m. kir. alezredest, a piliscsabai gázvédelmi zászlóalj parancsnokát, ennek a kérdésnek Magyarországon legalaposabb szakértőjét kérje fel. A székesfővárosi tűzoltóság tisztikarának Piliscsabán fegyvergyakorlatot teljesített tagjai készséggel vál-

laják, hogy az általa összeállított anyagot kiegészítik mindazokkal a tudnivalókkal, amelyek az egységes tűzoltósegélyszakasz szervezetéből és rendszeréből adódnak.

A „műszaki mentőszabályzattervezet“ és a „gázvédelmi szabályzattervezet“ még az ősz folyamán elkészül és ha valami váratlan akadály közbe nem jön, remélhetjük, hogy a most átdolgozott „tűzoltógyakorlati (szerelési) szabályzattal“ együtt legkésőbb az év végéig végleges formába önthetjük. Az új évben már a végleges szabályzatok alapján kezdhethetjük meg a nemzetvédelmi munkára hivatott osztagok korszerű átképzését.

## Hozzászólás „Néhány szó a bécsi tanulmányútról” című cikkhez

Hálás szívvel mondok köszönetet cikkíró, Kathon Mihály dr. elnökségi előadó úrnak, hogy olyan alapossággal részletezve ismertette a bécsi és bécs-környéki tűzoltóság viszonyait és felszereléseit. Különösen fontos ez nekünk, vidéki önkéntes tűzoltóknak, mert alig van módunkban, hogy tudásunkat ilyen, látottak alapján gyarapíthassuk, egyedül a Tűzrendészeti Közlöny az, amelyből egy kevés segítséget nyerhetünk.

Sajnos, mi ilyen külföldi tanulmányutakon nem tudunk résztvenni, pedig az is igen fontos volna és kellene is. A múlt évben volt is egy olaszországi tanulmányi kirándulásra felhívás, azonban, mint közölték, megfelelő számú jelentkező hiányában elmaradt. De nemhogy a külföldi tűzoltóságokat, még az itthoniakat sincsen módunkban meglátogatni, tanulmányozni, pedig ezt is meg lehetne szervezni. Ha két-három évenként van is kerületi vagy országos verseny, ki tud ott megjelenni? Elsősorban akik közel laknak, másodsorban pedig azok, akiknek van egy kis pénzcskékjük s ha el is jut valaki oda vagy ide, nem sokat láthat és tapasztalhat ott sem, mert az idő rövidsége miatt egymásra van halmozva a műsor, valamint a helybelieknek ezer dolga miatt nincs idejük részletes ismertetésekre.

Cikkíró úr említi, fontos volna rendezni az egyenruha kérdését. Igen, ezt elsősorban és azonnal tisztázni kell, enélkül lehetetlen a továbbműködés, lehetetlen, hogy összevissza, minden színű és szabású, alakú ruhákban, vagy ami még sajnósabb, egyenruha nélkül látni csapatokat. A tűzoltó tekintélye, megbecsülése elsősorban is az egyenruhában magaslik ki, de rend és fegyelem is csak abban lehetséges és követhető meg. Az új tűzrendészeti törvény alapján minden községben megszervezték a tűzoltóságot és mert a legkevesebbe kerül, az önkéntes tűzoltóságot, nem gondoskodtak azonban arról a törvényben, hogy azonnal lássák is el őket egyenruhával.

A rongyos, kopott tűzoltóruha meg egyáltalán megszegyenítő a testületre is, meg a tűzoltókra is, ha jó a ruha, kétszeres az ügybuzgalom is. Nemcsak akkor kell a tűzoltó, ha tűz van, kell az mindig, ott látjuk őket mindenütt, ha bármi történik a községben, a szépen felszerelt és erős tűzoltóság büszkesége a községnek is, azonkívül országos szempontból is jelentő-

sége van a tűzoltóságnak, mert mind megbízható, komoly hazafiak a tűzoltók, kikre mindig és minden körülmények között számítani lehet.

Rendkívüli fontosságú volna országosan rendezni a fizetett tűzoltók sorsát is. Minden község, már amelyik eleget tett e rendelkezésnek, úgy oldja meg a kérdést, ahogy neki tetszik és úgy fizeti a szertárort, hogy az minél kevesebbe kerüljön, mert az „úgysem csinál semmit“, pedig igen lényeges és fontos, hogy legyen rendes, ügyes ember a szertárban, de persze, azt meg is kellene fizetni. Teljesen lehetetlen, hogy 25—30 pengő havi fizetésért legyen valaki ott és töltse az idejét, még egy kocsisnak, kanásznak is többet fizetnek. Nincsen gondoskodás a ruházatukról sem, nem tagjai az OTI-nak sem, pedig mennyivel más ott a szertár, a felszerelés, ahol van fizetett tűzoltó, mennyivel könnyebb ott a kivonulás, ha tűz van.

Az új gyakorlati szabályzat tervezete már nagy lépés előre s némi módosítással az igen komolynak bizonyul és megkönnyíti a munkát, de fontos az, hogy egyidejűleg kötelező legyen annak a teljes átvétele is. Falusi viszonylatban le lehet még egyszerűsíteni is a szerelést három főre, ami az első és gyors beavatkozásnál szükségessé válhat, ezen az emberhiányon azonban részben segíthetünk, ha a lakosságot átlagosan kiképezzük. Mi ugyanis három év alatt már mintegy 1200 férfit képeztünk ki a tűzoltószerek kezelésére az önkéntes tűzoltóság létszámán kívül, ami hetven fő. Ezzel nagy segítséget is nyertünk tűz esetére, meg nagyobb gyakorlatot érnek el az oktatásban is a tűzoltók, de nagyobb megbecsülés is veszi körül a tűzoltóságot azzal, hogy nem nézik le és nevetik ki a tűzoltóság gyakorlatait, munkáját, mert maguk is részt vesznek benne.

Még egy rendkívüli fontos dolog volna, hogy a tűzoltóság tagjai mentesíttessenek minden más foglalkoztatás alól, amennyiben azonban a katonai továbbképzésnél nem lehet felmentést elérni, engedtesék meg az, hogy a tűzoltóság együttesen vegyen azon részt és csak a legminimálisabb óraszámban, tekintettel, hogy az önkéntes tűzoltóság tagjai évente átlagban 20—30 gyakorlaton és 10—15 elméleti előadáson vesznek részt.

vitéz Helvédy János önk. tűzoltóp.

# A magyar tűzoltóságok új egységes egyenruházati szabályzata

Írta vitéz Kiss Lajos dr székesfővárosi tűzoltó-főparancsnok, az egyenruhaszakbizottság elnöke

A magyar tűzoltóságok első egyenruházati szabályzatát a belügyminiszter úr 1898-ban 120.151—1897. szám alatt látta meg, ezt a Szatmárnémetiben tartott nagygyűlés 1908. évi augusztus hó 16-án egészítette ki. Azóta igen jelentős változás állott be hazánk tűzoltóintézményében. Az akkor még csupán elvétve megszervezett hivatásos tűzoltóságok ma már nagy törzset alkotnak s műszaki tudásukkal, szakképzettségükkel az egész ország tűzoltóságának irányítását kezükben tartják. Hatóságivá lett időközben az előbb társadalmi úton megszervezett tűzrendészeti felügyelet is, az ország tűzoltótörszervezetének pedig jelentős változások történtek. E változások következtében már évek óta állandó és megismétlődő óhajként tör elő a tűzoltóságok kebléből az új egyenruházati szabályzat megalkotásának szüksége. Bizottságok szinte hónapról-hónapra tárgyalják, a legutóbbi gyöngyösi nagygyűlés pedig meg is állapodott az új tetszetős egyenruhában, de ezt az életbe átültetni nem sikerült.

A tűzoltóságok a bizonytalan helyzet miatt, *nagyon helytelenül*, egyéni ízlés szerint részben maguk készítettek egyenruhát testületük számára, mások pedig szinte lerongyolódva várták az új egyenruházati szabályzat megjelenését. A bizonytalan helyzetben a 180.000—1936. B. M. számú rendelet 13. §-a mutatott utat, amennyiben a belügyminiszter e rendeletben az 1936. évi X. tc.-ben nyert felhatalmazás alapján kimondotta, hogy a rendelet hatálybalépésétől számított három év elteltével, hivatásos, önkéntes, köteles és magántűzoltóságok tagjainak, valamint a tűzrendészeti felügyelőknél csak a belügyminiszter részéről kiadott szabályzatban meghatározott egyenruhát és rangjelzést szabad viselniük. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiküldött szakbizottsága közel 100 beérkezett szakvéleményt hallgatott meg, továbbá 20—30-féle egyenruha tervezetet készített el rajzban. Érintkezésbe lépett minden formaruhát viselő szervezet vezetőségével s az így összeállított elgondolás és tervezetek alapján, ezévi június hó 28-án Folyovich József dr min. tanácsos, a belügyminiszterium tűzrendészeti osztályának vezetője elnöksége alatt értekezletet tartott, amelyen jelen voltak Szilágyi

Lajos dr es. és kir. kamarás, felsőházi tag, országos tűzrendészeti felügyelő, a honvédelmi minisztérium részéről Ludmann Gábor m. kir. alezredes, a belügyminisztérium részéről Benczur József dr min. titkár, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség részéről Hirling Gyula kormányfőtanácsos, ú. v. elnök, vitéz Kiss Lajos dr székesfővárosi tűzoltó-főparancsnok, alelnök, Erdély Ernő dr győri tűzoltó-főparancsnok, elnökségi előadó, Erlesbek György székesfővárosi tűzoltó-főparancsnok-helyettes, Jakobinyi József debreceni hivatásos tűzoltófelügyelő.

A bizottság az összes észrevételek meghallgatása után az alábbi kérdésekben végleges álláspontot foglalt el. Megállapította, hogy a tűzrendészeti felügyelők, valamint a Szövetség tisztviselői részére külön egyenruházati szabályzatot készíteni nem kell, mert a tűzoltótiszt, ha egyszersmind tűzrendészeti felügyelő, vagy a Szövetség tisztviselője, azt az egyenruhát viseli, mely őt tűzoltótiszti minőségben megilleti. Ha pedig polgári tisztviselő a tűzrendészeti felügyelő és szövetségi alkalmazott úgy külön egyenruhát ebben a minőségben nem visel, hanem csupán balkarján a szabályzatban rendszeresített karszalagot viseli, amely felügyelői minőségét rangjának megfelelő módon tünteti fel. A magyarországi tűzoltóságok ruházata egységesen az egész vonalon füstszürke színű lesz. Az altisztek és legénység zubbonya derékba varrott, lezuhajtott dupla lengyel gallérral, elől 5 darab tűzoltói jellel ellátott gombbal készül. A galléron a külön tervezés alapján készült tűzoltói jelvény (felségjel szerű) nyer elhelyezést, a rangjelzés pedig a vállon sávokkal történik. A nyári ruha vászonból, a téli posztóból készül, de mindkettő egységesen füstszürke színű. A legénység sapkája a közismert táborig sapka alak, első része magasabban előrenyúló, természetesen füstszürke színű. Oldalfegyver szolgálatban a régi mászóöv baltával, a szivattyús öv, szivattyús balta, szivacs és nyakvédőbőr rendszeresítése azonban megszűnik. A nem szorosan vett szolgálatban 5 cm széles, fekete bőrvet kell viselni, elől a már említett egységes tűzoltójelvényel díszített csattal. Az eddigi jász-kabát megszűnik, helyette 10 cm.-rel a térd alá érő köpenyt kap az altisztikar és a legénység. A köpeny két első alsó sarka, a szükség szerint felgombolható.

A hivatásos tűzoltótisztek egyenruhája az altisztekével és a legénység tagjaival színben megegyezik, szabása azonban jelentősen eltér. A hivatásos tisztek részére kihajtott polgáriszabású, derékban varrott, négy

Szállítunk

**MÁVAG** gyártmányú  
**LÉGOLTALMI- ÉS TŰZOLTÓ-  
ACÉLSISAKOKAT**

a 88.025. eln. lgv. — 1939. H. M. rendelet előírásainak megfelelő kivitelben

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VASGYÁRAK  
KERESKEDELMI KÉPVISELETE R. T.

Budapest, VIII, Múzeum-körút 18. :: Telefon: 133-394

Mindennemű **létrák,**  
**tűzoltó- és légoltalmi felszerelések**  
beszerzési forrása

**Metzker Ferenc**

Budapest, XI, Horthy Miklós-út 35

Telefon 456-363



tűzoltójelvényes gombbal gombolható, felső varrott, alsó fúvott zsebekkel ellátott zubbony rendszeresítését tervezik. A zsebeket gomb zárja le. A rangjelzés mindkét vállon arannyal szegélyezett tűzpiros hajtókán, a fizetési osztálynak megfelelően nyer elhelyezést. Szolgálatban a tisztek 5 cm széles fekete, csattal záródó bőrvet hordanak. Renden és soronkívüli díszben a zubbony alatt felerősített 35 cm hosszú, külön terv alapján készült tört, estélyi öltözethez pedig aranyszövessel készült díszövet kell viselni. A sapka felálló első részű tányérsapka, körülfutó aranycsikkal, fonott aranysinór rohamszíjjal, első részén a már említett tűzoltójelvény alá helyezett címmel. A köpeny ugyancsak kihajtott, polgári szabású, kétpár nyitott és hárompár begombolható gombbal. Rangjelzés a vállon a zubbonyhoz hasonló módon történik. Az ing rendben és sorban füstszürke, díszben fehér. A nyakkendő mindkét esetben hosszú fekete nyakkendő, de tűzoltószolgálat alkalmával füstszürke gyapjú nyakkendő is viselhető.

Az önkéntes, köteles és magántűzoltóságok tiszt-

jei ugyancsak füstszürke zubbonyt viselnek, azonban nem nyitott szabással, hanem lehajtott dupla lengyel gallérral. A sapka a hivatásos és önkéntes tűzoltólegénység egyenruházatánál már ismertetett tábori sapka alak.

A megkülönböztetés a tűzoltóságok fajai között a vállszalag színével történik. A hivatásos tűzoltótiszteké és legénységé a tűzpiros szín. Az önkéntes tűzoltóságok tagjai búzakék vállszalagot kapnak, a köteles tűzoltóságok tagjai az acélkék színű vállszalagot viselik, míg a magántűzoltóságok rendszeresített vállszalag színe a kávébarna lesz.

Az egyenruházati és rangjelzési szabálytervezet végleges kidolgozásával a kirendelt szakbizottság elkészült, abban minden egyes ruhadarab részletes leírására kitért és ismerteti az egyenruha hordási módját is. A mintaruhák, most már végleges formájukban munka alatt állnak s így remény van arra, hogy azok elkészülte és bemutatása után a belügyminisztériumi jóváhagyás sem várat sokáig magára s legkésőbb ősze megérkezik.

## Hozzászólás

### a Borsod vármegye és Miskolc thj. város tűzoltószövetségének 1938. évi működéséről kiadott jelentés III. „Tűzrendészeti vizsgálatok“ című fejezetéhez

Irta: Marinovich Endre dr szföv. tűz.-felügy.

Áttanulmányoztam a Borsod vármegye és Miskolc thj. város tűzoltószövetségének 1938. évi működéséről kiadott jelentést és megállapíthatom, hogy Szabó István vármegyei tűzrendészeti felügyelő, igen tisztelt Bajtársam e jelentés megszerkesztésével a tűzrendészet minden ágát felölelő, minden részletre kiterjedő, követésre méltó alapos munkát fejtett ki. Nem hagyhatom azonban minden megjegyzés nélkül a jelentés III. „Tűzrendészeti vizsgálatok“ című fejezetének azon részét, mely a vizsgálati jegyzőkönyv és a fecskendő-próbalap kérdőpontjainak és összeállításának bírálatát tartalmazza. Ez a vizsgálati jegyzőkönyv és fecskendő-próbalap ugyanis jelentést író Bajtársam szerint „meghaladja egy a járási tűzrendészeti felügyeletet ellátó közigazgatási tisztviselő műszaki tudásának határát, tekintet nélkül arra, hogy végzett-e az illető felügyelő járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyamot, avagy sem“.

A bírálat tárgyát képező ürlapok szerkesztését a magyarországi tűzrendészeti és közigazgatási viszonyokat igen alaposan ismerő szakférfiak a gyakorlatnak megfelelően a legnagyobb gondossággal és a legnagyobb körültekintéssel végezték, továbbá tudomásom szerint meghallgatva az illetékeseket, helyt adtak hozzászólásuknak is. Valóban a szóbanlévő vizsgálati jegyzőkönyv és fecskendő-próbalap az első pillantásra kissé nagy terjedelműnek látszik, de az ürlapok kérdéseinek egyszeri áttekintésével meggyőződést szerezhettünk arról, hogy azok igen egyszerű, minden tűzoltó által ismert alapfogalmakat tartalmaznak és, hogy azok kitöltése semmiféle vonatkozásban, de még műszaki vonatkozásban sem haladja meg a tűzoltó műszaki tudását. Az ürlapok kérdéseinek nagy

része úgy van szövegezve, hogy azok a feleletet mintegy magukban foglalják, továbbá több olyan kérdő pontot találunk, amelyekre a feleletet egyszerű lemméssel gyakorlatilag adhatjuk meg. A feltett kérdések jórésze az átvett tűzoltószerszámok állandó adatai után érdeklődik, ezeket tehát csupán egyszer, a szer átvételkor kell kitölteni, a továbbiakban ezek az adatok csak egyszerű másolási munkát igényelnek. Ha pedig jelentést író Bajtársam egyik-másik kissé elvontnak látszó kérdésre, például az úgynevezett Q. H. görbére vonatkozó teljesítmény megállapítására gondol, úgy azt tanácsolom, hogy amennyiben a szállítócég a szállítás alkalmával a szükséges táblázatot, illetőleg teljesítménygörbét csatolni elmulasztotta volna, a mulasztást egyszerű levélváltással pótolta.

Végül legyen szabad megemlítenem, hogy szerény véleményem szerint az ürlapok időközi kitöltésének nemcsak statisztikai adatgyűjtés a célja, hanem ami fontosabb ennél az, hogy a felügyeletet gyakorló tűzoltótiszt, illetőleg tűzrendészeti felügyelő az ürlapokon szereplő kérdések pontos részletezésével hatósága területén a vizsgálatokat a legalaposabban végezze, mert a szerek működőképességéről és jókarbantartásáról saját tapasztalata alapján csak így szerezhet meggyőződést.

Befejezésül kifejezést adok annak a reményemnek, hogy rövid fejtegetésem eredményeként minden bajtársamat meggyőztem, a vizsgálati jegyzőkönyv és fecskendő-próbalap pontos kitöltésének szükségességéről, valamint arról, hogy ezeknek az ürlapoknak kitöltése inkább alaposítást és ügyesítést kíván, de semmi esetre sem a tűzoltó tudását meghaladó műszaki tudást és felkészültséget.

# Községek felelőssége tűzoltási balesetért

Érdekes, bennünket, tűzoltóságot közvetlen érdeklő kártérítési ügyben hozott ítéletet nemrégiben a m. kir. Kúria egyik tanácsa.

Az eset röviden a következő volt, amint ez az ítélet indokolásából is kitűnik. Murakeresztúr községben támad tűz oltásánál egy ottani lakos akként kívánt segédkezni, hogy a fecskendőbe — a megállapított tényállás szerint — saját ijedős lovát egy idegen ijedős lóval befogta, hogy a fecskendőt a tűz színhelyére szállítsa. Ütközben a lovak megugrottak, a fecskendő felborult, az illető megsérült, részben munkaképtelen lett, ezért a község ellen kártérítési keresettel lépett fel. A Kúria elutasította a kártérítési követelést.

Az ítélet indokolását szószerint közlöm: „A tűzrendészetről alkotott 53.888/II—1888. B. M. számú rendelet 21. §-a értelmében a tűzvédszél magát ki-tüntetett tűzoltó jutalmazandó, a működésben önhibáján kívül károsult, vagy szerencsétlenül járt tűzoltó pedig a kár és munkaképtelenség mérvéhez képest a lehetőségig segélyezendő.

A tűzrendészetről alkotott 53.888/II—1888. B. M. számú rendelet 21. §-a csak a rendelet értelmében megszervezendő tűzoltóság tagjaival szemben kötelezi a községet arra, hogy a működésben károsult, vagy szerencsétlenül járt tűzoltót segélyezze, arra figyelemmel azonban, hogy a rendelet értelmében minden községnek kell tűzoltósággal bírnia, a kir. Kúria megítélése szerint a község a tűzoltóság megszervezésére vonatkozó köteletségének az elmulasztása alapján azokkal szemben, akiknek működését a szervezett tűzoltóság hiányában ténylegesen igénybe vette és akik az 1886. évi XXII. tc. 136. §-a értelmében a közreműködésüket meg sem tagadhatták, a kártérítési kötelezettség alól nem mentesülhet.

A község jogszabályon alapuló kártérítési felelősségéről azonban a rendelet 21. §-a értelmében csak akkor lehet szó, ha az, aki az oltásnál balesetet szenvedett, az önhibáján kívül károsult.

Az irányadó tényállásból következik azonban, hogy a felperes hibát követett el, akkor, amikor Sz. István félős lovát — bár annak ijedős természetére Sz. István öt előzetesen figyelmeztette — a saját fia-

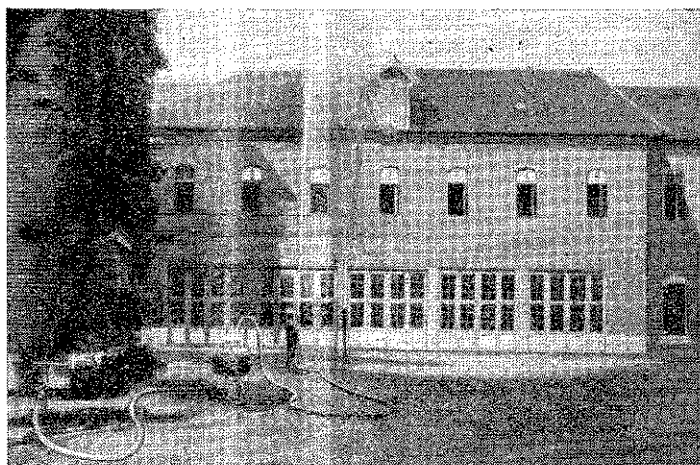
tal lovával, amely a községi bíró vallomása szerint ugyancsak félős volt, összefogta és a két össze nem szokott lóval indult el a tűzhöz és mivel a balesetet az idézte elő, hogy Sz. István lóva megijedt, Murakeresztúr község kártérítési felelősségét a felhívott rendelet 21. §-a alapján megállapítani nem lehet.

De nem igényelhet a felperes kártérítést a véletlenül okozott kárért való felelősség szabályai szerint méltányosság alapján sem, és pedig sem Murakeresztúr, sem Fityeháza községtől, amely utóbbival szemben pedig a fellebbezési bíróság ítéletét a felperes egyedül a méltányosságra alapított keresetének az elutasítása miatt támadja, mert a kártérítésnek méltányossági alapon való megállapítását is kizárja az, ha a balesetet a károsultnak a saját hibája okozta, vagy a baleset bekövetkeztére a károsult hibája is közrehatott.“

Ami az ítélet indokolásának elolvasása után a tűzoltói ismeretekkel rendelkező jogásznak mindjárt szembetűnő, az az, hogy az eljáró bíróság ebben a kérdésben tűzrendészeti szakértőt valószínűleg nem hallgatott meg, mert ha ez megtörtént volna, bizonyára nem hivatkozna a bíróság az 53.888/II—1888. B. M. sz. rendeletre, amelyet a 180.000—1936. B. M. sz. rendelet 173. §-a már régen hatályon kívül helyezett s ítéletének eredménye is esetleg egészen más volna, mint a rideg jogszabályok alkalmazása alapján meghozott döntés.

Ami pedig a dolog érdemi részét illeti, a kúriai ítélet indokolásából az tűnik ki, hogy a legfelsőbb bíróság álláspontja szerint tűzoltásnál önhibájukon kívül balesetet szenvedett nem tűzoltó egyénnek a közületek csak akkor tartoznának kártérítéssel, ha a közületek a tűzoltóság megszervezésére vonatkozó köteleiséget elmulasztották és ha az illetőnek a tűzoltásnál való működését a közületek a rendelkezésre álló és az ítélet indokolásában felhívott törvényes rendelkezések alapján vették igénybe, más szóval az illetőt a tűzoltásban való segédkezésre hatóságilag kirendelte, vagy kényszerítette.

Ha most már ebben a bírói ítéletben lefektetett jogelvet, amely a jövőben bekövetkezhető hasonló esetek elbírálásánál az alsóbb fokú bíróságoknál is irány-



## EMAG-Szilvay-rendszerű,

szabadalmazott, hordozható, úszóra szerelt benzínmotoros centrifugál szivattyú-fecskendő.

Nincs szívótömlő	Kútba ereszthető
Nincs légtelenítő berendezés	Vízen úszatható
Nincs szívóoldali hiba	Tűzcsapra csatlakoztatható
8 méternél nagyobb mélységből szállít vizet	Tartályra csatlakoztatható

Megfelel a 180.000/1936. B. M. sz. rendelet előírásának.

EMAG: Első Magyar Gazdasági Gépgyár r. t.,  
Budapest, VI, Váci-út 19. Telefon: 298-960.

adóul fog szolgálni, a való élettel kívánjuk összehangolni, ennek tűzoltói szempontból nagyon kárca vizsgálatai lehetnek.

Azokat a rendelkezéseket, amelyek alapján az 53.888—1888. B. M. 21. §-ára hivatkozással a Kúria a felelősség kérdését ítéletének indokolásában meg alapozza a 180.000—1936. B. M. rendelet 21. §-a is fenntartotta, amikor kötelezte a községeket, hogy legalább köteles tűzoltóságot tartssanak fenn és a 15. § 3. pontjában, amikor kimondja, hogy a működés közben önhibáján kívül megsérült vagy munkaképtelenné vált tűzoltót segélyben kell részesíteni. Nem változtat tehát a dolog lényegén az, hogy a Kúria már nem élő jogszabályra hivatkozott, mert az élő jogszabály sem mond többet s így, ha a jövőben hasonló jogkérdés eldöntésére kerülne sor, alig lehet remélni más eredményt.

Az helyes, hogy a legfelsőbb bíróság köteleltségmulasztást állapít meg azzal a községgel szemben, amelyik a tűzoltóság megszervezésére vonatkozó köteleltségének nem tett eleget, az is nagyon helyes álláspont, hogyha tűzoltásnál tűzoltóság hiányában polgári egyének segítségét kell igénybe venni, az önhibájukon kívül elszenvedett balesetért a közületek kártérítési köteleltségét megállapítja a legfelsőbb bíróság.

A való élet azonban azt kívánja, hogy ennél megszemenőbb köteleltség is terhelje a közületeket azokkal szemben, akik önként vállalkoznak erre a feladatra. Ugyanis nemcsak községekben, hanem kisebb létszámú hivatásos tűzoltósággal rendelkező városokban nagyobb tüzek oltásánál szükség van a polgári lakosok segítségére. A legtöbb helyen szívesen is vesz részt ebben a munkában a lakosság s ha nem is mindig szakszerű ez a segítség, de a legtöbb esetben hasznos és szükséges.

Ha most már olyan községben vagy városban, ahol a tűzoltóságnak valamilyen formája működik, a tűz oltásában önként és nem hatósági kirendelés folytán vesz részt valaki és önhibáján kívül balesetet szenved, a most ismertett legfelsőbb bírói ítéletben lefektetett jogelv szerint a községgel szemben nem léphet fel kártérítési köteleltséggel, mert a kárigény megállapításához szükséges két tényező, a szervezett tűzoltóság hiánya és a hatósági kirendelés nincsen meg.

Ez az álláspont — véleményem szerint — nem tartható fenn, mert a való élettel ellenkezik és méltánytalan is. Aki önként vállalkozik arra, hogy embertársai életét és vagyonát fenyegető veszedelemmel szembeszálljon és annak káros következményeit elhárítsa, az a köz érdekében dolgozik, és ha működése közben oly baleset érte, mely az ő keresőképeségét időlegesen vagy véglegesen csökkenti, az őt ért károsodásért a közület felelősséggel tartozik.

A magánjog világában ismerjük a megbízás nélküli ügyvitelt, amikor a megbízás nélküli ügyvivő

attól, akinek érdekében megbízás nélkül eljár, igényelhet költségmegtérítést, ha a beavatkozása az ügy érdekében állott, vagy a fenyegető veszély elhárítására irányult.

Mennyivel inkább igényelheti elszenvedett kárának a megtérítését az, aki a tűz által veszélyeztetett emberélet vagy nemzeti vagyon megmentése érdekében egy közület, város vagy község lakóinak érdekében megbízás vagy hatósági kirendelés nélkül közreműködik.

Arról nem beszélek, ha valaki tűzoltásban hatósági kirendelés alapján vesz részt és önhibáján kívül balesetet szenved, mert itt a közület felelősségéhez nem férhet szó, tekintet nélkül arra, hogy a községben van működő tűzoltóság.

A bíróságok, törvény, szokásjog, rendelet vagy bírói ítéletekből kialakult joggyakorlat alapján ítélkeznek. A kártérítési köteleltség most felvetődött kérdésének elbírálására egyedül a 180.000—1936. B. M. sz. rendelet ismertett intézkedései szolgálnak irányadóul. A jövőben esetleg felmerülhet hasonló esetekben a kárigeny nagysága szerint a Kúrián kívül végérvényesen ítélhet járásbíró, törvényszék vagy ítélőtábla, az ítélet meghozatalánál az eljáró bíró vagy tanács előreláthatólag a most ismertett kúriai ítéletet fogja irányadóul venni.

Nekünk, tűzoltóknak kell megmozdulnunk ebben az irányban, hogy a tűzoltásban résztvevő, önhibáján kívül balesetet szenvedő polgári lakosság jogvédelemben részesüljön, közérdek kívánja ezt, mert a vidéki tűzoltóságoknak igenis szüksége van a polgári lakosság segítségére, amikor ezt a segítséget igénybe vesszük, az egyenlő elbánás elve követeli, hogy ennél a munkánál valaki önhibáján kívül balesetet szenved, ebből kifolyólag őt kár éri, ez a kár meg is térüljön. Ennek pedig csak egyetlen módja van, rendeletileg kell ezt a kérdést szabályozni. Biztos vagyok abban, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ebből a konkrét esetből kifolyólag meg is fogja tenni a kezdeményező lépéseket.

Távol áll tőlem, hogy a most ismertett ítéletet megbíráljam, mert a per egész anyagának ismerete nélkül nem is szabad a kérdéshez hozzászólni. Mint tűzoltó azonban, mégsem tudok napirendre tenni a kérdés felett, mert ha történetesen a lefolyt tüzesetkor Murakeresztúr községben a fecskendő vontatására előfogat nem állott rendelkezésre, még a bírói ítéletben ismertett körülmények dacára is, méltányossági alapon lehetne kártérítésről beszélni, mert nem lehetetlen, hogy elkerülhetetlen szükség követte azt, hogy más hiányában ijedős lovakat kellett a fecskendő elé fogni. A tűzoltószernak vész helyére való vontatása pedig a községek köteleltsége.

Ha módomban lesz a periratokat részletesen megismerni, esetleg még visszatérek az esetre.

Dr. Kathona Mihály

Mindenfajta

Kérjen  
árjegyzéket

**tűzoltóegyenruhákat és  
felszerelési cikkeket**

**Dorner Béla, Székesfehérvár - Telefon 232**

a legolcsóbb  
árban szállít  
Alapítási év  
1898

## Tűzoltónap Füleken

Van a füleki temetőben egy síremlék, három éve emelte a füleki önkéntes tűzoltótestület Molnár György bajtárs emlékének, aki szervezője volt a tűzoltóságnak, annak az egyesületnek, amely negyvenöt éves multra tekinthet vissza. Sokan elköltöztek azóta a régi bajtársak közül, de hála a Gondviselésnek, itt van még közöttünk Zupkó Mihály tb. főparancsnok, aki Molnár Györggyel fáradozott azon, hogy ez a tűzoltóság azzá fejlődött, amivé, Istennek hála, fejlődött.

Húsz év óta nem ünnepelhetett szívből ez a testület s hogy most minden füleki magyar tűzoltó szíve megtelik örömmel, azon én nem csodálkozom, mert oly szerencsés lehettem, hogy honvédeink bevonulásának napján láttam ötezer ember szemében könnyet s hallottam őket hangosan zokogni.

Július 9-ike a füleki tűzoltók napja volt. Már 8-án este megérkezett Breznay Imre, az Országos Tűzoltó-Szövetség h. főtitkára Falussy Károly szövetségi titkárral, kiket a vasútnál az öreg Zupkó bácsi és Benkó Dezső parancsnok vártak. A kiküldöttek meglátogatták a szertárat, majd a tűzoltóotthonba mentek, ahol a testület negyvenöt éves erekléit őrzik, ezeket mutogatták meg a kedves vendégeknek. Reggel 5 órakor a zománcgyár munkászenekara szebbnél-szebb magyar indulókkal ébresztette fel a község lakóit s a fellobogózott utcákon nagy volt az élénkség, a község apraja-nagyja együtt ünnepelt a tűzoltókkal.

A sorakozó jelére összegyűltek a tűzoltók a szertár előtt, ahol a vendégeket várták s itt fogadta Breznay Imre h. főtitkár Molnár Imre ügyeletes tiszt jelentését. Az alakuló gyári tűzoltókkal, leventékkel, cserkészekkel a templomba vonult a testület, ahol P. Jeney Jenő Ferences-házfőnök ünnepi misét mondott. A mise alatt Bikki Béláné valóságos művészetel adta elő Schubert „Ave Máriáját“ urának, Bikki Bélának hegedűszólója mellett, áhítatott keltő módon.

A templom előtti téren dízsátor épült s itt, az Isten házában közelében folyt le az első díszgyűlés húszévi elnyomatás után.

A munkászenekar a Hiszekegyet eljátszotta, majd Tilles Béla főjegyző, a testület elnöke megnyitván a gyűlést, meleg szavakkal köszöntötte a kiküldötteket és vendégeket s felkérte Breznay Imre h. főtitkárt, mondja el ünnepi beszédét s a jól megérdemelt szolgálati érdemeket ossza ki.

Egy melegszívű ember beszélt a füleki tűzoltókhöz. Olyan ember, aki maga is régi tűzoltó, az apa, ki fiaihoz beszélt. Örült, hogy a fülekiek közt lehetett, hogy bátor, meg nem alkuvó magyarokat talált itt, akik a húsz esztendő minden kísértése ellenére megmaradtak jó magyaroknak, jó tűzoltóknak. Megemlékezett beszédében a régiokról, kik mindig támogatói voltak ennek az intézménynek és a szövetség hálája jeléül díszes kiviteli okleveleket nyújtott át Herold Ferdinánd földbirtokos, Hulita Vilmos gyárigazgató és Lóska Károly úrakkal.

Harminchárom tűzoltó kapott szolgálati érmet. Először a tűzoltóság nesztornának nyújtotta át, ki 45

éve vezető szerepet játszik a testület életében, majd Tischler Lajos volt helyettese kapta meg az ugyancsak 45 évi szolgálata után a 40 éves szolgálati érmet. Két öreg ember, akik annyi élet, vagyon mentésénél szolgáltak a közjóért. Haramincéves szolgálati érdemet kaptak Solymosy Gyula szakaszparancsnok, Korponay József rajvezető és Kluka Sándor tűzoltó, 25 éves érmet Molnár Imre szakaszparancsnok.

Meleg bajtársi szeretettel üdvözölték ezután a hosszúsolgálatos tűzoltókat Gröber Ferenc, az Egri Önkéntes Tűzoltó- és Mentőegyesület elnöke, kinek kíséretében volt Ruzsin Ferenc egri hivatásos parancsnok és Németh Sándor önkéntes titkár, szakaszparancsnok. Czirbesz István salgótarjáni hivatásos parancsnok a salgótarjániak, Tóth Zoltán a nógrád-megyeiek és a salgótarjáni járási tűzoltóság üdvözlét hozta el, Kovács Károly a losonci tűzoltók nevében kívánt továbbra is erőt a magasztos munkához. Levélben üdvözölték a testületet Vas vármegye tűzoltó szövetsége és a kassaiak.

Sréter János dr. tb. főszolgabíró, járási tűzrendészeti felügyelő emelkedett ezután szólásra, a járás nevében mondott köszönetet a hosszú szolgálatért a fülekieknek. Megértő szívű ember szavait hallottuk, kinek hivatali állásánál fogva is sok köze van a tűzoltósághoz. Mi, fülekiek, hisszük, hogy igaz támogatója lesz a visszacsatolt rész tűzoltóságának. Zupkó Mihály keresetlen szavakkal köszönte meg a megjelenteknek az ünneplést s ígéretet tett bajtársai nevében, hogyha lehet még lelkesebben szolgálni a közjóért, azt utolsó lehelletükig szolgálják.

A Himnusz hangjai mellett, mit a zománcedénygyári munkások zenekara játszott, ért véget a gyűlés.

Herold Ferdinándné, sz. Stephani Magdaléna, tíz évvel ezelőtt díszes zászlót ajándékozott az egyesületnek, amelynek édesatyja is éveken át volt elnöke. Most nemzetiszínű szalaggal óhajtott feldíszíteni, de ebben megakadályozta betegsége s azért helyette az ura tűzte fel a nemzetiszínű szalagot hazafias jelmondat kíséretében. A tűzoltók, de a jelenvolt közönség is melegen ünnepelték a bőkezű férfit, aki legutóbb is egy motoros fecskendőt ajándékozott a testületnek, 40 ezer csehkorona értékben. De kijutott a meleg éljenekből Hulita Vilmos zománcedénygyári igazgatónak, akit szintén betegsége akadályozott a megjelenésben, de áldó bőkezűségét évről évre tapasztalja a tűzoltótestület. A gyűlés befejeztével zászlója előtt, a „Losonci induló“ hangjai mellett elvonult a csapat, kísérve a vendégcsapatok, cserkészek és leventéktől.

Az Ádám-féle vendéglőben százterfészes díszebéd volt, hol a Kormányzó urat Breznay Imre h. főtitkár pohárköszöntővel éltette.

Délután bemutatógyakorlat volt, este jól sikerült táncmulatság.

Lepergett egy emlékezetes nap, sok szép élménnyel gazdagabbak lettünk. Ünnepelt egy testület s a tűzoltóbarátok velük együtt ünnepeltek. Köszönjük a kedves vendégeinknek, hogy eljöttek közénk, köszönjük a szövetségnek szíves támogatását, titeket pedig, jó öreg füleki tűzoltók, áldjon meg az Isten.

Benkó Dezső önk. parancsnok

# HIVATALOS RÉSZ

Másolat az 52.750—1939. V. B. M. sz. kiadmányhoz.

*Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam  
Parancsnoka.*

465—1939. szám.

## HIRDETMÉNY

**A VII. Magyar Országos Tűzoltótisztképző tanfolyamra és az V. járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyamra felvétel.**

A m. kir. belügyminiszter úr 52.750—1939. B. M. szám alatt — a feltételeknek megfelelő, kellő számú hallgató jelentkezése esetére — a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam VII. évfolyamának Budapesten, 1939. évi november hó 13-tól 1940 június hó 16-ig terjedő hét hónapon át megtartását engedélyezte.

A tanfolyamra a felvételt írásban kell kérni. A kérvényt a tanfolyam parancsnokához (Budapest Tűzoltóparancsnokság, VIII, Kun-utca 2. sz.) kell benyújtani. A kérvény beadásának legkésőbbi határideje azokra nézve, akik csak az említett tűzoltótisztképző tanfolyamra felvételüket kérik 1939. évi október 30-ának déli 12 órája.

A 2 (kettő) pengős okmánybélyeggel ellátott kérvényhez mellékelni kell a folyamodó:

- születési anyakönyvi kivonatát;
- főiskolai vagy legalább érettségi, vagy azzal egyenlő iskolai végzettséget igazoló bizonyítványát;
- katonai szolgálatát és esetleg légvédelmi kiképzését igazoló okmányát;
- magyar állampolgárságot (községi illetőséget) igazoló okmányát (közszolgálatban állóknak ezt az okmányát nem kell csatolniok);
- testi épségét igazoló hatósági orvosi bizonyítványát;
- feddhetetlen előéletét és nemzeti szempontból teljesen megbízhatóságát igazoló erkölcsi bizonyítványát (közszolgálatban állóknál az erkölcsi bizonyítványt a hivatalfőnök ily tartalmú bizonyítványa pótolja);

g) a járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam sikeres elvégzését igazoló bizonyítványát.

Abból a célból, hogy a g) alatti bizonyítványt a pályázók még idejében megszerezhessék, a m. kir. belügyminiszter úr fenti számú leiratában kellő számú hallgató jelentkezése esetére *járási tűzrendészeti felügyelő tanfolyam* tartását is engedélyezte. Ez a tanfolyam 1939. évi szeptember hó 11-től november 11-éig tart.

A tanfolyamra a felvételt 1939. évi augusztus hó 21-ének déli 12 órájáig külön kérvényben, ugyanúgy kell kérni és a kérvényhez — a g) pont alatti bizonyítvány kivételével —, ugyanazokat az okmányokat kell csatolni, mint az a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyamára vonatkozóan meg van állapítva.

Aki pedig mind a két tanfolyamra pályázik, annak 1939. évi augusztus hó 21. napjának déli 12 órájáig felvétele érdekében két külön kérvényt kell be-

nyújtania és mind a két tanfolyamra megállapított felvételi díjat a kérvény benyújtása alkalmával be kell fizetnie, a befizetést pedig a befizetési lap szelvényének csatolásával kell igazolni, de a harmadik bekezdés g) pontjában említett kivételével a többi okmányt csak az első kérvényhez kell csatolni. A mindkét tanfolyamra pályázókat a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyamra csak feltételeesen veszik fel.

A tanfolyamokkal kapcsolatban fizetendő díjak a következők:

A Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyamnál a) felvételi díj 30 (harminc) pengő; b) tandíj könyvek nélkül 200 (kettőszáz) pengő; vizsgadíj 85 (nyolcvanöt) pengő.

A járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyamnál a) felvételi díj 10 (tíz) pengő; b) tandíj könyvek nélkül 100 (egyszáz) pengő; vizsgadíj 30 (harminc) pengő.

A felvételi díjat a kérvény benyújtása alkalmával, a tandíjat a tanfolyam első napjáig, a vizsgadíjat a vizsga megkezdésének napjáig a tanfolyam parancsnokánál kapható „Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam, Budapest, VIII, Kun-utca 2” című 47. számú vagy bianco postatakarékpénztári befizetési lapon kell befizetni.

A felvételi bizottság a kellően fel nem szerelt kérvényeket nem veszi figyelembe.

A tanfolyamra elsősorban azokat veszik fel, akik már ezidőszert is hivatásos tűzoltóisztek, vagy tűzrendészeti felügyelők és akiket a tanfolyamra felettes hatóságuk küld ki; azután azokat, akiket valamelyik hatóság kíván tűzoltóisztté, tűzrendészeti felügyelővé kiképeztetni; végül azokat, akiknek főiskolai végzettségük van, vagy a hadseregben mint tisztok szolgálnak.

Egyenlő feltételek esetén a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területen lakókat, illetőleg ott közszolgálatot teljesítőket a felvételnél előnyben részesítik.

A hallgatók a tanfolyam tartama alatt iskolai fegyelem alatt állanak és rendszeres tűzoltói szolgálatot teljesítenek.

A Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam hallgatói a gyakorlati ismeretek (gyakornoki szolgálat) egy részét az erre kijelölt vidéki városokban sajátítják el.

A felvételi bizottság döntéséről a felvételre jelentkezőket a tanfolyam parancsnoka írásban értesíti, a tanfolyamra felvett jelentkezőkkel ezenkívül a tanfolyam megkezdésének pontos időpontját is közli.

Budapest, 1939 június 22.

*vitéz Kiss Lajos dr sk.,*  
a Magyar Országos Tűzoltótisztképző  
Tanfolyam parancsnoka

**Mátrai sisak-  
Keresztény és tűzoltószergyár!**  
**Mátrai Ania! és Társa r!**  
Budapest, Lomb-utca 34—3

## KERÜLETI TŰZOLTÓTANFOLYAMOK

## FELHÍVÁS

a debreceni, győri és szegedi kerületi  
tűzoltótanfolyamok látogatására

Debrecen, Győr és Szeged szabad királyi, törvényhatósági joggal felruházott városok a m. kir. belügyminiszter úr 180.000—1936. számú rendeletének 50. §-a alapján és a 118.511—1938. V. B. M. számú rendeletben adott engedéllyel **Debrecenben, Győrött és Szegeden 1939. évi szeptember hó 24-től október hó 15-ig kerületi tűzoltótanfolyamot tartanak**, amelynek célja, hogy a városok és községek részére a tűzoltóságok szervezésére és vezetésére alkalmas tűzoltótiszteket képezzen.

A tűzrendészet újabb szabályozásáról szóló 180.000—1936. B. M. sz. rendelet 11. §-ának 5. és 115.200—1938. V. B. M. sz. rendelet 1. §-ának 5. bekezdése szerint önkéntes, köteles és magántűzoltóság parancsnoka és tisztje csak az lehet, aki az egyéb feltételeken felül a kerületi tűzoltótanfolyam sikeres elvégzését igazolja.

A kerületi tűzoltótanfolyamra a jelentkezés határideje szeptember hó 15.

A tanfolyamra csak az a magyarállampolgár vehető fel, aki (50. § 7):

- huszonkettedik életévét betöltötte, negyvenkettedik életévét azonban még nem haladta túl;
- testileg alkalmas és az előadások megértéséhez kellő szellemi képessége van;
- feddhetetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható.

A tanfolyamra a felvételt a kerületi tűzoltótanfolyam alulírt parancsnokánál írásban kell kérni. A kérvényhez csatolni kell a jelentkező

- születési anyakönyvi kivonatát,
- hatósági erkölcsi bizonyítványát,
- hatósági orvosi bizonyítványát,
- legmagasabb iskolai végzettségét igazoló bizonyítványát,
- katonai szolgálatát és esetleges légvédelmi kiképzését igazoló okmányokat.

Az a)–c) alatti okmányokat kizáróan erre a tanfolyamra díjmentesen kell kiállítani. (180.000—1936. B. M. számú rendelet 50. § 13.)

A tanfolyam felvételi díja, tandíja, vizsgadíja, szakkönyvek, ruhahasználat és felszerelés használata díja együtt hallgatónkint 70 pengő, amelyet a jelentkezéssel egyidejűleg kell a tanfolyamparancsnok címére megküldeni.

Gondoskodnak a hallgatók csoportos kedvezményes elszállásolásáról, melynek díja az egész tanfolyam idejére 6 pengő. Ezért a hallgatók katonai elszállásolást (ágy, szalmazsákkal) kapnak. Ugyancsak biztosítanak a hallgatók részére kedvezményes, napi bőséges háromszori étkezést, melynek díja az egész tanfolyam tartamára

54 pengő. A csoportos elszállásolás és a közös étkezés igénybe vétele nem kötelező.

A hallgatókat a felvételtől a jelentkezés után 3 nap alatt értesítik. A felvett hallgatók a befizetett tandíjat abban az esetben sem kapják vissza, ha a tanfolyamon nem vesznek részt. Az étkezési díjat mindazoknak visszafizetik, akik azt nem vették igénybe.

A tanfolyamot záróvizsga fejezi be. A sikerrel vizsgázott hallgatók a kerületi tanfolyam felügyelőjének hivatali bélyegzővel ellátott országos érvényű bizonyítványt kapnak, mely a m. kir. belügyminiszter úr 115.200—1938. számú rendeletének 1. § 5. bekezdése alapján önkéntes, köteles és magántűzoltóságok tisztái (parancsnoki) tennivalóinak ellátására képesíti.

A tanfolyamot légoltalmi kiképzéssel bővítettük s az eredménnyel végzett hallgatóknak a m. kir. honvédelmi miniszter úr 61.411—1938. eln. lgv. számú rendelete alapján külön légoltalmi tanfolyamot végezniök nem kell.

1939 július 20-án.

vitéz Roncsik Jenő dr sk.,

a debreceni kerületi

tűzoltótanfolyam parancsnoka

Erdély Ernő dr sk.,

a győri kerületi

Horváth István sk.,

a szegedi kerületi

tűzoltótanfolyam parancsnoka

## FELHÍVÁS

a székesfehérvári kerületi tűzoltótanfolyam  
látogatására

Székesfehérvár törvényhatósági joggal felruházott szab. kir. város a m. kir. belügyminiszter úr 180.000—1936. számú rendeletének 50. §-a alapján és az 57.392—1939. V. B. M. számú rendeletben adott engedély alapján f. év augusztus hó 16-tól szeptember hó 9-ig kerületi tűzoltótanfolyamot tart, melynek célja, hogy a városok és községek részére a tűzoltóságok szervezésére és vezetésére alkalmas tűzoltótiszteket képezzen ki.

A 115.200—1938. B. M. számú rendelet 1. §-a szerint önkéntes, köteles és magán- (gyári, vállalati) tűzoltóság parancsnoka és tisztje csak az lehet, aki kerületi tűzoltótanfolyam sikeres elvégzését igazolja.

A tanfolyamra csak az a magyar állampolgár vehető fel, aki

- huszonkettedik életévét betöltötte, negyvenkettedik életévét azonban még nem haladta túl;
- testileg alkalmas és az előadások megértéséhez kellő szellemi képessége van;
- feddhetetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható.

A tanfolyam felvételi díja, tandíja, vizsgadíja, szakkönyvek, ruhahasználat és felszerelés használata

**Iroda- és Lakberendezési K. f. t.**

**UNIVERSAL**

**Budapest, VII, Wesselényi-u. 8-10**

**Telefon 137-842, 135-869**

**Új és használt bútorok  
Szőnyegek  
Irodaberendezések**

**Eladás**

**Vétel**

**Csere**

díja együtt hallgatónkint 70 pengő, amely összeget a jelentkezéssel egyidejűleg kell a tanfolyamparancsnokság címére megküldeni.

Gondoskodni kívánunk egyúttal a hallgatók csoportos kedvezményes elszállásolásáról, ennek díja a tanfolyam idejére 6 pengő, amelyért a hallgatók katonai elszállásolást (ágy, szalmazsákkal) kapnak. Ugyancsak napi háromszori étkezést az egész tanfolyam tartamára 54 pengőért tudunk biztosítani. Sem a csoportos elszállásolás sem a közös étkezés igénybevétele nem kötelező.

A felvételt a székesfehérvári kerületi tűzoltótanfolyam parancsnokságától legkésőbb f. év augusztus hó 10-ig írásban kell kérni.

A kérvényhez csatolni kell a jelentkező

- születési anyakönyvi kivonatát;
- hatósági erkölcsi bizonyítványát;
- hatósági orvosi bizonyítványát;
- legmagasabb iskolai végzettségét igazoló bizonyítványát;
- katonai szolgálatát esetleg légvédelmi képzettségét igazoló bizonyítványát.

Ezeket a bizonyítványokat a 180.000—1936. B. M. számú rendelet 50. § 13. pontja alapján díjmentesen kell kiállítani.

A tanfolyam hallgatóinak száma legfeljebb 50 lehet. A tanfolyamot csak akkor tartjuk meg, ha erre legalább 30 hallgató jelentkezik.

A hallgatókat a felvételről a kérvény beérkezése után 3 nap alatt értesíti a tanfolyam parancsnoka. A felvett hallgatók a befizetett díjat nem kapják vissza, csak az esetben, ha a tanfolyamon nem vesznek részt.

A tanfolyamhallgatók légoltalmi kiképzést is kapnak s az eredménnyel végzett hallgatóknak a m. kir. honvédelmi miniszter úr 61.441—1938. eln. lgv. sz. rendelete alapján külön légoltalmi tanfolyamot végezniök nem kell.

A felvett hallgatók 1939 augusztus hó 15-én délután 3 és 6 óra között kötelesek a székesfehérvári tűzoltófőparancsnokságon jelentkezni (Székesfehérvár Távirda-utca 2. sz.) felszerelés és elhelyezés céljából.

A hallgatók kötelesek a tanfolyam elméleti és gyakorlati előadásain pontosan megjelenni és a tanfolyamparancsnok, valamint az előadók utasításait pontosan követni. (44. § 1.) Az a hallgató, aki igazolatlanul egy órát is elmulaszt, vizsgára nem bocsátható. (44. § 3.)

A tanfolyamot elméleti és gyakorlati záróvizsga fejezi be. A sikerrel vizsgázott hallgatók a tanfolyam elvégzéséről a kerületi tanfolyam felügyelőjének hivatali bélyegzőjével ellátott bizonyítványt kapnak, mely

önkéntes, köteles és magántűzoltóságok parancsnoki és tiszti állásaira képesíti.

Székesfehérvár, 1939 július 25.

Gáspár István sk., tűzoltófőparancsnok,  
a székesfehérvári kerületi tűzoltótanfolyam parancsnoka

## Pályázati hirdetések

Hajdu vármegye és Debrecen sz. kir. város főispánjától.  
7894—1939.

### Pályázati hirdetmény

A Hajdunánás megyei városonál újonnan szervezett, a m. kir. belügyminiszter úrnak 34.148—1939. IV. B. M. sz. rendeletével betölteni engedélyezett s a IX. fizetési osztályba sorozott tűzoltóparancsnoki állásra pályázatot hirdetek.

Az állásra a 180.000—1936. B. M. sz. rendelet 11. §-ának 3. és 4. bekezdése, illetve a 4. bekezdést módosító 115.200—1938. B. M. számú rendelet szerint olyanok pályázhatnak, akiknek legalább érettségi bizonyítványuk vagy ezzel egyenrangú iskolai végzettségük van, a magyar országos tűzoltótisztképző tanfolyamon tűzoltótiszti oklevelet szereztek, katonai szolgálatot teljesítettek s az 1883. évi I. tc. 1. §-ának a) és b) pontjában felsorolt kellékek fennforgását igazolni tudják. A pályázók közül azokat, akik egyetemi vagy főiskolai végzettséggel rendelkeznek, előnyben fogom részesíteni.

Az állást kinevezés útján fogom betölteni és a kinevezett köteles állását folyó évi október hó 1-én elfoglalni.

A pályázók kötelesek kérvényüket a megfelelő okmányokkal felszerelni. És pedig mellékelniök kell:

- születési anyakönyvi kivonatukat;
- elméleti képesítésüket igazoló okmányaikat;
- katonai szolgálatot igazoló iratokat;
- magyar állampolgársági bizonyítványt vagy 1921. évi községi illetőségi bizonyítványt;
- szellemi és testi képességet igazoló újkeletű tiszti-orvosi bizonyítványt;
- politikai megbízhatóságát is igazoló erkölcsi bizonyítványt;
- eddig közszolgálatot igazoló bizonyítványt,
- rövid önéletrajzot.

A kérvényt így felszerelve, hozzám címezve, Hajdunánás megyei város polgármesterénél kell 1939 szeptember 1. napján déli 12 óráig benyújtani. Közzolgálatban álló pályázók kérvényeiket szolgálati úton nyujtsák be.

Hiányosan felszerelt, valamint a fenti határidőn túl benyújtott kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Debrecen, 1939 július 21.

Losonczy sk., főispán

## PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET

Alapítatott: 1839

Alaptőke: 20.000.000 P

Budapest, IV, Deák Ferenc-utca 5

Magyarország legrégebb és legnagyobb takarékpénztára

1 2 f i ó k B u d a p e s t e n

Sürgőnycím: Tresor

Tartalékok: 11.900.000 P

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.  
9778—1939. szám.

### Pályázati hirdetés

Székesfehérvár szab. kir. város tűzoltósága létszámában megüresedett egy tűzoltói állásra pályázatot hirdetnek.

A tűzoltók az állami rendszerű II. osztályú altisztek részére mindenkor megállapított illetményben részesülnek.

A kinevezett tűzoltók az alkalmazás első évében ideiglenes próbaszolgálatot teljesítenek és a próbaszolgálat ideje alatt kiegészítő szolgálattal javadalmazásban részesülnek. A próbaszolgálat alatt alkalmasnak talált tűzoltót a tűzoltófőparancsnok javaslata alapján II. osztályú altisztté minősítem át.

A tűzoltói állásra csak 21. életévüket betöltött, de 30. életévüket meg nem haladott olyan egyének pályázhatnak, akik katonai szolgálatot teljesítettek.

A tűzoltói állás igazolványos altisztek, illetve az 1938. évi IV. tc. 6. § 4. pontja értelmében vitézek, vagy tűzharcosok részére fenntartott állás, de ha az előírt kellékekkel rendelkező ilyen pályázó nem lesz, akkor az állást más alkalmas pályázóval töltöm be.

Az állás betöltője a törvényszerű várakozási idő eltelte után nyer nyugdíj jogosultságot.

A sajátkezűleg írt kérvényhez a következő okmányokat kell eredetben vagy hiteles másolatban csatolni:

1. születési, esetleg házassági anyakönyvi kivonatot;
2. egészségi állapotot igazoló újkeletű hatósági orvosi bizonyítványt;
3. iskolai végzettséget igazoló bizonyítványt;
4. magyar honosságot, vagy községi illetőséget igazoló okmányt;
5. eddigi foglalkozást és családi állapotot igazoló helyhatósági bizonyítványt;
6. erkölcsi életet és nemzethűséget igazoló újkeletű igazolványt;
7. az igazolványosok, vitézek és tűzharcosok törvényszerű igényjogosultságáról szóló igazolványt;
8. katonai okmányokat;
9. iparos foglalkozású pályázók által iparuk gyakorlására jogosító igazolványt, illetve segédlevelet;
10. az 1939. évi IV. tc. hatálya alól való mentességet igazoló okmányokat.

Az állás betöltésénél egyenlő feltételek fennforgása esetén előnyben részesülnek azok, akik lovak kezelésében és hajtásában jártassággal bírnak.

Az állást elnyerni óhajtok kérvényüket Székesfehérvár szab. kir. város polgármesteréhez címezve, a város iktatóhivatalában (Városház, földszint) legkésőbb folyó évi szeptember hó 15.-én délelőtt 12 óráig annyival inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Székesfehérvár, 1939 július 28.

Csitány G. Emil dr. sk., polgármester

## IDŐJÁRÁS

A június 15—július 15. közötti időszak tűzkeletkezési szempontból veszedelmesen és tűzvédelmi szempontból kedvezőtlenül alakult. Csendes, huzamos esőzés az egész egyhónapos időtartam alatt nem volt az országban. Rövid ideig tartó, gyorsan eltűnő vízü zivatarok elég gyakran fordultak elő és veszedelmes leütő villámokban igen gazdagok voltak. Különösen sok leütő villámuk volt a június 22. és július 24-i zivataroknak.

Ezenkívül az egész időszak meleg és szeles jellegű is volt. Az időjárás állandóan kedvezett a dús légtartalmú éghető anyagok kiszáradásának, gyors fellobbanásának és nagyobb tüzesetek rövid idő alatt való keletkezésének. Pusztító erejű szélvihar kísérte a július 10-i zivatarfrontot. Ezalkalommal a leghevesebb szellőkésések sebessége Budapesten elérte a 25 métert másodpercenként és így számos helyen komoly szélkárok keletkeztek.

Vízszerezési szempontból az elég sűrűn ismétlődő és átlag nagy hevesességű zivatarok még elég tűrhető viszonyokat biztosítottak, de csak ott, ahol az esővíz tárolásáról kellő gondoskodás történt. Mert külön intézkedések nélkül a zivatarok elég bőséges vizei (éppen gyors lezúdulásuk miatt, továbbá a velük járó heves szél és a gyorsan reájuk következő újabb hőhullámok miatt is) gyorsan eltűntek és egy-két nappal a nagy esők után a rendelkezésre álló természetes vízkészletek rendszerint már nagyon fogyatékosak voltak. Nyenfajta időjárásban a vidéki tűzrendészet víztárolási intézkedéseinek roppant fontossága különösen éles módon domborodik ki.

Érdekes még megjegyezni, hogy a megelőző évben ugyanez az időszak tűzvédelmi szempontból még sokkal kedvezőtlenebb volt, mert akkor hetekig tartó szárazság zúdult az országra.

Aujeszky László dr.  
egyetemi magántanár

## Alkalmi vétel — eladás

Egy jókarban levő Pakard nyolchengeres, hétüléses csukott autó jutányosan, 1100 P-ért eladó. Adametz Marianna, Budapest, államépítészeti hivatal.

Mezőörs község elöljárósága (Győr megye) venne kevésbé használt egységes típusú kocsifecskendőt a hozzávaló szívó- és nyomótömlőkkel együtt. Az árajánlat a fenti címre sürgősen megteendő lenne.

Eladok olcsó árban egy kitűnő állapotban levő kézi-hajtásos tűzifecskendőt, mely négykerekű, rugózott, vas-szerkezetű kocsira van építve, 120 mm-es hengerekkel és központi szeleppel. Modern, erős és nagyteljesítményű. Megtekinthető Foltin Ernőnél, Ungvárott, Sörház-u. 4.

Kb. 500 I (6—7 atm.) teljesítményű, négykerekű, lövontatású motorfecske olcsón eladó. Érdeklődni lehet Mezőmegyer község elöljáróságánál.

**Csonka János gépgyára** gyártja a

mindenhol bevált, tökéletes **tűzoltómotorokat!**



# HÍREK

## TÜZOLTÓNAPTÁR

Augusztus 6. Járási tűzoltóverseny Letenyén.

Augusztus 13. Járási tűzoltóverseny Zalaszentgróton.

Augusztus 16. A székesfehérvári kerületi tűzoltó-tanfolyam kezdete.

Augusztus 20. Járási tűzoltóverseny Pacsán.

Augusztus hó 20-án Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék nagylaki járásának tűzoltóversenye Kövegyen.

Augusztus 27. Járási tűzoltóverseny Tapolcán.

Szeptember 3. Járási tűzoltóverseny Zalaegerszegen.

Szeptember 3. Körzeti tűzoltóverseny Gödöllőn.

Szeptember 8. Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék mezőkovácsházi és eleki járásának körzeti tűzoltóversenye Medgyesegyházán.

Szeptember 10. Párkányban az Esztergomvármegyei Tűzoltó-Szövetség évi rendes közgyűlése és megyei tűzoltóverseny.

Szeptember 11. Az V. járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam kezdete.

Szeptember 11—21-ig Esztergomban törvényhatósági tűzoltótanfolyam.

Szeptember 24. A debreceni, győri és szegedi kerületi tűzoltótanfolyam kezdete.

Szeptember 24-én Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék battonyai járásának tűzoltóversenye Mezőhegyesen.



Az országos szövetség irodájában hivatalos órát 9—13-ig és 15—18 óráig tartanak.

Az iroda arra kéri a szövetséget felkeresőket, hogy az országos elnök úrnál lehetőleg csak délelőtt jelentkezzenek.



**A VISSZACSATOLT TERÜLETEK TÜZOLTÓSÁGAINAK FIGYELMÉBE!** A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség féláron adja a szolgálati érmeket a visszacsatolt területen működő tűzoltóságok tagjainak, ha az eddig használt idegen szolgálati érmet beküldik az elnökséghez (Budapest, IV, Bástya-u. 13). Ezt a kedvezményt csak folyó év december végéig nyújtja a hozzánk visszatért bajtársainknak.

Kerületi tűzoltótanfolyam Debrecenben. Június hó 24-től július hó 15. napjáig tartotta Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltósága ebben az évben a harmadik kerületi tűzoltótanfolyamot, amelyen 36 hallgató vett részt, akik vármegyék szerint a következőképpen oszlottak meg: Hajdu 5, Szabolcs 8, Csanád 2, Bihar 3, Borsod 1, Heves 3, Csongrád 2, Zemplén 3, Jász-Nagykun-Szolnok 3, Szatmár 2, Békés 2, Bereg 1, Nógrád 1. A debreceni kerületi és törvényhatósági tűzoltótanfolyamokon kiképzett hallgatók száma e tanfolyamon végzetek számával 830-ra emelkedett. A következő kerületi tűzoltótanfolyam Debre-

cenben szeptember hó 24. napján lesz, a reávonatkozó felhívást lapunk más helyén közöltük.

Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltóságának jelentése az 1937. és 1938. évi működéséről és állapotáról. A tűzoltóság tisztii létszáma 5, a legénységi létszám 48 fő. A mentőorvosi szolgálatot 10 szigorló mentőorvos látja el. Az 1937. évben új autózserrel gyarapodott a tűzoltóság felszerelése. Somlai Testvérek debreceni cég — átérezve a tűzrendészet nagy fontosságát — egy teljesen kifogástalan állapotban lévő Fiat-gyártmányú hathengeres nagyteljestímenyű személyautót ajándékozott a tűzoltóságnak, melyet házilag tisztiautóvá alakítottak át. 1938. évben beszereztek egy hathengeres Benz-Mercedes-gyártmányú és egy nyolchengeres Packard-gyártmányú használt, de jó állapotban lévő személyautót, melynek tűzoltószerré való átalakítása most van folyamatban. A tűzoltókönyvtár állománya 1937. évben 3924 darab, 1938. évben 4217 darab volt. A tűzoltómúzeum gyarapítására helyszűke miatt nagyobb gondot nem tudott a tűzoltóság fordítani. Tűzoltó érem- és jelvénygyűjtemény 205 darabból áll. 1937. évben 2358 és 1938. évben 2114 esetben tartottak személt és vizsgálatot. A tűzoltólegénység részére a vasár- és ünnepnapokat leszámítva, rendszeresen tartottak elméleti és gyakorlati előadásokat, azonkívül vallásérkölesi és hazafias oktatásban is részesültek. Több elsősegélynyújtási tűzoltói tanfolyamot tartottak a helybeli intézetek, iskolák és leventék részére. 1937. évben két törvényhatósági tűzoltótanfolyamot tartottak, melyen 71 hallgató vizsgázott eredménnyel. 1938. évben a Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség megbízásából két ízben tartottak törvényhatósági tanfolyamot, melyen 78 hallgató kapott látogatási bizonyítványt. 1938. évben két kerületi tűzoltótanfolyamot tartottak. Az első tanfolyamra 45 hallgató vétetett fel, a katonai szolgálatra történt behívások következtében csak 32 hallgató végezte el és kapott látogatási bizonyítványt, a második tanfolyamra 40 hallgató vétetett fel, a katonai behívások következtében azonban csak 30 hallgató kapott bizonyítványt. A tűzesetek száma 1937. évben 99 és 1938-ban 85. A tűzkárok összege 1937. évben 33.015.50 pengő, 1938. évben pedig 76.824.60 pengő volt. A mentőszolgálat megkezdése óta, 1906 évtől, 138.096 volt az esetek száma.

Hajdu vármegye és Debrecen sz. kir. város Tűzoltó-Szövetségének 1938. évi jelentése. Hajdu vármegye meg 1937. évben megalkotta tűzrendészeti szabályrendeletét, melyben kimondotta, hogy Balmazújváros, Hajdúhadház, Hajdudorog, Nádudvar és Püspökladány községek 1938. év végéig hivatásos tűzoltó-tisztii állásokat szervezzenek. Ezt a szabályrendeletet a belügyminiszter nem hagyta jóvá, így az állásokat az év végéig megszervezni nem tudták. Ugyan-csak nem hagyta jóvá az év végéig a belügyminiszter Hajdúszoboszló, Hajdúbozormény és Hajdúnánás városok hivatásos tűzoltóságának szervezeti szabályrendeletét és így a hivatásos tűzoltóságok még itt sem voltak megszervezhetők. Debrecen sz. kir. város az év végéig megalkotta az új tűzoltósági szervezeti szabályrendeletét és azt jóvá-hagyás végett felterjesztette. A községekben a tűzoltóság kellő megértés hiányában nem fejlődhetik, mert a költségvetésbe beállított összegeket felső fórumok állandóan törlik. Május 22-én tartotta meg a püspökladányi járás a Földesi Önkéntes Tűzoltótestület 50 éves jubileumával kapcsolatban a járási tűzoltóversenyt Földesen, melyen 180 tűzoltó vett részt. A múltban megkez-

A HÉVÍZI „TŰZOLTÓ ÜDÜLŐ“ teljesen berendezve várja bajtársainkat a csodás gyógyító hatású hévízi iszapfürdőre. A radioaktív iszappal telített víz biztosan és tartósan gyógyít reumát, ízületi bántalmakat, csúzt, vérkeringési zavarokat stb. Jelentkezni és szobát lefoglalni a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV, Bástya-utca 13) lehet és mielőbb ajánlatos is. Minden irányban szíves készséggel ad felvilágosítást az országos elnökség.

dett fásítást a városok és községek tovább folytatták. Az országos tűzrendészeti járulékból Hajdu vármegye 3790 pengőt kapott, melyből öt községet részesítettek segélyben. A vármegye területén 192 tüzeset fordult elő, 133.499.60 pengő tűzkárral.

A Gödöllői Önkéntes Tűzoltótestület fennállásának 60 éves jubileumával kapcsolatban nagyszabású körzeti versenyt is rendez 1939 szeptember 3-án Gödöllőn. Versenyszámok: kocsifecskendő 5-ös és 9-es, mozdonyfecskendő csak 9-es, kismotorfecskendő 5-ös, illetve a gépessel 6 szerelőszámmal vehetnek részt. Iskola- és gyorszerelések az érvényben levő (rég)i versenyszabályzat szerint. Benevezés csapatonként 5 pengő, mely összeg a benevezéssel együtt a Gödöllői Önkéntes Tűzoltótestület 20.702. számú csekklapján fizetendő be folyó évi augusztus hó 20-ig. Egy testület csak egy versenyszámban vehet részt. Külön légtalmai, MOVE, cserkész stb. alakulatok fentiek szerint vehetnek részt. Fenti ünnepélyre vonatkozó meghívók később küldetnek meg.

**Változások a Mátrai Antal és Tsa tűzoltószergyárban.** A közismert Mátrai-tűzoltószergyár folyó évi augusztus hó folyamán új telepre költözik, XIII. kerület, Lomb-utca 34. szám alá. A legutóbb tartott közgyűlésükön vállalati ügyvezető igazgatóvá Buhász Ferencet választották meg.

**Kerületi tűzoltótanfolyam Újpesten.** Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Kecskemét thj. város Tűzoltó-Szövetsége folyó évi június hó 26-tól július 16-áig Újpest megyei város hivatásos tűzoltóságának közreműködésével kerületi tűzoltótanfolyamot rendezett. A hallgatók a tűzoltósággal közös udvaron levő Könyves Kálmán áll. reálgimnázium tantermeiben voltak elhelyezve. A tanfolyam felügyelője, a vármegye alispánjának megbízása folytán Lukács Zoltán dr. tb. főszolgabíró, vármegyei tűzrendészeti felügyelő volt, a tanfolyam parancsnoka vitéz Kiss Lajos dr. székesfővárosi tűzoltóparancsnok, helyettese Jarmatzky Jenő okleveles gépészmérnök, tűzoltóparancsnok, az előadók Benczur József dr. miniszteri titkár, Lantay István dr. vármegyei aljegyző h. vármegyei tűzrendészeti felügyelő, Jónák Ernő tűzoltótiszt, szilági Németh Gyula tűzoltósegéd-tiszt, Wejsiczky János és Balogh József okl. tűzoltótisztek voltak. A kiképzés reggel 6 órakor csukló-gyakorlattal kezdődött, ami után déli 12 óráig elméleti oktatás, délután 3—7-ig pedig gyakorlati oktatás volt. Az ünnepnapokon a hallgatók céllövészeti gyakorlatokat végeztek. A tanfolyamot 41 hallgató végezte el sikerrel. A tanfolyam összes költségeit, így a hallgatók elszállásolási és étkezési költségét is nagy áldozatkészséggel a vármegyei tűzoltószövetség viselte.

A Sárospataki Önkéntes Tűzoltótestület július 2-án tartotta meg nagy érdeklődés mellett évi rendes és tiszt-

újító közgyűlését. A közgyűlésen megjelent vitéz Füzeséry Sándor főszolgabíró. A közgyűlést Kostenszky László dr. testületi elnök nyitotta meg, majd Vas Lajos parancsnok olvasta fel évi jelentését, melyben meleg szavakkal emlékezett meg az elmúlt esztendő legfontosabb eseményéről, a Felvidék visszatéréséről. Javaslatára a közgyűlés néma felállással hódolt a hősök emlékének, akik a fenti eseményekkel kapcsolatban életüket vesztették. Javaslatot tett a közgyűlésnek egy Szilvay-féle kútba ereszhető kismotorfecskendő beszerzésére, amit a közgyűlés elfogadott. Majd Meczner Béla dr. a tisztikar nevében benyújtotta lemondását, amit a közgyűlés elfogadott és ismét megejtették a választásokat.

**Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Kecskemét th. város Tűzoltó-Szövetsége** 1939 május hó 30-tól 1939 június hó 8-ig Pestszenterzsébeten törvényhatósági tanfolyamot tartott. A tanfolyamon 47 hallgató vett részt. A tanfolyam felügyelője a vármegye alispánjának megbízásából Lukács Zoltán dr. vármegyei tűzrendészeti felügyelő, a tanfolyam parancsnoka, Petheő Béla pestszenterzsébeti hivatásos tűzoltóparancsnok, a tanfolyam előadói, Benczur József dr. miniszteri s. titkár, Lantay István vm. tűzrendészeti felügyelő h., Sz. Németh Gyula hiv. s. tiszt., Balogh József okl. tűzoltótiszt. A hallgatók az elméleti és gyakorlati tűzoltói kiképzésen kívül légtalmai kiképzésben is részesültek. A tanfolyamot záróvizsga fejezte be, hol a hallgatók tanuságot tettek az alapos elméleti és gyakorlati tudásukról, ami az előadók fáradozásának és a hallgatók buzgalmanak köszönhető.

**Kecskemét thj. város területén** az elmúlt évben 114 tüzeset volt, melyből a város belterületére 35, külterületre pedig 79 tűzkár esik. A 114 tüzeset folytán megkárosult 124 egyén, kik közül biztosítva volt 71, nem volt biztosítva 53 károsult. A becslés szerint az összes kár értéke 57.095 P. Az elmúlt évben beszerettek egy „Hudson“-gyártmányú személyautót, melyet tűzoltóautóvá fognak átalakítani. Leszállította a gyár az 1937. évben rendelt „Flórián II.“ típusos magasnyomású benzinkomotor-fecskendőt. Megrendeltek továbbá 2 darab Mátrai-gyártmányú kismotor fecskendőt. Beszerettek még 600 méter nyomótműlőt. Szergyakorlatot 321, elméleti oktatást 53 esetben tartottak. Telpepengedélyezéseknél, építkezéseknél, bel- és külterületeken történt tüzesetek kivizsgálásánál és egyéb helyszíni szemléknél a parancsnokság 145 esetben működött közre és mint a városi hatóság szakközege, adott szakvéleményt.

**Nagy építkezések a székesfővárosi tűzoltóságnál.** Az új légvédelmi berendezésekkel kapcsolatban az amúgyis avult, szűk, a modern légvédelemnek és városépítésnek meg nem felelő tűzorségi épületeket, mintegy másfél-millió pengő értékű új építkezéssel bővítik ki. A VIII. kerületi osztályparancsnokság a közép- és szertári szárny lebontásával, részben, kétemeletes szárnyal bővül ki. Az új bővítéssel kapcsolatban az elérendő főcél, az egységes nagy udvar, és az új szárnyban a légtalomalommal kapcsolatos felszerelések elhelyezésére alkalmas raktár létesítése. Az építkezések terveit Medgyaszay építész tanár készítette. A bővítésekre 800.000 pengő irányoztak elő. A XI. kerületben a budai osztályparancsnokság laktanyáját, mintegy 600.000 pengő értékben Janáky építész-mérnök tervei szerint teljesen korszerűen, a légtalmai követelményeknek megfelelően építik fel.

# Hivatalos hirdetések

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadványai

### SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. . . . .	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók.)	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése . . . . .	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr:	
Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet, II. Alkalmazott rész . . . . .	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai . . . . .	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai . . . . .	1.— P
VIII. Dévényi Endre dr: A tömlő . . . . .	1.— P
Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása . . . . .	2.— P
Papp Ferenc: Tűzrendészeti közigazgatás kézikönyve, kötve . . . . .	22.— P
Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szerek, füzve . . . . .	5.— P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye . . . . .	10.— P

### SZABÁLYZATOK:

Gyakorlati szabályzat kivonata . . . . .	—30 P
<b>Önkéntes tűzoltótestületi alapszabály</b> . . . . .	0.20 P
Motoros fecskendők egységes gyakorlati szabályzata . . . . .	—50 P
Szolgálati szabályzat . . . . .	1.20 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat . . . . .	—60 P
<b>Alapképzési szabályzat</b> . . . . .	—80 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal . . . . .	1.— P
Éremszabályzat . . . . .	—60 P
E kiadványok 50%-os kedvezménnyel megrendelhetők tanfolyamok részére, azok parancsnoksága útján.	
Új gyakorlati szabályzat (Tervezet) . . . . .	2.— P

### FILLÉRES KÖNYVTÁR:

Benczur József dr: A közigazgatás szervezete . . . . .	58 fillér
Benedek: Építéstan . . . . .	54 „
Borsányi: Légmentelmi alapismeretek . . . . .	12 „
K. Császár Elemér: Építéstan . . . . .	88 „
Erdély dr: Versenyrendezés . . . . .	06 „
— — Tűzoltás szabályainak kiegészítése . . . . .	20 „
— — Vízszedés és helyi ismeret . . . . .	30 „
vitéz Kiss Lajos dr: A közigazgatás szervezete . . . . .	90 „
Kéler Dénes: Gázvédelem, harcgázok . . . . .	46 „
Konok Péter: Mechanika . . . . .	44 „
— — Géptan . . . . .	18 „
Regölyi: Mászó- és mentőeszközök . . . . .	26 „
vitéz Roncsik Jenő dr: Vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők kötelezései és magatartásuk általában . . . . .	34 „
— — Tűzoltóparancsnok, tűzrendészeti felügyelő büntetőjogi felelőssége . . . . .	14 „
— — Telepengedélyezési eljárás . . . . .	14 „
— — MOTSz szabályai . . . . .	14 „
vitéz Szalay Lajos dr: Kézi tűzoltókészülék . . . . .	10 „
— — Fizika és kémia . . . . .	18 „

vitéz Szalay Lajos dr: Kémia . . . . .	32 fillér
Szilvay: Motorfecskendő ismertetése, működése, zavarai . . . . .	20 „
— — Vegyi és kézi tűzoltókészülék . . . . .	18 „
— — Angol dugólétra szerelése . . . . .	08 „
— — Műszaki mentés . . . . .	18 „
— — Tűzkísérleti állomásban lefolytatandó típusgyakorlatok . . . . .	10 „
— — Kismotorfecskendő szerelése . . . . .	14 „
— — Kishúzólétra szerelése . . . . .	06 „
Somorjai: Ügyvitel, leltár stb. . . . .	30 „
Szöllősy dr: Jogrendszer . . . . .	18 „
Teasdale Ottó: Ipartelepek és üzemek tűzrendészete . . . . .	36 „
Wunderlich: Színházak, mozik tűzrendészete . . . . .	36 „
Jarmatzky: Vizsgakérdés . . . . .	14 „
Zsámbéky: Villamosság . . . . .	28 „

Az összeg a szövetség 23.297. postacsekkszámlájára fizetendő be. A jegyzetek árán felül a megrendelő tartozik a szállítási díjra 20 fillért előzetesen beküldeni.

### TÖRVÉNYEK, RENDELETEK:

Tűzrendészeti törvény és végrehajtási utasítás (1936: X. tc. 180.000—1936. B. M. sz., 115.200—1938. B. M. sz.), kötve . . . . .	2.— P
Rendelet-tervezet a tűzveszélyes és lobbanó folyadékok tartására, raktározására és szállítására . . . . .	—30 P

### EGYÉB SZAKIRÁNYŰ KÖNYVEK:

Ortutay József: Néhai József főherceg élete . . . . .	3.— P
<b>Vitéz Roncsik Jenő dr: Gróf Széchenyi Ödön élete</b> . . . . .	5.— P
Vitéz Roncsik J. dr: A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 60 éves története . . . . .	5.— P

### NYOMTATVÁNYOK:

Járási tűzrendészeti felügyelő vizsgálati jegyzőkönyve darabonként . . . . .	—10 P
Fecskendő próbalap, motorfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Fecskendő próbalap, kézfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Díszokmányúrlap . . . . .	2.— P
Egyszerűbb . . . . .	1.— P
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez darabonként . . . . .	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban darabonként . . . . .	—40 P
Bőrburkolatban darabonként . . . . .	—80 P

### SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.

Éremszalag —30, igazolványlap —30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . . . —30 P  
Az érmek ára és a tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. sz. postacsekken előre küldendő be.

Megrendelhetők a MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG irodájában, Budapest, IV, Bástya-u. 13.



## III A TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY ÁLLANDÓ ROVATA III

### Az egri tűzoltóság légvédelmi bemutató gyakorlata

Az egri önkéntes tűzoltó- és mentő egyesület a hivatásos tűzoltósággal karöltve július 1-én rendkívül érdekes és tanulságos légvédelmi gyakorlatot tartott.

A gyakorlaton — amelyet a város központjában, a Kossuth-téren, tartottak — megjelent a 7. hadtest légvédelmi parancsnoka vitéz Sipos János tüzérezredes, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség képviselőjében Breznay Imre h. főtitkár, Heves vármegye részéről Buzás Endre dr főjegyző és Magnin Elek dr másodfőjegyző, h. várm. tűzrend. felügyelő, az állomásparancsnokság és a helybeli gyalogezred képviselőjében vitéz Bozóky Tasziló ezredes, az ezred tisztikarával, Eger város képviselőjében Kálnoky István dr h. polgármester, a Hevesvármegyei Tűzoltó-Szövetség nevében Gróber Ferenc alelnök. Ezenkívül a város I. és II. légoltalmi csoportba sorolt intézményeinek légoptalmi vezetői és parancsnokai. Az előkelőségek részére a rendezőség feldiszipített páholy-sort és ülőhelyeket állított fel.

Este 9 órakor a Kossuth-térre vezető utat lezárták. A téren és a csatlakozó utcák torkolatainál, ekkor már körülbelül 10.000 ember szorongott.

Ruzsin Ferenc parancsnok a mikrofon elé lépve, felhívta a közönség figyelmét a légvédelmi szervezkedés fontosságára és ismertette a gyakorlat céljait és lefolyását.

A Kossuth-téren egy ház volt látható metszetben, légvédelmileg előkészített padlásrészsel és berendezett óvóhellyel. Ez mintaszerűen bemutatta egy magánház légoptalmi berendezését, egyben bepillantást engedett a lakók békés életébe.

A szereplők hangosbeszélőn keresztül családi beszélgetés során adták tudtára a közönségnek, hogyan kell viselkedni légi riadó esetén. A bájos kis szereplőket, akik mind tűzoltógyerekek voltak — Ruzsin Magduska, Németh Bözsike és Tóth Icuka —, nagy tapsal jutalmazta a közönség.

Majd egy erdőben felállított tábori őrs szabályosan berendezett sátra volt látható, ahol a figyelő őrs tagjai fülelőkészülékkel éberen figyelték a határt.

Egy másik metszet a légoptalmi parancsnok berendezett, telefonokkal fölszerelt óvóhelyét szemlélte.

A tér jobb sarkán erdőrészlet volt látható, ahol a légvédelmi tüzeszközök voltak elrejtve.

9 óra 20 perckor a figyelőőrs egyik tagja jelentette parancsnokának, hogy a határ felől erősödő repülőgépbúgást hall a fülelőkészüléken. A parancsnok meghallgatva a fülelőkészüléket, jelentést tett a légoptalmi parancsnoknak telefon útján, aki a riasztást elrendelte. A felriadt lakók tompafényű villamoslámpákkal sietve, de tökéletes rendben vonultak az óvóhelyre. Ekkor már hallatszott távoli repülőgépbúgás, ami mindinkább erősödött, majd közvetlen közlelről volt hallható.

A riasztás elrendelésekor megszólaltak a légvédelmi szirénák, elsötétült a városnak ez a része s reflektorok fénye világította meg az eget, keresve a támadó jelképes gépek helyeit.

Megszólaltak a légvédelmi tüzeszközök, ágyúk, géppuskák. Romboló-, gáz- és gyújtóbombák durrogtak, pattogtak a téren s a gyújtóbombák vakító fénye megvilágította a zölden, sárgán hömpölygő gázfelhőket.

Döbbenetes látvány, melynek látása percekig lenyűgözte a nézőt. A szakértők és a közönség egyöntetű megállapítása: valóságos légitámadás megrázó és hű képe folyt le szemünk előtt.

Most egy gyújtóbomba a ház padlására esve felgyúl, feltünnek a házi tűzoltók s előbb az égő terméket homokkal szórják le, majd a padlás felgyúlt falaalkatrészeit oltják puttonyfecskendővel.

A repülőgép-motorok búgása halkul. Az ellenséges gépek visszaúzva eltávoznak a város felől. Megszólalnak a „légi veszély elmúltát“ jelző szirénák. A légoptalmi parancsnok óvóhelyén folytonosan szól a telefon csengője. Egymásután riasztja a gázmentesítő, a műszaki-, munkás- és egészségügyi csapatokat.

A hatalmas emeletes városháza padlásán a házi tűzörség nem bír a tűzzel. Felgyúl a kupola, rótvörösi fényvel világítva be az eget. Csodálatos élethű képe egy nagy tűznek. Megérkezik és már munkába is lép a gázfelderítő járőr, kémleporral felkutatja a mustárgázzal fertőzött részeket, azok helyét zászlócskákka körülfatárolja.

Nehéz gumiruhájukban munkába lépnek a gázmentesítő járőr tagjai.

Erős sziréna zúgással befut a tér szabad és gázmentes helyén 3 autós és 1 lófogatú szerelvényvel a tűzoltóság. Azonnal munkába kezd. Hatalmas sugarak ontják víztömegüket az égő városházára. Reflektorok fényében kísértetiesen mozognak a magas létrán és tetőkön a tűzoltók. Kitérő taps jutalmazza a bravuros gyorsasággal és nagy ügyességgel véghezvitt támadási gyakorlatot. A tűz lassan elalszik. A támadó sugarakat visszaserelik. A gázmentesítő járőr is elvégezte munkáját. De már elő is áll a munkásosztag, behatol az óvóhely előterébe s a beszakadt II. számú óvóhely ajtajából a törmeléket eltávolítja és oda bejutva, három sérült s kínosan jajgató lakót emel ki. Még ki sem hozták a sérülteket, már a ház előtt áll a mentőautó s az orvosok után egymásután vonulnak be a hordágyas mentőosztagok.

A pokrócra fektetett sérülteket az egészségügyi osztag orvosai veszik azonnal ápolás alá. Sínezés, kötözés után hordágyra emelve a sérülteket, a segélyhely felé robognak.

Az óvóhelyparancsnok engedélyt ad az óvóhely elhagyására. A házban lakók felvonulnak egy lakószobába, ahol a házparancsnok lelkesítő, buzdító, hazafias szavakat intéz hozzájuk.

A zenekar a Hiszekegy-et játssza. Vége a gyakorlatnak.

A csapatok és szerelvények gyorsan felsorakoznak s a Frontharcos zenekar pattogó hangjai mellett, a jól végzett munka tudatában indulnak el.

A kasszinó hatalmas épülete előtt állnak fel a megjelent előkelőségek, akik előtt a tűzoltószázad s az utána vonuló 12 szerelvény díszmenetben tiszteleg.

Az egész gyakorlatot Ruzsin Ferenc tűzoltóparancsnok rendezte és vezényelte, akinek vitéz Sipos János hadtestlégvédelmi parancsnok a legteljesebb elismerését nyilvánította nagy gonddal és munkával előkészített hazafias munkájáért.

A technikai munkát a hivatásos tűzoltóság tagjai végezték igen nagy szakértelemmel. Ugyanők végezték a robbantásokat is.

Az önkéntes tűzoltócsapatok kiválóak voltak s minden tagja elismerésre méltó munkát végzett.

A légoltalmi és tűzoltói munka propagálására ilyen gyakorlatok kiválóan alkalmasak és más városoknak is követendő például állíthatjuk, mert szemléltetők, világosak, szinte kézzelfoghatók és így nagy és sok okulást meríthet belőle a közönség.

## Légoltalmi híradó

**Petróczy ny. repülőzredes távozik a Légoltalmi Liga éléről.** Petróczy István ny. repülőzredes, a Légoltalmi Liga országos igazgatója lemondását jelentette be és igazgatói tisztségétől megváltik. Távozásának oka, hogy a kormány a liga ezévi szubvencióját csökkentette s így Petróczy igazgató nézete szerint az eredményes munka nem biztosítható. Petróczy ny. repülőzredes neve közzismert, mert mint a repülők első parancsnoka és a volt monarchia legrégebb élő katonapilótája monarchia katonaviatikáját alapozta meg. A világháború után mint első állami légiforgalmi igazgató, a háborúutáni magyar aviatikát teremtette meg munkatársaival. A vitorlázó repülősportot honosította meg hazánkban és tizenegy éve hirdeti már a légoltalom szükségességét. Mint a Légoltalmi Liga első igazgatója nagy munkát végzett, hiszen a liganak jelenleg 500 helyi csoportja van, tagjainak száma pedig 150.000. A légoltalom propagálására Petróczy 1600 előadást tartott és minden lehető megtett, hogy hazánk lakosságát a légoltalom fontosságáról meggyőzze. Munkáját a liga kötelékén kívül folytatni kívánja.

**Budapest székesfőváros új központi városháza** építésével kapcsolatban hatalmas korszerű légoltalmi óvóhelyet épít. Az építkezést 1940-ben kezdik meg. Az óvóhely 6700 személy befogadására lesz alkalmas.

**Franciaországban** azon fáradoznak, hogy a „Plan 5” (az ötös számú tervet) megvalósítsák. A cél az, hogy az ország repülőgép termelését havi kétszázötven-háromszázra fokozzák, amit később még növelni akarnak. Így remélik, hogy még ebben az évben sikerül megvalósítani, hogy ötezer egységből álló repülőflottájuk lesz. A gépek közül 2700 elsővonalbeli repülőgép. Igen nagy erőfeszítések történnek a védelmi és támadáselhárítóosztagok minél tökéletesebb felépítésére és kiképzésére.

**Angliában** a síma úttettek gázmentesítésére víz-sugarakat használnak. Előzetesen a vízugarhoz — injektor elv alapján — belekeverik a gázmentesítéshez szükséges vegyszereket. Ezzel a módszerrel állítólag igen gyorsan és eredményesen lehet az utcákat gázmentesíteni.

Felelős szerkesztő: Lukács Zoltán dr

Felelős kiadó: Olty Antal

# MŰSZAKI ÉS VEGYIPARI Kft.

BUDAPEST, V, GÉZA-UTCA 1—3 \* TELEFON: 122-547, 120-940 és 125-697

Engedélyezett légoltalmi, gázvédelmi és tűzrendészeti szaküzlet

Szállít mindennemű tűzoltóberendezést és felszerelést.

Gázvédő gumiruha, csizma, kesztyű, tűzoltó-gázálarc, sisak, mászóöv, balta, magasnyomású tömlők, kötelek, létrák, légvédelmi gyakorló és oktató segédeszközök nagy raktára.

Kézi- és motorfecskendők

# KÖHLER ISTVÁN

**FECSEKENDŐ-, SZIVATTYÚ-  
és tűzoltófelszerelések gyára**

Gyárt: Modern motoros, turbinás és dugattyús  
tűzoltófecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket  
és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

**BUDAPEST, X, KORPONAI-UTCA 21. SZÁM**

**Szállítunk**

a hatósági előírásoknak megfelelő

Ismertetés  
felvilágosítás  
és ajánlat  
díjtalan

**MÁVAG**  
GYÁRTMÁNYÚ

**Telefon 133-394**

hordozható benzinmotoros és kézi működtetésű fecskendőket, vízhordó-  
és öntözőkocsikat, tűzoltó- és locsoló autókat a legjobb  
minőségben, megbízható és tartós kivitelben.

MAGYAR KIRÁLYI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK KERESKEDELMI KÉPVISELETE RT.  
BUDAPEST, VIII, MŰZSEUM-KÖRÚT 18, II.

**Alapítva 1896**

Mindenmű tűzoltó-  
felszerelési cikkek  
raktárról kaphatók

**Mátrai Antal és Társa Rt.**

Gyár és központi iroda:

**Budapest, XIII, Lomb-utca 34-36 - Telefon 256-085**

Gyárt: kézi- és motor-  
fecskendőket, minden-  
féle létrákat, motollá-  
kat, vízhordó és öntöző  
lajtokat, szerkocsikat

**FELTEN ÉS GUILLEAUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

**GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT**  
kívánt méreteken és nyomásig.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 113. POSTAFIÓK. TELEFON: 258-880



**Hazai  
gyártmány!**

**MINIMAX**

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-  
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a  
**MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST**  
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 123-781

**CORVIN ÁRUHÁZ RT.**

**BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3**

**Budakalászi Textilművek Klinger Henrik Rt.**

Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 11.

Tűzoltósági cikkek gyártmányai:

nyers és ruggyantázott kender-nyomótömlők a legmagasabb légkörnyomásig, ugró- és takarópony-  
vák, mentőtömlők, összecsapható és merev tűzivedrek, impregnált csővezetőkabátok és nadrágok,  
csíkos övszövetek, mosózubony- és nadráganyagok. — Laktanyaberendezési tárgyak, u. m.:  
szalmazsákok, fejbáncosok, törülközők, lepedők, stb.

Hazánk legrégebb, több mint 121 éve fennálló

**tűzoltószergyára**

**Sellenhofer Frigyes Fiai**

Alapítva 1816

magy. kir. udvari szállítók  
**S O P R O N**

Legelső tűzoltószer-, kút-, szivattyú- és gépgyár, harang-, fém- és vasöntőde. A párisi világkiállításon nagy aranyéremmel, azonkívül sok arany- és ezüstéremmel, valamint díszoklevéllel kitüntetve. Gyárt: motorfecskendőket, kocsifecskendőket, különféle tűzoltószereket és felszereléseket. Kedvező fizetési feltételek és sokévi jótállás. Költségvetést és kiszállást díjmentesen eszközünk.

**BOROS egyenruházat**

**Tűzoltósági felszerelések, sapkák és egyenruhák**

Budapest, VIII, Baross-tér 6 (Fiumei-út sarok)

Régi, megbízható, olcsó cég.

Egyesületeknek előnyárak.

Kedvező fizetési feltételek

**Egyenruhaszabóság és sapkaműhely**  
a helyszínen

**KISTÉTÉNYI WALTHER E.**

BUDAPEST, IV, PETŐFI SÁNDOR-UTCA 6, FÉLEMELET

**Gyárt: érmekeket  
rendjeleket  
jelvényeket  
tiszteletdíjakat**

A  
Magyar Országos  
Tűzoltó Szövetség  
éremszállítója

**Gazdák Biztosító**

**Szövetkezete**

Budapest, IX, Üllői-út 1

Telefon 187-870

Tűz-, jég-, élet-, baleset-, szavatossági, betöréses-lopás elleni, autó-, üveg- és állatbiztosítás. Képviselet minden városban és községben! Kartelen kívül!



**Magyar**

**Kender-, Len- és Jutáipar Rt.**

Budapest, V, Wekerle Sándor-u. 8

**Kivánságra  
szívesen szolgál  
megminta-  
zást  
árajánlással**

Tűzoltóság részére Szegeden a következő cikkeket gyártja:

**Kendertömlőt**  
minden méretben 30 atm. nyomásig  
**Vászonvedret**  
**Takaró- és ugróponyvát**  
**Vízmentes csővezető kabátot**  
**Tűzoltó ruhaanyagot**

LAKTANYÁK RÉSZÉRE:

**Lepedőt**  
**Szalmaszákot**  
**Törülközőt**  
**Vánkoshuzatot**

**„DRÄGER”**

**oxygénes önmentők**

Gyártja:

**Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár Rt.**

G Á Z V É D E L M I O S Z T Á L Y A  
Budapest, V, Mérleg-utca 3 — Telefon 183-820

**Gázálarok**, mindennemű gázok ellen védő szűrőbetétek

**Gázvédőruhák hólyaghúzó-gázok ellen**

O x y g é n e s b e l é g z ő k é s z ű l é k e k

**„Schröter“-féle gázkémlő készülékek**

Ó v ó h e l y - l é g t i s z t í t ó k

**Klór-mész-szóró targoncák**

Fertőtlenítő készülékek gázálarokhoz, oxygénes önmentőkhöz

**Gáz- és szilánkbiztos óvóhely-ajtók és vészkijáratok**



# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

POLGÁRI LÉG- ÉS GAZOLTALOM

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden hó 1-én

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség 23.297. számú csekk számlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden posta-hivatalban kapható

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV, BÁSTYA-UTCA 13

Telefon: \*184-975, 184-976

Előfizetési ára egész évre 12 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkekkel, ha közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. belügyminiszter úr 126.278—1938. B. M. sz. rendeletével („Belügyi Közlöny” 1939. évi 5. sz.) a vármegyék, városok és községek számára

≡ TŰZOLTÓTESTÜLETEK A LAPOT TAGDIJ FEJÉBEN KAPJÁK ≡

## Jugoszláviai tűzoltókongresszus

Irta vitéz Roncsik Jenő dr

A király, Tomislav főherceg, a Jugoszláviai Tűzoltó-Szövetség védnöke képviselőjének, valamint Cvetkovics Dragisa miniszterelnök, Krek Miha dr, Cejovics Gyuro, Masztrovics Ante, Branko Miljus, Snoj Franc miniszterek, Natlacsen Marko dr bán személyes jelenlétében s minden számottevő polgári és katonai hatóságok részvételével zajlott le augusztus hó 13-tól 16. napjáig a Jugoszláviai Tűzoltó-Szövetség kongresszusa Ljubljánában (Laibach), amelyen az angol, olasz, német tűzoltó képviselőin kívül részt vettek a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség képviselői is.

Beszámolót kell adnom e kongresszusról, hogy lássák ne csak a magyar tűzoltóságok, hanem a magyar hatóságok is azt, miképpen fogják fel Jugoszláviában a tűzoltóság fontos feladatát és miképpen becsülik meg azt a testületet, miután nálunk, Magyarországon, a tűzoltóságok hangyaszorgalmú munkája még mindig nincsen mindenütt olyan mértékben elismerve, mint amilyen elismerést a fontos légoltalmi és tűzoltói érdek az ország egész lakosságát tekintve, megérdemelne.

E kongresszusnak nemcsak tűzoltói és közigazgatási tanulmányi eredményei voltak, hanem közelebb hozták egymáshoz a szomszédos országokat a tűzoltóságaik által. A kongresszusról elmondottak alapján mindenki levonhatja a következtetést és az összehasonlítást a magyar és jugoszláv tűzoltóviszonyok között.

A jugoszláv tűzoltótörvény hamarabb kimondotta a tűzbiztosító társaságok megadóztatását, azonban itt sem sikerült elérni a 10 százalékos hozzájárulást, de viszont nem 1 százalékos a hozzájárulás, mint minálunk. A biztosító társaságok, úgy látszik, hatalmas összeköttetésekkel rendelkeznek, de mégsem olyan hatalmas összeköttetéssel, mint Magyarországon.

A vasúti állomáson a külföldi tűzoltó-szövetségek kiküldötteit zenekar és tűzoltódíszszázad fogadta. A század parancsnoka leadta a létszámjelentést és a külföldi tűzoltókiküldöttek megszemléltek a kivonult díszszázadot. Megérkezésünk után azonnal tisztelgő látogatást tettünk Snoj Franc miniszternél, a Jugoszláviai Országos Tűzoltó-Szövetség elnökénél, aki örömet fejezte ki, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiküldöttei szintén részt vesznek a kongresszuson és ezt a maguk részére megtisztelésnek és a Jugoszláviai Tűzoltó-Szövetség megbecsülésének veszik. Melegen érdeklődött a magyar tűzrendészeti viszonyok iránt. A kihallgatás után sétát tettünk a városban, amely a kongresszus örömeire zászlódíszbe öltözött.

Az utcán menve több ízben tapasztaltuk, hogy a jugoszláv tűzoltótisztek az elvéve kinyitott zubbonyal menő tűzoltókat megszólítják és a zubbony gallérját azonnal begomboltatják. Ezt megkövetelte és megköveteli a rend és a fegyelmezettség. Az a néhány tűzoltó, akit a sokezer közül ilyen kigombolt gallér miatt megszólítottak, a felszólítás teljesítésének azonnal eleget tett.

Augusztus 13-án reggel 9 órakor a Flórián-templomban hallgattunk csendes misét, 10 órára pedig autókön a várostól meglehetősen távol levő gyönyörű köztemetőbe mentünk, hogy áldozzunk az elhalt jugoszláv tűzoltók emlékeinek és koszorúkat elhelyezzük. Az egyes országok kiküldötteinek koszorúját előkelő tűzoltófunkcionáriusok vitték a temető kapujától a Krisztus-szoborig, ahol átadták a kiküldötteknek s azokat a kiküldöttek helyezték el a szobor talapzatára. Előbb az angol, majd az olasz és német koszorúk nyertek elhelyezést, majd átvettem a Magyarországról magunkkal vitt aranyozott babérkoszorút Arnantovics Dragomir dr közlekedésügyi miniszteri osztály-



főnöktől és Lócz Ákos Pál dr pancsovai ügyvédől, a Belgrád—Pancsova—Zimony egyesített székesfőváros tűzoltóságainak képviselőitől s elhelyeztem a tengelyhatalmak koszorúja közé. Koszorúnk úgy nézett ki, mintha a tengelyhatalmakat igyekezett volna összetartani. A koszorúk elhelyezése után felkerestük Barle Ferenc és Turk József sírjait, akik a szlovéniai tűzoltóságok megalapítói voltak. Erdemeiket egy-egy jugoszláv tűzoltótiszt ismertette, majd emléküknél néma tisztelgessel hódoltunk.

Délelőtt 11 órakor volt a tűzoltó kiállítás megnyitása, ahol Snoj miniszter fogadta a kiküldötteket. Amikor a szomszéd templomtorny órája a 11-et ütötte, perenyi pontossággal abban a pillanatban szállott ki autójából Csejovics György testnevelési miniszter, akinek tárcájához tartoznak a tűzoltósági ügyek is. Megjelent a kiállítás megnyitására a hadügyi miniszter és a többi minisztériumok egy-egy képviselője, de eljött Tomisláv főherceg képviselője is. A külföldi kiküldötteket a megérkezett jugoszláv előkelőségeknek bemutatták. A kiállítást Snoj miniszter nyitotta meg s üdvözölte a külföldi kiküldötteket. Beszédét a jugoszláv rádió is közvetítette. A kiállítás érdekességei közül fel kell említenem a jugoszláv állam 6—8 méter nagyságú és szélességű, fából készült térképeit, ahol az egyes bányák tűzoltói szervezetéről, a tűzoltótestületek, tüzesetek és szerek számáról nyertünk tájékozódást. Megállapíthattuk, hogy a tűzoltói szervezet Jugoszláviának azokon a részein van legjobban kiépítve, amelyek a hajdani Ausztriához és Nagymagyarországhoz tartoztak. Továbbmenve egy falu kicsinyített házait láthattuk felépítve körülbelül 6—8 m<sup>2</sup> területen, középen a templommal, felette fémanyagból készült felhővel. E modell érdekesen mutatta be tényleges elektromos szikrával, hogy miképpen csap le a villám a felhőkből a templom tornyába, vagy valamelyik házba. Ezzel azt akarták bizonyítani és be is bizonyították, hogy amelyik ház villámhárítóval el van látva és a villámhárító jó állapotban van, az a ház a villámcsapástól károkat nem szenved.

Természetes nagyságú modellekkel mutatták be: miképpen okoz a villamos ágyomelegítő tüzet, miképpen jön létre a széna öngyúlése, milyenek a rossz kéménytisztító ajtók és kémények, milyen rövidzárlati esetek okozhatnak a villamosvezetékek, motorok, gépek szerelésénél tüzet. A teremben képek voltak a villamos balesetekről, taktikai rajzok, amelyek a tűzoltók oktatásánál igen hatásosak és eredményesek voltak. Bemutatták a jugoszláviai tűzoltószergyárosok is a motorfecskendő, tömlő és egyéb tűzoltószergyártmányait, valamint mindazokat a felszereléseket, amelyek a polgári lakosság légoltalmi védekezéséhez szükségesek.

Délután a stadionban a tűzoltók és a testnevelési növendékek versenyei voltak, amelyek azonban nemcsak tűzoltói téren mozogtak, hanem a sportnak azokban az ágaiban is, amelyek a tűzoltók testi ellenálló képességét vannak hivatva erősíteni.

Augusztus hó 14-én az Unió mozgó termében volt a Jugoszláv Tűzoltó-Szövetség díszközgyűlése, amelyen megjelentek a miniszterek és megjelent Tomisláv főherceg, a tűzoltó-szövetség védnökének képviselője is. A lefolyt díszközgyűlést a jugoszláv rádió hang-

lemezre vette fel és ugyanaz nap déli 12 órakor közvetítette.

Snoj miniszter, szövetségi elnök tartotta meg nagyhatású beszédét, rámutatott a tűzoltóságok fontosságára s rámutatott arra, hogy ezt a fontosságot a jugoszláv kormány felismerte és a tűzoltóságok munkáját mindenkor és minden körülmények között támogatni és támogattatni fogja. Egyenként üdvözölte az idegen államok kiküldötteit. Az üdvözlő szavak után felhangzott az illető országok nemzeti himnusa és az idegen államok kiküldöttei mondtak saját nyelvükön beszédet, amelyet a jelenlévőknek tolmácsoltak.

Amikor Snoj miniszter a magyar kiküldötteket üdvözölte, a katonazenekar a magyar himnuszt játszotta. A himnusz elhangzása után a rádió elé léptem s meghajlással, valamint szavakkal üdvözöltem a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség nevében Tomisláv főherceg képviselőjét, ami a jelenlévő miniszterek és hivatalos kiküldötteknél igen jó érzést váltott ki. Majd rámutattam arra, hogy nekünk — a béke katonáinak —, akármilyen nemzethez tartozunk is, egy közös ellenség, a tűz ellen kell küzdenünk és hogy ez ellen az ellenség ellen eredményesen tudjunk harcolni, össze kell fognunk s ami összetart bennünket, az a „tűzoltó szív“. Átadtam 200.000 magyar tűzoltó üdvözlését. Beszédemet dr. Maties Milán, a dráva bányászati tűzoltó-szövetség elnöke kitűnően tolmácsolta s utána a jelenlévő tűzoltók tapsa nem akart megszűnni. A gyűlés után Jugoszláviának újszólván minden részéből jöttem hozzám gratulálni, kiemelve, hogy a külföldi kiküldöttek beszédei közül a magyar kiküldött beszéde férközött legközelebb a jugoszláv tűzoltók szívéhez.

A tűzoltószövetségi díszközgyűlés után következett a szövetség folyó ügyeinek tárgyalása.

Mint érdekességet kell megemlítenem, hogy nemcsak a bácskai és bánáti magyar tűzoltók, hanem más nemzetiségű tűzoltók is tisztelettel mutattak vitézi jelvényemre és sokszor hallottam említeni a tűzoltóktól a „vitéz“ szót. Ebből azt láttam, hogy a vitézi rendet Jugoszláviában is tisztelik, becsülik és értékelik.

Gondolom, hogy amikor délelőtt 12 órakor a jugoszláv rádió a díszközgyűlés lefolyását közvetítette, a magyar himnusz és a magyar szavak hallatására sok bánáti és bácskai magyarnak elszorult a szíve.

Ebédre Ljubljana város hívott meg bennünket és a fehér asztal melletti érintkezés még közelebb hozta az egyes országok kiküldötteit egymáshoz és a jugoszláv tűzoltó bajtársakhoz. Felköszöntő hangzott el a királyra, Tomisláv főhercegre, polgármesterre és a jugoszláv tűzoltó előkelőségekre.

Délután a Jugoszláv Tűzoltó-Szövetség elnöki tanácsa tartott ülést, ahova a külföldieket küldöttség hívta meg, itt adták át a kiküldötteknek a jugoszláv II. és III. osztályú tűzoltó érdemkeresztet és pediglen a németeknek kettőt, olaszoknak kettőt, angoloknak egyet, a két magyar kiküldöttnek négyet. Kitüntetést kaptak Hirling Gyula, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöke, vitéz Kiss Lajos dr Budapest tűzoltófőparancsnoka, vitéz Roncsik Jenő dr debreceni tűzoltófőparancsnok és Andréka Bertalan szövetségi tisztviselő.

Az angol tűzoltó-szövetség kiküldötte egyik német, egyik olasz kiküldöttnek és nekem az angol tűzoltó érdemkeresztet nyújtotta át a nemzetközi tűzoltó munka eredményének elismeréséül.

Este a stadionban tüzijáték volt, amelyen mintegy 15.000 néző vett részt, betöltve az egész stadiont. A külföldi delegációk díszhelyet kaptak. Érdekes volt, amikor bemutatták Tomisláv főherceget, Szent Flóriánt égő rakétákból kirakva. Ugyancsak égő rakétából kirakott két tűzoltó nyomott egy égő rakétából készített mozdonyfecskendőt, a tűzoltók kezeit és a mozdonyfecskendő nyomókarját gépi szerkezet mozgatta.

Augusztus 15-én reggel 8 órakor kezdődött volna a jugoszláv tűzoltóságok díszfelvonulása, amelyen résztvett volna a király is és résztvettek volna a külföldi kiküldöttek is. Egész éjjel hatalmas záporosó esett, reggel 8 órakor még patakokban ömlött a víz, de lassan kezdett kitisztulni. Eszembe jutott Serédi Jusztinián hercegprímás mondása, amikor a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tisztelgett nála; tisztelgés előtt az eső esett, tisztelgés után kiderült az ég s a versenyt megtartották s akkor mondotta ő „ügyilátszik az Isten a tűzoltókat különös szeretetébe vette”. Ljubljánában is délelőtt 10 órára kiderült az ég s a kiküldöttek részére emelt pódiumon elfoglaltuk helyünket. A király azonban nem jött el, de megjelent a miniszterelnök a már említett 5 miniszterrel. Megjelent a király képviselőjében Dodics Milutin tábornok s megkezdődött a jugoszláv tűzoltóságok felvonulása.

Soha ilyen lélekbe markoló, impozánsan szép, fegyelmezett tűzoltó felvonulást még nem láttam. Előre bocsátom, hogy a Pintér Ilia országos tűzrendészeti felügyelőhöz beadott jelentés szerint a felvonulásban 12.430 tűzoltó vett részt.

Minden tűzoltón kifogástalan tiszta és teljesen egyforma egyenruha volt, ami nagyban hozzájárult a felvonulás hatásának növeléséhez. Láttuk azt, hogy a tűzoltóságok vezetőinek mellét nemcsak tűzoltói kitüntetések díszítik, hanem királyi kitüntetések is s e kitüntetésekkel is beigazolták azt, hogy Jugoszláviában mennyire értékelik a tűzoltói munkát és nem az a felfogás uralkodik, mint nálunk, hogy a tűzoltó, amikor ember életet ment meg, amikor saját élete kockázatásával segíti meg embertársait, amikor évtizedeken keresztül emberfeletti munkát végez a tűzrendészet fejlesztése érdekében: csak kötelességét teljesítette; a kötelesség pontos teljesítéséért pedig kitüntetés nem jár.

A több mint 12.000 egyenruhás tűzoltó felvonulását látva önkéntelenül is az jutott eszünkbe, hogy Jugoszláviában valószínűleg nincsenek miniszterközi bizottságok, amelyek a községek költségvetéséből a tűzoltók egyenruhájára felvett összegeket törlik. Megkérdeztük Jugoszlávia tűzoltó előkelőségeitől: hogy tudják kivinni azt, hogy minden tűzoltót ellátanak egyenruhával, a felelet ez volt rá: nem kívánhatjuk, hogy a köz érdekében kifejtett munkásságért a tűzoltó saját ruháját tegye tönkre. Igazuk volt.

A felvonulásban a jugoszláv bándságok tűzoltói a bándságok szerint vettek részt, számban természetesen a szlovén tűzoltók vezettek, mert nekik kellett a legkevesebb utat megtenni Ljubljánába.

Elöl autón egy 5—6 méter magas Flórián-szobrot vittek, amely mellett tíz fáklyás tűzoltó állott őrt. A menet élén két zenekar haladt, utánuk jött Pintér Ilia országos tűzrendészeti felügyelő egyenruhában, hátamegett két segédtszjtje, majd a Belgrád-Zimony-Pancsova főváros mintegy 100 főnyi tűzoltó csapata.

A csapatok élén vitték bándságonként a tűzoltótestületek selyem zászlójaikat, összesen néhány száz zászlót, elosztva a menetben. Minden bándságból tűzoltózenekarokkal jöttek fel, legtöbben természetesen Száva bándságból. Jugoszláviában igen nagy gondot fordítanak a tűzoltózenekarokra is, mert hiszen a zene, az ének a tűzoltókat csak összefogja és a bajtársi érzést csak növeli.

A bácskai tűzoltók sapkáján búzakalász volt és mindegyik tűzoltótestület zászlaján búzakalász koszorú. A Bácskából mintegy 880 főnyi tűzoltó vett részt a felvonulásban.

A tűzoltócsapatok menetét az egyes bándságok népviseletébe öltözött férfiak, nők, gyermekek csoportja



A küldöttségek koszorúátadása

tarkította, legjobban néztek ki a volt montenegrói tűzoltók arannyal hímzett mellényükkal, amelyek mindegyike magyar pénzben kifejezve több mint 1200—1500 pengős értéket képvisel. Övükben ott volt az elmaradhatatlan revolver.

Feltűnt és általános tetszést aratott a Vardar bándsági török nők nemzeti viseletű felvonulása, majd az 50 kéményseprőből álló csapat. Az egyes vidékek nemzeti viseletének bemutatása igen nagy hatást váltott ki a nézőkben. Beiktatták a menetbe a testnevelési növendékek felvonulását is, fiúk, lányok, vöröskeresztes ápolónők vonultak fel egyenruhában, mintegy 1200—1300-an.

A Ljubljánai tűzoltók felvonulása is érdekes volt, elől a 200 éves gólyanyakú fecskendőt húzták, utána egy körülbelül 100 éves fecskendőt, majd jöttek kézfogatú létrák, kézfecskendők, mozdonyfecskendők, kézfecskendők, amelyek kézzel is hajthatók és motor is hajtja őket s végül a laibachi tűzoltóság 12 autószerere. Az autószererek számát tekintve csak annyit jegyez meg, hogy a városnak 80.000 lakosa van.

A felvonult csapatok parancsnokai tisztelegtek a király képviselője, a miniszterek és a külföldi kiküldöttek előtt és díszmenetben vonultak fel. A felvonulás másfél óráig tartott. Utána az összes felvonultak részvételével a dóm-téren csendes mise volt, majd a Dráva bánsági tűzoltó szövetség adott díszebédet, ahol a király, Tomisláv főherceg képviselője, valamint a felsorolt miniszterek is megjelentek. A külföldi kiküldöttek saját anyanyelvükön mondtak köszönetet a felejthetetlen fogadtatásért, a bajtársi szeretetért és a nemcsak kimutatott, hanem érzett tiszteletért is, amelyben részesültek. A beszédeket tolmács hozta az illető nyelven nem beszélő résztvevők tudomására.

Ebéd után a stadionban ünnepély volt, itt körülbelül 20.000 néző vett részt. Az ünnepély nemcsak tűzoltói, hanem testnevelési vonatkozású is volt, változatos és élvezetes számai nagyban hozzájárultak a tűzoltói eszme propagálásához. Ilyen ünnepélyt nálunk is lehetne akármelyik stadionban vagy sporttéren rendezni.

Előbb kb. 1500 tűzoltó szabadgyakorlatokat mutatott be, majd a tűzoltó- és sportverseny eredményét hirdették ki és adták át a díjakat, utána a testnevelési növendékek (nálunk levették) mintegy 750-en mutatottak be szabadgyakorlatokat, amely gyakorlatok szépek, fegyelmek voltak.

A dunabánsági kiküldöttek és pedig a törökbecsei, apatini és nagybecskereki tűzoltóságok Szabó Sándor dunabánsági felügyelő vezetésével mellett tömlőszerelést és fecskendőszerelési gyakorlatokat mutattak be. Tulajdonképpen a mi 1914-es szabályzatunkon változtattak bizonyos részeket, a szerelés főbb vonásokban azonban e szabályzat alapján történik. A fősúlyt a munkának egyszerre való és hibátlan végzésére fektették, hogy az iskolászerelésnél minden a legkifogástalanabbul menjen. Mint érdekességet említem meg, hogy a tömlő- és sugárcsőszerelésnél a csővezető a szerelők szám hátra mögött áll, a szerelők szám felvéve a sugárcsővet, hátraadja a csővezetőnek, majd amikor a tömlőt kigurította, a tömlő apacsavarát szintén átadja a csővezetőnek s a csővezető csak akkor csavarja fel a sugárcsővet, amikor a tömlő végére már kikergetett, utána térdel, vagy fekvő állást foglal el, aszerint, amint a tényleges taktikai helyzet megköveteli.

A fecskendő gyorszerelésnél kifogástalan, gyors mozgást és szerelést láttunk, ugyanezt láttuk a horoglétra- és gázárcsőszerelésnél. Egyik tűzoltócsapat csákánnyal mutatott be szabadgyakorlatot s hogy a tűzoltók e szabadgyakorlatába ezt is beillesztették, ennek a célja az, hogy a kellő gyakorlatuk a tűzestechnél a csákánnyal való bontásban meglegyen.

Óriási tapsot váltott ki az a bemutató, melyet 90 tűzoltó és 180 vöröskeresztes nő végzett szabadgyakorlat kapcsán. Egyik sor ápolónő a mesterséges

légzést végezte földön fekvő tűzoltókon, a másik két sor pedig kar- és mellkötözési, első segélynyújtási gyakorlatot, a mesterséges légzés, valamint a kötözések elvégzése után oszlopban vonultak fel. A gyakorlatok végét ünnepélyes felvonulás zárta be, ahol elől vitték a délelőtti felvonulásban résztvevő többszáz zászlót, utána két ellentétes irányban mintegy 3000 tűzoltó vonult fel és foglalt helyet a stadionban, többen azért nem, mert a porondon nem fértek el.

A ljubljana-i tűzoltóság 12 autószerével egyszerre mutatta be szerelési gyakorlatát, a 24 sugár iránya a stadion közepén felállított 30 méteres acélvázás tolétra volt, tetején a csővezető a létra körülforogatása közben adott haboltó sugarat.

A program változatos és tanulságos volt és az egyes számok között nem volt szünet, pontosan egymásután peregtek le, ami a rendezés nagyszerűségére vall.

Augusztus 16-án a tűzoltóünnepségek egy gyönyörű kirándulással fejeződtek be. A külföldi államok képviselőit, valamint az egyes bánságok kiküldötteit a Jugoszláviai Országos Tűzoltó-Szövetség kirándulásra hívta meg, megtekintették Bledet (Veldro), utána Bohinjzkót, majd felmentünk a Száva forrásához, eredetéhez, ahol e meredek sziklafalból mintegy százméteres magasról hatalmas vízszugárban ömlik le a víz s dübörög végig a vízesés a sziklákon. A kirándulás végeztével Pogacsnik Bogdán, Szlovén bánsági szövetségi alelnök podnarti vendéglátó házában vetünk búcsút a jugoszláviai tűzoltóbajtársaktól, majd visszatérva autóval az Unio-szállóba, Snoj miniszter a szálló halljában búcsúzott el a külföldi kiküldöttektől.

Az egész kongresszus alatt a legnagyobb előzenyiséget, udvariasságot, bajtársiasságot és bajtársi szeretetet tapasztaltunk a jugoszláv bajtársak részéről, akik igyekeztek az ott tartózkodásunk idejét minél tanulságosabbá, kellemesebbé és feledhetetlenné tenni. Hálás köszönetünket fejezzük ki elsősorban Snoj Ferenc miniszternek, továbbá Pintár Ilija országos tűzrendészeti felügyelőnek, dr Kodre Anton dunabánsági szövetségi elnöknek, Markovits Steván országos szövetségi alelnöknek, Pogacsnik Bogdán drávabánsági szövetségi alelnöknek, Kramberger Franjo marburgi tűzoltóparancsnoknak, Sell Jarosláv országos tűzoltószövetségi főtítkárnak, Szabó Sándor dunabánsági tűzrendészeti felügyelőnek, dr Matics Milán dunabánsági szövetségi elnöknek, Dolanszki Marián szövetségi igazgatósági tagnak és mindazoknak a névszerinti fel nem sorolt bajtársaknak, akik ezeken a szép napokon mindent megtettek érdeklünkben és akiknek szakavatott rendezői keze tette lehetővé azt, hogy ezek az ünnepségek olyan kifogástalanul és szépen zajlottak le.

## PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET

Alapítatott: 1839

Alaptőke: 20.000.000 P

Budapest, IV, Deák Ferenc-utca 5

Magyarország legrégebb és legnagyobb takarékpénztára

1 2 f i ó k B u d a p e s t e n

Sürgőny cím: Tresor

Tartalékok: 11,900.000 P

# Szabványosítás és tűzrendészet

Irta vitéz Kiss Lajos dr székesfővárosi tűzoltóőparancsnok

A szabad gazdálkodási rendszer mellett a termelés és az értékesítés hullámszerűen változik; egyszer áruhiány, másszor árutorlódás áll be. Ez a jelenség különösen a háború után mutatkozott, amikor a nemzetközi piacok egyensúlyi helyzetében változás következett be és egyes ágak termelésüket ismét a békeszükségre állították át. Hogy a gazdaságosság elve fenntartassék, szükségessé vált a termelést, a termékek tárolását, értékesítését szabályozni, célszerűsíteni, racionalizálni. A célszerűsítés (racionalizálás) nagyjelentőségű gazdaságpolitikai mozgalmak nemcsak az ipari termelésre, annak minden ütemére, hanem a kereskedelemre, a bank- és pénzügyre, a közlekedésre, a mezőgazdaságra, az állami és községi igazgatásra egyformán kiterjed. Célja elsősorban a veszteségforrások felismerése, azok kiküszöbölése s ezáltal a termelés folytonossá és eredményessé tétele.

Bizonyos mértékben a célszerűsítés (racionalizálás) megnyilvánulásának tekinthető a szabványosítás is.

A szabványvezérfonal, amelyet mindazok a törvények, rendeletek, gyártási és szállítási előírások, tőzsdei szokványok (usanceok) és szokásjogok határoznak meg, amelyek az eladó és vevő, a gyártó és közvetítő, az előállító és fogyasztó között érvényesek. A szabványok részint szabad gyakorlat útján, részint pedig a hatóság közbejöttével keletkeztek a termelés, a forgalombahozatal, az értékesítés, a felhasználás szabályozására. A szabvány nemcsak a termelő, a gyáros, hanem a közvetítő és a fogyasztó, ennél fogva mindenki érdekében készül.

Mai értelmében és elnevezésében a szabvány nem régi keletű, de eredete mélyen az ókorba nyúlik vissza. A különböző mértékegységek is szabványok, normák, amelyek már az ókorban zsinórmértékül szolgáltak az összehasonlításnál, az értékelésnél, az osztásnál, számlálásnál stb. A természet tanította meg erre az embert, hiszen maga is bizonyos hasonlóságokat, szabványos egyformaságokat mutat. Az emberek pl. bizonyos nagysághatárok között nőnek meg, szabványos alakjuk van, végtagjaik közel egyformák s aki ettől a szabványtól eltér, az nyomorék.

A szabvány megállapíthatja valamilyen árucikk alakját és nagyságát, anyagát és minőségét. Meghatározhat egyes eljárásokat, előírhat vizsgálati módszereket, megszabhat szállítási és átvételi feltételeket. Alakja és terjedelme a legkülönbözőbb anyagokra igen különféle. Nem az ideálisan tökéletes munkát, hanem csak egyes méreteket, egyes fajtaikat, egyes minőségeket határoz meg; azokat, amelyek mind a gyárosok, mind a kereskedők, mind az átvevők szempontjából fontosak.

A szabvány rendszeres összefoglalásban mindazt foglalja magába, ami az áru forgalmát szabályozza s ami a termelő, a kereskedő és vevő megállapodása útján jön létre. Nem készül iparjavító céllal, sem pedig kimondottan a termelés olcsóbbá tétele végett, ellenben megvédi a meglevő ipart a túlzó, vagy éppen a tiszt-

tességtelen versennyel szemben azáltal, hogy a cikk minőségét, alakját, nagyságát, végeredményben az értékét is bizonyos tőrészel meghatározza. Függetleníti a cikket bizonyos mértékig a megrendelő ízlésétől. Ez különösen tudatlan és rossz ítéletképeségű megrendelővel szemben kívánatos. A cikk egyéni felhasználása, a szükséglet minősége és a helyi viszonyok ugyan sokszor indokoltá tennék azt, hogy a cikk a különleges követelményeknek is megfelelően készíttessék el, a nagyvonalú meghatározás és az átfogó érdek miatt azonban a fogyasztónak erről sokszor le kell mondania.

Ipari termékek szabványosításánál óvatosan kell eljárni. Olyan cikkek szabványát, amelyek állandó fejlődésnek, tökéletesítésnek vannak alávetve, rugalmassá és alkalmazkodóvá kell tenni, amely lehetőségeket semmiesetre sem szabad a szabvány útján megátolni.

A szabvány nemcsak a termelés és fogyasztás szabályozására alkalmas, hanem a használhatóság megkönnyítésére és fokozására is. Az egyforma nagyság, egyforma elrendezés, egyforma alkatrészek és azok ugyanolyan módon, ugyanazon a helyen és számban való elhelyezése ennek a szempontnak az érvényesülését mozdítják elő.

A nemzetközi ipari és kereskedelmi érintkezés is szükségessé tett bizonyos kérdésekben köcsönös megállapodásokat, nemzetközi egyezményeket s ezeket a nemzetközi szabványok foglalják magukba.

Az ipar a nagy versenynek, gyakori változásnak ki nem tett termékek gyártásánál független a konjunktúra változásaitól, így egyenletes menetű gyártásba foghat, szükség esetén nyugodtan raktározhat is és nem kell tartania attól, hogy a cikkeit később nem tudja értékesíteni.

A kereskedőnek vagy átvevőnek is kedvez a szabvány, mert áruja szakértő helyről körvonalazott módon készült, maga is tudja milyen feltételeknek kell megfelelnie és áruja nincsen kitéve a gyors elavulásnak, értéktelenedésnek.

Nem kisebb mértékben hasznos a szabvány a vevőnek, a fogyasztónak sem. Az egyén rendszeresen szakértelem nélkül rendel vagy vásárol. A márkázott áru, vagy szabványos cikk egyrészt már magán viseli az előállító szavatosságát, másrészt a szabvány körülírja azokat a feltételeket, amelyeknek az árunak,

Szállítunk

**MÁVAG** gyártmányú  
**LÉGOLTALMI- ÉS TŰZOLTÓ-  
ACÉLSISAKOKAT**

a 88.025. eln. lgv. — 1939. H. M. rendelet  
előírásainak megfelelő kivitelben

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VASGYÁRAK  
KERESKEDELMI KÉPVISELETE R. T.

Budapest, VIII, Múzeum-körút 18. :: Telefon: 133-394

cikknek meg kell felelnie, sőt szükség esetén meg szabja az átvételt, a vizsgálat módozatait és feltételeit is. A védjegyzést — fontosságánál fogva — elő kell mozdítani.

Ipari cikkeknel, gépeknél nemcsak a beszerzést, átvételt, de a használatot is kényelmesebbé és biztonságosabbá teszi a szabvány, mert szakértők által szabatosan megállapított használati és kezelési utasításról is gondoskodik.

A nyugati államok közül ezzel a kérdéssel legtöbbet Németország foglalkozik. Neki van a legtöbb tűzoltóvonatkozású szabványa. Oroszország már régen felismerte a szabványosítás fontosságát és sok évtized óta a legtöbb szabványt gyűjtötte és gyűjti ma is, kezdve a nagy gépi berendezésektől a legapróbb napi szükségleti cikkekig.

Hazánkban a szabványok kihirdetésére megfelelő előkészítés után a m. kir. iparügyi miniszter által alakított magyar szabványügyi intézet jogosult. A magyar országos szabványok megjelölése: MOSz.....

A magyar tűzrendészet felelős intézői régen tudatában vannak a szabványok fontosságának nemcsak az együttműködés szükségessége, hanem a tűzoltófelszerelési tárgyak szabatos és egységes volta miatt is. A kölcsönös segítségnyújtás, amire mindig számítani kell, nemcsak községek, városok, de a jövőben még szövetséges államok között is, a felszerelések, fecskendők együttműködése, összekapcsolása útján csak úgy lehetséges, ha ezek bizonyos mértékben megegyezők. Így keletkezett az első szabvány: a nyomótömlő keresztmetszetének és ezek kapcsolására alkalmas országos egységes csavarpár méreteinek a megállapítása.

A spanyol polgárháborúban nagy árat fizettek azért, hogy minden tartománynak más-más méretű tűzoltófelszerelése volt és csaknem 50 különféle keresztmetszetű nyomótömlő volt használatban. Az ebből keletkezett nagy katasztrófák miatt szervezik át korszerűen a spanyol tűzoltóságokat.

Talán egy foglalkozási ágánál sincs az meg, ami a tűzoltásnál, s ez az, hogy mindenki úgy gondolja, ért hozzá. Ez arra vezetett, hogy kezdetben mindenki a maga felfogása és megítélése szerint szerezte be, illetőleg készítette oltóeszközeit is. A tűzoltószergyárak különféle nagyságban, méretben, alakban, felszereléssel és anyagból készítették kézfecskendőiket s a kezelés, a felszerelés minősége, mennyisége, elhelyezése stb. mindegyiknél más és más volt. Ennek a fonák helyzetnek tarthatatlanságát és a kérdés megoldásának fontosságát már mindenki érezte, amikor a m. kir. belügyminiszter 1902-ben kiadott 83.860. számú rendeletében megszabta azokat a követelményeket, amelyek az „Egységes fecskendő” jellemzői.

Ennél a megkövetelt hengerméreteken kívül nem annyira a szerkezetek egyformaságában és az alkatrészek azonos méreteiben kell az egységes vonásokat keresni, hanem inkább abban a törekvésében, hogy szerkezeti elrendezésük legyen egyöntetű és felszerelésük az igényeket kielégítse.

A 180.000—1936. B. M. sz. ugyancsak normát állít fel a kézfecskendőre s az előbb említett egységes vonásokon kívül megállapítja a minimális hengerméretet, vízszállítást, sugártávot és a szelepszervezet könnyű és gyors hozzáférhetőségét. A fecskendő át-

vételét a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség az általa meghatározott módon fecskendő-próbalap kitöltésével kapcsolatban ajánlja. Tehát ezzel is egységes, szabványos eljárást sürget.

Újabban egyre jobban terjednek a motoros fecskendők többféle, mégpedig hordozható, targoncára helyezett és gépjárműbe beépített kivitelben. Ha azt tekintjük, hogy a különféle alkalmazási körben, kis, nagy közületnél, mezőgazdasági, ipari telepeken ezek kezelését és használatát, valamint karbantartását mindenkinek könnyen el kell sajátítania s hogy ezek együttműködésére mindig szükség lehet, rögtön feltűnik a szabványosítás sürgős szükségessége.

A szabványosító eljárás a tűzoltóeszközök terén egy esztendő óta van folyamatban. Annak ellenére, hogy a magyar szabványügyi intézetnek igen csekély létszámú személyzetével oly sokféle kell működnie és tekintve azt, hogy jó szabványok csak jó szakemberek gondos megfontolása és részletes megvitatása nyomán keletkezhetnek, azt hiszem e téren máris eredményesnek mondható működésünk. A hordozható kismotorfecskendőket előkészítő bizottságban letárgyaltuk úgy, hogy e téren az őszi hónapokban elfogadott szabványtervezet az egyévi felszólamlási idő leteltével pedig szabvány lehet.

A javaslat kétnagyságú kismotorfecskendőre terjed ki: a 400 és a 800 percliter teljesítményűre, 80 m összemelő magasság mellett. Foglalkozik a szivattyú-, a motorteljesítmény és gyártási viszonyaival, a légtelenítéssel, a hűtéssel, a megállapított bizonyos méreteket, főleg a csatlakozások terén, előírja a szükséges felszerelési tárgyakat, megszabja a szállítás és átvétel részleteit és a szavatossági feltételeket.

Nehéz volt annak megállapítása, hogy hova, milyen teljesítményű fecskendő ajánlatos. Olyan helyeken ugyanis, ahol a beszerzés a közületnek nem jelent elviselhetetlen költséget és ahol különösen az oltáshoz bőséges vízforrás rendelkezésre áll, már légtalmi szempontból is mindenesetre meg kell adni a lehetőséget, hogyha nagyobb, vagy nagyobb számú tárgy ég, az oltást egyszerre nagyobb, vagy nagyobb számú sugárral végezhessek, avagy szükség esetén a fecskendő nagyobb távolságra mint kiadós teljesítményű vízszállító (hydrophor) eszköz is felhasználható legyen. Ha pedig egyes tüzeseteknél mégis a vízforrás túlgyors kimerülésével kell számolni és a csekély vízkészlet bizonyos körülmények miatt nem volna a gyors bevetés útján — ami egyébként taktikailag helyes eljárás — gazdaságosan felhasználható, még mindig megmarad a lehetőség a vízszolgáltatás időtartamának növelésére, a nyomás és a kiömlőnyílás csökkentése útján. Ezek alapján a nagyobb beszerzési költség, a nagyobb súly dacára is a nagyobb (800 percliteres) fecskendő beszerzése látszik előnyösebbnek, elsősorban közületek részére.

Nagy szükség volt a kézioltókészülékek szabványosítására is. A sokféle fajtájú (vízzel, habbal, vegyi folyadékkal, gázzal, porral oltó) és nagyságú készülékek közül, amelyeket a cégek piacra hoztak és a közönségnek ajánlanak, sokszor a szakembernek is gondot okoz a legalkalmasabb kiválasztása. Szükség volt meghatározni hova, milyen készülék alkalmas. Azt is meg kellett állapítani, hogy egyes készülékfaj-

ták legkisebb töltete, illetőleg legkisebb megkövetelt teljesítménye mellokora legyen. A legkisebb szilárd-sági, tartóssági és biztonsági feltételeket, valamint a fagyállóságot ugyancsak meg kellett követelni. A sok-féle szerkezetű eszközöknél egyszerűsége és egy-formaságra és lehetőleg már meglévő szabványos alkotórészek felhasználására kellett törekedni, a fel-függesztésre és kezelésre vonatkozólag pedig olyan megoldást, illetőleg utasítást kellett előírni, amely a tanulatlan közönségnek is könnyen megérthető.

Ez a szabványtervezet is csaknem teljesen le van tárgyalva és az őszi hónapokban már nyilvános-ságra kerülhet.

Előadói előkészítés alatt áll a gépjárműfecskendő szabványtervezete is. Miként a kézi (kocsi-, mozdony-, targonca- és kismotor-) fecskendőknél szükséges volt az egységes típus főbb vonásait megállapítani, úgy itt is legfőbb ideje a szabványos minta kialakít-ása. Meg kell állapítani, hogy mi legyen a szivattyú teljesítménye, szerkezete, a motor teljesítménye, az al-váz teherbírása, a befogadóképesség emberben és fel-szerelésben, a felépítmény alakja, nagysága, kivitele és végül meg kell szabni az összes felszerelési eszkö-zöket, azok mennyiségét és előre megállapított helyét. Ugyancsak tartalmaznia kell a szabványnak a szava-tossági feltételeket és az átvételi eljárás részleteit.

Folyamatban van az előkészítés a fecskendő fel-szerelési tárgyainak szabványosítására is. Ide tartoz-nak a tömlők, kötőelemek, létrák, kötelek, áttétek, osztók, sugárcső, álványcső, balták, emelőrud, csák-lya, csákány, ásó, kapacs, villa; az egyéni felszerelési tárgyak, úgymint sisak, balta, vízmentes kabát stb.

A légoltalom egész sereg felszerelési eszközt tesz szükségessé, amelyek kitermelése és forgalombahozat-ala célszerűbb, ha nem rendeleti úton, hanem a sok érdekre tekintettel, a szabványosítás útján történik.

A szabványügyi intézet az a semleges hely, ahol a sok érdekelt különböző hatóság és magánfél a leg-tárgyalagosabban és a legnagyobb szakszerűséggel vi-tathatja meg a szükséges szabványtervezeteket.

A légoltalmi eszközök leginkább a romboló-, a gyújtóbombák és a gázhatás ellen védő eszközök. A romboló hatás ellen az épületeknél a védekezés az építésekkel kapcsolatban alkalmazható eljárásokra fog kiterjedni. Ezért az épületek tervezésénél és kivi-telezésénél a biztonság fokozására kell törekedni s

ecélből egyfelől az építőanyagokat, másfelől a szer-kezeteket kell szabványosítani. A biztonság legele-mibb követelménye az óvóhely. Új épületben erre ugyanúgy, mint meglévő épületek pincefödémjeinek megerősítésére, a felszerelési és berendezési tár-gyakra, szabványokat, előírásokat célszerű készíteni és alkalmazni.

Gyújtóbombák hatása ellen védekezésül oltó-, bontó- és mászóeszközök a kezdeti beavatkozáshoz minden házban szükségesek. Szabvány útján kellene tehát megállapítani, mennyi és milyenek legyenek ezek az eszközök. A lomtalanított padlástérben a ki-terjedés és a veszély arányában kellene meghatározni a szükséges oltóanyagot (víz, homok) szabványos kézfecskendők (vízipuskák, mankó-, vödör- vagy puttonyfecskendők stb.) számát.

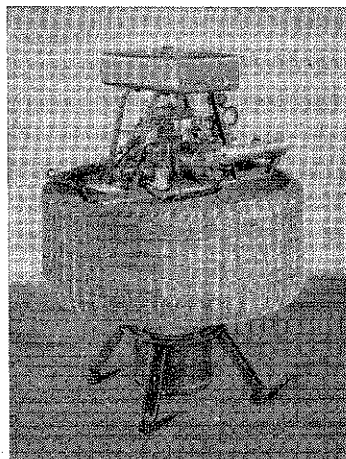
A harci gázok ellen védő egyéni felszerelés, a légzőkészülékek és gázbiztos ruházat, valamint az első segélynyújtáshoz szükséges anyagok és eszkö-zök, mint fontos tömegcikk, szintén legcélszerűbben szabványosítás útján volnának meghatározandók.

A felszerelés terén ugyancsak nem hagyhatók figyelmen kívül a hatósági és magánsegélyosztatok, amelyek részint a tűzoltóság vezetése alatt, részint a tűzoltósággal szorosan együttműködnek. Ezeket szab-ványos szervezetben, szabványos felszereléssel (tar-goncákkal, fecskendőkkel, gázfelderítő, jelző és men-tesítő eszközökkel, valamint műszaki mentőszerekkel) kellene ellátni.

Ezek a tűzrendészeti és légoltalmi szempontból fontos és sürgős szabványosítási feladatok. Meg-oldásukat, illetve a megoldásuknál való közreműkö-dést, mint az ország első tűzoltósága a székesfővá-rosi tűzoltóság tüzte ki céljaul és vállalta kötelességül, mint amely erre, a rendelkezésre álló szakmunkaere-jénél és felkészültségénél fogva a legalkalmasabb.

E helyről is bajtársi szeretettel felkérem a tűz-oltótestületeket, a tűzrendészeti szakértőket és a magyar országos tűzoltótisztképző tanfolyamat vég-zett okleveles tűzoltótisztakat, kapcsolódóan be munkánkba, készítsenek a felsorolt tárgykörben szab-ványtervezeteket, a közzétett szabványtervezeteket pedig gondosan tanulmányozzák át és értékes hozzá-szólásukkal segítsék elő a nemzetvédelmi okokból is sürgőssé vált korszerű tűzrendészeti és légoltalmi vonatkozású szabványok helyes kialakítását.

Megfelel a  
180.000/1938. B. M. sz.  
rendelet előírásának.



## EMAG-Szilvay

-rendszerű,  
szabadal-  
mazott, hordozható, úszóra szerelt ben-  
zinmotoros centrifugal szivattyú-fecskendő.

Nincs szívótömlő	Kútha cserélhető
Nincs légtelenítő berendezés	Vízen úsztatható
Nincs szívóoldali hiba	Tűzcsapra csatlakoztatható
8 méternél nagyobb mély- ségből szállít vizet	Tartályra csatlakoztatható

EMAG: Első Magyar Gazdasági Gépgyár r. t.,  
Budapest, VI, Váci-út 19. Telefon: 298-960.

# Szabályzatok a tűzoltóság számára

Irta vitéz Kiss Lajos dr székesfővárosi tűzoltófőparancsnok

A tűzrendészet fejlesztéséről szóló 1936:X. tc. végrehajtásaként kiadott 180.000—1936. B. M. sz. rendelet 60. § e) pontja a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség köteletségévé teszi, hogy a tűzoltótestületek szakszerű és egységes kiképzésére vonatkozó szabályzatok és utasítások tervezetét készítse el és jóváhagyás végett a minisztériumhoz terjessze fel.

A m. kir. honvédség magas színvonalon álló üttőképességét nemcsak emberanyagának kiválóságával érte el, de részben köszönheti annak is, hogy a csapatok gyakorlatára és eljárására korszerű szabályzatokkal rendelkezik. E téren a magyar tűzoltóság — mely létszám tekintetében a honvédség után az ország második legnagyobb szervezett ereje — nagyon hátra van maradva.

Testületenként különböző a kiképzés, mert még ma is a régi, kettős-rendekre felépített gyakorlati szabályzat van érvényben, amely nem szabályozza a gyakorlati tudnivalók minden részét. Különböző az egyenruha, mert az egyenruha viselését még ma is az önkormányzatok kisebb területi körére és kislétszámú tűzoltóira érvényes külön-külön szabályrendeletek szabályozzák. Az azonos egyenruha pedig nemcsak a nagyközönség felé domborítja ki a tűzoltói együtartozást, de a rangviszonyok egységes szabályozásával és a kölcsönös kötelező tiszteletadással országos viszonylatban is fegyelmet tart. Ezzel kiérdemli a megbecsülést és a tiszteletet a fegyveres erőtől is. Az egyenruha-szabályzat rendelkezéseinek pontos végrehajtása után lehet szó a tűzoltóság és a rendőrség, valamint a honvédség tagjai között a kölcsönös üdvözlés elrendeléséről.

Nincs a testületeknek szolgálati, műszaki, gázvédelmi és egészségügyi szabályzatuk. Ezek nélkül pedig korszerű kiképzés lehetetlen. Ahány testület, annyi szokás, különböző gyakorlat, eltérő eljárás. Hiábavaló a tűzoltóvezetők legnagyobb igyekezete, korszerű szabályzatok nélkül nem tudnak országosan jó átlagot elérni. Csakis a szabályzatok iránytűjének segítségével szüntethetik meg a széttagoaltságból eredő gyengeséget. Szabályzatok nélkül csak tömegekről beszélhetünk, de csapatról nem. A tömeg csapatná válik.

Az ország tűzoltósága — ez a jövőben 300.000 főre emelkedő óriási keret — korszerű szabályzatok nélkül csak széthulló tömeg marad. A szabályzatok cementje az az összefogó erő, mely az ország tűzoltótestületeit, mint kemény kavicszemeket, széttörhetetlen szilárdaságú betonépületté köti össze. Ez az épület aztán kibírja az idők viharát és ellenáll bármilyen megpróbáltatásnak is.

Ennek a kérdésnek a fontosságát látta meg és érezte át a székesfővárosi hivatásos tűzoltóságának tisztikara és tíz, mérnöki oklevéllel rendelkező tiszttel megerősödve, beállt a legelső csatasorba lelkesen dolgozni a magasztosan szép nemzetvédelmi célért: a magyar tűzoltóság fejlődéséért és jövőjéért. Munkájuk eredménye, hogy a tűzoltó-szabályzatok sajtó alá

vannak rendezve és azokat szeptember első felében a tűzoltótestületek beszerezhetik.

Az alábbiakban ezeket a tűzoltó szabályzatokat kívánom a tűzoltótestületekkel és tűzoltó bajtársaimmal ismertetni.

I. *Egyenruha szabályzat.* A Tűzrendészeti Közlöny augusztusi számában a magyar tűzoltóságok új egységes egyenruházatát ismertettem. Megjegyezni kívánom azt, hogy ha egyes részeiben talán nem is adja az új tiszti egyenruha a magyar katonaezenruhák megszokott képét, ez még nem jelenti annak idegen jellegét. Ezt legjobban bizonyítja az, hogy a fejlődés alatt álló honvédegyenruházati szabályzat is a közeljövőben minden jel szerint a honvédség tiszti egyenruhájának újabb szabályozásánál hasonló formákat választ. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a mintaruhadarabokat elkészíttette és azokat augusztus hó 5-én mutattam be a belügyminiszter úr ónagyméltóságának. A belügyminiszter úr a bemutatott egyenruhákhoz elvben hozzájárult s most csak a honvédelmi miniszter úr elvi hozzájárulását kell még megszerezni. E helyen őszinte hálával emlékezünk meg hadusfalvi Ludmann Gábor m. kir. alezredes úrról, aki mint a honvédelmi minisztérium kiküldötte értékes tanácsaival hozzájárult ahhoz, hogy az egyenruha kérdését döntésre lehessen vinni.

A fenti közlemény megjelenése óta az a változás történt, hogy a hivatásos tűzoltóaltisztek részére minden és soronkívüli díszben a tányérsapka és a fazónos ruha rendszeresítése is folyamatban van, ugyanolyan szabással, mint a hivatásos tisztikaré, azonban ezüst díszítéssel. A hivatásos tűzoltótisztek részére tervezett oldalfegyverként újabb formájú rőzsekés bevezetése most van tárgyalás alatt.

A hivatásos tűzoltótiszti estélyi-öltözethez az aranyzövésű díszöv helyett arannyal átszőtt szürke válldíszszínórt és szürke szövésű övön a rőzsekést kell viselni.

Az eddigi egyenruha szabályzattervezetben a járási, vármegyei és kerületi tűzrendészeti felügyelők részére csak a felügyelői minőséget feltüntető karszalag volt rendszeresítve. A belügyminiszter úr legutóbb felhívta a szövetséget, hogy a tűzrendészeti felügyelők részére is javasoljon egyenruhát. Minthogy az 1936:X. tc. értelmében a tűzrendészeti felügyelők túlnyomórészt fizetési osztályba sorozott közszolgálati alkalmazottak, éppen úgy, mint a hivatásos tűzoltótisztek, legcélszerűbbnek látszott részükre a hivatásos tisztek egyenruháját rendszeresíteni.

A felügyelői kar rangjelzésének szabályozása olyképpen történik, hogy a válszalagon a ténylegesen betöltött vagy adományozott magasabb fizetési osztály címének megfelelő rangjelzést viselik, például: tb. főszolgabíró, tb. vármegyei főjegyző a VII. fizetési osztálynak megfelelő rangjelzést, míg a felügyelői minőségüket a karszalag tünteti fel. A karszalagot a tűzrend. felügyelők hivatalos működés közben akár egyenruhában, akár polgári ruhában, mindig viselik. A rendezés lényege tehát az, hogy a válszalag a fize-

tési osztálynak megfelelő hivatalnoki rangot, a kar-szalag pedig a felügyelői minőséget tünteti fel. Az ilyen szabályozásra azért volna szükség, mert a rend-őrséggel és a honvédséggel a kölcsönös üdvözlést csak akkor lehet majd bevezetni, ha a válszalagon a fizetési osztálynak vagy címnek megfelelő hivatalnoki rang van feltüntetve.

Az eredeti tervezettől a fenti változtatásokon kívül az egyenruha nem fog lényegesen eltérni. Az országban jelenleg 8 ezer főnyi egyenruhás rendőr, e pillanatban körülbelül 100.000 főnyi egyenruhás tűzoltó, — a törvény végrehajtása után körülbelül 350.000 főnyi tűzoltó, — fog szolgálatot teljesíteni. Ez a szám rajzolja fel igazi méretében a tűzoltóság óriási nemzetvédelmi jelentőségét. Bátran állíthatjuk, hogy a honvédség után létszámban és jelentőségben mindjárt a tűzoltóság következik! Éppen ezért az egyenruha kérdése annyira fontos, hogy annak szabályozása túlnő a tűzoltói szabályzatok általános keretén. Az egyenruha-szabályzat nem is a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség szabályzat kiadványainak sorában, hanem a belügyminiszter úr rendeleteként fog megjelenni előreláthatólag már szeptember első felében. Az egyenruhának miniszteri rendelettel történő egységes szabályozása korszakalkotó a tűzoltóság életében. Tűzoltótisztületek teljes erővel törekedjenek arra, hogy tagjaikat ezzel a végleges egyenruhával minél előbb szereljék fel; mert ezzel nemcsak a tűzoltóság tekintélyét öregbítik, de az egységesítéssel komoly nemzetvédelmi célokat is érnek el.

II. *Gyakorlati szabályzat.* A Tűzrendészeti Köz-löny legutóbbi számában bővebben ismerttettem a gyakorlati szabályzatot. Egyben bemutattam a korszerű tűzoltószakaszt, amely a kárelhárító szolgálat három ágazatát: a tűzoltói, műszaki mentői és gáztvédelmi szolgálatot egyaránt képes ellátni. A *gyakorlati szabályzatot úgy kell tekinteni, mint a tűzoltóraj kiképzési szabályzatát.* Ezt a szabályzatot a szakbizottság a beérkezett észrevételek figyelembevételével átdolgozta és jelenleg nyomtatás alatt van.

A gyakorlati szabályzat mellékleteként a kárelhárító (tűzoltó-, műszaki mentő- és gáztvédelmi) szolgálatban a parancsadást és híradást szolgáló vezetőjelzéseket (sip-, kürt-, zászló-, tábla- és lámpajelzések), továbbá a műszaki mentés egyik szolgálati ágát képező vizenjárás főbb vezető jelzéseit állítottuk össze. Beszerezhető ugyancsak a Szövetségénél.

III. *Műszaki szabályzat.* A 180.000—1936. B. M. számú rendelet 12. §.-a a tűzoltás és ezzel kapcsolatos munkák végzésén felül a tűzoltóság feladatává teszi az *elemi csapás*, például: árvíz, földrengés vagy *közveszély*, vagy például légítámadás, továbbá balesetek esetén a mentési munkálatok, különösen a műszaki mentés ellátását.

A tűzoltóság kárelhárító szolgálatának legnehezebb ága éppen a sokoldalúsága miatt a műszaki mentés, ezért legnehezebb az erre vonatkozó „*műszaki szabályzat*“ tervezetének elkészítése volt. Támpontul

használtuk fel a műszaki mentésnél több évtizedes gyakorlat alatt szerzett bel- és külföldi tapasztalatokat. Ezt a nagy anyagot országos érdekből igyekeztünk összhangba hozni a m. kir. honvédség hasonló tárgykört felölelő szabályzatával.

A m. kir. honvédség szabályzatai, valamint a tűzoltóságnál szokásban volt gyakorlat és eljárás között lényeges különbség a múltban nem volt. A tűzoltóság szabályzatainak mostani elkészítésénél nemzetvédelmi okokból mindenütt átvesszük a honvédségnél bevált gyakorlatot és eljárást. Nagy gondot okoz körülbelül 300 ábra elkészítése, de minden reményünk meg van rá, hogy ezt a legnagyobb terjedelmű szabályzatot is szeptember első felében a tűzoltótisztületek rendelkezésére bocsáthatjuk. A „*Műszaki szabályzat*“ tervezet hatalmas anyagát legjobban úgy mutathatom be, ha leközlöm a szabályzat egyes részeit.

*Műszaki szabályzat.* 1. Füzet. Előszó. Bevezetés. Általános szabályok. Szervezet és felszerelés. Helyreállító szolgálat. Kiképzés: általános irányelvek, a kiképzés módja, szerepe, a kiképzés beosztása, a kiképzés ágai, az általános kiképzés, a műszaki kiképzés ágai. A beavatkozás szabályozása: általános rész, riasztás, vonulás a baleset színhelyére vagy onnan vissza, magatartás a baleset színhelyén.

*Műszaki oktatás.* 1. Füzet. Műszaki alapismeretek. Előzetes megjegyzés. Anyagismeretek. Mechanikai ismeretek. Műszaki mentésnél használt eszközök. Elemi munkák: földmunkák, földmunkák burkolása és biztosítása, fakötések, alapozás, kötéltételek és fűzések.

*Műszaki oktatás.* 2. Füzet. Robbantások. Robbantóanyagok. Gyujtószerek és eszközök. A robbantás segédesszékői. A töltet elhelyezése. A töltet gyujtása. A gyujtóvezeték szerelésének időpontja és módja. Falrobbantás. Vasrobbantás. Földrobbantás. Jégrobbantás. Fel nem robbant bombák eltávolítása.

*Műszaki oktatás.* 3. Füzet. Építési balesetek: általános szabályok, épületek főszerkezeteinek kórisémje, a faldőlés oka és lefolyása, alapelvek építmények mentő- és helyreállító munkálatainál. Magasépítkezési módok és balesetek: munkagödör, állványok, állványbalesetek. Épületbalesetek: falkitámasztások, válszfalbeomlások, boltzatbeomlás, födémek, kéménybalesetek, lépcsőbeomlások. Függesztő és feszítőművek, tetőbeomlások, balesetek tetőfedéseknél, ereszsatornák, padlók. Mélyépítési balesetek: általános rész, mentés kutakban, csatornabalesetek. Közlekedési balesetek: járműbalesetek, gépjárművek, villamoskocsi balesetek, vasúti balesetek. Üzemi balesetek: villamosáramtól, balesetek világítógáztól, gázomlás hűtőberendezéseknél, fűtési balesetek, segélynyújtás vízcsőrepedésnél. Ipari gázok és általuk okozott sérülések: salétromsav, kénsav, kéndioxid, széndioxid, amoniák, kénhidrogén. stb. szerencsétlenségek kábulás következtében. Felvonók: felvonók ismertetése, felvonóbalesetek. Árvédelem: általában, kirendelés, árvédelemhez használt anyagok és eszközök. Töltésszakadások és ellenük való védekezés. Vízimentés: általában, kivonulás, mentés helyének lezárása, szemrevételezés, jelentéstétel, mentőlegénység biztonsága, vízbefúás előtt állók mentése, jégen vagy jég alatt levők mentése. Súlyedő hajók mentése, vízbezuhanó járművek mentése. Elemi csapások okozta balesetek: vízveszély, szél okozta balesetek, állatmentés, barlangban, sziklán, háztetőn levők mentése.

Mindenfajta

Kérjen  
árjegyzéket**tűzoltóegyenruhákat és  
felszerelési cikkeket****Dorner Béla, Székesfehérvár - Telefon 232**a legolcsóbb  
árban szállít  
Alapítási év  
1838



*Műszaki oktatás.* 4. Füzet. Vizenjárás és lehorgonyzás: folyók és belvizek általános ismerete, vizijárművek általános ismerete, vizenjárás és hajózás alapelvei, a szabványos ladik, a ladik mozgatása és irányítása, tájszokásos vizijárművek, tutajok, kapcsolt vizijárművek és tagok.

*Ennek a szabályzatnak alapján történik a rajz kiképzése műszaki-mentő beosztásban.*

Hála és elismerés szavával kell megemlékeznünk e helyen Falb Endre m. kir. utász százados úrról, aki mint a piliscsabai tábortan fegyvergyakorlatot teljesítő tűzoltótisztek parancsnoka, kiváló tudásával és széles látókörével fektette le azokat az elméleti alapokat, amelyeken a műszaki szabályzattervezet nyugszik.

A műszaki szabályzattervezetet a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség felkérésére a székesfővárosi tűzoltóság tisztikara állította össze.

A szabályzattervezet minden áldozatos munka ellenére is, lényegében csak előadói javaslat. A készítő tisztikarnak új utakon nehéz feladatokat kellett megoldani. Magunk is látjuk a hibákat és javítani valókat, melyeket hosszabb időt igénylő részletes tárgyalással már most ki tudtunk volna küszöbölni a megjelenés előtt. *Az idő sürget! A cselekvést nem pótolhatja a hosszúlére eresztett tárgyalás! Azt akartuk fontos okokból, hogy a tűzoltótörszervezetek az őszi kiképzést egyöntetűen már ennek a tervezetnek figyelembevételével hajtsák végre.*

*IV. Gázvédelmi szabályzat.* A kárelhárító szolgálat gázvédelmi ágazatát van hivatva szabályozni.

A kormányhatósági rendeletek a gázvédelmi szolgálat ellátását a tűzoltótörszervezetekre bízták.

A kárelhárító szolgálatnak gázvédelmi ágát a tűzoltótörszervezet helyesen csak akkor láthatják el, ha kiképzésük korszerű szabályzatok alapján történik. Ezért a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség felkérte Sodró László m. kir. alezredes urat, a m. kir. piliscsabai gépkocsizó gázvédelmi zlj. parancsnokát, mint ennek a kérdésnek Magyarországon egyik legkiválóbb szakértőjét, hogy a gázvédelmi szabályzat tervezetét készítse el. E helyről is őszinte hálával és bajtársi köszönettel adózunk Sodró László alezredes úrnak, aki a tervezet elkészítette és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség rendelkezésére bocsátotta. A szabályzattervezetet tűzoltói vonatkozású részekkel a székesfővárosi tűzoltóság tisztikara egészítette ki és összhangba hozta a kárelhárító szolgálat tűzoltói és műszaki mentői ágával. Tájékoztatásul közlöm a gázvédelmi szabályzat fontosabb fejezeteinek címeit:

Bevezetés. Alapfogalmak. Gázharcról általában. Harc-gázról általában. A terep befolyása a harc-gázra. Gázvédelemről általában. Gázvédelem felosztása. Egyéni gázvédelem. Kiképzés gázalarcban (Helyes légzés.). Gázfigyelő szolgálat. Gázkamragyakorlat végrehajtása. Gázalarc felillesztése. Fegyvertartás gáztámadás alatt. Gázfelderítés.

Gázmentesítő járó. Védekezés hólyaghúzó harc-gázok ellen. Tömegvédelem. Gáztámadás utáni teendők. Gázmentesítési eljárások. Első segélynyújtás harc-gáz-sérültek részére. Harc-gáz-sérültek orvosi kezelése. Harc-gáz-sérültek első segélynyújtásához szükséges anyagok. Első segélynyújtáshoz szükséges egészségügyi felszerelések. Légzési gyakorlatok. Állatok védelme. Egyéni állatvédelem. Tömeg-, állat-, gázvédelem. Háziállatok harc-gázmérgezésének tünetei. Élelmszerek gázvédelme. Ezenkívül hat melléklet.

*Ennek a szabályzatnak alapján történik a rajz kiképzése gázvédelmi beosztásban.*

*V. Szolgálati szabályzat.* Ahány testület, annyi célt szolgál és annyi szolgálati szabályzatra van szükség. Valamennyi tűzoltótörszervezet célzottan, nevezetesen a kárelhárító (tűzoltó-, műszaki mentő- és gázvédelmi) szolgálat ellátását. Eppen ezért egy országosan érvényes szolgálati szabályzatban kell valamennyi tűzoltótörszervezet szolgálatának ellátását szabályozni. A székesfővárosi tűzoltóság tisztikara eddigi gyakorlatát összefoglalta egy szolgálati szabályzattervezetben. Ezt a tervezetet a tűzoltószövetség néhány elnökségi előadója átnézte és minden remény megvan arra, hogy szeptember első felében a többi szabályzatokkal egyidőben megjelenjen.

A szolgálati szabályzattervezet XX. fejezetben és 108 §-ban, 130 oldal terjedelemben készült. Tájékoztatásul felsorolom az egyes fejezetek címeit:

I. A tűzoltóság tagjainak alkalmazása. II. A tűzoltó kötelessége és magatartása általában. III. Elvi rendelkezések. IV. Az alárendelt (alantás) magatartása. V. Az előjáró (feljebbvaló) magatartása. VI. Laktanyaszabályok. VII. A tűzoltói szolgálat. VIII. Szolgálatvezetés általában. IX. A tűzoltóság tagjainak kiképzése. X. Készenléti szolgálat. XI. Felügyeleti szolgálatok. XII. Tiszteletadások. XIII. Előléptetések. XIV. Kötötetések. XV. Ünnepek. XVI. Vallási gyakorlatok. XVII. Fegyelmi fenytő hatalom. XVIII. Minősítés. XIX. A szolgálati jogviszony megszüntetése. XX. Zárórendelkezés.

*VI. Egészségügyi szabályzat.* A kárelhárító szolgálat végrehajtó szerve a tűzoltószakasz, amely úgy tűzoltói, műszaki mentői, mint gázvédelmi szolgálatban a reáharuló feladatok ellátására egyaránt ki van képezve s a szükséges eszközökkel fel van szerelve. Szolgálatellátás közben a tűzoltó gyakran kerülhet abba a helyzetbe, hogy elsősegélyt kell nyújtania, éppen ezért fontos volt az első segélynyújtás módjait egészségügyi szabályzatba foglalni.

A tűzoltóságok egészségügyi szabályzatát utasításomra Kiss Ferenc dr, Budapest székesfővárosi tűzoltóságának főorvosa szerkeszti a tűzoltóságok különleges síkon mozgó követelményeinek pontos szem előtt tartásával, részben a m. kir. honvédség egészségügyi szabályzata nyomán, részben közel tízéves tűzoltóorvosi szolgálat alatt szerzett tapasztalatai alapján. A tűzoltói egészségügyi szabályzat VI. fejezetben, 33 §-ban tárgyalja mindazokat a tudnivalókat, melyek a tűzoltói egészségügyi szolgálat megszervezésében, korszerű fenntartásában, végrehajtásában fontosak.

Tájékoztatásul ismertetem az egészségügyi szabályzat tartalomjegyzékét:

I. A tűzoltóságok orvosainak működési köre és kötelei. A tűzoltóságok orvosainak kötelességei az egészségügyi szolgálat ellátásánál. A tűzoltóorvosok kötelességei az egészségügyi szolgálat vezetésében. II. A tűz-

Mindennemű **létrák,**  
**tűzoltó- és légoltalmi felszerelések**  
beszerzési forrása  
**Metzker Ferenc**  
Budapest, XI, Horthy Miklós-út 35  
Telefon 456-363

oltói szolgálatra jelentkezők orvosi megvizsgálása. Részletes vizsgálat. Az eimbeli állapot kipuhatólása. A megvizsgáltak osztályozása. Az osztályozások közelebbi meghatározása. Egészségápolás. Általános rész. Élelmezés. A víz. Az elhelyezés, ruházat és szerelvény. A test tisztántartása és festgyakorlatok. Az egészség ápolása a tűzoltólaktanyákban. Halottkémlés. A betegeknek laktanyákban való gyógykezelése. A gyengélkedők naponként való megvizsgálása. A betegszoba. III. A fertőző betegségek lényege. Eljárás fertőző betegségek esetén. A fertőtlenítés általában. Fertőtlenítőszer. A fertőtlenítés tárgyai. IV. Egészségügyi altisztek. A betegszobára beosztott tűzoltó. A sebesültvivők. V. Köözőanyagok. Sínek. Sebészeti műszerek. A tűzoltóságoknál rendszeresített egyéb egészségügyi felszerelések. A betegápolásról. Első segélynyújtás baleseteknél. Első segélynyújtás sérüléseknél. Első segélynyújtás harcázmérgezések esetén. A sebesültek és betegek szállítása.

Az egészségügyi szabályzat szeptember első felében a tűzoltóttestületek rendelkezésére áll.

A székesfővárosi tűzoltóság segélyosztágait a középső korcsoportbeli leventékből (15, 16, 17 évesek) képezte ki. A kiképzésnél három éven át 80—80 órát vetünk számításba és ez alapon egy fokozatosan felépülő kiképzési tervezetet készítettünk. Bár a kiképzési tervezet budapesti viszonyokra készült, annak alapján az ügyes és öntevékeny tűzoltóvezető könnyen készíthet a vidéki viszonyoknak is megfelelő kiképzési tervezetet. A tervezet a szabályzatokkal együtt megrendelhető a szövetségnél.

*A fent felsorolt szabályzatok segítségével a tűzoltóságot a kárelhárító szolgálat tűzoltó, műszaki mentő és gázvédelmi ágazatára korszerűen ki lehet képezni.*

Magunk is láttunk hibákat és javítani valókat minden szabályzatban, amelyeket hosszabb időt igénylő részletes tárgyalással már most is ki tudunk volna küszöbölni. De ismételjük: *az idő sürget! Ki tudja, mit hoz a holnap! A szabályzatokra a tűzoltóttestületeknek a kiképzésnél sürgős szükségük van.* A hozzászólások során a hibák ügyis eltűnnek. A nehéz feladatra tekintettel, bajtársi szeretettel kérjük a jóindulatú, építeni és segíteni akaró hozzászólásokat.

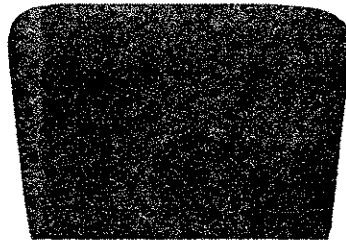
A *gyakorlati szabályzat* az alap kiképzés formájában és nagyságában, füstszürke fedőlappal fog megjelenni.

A füstszürke szín a tűzoltóság kifejező színe lesz, éppen úgy, mint a multban a vörös szín volt. Egyenruhánk színe füstszürke. Szereink színe füstszürke. Szabályzatok külső kötésének színe füstszürke lesz.

A *többi szabályzatok*, amelyek a végleges formában való megjelenés előtt csak átmeneti időre jelennek meg, litografálva kerülnek ki a nyomdából. A nagysága Din-méret (fogalmi ív) lesz. Megrendelhetők az egyidejűleg külön közzétett hivatalos hirdetés szerint.

A mai válságos időkben a tűzoltóttestületeknek minden pillanatban késznek kell lenni arra, hogy maradék nélkül betöltsék azt a hivatást, amit a nemzet tőlük történelmi teherpróba idején jogosan elvár. Erre pedig csak a *korszerű szabályzatok* alapján jól kiképzett, fegyelmezett tűzoltóttestületek lesznek képesek. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség bajtársi szeretettel siet tagtestületeinek segítségére és átnyújtja nekik azokat a szabályzatokat, amelyek alapján a *nehéz feladatokra* jól felkészülhetnek.

## Hivatalos hirdetés



### A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elkészítette a

1. **Szolgálati Szabályzat**  
Ára (kb.) . . . . . 1.50 P
  2. **Gyakorlati Szabályzat**  
Ára (kb.) . . . . . 2.00 P
  - 2/a. **„Vezetőjelzések“ c. függelék**  
a Gyakorlati Szabályzathoz Ára (kb.) . . . . . —50 P
  3. **Műszaki Szabályzat**  
Ára (kb.) . . . . . 4.20 P
  - 3/a. **Ábrafüzet ára** (kb.) . . . . . 1.80 P
  4. **Gázvédelmi Szabályzat**  
Ára (kb.) . . . . . 1.20 P
  5. **Egészségügyi Szabályzat**  
Ára (kb.) . . . . . 1.— P
  6. **Kiképzési tervezet tűzoltóttestületek részére**  
Ára (kb.) . . . . . —50 P
- c. tervezeteket**

Mint hogy ezek a szabályzattervezetek az őszi kiképzési időszakban a tűzoltóttestületek részére nélkülözhetetlenek, a megrendelőknek utánvét mellett a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség (Budapest, IV, Bástya-utca 13) a szabályzatot 1939. évi szeptember hó 15-ig leszállítja.

Az egyenruházati szabályzat szeptember hónapban a Belügyi és Budapesti Közlönyben jelenik meg.

# SZÖVETSÉGI ÜGYEK

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Budapesten, 1939 évi augusztus hó 1-én

Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, ügyvezetőelnök a határozatképesség megállapítása után az ülést megnyitotta.

Elnök javaslatára az elnökség jegyzőkönyvben mond köszönetet vitéz Kiss Lajos dr alelnöknek és munkatársainak a gyakorlati szabályzat elkészítéséért.

Elnökség a h. főtitkár jelentését az elnöki iroda munkájáról és a pénztáros jelentését ezévi bevételeiről és kiadásairól tudomásul vette.

Elnök bejelenti, hogy az Óváry-emléktábla lelepezését, valamint a hévizi Tűzoltó-üdülő felavatását az országgyűlési képviselőválasztások miatt el kellett halasztani. Elnökség a bejelentést tudomásul veszi.

Vitéz Roncsik Jenő dr elnökségi előadó interpellációja elmondása előtt hangsúlyozta, hogy az interpelláció senki ellen nem irányul, célja az ország tűzoltóságainak felvilágosítása és megnyugtatása volt. Főcélja volt, hogy a nyerendő válaszok útján az ország tűzoltóságait felvilágosítsuk és tisztán lássa mindenki, hogy itt alkotó munka folyik.

\*

Az itt következő kérdések vitéz Roncsik Jenő dr interpellációjából valók, melyekre azonnal következnek az elnökség válaszai.

Mikor terjesztette be a Szövetség alapszabályait jóváhagyás végett a m. kir. belügyminiszter úrhoz? Mikor kapta onnan vissza s miért nem hívták meg össze a közgyűlést az alapszabályok letárgyalására? 1939 január 14-én megbízta az elnökség Erdélyi Ernő dr elnökségi előadót az új alapszabálytervezet kidolgozására, amit március 28-án benyújtottak a belügyminisztériumba. A minisztérium április végén visszaadta azzal, hogy az általa eszközölt beszurásokat illessze be a Szövetség és juttassa ismét vissza. A változások beszurása után május 16-án visszajuttatták a minisztériumba az alapszabályt. A jóváhagyás mindeztől, többszöri sürgetés ellenére sem történt meg. S ez bizonyára nem pusztán a belügyminisztérium illetékes osztályának túlságos megterhelésén múlik, hanem más okok is közrejátszanak, mint: az általános képviselőválasztások s újabban a nyári szünet, szabadságolások stb.

Hogyan áll a gyakorló-szabályzat ügye és miért nem került kiadásra? A szabályzat-tervezet elkészült és minden valószínűség szerint hamarosan elnyeri a m. kir. belügyminiszter jóváhagyását.

Hogyan áll az egyenruha-szabályzat ügye? A tervezett egyenruha elkészült s az egyenruha és rangjelzési szabályzat-tervezet szövegezése folyamatban van és valószínűleg még az ősz folyamán jóváhagyást fog nyerni.

Tűzoltói oklevelekre a Szövetség pályázatot hirdetett, amely pályázat eredménytelen maradt. Az

újabb pályázatra több pályamunka érkezett be. Miért nem hívták össze az oklevelek megbírálására kiküldött bizottságot? A bizottsági tagokat az évvégi vizsgálatok miatt összehívni nem lehetett. Így csak szeptember elején lesz lehetséges az összehívás.

A szövetség a tagsági díjak rendezése végett kisegítő munkaerőt fogadott fel. Milyen összegre rúg a kisegítő munkaerő díjazása július hó 1-ig és milyen havi többletet ért el a szövetség a tagsági díjak bevétele terén? A kisegítő munkaerő a tagdíjel-előirányzat rendezésére vétetett fel. Héthónapi javadalma 830 pengőt tesz ki. A kisegítő munkaerő már több esetben talált oly tételt, mely a szövetség pénztárát illeti, de ezideig még nem fizették be. A kisegítő munkaerő által készített kivonatokat a törvényhatóságok még nem küldötték vissza, így pontos képet alkotni a bevételi többletről nem lehetséges. Az elnökség elhatározta, hogy a törvényhatóságok és Szövetség nyilvántartása közt legfeljebb 5 százalékgig mutatkozó különbözetet külön jóváhagyás nélkül törölheti az elnökség. Öt százaléknál nagyobb eltérést az elnökségi ülés bírálja felül.

A m. kir. belügyminiszter úr vizsgálatot tartott a Szövetségnél s a vizsgálat eredményéhez képest jelentést kért ez ügyben. A vizsgálatra vonatkozó részletes jelentés elkészült és azt a Szövetség betérjesztette a belügyminisztériumba. A jelentést a minisztérium hallgatólag tudomásul vette és a jelenlegi kezelési rendszert helyesnek találta.

Papp Ferenc volt főtitkár megkezdte a magántűzoltóságok tagsági díjának behajtását. Hogyan áll most ez az ügy, a gyári tűzoltóságoktól milyen összegű tagsági díjak folytak be, részletezve az 1936., 1937., 1938. és 1939. években? Papp Ferenc volt főtitkár a magántűzoltóság tagdíjának nem a megállapítását, hanem összeállítását kezdte meg. Pontosán a magántűzoltóságok által befizetett tagdíjat megállapítani nem lehetséges, mert a törvényhatósági tűzoltószövetségek a hozzájuk befolyt tagdíjak 50%-át egy összegben küldik be részletező jegyzék nélkül. 1936-ban 500 pengő 50 fillér, 1937-ben 4747 pengő, 1938-ban 4747 pengő, 1939-ben 4812 P van feltüntetve ily címen a Szövetség nyilvántartásában. Elnökség elhatározta, hogy a népszámlálás adatainak figyelembe vételével 1940. évtől kezdődőleg a felszabadult Felvidékre is kiveti a tagsági díjat.

A m. kir. belügyminiszter úr rendeletet adott ki a hivatásos tűzoltóságok szervezeti szabályrendeletének megalkotása végett. Hány város alkotta meg július 25. napjáig a szabályrendeletet? A Szövetség a szabályrendelet-tervezetet sokszorosította és kellő példányban megküldötte valamennyi város polgármesterének azzal, hogy a minta szerint mielőbb alkossa meg szabályrendeletét. Elnökség elhatározta, hogy felterjesztést intéz a m. kir. belügyminiszterhez, melyben kéri, hogy a m. kir. belügyminiszter utasítsa azokat a városokat, melyek még nem készítették el a szabályrendeletüket, hogy 60 napon belül készítsék el és terjesszék fel.

Hogyan áll a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet-minta ügye? A Szövetséghez beérkezett vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet-mintát a Szövetség sokszorosítva szétküldötte hozzászólás végett.

A m. kir. belügyminiszter elrendelt a dísztagsági jelvény újabb megállapítását. Hogyan áll ez az ügy? A m. kir. belügyminiszter nem járult hozzá a díszjelvény koronás magyar címerrel való díszítéséhez. A január 14-i elnökségi ülés vitéz Kiss Lajos dr. alelnököt felkérte, hogy a címeres dísztagsági jelvény engedélyezését személyes közbenjárásával támogatni szíveskedjék.

Mennyi volt a Szövetség személyzeti kiadása az 1937., 1938. és 1939. években, beleszámítva a kiegészítő munkaerők díjazását? Az 1937. évben 17.956 pengő, az 1938. évben 26.984 pengő, az 1939. évben 8944 pengő. Átlag havonta 1937-ben 1496.33 pengő, 1938-ban 2248.71 pengő, 1939-ben 1277.71 pengő.

Hogyan áll a Musza Ferenc által készített munka megbírálása? „A tűz a magyar költészetben és népszokásokban” című munkát a kiküldött bizottság tagjai közül vitéz Roncsik Jenő dr., Erdély Ernő dr. és Breznay Imre elnökségi előadók megbírálták és még ez év márciusában Bendefy László elnökségi előadóhoz megbírálás végett elküldték. Elnökség elhatározta, hogy a könyvet nem nyomtatja ki, ellenben, ha a szerző kinyomatja, a szövetség hajlandó 2—300 példányt átvenni, hogy ezzel is támogassa az értékes munkát.

Hány vendég volt a hévizi Tűzoltó-üdülőben július 25-ik napjáig, mennyi volt a szövetség bevétele? Mennyi volt az elnökségi előadók utazási, ellátási, kezelési, napidíj költsége ebben az évben? A hévizi Tűzoltó-üdülő bevétele 1939. év július 25-ig 2355 pengő volt. A válaszokat tudomásul vette az elnökségi ülés örömmel állapította meg, hogy az elnökség tagjai egyáltalán nem foglalnak le szobát díjtalanul. Egyben Rosta Géza elnökségi előadónak és az elnöknek azért a mindenre kiterjedő gondos és önzetlen munkásságáért, melyet az Üdülő kezelése terén kifejtettek, köszönetet mond.

A m. kir. belügyminiszter az ipartelepek tűzrendészeti ügyében közli-e a Szövetséggel a harmadfokú döntést, tett-e a Szövetség ebben az irányban ismételt előterjesztést? A szövetség szóbeli előterjesztést intézett a minisztériumhoz, de válasz nem jött, de nem is jöhetett, mert sok esetben a keresk, vagy iparügyi minisztériumok döntenek a szakvéleményezésre kiadott ügyekben.

Július hó 25-ik napján hány szakkönyv és jegyzet volt a szövetség könyvtárában? Szakkönyv 18.943 darab, nyomtatvány 9824 darab, irodalmi mű 2743 darab, tanfolyamjegyzet 4005 darab.

Hány szakkönyv és jegyzet fogyott el az 1939. évben? Szakkönyv 6261 darab 5515 pengő 47 fillér értékben. Nyomtatvány 6095 darab 919 pengő 6 fillér értékben. Irodalmi mű 193 darab 117 pengő 20 fillér értékben. Tanfolyamjegyzet 6123 darab 1538 pengő 64 fillér értékben.

Mennyi hirdetés folyt be a Tűzrendészeti Közlönyben az 1936., 1937., 1938. és 1939. években? Az 1936. évben befolyt 1829 pengő 58 fillér, az 1937. évben 3477 pengő 69 fillér, az 1938. évben 8838 pengő 54 fillér, az 1939. évben 2120 pengő 53 fillér. Lukács Zoltán dr. rámutat, hogy a bevételi többlet 1938-ban a Tűzrendészeti Közlöny jubileumi száma és a kéthetenkinti megjelenés folyománya volt.

Elnökség az interpellációra adott feleleteket tudomásul vette.

\*

Elnökség Erdély Ernő dr. javaslatára elhatározta, hogy felterjesztést intéz a belügyminiszter úrhoz és kéri, hogy csak az olyan községi közigazgatási tanfolyamon nyert okleveleket minősítse egyenértékűnek a kerületi tanfolyam bizonyítványával, amely tanfolyamot a 115.200—1938. B. M. számú rendelet 50. § 2. bekezdése szerint rendeztek.

Főtítkár-helyettes javasolja, hogy az elnökség tegyen előterjesztést a belügyminiszter úrhoz, hogy a 180.000—1936. B. M. számú rendelet megjelenése előtt szerzett tűzoltótiszti oklevelet egyenértékűnek minősítse a kódex megjelenése után szerzett oklevelekkel. Elnökség a javaslatot elfogadta.

Elnökség a főtítkár-helyettes javaslatára elhatározta, hogy felterjesztést intéz a m. kir. belügyminiszterhez, melyben kéri, hogy a kerületi tanfolyamot régebben végzetek és a felszabadult felvidékiek oklevelét csak abban az esetben ismerjék el, ha tíznapos légtalmi és kiegészítő tanfolyamot is végeznek.

Vitéz Roncsik Jenő dr. elnökségi előadó javasolja, hogy tegyen az elnökség előterjesztést a m. kir. belügyminiszter úrhoz a kerületi, illetve a törvényhatósági tanfolyam elvégzéséhez megszabott határidő 1941 július 1-ig való meghosszabbítására, valamint a felszabadult felvidéki tűzoltóságok mielőbbi megszervezése és átképzése ügyében. Elnökség a javaslatot elfogadta.

Főtítkár-helyettes jelenti, hogy Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék alispánja azzal a kéréssel fordul a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez, hogy tűzoltó- és légtalmi autók részére adómentes benzint eszközöljön ki. Elnökség elhatározta, hogy előterjesztést tesz a m. kir. pénzügyminiszter úrhoz ebben az ügyben.

Főtítkár-helyettes jelenti, hogy a BIOSz hajlandó a tűzoltó- és légtalmi autók biztosítási díjtételeinek mérséklésére. Petheő János elnökségi előadó javasolja, hogy hívja fel az elnökség az árellenőrzés országos kormánybiztosának figyelmét a biztosítási díjtételek szabályozására. Elnökség a bejelentést tudomásul veszi és a javaslatot elfogadta.

Elnökség a főtítkár-helyettes javaslatára elhatározta, hogy a Tűzrendészeti Közlöny név- és tárgymutatóját kinyomatja.

Főtítkár-helyettes bejelenti, hogy a miniszterelnökség sajtóosztálya engedélyt adott arra, hogy a Tűzrendészeti Közlöny csak havonta jelenjék meg. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Vitéz Roncsik Jenő dr. javasolja, hogy tegyen az elnökség előterjesztést a m. kir. belügyminiszter úrhoz, az önkéntes tűzoltóparancsnokok tiszteletdíjának rendezése ügyében. Elnökség a javaslatot elfogadta.

Főtítkár-helyettes jelenti, hogy az Országos Malomszövetség azzal a kéréssel fordult a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez, hogy a központilag beszerzett tűzoltószerkeket vizsgálja felül és próbalapal lássa el. Egyben kérte, hogy az átvételi díjat mérsékelje.

Elnökség a kérést nem találta teljesíthetőnek.

Főtitkár-helyettes bejelenti, hogy a „Tűzrendészeti jogszabályok“ című munkát az időközben megjelent 45.230—1939. B. M. számú rendelet megjelenése miatt át kellett tördelni, ami 500 pengő többletkiadást okozott. Javasolja, hogy a könyvek árát emeljék fel. Elnökség a bejelentést tudomásul veszi, a javaslatot elfogadja.

Főtitkár-helyettes javasolja, hogy Uray Sándor református lelkésznek, a debreceni kerületi tanfolyamon tartott beszédét adja ki az elnökség az irodalmi bizottságnak és ha megfelel, a Füllesztés Könyvtár részére sokszorosítsa. Elnökség a javaslatot elfogadta.

Főtitkár-helyettes bejelenti, hogy a m. kir. belügyminiszter engedélyt adott a VI. Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam hallgatóinak bécsi tűzoltói és légoltalmi tanulmányútra. Elnökség a bejelentést tudomásul veszi.

Főtitkár-helyettes bejelenti, hogy a Londonban tartott nemzetközi tűzoltókongresszusra Zsámbéky Sebő székesfővárosi tűzoltófelügyelő küldetett ki. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Főtitkár-helyettes jelenti, hogy a Fővárosi Közmunkák Tanácsa az elnökség azon kérését, hogy a mai Kun-utcát Gróf Széchenyi Ödönről nevezzék el, teljesíthetőnek nem találta, mert sok Széchenyi elnevezésű hely van. Erdély Ernő dr javasolja, hogy forduljon a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ismét a Fővárosi Közmunkák Tanácsához és kérje, hogy az egyik Széchenyiről elnevezett helyet gróf Széchenyi Ödönről nevezze el. Elnökség a bejelentést tudomásul vette és a javaslatot elfogadta.

Vitéz László Árpád elnökségi előadó javasolja, hogy hívja fel a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség az Országos Szabványosító Intézetet a lövőkék szabályozhatóságára. Elnökség a javaslatot elfogadja.

Főtitkár-helyettes bejelenti, hogy László István kerületi felügyelő köszönő levelet küldött és kéri a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség támogatását. Elnökség bejelentését tudomásul veszi és a köszönő levelet jegyzőkönyvbe iktatja.

Főtitkár-helyettes bejelenti, hogy a Szövetség székesfehérvári-úti telkének bérleje bejelentette, hogy az esedékes adót befizette. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Főtitkár-helyettes bejelenti, hogy a Szövetség székházának szomszédja kéri a Szövetséget, hogy a köfalkerítés újjáépítési költséghez feles arányban járuljon hozzá.

Elnökség, főtitkár-helyettes javaslatára elhatározta, hogy az újjáépítéshez nem járul hozzá, mert az építés egyrészt szükségtelen, másrészt a székház kisajátítása várható.

Főtitkár-helyettes jelenti, hogy a m. kir. belügyminiszter az országos tűzrendészeti alapból 141.540 pengőt utalt ki. Vitéz Roncsik Jenő dr elnökségi előadó javasolja, hogy tegyen a Szövetség indokolt előterjesztést a m. kir. belügyminiszterhez, melyben kérje a törvényhatóságoknak juttatott segély fel-emelését. Ezzel szemben a biztosítótársaságok járulékát a törvény módosítása alkalmával 1—2 százalékról 5—10 százalékra emelje fel. Elnökség a jelentést tudomásul vette és a javaslatot elfogadta.

Főtitkár-helyettes jelenti, hogy Rehák Tamás tűzoltóparancsnok beadvánnyal fordult a szövetséghez, melyben az 1931-ben kiadott „Mótorosfecskendők és szerek“ című munkájáért 900 pengő tiszteletdíjat kér. Elnökség a kérést nem teljesítette.

Főtitkár-helyettes bejelenti, hogy a m. kir. belügyminiszter a 46.903—1939. B. M. számú rendelettel a tűzrendészeti felügyelők költségátalányát újból megállapította. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Főtitkár-helyettes bejelenti, hogy a Fehérvári Bajtársi Egyesület meghívót küldött az augusztus 6-án tartandó emlékünnepejére. Elnökség a bejelentést tudomásul vette és megbízta az elnököt, hogy gondoskodjék a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség képviselőtéréről.

Főtitkár-helyettes bejelenti, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget meghívták a Ljubljánban tartandó tűzoltókongresszusra. Elnökség a főtitkár javaslatára elhatározta, hogy két előadóval képviselteti a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget. Egyik kiküldöttként Petheő János előadót jelölte ki, míg a másik kiküldött személyéről kijelölését az elnökre bízta.

Főtitkár-helyettes bejelenti, hogy Huhn Gyula járási tűzrendészeti felügyelő előterjesztéssel fordult a Szövetséghez, melyben kérte, hogy járjon közbe a Rádió igazgatóságánál, a tűzoltóversenyek közlése ügyében. Elnökség a kérést a főtitkár-helyettes javaslatára teljesíthetőnek nem találta.

Főtitkár-helyettes bejelenti, hogy Lieszkovszky Vladimir vármegyei tűzrendészeti felügyelő és társai, valamint Rehák Tamás tűzoltóparancsnok kéréssel fordultak a Szövetséghez és kérték, hogy tanulmányúttjuk alkalmával részesítse őket a Szövetség tanulmányi segélyben. Elnökség Petheő János javaslatára elhatározta, hogy tanulmányi segélyt nem ad, hanem a legjobb és legértékesebb tanulmányi jelentést pályadíjjal tünteti ki.

Főtitkár-helyettes bejelenti, hogy Baranyai Jenő okl. tűzoltótiszt megküldte a Szövetségnek a „Vezérfonal légvédelmi segédosztagosok számára“ című könyvét. Elnökség, főtitkár-helyettes javaslatára elhatározta, hogy a könyvet megküldi a Tűzrendészeti Közlöny szerkesztőjének ismertetés végett.

Főtitkár-helyettes bejelenti, hogy a Szlovákiai Magyar Házak mozgalmanak budapesti irodája anyagi támogatást kér a szlovákiai magyar házak telepítésére. Elnökség a számvevő javaslatára — fedezet hiányában — a kérést nem teljesíti.

Elnökség a „Magyar Hazám“ kiadóhivatalának előfizetési felhívását és a „Felhők Katonái“ című emlékalbum vételi ajánlatát elutasítja, mivel a Szövetségnek szépirodalmi könyvtára nincs.

Főtitkár-helyettes bejelenti, hogy Miskolc, Újpest, Debrecen, Győr, Székesfehérvár, Budapest és Szeged városokban kerületi, illetve törvényhatósági tanfolyamot tartottak.

Elnökség a bejelentést tudomásul veszi és Erdély Ernő dr elnökségi előadó javaslatára elhatározta, hogy felhívást intéz a tanfolyam-parancsnoksághoz, hogy a tanfolyamhallgatók törzskönyvi adatait a

Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez, nyilvántartás végett küldjük meg.

Elnökség a beérkezett évi jelentéseket Halász János elnökségi előadónak tanulmányozás és jelentés-tétel végett kiadta.

Főtítkár-helyettes bejelenti, hogy Horváth István szegedi tűzoltófőparancsnok kéréssel fordult a Szövetséghez, hogy intézzen a m. kir. belügyminiszterhez felterjesztést a hivatásos legénység szolgálati idejének és szabadságának szabályozása ügyében. Elnökség a bejelentést tudomásul veszi és kimondja, hogy ebben az ügyben felterjesztést intéz a m. kir. belügyminiszterhez.

Elnökség a szabályszerűen felszerelt királyi dísz-érem igényléseket pártolójavaslattal a m. kir. belügyminiszterhez terjesztette fel.

Elnökség elhatározta, hogy az 1940. évben megtartandó jubileumi ünnepség előkészítésére vitéz Kiss Lajos dr alelnököt kéri fel.

Elnökség, főtítkár-helyettes javaslatára a tűzoltóságok részére szükséges gázvédelmi utasítás megírására Sodró László m. kir. alezredest kéri fel.

Katzbeck János volt önkéntes tűzoltóparancsnok kéréssel fordult a Szövetséghez, melyben kérte, hogy a Szövetség — ha módjában áll — egy tűzoltóparancsnoki kinevezést hatálytalaníttasson és javasolja, hogy az Országos Tűzoltótiszti Tanfolyamra felvételnél egyes esetekben tekintsenek el a főiskolai végzettségtől. Elnökség a kérés felett, mivel teljesíthetetlen, napirendre tér.

Elnökség a bemutatott legújabb egyenruhát elfogadta és Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, ügyvezető elnök javaslatára vitéz Kiss Lajos dr alelnöknek, Jakobinyi Józsefnek és Erdély Ernő dr-nak az egyenruha-szabályzat elkészítéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

### A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztárának

elnökségi ülése Budapesten, 1939 augusztus 1-én

Az elnöki széket Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, ü. v. elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Falussy titkár a legutóbbi elnökségi ülés óta segélyben részesített tagtestületek tűzoltóinak névsorát és a részükre folyósított összegeket ismertette.

Segélyben részesültek: Orbán István tűzoltó (Nekézseny) 20 P, Távik Mihály tűzoltó (Galgahévíz) 30 P, Kalmár Bálint tűzoltó (Hajduszoboszló) 12 P, ifj. Csizmazia Ferenc tűzoltó (Vát) 12 P, Szalai József tűzoltó (Vát) 22 P, Lukács Béla tűzoltó (Eger) 60 P, Réz László tűzoltó (Eger) 14 P, Takács Kálmán tűzoltó (Nemestördemic) 42 P, Kuczora János tűzoltó (Szolnok) 28 P, Szekér Imre tűzoltó (Salóvár) 28 P, Mihalsó János tűzoltó (Sárospatak) 18 P, Sággy Ferenc tűzoltó (Pestszenterzsébet, hiv.), Bíró Lajos tűzoltó (Regöly) 42 P, Geröcs István tűzoltó (Nagykanizsa) 26 P, Kálmán Pál tűzoltó (Csatár) 20 P, Markó István tűzoltó (Rábacsanak) 56 P, Polgári Lajos tűzoltó (Váralja) 18 P, Tulkán József

tűzoltó (Csanádapáca) 10 P, Máthé István tűzoltó (Csipkerek) 44 P.

Elnökség a bejelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

Elnökség Falussy titkárnak a Segélyzőpénztár 1939. évi bevételeiről és kiadásairól szóló jelentését tudomásul vette.

Falussy titkár ismertette Svec Lajos vajki lakos kérelmét, melyben rokkantsági járulék folyósítását kérte. Elnökség az alapszabályok értelmében a kérelmet teljesíthetőnek nem találta.

Egyéb tárgy hiányában az elnök az ülést bezárta.

## IDŐJÁRÁS

A július 15—augusztus 15. közötti időszak ismét szeszélyes és szélsőséges jellegű volt. Az idei nyárnak egyik legnagyobb hőhullámával kezdődött: a hőmérséklet július 22-én délután érte el tetőpontját, midőn a fővárosban 38 C-ig, vidéken legtöbbször 37 C-ig fokozódott a hőség. Ezt a nagy hőhullámot július 22-én este egy hatalmas száraz szélvihar szüntette meg. Másnapra a hőmérséklet kerekén 15 fokot csökkent. Július 24-én érkezett a második, még sokkal erősebb hidegbetörés. Az utána következő napok rendellenesen hidegek lettek. Az idei nyár leghidegebb napja július 26-a volt, midőn Budapesten napközben is csak 10 C körüli hőfok uralkodott. Július 26-án végre az országos szárazság is enyhült kissé, sőt Budapesten és az északi megyékben nagyon kiadós eső hullott.

Július hónap utolsó napjain a hőmérséklet ismét gyors emelkedésnek indult és augusztus elején új hőhullám alakult ki, immár a hatodik az idei évben. Ennek a hőhullámnak legkínzóbb napjai voltak augusztus 5. és augusztus 6-án. A hőhullám összeomlását az augusztus 6-án este érkezett hűvös szélviharok okozták, melyek számos helyen gyújtó villámokban is gazdag zivatarokat váltottak ki. A lehülés azonban nem volt tartós jellegű. Már augusztus 8-án a fővárosnak újabb hőségnapja van: a hőmérő 32 Celsius-fokra szökik fel. Másnap azonban ismét hideg szél és lehülés érkezett. Általában az idei augusztus első felére az volt jellemző, hogy hirtelen és erőteljes időjárási változások szokatlanul gyors ütemben követték egymást.

Ez a változékony és szeszélyes jellegű időjárás tűzvédelmi szempontból persze nem volt kedvező, bár annyira veszedelmesnek sem minősíthető, mint a megelőző száraz hőség. A vízszerezési lehetőségek július 28-ától kezdve legtöbb vidéken már nem romlottak tovább, sőt a Tiszántúl északi felében az esőzés elég bőséges volt ahhoz, hogy új víztartalékokat is sikerült gyűjteni. Az időjárás szeles jellege azonban igen sok napon nehezítette meg a tüzesetek gyors leküzdését.

Aujeszky László dr egyetemi magántanár,  
m. kir. osztálymeteorológus

## Mátrai sisak-

Keresztény  
cég

és tűzoltószergyár  
Mátrai Antal és Társa Rt.  
Budapest, Lomb-utca 34-36

# A gumiabroncs

Irta: Körmőczy Zoltán okl. tűzoltótiszt

(Folytatás)

Mielőtt a gumiabroncs kezelésével és karbantartásával részletesen foglalkoznánk, lássuk, mi is az a sokféle színben, alakban, különféle rendeltetéssel forgalomba kerülő rendkívül elasztikus, rugalmas anyag, aminek a mindennapi neve gumi.

A gumi növényi termék, a trópusokon található kaucsukfának a nedve. Ezeket a fákat egymással párhuzamos, kissé a föld felé lejtő és ezeket összekötő függőleges csatornákkal megsebzik, vigyázva, nehogy a kéreg alatti rostos részek megsérüljenek. Ezek a sebek tejszerű nedvet, latexet termelnek. Ebben a latexben úszik apró gömböcskék alakjában a nyers kaucsuk. A latex a csatornában lefut egy arra a célra odaerősített gyűjtőedénybe, ahonnan naponta összeszedik és még aznap pálmafa füstjében melegítik folytonos forgatás mellett bambuszpálcákon vagy ecetsavval kezelik. Ennek a kezelésnek az eredményeként a nedv összefut. Ennek a terméknek a neve nyers gumi.

A kaucsuk a politerpenek csoportjába tartozik. Vegyi képlete  $C_{10}H_{16}x$ . Tehát, mint látjuk, csak két tagja ismeretes. Az ismeretlen „x”-et körülbelül 30—60 százalékban tartalmazza. 125 °C-on olvad puha, nyúlós anyaggá. Könnyen, erősen kormozó lánggal ég. Dörzsölve negatív elektromos lesz, az áramot azonban nem vezeti.

A nyers gumit bálákba csomagolva szállítják a gyárakba, ahol feldarabolva először melegvízzel gyúrtják, lágyítják, mossák. Ezután töltőanyagokat kevernek hozzá, például nátronlúgban főzött, már vulkanizált gumit. Autókönpény céljaira felhasználásra kerülő gumihoz gázkormot is kevernek, mert így a kopásoknak jobban ellenáll. Majd 10—15 százalék kénport kevernek hozzá és ezzel 135—140 °C-on hevítik (vulkanizálják). A vulkanizálást 1839-ben Goodyear találta fel. Ezen a hőfokon a kaucsuk vegyületbe lép a kénnel, rugalmassága megnövekszik és maradandóbb lesz. Ezzel a masszával kenik be, illetve ebbe ágyazzák a szövés nélkül készült, egymásra keresztben, több rétegben fektetett betétvásznot (Cordvásznon), mely a gumiabroncs szilárdságát adja.

A legjobb minőségű kaucsukot az Amazon folyó mentén termő Hevea brasiliensis nevű fa adja. Termelőhelyek még Kongó, Szudán, Uganda stb. A világ kaucsuktermelése körülbelül 5 millió holdnyi összes területű ültetvényen folyik, ez a szám azonban évről évre szaporodik, mert minden állam, amelyiknek módjában áll, igyekszik termelését minél jobban fokozni.

Sikeres kísérletek folynak a guminak mesterséges úton történő előállítására is. Úgynevezett izoprén-vegyületből sikerült megfelelő eljárással, bár még kissé drágán, jóminőségű mesterséges gumit előállítani. Ez, mint autógumi, nem éri el a természetes gumi jó tulajdonosságait, de mint keménygumi (20 százalékos kén-tartalom felett és kréta hozzáadásával) felülmúlja a természetes gumi szigetelő tulajdonságait.

Ezek előrebocsátása után az alábbiakban ismertetem azokat a tényezőket, melyekkel a gumik a tisztes kerékabroncskor legvégső határáig szolgálatba kényszeríthetők, illetve megvilágítom azokat, melyek a gumit idő előtt sírba teszik.

## Az elhelyezés

A gumikat általában száraz, szellős, közepes hőmérsékletű, pormentes helyiségben kell tartani. A guminak nemcsak a meleg, de a hideg is árt. Általában a —5-től +15 °C-ú hőmérséklet a legmegfelelőbb. Télen kisebb a veszély, mert a szertárat amúgyis fűtik, nehogy a hűtő szétfagyjon. Nyáron vigyázni kell, hogy erős napsütés ne érje közvetlenül a gumiabroncsokat. Arra az időre, amíg a szertár homlokzatára tűz a nap és ott, ahol az autószerke állanak, csukjuk be az ajtókat. A szertár pormentesítése miatt, annak alsó burkolatát olajjal szokás kezelni és tisztítani. Nem szabad azonban megfélekedezni arról, hogy az olaj egyik legnagyobb ellensége a gumiknak. A szertárban azt a helyet vagy sávot, ahol a gumiabroncs áll vagy mozog, nem szabad olajozni. A motorból, alvázzól a gumira jutott olaj, zsiradék vagy benzin oldja s így idő előtt tönkreteszti a gumit. Az autószer körül történő bármilyen kezelés, ha ezekkel az anyagokkal történik, befejezése után a gumik az ilyen nyomoktól gondosan megtisztítandók száraz, nem petróleumos ruhadarabbal.

Az autószer bármilyen megmozdulása után — ha a szertárat elhagyta — gondosan meg kell takarítani a gumiabroncsokat is, a reájuk rakódott sártól, piszoktól. Leghelyesebb a bő, hideg vízzel történő lemosás, utána szárazra törlés.

## A helytelen légnymás

Majd minden gumiabroncsra fel van tüntetve az a légnymás — atmoszférákban kifejezve —, amely az abroncsnak megfelel. (Ha nem volna, az árjegyzékből lehet megtudni.) Ennek betartása nagyon fontos követelmény az abroncs élettartama szempontjából. Sehol annyi hiba, hanyagság, hozzá nem értés nem tapasztalható, mint a gumik kezelése terén. Rugdosással, a futófelület helyzetéből, nem lehet a légnymás megfelelő voltáról meggyőződést szerezni. Egy ellenőrző nyomásmérő beszerzése és alkalmazása feltétlenül szükséges. Nem szabad, hogy annak beszerzési ára akadály legyen, mert ez bőven megtérül a megtakarításokon, amit a gumiabroncsoknál elérünk.

Ha a légnymás nagyobb a megengedettnél, ezt elsősorban a jármű és bentülők sínylik meg. Ilyen abroncs könnyebben sérül meg hegyes, éles tárgyakon. A felmelegedés következtében előálló nyomásnövekedés következményeire nem térek ki, mert tűzoltóautók — normális körülmények között — egyfolytában aránylag rövid utakat tesznek meg.

Sokkal nagyobb veszélyt rejt magában az előírtnál alacsonyabb légnyomás. Mint már említettem, a köpeny gumiba ágyazott vászonrétegekből áll. Ezek a „cord“ szálak a méretezett igénybevételnek megfelelő vastagságúak, nemkülönben a beágyazott szövetrétegek mennyisége is eszerint van meghatározva. Menetközben — az út minősége szerint — az abroncsot állandóan kisebb-nagyobb lökések, nyomások érik azon a kis keresztmetszeten, amelyik pillanatnyilag az úton fekszik. Minél inkább alatta van a tényleges légnyomás az előírtnak, annál kevésbé áll ellen ezeknek a lökéseknek a köpeny, annál nagyobb lesz a köpenyen a behajlás, aminek következtében az egyes szálak húzási igénybevétele eléri, sőt túllépi azok szakadási határát. Ha már ilyen módon egyes szálak elszakadtak, az ezekre eső terhelést a többinek kell átvenni. Tehát ezek már nemcsak az alacsony légnyomás következtében mennek tönkre idő előtt, hanem azért is, mert az elszakadt szálakra eső terhelést is át kell venniük. Ily módon az egyes szövetrétegek fognak átszakadni, áttörni, aminek végeredményben a gumiabroncs kipukkadása lesz a következménye. Attól eltekintve, hogy ilyen módon nehezen pótolható érték megy tönkre, a gépjármű is összetörhet és így a rajta ülők testi épsége, sőt élete is veszélyben forog. Különösen akkor, ha ez az üzemzavar valamelyik első keréken következik be nagyobb sebességnél.

Ha a gumiabroncsok felülvizsgálatánál azon dudorodást észlelnénk, ez csalhatatlan bizonyítéka a már föllépett vászonszakadásnak. Ugyancsak vászonszakadást jeleznek a köpeny belső felületén mutatkozó sötétebb színű sávok. Ezért gumiszerelésnél alaposan meg kell vizsgálni azok belső felületét is. Ilyen esetben haladéktalanul meg kell javíttatni a köpenyt. Ugynevezett „manzsettát“ helyezni a sérült rész alá nem szabad, mert a fellépő surlódás folytán ez még nagyobb darabon teszi tönkre a köpenyt.

Másik — bár jelentőségében kisebb — következménye az alacsonyabb légnyomásnak az erősebb fölmelegedés, aminek következtében a köpeny gumi anyaga veszít szilárdságából s így futófelületén nagyobb mértékben kopik. Normális körülmények között, síma, jó úton körülbelül 1000—1500, rossz — különösen nedves makadám — úton már 400—500 km után kopik 1 mm-t a futófelület. Ezenkívül, a peremben inog ilyenkor az abroncs, oldala felfekszik a rögzítő szarvakra és ott is kikopik. Vezetési nehézségek is fellépnek ilyenkor, az abroncs imbolygása következtében. Ha az előírt légnyomásnál a gépjármű nem fut eléggé simán, vizsgáljuk meg a rúgókat. Az esetleges hibát lökhárítók alkalmazásával küszöböljük ki, de az abroncsok légnyomását az előírt alá ne csökkentjük.

### A túlterhelés

Használt autó vásárlása előtt el kell dönteni, hogy milyen felszereléseket akarunk elhelyezni az új tűzoltószerveben. Elsősorban készítsünk rajzot a felszerelés valószínű elhelyezéséről. Ha az alváz hossza megfelel, győződjünk meg arról, vajjon a teherbírásra is megfelel. A szereléseken kívül a beosztásra kerülő

tűzoltók, egyéni szerelvényük átlagos összes súlyát is figyelembe kell vennünk. A helyes gumiabroncsméret megállapítása, illetve ellenőrzése szempontjából ezekhez az adatokhoz hozzá kell számítani a gépjármű önsúlyát s ezt az értéket el kell osztanunk a kerekek számával. Az így kapott érték az egy kerékre, tehát egy abroncsra jutó terhelés. Ha a felszerelt abroncsok ilyen terhelésre készültek s egyébként is megfelelnek, akkor a jármű megfelelő. Ha nem — de a jármű megvétele minden más szempontból előnyös volna —, akkor a kívánt terhelésből kell inkább a nélkülözhetőket elhagyni, semhogy túlterhelődjenek az abroncsok.

Ikerabroncsos kerekeknél fontos, hogy a terhelés egyenlően oszoljék meg az abroncspárok között, mert ha az egyikből valamilyen okból megszökik a levegő, terhelését a másik kell, hogy átvegye s így ez túlterhelődik. Ilyen abroncsoknál a belső légnyomása egy kissé kisebb lehet, mint a külsőké, mert az üttestek domborúsága miatt — egyenlő légnyomás esetén — a belső lesz jobban igénybevéve. A túlterhelés az abroncsokra azokkal a következményekkel jár, mint az alacsony légnyomás.

### A kerekek állása

Különösen az első kerekek gyakori hibája, hogy nem állanak szabályosan. A következmények ilyenkor nemcsak vezetési nehézségekben jelentkeznek, hanem a gumi futófelületének egyenlőtlen kopásában is. Ha azt tapasztaljuk, hogy a futófelület valamelyik szélén jobban kopna, mint a másikon, vizsgáljuk — vizsgáltsuk — meg a kerekeket, a tengelyt, a függő csapágyat és a tapasztalt rendellenességet azonnal szüntessük meg. Ha az egyenlőtlenül kopott futófelület a javítás után mégis a már jobban igénybevett oldalán fut, meg kell a két abroncsot (kereket) cserélni.

Ha a kerekek meglazulnak akár csapágyhiba, akár a kormánymű kopása, vagy egyéb ok következtében, ezek a menetiránytól jobbra-balra kitérnek, hullámzó pályán futnak. Természetesen a kopások ilyenkor erőteljesebbek lesznek. Ezt a hibát állandó, lelkiismeretes, minden út után végrehajtott ellenőrzéssel küszöbölhetjük ki, illetve előzhetjük meg.

(Folytatjuk)

---

**A HÉVÍZI „TŰZOLTÓ ÜDÜLŐ“ teljesen berendezve várja bajtársainkat a csodás gyógyító hatású hévízi iszapfürdőre. A radioaktív iszappal telített víz biztosan és tartósan gyógyít reumát, ízületi bántalmakat, csúzt, vérkeringési zavarokat stb. Jelentkezni és szobát lefoglalni a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV, Bástya-utca 13) lehet és mielőbb ajánlatos is. Minden irányban szíves készséggel ad felvilágosítást az országos elnökség.**



# HIVATALOS RÉSZ

## KERÜLETI TÜZOLTÓTANFOLYAM BUDAPESTEN

### Felhívás a kerületi tűzoltótanfolyam látogatására

A 115.200—1938. B. M. számú rendelet 5. §-a szerint önkéntes, köteles és magán- (gyári) tűzoltóság parancsnoka és tisztje csak az lehet, aki kerületi tűzoltótanfolyam sikeres elvégzését igazolja. Budapest székesfőváros a 118.511—1938. V. B. M. számú rendelet alapján 1939. évi szeptember hó 11-től szeptember hó 30-ig, reggel 8 órától 13 óráig és délután 15 órától 18 óráig egésznapig elfoglaltsággal kerületi tűzoltótanfolyamot tart. A tanfolyamra az a magyar állampolgár vehető fel, aki

- huszonkettedik életévét betöltötte, negyvenkettedik életévét azonban még nem haladta túl;
- testileg alkalmas és az előadások megértéséhez kellő szellemi képessége van;
- feddhetetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható.

A kerületi tanfolyamra elsősorban a közüzemek és vállalatok, a továbbiakban községek uradalmak és intézmények által kiküldöttek, végül a fennmaradó helyekre az alkalmas önként jelentkezőket vesszük fel. Egy tanfolyam hallgatóinak száma legfeljebb 50 lehet. A tanfolyamot csak akkor tartjuk meg, ha erre legalább 25 hallgató jelentkezik.

A tanfolyam felvételi díja, tandíja, vizsgadíja, szakkönyvek, ruhahasználat és felszerelés használati díja együtt hallgatónként 70 pengő, amelyet a felvételtől szóló értesítés után kell a tanfolyamparancsnokság címére (Budapest, VIII, Kun-utca 2) postautalványon megküldeni.

Élelmezésről és elszállásolásról minden tanfolyamhallgató maga tartozik gondoskodni.

A felvételt a kerületi tűzoltótanfolyam parancsnokságától legkésőbb 1939 szeptember hó 5-ig írásban kell kérni. A kérvényhez csatolni kell a jelentkező

- születési anyakönyvi kivonatát;
- hatósági erkölcsi bizonyítványát;
- hatósági orvosi bizonyítványát;
- legmagasabb iskolai végzettséget igazoló bizonyítványát;
- katonai szolgálatát és esetleg légvédelmi képzettségét igazoló bizonyítványát.

Ezeket az okmányokat kizáróan erre a tanfolyamra a 180.000—1936. B. M. számú rendelet 50. § 13. pontja alapján díjmentesen kell kiállítani.

A hallgatókat a felvételtől a kérvény beérkezése után 3 nap alatt értesíti a tanfolyam parancsnoksága. A felvett hallgatók a befizetett tandíjat nem kapják vissza abban az esetben sem, ha a tanfolyamon nem vesznek részt.

A tanfolyamhallgatók léggóltalmi kiképzést is kapnak s az eredménnyel végzett hallgatóknak a m. kir. Honvédelmi Miniszter úr 61.551/938. eln. lgv. sz. rendelete alapján külön léggóltalmi tanfolyamot végezniök nem kell.

A felvett hallgatók a tanfolyam megkezdése előtti napon 15 és 18 óra között kötelesek a budapesti tűzoltófóparancsnokságon jelentkezni (Budapest, VIII, Kun-utca 2) felszerelés céljából.

A hallgatók kötelesek a tanfolyam elméleti és gyakorlati előadásain pontosan megjelenni és a parancsnok, valamint az előadók utasításait pontosan követni. (44. § 1.) Az a hallgató, aki igazolatlanul egy órát is elmulaszt, vizsgára nem bocsátható. (44. § 3.)

A tanfolyamot elméleti és gyakorlati záróvizsga fejezi be. A sikerrel vizsgázott hallgatók a tanfolyam elvégzéséről a kerületi tanfolyam felügyelőjének hivatali bélyegzőjével ellátott bizonyítványt kapnak, mely önkéntes, köteles és magántűzoltóságok parancsnoki és tisztii állásaira képesít.

A kerületi tanfolyam megtartása a tűzrendészet fejlesztéséről szóló 1936. évi X. tc. végrehajtását szolgálja és módot kíván nyújtani a hatóságoknak, városoknak, községeknek, üzemeknek és vállalatoknak, hogy alkalmas tűzoltótisztek kiképzésével tűzoltóságukat fejlesszék.

Budapest, 1939 augusztus 22.

vitéz Kiss Lajos dr sk.,

szfőv. tűzoltófóparancsnok, a budapesti kerületi tűzoltótanfolyam parancsnoka.

Hajdu vármegye és Debrecen sz. kir. város főispánjától.  
956—1939.

### Pályázati hirdetés

A Hajduszentoszoboszló megyei városnál újonnan szervezett, a m. kir. belügyminiszter úrnak 34.156—1939. IV. B. M. számú rendeletével betölteni engedélyezett s a IX. fizetési osztályba sorozott *tűzoltóparancsnoki* állásra pályázatot hirdetek.

Az állásra a 180.000—1936. B. M. számú rendelet 11. §-ának 3. és 4. bekezdése, illetve a 4. bekezdést módosító 115.200—1938. B. M. számú rendelet szerint olyanok pályázhatnak, akiknek legalább érettségi bizonyítványuk vagy ezzel egyenrangú iskolai végzettségük van, a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyamon tűzoltótisztii oklevelet szereztek, katonai szolgálatot teljesítettek s az 1888. évi I. tc. 1. §-ának a) és b) pontjában felsorolt kellek fennforgását igazolni tudják. A pályázók közül azokat, akik egyetemi vagy főiskolai végzettséggel rendelkeznek, előnyben fogom részesíteni.

Az állást kinevezés útján fogom betölteni és a kinevezett köteles az állást folyó évi október hó 1-én elfoglalni.

A pályázók kötelesek kérvényüket a megfelelő okmányokkal felszerelni. És pedig mellékelniök kell:

- Születési anyakönyvi kivonatukat.
- Elméleti képesítésüket igazoló okmányaikat.
- Katonai szolgálatot igazoló iratokat.
- Magyar állampolgársági bizonyítványt vagy az 1921. évi községi illetőségi bizonyítványt.
- Szellemi és testi képességet igazoló újkeletű tisztiorvosi bizonyítványt.
- Politikai megbízhatóságát is igazoló erkölcsi bizonyítványt.
- Eddigi közszolgálatot igazoló bizonyítványt.
- Rövid önéletrajzot.

A kérvényt így felszerelve, hozzám címezve, Hajduszentoszoboszló megyei város polgármesterénél kell 1939. évi szeptember hó 15. napján déli 12 óráig benyújtani. Közszolgálatban álló pályázók kérvényeiket szolgálati úton nyújtásuk be.

Hiányosan felszerelt, valamint a fenti határidőn túl benyújtott kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Debrecen, 1939 augusztus 8-án.

Rásó főispán h.

# HÍREK

## TÜZOLTÓNAPTÁR

Szeptember 3. Járási tűzoltóverseny Zalaegerszegen.

Szeptember 3. Körzeti tűzoltóverseny Gödöllőn.

Szeptember 8. Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék mezőkovácsházi és eleki járásának körzeti tűzoltóversenye Medgyesegyházán.

Szeptember 10. Párkányban az Esztergomvármegyei Tűzoltó-Szövetség évi rendes közgyűlése és megyei tűzoltóverseny.

Szeptember 11. Az V. járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam kezdete.

Szeptember 11—21-ig Esztergomban törvényhatósági tűzoltótanfolyam.

Szeptember 24. A debreceni, győri és szegedi kerületi tűzoltótanfolyam kezdete.

Szeptember 24-én Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék battonyai járásának tűzoltóversenye Mezőhegyesen.

Az országos szövetség irodájában hivatalos órát 9—13-ig és 15—18 óráig tartanak.

Az iroda arra kéri a szövetséget felkeresőket, hogy az országos elnök úrnál lehetőleg csak délelőtt jelentkezzenek.

**A VISSZACSATOLT TERÜLETEK TÜZOLTÓSÁGAINAK FIGYELMÉBE!** A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség féláron adja a szolgálati érdemeket a visszacsatolt területen működő tűzoltóságok tagjainak, ha az eddig használt idegen szolgálati érmet beküldik az elnökséghez (Budapest, IV, Bástya-u. 13). Ezt a kedvezményt csak folyó év december végéig nyújtja a hozzánk visszatért bajtársainknak.

**Királyi díszérem.** A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén több mint negyedszázadon át teljesített különösen érdemes tevékenység jutalmazására alapított királyi díszérmet újabban a következőknek adományozta: Horváth János segédtiszt és Horváth Lajos szakaszparancsnok (Csény, önk.), Wágner Gyula szakaszparancsnok, Puskás Gyula szakaszparancsnok helyettes, Bognár János őrzető, Tarajás György csővezető és Orbán József tűzoltó (Pinkamindszent, önk.), Szakály István szakaszparancsnok, Szakály Ferenc szakaszparancsnok, Németh István őrzőparancsnok és Giczi József tűzoltó (Olád, önk.), Kemendy Sándor parancsnok (Zalaszántó, önk.), Simon János tűzoltó (Budapest, hiv.).

**Névmagyarosítás.** Gayer Endre sárvári járási tűzrendészeti felügyelő a belügyminiszter engedélyével Borlay-ra változtatta a családi nevét.

**Új ügyosztályba került Budapesten a tűzoltóság.** Szendy Károly, Budapest székesfőváros polgármestere, egyes ügyosztályokat átszervezett. Az összes katonai és ezzel kapcsolatos ügyek a jövőben egy ügyosztályban lesznek tömörítve, mely ügyviteli szempontból kétségtelenül előnyt jelent. A katonai és légoltalmi ügyekhez sorolták a

tűzoltóságot is az új ügyosztályban, melynek vezetője Szepesváry Pál dr tanácsnok. A polgármester abból az alkalmából, hogy a légoltalmi alosztály az új katonai ügyosztályba olvad be, rendkívül meleg hangon fejezte ki elismerését Némethy Károly tanácsnoknak, valamint az ügyosztályhoz beosztott tisztviselőknek a hivatali kötelességeit messze túlhaladó munkájukért, mellyel a főváros légoltalmát kiépítették.

**A Németbirodalmi Tűzoltómérnökök Egyesülete** magyarországi tanulmányútjukkal kapcsolatban elragadtatással emlékeznek meg a székesfővárosi tűzoltóságról. Müller düsseldorfi tűzoltófőtanácsos a fővárosi tűzoltófőparancsnoksághoz intézett levelében a bemutatott generátorszer leírását kérte, mivel a düsseldorfi tűzoltóságnak is ilyen szere van.

**A tűzoltótörestületek tagsági díjaira** nézve úgy intézkedik a 180.000—1936. B. M. számú rendelet 64. §-a, hogy „lakóházankint és évenként tíz aranyfillért köteles fölvenni a költségvetésbe minden község és város. Ennek fele (50 százaléka) az illetékes törvényhatósági, másik fele az Országos Tűzoltó-Szövetséget illeti“. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség arra kéri a községek előjáróságait, hogy ezt az összeget soha ne küldje közvetlenül az országos pénztárhoz, hanem mindenkor az illetékes vármegyei Szövetséghez, mert ebből csak zavar származik s felét vissza kell küldenie a vármegyei Szövetséghez.

**A tűzoltó autók biztosítási díjait** — a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kérelmére — a Biztosító Intézetek Országos Szövetsége folyó évi augusztus elsejétől kezdve úgy a szavatossági, mint a törés-, lopás-, tűz- és robbanás esetében is leszállította. Ezt a kedvezményt egyezményes társaságok valamennyien megadják minden biztosítás után, melyet ezután kötnek a tűzoltóságok.

**Járási tűzoltóverseny Letenyén.** A Zalavármegyei Tűzoltó-Szövetség folyó hó 6-án rendezte meg a letenyei járási tűzoltóversenyt. Jelen voltak: Vida Ferenc dr járási főszolgabíró, Kovács Sándor vezetőfőjegyző, a közigazgatási hatóság, illetve a község képviselőjében, Vecsera Antal járási tűzrendészeti felügyelő mint illetékes felügyelő. A versenybírószám: elnök Mihálovich Géza vármegyei tűzrendészeti felügyelőhelyettes, tagjai: Fülöp László dr, Huhn Gyula, Fodor István járási tűzrendészeti felügyelők, Paál Gergely csatári tűzoltóparancsnok, jegyző Bernátsky Rezső. A versenyre a 9-es szerelési számba 5, az 5-ös szerelési számba 5 község tűzoltócsapata nevezett be. A verseny eredménye: 9-es szerelésben 1. Letenye I. csapata, 2. Pola, 3. Letenye II. csapata. Az 5-ös szerelésben 1. Zalabaksa, 2. Letenye, 3. Pusztamagyaród községek tűzoltósága. A nyertesek első díjként nagy ezüst, második díjként kis ezüst és harmadik díjként bronz érmet kaptak. Végezetül Mihálovich Géza intézett a megjelent csapatokhoz lelkes buzdító beszédet, amelyben a további munkára kérte fel a megjelent csapatokat. A verseny a csapatok díszelvonulásával végződött.

**Zalaszántó augusztus 13-án járási tűzoltóversenyt tartottak,** amely nagy érdeklődés mellett folyt le. A versenyző egyesületek igen szép teljesítményekkel szórakoztatták a közönséget, de legjobban tetszettek a kisházi elemi iskolások gyakorlatai. Eredmények: a 9-es szerelésben ez a sorrend: Kisszentgrót, Dabronc,

Vindornyaszállás, Nemesbük, Csáford, Zalabér, Óhid, Szalapa, Mihályfa, Karmacs, Sümeg, Túrje; az 5-ös szerelésben így alakult a sorrend: Dabronc Kisszentgrót, Nemesbük, Zalabér, Karmacs, Zalakoppány, Szalapa, Óhid, Zalaszentlászló, Túrje, Gyülevész, Csáford, Mihályfa, Zalaudvarnok, Vindornyaszállás, Sümeg. A verseny után a zalaszentgróti tűzoltóság mutatott be többféle szerelést nagy ügyességgel. A díjkiosztás során Buhics Tivadár vm. tűzrendészeti felügyelő intézett buzdító szavakat a tűzoltókhoz.

**A Putnoki Önkéntes Tűzoltótestület** augusztus 13-án egy nagyobb tűzoltó- és mentő-gyakorlatok bemutatása mellett a fürdő kerthelyiségeiben tűzijátékkal egybekötött nyári táncmulatságot rendezett. A bemutatott gyakorlatokért a nagyközönség és jelen volt j. tűzrendészeti felügyelő, Zmeskál Zoltán dr főszolgabíró, továbbá a tűzoltóság elnöksége a legnagyobb elismerésben részesítette a tűzoltókat és annak parancsnokait.

**Miskolc thj. város hivatásos tűzoltófőparancsnoksága** az 1939. évben két törvényhatósági és egy kerületi tűzoltótanfolyamot tartott. A két törvényhatósági tűzoltótanfolyamon 65 tanfolyamhallgató, a kerületi tűzoltótanfolyamon pedig 35 hallgató vett részt. A tanfolyam hallgatói között a törvényhatósági tűzoltótanfolyamokon résztvevő a közelmúltban visszacsatolt Ung vármegyéből hét, Dunántúlról egy, szomszédos vármegyéből öt, a többi Borsod és a szomszédos vármegyéből jelentkezett. A kerületi tűzoltótanfolyamon résztvevő a postaigazgatóság négy kiküldöttje, valamint egy dunántúli, míg a többi Borsod és a szomszédos vármegyéből. A tanfolyamot nyilvános záróvizsga fejezte be, melyen a hallgatók úgy elméleti, valamint tűzoltói és gázvédelmi gyakorlati tudásukat bemutatták. A tanfolyam előadói kara: Glos Károly főparancsnok, Nagy Lajos s. felügyelő, vitéz Lévy Imre tisztgyakornok, Szabó István dr vármegyei tűzrendészeti felügyelő, majd utódja Kiss Ernő dr vármegyei tűzrendészeti felügyelő, Demes Béla műszaki tanácsos, Szabó László dr önkéntes tűzoltóparancsnok, Miskovszky Vilmos dr tisztiorvos, Sajó József m. kir. tűzérzész, Novotny Gyula püspöki másodlelkész, Ájus Ferenc dr v. aljegyző. A főparancsnokság a folyó évben még három törvényhatósági tűzoltótanfolyamot rendez a vármegyei tűzoltószövetséggel karöltve. A tanfolyamok felügyelője Fekete Bertalan dr Miskolc thj. város polgármestere volt, aki élénk figyelemmel kísérte a tanfolyamok munkáját.

**Zászlószentelés Szomorócon.** Augusztus hó 6-án ünnepélyes keretek között avatta fel új tűzoltózászlóját a Szomoróci Önkéntes Tűzoltótestület. A gyászos trianoni napokban a község jugoszláv megszállás alatt állott egy rövid ideig, mely alatt a tűzoltóság magyar feliratú zászlóját a megszállók összetörték és megsemmisítették. A régi zászlót csak most tudta az egyesület pótolni. A szép ünnepélyen a zászlóanyai tisztet Darvas Oszkárné úrnő töltötte be, ki a zászlóra ez alkalommal gyönyörű szalagot adományozott. Az ünnepélyen a vármegyei szövetséget Horváth Miklós, vm. tüzr. felügyelő, tb. sz. elnök képviselte, a hatóságot pedig Olajos József dr főszolgabíró.

**A Kercai Önkéntes Tűzoltótestület félszázados emlékünnepe** folyt le augusztus hó 13-án, melyen résztvevő az egész község lakossága, a környék összes tűzoltósága és leventecapatai. Az ünnepi beszédet az egyesület el-

nöke, a kercai ref. lelkész tartotta, az egyesület történetét pedig a titkár ismertette. A vm. szövetség részéről az ünnepelő egyesületet Kiss Emil dr társelnök köszöntötte. A hatóság képviselőjében Olajos József dr volt jelen.

**Az olasz követség köszönetét** fejezte ki Vas vármegye főispánja útján a vármegyei tűzoltószövetségnek abból az alkalomból, hogy a június hó 25-i közgyűlése alkalmából leleplezte Benito Mussolini arcképét és úgy a Duce, mint a magyar-olasz barátság mellett meleg tünnetést rendezett és kiküldöttjüket: Gaiani Mario, veneziai tartományi parancsnokot oly nagy barátsággal és meleg vendégszeretettel fogadta.

**Járási tűzoltóverseny Kövegyen.** Folyó hó 20-án, Szent István-napján, tarották Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék nagylaki járásának tűzoltótestületei ezévi járási tűzoltóversenyüket Kövegy községben. A verseny reggel 8 órakor szentmisével kezdődött, majd utána kivonultak a testületek a község főterére, ahol 9 órakor megkezdődött a csapatok mérkőzése. A kocsifecskendő 5-ös iskolaszerelésben az elsőhelyezést Csanádpalota testülete érte el s ezzel elnyerte a Ligeti és Bíró budapesti cég által ajándékozott „Napsugár lövőkével“ felszerelt sugárcsővet. Második lett a csanádalberti testület s ezzel elnyerte a Szalay és társa légoltalmi cég ajándékát, egy új típusú „B“-acél légoltalmi tűzoltósíkosakat. A harmadik és oklevéllel díjazott helyezést Kövegy község testülete vitte el. A kocsifecskendő gyorszerelésben első lett az ambrózfalvi testület s versenydíjúl kapta a Magyar Minimax-művek ajándékát, egy teljes felszerelt Minimax kézi tűzoltókészüléket. A második díjat Mátray Antal és társa cég ajándékát, egy szivattyús baltával felszerelt szivattyús övet, Kövegy község testülete nyerte el. Harmadik lett és oklevéllel lett díjazva csanádalberti község testülete. A taktikai támadásban első lett Csaba Jenő csanádalberti parancsnok és a csanádalberti testület. Egyéni számokban a legtöbb díjat a kövegyi tűzoltók, a kövegyi testület és tűzoltók szerezték meg s így két évre megszerezték a vármegye alispánja, Ring Béla által majd utána a pitvarosi testület tagjai. A legtöbb díjat adományozott és alapított járási örökös vándordíjat Dévényi Endre dr makói hivatásos parancsnok, helyettes vármegyei tűzrendészeti felügyelő mondott buzdító szavakat a tűzoltókhoz kiemelve, hogy további lelkes és önzetlen munkájukkal járuljanak hozzá az ország nagyobbitó munkához és Erdély felszabadításához. Délután a versenyt nyert csapatok és tűzoltók mutatták be a környékből összegyűlt előkelőségek és vendégek előtt versenyszámukat, majd a kövegyi testület a község házában jól sikerült taktikai támadást hajtott végre. Utána pedig a csanádpalotai tűzoltók és a kövegyi nagy légoltalmi bemutatót tartották a járási tűzrendészeti felügyelő vezetésével.

**A kizombori tűzoltók átmentek a határon tüzet ol-tani.** Porgány község a trianoni szerződéssel teremtett román határmentén fekszik Kiszombortól mintegy 6 km távolságra. A békekötés idejéig a 600 lakosú Porgánynak Kiszombor volt az anyaközsége, vele egy körjegyzőséget alkotott és az évtizedes közigazgatási együttélés szorosan egybeforrasztotta a két község népét. Kiszombor is, Porgány is mindkettő színmagyar lakosságú és katolikus vallású. 1939 július 19-én délután fél 4 órakor jelentette a kizombori ügyeletes tűzoltó, Somogyi Imre főjegyző-

nek, hogy Porgány irányban, valamelyik kiszombori tanyán nagy tűz van. A jelentés alapján a tűzoltóság egy kocsifecsken-dővel megindult a tűzhöz, abban a hitben, hogy az a határon innen van. Mikor a község belterületét elhagyták: látták, hogy a tűz túl van a határon, attól mintegy 1 km-re lévő Porgány községben. Látták azt is, hogy a tűz nagyterjedelmű, mert az egész község fölött sűrű füst gomolygott. A tűzoltóság ekkor visszatért a község házára. Még le sem szereltek azonban, amidőn a határvadászörtség Porgány alatt álló különítményének egy küldönce érkezett meg kerékpáron, azzal az üzenettel, hogy a porgányi magyarok a kiszombori magyar tűzoltók segítségét kérik, mert igen nagy a tűzveszedelem. A tűzoltóság ekkor kismotoros fecskendőjét indította útnak — megfelelő személyzettel — és a legrövidebb idő alatt megérkezett Porgányba. A község közepén — magyar tűzoltó-szemnek elképesztő módon egyberakott, 600 keresztből álló — búzaasztag égett. A porgányi, bébai és keresztúri tűzoltók már megpróbálták a tüzet eloltani, de régi, avult kocsifecsken-dőjükkel semmi eredményt nem értek el. A lakóházaktól és gazdasági épületekből az aszag 4—5 méterre égett. Szerencse, hogy a tűz lefolyása alatt szélsémdél volt és a rendkívül kezdetleges védőeszközök és a rekkenő szárazság ellenére a tűz nem tudott továbbterjedni. A környező épületek tetejét — a veszedelemben lévő épületek tulajdonosai — kantákból és vödörből vízzel annyira megöntözte, hogy a teljes lánggal égő asztag hősége és a pattogó búzaszikkraja nem tudott bennük kárt tenni. Az asztag minden oldalról égett és a mellette lévő kigyulladt pajta, valamint takarmány kazal már földig és hamuvá égett. A kiszombori tűzoltókat a lakosság kitörő örömmel és bizalommal fogadta. Nem így az óbébai román tűzoltóság és katonaság és román lakosság. Ez a tény azonban nem befolyásolta a kiszomboriakat. Első dolog volt a vízkeresés. A közeli kutakban víz már nem volt. A motorfecsken-dő leszerelése hiábavaló lett volna, mert csak a kutak fenekén volt kevés iszapos víz. Ezért más vízforrást kerestek; sikerült is találni. A tüztől mintegy 800 méter távolságra van a község vízlevezető gödre, melyben a szárazság ellenére is 2 m magas víz volt. A gödör kiterjedése 4 kat. hold. Tömérdek víz állott tehát az oltók rendelkezésére. De kevés volt a tömlő. Szerencsére a román tűzoltóság-nak még a magyar időből volt egységes csavarzattal ellátott tömlőjük, így azokat is igénybevétték. A kismotoros egy órán át zúdította a vizet az égő asztagra s így sikerült a tüzet tökéletesen eloltani. Az oltás után — a porgányi magyar testvérek hálájától kísérve — a kiszomboriak azonnal visszatértek falujukba. A kár 4000 pengő volt. Bár a tűz elég nagy, a porgányiak nem az égő tüztől ijedtek meg, hanem attól, hogy a szabálytalan takarmányberakodás miatt, az egész falu porig ég. Ugyanis ott nem ismernek semmiféle tűzvédelmi rendszabályt a berakodásoknál. Minden udvar tele volt elcsépeletlen gabonaasztagokkal. Némelyik osztag a lakóháztól 2—3 méterre volt. A berakodásnak ezt a módját semmiféle intézkedés nem tiltja, nem ellenőrzi senki. Ezért félték a derék porgányiak a tűz tovaterjedésétől és ezért kérték a kiszomboriak segítségét. A tűznél a rend fenntartását a román katonaság és csendőrség végezte. Észrevehető volt, hogy nem annyira a rendre, mint inkább a magyarokra vigyáztak. A kiszombori önkéntes tűzoltók derék munkájukkal becsületet szereztek a magyar tűzoltó névnek.

Elkészült a makói tűzoltók rohamautója. Az elmúlt év őszén megkezdődött a makói tűzoltóság motorizálása. Nikelszky Jenő dr polgármester teljesítette a tűzoltók kérését és 2 drb 400 l/perc vízszállítási kismotoros fecskendőt szerzett be, Makó város részére. Az egyik kismotorost a tűzoltók házilag kétkerekes taligára szerelték fel. A másik kismotorosfecskendő már autóra került. A Makói Önkéntes Tűzoltótestület évek óta összegyűjtött (bálak, hangversenyek) autó-alapja ugyanis megnövekedett, hogy a testület parancsnoksága 600 pengőért egy Chevrolet-gyártmányú, 6 személyes használt autót vett s azt házilag úgy alakította át, hogy azon 4 tűzoltó, 1 kismotorosfecskendő, 140 m nyomótömlő, 8 m szívótömlő, 2 sugárcső, 1 osztóvilla, 1 szűrőkosár, 4 álarc, 1 önmentőkészülék, 1 takaróponyva, 2 Totál, 1 puttonyfecskendő nyert elhelyezést. A cinóber-pirosra festett autó átalakítási költséggel együtt 1600 pengőbe került. Az autót az Önkéntes Tűzoltótestület a városnak adja át. Az autó és a kismotoros hamar túlesett a tűzkeresztségen is. A szomszédos Püspöklele községben augusztus 8-án, az egyik tanyán cséplés közben olyan nagyarányú takarmánytűz keletkezett, hogy a püspöklelei tűzoltók 2 kocsifecsken-dője a tüzet eloltani nem tudta. A községi főjegyző a makói hivatásos tűzoltókat hívta segítségül, akik az új „rohamautóval“ vonultak ki a tűzhöz s 2 óra megfeszített munkával eloltották a hatalmas tüzet. A tűzkeresztségen mind a kismotoros, mind az autó sikerrel estek át.

A diósvasgyári tűzoltótestület folyó év augusztus 20-án tartotta meg szokásos „Tűzoltó-napját“ a következő programmal: Augusztus 20-án reggel 6 órakor zenés ébresztő volt a gyári zenekar hangjai mellett. Dél előtt 10 órai kezdettel az összes felekezetek templomaiban ünnepi istentisztelet. Délután 3 órai kezdettel vidéki atlétikai verseny. 4 órai kezdettel a vendéglő kerthelyiségében táncos hangverseny. Este 8 órától reggel 4 óráig a vasgyári kultúrházban tűzoltó táncmulatság volt, amellyel úgy az erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerült tűzoltónap lezárult. Annak ellenére, hogy az egész napot esőzések zavarták egyre-másra érkeztek a környék tűzoltóságai. Ezzel megmutatták a nagy nyilvánosság előtt, hogy a tűzoltói hév minden akadályt áttör. A közönség sem volt részvétlen, mert a vasgyár hatalmas kultúrházát színültig megtöltötték. Köszönetet mondunk e helyen is mindazoknak, akik ezt a napot részünkre oly széppé tették.

A pacsai járás tűzoltói első szent királyunk ünnepén nagyszabású tűzoltóversenyt rendeztek Pacsán. A versenyen megjelentek: Horváth Vilmos dr járási főszolgabíró, Dervarics László dr szolgabíró, a tűzrendészeti hatóság részéről Bubicz Tivadar ny. főszolgabíró, vármegyei tűzrendészeti felügyelő, Huhn Gyula, Fodor István járási tűzrendészeti felügyelő, Stáding Ferenc kerthelyi tűzoltóparancsnok, Török Gyula főjegyző és Bernatzky Rezső jegyző. A verseny eredményei a következők: A 9-es szerelési számban 1. Zalavár, 2. Felsőrajk, 3. Zalaapáti, 4. Nagykapornok, 5. Zalaszentmihály, 6. Pacsa. Az 5-ös szerelési számban: 1. Zalaapáti magán, 2. Zalavár, 3. Felsőrajk, 4. Zalaapáti, 5. Nagykapornok. Mind a 9-es, mind az 5-ös szerelési számban az első, második és harmadik csapat tagjai kisezüst, nagyezüst, illetve bronzérmeket kaptak. Az eredményeket Horváth Vilmos dr hirdette ki. Végül Bubicz Tivadar ny. főszolgabíró buzdító beszédet intézett a csapatokhoz.

# Hivatalos hirdetések

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadványai

### SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. . . . .	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók.)	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése . . . . .	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet, II. Alkalmazott rész . . . . .	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai . . . . .	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai . . . . .	1.— P
VIII. Dévényi Endre dr: A tömlő . . . . .	1.— P
Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása . . . . .	2.— P
Papp Ferenc: Tűzrendészeti közigazgatás kézikönyve, kötve . . . . .	22.— P
Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szerek, füzve . . . . .	5.— P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye . . . . .	10.— P

### SZABÁLYZATOK:

Gyakorlati szabályzat kivonata . . . . .	—30 P
Önkéntes tűzoltótestületi alapszabály . . . . .	0.20 P
Motoros fecskendők egységes gyakorlati szabályzata . . . . .	—50 P
Sholgalati szabályzat . . . . .	1.20 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat . . . . .	—60 P
Alapképzési szabályzat . . . . .	—80 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal . . . . .	1.— P
Éremszabályzat . . . . .	—60 P
E kiadványok 50%-os kedvezménnyel megrendelhetők tanfolyamok részére, azok parancsnoksága útján.	
Új gyakorlati szabályzat (Tervezet) . . . . .	2.— P

### FILLÉRES KÖNYVTÁR:

Benczur József dr: A közigazgatás szervezete . . . . .	58 fillér
Benedek: Építéstan . . . . .	54 „
Borsányi: Légoltalmi alapismeretek . . . . .	12 „
K. Császár Elemér: Építéstan . . . . .	88 „
Erdély dr: Versenyrendezés . . . . .	06 „
— — Tűzoltás szabályainak kiegészítése . . . . .	20 „
— — Vízszedés és helyi ismeret . . . . .	30 „
vitéz Kiss Lajos dr: A közigazgatás szervezete . . . . .	90 „
Kéler Dénes: Gázvédelem, harcázatok . . . . .	46 „
Konok Péter: Mechanika . . . . .	44 „
— — Géptan . . . . .	18 „
Regölyi: Mászó- és mentőeszközök . . . . .	26 „
vitéz Roncsik Jenő dr: Vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők köteleességei és magatartásuk általában . . . . .	34 „
— — Tűzoltóparancsnok, tűzrendészeti felügyelő büntetőjogi felelőssége . . . . .	14 „
— — Telepengedélyezési eljárás . . . . .	14 „
— — MOTSz szabályai . . . . .	14 „
vitéz Szalay Lajos dr: Kézi tűzoltókészülék . . . . .	10 „
— — Fizika és kémia . . . . .	18 „

vitéz Szalay Lajos dr: Kémia . . . . .	32 fillér
Szilvay: Motorfecskendő ismertetése, működése, zavarai . . . . .	20 „
— — Vegyi és kézi tűzoltókészülék . . . . .	18 „
— — Angol dugólétra szerelése . . . . .	08 „
— — Műszaki mentés . . . . .	18 „
— — Tűzkísérleti állomásban lefolytatandó típusgyakorlatok . . . . .	10 „
— — Kismotorfecskendő szerelése . . . . .	14 „
— — Kishúzólétra szerelése . . . . .	06 „
Somorjai: Ügyvitel, leltár stb. . . . .	30 „
Szóllósy dr: Jogrendszer . . . . .	18 „
Teasdale Ottó: Ipartelepek és üzemek tűzrendészete . . . . .	36 „
Wunderlich: Színházak, mozik tűzrendészete . . . . .	36 „
Jarmatzky: Vizsgakérdés . . . . .	14 „
Zsámbéky: Villamosság . . . . .	28 „

Az összeg a szövetség 23.297. postacsekkszámlájára fizetendő be. A jegyzetek árán felül a megrendelő tartozik a szállítási díjra 20 fillért előzetesen beküldeni.

### TÖRVÉNYEK, RENDELETEK:

Tűzrendészeti törvény és végrehajtási utasítás (1936: X. tc. 180.000—1936. B. M. sz., 115.200—1938. B. M. sz.), kötve . . . . .	2.— P
Rendelet-tervezet a tűzveszélyes és lobbanó folyadékok tartására, raktározására és szállítására . . . . .	—30 P

### EGYÉB SZAKIRÁNYÚ KÖNYVEK:

Ortutay József: Néhai József főherceg élete . . . . .	3.— P
Vitéz Roncsik Jenő dr: Gróf Széchenyi Ödön élete . . . . .	5.— P
Vitéz Roncsik J. dr: A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 60 éves története . . . . .	5.— P

### NYOMTATVÁNYOK:

Járásai tűzrendészeti felügyelő vizsgálati jegyzőkönyve darabonként . . . . .	—10 P
Fecskendő próbalap, motorfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Fecskendő próbalap, kézfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Díszokmányúrlap . . . . .	2.— P
Egyszerűbb . . . . .	1.— P
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez darabonként . . . . .	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban darabonként . . . . .	—40 P
Bőrburkolatban darabonként . . . . .	—80 P

### SZOLGÁLATI ÉRMEK:

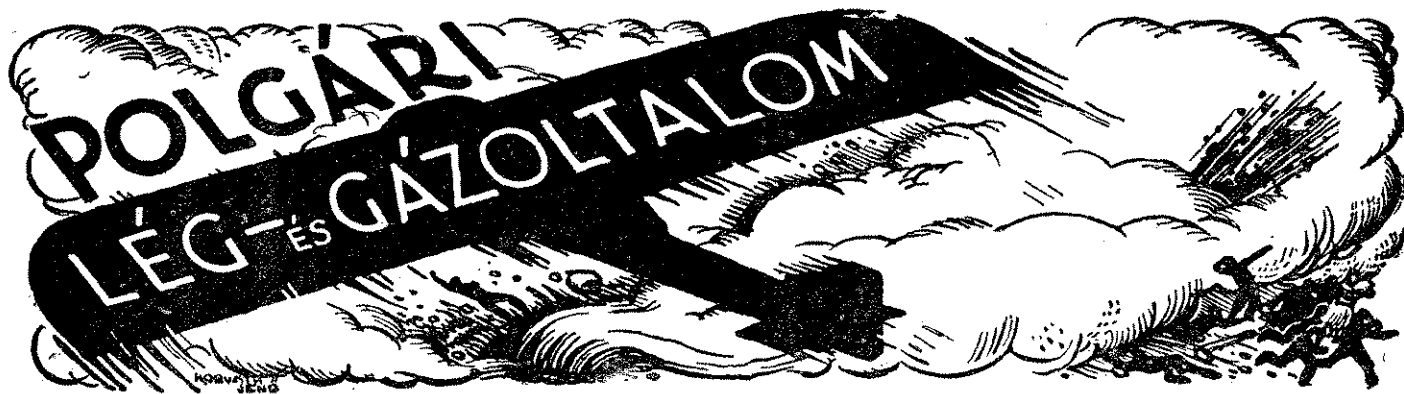
V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.	
---	--

Éremszalag —30, igazolványlap —30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . . .	—30 P
--	-------

Az érmek ára és a tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. sz. postacsekken előre küldendő be.

Megrendelhetők a MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG irodájában, Budapest, IV, Bástya-u. 13.



## III A TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY ÁLLANDÓ ROVATA III

### A gázvédelemmel kapcsolatos hasznos tudnivalók

Az emberi és állati szervezet életműködése tulajdonképpen lassú égési folyamat, melynek megszűnése egyértelmű a halállal. A szervezet minden legapróbb részecskéjében történő égési folyamat fenntartásához elégetendő anyagra, táplálékra és az égés folyamatához oxigénre van szükség. A táplálék felvétele időközönként történik, mert azt a szervezet szénhidráttá stb. alakítva tartalékolja, az oxigénfelvétel azonban folyamatos, mert a vér piros vértestecskéi által felvehető oxigénmennyiség azonnal elhasználódik.

A szervezet az oxigént a tüdő által, a földet mintegy 80 km vastagságban körülvevő levegőmennyiségéből veszi, melynek oxigéntartalma 20.92 térfogatszázalék. A levegőben ezenkívül van 78.10 térfogatszázalék nitrogén, 0.03 térfogatszázalék széndioxid, 0.93 térfogatszázalék argon és 0.92 térfogatszázalék hélium, kripton, neon stb. (nemesgázok). A levegő ezenkívül vízgőzt is tartalmaz változó mennyiségben.

Az oxigén színtelen, szagtalan és íztelen gáz, mely az égést táplálja. A széndioxid a tökéletes égés terméke, színtelen, szagtalan és gyengén savanykás ízű, a levegőnél nehezebb gáz, az égést gátolja. A nitrogén és a nemesgázok az égés folyamatára közömbös gázok, azt sem nem táplálják, sem nem gátolják s így csupán hígítólag hatnak.

Az oxigén tiszta állapotban órákon át káros következmények nélkül belélegezhető, azonban állandóan tiszta oxigénben élni lehetetlen volna, mert az életműködést annyira fokozza, ami a szervezet igen gyors elhasználódására vezet. Ezért szükséges a levegőben a közömbös gázok jelenléte. A széndioxid kis százalékban — 0.03 térfogatszázalékban — ártalmatlan, amennyiben azonban e mennyiség fölé emelkedik, a légzés nehezebbé válik, 2—3 térfogatszázalék mellett rosszullét, 5—7 térfogatszázalék mellett fulladásos halál következik be. Tehát a minket körülvevő levegőben is van olyan anyag, amely a normális arányon felül veszélyes lehet a szervezetre. Sőt nemcsak a széndioxid, hanem a közömbösnek mondott nitrogén mennyiségének emelkedése is veszélyt jelent, azonban nem mintha maga a nitrogén volna veszélyes a szervezetre, hanem azért, mert ezáltal az életfenntartáshoz szükséges oxigénmennyiség csökken. A szükséges oxigénmennyiség alsó határértéke

15 térfogatszázalék, melyen alul, ha a levegőben nincsenek is mérgező gázok, hallucinációs jelenségek mellett ájulás, majd fulladásos halál következik be. Ezt az állapotot nitrogénveszélynek vagy általában — tehát ha más gáz játssza a közömbös gáz szerepét — oxigénszegénységnek nevezzük.

Tehát a minket körülvevő, éltető levegő is veszélyes lehet számunkra, más káros anyagok közbejötté nélkül is, ha összetételének aránya valamilyen körülmény következtében megváltozik. Ez azonban csak zárt helyen, szűk és szellőztelen udvarokban, pincékben, mélyedésekben, kutakban, barlangokban jöhet létre, mert a szabadban a környező nagy levegőtömeg a keletkező aránytalanságot úgyszólván azonnal kiegyenlíti.

A levegő összetételének e káros megváltozása vagy megváltoztatása az említett szellőztelen helyeken főleg tűz vagy más oxigént elhasználó körülmények, mint rothadás, bomlás vagy szűk térre szorított élőlények oxigénelhasználása következtében jöhet létre. Tűzoltói viszonylatban, tüzeseteknél, műszaki mentéseknél, például kútba, csatornába fulladt egyének kimentésénél gyakran találkozunk az ily módon keletkezett oxigénhiánnyal. Nagyon fontos tehát a fenti esetekben ezeknek a körülményeknek a mérlegelése, mert az oxigénhiányhoz mérten kell megválasztanunk a mentés érdekében felhasználandó gázvédőeszközöket. Ezek után nagyon természetesen foghatni az a megállapítás, hogy mélyedésekben, pincékben, szűk, szellőztelen helyeken tűz esetén, továbbá kutakba, tartányokba, csatornába fulladt egyének kimentésénél a szűrős gázálarok nem nyújtanak megnyugtató védelmet, mert ha a gáztöménység miatt nincs meg az életfenntartáshoz szükséges oxigénmennyiség, úgy azt a szűrőbetét pótolni nem tudván, a gázálarcot viselő egyén oxigénhiány miatt megfullad. Ettől eltekintve, a nagytöménységű gázt a szűrőbetét megszünni sem tudja, ha tehát a gáz nem közömbös, hanem még mérgező is, a mérgező gáz szűrő használata ellenére is behatol a szervezetbe.

Ilyen mérgező gáz a szénmonoxid, amely tökéletesen égésnél, robbanásnál keletkezik. A szénmonoxid is égéstermék, a széndioxiddal ellentétben akkor jön létre, amikor az égés folyamatához nincs meg a kellő mennyiségű oxigén. Lakásokban gyakran fordul elő

ez a szerfelett veszélyes gáz, amikor például a kályhában vastag rétegben van a parázs és a levegő ezen nem tud átáramlani. Elősegíti a szénmonoxid fejlődést a kályhának gyenge huzata, különösen nagy a veszély, amikor a kályha csövét takarékosági szempontból elzárják. Szénmonoxid keletkezik a szénvasalóban, továbbá rendszerint a pincében előforduló tüzelőszén öngyulladás következtében. A szénmonoxid színtelen, szagtalan, a levegővel körülbelül egyforma sűrűségű gáz, melynek a levegőben való 0.2 térfogatszázalék mennyisége már erős rosszullétet, 0.4 térfogatszázalék mennyisége pedig fulladásos halált idéz elő. A szénmonoxid alattomos gáz, mert észrevevése nehéz, már igen kis mennyiségben súlyos rosszullétet, sőt halált okozhat. A szénmonoxid, mivel könnyebb a levegőnél, a szabadban hamar eloszlik, így a védekezés ellene csak zárt, rosszul szellőzött helyen szükséges. A szénmonoxid porózus anyagon, mint például falon, könnyen átáramlik. A szénmonoxid bár már igen kis százalék mellett hat, védekezni ellene a közönséges szűrőbetéttel mégsem lehetséges, mert az a szénmonoxidot nem tartja vissza. A szénmonoxid ellen friss levegőt szállító vagy önmentő készülékkel a leghelyesebb védekezni. Készül azonban speciális szűrő a szénmonoxid ellen, melyben a szénmonoxid vegyi folyamat közben széndioxidá válik, amely azután már megsűrűsödhet.

Mivel a levegő arányának megváltoztatása csak szűk, szellőzetlen helyen lehetséges, azért háborús célokra olyan mérgező vegyi anyagokat alkalmaznak, amelyek a levegőben igen kis százalék mellett elosztva is káros élettani hatásokat váltanak ki. Természetesen ezek a gázok, tehát a harcászati gázok súlyosabbak a levegőnél, mert ellenkező esetben azonnal felemelkednének. A harcászati gázok és általában a hasonló tulajdonságokkal rendelkező ipari gázok tehát nem azáltal fejtik ki hatásukat, hogy töménységükkel a levegő oxigéntartalmának arányát csökkentik. Így a védekezés aránylag könnyű, mert az egyszerű szűrőbetét, amely a káros hatású gázokat visszatartja, teljesen biztos védelmet nyújt. Kivéve a gázbomba számottevő becsapódási helyének közvetlen környékét, különösen ha ott mélyedés van vagy a bomba szűk udvarra esett vagy épületbe hatolt be. Meg kell tehát jegyeznünk azt, hogy légmentesen el nem zárható pincét óvóhely céljaira használni nem szabad, mert azok veszélyesebbek, mint az épület földszinti lakásai, becsukott ajtók és ablakok mellett. Emeleti lakások becsukott ajtók és ablakok mellett harcászati gázok ellen már jó védelmet biztosítanak.

A szervezet az élet fenntartáshoz szükséges oxigén mennyiséget nem kapja meg:

a) ha a levegőben 15 térfogatszázaléknál kevesebb oxigén van — oxigénszegény levegő;

b) ha a levegőben olyan gázanyag van, amely tüdővizenyőt okoz — fojtó gázok, például klór, foszgen, peranyag stb. Fojtó gázok belélegzése esetén a tüdőben vizenyő keletkezik, melyek a légcserét végző tüdőhólyagocskákat megtöltik és így megakadályozzák az oxigén felvételét;

c) ha a levegőben olyan gázok vannak, melyek úgy változtatják meg a vértestecskék tulajdonságát, hogy azok nem vonzzák az oxigénrészeket s így akadályozzák meg az oxigén szervezetbe való bevitelét. — Ezeket mérgező gázoknak vagy vérmérgeknek nevezzük. Ide tartozik a szénmonoxid és a cianhidrogén.

Az a) és c) esettel zárt helyen találkozunk, mert a levegő összetételének aránya szabad helyen nem változhat meg, a mérgező gázok pedig, könnyebbek lévén a levegőnél, szabad helyen gyorsan eloszlanak. Harcászati célokra a b) csoportba tartozó gázok alkalmasak, ide tartoznak még az ingerlő és hólyaghúzó gázok, azonban ezek a légcserével kapcsolatos élettani elváltozásokat alig okoznak, kivéve a hólyaghúzó gáz gőzhatását, amely meleg időben jön létre s inkább a testfelület külső részét és a nyálkahártyákat támadják meg.

Olyan esetben, ha a levegőben mérgező, fojtó anyag van, a védekezés szűrős gázvédőeszközzel történik. A szűrőnek ez esetekben elég csak a légutakhoz csatlakozni. E célra szolgálnak: 1. a szájcsontra, mely a szájhoz idomított pipacsutoraszerű ebonit, fém- vagy faanyag. A szájcsontrához, az orr lezárásához csipetítő tartozik; 2. a félgázálarc, amely csak az orrot és a szájat takarja és 3. a teljes gázálarc, mely az egész arcot a szemmel együtt takarja. Az ingerlő és hólyaghúzó gázok gőzhatása ellen ugyancsak szűrős gázvédőeszközzel védekezünk, mivel ezek azonban a szemre is hatnak, a légutak lezárására főleg teljes gázálarcot vagy pedig a szájcsontrához és a félgázálarchoz légmentesen záródó szemüveget kell használni.

Olyan esetben, ha a levegőben nincs meg a létfenntartáshoz szükséges oxigénmennyiség, tehát zárt térben történő tüzeknél, robbanásoknál, mély kútból, csatornából való mentésnél olyan gázvédőeszközöket kell használni, amelyek a környező levegőtől függetlenül működnek, vagyis az oxigénmennyiséget nem a környező levegőből nyerik. Ide tartoznak:

1. a csöves készülékek, amelyek hosszú csővezeték segítségével fertőzésmentes helyről kapják a tiszta, belélegzésre alkalmas levegőt. A csöves készülékek két csoportra oszlanak:

a) szívás útján működők, melyeknél a készüléket viselő egyén tüdejének erejével szívja a levegőt. Ezeknél szájcsontrát vagy szorosan illő gázálarcot kell viselni, mert ellenkező esetben a csőben fenálló ellenállás miatt a levegő a lazán felillesztett gázálarcra

## MOVE légoltalmi és felszerelési kft.

BUDAPEST, VI, PODMANICZKY-UTCA 45 (MOVE-SZÉKHÁZ)

Raktáron tartja a légoltalom és gázvédelem végrehajtására szükséges összes cikket.

A DRÄGER-MÜVEK LÜBECK ÉS A MERCUR műszaki és vegyipari rt. gyári lerakata

*Díjjalan  
szaktanács!*

résein áramlik be. A csővezeték hossza nem haladhatja meg a 25 métert, mert a tüdő nem tudja legyőzni a csőben fellépő ellenállást. A szájrész közelében okvetlen kell alkalmazni ki- és belélegzőszelepeket, mert ha a kilégett, oxigénszegény levegő nem távozik azonnal a szabadba, úgy az elhasznált levegő megtölti a csővezeték szájfelé eső részét és a következő belélegzésnél ugyanaz a levegőmennyiség kerül a tüdőbe;

b) nyomás útján működők, ahol a friss levegőt fújtatókészülék áramoltatja a légutakhoz. Ezeknél a túlnyomás miatt légszákot és túlnyomást kibocsátó szelepet kell alkalmazni, hogy a tüdő a túlnyomástól ne szenvedjen. A kilégett levegő a túlnyomásszelepen távozik. A nyomással működő csöveskészülékhez legmegfelelőbb nem szorosan záródó, nagy ürtartalommal rendelkező kámszát alkalmazni, mely esetben a túlnyomás és a kilégett levegő a réseken távozik. Ez esetben a kilélegzőszelep és a légszák alkalmazása elmaradhat. A nyomással működő csöveskészülék tömlőhosszúsága 60—80 méter lehet.

Ez utóbbi készülékek tűzoltói használatra nagyon alkalmasak, mert működésük megbízható, használatuk aránylag kellemes, a csővezetéken keresztül mindkét irányba üzenetet lehet közölni s végül a készülék üzeme költségmentes;

2. önmentőkészülékek, melyek a légzéshez szükséges levegőt önmaguk szolgáltatják. Általános megoldás szerint az oxigén magasnyomású palackokban a készülékbe van beszerelve, melyből egy automatikus adagoló- és redukálószelepen keresztül a légszákba és onnan a tüdőbe, majd pedig a szabadba kerül. Megfelelőbb megoldás szerint a kilégett levegő regenerálókészüléken keresztül megtisztítva újra belélegzésre kerül, harmadik megoldás szerint a kilégett levegő szén-sav és vízgőz tartalmának hatására kémiai reakció folytán oxigén fejlődik. Ma már e három megoldás kombinációit használják, amikor is az oxigéntartány kisegítőszerepet játszik.

E három rendszer mindegyikének használata más-más tényezőktől függ. A szűrőkészülék térbelileg korlátlanul alkalmazható, mert alkalmazása nincs csővezetékhez kötve. Használata függ azonban a környező levegő oxigén tartalmától és az időtartamtól, melyen belül a szűrő még ki nem merül.

A csöveskészülék független az időtartamtól és a környező levegőtől, mert a friss levegő korlátlan ideig adagolható, de térbelileg kötött, a csővezeték korlátozza a mozgási szabadságot.

Az önmentők függetlenek a környező levegőtől, mert oxigén-szükségletüket nem abból nyerik, mozgási szabadságuk korlátlan, mert nincsenek csővezetékhez kötve, időben azonban az oxigénmennyiség, illetve a vegyi anyagok kimerülésének gyors bekövetkezése miatt kötöttek.

Szilágyi Németh Gyula

## KÖNYVISMERTETÉS

Forster Rezső szöveg. vegyész-mérnök: „A tűzvédelem megelőzése vegyi anyagokkal a légoltalomban“. A Kis Akadémia kiadása. 70 oldal. Nagy hiányt pótol a szerző ezzel a könyvvel. Szaklapok, szakkönyvek hasábjain gyakran találkozunk ezzel a kérdéssel, de kimerítően egyik sem tárgyalta. A szerző célja volt, hogy elméleti, gyakorlati és gazdasági szempontból egyaránt megvilágítsa az erre a kérdéskomplexumra vonatkozó összes tudnivalókat. A könyv világosan és röviden tárgyalja az egyes kérdéseket, úgyhogy szakembernek és laikusnak egyformán megfelel. Sajnos, hogy csak légoltalmi szempontból tárgyalja az impregnálás kérdését és most csak a fának impregnálásával foglalkozik kimerítően. A tűzoltói szempontból rendkívül jelentőségű textilanyagok impregnálásával nem foglalkozik. Külön felsorolja az egyes nálunk közismert impregnálószerek tulajdonságaival, a vizsgálati módszerekkel, a tartósság kérdésével. A légmentesítésre vonatkozó rendelkezéseket külön összegyűjtve közli. Hasznos útmutatást ad a költségekre vonatkozólag.

Vezérfonal a légvédelmi segédosztatok számára. A Standard Villamossági Rt. gyár, légoltalmi szolgálatosai számára alkalmas emlékeztető füzetet adott ki, „Vezérfonal a légvédelmi segédosztatok számára“ cím alatt. A füzetet Bananyai Jenő okl. tűzoltótiszt, a Standard Villamossági Rt. gyár tűzoltóparancsnoka állította össze. Amint a cím sejteti, a könyv nem annyira oktató-, mint inkább emlékeztető célzatú s ennek megfelelően a légoltalom kapcsolatos alapvető fogalmak és ismeretek lexikonszerűen — azonban nem betűsoros —, hanem fogalmi sorrendben kerültek feldolgozásra. A feldolgozás alapos, szakszerű és a magyarázat sallangoktól mentesen, csak a lényegre korlátozódik, miért is a füzet nemcsak a tanultak felfrissítésére és a tudnivalók ébrentartására alkalmas, hanem oktató célokra is. A füzet 22 oldalon a következő tárgykörre terjed ki: Repülő, repülő fajtái, az egyes fajok jellemzése és hatás adatai, felségjelzések, bombatípusok és hatás adataik, a légvédelem és légoltalom feladatköre, megszervezése, figyelő, riasztó szolgálat, riasztó jelek, az egyes gázfajok ismertetése és az ellenük való védelem módja és eszközei. A harcászati felismerése és fertőtlenítése, a gázvédőeszközök rendszere és ismertetése, gázálarok részei, karbantartása, gázálarok szűrő, CO-szűrő, friss levegős készülék, önmentő.

„Légvédelmi riadó.“ Színjáték 3 felvonásban. Írta Bognár Lajos. A könyv légoltalmi nevelőértéke rendkívül szerencsés. E mű ugyanis a falusi nép lelkületéhez legközelebb álló műkedvelői előadás keretében, szórakoztatás formájában ismerteti meg a légvédelem előírt legszükségesebb tudnivalóit. A légvédelem gondolatát ez a színdarab játék formájában szinte belopja magát a műkedvelők lelkébe. A szereplők próbái már magába véve is légvédelmi gyakorlatul szolgálnak.

**Csonka János gépgyára** gyártja a

mindenhol bevált, tökéletes **tűzoltómotorokat!**



# Légoltalmi híradó

**Élelmiszertartalékolás víz alatt.** Svájc háborús élelmiszerkészletét mély tavakban szándékozik elraktározni. A gabona víz alá süllyesztését már megkezdték. A raktározás céljaira speciálisan készített hengeralakú vastartályokat használnak, melyeket a vízen usztatva, légnyomással, csővezeték segítségével töltenek meg. A légmentesen lezárt tartályokat 30—40 méterre süllyeszti le és helyüket apró bójákkal jelölik meg, melyekhez a felhúzáshoz szükséges láncmennyiség is hozzá van erősítve. Az élelmiszert ilymódon kívánják megvédeni a repülőbombák és tüzérségi lövedékek ellen, ugyanis a nagy gabonatarházak kevésbé rejthetők a megfigyelés elől s a vízalatti tartályok ellen — még ha félrevezetés céljából a szükségesnél több álbóját nem is helyeznek el a víz színén — a célzott bombavetés is alig lehet eredményes, mert hiszen a tartályok közvetlenül nem láthatók, de egy véletlen telitalálat sem veszélyes, mert a tartály a vízen lebegve, a robbanás ereje elől kitér s mivel belül teljesen töltött, a robbanás hatására keletkező víznyomás a tartályokat nem nyithatja fel. Ez a raktározási mód egyébként a csak kevésbé bombabiztos raktáraknál lényegesen olcsóbb és az élelmiszert a gáz- és gyújtóbombák ellen tökéletesen védve van.

Londonban összeírták a légoltalmi szempontból felhasználható vízforrásokat. A rendelkezésre álló vízforrások elégtelennek mutatkoznak. Ezért a városi tanács 45 ezer fontot irányzott elő új tűzcsapok létesítésére. Ezenkívül víztároló medencék elkészítését is elhatározták, amit arra az esetre használnának, ha a vízvezeték repülőátadás esetén tönkremenne. Ezenkívül új tűzoltóhajókat is rendeltek a Themsére a parton elterülő hatalmas raktárak védelmére.

Németországban külön rendelettel szabályozták a gabonarakták építését légoltalmi szempontból. A rendelet értelmében 10.000 tonnánál nagyobb raktárakat építeni tilos. A rendelet célszerűnek tartja az 5000 tonnás raktárak építését. A raktárakat úgy kell építeni, hogy repülőgépről nehezen felismerhető legyen. A körülötte lévő épületektől lehetőleg sem alakban sem építőanyagban sem színben nem lehet eltérő. Az egyes épületektől távol kell építeni. A szállításhoz szükséges gépeket a padlástérben kell elhelyezni. Építési anyagul csak

vasbeton használható fel. 1000 tonnánál kisebb befogadó-képességű tárházaknál kivételesen megengedhető a lángmentesített faanyag használata.

Olaszországban két típus vadászgépet építenek. Kissebességű védelmigépeket, melynél a fordulékonyt az akarják biztosítani, ami a légi harc főfeltétele. A fordulékonyt nagysebességű vadászgépeknél nem lehet elérni, mert ha nagy sebességgel kis sugarú körön fordulnak a hirtelen fellépő centrifugális erő a pilótánál vérkeringési zavarokat idézhet elő. Viszont a fordulékony, de kissebességű géppel a modern bombázógépeket nem lehet üldözőbe venni, mert sebességük felér a közepes teljesítményű vadászgéppel. Ezért külön üldöző vadászgépeket építenek, melynek sebessége eléri az 500 kilométert.

Németországban a nyugati határerődítési munkálatokat a múlt év őszén előállott nagy feszültség idején fejezték be. A befejezésnél több mint félmillió ember dolgozott napi 12, 16 óra munkaidővel. Az építményekbe másfélmillió tonna cementet és 3000 darab acélpáncélt építettek be.

Németországban a légítámadásnak kitett helyeknek megfelelő vízkészlet tárolásáról a légügyi minisztérium gondoskodik saját hatáskörében. A meglévő vízvezetékű független berendezéseket elkészülésük után a községek veszik át és a karbantartásukról gondoskodnak. A vízkészletet békében is használhatják tűzoltásra.

Németországban légoltalmi szempontból szabályozták a kórházépítést. Légítámadásnak kitett helyeken nem lehet többé kórházat építeni. 600-nál többágyas kórházat nem lehet építeni. A betegek és személyzet részére óvóhelyet kell biztosítani. Az óvóhelyet el kell látni műtővel, kötözővel, konyhával. Külön rendelet intézkedik a már meglévő kórházak légoltalmi berendezéséről.

Finnországban megalkották az új légvédelmi törvényt. Az iskolák magasabb osztályaiban elrendelték a légoltalmi ismeretek oktatását. Egyenlőre csak az állami iskolákban kötelező. A légoltalmi oktatást később azonban valamennyi iskolában bevezetik. A köznevelési törvényre való tekintettel elrendelték, hogy az exportcégek kötelesek a behozatalnak 50 százalékát tartalékolni. A köznevelési törvényre való tekintettel elrendelték, hogy az exportcégek kötelesek a behozatalnak 50 százalékát tartalékolni. A köznevelési törvényre való tekintettel elrendelték, hogy az exportcégek kötelesek a behozatalnak 50 százalékát tartalékolni. A köznevelési törvényre való tekintettel elrendelték, hogy az exportcégek kötelesek a behozatalnak 50 százalékát tartalékolni.

Felelős szerkesztő: Lukács Zoltán dr  
Felelős kiadó: Olty Antal

## MŰSZAKI ÉS VEGYIPARI Kft.

BUDAPEST, V, GÉZA-UTCA 1—3 \* TELEFON: 122-547, 120-940 és 125-697

Engedélyezett légoltalmi, gázvédelmi és tűzrendészeti szaküzlet

Szállít *mindennemű tűzoltóberendezést és felszerelést*  
Gázvédő gumiruha, csizma, kesztyű, tűzoltó-gázálc, sisak, mászóöv, balta, magasnyomású tömlők, kötelek, létrák, légvédelmi gyakorló és oktató segédeszközök *nagy raktára.*

Kézi- és motorfecskendők

# KÖHLER ISTVÁN

**FECSEKENDŐ-, SZIVATTYÚ-  
és tűzoltófelszerelések gyára**

Gyárt: Modern motoros, turbinás és dugattyús  
tűzoltófecskendőket, tűzoltószerket, felszereléseket  
és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

**BUDAPEST, X, KORPONAI-UTCA 21. SZÁM**

**Szállítunk**

a hatósági előírásoknak megfelelő

Ismertetés  
felvilágosítás  
és ajánlat  
díjtalan

## MÁVAG

**Telefon 133-394**

**GYÁRTMÁNYÚ**

hordozható benzinmotoros és kézi működtetésű **fecskendőket, vízfordó-  
és öntözőkocsikat, tűzoltó- és locsoló autókat** a legjobb  
minőségben, megbízható és tartós kivitelben.

**MAGYAR KIRÁLYI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK KERESKEDELMI KÉPVISELETE RT.**  
BUDAPEST, VIII, MŰZEUM-KÖRÚT 18. II.

**Alapítva 1896**

Mindenmű tűzoltó-  
felszerelési cikkek  
raktárról kaphatók

## Mátrai Antal és Társa Rt.

Gyár és központi iroda:

**Budapest, XIII, Lomb-utca 34-36 - Telefon 299-055**

Gyárt: kézi- és motor-  
fecskendőket, minden-  
féle létrákat, motollá-  
kat, vízfordó és öntöző  
lajtkat, szerkocsikat

## FELTEN ÉS GUILLEAUME RT., BUDAPEST, I.

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

**GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT**  
kivánt méretekben és nyomásig.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 113. POSTAFIÓK. TELEFON: 258-880



**Hazai  
gyártmány!**

## MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-  
lítható össze a különböző utánszatokkal. Felvilágosítással szolgál a  
**MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST**  
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 123-731

## CORVIN ÁRUHÁZ RT.

**BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3**

### Budakalászi Textilművek Klinger Henrik Rt.

Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 11.

Tűzoltósági cikkek gyártmányai:

nyers és ruggyantázott kender-nyomótömlők a legmagasabb légkörnyomásig, ugró- és takarópony-  
vák, mentőtömlők, összecsapható és merev tűzivedrek, impregnált csővezetőkabátok és nadrágok,  
csikos övszövetek, mosózubony- és nadráganyagok. — Laktanyaberendezési tárgyak, u. m.:  
szalmazsákok, fejbánkosok, törülközők, lepedők, stb.

Hazánk legrégebb, több mint 121 éve fennálló  
**tűzoltószergyára**

## Seltenhofer Frigyes Fiai

Alapítva 1816

magy. kir. udvari szállítók  
**S o p r o n**

Legelső tűzoltószer-, kút-, szivattyú- és gépgyár, harang-, fém- és vasöntöde. A párisi világkiállításon nagy aranyéremmel, azonkívül sok arany- és ezüstéremmel, valamint díszoklevéllel kitüntetve. Gyárt: motorfecskendőket, kocsifecskendőket, különféle tűzoltószereket és felszereléseket. Kedvező fizetési feltételek és sokévi jótállás. Költségvetést és kiszállást díjmentesen eszközölünk.

## BOROS egyenruházai

**Tűzoltósági felszerelések, sapkák és egyenruhák**  
Budapest, VIII, Baross-lér 6 (Fiumei-út sarok)  
Régi, megbízható, olcsó cég.  
Egyesületeknek előnyárak.  
Kedvező fizetési feltételek  
**Egyenruhászabóság és sapkaműhely**  
a helyszínen

## KISTÉTÉNYI WALTHER E.

BUDAPEST, IV, PETŐFI SÁNDOR-UTCA 6, FÉLEMELET

**Gyárt: érmeket  
rendjeleket  
jelvényeket  
fiszteletdíjakat**

A  
Magyar Országos  
Tűzoltó Szövetség  
éremszállítója

**Gazdák Biztosító  
Szövetkezete**  
Budapest, IX, Üllői-út 1  
Telefon 187-870

Tűz-, jég-, élet-, baleset-, szavatossági, betöréses-lopás elleni, autó-, üveg- és állatbiztosítás. Képviselet minden városban és községben! Kartelen kívül!



**Magyar  
Kender-, Len- és Jutaipar Rt.**  
Budapest, V, Wekerle Sándor-u. 8

Kivánságra  
szívesen szolgál  
megmintaírással  
áránálal

Tűzoltóság részére Szegeden a következő cikkeket gyártja:

**Kendertömlőt**  
minden méretben 30 atm. nyomásig  
**Vászonvedret**  
**Takaró- és ugróponyvát**  
**Vízmentes csövezető kabátot**  
**Tűzoltó ruhaanyagot**

LAKTANYÁK RÉSZÉRE:

**Lepedőt**  
**Szalmaszakot**  
**Törülközőt**  
**Vánkoszuzatot**

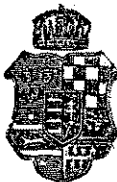
**„DRÄGER”  
oxigénes önmentők**

Gyártja:

**Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémáruipar Rt.**

G Á Z V É D E L M I O S Z T Á L Y A  
Budapest, V, Mérleg-utca 3 — Telefon 183-820

**Gázálarok**, mindennemű gázok ellen védő szűrőbetétek  
**Gázvédőruhák hólyaghúzó-gázok ellen**  
O x y g é n e s b e l é g z ő k é s z ű l é k e k  
**„Dräger-Schröter“-féle gázkémlő készülékek**  
Ó v ó h e l y - l é g t i s z t í t ó k  
**Klór-mész-szóró tárgoncák**  
Fertőtlenítő készülékek gázálarokhoz, oxigénes önmentőkhöz  
**Gáz- és szilánkbiztos óvóhely-ajtók és vészkijáratok**



# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

POLGÁRI LÉG- ÉS GAZOLTALOM

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden hó 1-én

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség 23.297. számú csekk számlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV, BÁSTYA-UTCA 13

Telefon: \*184-975, 184-976

Előfizetési ára egész évre 12 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkek, ha közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. belügyminiszter úr 126.278—1938. B. M. sz. rendeletével („Belügyi Közlöny” 1939. évi 5. sz.) a vármegyék, városok és községek számára

≡ TÜZOLTÓTESTÜLETEK A LAPOT TAGDIJ FEJÉBEN KAPJÁK ≡

## Tűz a szomszédban

Közel egy hónapja lesz annak, hogy az évek óta túlfeszült külpolitikai légkörben már régen lappangó szikra fellobbant és elindította a háború tüzét szomszédunkban és egyes nyugati államok között. A háború, mint a nemzetek erőpróbája mindenkor nagy erőfeszítéseket követelt az egyes országok fiaitól, de sokkal inkább most, amikor — a gépesítés időszakában — teljesen új, eddig ismeretlen hadi eljárással és katonai taktikával kell megbirkóznunk.

A katonai előkészületeken, mozgósításon túl a polgári lakosság egy részének a városokból való eltávolítása még külön súlyos feladatot ró az egyes államokra. A napi- és képeslapok hasábjain olvashatjuk, illetve láthatjuk, amint a kórházakból vidékre szállítják a betegeket és iskolákból a gyermekeket. A polgári lakosság homokzsákokat emel a fontosabb középületek elé, valamennyi fel van szerelve gázálarccal.

Katonai műveleteknél a gyorsan mozgó csapatok és a légi haderő tökéletes együttműködése eddig nem tapasztalt, jelentős eredményeket mutat már is. A hadviselő felek lázasan dolgoznak, hogy az eddigi tapasztalatok alapján szervezzék át a védő és támadó módszereket a sikeres és gyors eredmény elérése céljából.

Hazánkat hála Istennek, a sors különös kegye megóvta a háború borzalmaitól. Országunkban például a rend és a nyugalom. Az egész magyarság nemzetépítő, komoly munkát folytat. Tűzoltótársadalma vállvetve dolgozik szervezeteinek kiegészítésén, vezetősége pedig arra törekszik, hogy a testületek eredményes munkálkodásának kereteit az újabb követelményeknek megfelelő szabályzatok alkotásával segítse elő.

Az elmúlt hónapokban kiadott városi hivatásos tűzoltósági szervezési szabályrendelet-minta alapján városaink legnagyobb részben megalkották szabályrendeleteiket és az állások szervezése, illetve betöltése, mint az a számos pályázati hirdetményből is kitűnik, már folyamatban van, illetve megtörtént. Utolsó simításokat végzik a tűzoltó egyenruházati szabályzaton is és annak a hivatalos lapban való közlése már csak rövid idő kérdése. Ugyancsak átdolgozás és jelenleg nyomtatás alatt áll a korszerű tűzoltó gyakorlati szabályzat is.

A műszaki mentést évtizedek óta végzi a tűzoltóság saját leleményessége, tapasztalatai alapján. A most megjelent műszaki szabályzat végre irányelveket nyújt a sokoldalú műszaki mentés legkülönbözőbb ágaiban. A szolgálati szabályzat a különböző tűzoltói szervezetek egységes szolgálati rendjének kiépítését célozza. A kiképzési tervzet hasznos útbaigazításokat tartalmaz a tűzoltótestületek vezetői számára.

A tűzoltói és mentői intézmény szoros kapcsolatai közismertek. Ez tette szükségessé az egészségügyi szabályzat kiadását annál is inkább, mert a tűzoltó gyakran kerül olyan helyzetbe, hogy első segílyt kell nyújtania. A tűzoltóságnak a légoaltalommal kapcsolatos tevékenysége folytán merült fel a szüksége a gázvédelmi szabályzat megalkotásának, hogy a jövőben ez is egységes irányelv szerint történjen.

A legközelebbi fontos tennivaló, hogy a tűzoltótestületek minél sürgősebben kezdjék meg tagjaik kiképzését az előbb felsorolt szabályzatok alapján, hogy minden magyar tűzoltó nemzeti vagyontvédő és nemzetvédelmi hivatásának megfelelően készen álljon a beavatkozásra minden percben.

## Üzemanyag-igénylés tűzoltószeres részére

A m. kir. minisztériumnak 8230—1939. M. E. sz. a. kelt rendelete alapján a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 62.000—1939. K. K. M. számú végrehajtási utasításával a rendkívüli körülményekre való tekintettel betiltotta a tiszta benzint — mint motorikus üzemanyag — forgalombahozását és ezzel egyidejűleg a hajtóanyagul szolgáló benzín-szerszkevények (a továbbiakban motalkó) kiszolgáltatására vonatkozólag — figyelemmel a benzínüzemű berendezés rendeltetésére és hengerűrtartalmára — korlátozó rendszabályokat hozott.

E rendelet több helyen a tűzoltószeres üzemanyaggal való ellátása tekintetében némi fennakadást hozott, különösen ott, ahol csak aggregátszer van, melyre vonatkozólag a fenti rendelet látszólag nem intézkedik.

A tűzoltóautók és aggregátok motalkóval való ellátása érdekében tudni kell, hogy a fenti rendelet a benzínüzemű gépeket két csoportra osztja és az üzemanyagbeszerzés módja a csoportosítástól függ. Az egyik csoportba tartoznak a mezőgazdasági és ipari gépek, a másik csoportba pedig a közúti járművek (gumikeréken haladó járművek), mely utóbbiak rendeltetésük és fontosságuk szerint ismét két — A és B — csoportba sorolhatók.

Az üzemanyag mennyisége tekintetében csak a közérdekből fontosságot nem képező „B” alcsoportba tartozó gépjárművek — általában magángépkocsik — esnek korlátozás alá, amennyiben a részükre kiszolgáltatható havonkénti motalkómennyiség a hengerűrtartalom szerint meg van határozva. Ezzel szemben az ipari és mezőgazdasági gépek — traktorok, cséplőgépek stb. —, továbbá az „A” csoportba tartozó kivételes elbírálás alá eső gépjárművek az üzemanyag mennyisége tekintetében korlátozás alá nem esnek, részükre a szokásos mennyiségnek megfelelő motalkó kiszolgáltatható s a két csoport között a különbség csak az üzemanyag beszerzési módja között van.

A rendelet értelmében a tűzoltó- és mentőautók az „A” kategóriájú közúti gépjárművek közé tartoznak. A részükre szükséges üzemanyag-mennyiséget csak benzinkútnál és jegy ellenében lehet felvételezni. A motalkójegyet a területileg illetékes m. kir. adóhivatalok állítják ki. A motalkójegy kiváltásához azonban szükséges a gépjármű „A” kategóriába sorolásának igazolása, melyet városokban a polgármester, községekben pedig a járási főszolgabíró ad ki.

Az aggregátok önmagukban nem közúti járművek, így a részükre szükséges üzemanyagot több helyütt nem lehetett a szokásos módon beszerezni. A minisztériumtól kapott közvetlen értesülésünk alapján közöljük, hogy az aggregátok az ipari gépek közé sorolhatók és így az üzemanyagbeszerzésére vonatkozólag a Rend. 1. §-ának (2) bekezdése intézkedik, mely szerint ezen gépek tulajdonosai a gépekhez szükséges motalkómennyiséget a *benzinkutak kivételével, motalkójegy nélkül* bárhol beszerezhetik, a motalkómennyiség azonban nem haladhatja meg az üzemeltetéshez szokásos mennyiséget. Tűzoltó-

szerre vonatkoztatva ez azt jelenti, hogy legalább az üzemanyagtartálynak állandóan teltnék kell lenni és tűz esetén a motalkólerakat a szükséghez mérten a motalkókiszolgáltatást nem tagadhatja meg. Ahol a közelben motalkólerakat nincs, ott a tűzoltószer részére legalább hatórai üzemanyagot kell tárolni. A rendelet továbbá kimondja, hogy ezeknek a gépeknek tulajdonosai a vásárlás alkalmával a vásárolt mennyiségről elismervényt kötelesek kiállítani, a vásárló nevének és lakcímének feltüntetésével. Olyan helyen, ahol az aggregát mellett autószer is van, az aggregát részére szükséges motalkómennyiség az autó szükségletével együtt is beszerezhető, mert hisz a tűzoltóautókhoz kiadható mennyiség nem esik korlátozás alá, azonban ez csak akkor lehetséges, ha az aggregát szorcs tartozéka az autónak, mert a benzinkutak csak a kút mellé álló tűzoltószereket tölthetik fel. Ott azonban tehát, ahol csak aggregát van, a motalkó csak lerakatok útján szerezhető be, mint a rendelet kimondja, motalkójegy nélkül, azonban a minisztériumtól kapott értesülésünk szerint tanácsosnak tartjuk az „A” sorsoláshoz hasonló igazolás megszerzését az aggregátok részére is.

Mivel a tűzoltószeres, különösen pedig a ritkábban használt és kezelt aggregátok feltétlen üzembiztos indítása tekintetében a könnyűbenzín hiánya bizonyos mértékig aggasztó körülmény, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség keresett és talált is olyan lehetőséget, amely reményt nyújt arra, hogy legalább az aggregátok részére korlátozott mennyiségben könnyűbenzín beszerezhető lesz. Ennek érdekében azonban szükséges tudni, mily mennyiségű könnyűbenzín igénylése válik szükségessé, miért is ezúton felszólítjuk azokat a vidéki testületeket, amelyek aggregáttal rendelkeznek, de más motorikus fecskendőberendezésük nincs, hogy igényüket minél előbb jelezzék be a MOTSZ-nél, hogy a szükséges lépések az ügy érdekében megtehetőek legyenek. Az igénylés benyújtásánál közzendő az aggregát rendszere, az igényelt benzín mennyisége és az egyéb rendelkezésre álló tűzoltófecskendők mennyisége és rendszere.

Szilágyi Németh Gyula

### Értesítés.

A magyar királyi miniszterelnök úr 8950—1939. M. E. számú rendelet 5. §-a értelmében a „Tűzrendészeti Közlöny” lapterjedelme nem haladhatja meg az engedélyokiratban meghatározott oldalterjedelem ötven százalékát. A szerkesztőség minden erejével arra törekszik, hogy a lap eddigi egységének megbontása nélkül tájékoztassa a tűzoltótestületeket a tűzrendészet újabb eseményeiről éppen úgy, mint a múltban tette. Amennyiben szüksége mutatkozik annak, hogy fontos közérdeklő dolgokat a testületek tudomására hozzon, a lap szerkesztősége módot fog találni a testületek tájékoztatására.

# A szegedi tűzoltóság új tolólétrája

A tűzrendészeti törvény, illetőleg annak végrehajtási utasítása nagy segítségére lett a tűzoltóságok vezetőinek a tűzoltószerek beszerzését illetőleg is, mert részletes utasításokat tartalmaz azok mennyiségére és minőségére is.

A mai kor a gépek korszaka, a gyorsan működésbe hozható, nyomólegénységet igénylő, nagy nyomást és nagymennyiségű vizet szállító motoros fecskendők és igen gyorsan haladó gépjárművek, az autótűzoltókocsik korszaka. Mindkettőnek előnyeit minden fajta tűzoltóság ismeri és nem szabad csodálkoznunk, ha valamennyi tűzoltóság minden igyekezete ma arra irányul, hogy legyen nekik egy kis-motoros fecskendőjük, vagy legyen nekik egy autószerelvényük. Ezt a kérdést úgy igyekeznek megoldani, a reájuk kényszerített szűkös anyagi viszonyaik mellett, hogy kiszolgált, használt teherautókat vagy nagy személyautókat vásárolnak és ezekből építik meg sokszor házilag a szükséges szerkocsikat, tankkocsikat, vészvonatokat, legénységet szállító stb. szerelvényt és ne csodálkozzunk azon, ha a néhány nagy gyár mellett imitt-amott megjelenik egy-egy kis iparos, vagy egy-egy kisebb öntőde vagy műhely az ő sajátkészítette kis motoros fecskendőjével. Hogy miért ez a helyzet, miért ez az egyszerűség és miért nem robognak ma már mindenfelé nagy, kimondottan tűzoltószergyárakban és kizárólag tűzoltói célokra készült autófecskendők, autószerkocsik stb., azt mindannyian tudjuk.

Míg a legszükségesebb fecskendők és hozzátartozó vízszállító-kocsik és autók beszerzésének kérdése ekként valahogy megoldódott, nem oldódott meg és nehezebb a mászószereknek, létráknak beszerzése. Ezeknek házilag való előállítására már nagyon nehéz, de nehéz a megfelelő anyag előteremtése, nehéz annak kidolgozása és nagyobb magasság elérésére alkalmas létrák gyártása pedig a szabadalmakat képező különböző biztonsági és egyéb szerkezeti részek miatt lehetetlen is.

Szeged város hivatásos tűzoltósága is két autószerelvényét leszámítva, a többi mind házilag építette meg használt autókból és autóröncsokból, a helyi viszonyainak megfelelő magasság elérésére alkalmas tolólétrát azonban már nem tudta házilag előállítani s ezért azt a Magyar Waggon és Gépgyár rt.-nál rendelte meg az elmúlt évben, melyet a gyár most szállított le.

*Az autó műszaki adatai.* Gyártmány és gyártási év: Rába Krupp, 1939. Teljes hossza 10.20 m, tengelytáv 5 m, nyomtáv 1.72 m, az alváz teherbírása 7500 kg, a gépkocsi teljes súlya 9822 kg, a gépkocsi legnagyobb sebessége 42 óra/km, üzemanyag-fogyasztása sík, jó úton 100 km-enként 32—35 kg motalkó és 1 kg olaj.

A meghajtó motor hathengeres, hengerürtartalma 7536 cm<sup>3</sup>, fékezett lóerő 92 HP, adólőereje 30 HP, két intenzív karburátorral felszerelve.

A létraszer felépítménye a szokásos rendszerű, azonban zárt vezetőfülkével ellátva.

A létra. K 30 mintájú Magirus-gyártmányú forgatható acél tolólétra 37 m magasság elérésére, öt-

részes. A létra mozgatása a gépkocsimotorral történik és önműködő biztonsági berendezésekkel van ellátva.

A létrakarok és létrafokok vékonyfalú üreges acélprofilokból készültek, miáltal nagy szilárdság és merevség mellett könnyűsúlyúak.

A létrakarokra varratnélküli acélcövekből készült korlát van hegesztve, ami a létrát külön is erősíti és ezért úgy nyomásra, mint húzásra igénybevehető. Ennél az acéllétránál alig van felület, amire a szélynyomás tudna hatni. Használatközben elhúzóadás, vagy az időjárás-légköri viszonyokból származható alakváltozás ki van zárva, tehát utánállítás felesleges. A létrafokok recés gumibehuzattal vannak ellátva, hogy ne legyenek síkosak és télen a hidegben is markolhatók legyenek.

Minden egyes létrarész alátámasztására a létra lábánál jobbról és balról egy-egy újszerkesztésű ket-



tős csapágyazású, kislökötű esési horog van. A horgok felfekvését mutató jelzi. A kihúzókötelek kétoldali elhelyezésével a létra közepe szabad és a létra símán kihúzása biztosított. A kapcsolótábla közelében van a szokásos hajlásszögmutató (amelyen a megengedett hosszúság és terhelés is jelezve van) s a két motolla viharkötelek részére. A létrafelsőcsőkar a nyomás iránti ellenálló kivitelénél fogva a létraszerkezet kiválóan alkalmas szabadon állítva vízszög elhelyezésére. Ugyanis a vízszög kiáramlása által fellépő ellennyomás a felső létratag felső övszegélyét (korlátját) nyomásra is igénybe veheti. Az alaplétrára való fellépésre egy kis leereszthető vaslétra szolgál.

A létraforgó állványának alsó része az alvázra van rácsavarozva, felső része acélgörgőkön forog.

(Folytatjuk)

Mindennemű **létrák,**  
**tűzoltó- és légoltalmi felszerelések**  
 beszerzési forrása  
**Metzker Ferenc**  
 Budapest, XI, Horthy Miklós-út 35  
 Telefon 456-363

## A gyakorlati szabályzat átdolgozása

Írta: *vitéz Kiss Lajos dr* szfőv. tűzoltófőparancsnok

A Tűzrendészeti Közlöny folyó évi augusztus hó 1—15-i számában „A gyakorlati szabályzattervezet átdolgozása” cím alatt írt cikkemben az „egységes tűzoltósegélyszakasz” szervezési szükségességével és és annak alkalmazásával foglalkoztam.

Tekintve a Tűzrendészeti Közlöny hivatalos jellegét, valamint azt, hogy hivatali állásomból folyóan a magyar légoltalom egyik legfontosabb végrehajtó szerepét töltöm be, a csak elméleti jellegű értekezésnek szánt cikk sok félreértésre adott okot.

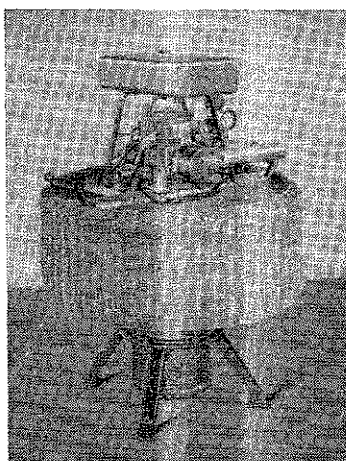
A cikkben közölt felfogásom ugyanis jelentős mértékben eltér attól a hivatalos állásponttól, mely eddig a légoltalmi tervek jóváhagyásánál érvényesült s ezért a jóváhagyott tervek végrehajtása nyomán több helyen bizonytalanság tapasztalható. Ismételten megtörtént, hogy a légoltalmi szervezet felállításánál a cikkben közölt szervezetet — mint hivatalos felfogást — vették alapul.

Meg kell állapítanom ezért, hogy az érdekelt miniszterek által jóváhagyott hatósági légoltalmi szervezetet a cikkben közöltek alapján módosítani nem lehet s addig is, míg a honvédelmi miniszter úr az 1939:II. tc. 136. § (2) pont, illetve a 88.000. eln. lgv. 1939. H. M. sz. rendelet 40. § (3) f. pontja alapján a szükséges szervezési irányelveket utasítások formájában kihirdeti: csakis a *jóváhagyott légoltalmi tervek* az irányadók mind szervezés, mind beszerzés, mind végrehajtás tekintetében.

Az irányelveket tartalmazó utasítások kiadása egyébként is már folyamatban van.

Hivatkozott cikkemmel szemben elfoglalt hivatalos álláspontot az Országos Légvédelmi Parancsnokság a Légoltalmi Közleményeknek folyó évi szeptemberi számában fektette le, felhívom a bajtársak figyelmét arra, hogy azt gondosan olvassák át s ahhoz minden tekintetben alkalmazkodjanak.

Megfelel a  
180.000/1936. B. M. sz.  
rendelet előírásának.



## Nyilatkozat

„Örvendetes fejlődés a hazai motorfecskendőgyártás terén” cím alatt a Magyar kir. állami vas-, acél- és gép-áruháza új 800 literes hordozható motorfecskendőjével kapcsolatban — lapunk ez évi július 1—15-i számában — többek között a következőket írtam:

„Az aggregát a német Metz-gyár fecskendőjének alapulvételével lett szerkesztve, figyelemmel a német korábbi szabványokra.”

Esetleges téves értelmezés elkerülése és a MÁVAG-gyár hozzám intézett megkeresése alapján lapunk olvasóit a következőkről kívánom tájékoztatni:

Cikkemben az a része, hogy a MÁVAG 800 literes motorfecskendője a német Metz-gyár fecskendőjének alapulvételével lett szerkesztve, úgy értelmező, hogy a MÁVAG-gyár a tulajdonátképező eredeti német Metz-gyártmányú motorfecskendőt — amellet más gyártmányukat is — tanulmánytárgyává tette, részben saját szakértői, részben a székesfővárosi tűzoltóság szakemberei útján. A kérdéses HONVÉD-mintájú 800 literes motorfecskendő azonban — noha a Metz- és más gyártmányok ismeretében készült — lényegében önálló — és eredeti — hazai — MÁVAG konstrukció.

A rend kedvéért azonban az elmondottakhoz hozzá kell fűznöm a következő — egyébként szakember előtt semmi esetre sem új — tényeket.

A MÁVAG is 800 literes motorfecskendőjénél köztudomásulag ugyanazt a német DKW mintájú motort, gázsugárlégtelenítőszivattyút építi be, mint akár a német Metz-, vagy Flader-, stb. gyárak, azzal az eltéréssel, hogy a DKW motort a hazai Csonka-gépgyár licenc alapján készíti. A hűtés rendszere is megfelel az említett gyárak által alkalmazott rendszernek (úgynevezett Gegenstrom — ellenáramú — csökígyós, tisztavízű hűtéses) és így tovább. A konstrukció önállósága tehát úgy a hazai MÁVAG, vagy akár külföldi Metz, Flader, Magirus, stb. motorfecskendőkénél, tekintve hogy a motorfecskendők sok szerkezeti részlete, így például szívócsonc, nyomócsonc mérete, illetve elhelyezése, üzem közben ki- és bekapcsolható tengelykapcsoló, stb. szabványosítva van, tehát a különböző gyártmányoknál azonos kivitelű, lényegében csak a szivattyúra és egyes kevésbé jelentős szerkezeti részletekre és megoldásokra terjedhet ki.

Rehák Tamás

## EMAG-Szilvay

-rendszerű, szabadalmazott, hordozható, úszóra szerelt benzínmotoros centrifugál szivattyú-fecskendő.

Nincs szívótömlő	Kútba ereszthető
Nincs légtelenítő berendezés	Vízen üsztatható
Nincs szivóoldali hiba	Tűzcsapra csatlakoztatható
8 méternél nagyobb mélységből szállít vizet	Tartályra csatlakoztatható

EMAG: Első Magyar Gazdasági Gépgyár r. t.,  
Budapest, VI, Váci-út 19. Telefon: 298-960.

## Pályázati hirdetések

SZEGED SZ. KIR. VÁROS POLGÁRMESTERE  
38.482—1939. VI.

### PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Szeged sz. kir. városnál megüresedett  
VIII. fizetési osztályba sorozott egy tűzoltóparancsnoki,

IX. fizetési osztályba sorozott egy tűzoltófőfelügyelői,  
X. fizetési osztályba sorozott egy tűzoltófelügyelői és a

XI. fizetési osztályba sorozott egy tűzoltó segédfelügyelői állásra pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, akik a 180.000—1936. és 115.200—1938. B. M. számú rendeletben előírt képesítés és feltételek birtokában vannak és a fenti állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérelmüket Tukats Sándor dr úrhoz, Szeged sz. kir. város főispánjához 1939. évi október hó 9-én 12 óráig nyujtsák be. A később érkezett vagy hiányosan felszerelt kérvényeket nem lehet figyelembe venni.

A pályázati kérvényhez csatolni kell:

1. Az előírt elméleti és gyakorlati képesítést igazoló okmányokat.
  2. Születési anyakönyvi kivonatot és esetleges házassági anyakönyvi kivonatot.
  3. Szülők születési anyakönyvi kivonatát.
  4. Újkeletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.
  5. Magyar honosságot igazoló bizonyítványt.
  6. Tűzoltói szolgálatra alkalmasságát igazoló újkeletű tiszti főorvosi bizonyítványt.
  7. Katonai szolgálat igazolását.
  8. Eddigi szolgálatra vonatkozó bizonyítványt.
- Szeged, 1939 szeptember 23.

Pálfy József dr sk., polgármester

SZEGED SZ. KIR. VÁROS POLGÁRMESTERE  
38.482—1939. VI.

### PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Szeged sz. kir. városnál megüresedett  
18 tűzoltó kíségető szolgálai és  
2 esetleg megüresedő tűzoltó kíségető szolgálai állásra pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, akik a 180.000—1936. B. M. sz. rendeletben előírt képesítés és feltételek birtokában vannak, hogy pályázati kérelmüket Szeged sz. kir. város polgármesteréhez címezve, a városi tűzoltóparancsnokságnál 1939. évi október 9-én 12 óráig nyujtsák be.

Szeged, 1939 szeptember 23.

Pálfy József dr sk., polgármester

MEZŐTÚR MEGYEI VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL  
9435—1939.

### PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Mezőtúr megyei városnál újonnan szervezett s a m. kir. belügyminiszter úr 33.424—1939. IV. B. M. számú rendeletével betöltendő engedélyezett tűzoltóparancsnoki állásra pályázatot hirdetnek.

Ez az állás az állami rendszerű IX. fizetési osztályba van besorozva.

Az állásra a 180.000—1936., illetve a 115.200—1938. B. M. számú rendelet szerint olyanok pályázhatnak, akiknek legalább érettségi bizonyítványuk vagy ezzel egyenrangú iskolai képzettségük van, a Magyar Országos Tűzoltótisztképző tanfolyamon tűzoltótiszti oklevelet szereztek, katonai szolgálatot teljesítettek s az 1883. évi I. tc. 1. § a) és b) pontjában felsorolt kellékek fennforgását igazolják.

A pályázók közül azok, akik egyetemi vagy főiskolai végzettséggel rendelkeznek, előnyben részesíttetnek.

Az állást főispán úr óméltósága kinevezés útján tölti be. A kinevezett köteles az állást azonnal elfoglalni.

A pályázati kérvényhez a következő okmányok csatolandók:

1. Saját születési anyakönyvi kivonat, továbbá a szülők születési anyakönyvi kivonata.
  2. Egyetemi vagy főiskolai végzettség igazolása vagy legalább érettségi bizonyítvány és tűzoltótiszti oklevél.
  3. Katonai szolgálat igazolása.
  4. Magyar állampolgársági bizonyítvány vagy olyan illetőségi bizonyítvány, amelyben az 1921 július 26-iki illetőség is igazolva van.
  5. Szellemi és testi alkalmasságot igazoló újkeletű tiszti orvosi bizonyítvány.
  6. Politikai megbízhatóságot is igazoló erkölcsi bizonyítvány.
  7. Eddigi közszolgálat igazolása.
  8. Rövid életrajz.
- A kérvényt Mezőtúr megyei város polgármesteri hivatalánál 1939. évi október hó 16. napjának déli 12 órájáig kell beadni.
- Hiányosan felszerelt, valamint az elkésve beadott kérvények nem vétetnek figyelembe.
- Mezőtúr, 1939 szeptember 21.

Szathmári Imre dr sk., polgármester

ÚJPEST MEGYEI VÁROS POLGÁRMESTERE  
37.067—1939.

### PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Újpest megyei városnál újonnan szervezett hat újonc tűzoltói állásra pályázatot hirdetnek.

Az állásra csak huszonegyedik életévüket betöltött és harmincadik életévüket meg nem haladott, katonaviselt olyan egyének pályázhatnak, akik nem esnek az 1939. évi IV. tc. 5. §-ának tiltó rendelkezése alá és gépkocsivezetői jogosítvánnyal, lakatos-, asztalos-, villanyszerelő-, kőműves-, szabó- és cipészipari segédlevelek valamelyikével rendelkeznek.

Szállítunk

**MÁVAG** gyártmányú  
**LÉGOLTALMI- ÉS TŰZOLTÓ-  
ACÉLSISAKOKAT**

a 88.025. eln. lgv. — 1939. H. M. rendelet előírásainak megfelelő kivitelben

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VASGYÁRAK  
KERESKEDELMI KÉPVISELETE B. T.  
Budapest, VIII, Múzeum-körút 18. :: Telefon: 133-394



A saját kézzel írt és szegénységi bizonyítvány hiányában 2 pengős okmánybélyeggel ellátott pályázati kérvényeket szabályszerűen felszerelve, hozzám címezve, 1939. évi október hó 25. napjának déli 12 óráig kell a város iktatóhivatalában benyújtani.

Elkészve beadott vagy kellően fel nem szerelt pályázati kérvények a kinevezésnél figyelembe nem vétetnek.

Hess Pál dr sk., polgármester h.

#### HAJDU VÁRMEGYE FŐISPÁNJTÓL

956—1939. szám.

#### PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Hajduböszörmény megyei városnál a m. kir. belügyminiszter úrnak 34.620—1939. IV. B. M. számú rendeletével betölteni engedélyezett s a IX. fizetési osztályba sorozott tűzoltóparancsnoki állásra pályázatot hirdetek.

Az állásra a 180.000—1936. B. M. számú rendelet 11. §-ának 3. és 4. bekezdése szerint olyanok pályázhatnak, akik az 1883:I. tc. 1. §-ának a) és b) pontjaiban megállapított kellek fennforgását igazolják, katonai szolgálatot teljesítettek, a Magyar Országos Tűzoltótiszt-képző Tanfolyamon tűzoltótiszti oklevelet s egyetemi vagy más főiskolai végzettséget igazolni tudnak.

Az állást kinevezés útján fogom betölteni és a kinevezett köteles állását folyó évi október hó 15-én elfoglalni.

A pályázati kérelmeket a következő okmányokkal kell felszerelni:

1. születési anyakönyvi kivonat,
2. elméleti képesítést igazoló okmányokat,
3. katonai szolgálatot igazoló iratokat,
4. magyar állampolgársági bizonyítványt s egy 1921. évi július 26-i illetőséget igazoló községi illetőségi bizonyítványt,
5. szellemi és testi képességet igazoló újkeletű tiszti-orvosi bizonyítványt,
6. politikai megbízhatóságot is igazoló erkölcsi bizonyítványt,
7. eddigi közszolgálatot igazoló bizonyítványt,
8. rövid önéletrajzot.

A kérvényt így felszerelve, hozzám címezve, Hajduböszörmény megyei város polgármesterénél 1939 október hó 5. napján déli 12 óráig kell benyújtani. Közszolgálatban álló pályázók kérvényeiket szolgálati úton nyújtásuk be.

Hiányosan felszerelt, valamint a fenti határidőn túl benyújtott kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Debrecen, 1939 szeptember 19.

Losonczy sk., főispán

#### KERÜLETI TÜZOLTÓTANFOLYAM PÉCSETT

#### Felhívás a kerületi tűzoltótanfolyam látogatására

Pécs szabad kir. város a 118.511—1938. V. B. M. sz. rendelet, valamint a 61.443—1939. V. B. M. sz. engedély alapján Pécssett, a tűzoltólaktanyában (Rákóczi-út 5) folyó

évi október hó 9. napjától október hó 28. napjáig kerületi tűzoltótanfolyamot tart.

A tanfolyamra az a magyar állampolgár vehető fel, aki

a) Huszonkettedik életévét betöltötte, negyvenedik életévét azonban még nem haladta túl.

b) Testileg alkalmas és az előadások megértéséhez kellő szellemi képessége van.

c) feddhetetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható.

A 115.200—1938. B. M. rendelet 5. §-a értelmében önkéntes, köteles és magántűzoltóság parancsnoka és tisztje csak az lehet, aki kerületi tűzoltótanfolyam sikeres elvégzését igazolja. Ezért a kerületi tanfolyamra elsősorban az önkéntes tűzoltótestületek tisztjelölt tagjait, továbbá a községek, vállalatok, közüzemek és intézmények kiküldötteit, végül az alkalmas önkéntes jelentkezőket vesszük fel. A tanfolyam hallgatóinak száma legfeljebb 50 lehet. A tanfolyamot csak akkor tartjuk meg, ha erre legalább 30 hallgató jelentkezik.

A felvételt a pécsi kerületi tűzoltótanfolyam parancsnokságától legkésőbb október hó 5-ig írásban kell kérni.

A kérvényhez csatolni kell:

- a) Születési anyakönyvi kivonatot.
- b) Hatósági erkölcsi bizonyítványt.
- c) Hatósági orvosi bizonyítványt.
- d) legnagyobb iskolai végzettséget igazoló bizonyítványt.
- e) Katonai szolgálatát és esetleg légvédelmi képzettségét igazoló bizonyítványt.

A 180.000—1936. B. M. sz. rendelet 50. § 13. pontja alapján ezeket az okmányokat kizáróan erre a tanfolyamra díjmentesen kell kiállítani.

A hallgatókat a felvételtől és egyéb tudnivalókról a kérvény beérkezése után 3 nap alatt a tanfolyam parancsnoka értesíti.

A tanfolyamot elméleti és gyakorlati záróvizsga fejezi be. A sikerrel vizsgázott hallgatók a tanfolyam elvégzéséről bizonyítványt kapnak, mely önkéntes, köteles és magántűzoltóságok parancsnoki és tiszti állásaira képesít.

A tanfolyamhallgatók légoltalmi kiképzést is kapnak s az eredménnyel végzett hallgatóknak a m. kir. honvédelmi miniszter úr 61.441—1938. eln. lgv. számú rendelete alapján külön légoltalmi tanfolyamot végezniök nem kell.

A tanfolyam felvételi díja, tandíja, vizsgadíja, szakkönyvek, ruhahasználat és felszerelés használati díja együtt hallgatónként 70 pengő, amelyet a jelentkezéssel egyidejűleg kell a tanfolyamparancsnokság pénztárába befizetni.

Gondoskodunk a hallgatók díjtalan csoportos elszállásolásáról és kedvezményes napi háromszori bőséges étkeztetéséről, amelynek díja az egész tanfolyam tartamára 60 pengő. Sem a csoportos elszállásolás, sem a közös étkezés igénybe vétele nem kötelező.

Sik Lajos dr sk., tűzoltófóparancsnok a pécsi ker. tűzoltótanf. parancsnoka

**Csonka János gépgyára** gyártja a

mindenhol bevált, tökéletes **tűzoltómotorokat!**

# HÍREK

**Kitüntetés.** A Kormányzó úr megengedte, hogy a tűzoltóintézmény és a tűzrendészet érdekében sok éven át kifejtett értékes munkásságuk elismerésül Kiss Emil dr ny. vasvármegyei tűzrendészeti felügyelőnek újlagos elismerése, Vargha Gábor dr ügyvéd, Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetség tiszteletbeli elnökének pedig elismerése tudtul adassék.

**Kinevezés.** Sohler Béla okl. tűzoltótisztet Rimaszombat megyei város tűzoltóparancsnokává nevezték ki.

**Tűzrendészeti felügyelői felmentések és kinevezések.** Jász-Nagykun-Szolnok vármegye főispánja Vass Lajos Rudolf és Jancsó Kázmér vármegyei tűzrendészeti felügyelőket, a magyar tűzoltótársadalom két régi, érdemes tagját, akik évtizedeken át folytatott eredményes és lelkes munkálkodásukkal országos viszonylatban is megbecsülést és hírnevet szereztek maguknak, tisztségük alól, saját kérelmükre 1939. évi szeptember hó 1-i hatállyal felmentette. A vármegye főispánja a vármegye tűzrendészeti felügyelőjévé Lengyel Sándor tb. főszolgabíró, járási tűzrendészeti felügyelőt, a megüresedett járási tűzrendészeti felügyelői tisztségekre pedig Véniss Pál dr jászberényi és Mohay Márton dr törökszentmiklósi szolgabírákat nevezte ki.

**Gödöllői Önkéntes Tűzoltótestület 60 éves jubileuma** alkalmából folyó évi szeptember hó 3-ára meghirdetett járási és körzeti tűzoltóversenyt a különleges helyzetre való tekintettel bizonytalan időre elhalasztották. A Pest-

vármegyei Tűzoltó-Szövetség a jövő év júniusában Péter és Pál napjára vette tervbe a vármegyei tűzoltóverseny rendezését Gödöllőn és ezzel kapcsolatban tartják meg az elmaradt jubileumi ünnepélyt is. Gödöllő község a jubileum alkalmával szenteli fel korszerűen épített új tűzoltószertárát, amely bármely városban is megállná helyét.

**Esztergom vármegye Tűzoltó-Szövetsége** a párkányi járás felszabadulásának örömeire és a visszatért tűzoltóbajtársakkal a teljes bajtársi együttműködés visszaállítása céljából szeptember hó 10-én tartotta meg rendkívül nagy érdeklődés mellett a vármegyei tűzoltószövetség XXX. évi rendes közgyűlését. Az ünnepség 9 órakor szentmisével kezdődött, majd a sportpályán csapatszemle volt és ezt követően a vármegyei tűzoltószövetség közgyűlése zajlott le. Az ünnepségen megjelent a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség részéről Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, ügyv. elnök, Falussy Károly titkár, Andréka Bertalan szövetségi tiszviselő és a székesfőváros tűzoltósága nevében Kőry Árpád alparancsnok. A közgyűlés kezdete előtt Frey Vilmos dr alispán, szövetségi elnök magasszárnyalású beszédben üdvözölte a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiküldötteit, majd a felszabadult és megjelent tűzoltótestületeket. Ezután Hirling Gyula emelkedett szólásra és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség nevében üdvözölte a megjelent előkelőségeket és a visszatért bajtársakat. A párkányi járás nevében Répássy Károly, Párkány tűzoltóparancsnoka tett fogadalmat a visszatért testületek nevében, hogy úgy mint a múltban, 20 évvel ezelőtt is, lelkesen kitartó buzgó munkájukat most fokozottabb mértékben akarják kifejtetni, hogy a még elszakított testvéreink felszabadításából minél nagyobb munkával vegyenek részt. Az ünnepség végén történt a szolgálati érmék kiosztása, majd a Himnusz eléneklésével a közgyűlés véget ért.

**Tanyai telefonállomások**at szereltet fel Békés vármegye, hogy a mentői szolgálat, közvetítő hírszolgálat hiányában hátrányt ne szenvedjen. A gondolatot báró Apor Vilmos apátplébános vetette fel s az indítvány megértésre talált minden fórumon. A vármegye közigazgatási bizottságának augusztus hó 12-i ülésén a vármegye főjegyzője már a postavezérgazgatóság kidolgozott tervezetét ismertette a telefonhálózat kiépítésére vonatkozólag. A telefonhálózat építési költségeihez a községeknek 1500—2000 P-vel kell hozzájárulni. Reméljük, hogy ha a kivitelezés stádiumáig fejlődhetett egy ily nagyjelentőségű eszme, az nem fog sokkal kisebb jelentőségű érdekek miatt feledésbe merülni.

## Alkalmi vétel — eladás

Megvételre keresünk egy darab használt 6—10 hektóliteres — esetleg öntözésre is berendezett — lóvontatású vas lajtót. Árajánlatot és részletes leírást kér; Önkéntes Tűzoltótestület, Dunaszentbenedek.

## Mátrai sisak-, tűzoltószer- és légoltalmi felszerelések gyára

Keresztény Mátrai Antal és Társai.  
666 Budapest, XIII, Lomb-utca 34—36. Telefon 299-055

### A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elkészítette a

- Szolgálati szabályzat-tervezet**  
Ára . . . . . 1.— P
  - „Vezetőjelzések“ c. függelék**  
a Gyakorlati Szabályzathoz. Ára . . . . . —30 P
  - Műszaki szabályzat és oktatás**  
(Két füzet.) Ára . . . . . 3.50 P
  - Gázvédelmi szabályzat**  
Ára . . . . . —90 P
  - Egészségügyi szolgálati szabályzat**  
Ára . . . . . —70 P
  - Kiképzési tervezet**  
**tűzoltótestületek részére**  
Ára . . . . . —30 P
- c. tervezeteket**

A fenti szabályzatok megrendelhetők — az összeg előzetes beküldése mellett — a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV, Bástya-u. 13).

Postatakarékpénztári csekk számla száma: 29297

# Hivatalos hirdetések

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadványai

### SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. . . . .	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók.)	
II. Vitéz Roncsik Jenő dr:	
Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet, II. Alkalmazott rész . . . . .	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai . . . . .	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai . . . . .	1.— P
VIII. Dévényi Endre dr: A tömlő . . . . .	1.— P
Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása . . . . .	2.— P
Papp Ferenc: Tűzrendészeti közigazgatás kézikönyve, kötve . . . . .	22.— P
Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szerek, füzve . . . . .	5.— P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye . . . . .	10.— P

### SZABÁLYZATOK:

Gyakorlati szabályzat kivonata . . . . .	—30 P
<b>Önkéntes tűzoltótestületi alapszabály</b> . . . . .	0.20 P
Motoros fecskendők egyseges gyakorlati szabályzata . . . . .	—50 P
Szolgálati szabályzat . . . . .	1.20 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat . . . . .	—60 P
<b>Alapkiképzési szabályzat</b> . . . . .	—80 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal . . . . .	1.— P
Éremszabályzat . . . . .	—60 P

E kiadványok 50%-os kedvezménnyel megrendelhetők tanfolyamok részére, azok parancsnoksága útján.

### FILLÉRES KÖNYVTÁR:

Benczur József dr: A közigazgatás szervezete	58 fillér
Benedek: Építéstan . . . . .	54 ”
Borsányi: Légtalmi alapismeretek . . . . .	12 ”
K. Császár Elemér: Építéstan . . . . .	88 ”
Erdély dr: Versenyrendezés . . . . .	06 ”
— — Tűzoltás szabályainak kiegészítése . . . . .	20 ”
— — Vízszerezés és helyi ismeret . . . . .	30 ”
vitéz Kiss Lajos dr: A közigazgatás szervezete	90 ”
Kéler Dénes: Gázvédelem, hargázok . . . . .	46 ”
Konok Péter: Mechanika . . . . .	44 ”
— — Géptan . . . . .	18 ”
Regölyi: Mászó- és mentőeszközök . . . . .	26 ”
vitéz Roncsik Jenő dr: Vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők kötelességei és magatartásuk általában . . . . .	34 ”
— — Tűzoltóparancsnok, tűzrendészeti felügyelő büntetőjogi felelőssége . . . . .	14 ”
— — Telepengedélyezési eljárás . . . . .	14 ”
— — MOTSz szabályai . . . . .	14 ”
vitéz Szalay Lajos dr: Kézi tűzoltókészülék . . . . .	10 ”
— — Fizika és kémia . . . . .	18 ”
vitéz Szalay Lajos dr: Kémia . . . . .	32 fillér

Szilvay: Motorfecskendő ismertetése, működése, zavarai . . . . .	20 ”
— — Vegyi és kézi tűzoltókészülék . . . . .	18 ”
— — Műszaki mentés . . . . .	18 ”
— — Tűzkísérleti állomásban lefolytatandó típusgyakorlatok . . . . .	10 ”
Somorjai: Ügyvitel, leltár stb. . . . .	30 ”
Szöllősy dr: Jogrendszer . . . . .	18 ”
Teasdale Ottó: Ipartelepek és üzemek tűzrendészete . . . . .	36 ”
Wunderlich: Színházak, mozik tűzrendészete . . . . .	36 ”
Jarmatzky: Vizsgakérdés . . . . .	14 ”
Zsámbéky: Villamosság . . . . .	28 ”

Az összeg a szövetség 23.297. postacsekkszámlájára fizetendő be. A jegyzetek árán felül a megrendelő tartozik a szállítási díjra 20 fillért előzetesen beküldeni.

### TÖRVÉNYEK, RENDELETEK:

Tűzrendészeti törvény és végrehajtási utasítás (1936: X. tc. 180.000—1936. B. M. sz., 115.200—1938. B. M. sz.). Tartalmaz 25 tűzr. vonatkozású törvénycikket és 38 rendeletet, kötve . . . . .	2.— P
Rendelet-tervezet a tűzveszélyes és lobbanó folyadékok tartására, raktározására és szállítására . . . . .	—30 P

### EGYEB SZAKIRÁNYÚ KÖNYVEK:

Ortutay József: Néhai József főherceg élete	3.— P
Vitéz Roncsik Jenő dr: Gróf Széchenyi Ödön élete . . . . .	5.— P
Vitéz Roncsik J. dr: A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 60 éves története . . . . .	5.— P

### NYOMTATVÁNYOK:

Járásai tűzrendészeti felügyelő vizsgálati jegyzőkönyve darabonként . . . . .	—10 P
Fecskendő próbalap, motorfecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Fecskendő próbalap, kézifecskendő vizsgálatához darabonként . . . . .	—04 P
Díszokmányúrlap . . . . .	2.— P
Egyszerűbb . . . . .	1.— P
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez darabonként . . . . .	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban darabonként . . . . .	—40 P
Bórburkolatban darabonként . . . . .	—80 P

### SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.	
Éremszalag —30, igazolványlap —30 P.	

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . . .	—30 P
Az érmek ára és a tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. sz. postacsekken előre küldendő be.	

Megrendelhetők a **MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG** irodájában, Budapest, IV, Bástya-u. 13.



## III A TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY ÁLLANDÓ ROVATA III

### A fa lángmentesítés-elmélete és gyakorlati alkalmazása

Irta: *Förster Rezső* székesfővárosi vegyészmérnök, a katonai ügyosztály előadója

A könnyen meggyulladó textiláru már sok szerencsétlenséget, áruház- és színháztűzet okozott. Természetes, hogy éppen a textilanyagot igyekeztek már régen megvédeni a tűz ellen. A textil lángmentesítő anyagok alkalmazását a tűzrendészeti rendeletek már régebben is előírták. Falángmentesítő anyagok alkalmazását hazánkban legelőször az új tűzrendészeti kódex (az 1936. évi 180.000. számú belügyminiszteri rendelet) írja elő. Lángmentesítő anyagul sokféle vegyszert használtak. A timsó ilyirányú hatását már a rómaiak ismerték, a vízüveg égéstgátló hatása is több, mint száz év óta ismeretes. A hazánkban elterjedt védőanyagok legtöbbszörben vízüveg van. Petróleummezők faépületein már évtizedek óta használtak vízüveget lángmentesítésre; magyarországi régi kerámiai műhelyekben is régtől fogva alkalmazzák a kemencék fölött levő farészeken.

A légiháborúnak kellett jönnie, hogy a fa égését gátló anyagokat, a gyújtóbombák elleni védekezésnél a tetőszerkezetek és padlások megóvásakor felhasználjuk. Tökéletes impregnálás (telítés) csak új épületnél jöhet szóba, a meglévőket permetezéssel vagy mázolásal kell védenünk.

Szakbizottságokban már sokat vitatták, hogy ezeket a védőanyagokat magyarul hogyan nevezzük el. Bár az „impregnáló”, „égéstgátló” és „lángmentesítő” megjelölést eddig azonos értelemben alkalmazták, egyöntetűségből célszerűbb az impregnálást csak a telítés fogalmára alkalmazni, míg a permetezést és a mázolásat lángmentesítésnek, a felhasznált anyagot az előző esetben impregnáló- (telítő-), az utóbbi esetben lángmentesítő anyagnak nevezi. A „lángmentesítés” az utolsó esztendőben elfogadott magyar szak kifejezése lett.

A légítamadás egyik fontos célja, hogy a polgári lakosságban riadalmat keltsen. Ez gyújtóbombákkal könnyen előidézhető. De a gyújtóbomba nemcsak rémületet okoz, hanem igen súlyos anyagi kárt is. A számos apró gyújtóbomba sok helyen egyszerre okoz tüzet. Békében számíthatunk arra, hogy nagyarányú tűzhöz az egész tűzoltóságot összpontosíthatjuk, de a háborúban a gyújtóbombák annyi tüzet okozhatnak egyszerre, hogy a tűzoltóságon kívül más védekező

lehetőségeket is igénybe kell venni. A tetőszerkezeteket égés ellen megelőzés útján is megvédhetjük lángmentesítő anyagok alkalmazásával. A lángmentesítő szerek igénybevétele légoltalmi szempontból a tűzvédelem terén éppen olyan jelentőségű, mint a padlások lomtalanítása vagy általános légoltalmi szempontból a városok kiürítése, a riasztás vagy az elsötétítés végrehajtása, mert ha a tetőszerkezeteket lángmentesítő anyaggal kezeljük, a tüzek keletkezését, elharapódzását, kártevő hatását jelentősen csökkenthetjük. A nehezen gyulladó tetőrészek oltásával már a helyben lévő házi tűzoltóság is megbirkózhat.

Mint mondtuk, a modern haditechnika gyújtóbombái mindenképpen kívánatosak teszik az éghető anyagból készült tetőszerkezetet. A jelenlegi fa-tetőszerkezetek kicserélése éghető anyagokra gyakorlatilag megvalósíthatatlan, ezért előtérbe lépett a faszervezet tűz elleni kezelése. A lángmentessé tett fa nem válik éghetővé, az esetleg ráeső gyújtóbomba helyileg meggyújtja, ellenben fontos az, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozza. A tűz ellen jól kezelt fa ugyanis nehezen lobban lángra és, ha egy ponton ért erős hőhatás következtében meg is gyullad, a láng nem harapódik tovább, illetőleg a meggyulladt fa a gyújtóanyag eltávolítása után lassú szenesedés mellett elalszik. Ha a hőhatás rövid ideig tart, mint például, ha a gyújtóbomba anyaga szétfreccsen, az izzó cseppek legfeljebb megszenesítik a fát, nem lobbantják lángra. A lángmentesítő anyaggal be nem vont fa valóságos tűzfészek.

A faépületanyagot, a színpadi díszleteket vegyi-anyagok segítségével nehezebben éghetővé tenni már régi törekvés. Ezt úgy érhetjük el, ha a fa anyagának felmelegedését megakadályozzuk, illetőleg ezt a folyamatot lassítjuk. Ez a lángmentesítés lényege. A lángmentesítő anyagok feladata ennek megfelelően kettős: egyrészt a lángképződést, másrészt a hő továbbterjedését akadályozza meg, tehát hőszigetelő hatása van. És ez a legfontosabb. Meg kell jegyeznünk, hogy a faalkatrészeket viszont az égés közben képződő, igen rossz hővezető szénréteg megvédheti a teljes pusztulástól, ha a tűz nem sokáig éri és az égés nem nagyon heves.

A lángmentesítőszer (telítőanyagok) hatékonysága éppen azért abban nyilvánul, hogy az említett szénrétegnek minél nagyobb vastagságban való képződését és megóvását előmozdítják, vagy más módon a tűz magas hőfokának behatása alatt olyan hőszigetelő réteget állítanak elő, mely a fa anyagát körülvevő, lassítja a felmelegedését. A hatékony lángmentesítő szertől tehát nemcsak a lángképződésnek lehetőség szerint való megakadályozását, hanem még inkább a hőszigetelés fokozódásának előmozdítását kell kívánni. A tűz ellen nyújtott védelem természetesen sohasem lehet tökéletes, de a szer hatékonysága éppen abból a körülményből ítélhető meg, hogy ezt a védelmet milyen mértékben lehet vele elérni.

A lángmentesítő anyaggal való kezelés célja az, hogy a padlás- és tetőtér faalkatrészeinek lángralobbanását megakadályozza, késleltesse és az égési folyamatot megnehezítse. Erre a célra különböző vegyszerek szolgálnak. E védőanyagok a fa pórusaiba hatolva megváltoztatják a sejtfalak anyagát, kitöltik a szövetek és sejtek közt lévő üreget, másrészt a fafelületét éghetetlen és rossz hővezető réteggel vonják be.

Alkalmazásuk szerint a lángmentesítő anyagokat három csoportba oszthatjuk: 1. Impregnáló anyagok, melyek itatással kerülnek a fa belső rétegeibe, vagy a lángmentesítő anyaggal légüres térben, vagy nyomás alatt kezelik (telítik) a faalkatrészt. 2. A fafelületére permetezéssel rávihető védőanyagok. 3. A fa felületére mázolóssal (kenéssel) rávihető lángmentesítő anyagok.

Összetétel szerint az anyagok hat csoportba oszthatók, amelyek közül a legjobban beváltak három típusba sorolhatók:

Első csoport a sók vizes oldata (bórax, timsó, ammóniumsók, stb.). Az e csoporthoz tartozó anyagok hő hatására elbomlanak. Ez a vegyi folyamat sok hőt von el a fától. Másrészt a só bomlásánál keletkező gázok (pl ammónia) a faégésénél keletkező gázokkal keveredve, nehezítik az égést.

A második csoportba tartoznak a vízüveget tartalmazó keverékek; ezeknél a vízüveg hatása fizikai: a fa felületét éghetetlen réteggel vonja be.

A harmadik csoportba tartozó anyagok a fa égésekor keletkező gázokkal habot adnak és bevonják a fa felületét. A hab elzárja a fa külsejét a levegőtől és így az égés oxigénhiány miatt csökken, legfeljebb lassú szenesedés lép fel.

(Folytatjuk)

## Légtalmi híradó

**Légtalmi Liga** a székesfőváros összes kerületeiben ünnepélyes keretek közt osztotta ki a kerület szegényei részére az ingyenes gázálarokat, amelyeket a kereskedők kétfilmes gyűjtéséből vásárolt össze a Légtalmi Liga.

**Franciaországban** kötelezővé tették a gázálarc beszerzését. A gázálarc árát 70 frankban állapították meg. A gázálarc árát adóhivataloknál kell befizetni. A befizetésről nyugtát kapnak, melynek ellenében megkapják a gázálarcot.

**Párisban** a háborúval kapcsolatban a légtalmi óvóhelyeket erőltetett ütemben építették. Jelenleg 30 olyan fedezék van, amely 1000—1000 embert tud befogadni. Ezenkívül az úgynevezett szigetfedezékek a házcsoporthoz lakói részére készült boltozatos pincék száma 40.000-re tehető, Páris környékén pedig 9500. Az óvóhelyeken 3.700.000 embert tudnak elhelyezni, az óvóhelyekre 200 millió frankot költöttek.

**Oroszországban** a légtalmi helyi szervezeteket német minta szerint építették ki. Minden lakóházban nagyszámú légtalmi órséget szerveztek. Ennek oka a lakások túlzásfokosságában kereshető. A túlzásfokosság miatt az óvóhelyeken nem férnének el, ezért lövészárkok-rendszertű óvóhelyeket létesítettek.

**A kínai-japán háború tapasztalata** szerint fontos probléma a repülőktől megtámadott város polgári kiürítése. A kínai-japán háborúban a kínai lakosság igénytelensége miatt nem okozott a kiürítés nagy problémát. Európai városokban ellenben a lakosság igényessége miatt már nagyobb feladatot ró a hatóságokra. A kiürítés előkészítése rendkívül fontos a zavartalan lebonyolítás miatt. A kiürítést a háború kitörése előtt vagy annak az elején célszerű eszközölni. A lakosságnak körülbelül 20 százalékanak van vidéken villája vagy olyan vidéki rokonsága, ahová kiköltözhet. A lakosság többi része kénytelen lesz a városban maradni. Ezekkel a tényekkel már békében kell számolni és ezért békében minden házat be kell rendezni a légvédelmre.

Felelős szerkesztő: Lukács Zoltán dr

Felelős kiadó: Olty Antal

## MŰSZAKI ÉS VEGYIPARI Kft.

BUDAPEST, V, GÉZA-UTCA 1—3 \* TELEFON: 122-547, 120-940 és 125-697

Engedélyezett légtalmi, gázvédelmi és tűzrendészeti szaküzlet

Szállít *mindennemű tűzoltóberendezést és felszerelést*  
Gázvédő gumiruha, csizma, kesztyű, tűzoltó-gázálarc, sisak, mászóöv, balta, magasnyomású tömlők, kötelek, létrák, légvédelmi gyakorló és oktató segédeszközök *nagy raktára.*

Kézi- és motorfecske

**Alapítva 1896**Mindenemű  
tűzoltó- és légoztalmi  
felszerelési cikkek  
raktárról kaphatók**Mátrai Antal és Társa Rt.**Gyár és központi iroda:  
Budapest, XIII, Lomb-utca 34-36 ~ Telefon 299-055  
Városi lerakat: VI, Teréz-körút 22 ~ Telefon 121-533Gyárt: kézi- és motor-  
fecskendőket, mindenfé-  
le létrákat, motollákat,  
vízhordó és öntöz őtájto-  
kat, szerkocsikat és lég-  
oztalmi felszereléseket**Szállítunk**

a hatósági előírásoknak megfelelő

Ismertetés  
felvilágosítás  
és ajánlat  
díjtalan**MÁVAG  
GYÁRTMÁNYÚ**

Telefon 133-394

hordozható benzinmotoros és kézi működtetésű fecskendőket, vízhordó-  
és öntözőkocsikat, tűzoltó- és locsoló autókat a legjobb  
minőségben, megbízható és tartós kivitelben.MAGYAR KIRÁLYI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK KERESKEDELMI KÉPVISELETE RT.  
BUDAPEST, VIII, MŰZEUM-KÖRÚT 18, II.**KÖHLER ISTVÁN****FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ-  
és tűzoltófelszerelések gyára**Gyárt: Modern motoros, turbinás és dugattyús  
tűzoltófecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket  
és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira**BUDAPEST, X, KORPONAI-UTCA 21. SZÁM****FELTEN ÉS GUILLEAUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT  
kivánt méretekben és nyomásig.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 113. POSTAFIÓK. TELEFON: 258-880

Hazai  
gyártmány!**MINIMAX**a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-  
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a  
MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST  
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 123-731**CORVIN ÁRUHÁZ RT.**

BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3

**Budakalászi Textilművek Klinger Henrik Rt.**

Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 11.

Tűzoltósági cikkek gyártmányai:

nyers és ruggyantázott kender-nyomótömlők a legmagasabb légkörnyomásig, ugró- és takarópony-  
vák, mentőtömlők, összecsapható és merev tűzivedrek, impregnált csővezetőkabátok és nadrágok,  
csíkos övszövetek, mosózubony- és nadráganyagok. — Laktanyaberendezési tárgyak, u. m.:  
szalmazsákok, fejköszörvények, törülközők, lepedők, stb.

Hazánk legrégebb, több mint 121 éve fennálló  
**tűzoltószergyára**

## Seltenhofer Frigyes Fiai

Alapítva 1816

magy. kir. udvari szállítók  
**S O P R O N**

Legelső tűzoltószer-, kút-, szivattyú- és gépgyár, harang-, fém- és vasöntőde. A párisi világkiállításon nagy aranyéremmel, azonkívül sok arany- és ezüstéremmel, valamint díszoklevéllel kitüntetve. Gyárt: motorfecskendőket, kocsifecskendőket, különféle tűzoltószereket és felszereléseket. Kedvező fizetési feltételek és sokévi jóállás. Költségvetést és kiszállást díjmentesen eszközölünk.

### BOROS egyenruházat

**Tűzoltósági felszerelések,  
sapkák és egyenruhák**

Budapest, VIII, Baross-tér 6 (Fiumei-út sarok)

Régi, megbízható, olcsó cég.  
**Egyesületeknek előnyárok.**

Kedvező fizetési feltételek

**Egyenruhászabóság és sapkaműhely**  
a helyszínen

### KISTÉTÉNYI WALTHER E.

BUDAPEST, IV, PETŐFI SÁNDOR-UTCA 6, FÉLEMELET

**Gyárt: érmeket  
rendjeleket  
jelvényeket  
fiszteletdíjakat**

A  
Magyar Országos  
Tűzoltó Szövetség  
éremszállítója

**Gazdák Biztosító  
Szövetkezete**  
Budapest, IX, Üllői-út 1  
Telefon 187-870

Tűz-, jég-, élet-, baleset-, szavatossági, betöréses-lopás elleni, autó-, üveg- és állatbiztosítás. Képviselet minden városban és községben! Kartelen kívül!



## Magyar Kender-, Len- és Jutaipar Rt.

Budapest, V, Wekerle Sándor-u. 8

**Kívánságra  
szívesen szolgál  
megmintaival  
áránlatlaltal**

Tűzoltóság részére Szegeden a következő cikkek gyártja:

**Kendertömlőt**

minden méretben 30 atm. nyomásig

**Vászonvedret**

**Takaró- és ugróponyvát**

**Vízmentes csővezető kabátot**

**Tűzoltó ruhaanyagot**

**LAKTANYÁK RÉSZÉRE:**

**Lepedőt**

**Szalmazsádkot**

**Törülközőt**

**Vánkoszuzatot**

**„DRÄGER”  
oxigénes önmentők**

Gyártja:

**Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugár Rt.**

G Á Z V É D E L M I O S Z T Á L Y A  
Budapest, V, Mérleg-utca 3 — Telefon 183-820

**Gázálcok**, mindennemű gázok ellen védő szűrőbetétek

**Gázvédőruhák hólyaghúzó-gázok ellen**

O x y g é n e s b e l é g z ő k é s z ű l é k e k

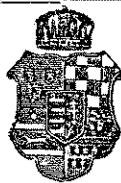
„Dräger-Schröter“-féle gázképlő készülékek

Ó v ó h e l y - l é g t i s z t í t ó k

**Klór-mész-szóró targoncák**

Fertőtlenítő készülékek gázálcokhoz, oxigénes önmentőkhöz

**Gáz- és szilánkbiztos óvóhely-ajtók és vészkijáratok**



# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

POLGÁRI LÉG- ÉS GAZOLTALOM

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden hó 1-én

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség 23.297. számú csekk számlájára lehet beküldeni. Csekkürlep minden posta-hivatalban kapható

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV, BÁSTYA-UTCA 13

Telefon: \*184-975, 184-976

Előfizetési ára egész évre 12 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkek, ha közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. belügyminiszter úr 126.278—1938. B. M. sz. rendeletével („Belügyi Közlöny” 1939. évi 5. sz.) a vármegyék, városok és községek számára

≡ TŰZOLTÓTESTÜLETEK A LAPOT TAGDIJ FEJÉBEN KAPJÁK ≡

JALSOVAI JALSOVICZKY SÁNDOR

1857—1939

Mikor Bonaparte Napoleonnak bemutatták Goethe-t, a világhíres költőt, megállott Goethe előtt, mint szokott, szétvetett lábakkal, hátratett kezekkel és erősen szeme közé nézett, csak ennyit mondott: „Voilà un home!” Ez aztán az ember!

Mindig eszünkbe jut ez az érdekes jelenet, mikor egy-egy jelesünk kidől az élők sorából s különösen, mikor olyan nagyjelentőségű férfiú távozik a magyar közélet munkásai közül, mint a Jalsoviczky Sándor szálfá-alakja.

Ez volt aztán az ember.

Nemcsak testben volt nagy, hanem az volt lélekben is. És ha dőlésben nem zavarta meg túlságosan a magyar közéleti férfiak — hála Isten — még mindig dús erdejének csöndjét: ennek az a magyarázata, hogy régen visszavonult a közélet porondjáról. Hiszen betöltötte gazdag tartalmú életének 82 esztendejét s csöndes visszavonultságban élt nagykorósi kuriáján, szép családja körében, övezve szűkebb és tágabb hazájának szeretetétől, megbecsülésétől.

És Jalsoviczky Sándor rászolgált erre az általános szeretetre, erre a megbecsülésre, mert egész hosszú életének minden értékeit hazájának és egyházának szentelte, áldozta.

Családját a XIV. század utolsó negyedében emelte nagy-sok érdeme a magyar nemesi osztály kiváltságosai közé és majdnem kétszáz esztendeje települtek le a Duna-Tisza közén, a színmagyar Nagykőrös falai között, hogy áldása legyenek nemcsak magának a városnak, hanem az ország legnagyobb és legelső vármegyéjének is.

Ennek a dús érdemű családnak volt fia Jalsoviczky Sándor ny. belügyi államtitkár, volt felsőházi tag, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági bizottságának egy félévszázadnál hosszabb ideig munkás tagja, a kecskeméti ref. egyházmegyének tanácsbírája évtizedeken át, majd 10 évig gondnoka

stb. És szerényen említjük meg, hogy 28 évvel ezelőtt a Veszprémben tartott országos nagygyűlésünkön a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség is tiszteletbeli tagjává választotta.

Annak idején nem a miniszteri tanácsost, a magas állású belügyminiszteri tisztviselőt iktatta tiszteletbeli tagjainak sorába az Országos Szövetség, hanem azt a melegszívű és a tűzoltó-ügyért rajongó férfit, aki mindig a legmelegebb érdeklődéssel kísérelte munkánkat s mindenkor és mindenütt segített a magyar tűzoltóság ügyein, amikor és ahol tudott.

Az ő nagyműveltségű lelke megérezte, hogy a magyar közéletnek szüksége van az önzetlenül dolgozó tűzoltókra, a közjóért tömörült tűzoltóságokra s mivel külföldi iskolázásának éveiben látta, megismerte a más nemzetek tűzoltó-ügyét: nálunk is hasonló színvonalra óhajtott emelni a tűzoltói intézményt; olyan tisztességben akarta részesíteni az egyszerű és nemeslelkű tűzoltókat. Ezenkívül — hogy tettekben is kifejezést adjon e vonzalmának és gondolatának — nagy segítségére volt szövetségünknek abban, hogy megszerezhetette a Fehérvári-úton lévő telkét, melynek forgalmi értéke azóta megháromszorozódott.

Jalsoviczky Sándor felülről kapott ajándéknak tekintette testi-lelki kiválóságait és kedves kötelességének tartotta, hogy azokkal hűségesen és szorgalmasan sáfárkodjék hazájának és egyházának javára. Érezte, hogy Istennek felelősséggel tartozik s — mint egyik elsírató cikk írja róla — „... minden igaz ügy, tiszta szándék és valódi szükség megértést és segítséget talált nála, mert ő maga is igaz és jóságos, csupa szív volt...”

Ez volt aztán az ember! — mondja minden magyar tűzoltó.

Legyen áldás az emléken s nyugodjék békében.



# A szegedi tűzoltóság új tolólétrája

(Folytatás)

**Létrameghajtómű.** A létrameghajtómű a létra állványában teljesen zártan van elhelyezve. A létrameghajtómű mozgását egy csuklós tengely végzi, mely a sebességváltó melletti kapcsolótól nyeri meghajtását. Ennek be- és kikapcsolása a vezetőüléshöz történik, a csuklós tengely kúpkerékpár által hajtja meg a létrameghajtómű függőleges tengelyét, ez pedig további homlokfogaskerekekkel hozza a létrát mozgató művet működésbe.

A kapcsolások kúpos dörzskapcsolókkal történnek, olajszivattyúval előállított olajnyomással. A létrahajtómű segítségével valamennyi létramo mozgást gépi erővel végezzük, és pedig:

- a létra felállítását és lefektetését 2 sebességgel,
- a létra forgatását jobbra vagy balra,
- a létra kihúzását,
- a létra visszaeresztését.

A létramo mozgásokat lehet egyenként, de lehet egyidejűleg is elvégezni. A gépi erőn kívül lehet működtetni kézi hajtókarokkal is.

A létra forgása a forgatómű fogaskerekei útján történik. A létra oldalhajlásának 12 százalékig való önműködő kiegyenlítése céljából csuklós kardántengely-kötésű olajkapcsolóműves kúpkerék-hajtás van a létrahajtóműház kezelőoldalán.

A létraállványon van a központi kapcsolótábla elhelyezve. Itt van az önindító gombja és a gázszabályozó, továbbá az egyes létramo mozgásokhoz szolgáló kapcsolókarok könnyen áttekinthető és hozzáférhetően elhelyezve, úgyhogy a létra kezelését innen, egy helyről lehet végezni. A gázszabályozókar teljes jobbra- (hátra-) húzásával a motor működését is be lehet szüntetni és az itt elhelyezett önindítógombbal újra megindítani.

**Biztonsági berendezések:** a) Az önműködő hátsó rúgókiváltók a kerekes tömlőmotolla levétele alkalomával önműködően kitémasztják a hátsó rúgókat, amelyek azonban kéziemelő segítségével is működésbe hozhatók. A létrát mindaddig felállítani nem lehet, amíg a rúgókiváltók nincsenek bekapcsolva.

A négy talajrögzítő támorsó a létra biztosabb állását elősegíti, amelyek kézikerekkel egyenként csavarhatók le, illetve oldhatók meg.

b) A létra 78 fokú felállításakor és a lefektetésékor, amikor a létra vízszintes helyzetbe kerül, egy büttyök önműködően a felállító-kapcsolókat 0 állásba tolja és a mozgást megszünteti. Ugyanez történik a teljes kihúzás alkalmával is.

Ha a létra menetkész állásban van (a vezetőülés fölötti tartókarok között fekszik), egy kapcsolószerkezet a forgató és kihúzási kapcsolókat lezárja mindaddig, amíg a létrát a tartókarokon felül fel nem állítottuk.

A létra lefektetésékor a tartókarok közé egy horog felemelkedik, mely a létratagoknak elmozdulását hirtelen fékezésnél, vagy lejtőn való menetnél megakadályozza.

c) Az összes létramo mozgások ellenőrzésére az új. n. használati mezőjelző készülék szolgál. Ez egyetlen

pillantásra megmutatja a létra kezelőjének a létracsúcs helyzetét, a létra hosszát és hajlásszögét. A kigyulladó vörös fény jelzi a használati mező határának elérését, amikor a kinyúló mutató érintkezik a használati mező belső szélével. Az érintkezéskor az olajnyomás szelepe kinyílik, a nyomás megszűnik, a létra mozgása megáll. A használati mező határán túl a létrát még 2—3 méterre ki lehet húzni, amikor a végső határt csengő jelzi és a mechanikai biztosító-készülék minden mozgást beszüntet.

A kihúzás hosszát mutató tárcsa hátsó részén lévő íves pálya egy kart olyképpen hoz működésbe, hogy a felállításakor és lefektetésékor egy bizonyos kihúzási hosszúság elérésekor a gyors sebességről önműködően átkapcsol a lassúbb menetre.

d) Egy higanycsöves készülék elektromágnes útján az oldalhajlást, illetve a létrának függőleges állásba hozatalát önműködően irányítja. Egy kézikapcsoló segítségével ennek működését meg lehet szüntetni, amikor egy kis vörös fény kigyullad és ugyanekkor a létrán lévő kéziszerrel lehet az oldalhajlítást elvégezni. Ha a kapcsolót kikapcsoljuk, akkor a hajlítómű működésbe lép és a létrát önműködően beállítja. A hajlítás 12 százalékig teljesíthető, amelynél önműködően a készülék kikapcsol.

e) A létra elfordítása alkalmával, amikor a létra beér arra a helyre, amelyen menetközben fekszik, a forgatómű magától kikapcsolódik.

f) Mihelyt valamely létrarész valami tárgyba ütközik, elektromos érintkezés útján az olajnyomás-szelep kinyílik és a hajtómű működése megszűnik.

g) A hajlásszögmutató felállítási hosszúságon kívül megvan adva az a súly, mellyel a létra csúcsát meg lehet terhelni. Ha a megjelölt súlynál a létrán nagyobb terhelés van és 60 fokon alul a terhelés 100 kg-nál nagyobb, a terhelésmutató vörös lámpája kigyullad és a jelzőcsengő megszólal.

h) A létramo mozgások gyorsaságát a motor gyorsításával szabályozhatjuk, ezért a kapcsolótáblán egy gázszabályozó kar is van felszerelve, melynek balra való tolásával a gázadagolás nagyobb, tehát a létramo mozgások gyorsabbá válnak. A gázszabályozó kar jobbra-, illetve hátrahúzásával a motort le lehet állítani.

A szegedi tűzoltóság új gépezetes autótólólétrája, mely az összes előírt feltételeknek megfelelt és a különböző teherpróbákat kiállotta, úgy hosszúságánál, mint kivitele, szerkezete és acélépítményénél fogva ezidőszereint egyedül áll az országban.

Horváth István

Mindennemű **létrák,**  
tűzoltó- és légoltalmi felszerelések  
beszerzési forrása  
**Metzker Ferenc**  
Budapest, XI, Horthy Miklós-út 35  
Telefon 456-363

## Újrendszerű tömlőbekötő eljárás

Írta: Rehák Tamás tűzoltóparancsnok

A debreceni tűzoltóság és szerény magam mindig arra törekedtem, hogy újonnan beszerzett szereli és felszerelése haladást jelentsenek a műszaki tökéletesség és fejlődés terén. Nem egy problémát sikerült megoldani és haladást elérni, ami a bajtársak tetszésével találkozott... A legutóbbi kerületi tűzoltótanfolyamon többen vettek részt mérnök és egyéb műszaki képzettséggel rendelkező bajtársak, akikkel való eszmecsere során kitűztünk a közeljövőben megoldandó újabb kérdéseket.

Egyik ilyen feladat volt: *meg kell oldani a tűzoltó nyomó- és szívótömlők eddiginél célszerűbb bekötésének kérdését!*

Örömmel kell most a bajtársakkal közölni, hogy a probléma nem probléma többé. Örömnökből mitsem von le még az a tény, hogy megelőztek bennünket, t. i. akik a megoldásra annak idején vállalkoztunk.

Alkalmam volt ugyanis a szabadalomra bejelentett új — „KR” — rendszerű és jelű tömlőkötőt kipróbálni. Miután pedig az új tömlőkötő eljárás úgy a nyomó-, mint szívótömlők bekötésénél feltétlenül haladást, sőt mondhatnám a probléma tökéletes megoldását jelenti, — bizonyára általános érdeklődésre tarthat számot annak szaklapunkban való ismertetése.

Mint a közölt ábrákból és az igen egyszerű használati utasításból is kitűnik, az új tömlőbekötő lényege egy gyűrű, amelyet a bekötendő tömlővégre tömítőszalaggal erősítünk fel. A gyűrű elforgatását körmös kulccsal végezzük. A gyűrű maga acél, vagy rozsdamentes acél, — a szalag egyszerű pántlika.

A debreceni tűzoltóság alapos kísérleteket végzett a KR-tömlőkötőgyűrűvel és azzal a legteljesebb mértékben meg van elégedve úgy, hogy azt be is vezette. A KR-gyűrűvel bekötött nyerskender, mézgázott nyomótömlők, valamint csavarpántok és kapcsok motorfecskeknél előforduló legnagyobb nyomást is kibírták. Ugyancsak biztosan tömítettek a szívótömlők is. Nyomótömlőknél elegendő egy gyűrű, míg szívótömlőknél biztonsági okból kettőt használtunk.

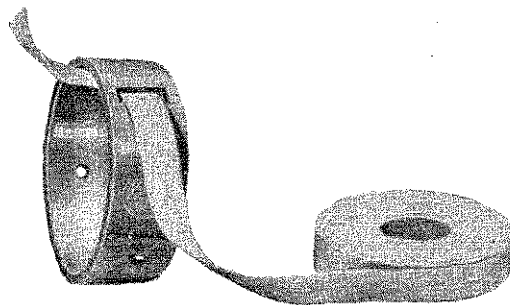
Szakember előtt és az ábrák ismeretében, még inkább az új tömlőbekötő gyakorlati kipróbálása után, kézenfekvők annak előnyei. Ezek az előnyök nagyjából a következőkben foglalhatók össze:

A bekötés teljesen *síma és tetszetős*, nem sérti a kezét és a tömlőt. A kötés nagymértékben *üzembiztos*, mert nem lazul és tágul, nem szakadhat el. Bevezetése nemzetgazdasági szempontból is előnyös, mert a csavar vagy kapocs rövidebb csőrészrel, tehát könnyebb kivitelben készülhet. Ez *nyersanyag* — fém — *megetakarítást jelent*. Ezzel együtt kell hogy járjon a csavar vagy kapocs olcsóbb ára. A rövidebb csőrész folytán a tömlő is *kevésbé szenved* kezelésénél vagy motolára tekerésénél, mert nem török oly élesen, mint hosszabb csőrésznel. Beszerzése annyiban gazdaságos, hogy *élettartama úgyszólván örökös*. A gyűrűt leszerelés után újból használni lehet. Talán legjelentősebb előnye, hogy *szereléséhez semmiféle különös gyakorlat vagy berendezés nem kell*. Vele akár melyik falusi tűzoltó percek alatt üzembiztosan, tisztán és tetszetősen bekötheti tömlőjét.

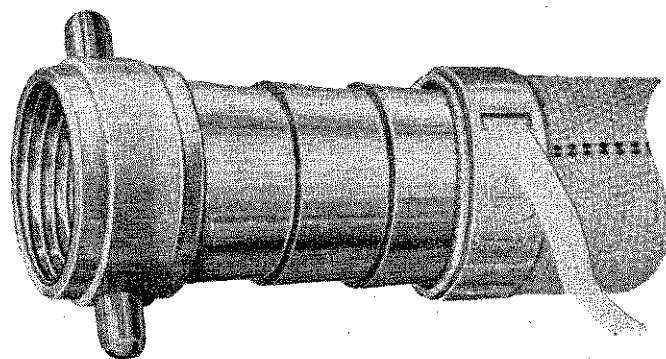
Az új KR-tömlőbekötő — véleményem és a megajtott próbáink szerint — műszaki haladást jelent és gazdaságos is. Jól teszi minden tűzoltóság, ha azt a gyakorlatban mielőbb kipróbálja.

A felsorolt előnyök alapján kívánatos volna, ha a KR-gyűrűt a MOTSz is vizsgálat tárgyává tenné és annak szabványosítása érdekében lépéseket tenne.

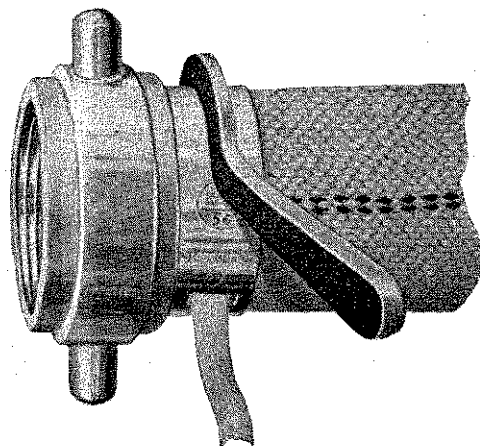
A tömlőbekötés elkészítése:



A szalagot a szalagnyíláson keresztül behúzzuk a „KR”-gyűrűbe.



A szalaggal befűzött „KR”-gyűrűt felhúzzuk a tömlőre, azután a bekötendő csavar (apa- vagy anyarész), kapocs (storz) csonkját betoljuk a „KR”-gyűrűvel ellátott tömlőbe.



Az előkészített csavart vagy kapcsot satuba fogjuk, ügyelve, hogy a csavart és menetét ne sértsük. Azután a „KR”-gyűrűt a körmös kulcs segítségével forgatjuk úgy, hogy a szalag a nyíláson keresztül feltekerseledjék a „KR”-gyűrű és a tömlő közé. A gyűrűt addig forgatjuk, amíg annak elforgatása nehezen megy. Most a nyílásnál elvágjuk a szalagot, a „KR”-gyűrűt még egy kőssé elforgatjuk. Ezáltal a szalag vége is behúzódik a „KR”-gyűrű alá és ezzel elkészült a tömlőbekötés.

## SZÖVETSÉGI ÜGYEK

**A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése  
Budapesten, 1939. évi október hó 14-én.**

Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, ügyvezető-elnök a határozatképesség megállapítása után az ülést megnyitotta, majd magasszarnyalású beszédben emlékezett meg a közelmúlt jelentősebb eseményeiről és a szövetség elnökségének céltudatosan kifejlesztett nagyvonalú munkásságáról.

Elnök beszámolt a tagdíjrendezés állásáról, hogy a hatályosabb szorgalmazás folytán 1939. évben 30.939 P-vel több tagdíj folyt be, mint a múlt évben. Elnökség a bejelentést hangos éljenzéssel vette tudomásul. Vitéz Zombori József elnökségi előadó köszönetét tolmácsolta az elnöknek fáradhatatlan és buzgó munkájáért.

Vitéz Roncsik Jenő dr elnökségi előadó beszámolt a Jugoszláviában tartott tűzoltó kongresszusról, majd Snoy államminiszter megbízásából Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos ügyvezető-elnöknek és vitéz Kiss Lajos dr budapesti főparancsnoknak a Jugoszláv Tűzoltó-Szövetség üdvözlétének és szerencse kívánatának tolmácsolása mellett átnyújtotta a Jugoszláv Tűzoltó-Szövetség II. oszt. érdemkeresztjét. Hirling Gyula ügyvezető-elnök szívből jövő szavakkal mondott köszönetet vitéz Roncsik Jenő dr-nak és melegen gratulált a többi kitüntetettnek.

Elnök bejelenti, hogy vitéz László Árpád tűzoltóparancsnokot Kassa thj. város tűzoltófőparancsnokává nevezték ki. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Elnökség a helyettes főtitkár jelentését az elnöki iroda működéséről tudomásul vette.

Kathona Mihály dr elnökségi előadó javasolja, hogy szakbizottsági ülésen a szakvéleményezésre kiadott ügyet az az előadó ismertesse, aki arról véleményt adott. Elnökség a javaslatot elfogadta.

Elnökség a számvévi jelentését a szövetség ezévi bevételeiről és kiadásairól tudomásul vette.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy a szövetségi alapszabályt a belügyminisztérium átjavitva visszaküldte és a nagygyűlés megtartására vonatkozó határidőt 1939. december 31-ig meghosszabbította. Elnökség elhatározta, hogy az alapszabálytervezetet sokszorosítja és kiadja az előadóknak tanulmányozásra, végül, hogy 1939. november 11-én elnökségi ülést tart az alapszabályok tárgyalására.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet mintára vonatkozólag még nem érkezett be minden vármegyétől az észrevétel, ezért csak a következő ülésre terjesztheti be végleges javaslatát. Elnökség a bejelentést tudomásul vette.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy az egyenruha és rangjelzési szabályzattervezet ellen a honvédelmi és belügyminisztérium kifogást nem emelt, csupán a Főméltóságú Kormányzó úr jóváhagyása hiányzik. Jelenti továbbá, hogy javaslat érkezett be, hogy a szabályzattervezetek elkészítésénél felbecsülhetetlen szolgálatot tett Ludmann Gábor alezredesnek és Falb Endre századosnak jegyzőkönyvileg mondjon köszönetet az elnökség. Elnökség a bejelentést tudomásul vette és a javaslatot elfogadta.

Elnök bejelenti, hogy a Miskolci Önkéntes Tűzoltó-Testülettől panaszos levél érkezett az egyenruhával kapcsolatban. Elnökség vitéz Kiss Lajos dr alelnök javaslatára elhatározta, hogy a levelet felterjeszti a belügyminisztériumba további elintézés végett.

Vitéz Kiss Lajos dr bejelenti, hogy a gyakorlati szabályzat elkészült, azonban az időközben beállott változások miatt véglegesnek nem lehet tekinteni. Javasolja, hogy a már véglegesnek tekinthető részt „Gy<sup>2</sup>” sz. alatt nyomtatásban adják ki, a többi pedig minél előbb tárgyalja le a szakbizottság és bocsássák a testületek rendelkezésére. Elnökség a bejelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta.

Elnök javaslatára elnökség a Tűzrendészet I. árát 30 fillérre, a Tűzrendészet II/1. és II/2. árát 1—1 pengőre szállította le.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy a MOTSz 70 éves jubileumával kapcsolatban tartandó tűzoltó-kongresszus rendezőbizottság elnökévé vitéz Kiss Lajos dr alelnököt kérték fel, aki a bizottság tagjaival az előkészítő munkát megkezdette. A kongresszust valószínűleg 1940. szeptember 7—10-én rendeznék. Elnökség a bejelentést tudomásul vette és felhatalmazta a Szövetséget a további lépések megtételére.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy Dévényi Lajos vármegyei tűzrendészeti felügyelő elkészítette az évi jelentésmintát, amelyet az elnökség javaslattétel végett sokszorosítva az elnökségi előadóknak megküldötte. A beérkezett hozzászólások szerint a jelentésminta túl hosszú. Elnökség a bejelentést tudomásul vette és a főtitkár javaslatára a beérkezett jelentésekkel együtt újból kiadta Dévényi Lajos elnökségi előadónak azzal, hogy a jelentésmintát újra dolgozza át.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy Olti Antal a Tűzrendészeti Közlöny kiadói tisztségéről lemondott. Elnökség a bejelentést tudomásul vette és a kiadói tisztség ellátásával Lukács Zoltán dr szerkesztőt bízta meg.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy a Tűzrendészeti Közlöny névmutatója elkészült. Elnökség a bejelentést tudomásul vette és elhatározta, hogy az igénylőknek díjtalanul megküldi.

Elnökség főtitkárhelyettes javaslatára elhatározta, hogy a már nem használható könyvek hirdetését a Tűzrendészeti Közlönyben törli.

## PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET

Alapított: 1839

Alaptőke: 20.000.000 P

Budapest, IV, Deák Ferenc-utca 5

Magyarország legrégebbi és legnagyobb takarékpénztára

12 fiók Budapesten

Sürgőny cím: Tresor

Tartalékok: 11.900.000 P

Elnökség Erdély Ernő dr javaslatára elhatározta, hogy díszesebb kivitelű éremigazolványokat készített.

Elnökség Erdély Ernő dr javaslatára elhatározta, hogy különböző tárgyú pályázatot ír ki és felkérte az elnökségi előadókat, hogy a pályázatra alkalmas kérdéseket minél előbb közöljenek az elnökséggel.

Elnökség Erdély Ernő dr előadó javaslatára elhatározta, hogy a győri létrát felülvizsgálja és ha alkalmasnak találja, rendszeresíti és szerelését a gyakorlati szabályzatba beilleszti.

Elnökség Erdély Ernő dr előadó javaslatára elhatározta, hogy felhívja az illetékes gyárak figyelmét a tömlőszárító pózna, valamint a kézi fecskendőnek motoros fecskendővé való átalakítására vonatkozó tervezet elkészítésére. Egyben elhatározta a tűzrendészeti oktatáshoz szükséges oktatóablák készítését, valamint a tűzkár bejelentőlapok rendezését és az új versenyszabályzat és a verseny osztályozási lapok át-  
dolgozását.

Elnökség Erdély Ernő dr javaslatára elhatározta, hogy a „Tűzrendészet“ című munkák egyes füzeteihez pótfüzetet ad ki.

Elnökség főtitkárhelyettes javaslatára elhatározta, hogy a tanfolyamokra egységes órarendet és tantervet készít és megbízza Erdély Ernő dr előadót a tervezet elkészítésére.

Elnökség Erdély Ernő dr indítványára elhatározta, hogy kéréssel fordul a m. kir. iparügyi minisztérium illetékes osztályához, hogy az általa megállapított órarend szerint a légtalmi tanfolyamok rendezését kerületi tűzoltótanfolyamok székhelyén engedélyezze.

Elnökség főtitkárhelyettes javaslatára elhatározta, hogy a járási tűzrendészeti felügyelői vizsgálati jegyzőkönyv egyszerűsítését javasolja az országos tűzrendészeti felügyelőnek.

Főtitkárhelyettes javaslatára elnökség megbízta Erdély Ernő dr elnökségi előadót új tűzoltói igazolvány-tervezet elkészítésére.

Elnökség főtitkárhelyettes javaslatára elhatározta, hogy felterjesztést intéz a m. kir. belügyminiszterhez az ásványolaj rendelettervezet mielőbbi tárgyalása és kiadása ügyében.

Vitéz Roncsik Jenő dr elnökségi előadó felhívja a szövetség figyelmét, hogy az Országos Légvédelmi Parancsnokság 25—40 percliteres fecskendők beszerzését ajánlja, ami a célnak nem felel meg. Elnökség

a jelentést tudomásul vette és felkérte vitéz Kiss Lajos dr alelnököt az ügy intézésére.

Vitéz Roncsik Jenő dr előadó javaslatot tesz az elnökségnek „Magyar Tűzoltó Érdemkereszt“ alapítása ügyében. Főtitkárhelyettes javasolja, hogy az érdemkereszt tervezetének elkészítésével bizzon meg az elnökség egy iparművészt. Elnökség a javaslatokat elfogadta.

Elnökség Horváth István kerületi tűzrendészeti felügyelő javaslatára elhatározta, hogy minden elnökségi ülés előtt közös tanulmányi kirándulást rendez.

Főtitkárhelyettes bejelenti, hogy a Jászárók-szállási Tűzoltótörség alparancsnoka Móczár József alapító tag részére díszoklevél kiadását kéri a szövetségtől. Jelenti továbbá, hogy az esztergomi járás főszolgabírája Tilesch Alfréd, Király Miklós, Berencz György járási tűzrendészeti felügyelőket terjesztette fel kitüntetésre. Vitéz Roncsik Jenő dr elnökségi előadó pedig az angol tűzoltó-szövetség titkára részére kéri a díszjelvény megküldését. Elnök javasolja a kitüntetések megadását és Reviczky Elemér kitüntetését. Elnökség a kitüntetések kiadásához hozzájárult, csak Móczár József kérelmét küldi le az illetékes vármegyei főispánnak elintézés végett.

Elnökség a szabályszerűen felszerelt királyi dísz-éremigényléseket pártoló javaslattal a m. kir. belügyminiszterhez terjesztette fel.

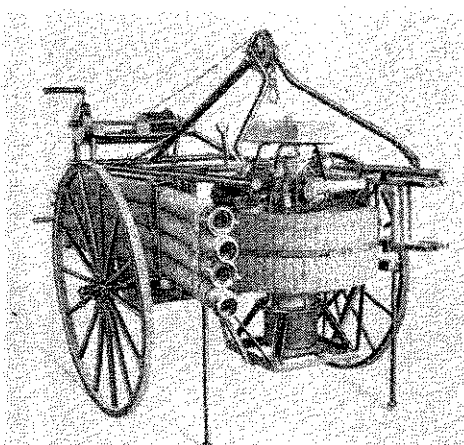
Elnökség vitéz Kiss Lajos dr alelnök javaslatára elhatározta, hogy a most megjelent szabályzatok át-  
dolgozásával a fővárosi tűzoltóságot bizza meg.

Elnökség főtitkárhelyettes javaslatára elhatározta, hogy újabb előterjesztéseket tesz a belügyminiszter úrhoz a felvidéki tűzoltóság megszervezése ügyében.

Kiss Emil dr elnökségi előadó javasolja körzeti főparancsnoki állások felállítását. Elnökség a javaslatot elfogadta és elhatározta, hogy a körzeti tűzoltóparancsnoki állások ügyét, mint a kódex módosításának egyik pontját a belügyminiszter úrhoz felterjeszti.

Főtitkárhelyettes jelenti, hogy az éremkészítő cég átiratot intézett a szövetséghez, melyben bejelenti, hogy a szolgálati érmek árát az ezüst drágulására való tekintettel 50%-kal felemeli. Elnökség főtitkárhelyettes javaslatára elhatározta, hogy tárgyalásba bocsátkozik a céggel.

Egyébb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.



Megfelel  
a 180.000/1936.  
B. M. sz. rendelet  
előírásának.

## EMAG-Szilvay

rendszerű, szabadalmazott, hordozható, úszóra szerelt benzínmotoros centrifugal szivattyú-fecskendő.

Nincs szívóömlő	Kútba eresztelés
Nincs légtelenítő berendezés	Vízen úszatható
Nincs szívóoldali hiba	Tűzcsapra csatlakoztatható
8 méternél nagyobb mélységből szállít vizet	Tartályra csatlakoztatható

EMAG: Első Magyar Gazdasági Gépgyár r. t.,  
Budapest, VI, Váci-út 19. Telefon: 298-960.

**A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyző-pénztárának elnökségi ülése Budapesten, 1939. évi október hó 14-én**

Az elnöki székét Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, ii. v. elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Falussy titkár a legutóbbi elnökségi ülés óta segélybe részesített tagtestületek tűzoltóinak névsorát és a részükre folyósított összegeket ismertette.

Segélyben részesültek: Ila János tűzoltó (Erdősokonya) 20 P, Nagy József tűzoltó (Erdősokonya) 20 P, Kiss Elek tűzoltó (Furta) 42 P, Dömötör János tűzoltó (Andrásfa) 24 P, Bedő Lajos tűzoltóparancsnok (Zalabaksa) 12 P, ifj. Fábrián Gula tűzoltó (Taliándörög) 80 P, Czinege Pál tűzoltó (Órszentmiklós) 8 P, Nizsalóczky Miklós (Timár) 28 P, Szepesi Iván tűzoltó (Nyirkárász) 96 P, Vida Ferenc tűzoltóparancsnok (Kapuvár) 20 P, Lachata Mihály tűzoltó (Tótkomlós) 36 P, Kazár Gábor tűzoltó (Nyiregyháza) 68 P, Smitt Sándor tűzoltó (Mezőcsát) 32 P, Varga Géza tűzoltó (Csáfordjánosfa) 30 P, Tóth János tűzoltó (Mány) 16 P, Kassai János tűzoltó (Rákoskeresztúr) 28 P, Pintér Gyula tűzoltó (Cibakháza) 40 P, Papp Miklós tűzoltóparancsnok (Nádasd) 70 P, Fellner Mihály hiv. tűzoltó (Pestszentlőrinc) 128 P, Mikó József tűzoltó (Répceszemere) 70 P, Molnár István tűzoltó (Répceszemere) 26 P, Bognár István tűzoltóparancsnok (Nagygenes) 34 P, Kulcsár János tűzoltóparancsnok (Devecser) 32 P.

Elnökség a bejelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

Elnökség Falussy titkárnak a Segélyzőpénztárnak 1939. évi bevételeiről és kiadásairól szóló jelentést tudomásul vette.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

## Pályázati hirdetések

Rákospalota megyei város polgármesterétől.  
7305—1939. kig. sz.

### Pályázati hirdetés

Rákospalota megyei város hivatásos tűzoltósága létszámában nyugdíjazás folytán megüresedett 2 (kettő), valamint a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter úrnak 58.123—1939. IV. számú rendeletével engedélyezett 5 (öt) tűzoltói állásra pályázatot hirdetek.

A tűzoltók az állami rendszerű II. osztályú altisztek részére mindenkor megállapított illetményben részesülnek.

Az állást elnyerni óhajtók kérvényüket Rákospalota megyei város polgármesteréhez címezve a város iktató-hivatalába (I. em. 10. sz.) legkésőbb folyó év november hó 15-ig déli 12 óráig nyújtják be.

Rákospalota. 1939. évi szeptember hó 26-án.

Szöcs József dr sk., polgármester

## HÍREK

**Kinevezés.** Vitéz László Árpád nyiregyházi tűzoltóparancsnokot, elnökségi előadót, Kassa thj. város tűzoltóparancsnokává nevezték ki.

**Királyi díszérem.** A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén több, mint negyedszázadon át teljesített különösen érdemes tevékenység jutalmazására alapított királyi díszérmet újabban a következőknek adományozta: Geesényi Vendel tűzoltóparancsnok (Szilágy-sárkány, önk.), Berkes Endre alparancsnok (Mócsa, önk.), Horváth Gyula alparancsnok (Paks, önk.), Koós Antal alparancsnok (Rum, önk.), Keleti Lajos alparancsnok, Kegyes Gábor szakaszparancsnok, Kádas Tamás őrparancsnok, Csikos Imre őrparancsnok (Mezőtúr, önk.), Geck József őrparancsnok, Lonkai István őrparancsnok, Járányi Lajos csővezető (Pécs, önk.), Bártfai János törzstüzmaster, Jeges István vezetőgépész (Budapesti, hiv.).

**Jalsovai Jalsoviczky Sándor,** a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tiszteletbeli tagjának ravatalára a MOTSz elnöksége koszorút küldött. Sírjánál Falussy Károly orsz. szövetségi titkár mondott meghatározó beszédet százyolevanezer magyar tűzoltó nevében.

**Halálozás.** Biró Dezső volt tb. vármegyei tűzrendészeti felügyelő a Kiskőrösi Önkéntes Tűzoltótétel parancsnoka elhunyt. Emlékét kegyelettel őrizzük.

**Székesfehérvár szab. kir. város tűzoltósága** jól sikerült zárógyakorlatot tartott, amelyen megjelentek a hatóságok képviselői is. A fegyelmезetten végrehajtott oltási gyakorlatok után a tűzoltók ünnepélyes fogadalmat tettek, majd a szolgálati érmeiket, kitüntetéseküket és jutalmakat osztották ki. Itt említjük meg, hogy a város 1940. évi költségvetésében tekintélyes összeggel növelték a tűzrendészeti és légoltalmi kiadásokat és ezáltal lehetővé tették a város tűzrendészetének további fejlesztését.

A Diósi Önkéntes Tűzoltótétel augusztus hó 27-én ünnepelte tízéves fennállását. Ez alkalomból az egyesület nagyszabású ünnepséget rendezett, melyre meghívta a szomszédos tűzoltótételteket is. Az ünnepségen megjelent Bratán István vm. tb. főjegyző, a váli járás tűzrendészeti felügyelője a helyi előkelőségek, valamint Diósd és a szomszédos falvak közönsége igen szép számban.

A Szózat nyitotta meg az ünnepséget, majd Bogár Dezső vezetőjegyző tartott megnyitóbeszédet. Utána Ujlaky-Holtzspach Ödön dr ny. szföv. tanácsnok, a Tűzoltótétel elnöke vázolta az Egyesület történetét. Ezután Kék Géza igazgatótanító, körzeti iskolafelügyelő, a tétel parancsnoka olvasta fel Vida Pálnak, az Országos Tűzoltó-Szövetség alelnökének a Tétel tagjaihoz ez alkalomból küldött meleghangú buzdító levelét. A levél felolvasása után Bratán István dr szívélyes beszédében kiosztotta a jubileumi érmeiket a kitüntetett tűzoltóknak.

**Csonka János gépgyára** gyártja a  
mindenhol bevált, tökéletes **tűzoltómotorokat!**

Székesfehérvár szab. kir. város hivatásos tűzoltósága a vármegye, illetve a tűzrendészeti kerület önkéntes tiszti és altiszti utánpótlására folyó év tavaszán egy törvényhatósági, augusztus 16-tól szeptember 7-ig pedig kerületi tűzoltótanfolyamot rendezett. A törvényhatósági tanfolyamon 46, a kerületi tanfolyamon 25 hallgató nyert kiképzést.

A vármegye, a város, a katonai és polgári hatóságok előtt lefolyt záróvizsgán a tanfolyamok hallgatói a legjobb előmenetelről tettek tanuságot úgy a tűzoltói, mint a légoltalmi tárgyakkól.

A Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei Tűzoltó-Szövetség a nehéz helyzetben lévő, magas póttadával dolgozó községek tűzoltóságát természetben nyomótömlővel segíti. A múlt évben 705 m, a folyó évben 630 m nyomótömlőt osztott ki 28 község között.

A Tűzrendészeti Közlöny névmutatója elkészült. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége elhatározta, hogy az igénylőknek díjtalanul bocsátja rendelkezésére.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége a Tűzrendészet I. (Erdély Ernő: A tűzoltóság szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése) árát 30 fillérre, a Tűzrendészet II/1. és II/2. (vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet I. rész és Megelőző tűzrendészet II. Alkalmazott rész) árát 1—1 pengőre, a Tűzrendészet III. (Erdélyi Ernő: A tűzoltás szabálya) árát 1 pengőre szállította le.

Üzemananyagigénylés tűzoltószerek részére, mint a Tűzrendészeti Közlöny múlt számában írtuk, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség felhívja az igénylő testületek figyelmét arra, hogy az igénylés benyújtásakor közöljék az aggregát rendszerét, az igényelt benzinnel mennyiségét és rendszerét, ezen felül pedig a *benzinnelrakat* nevét és címét, ahonnan eddig a benzinszükségletüket beszerezték vagy ahonnan a jövőben beszerezni akarják.

## KÖNYVISMERTETÉS

Amit az épületek tűzbiztosításáról mindenkinek tudni kell cím alatt jelent meg Rozsnyai Nándor kassai építőmesternek 126 oldalos könyve. A szerző az épületek tűzbiztosításával összefüggő valamennyi kérdést a biztosítási törvénnyel és a kifejlődött gyakorlattal párhuzamba állítva — mindenki számára érthetően — ismerteti és tárgyalja. Az áttekinthető módon összeállított könyv főként a biztosított épülettulajdonosok szemszögéből tárgyalja a kérdést, hasznos tájékoztatást ad minden vonatkozásban. A könyvet a WIKO litográfiai és könyvnyomdai műintézet (Kassa, Szt. István-körút 18) adta ki. Ára 2 pengő.

Halácsy Dezső: Írások a biztosítási eszme diadaláért. A biztosítás minden ágát nagy szaktudással, áttekinthetően tárgyalja, nem száraz modorban írt munka, hanem élvezetes olvasmány. Még egy-két ilyen könyv és teljes a biztosítási eszme diadala.

## Mátrai sisak-, tűzoltószerek és légoltalmi felszerelések gyára

Keresztény **Mátrai Antal és Társa r.t.**  
éeg Budapest, XIII, Lomb-utca 34—36. Telefon 299-055

### A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elkészítette a

1. **Szolgálati szabályzat-tervezet**  
Ára . . . . . 1.— P
2. **„Vezetőjelzések“ c. függelék**  
a Gyakorlati Szabályzathoz. Ára . . . . . —.30 P
3. **Műszaki szabályzat és oktatás**  
(Két füzet) Ára . . . . . 3.50 P
4. **Gázvédelmi szabályzat**  
Ára . . . . . —.90 P
5. **Egészségügyi szolgálati szabályzat**  
Ára . . . . . —.70 P
6. **Kiképzési tervezet**  
**tűzoltótestületek részére**  
Ára . . . . . —.30 P

### c. tervezeteket

A fenti szabályzatok megrendelhetők — az összeg előzetes beküldése mellett — a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV, Bástya-u. 13).

Postatakarékpénztári csekk számla száma: 23297

Szállítunk

## MÁVAG gyártmányú LÉGOLTALMI- ÉS TŰZOLTÓ- ACÉLSISAKOKAT

a 88.025.eln.lgv. — 1939. H. M. rendelet előírásainak megfelelő kivitelben

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VASGYÁRAK  
KERESKEDELMI KÉPVISELETE R. T.

Budapest, VIII, Múzeum-körút 18. :: Telefon: 133-394

**Iroda- és Lakberendezési K. f. 1.**

**UNIVERSAL**

**Budapest, VII, Wesselényi-u. 8-10**

**Telefon 137-842, 135-869**

**Új és használt bútorok  
Szőnyegek  
Irodaberendezések**

**Eladás**

**Défel**

**Csere**



# Hivatalos hirdetések

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadványai

### SZAKKÖNYVEK:

I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése . . .	—30 P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . . .	1.— P
Megelőző tűzrendészet, II. Alkalmazott rész . . . . .	1.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai . . .	1.— P
VIII. Dévényi Endre dr: A tömlő . . . . .	1.— P
Erdély Ernő: Tüzesetek nyomozása . . . . .	2.— P
Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szerke- rek, fűzve . . . . .	5.— P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye	10.— P

### SZABÁLYZATOK:

Önkéntes tűzoltóttestületi alapszabály . . .	—20 P
Szolgálati szabályzat . . . . .	1.20 F
Alapkiképzési szabályzat . . . . .	—80 P
Éremszabályzat . . . . .	—60 P

E kiadványok 50%-os kedvezménnyel megrendelhetők tanfolyamok részére, azok parancsnoksága útján.

### FILLÉRES KÖNYVTÁR:

Benczur József dr: A közigazgatás szervezete	58 fillér
Benedek: Építéstan . . . . .	54 „
K. Császár Elemér: Építéstan . . . . .	88 „
Erdély dr: Versenyrendezés . . . . .	06 „
— — Tűzoltás szabályainak kiegészítése . . .	20 „
— — Vízszerezés és helyi ismeret . . . . .	30 „
vitéz Kiss Lajos dr: A közigazgatás szervezete	90 „
Konok Péter: Mechanika . . . . .	44 „
— — Géptan . . . . .	18 „
Regölyi: Mászó- és mentőeszközök . . . . .	26 „
vitéz Roncsik Jenő dr: Vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők kötelességei és magatartásuk általában . . . . .	34 „
— — Tűzoltóparancsnok, tűzrendészeti fel- ügyelő büntetőjogi felelőssége . . . . .	14 „
— — Telepengedélyezési eljárás . . . . .	14 „
— — MOTSz szabályai . . . . .	14 „
vitéz Szalay Lajos dr: Kézi tűzoltókészülék . .	10 „
— — Fizika és kémia . . . . .	18 „
vitéz Szalay Lajos dr: Kémia . . . . .	32 fillér
Szilvay: Motorfecskendő ismertetése, műkö- dése, zavarai . . . . .	20 „
— — Vegyi és kézi tűzoltókészülék . . . . .	18 „
— — Műszaki mentés . . . . .	18 „

— — Tűzkísérleti állomásban lefolytatandó típusgyakorlatok . . . . .	10 „
Somorjai: Ügyvitel, leltár stb. . . . .	30 „
Szöllősy dr: Jogrendszer . . . . .	18 „
Teasdale Ottó: Ipartelepek és üzemek tűzren- dészete . . . . .	36 „
Wunderlich: Színházak, mozik tűzrendészete .	36 „
Jarmatzky: Vizsgakérdés . . . . .	14 „
Zsámbéky: Villamosság . . . . .	28 „
Az összeg a szövetség 23.297. postacsekkszámlájára fi- zendő be. A jegyzetek árán felül a megrendelő tartozik a szállítási díjra 20 fillért előzetesen beküldeni.	

### TÖRVÉNYEK, RENDELETEK:

Tűzrendészeti törvény és végrehajtási uta- sítás (1936: X. tc. 180.000—1936. B. M. sz., 115.200—1938. B. M. sz.). Tartalmaz 25 tűzr. vonatkozású törvénycikket és 38 rendeletet, kötve . . . . .	2.— P
--	-------

### EGYÉB SZAKIRÁNYÚ KÖNYVEK:

Ortutay József: Néhai József főherceg élete	3.— P
Vitéz Roncsik Jenő dr: Gróf Széchenyi Ödön élete . . . . .	5.— P
Vitéz Roncsik J. dr: A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 60 éves története . . .	5.— P

### NYOMTATVÁNYOK:

Járási tűzrendészeti felügyelő vizsgálati jegyzőkönyve darabonként . . . . .	—10 P
Fecskendő próbalap, motorfecskendő vizs- gálatához darabonként . . . . .	—04 P
Fecskendő próbalap, kézfecskendő vizsgá- latához darabonként . . . . .	—04 P
Díszokmányúrlap . . . . .	2.— P
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez dara- bonként . . . . .	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban da- rabonként . . . . .	—40 P
Bőrburkolatban darabonként . . . . .	—80 P

### SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.
---

Éremszalag —.30, igazolványlap —.30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . . .	—30 P
Az érmek ára és a tagdíjhátralék, a szabályszerű név- kimutatással a 23.297. sz. postacsekken előre küldendő be.	

Megrendelhetők a MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG irodájában, Budapest, IV, Bástya-u. 13.



## III A TŰZRENDÉSZETI KÖZLÖNY ÁLLANDÓ ROVATA III

### A fa lángmentesítés-elmélete és gyakorlati alkalmazása

(Folytatás) Írta: Förster Rezső székesfővárosi vegyész-mérnök, a katonai ügyosztály előadója

A rossz védőanyag sokkal károsabb következményekkel járhat, mintha lángmentesítő anyagot egyáltalában nem alkalmazunk, mert a tulajdonost abban a téves hiedelemben tartja, hogy az épület tűz ellen megfelelően védett és így esetleg a legegyszerűbb biztonsági rendszabályokat is figyelmen kívül hagyja.

Hazánkban a lángmentesítő anyagok műszaki előírásait és forgalombahozatalát külön-külön miniszteri rendelet szabályozza. E rendeletek szerint a gyártó cég a lángmentesítő anyagot oly csomagolásban tartozik forgalomba hozni, amelyen fel kell tüntetni az anyag elnevezését, a gyártó cég nevét, az engedélyezés számát és a minősítés jelzését, az 1 m<sup>2</sup> gyalult jegenyefenyő fafelületének kezeléséhez szükséges mennyiséget kilogrammban s az engedélyezés alkalmával a hatóság által megállapított pontos használati utasítást. Ezenkívül a használati utasításban tájékoztatást kell adni arra vonatkozólag is, hogy gyalulatlan jegenyefenyők, vagy más fánemek 1 m<sup>2</sup> felületének kezeléséhez mennyi anyag kell kilogrammokban. A lángmentesítőanyagot csak felhordásra kész állapotban szabad forgalombahozni. A közönség tehát, ha a lángmentesítést maga akarja végezni, legyen figyelemmel ezekre a körülményekre, csak ezen adatokat feltüntetett címkével ellátott edényben vásároljon engedélyezett anyagot és azt felhasználás előtt ne higítsa fel, hanem eredeti állapotában mázolja fel a tetőszekekre.

Az 1200—1938. H. M. rendelet a műszaki követelményekben előírja, hogy a lángmentesítő anyagnak nem szabad sem a vele való dolgozaskor, sem az égés hőmérsékletén az emberi szervezetre káros hatást kifejtenie, nem szabad fát, fémekeket és gumit megtámadnia, a fa gombásodását meg kell akadályoznia, a faszervezeten tartósan és mindenütt jól kell tapadnia és nem szabad nedvszívónak lennie. Ha engedélyezett anyagot alkalmazunk, az e követelményeknek meg is fog felelni.

Az iparügyi miniszter körülbelül 30 benyújtott és megvizsgált anyag közül ezideig tíz égésgátló anyagot engedélyezett. A hatósági laboratórium a már engedélyezett anyaggal az előírt vizsgálatot 8 és 18 hónap múlva is köteles megismételni, hogy az anyag tartósságára vonatkozólag is tájékozást kapjunk. Az engedélyezett anyagok közül a 8 hónap múlva esedé-

kes vizsgálatot is többel megejtették már, kedvező eredménnyel.

Az engedélyezett lángmentesítő anyagoknak a Légoltalmi Közleményekben mindenkor megjelenő jegyzékében az elnevezés rovatban az egyes anyagok neve alá írt hatszámjegyű szám az 1200 eln. OLP. — 1938. H. M. számú rendeletben megkívánt, a mintavizsgálatot 8 hónap múlva követő első (I.) felülvizsgálat alkalmával kapott minősítési jelzést jelenti. Az első két számjegy a súlyvesztés középértékét ezrelékben, a második két számjegy a közepes hőmérsékletet Celsius fokban, az utolsó két számjegy pedig az évszámot jelzi. (Amely anyag elnevezése alatt ilyen szám nincs, annak felülvizsgálata még nem következett be.)

Az új házaknál és a házak átalakításánál bizonyos esetekben a tetőszerkezetek lángmentesítését a Fővárosi Közmunkák Tanácsának 1937. évi 7000. sz. rendelete kötelezővé teszi. A már meglévő épületek tetőszerkezeteinek lángmentesítése ezideig nem kötelező, de célszerű. A magyar lángmentesítő anyagokat mázóással a nyers fára kell rá mázolni, de előzetesen a fát festéstől, portól, piszoktól, koromtól, stb. alaposan, lehetőleg drótkefével kell megtisztítani. Ismételjük, a vásárolt anyagot nem szabad felhigítani, hanem az eredeti anyaggal, az anyagokhoz csatolt használati utasításnak megfelelően egyszer bemázoljuk a faalkatrészeket és annak megszáradása után másodsor újabb mázoljuk. Természetesen különösen fontos az, hogy a felületre az előírt mennyiséget mázoljuk fel, mert a megkívánt lángmentesítést az anyag csak így biztosítja.

A konyhasóoldattal, enyvel, vagy mésszel végzett szükségmázolás olcsó, de lángmentesítő hatása a mai igényeknek nem felel meg. Ezek az idejét mult anyagok a csekély és rövid ideig tartó védőhatásuk miatt úgy viszonylanak a ma ismeretes tökéletesebb anyagokhoz, mint egy 15 évvel ezelőtti rádió a legújabb típusú rádióhoz.

Az olajjal, kátránnyal bekent fafelületet lángmentesítő anyaggal kezelni nem célszerű, mert az ily felületen az anyag rosszul tapad, hő hatására pedig a kátránygőz a védőréteget leszaggatja. A savas gőzök hatásának kitett tetőrészeket sem érdemes lángmentesíteni. (Folytatjuk)



# Légoztalmi híradó

A m. kir. honvédelmi miniszter 88.050/eln. Igv.—1939. számú rendeletével megállapította a forgalomba kerülő gázálarcok fajtáit és azok árait. A polgári lakosság részére a következő gázálarcok szolgálnak: a légitámadás elleni védekezésre igénybe vett személyek részére a „munkagázárc” (M) és a gumimunkagázárc (Mg), a légitámadásra igénybe nem vett lakosság részére „népgázárc” (N), a légitámadás által okozott tüzek elleni védekezésre igénybe vett polgári személyek (légoztalmi tűzoltószolgálatosok) számára a M és a Mg gázálarcokon kívül tűzoltó gázárc (T). Hatóságok és közintézmények munkagázárc-szükségletüket közvetlenül a Merkur műszaki és vegyipari r.-t.-nél kötelesek beszerezni. A vállalatok és magánszemélyek a munkagázárc-szükségletüket a Merkur műszaki és vegyipari r.-t. bizományosainál, a hatóságok népgázárcszükségletüket vagy közvetlenül a Merkur műszaki és vegyipari r.-t.-nél vagy annak bizományosainál szerezhetik be. Munkagázárc és gumimunkagázárc-készlet (1 drb álarc, 1 drb betét, 1 pár páramentesítő) ára hordtáskával 23 P, hordtáska helyett kartonpapír tartódobozzal 18.50 P, tartalékbetét ára darabonként 3.50 P. Népgázárc-készlet (1 drb álarc, 1 drb betét, 1 drb használati utasítás, 1 drb páramentesítő szappan vagy kenőcs) ára vitorlavászon hordtáskával együtt 13 P. Vitorlavászon hordtáska helyett paraffinozott kéregpapírból készült vállszíjas hordtáskával 11.90 P, hordtáska helyett kartonpapír tartódobozzal 11 P. Tartalékbetét ára 2.50 P. Tűzoltógázárc készlet (1 drb álarc, 1 drb összekötő tömlő, 1 drb légtisztító, 1 pár páramentesítő lemez és 1 készlet hordszíjzawat) ára 45 P, tartalék légtisztító ára darabonként 10 P.

**Országos légvédelmi gyakorlat.** Október 24—27-én zajlott le az országos légvédelmi gyakorlat. Ez volt az első nagyszabású gyakorlat, melybe az ipartelepek is bekapcsolódtak. Rádió útján tudatták az illetékesekkel és a nagyközönséggel a légvédelmi készültség elrendelését. Mintaszerű rendben történt a segélyosztások felállítása. Az ország lakossága most tett tanúságot arról, hogy az évek óta folyó légvédelmi előkészület, oktatás nem volt meddő. Mindenki töle telhetően megtett mindent a légoztalom érdekében, mert tudta, hogy hazájáról és saját magáról van szó. Az éjjeli elsötétítés is, eltekintve a szörványosan mutatkozó rendellenességtől, nagyszerűen sikerült. Budapesten

24-én és 25-én volt a légvédelmi gyakorlat. Reggel hét óra körül közölte a rádió a légvédelmi készültség elrendelését, a szpiker azonban természetesen nem mondta meg, hogy mikorra várhatók a légitámadások. A budapesti utcák képe ezért a reggeli órákban semmiben nem különbözött a megszokottól, az emberek minden megkötöttség nélkül jártak dolguk után, a közlekedés éppen olyan zavartalan volt, mint máskor. Dél előtt tizenegy órakor azután egyszerre felülvoltottak a szirénák s ugyanakkor három Focke Wulff „Stösser“-gép jelent meg az alacsonyra ereszkedett felhők alatt. Mintha óriási kéz markolt volna bele a milliós embertömegbe, úgy torpant meg minden. Az előbb még nyugsgó utca elnéptelenedett és a csendben csak a légvédelmi szirénák harsogása hallatszott. Meg kell állapítani, hogy a közönség túlnyomó részében fegyelmetlenül és készségesen követte az előírt utasításokat: a járművekről leszálltak az utasok és a kapuk alatt kerestek menedéket, az ablakok mindenütt becsukódtak, a nyilvános óvóhelyek pedig biztonságot adtak az odamenekülőeknek. A gyakorlat rendezősége a Baross-téren épített nyilvános óvóhelynél helyezkedett el. Ott voltak József főherceg, a Légoztalmi Liga országos elnöke, Karafiáth Jenő főpolgármester, Szendy Károly polgármester, vitéz Fábry Dániel tábornok, országos légvédelmi parancsnok és a sajtó képviselői. D. u. 3 órakor újra felharsantak a szirénák Budapesten. Kilenc vadászgép színlelte a támadást. A délelőtti próba után most még tökéletesebben sikerült a riasztás: másodpercek alatt elnémult a város, a villamosok megtorpantak, autobuszok, autók, lófogató kocsik húzódtak a járdák széléhez, a járókelők pedig a kapuk alá rohantak, olyan buzgón, mintha csakugyan komoly veszélyt jelentettek volna az alacsonyan vonuló fellegek alatt zengő motorokkal elszáguldó gépek. Másnap ismét megismétlődtek a gyakorlatok. Éppen olyan precizitással működött minden, mint az előző napon. Vidéken is hasonlóképpen folyt le a gyakorlat. A városokban éppen úgy, mint a legkisebb falvakban, elnéptelenedtek az utcák a sziréna vagy a légiveszélyt jelző harang szavára. Éjjel sötét borult arra a vidékre, hol légvédelmi gyakorlatot tartottak. Mindenki igyekezett a legteljesebben meggátolni minden fény kiszűrődését és a légvédelmi utasításoknak eleget tenni. Az itt-ott mutatkozó rendellenességek előidézőit a légvédelmi szervek figyelmeztették. Ahol pedig nagyobb mulasztást tapasztaltak, ott megtették az igen szigorú megtorló lépéseket.

Felelős szerkesztő és kiadó: Lukács Zoltán dr

## MŰSZAKI ÉS VEGYIPARI Kft.

BUDAPEST, V, GÉZA-UTCA 1—3 \* TELEFON: 122-547, 120-940 és 125-697

Engedélyezett légoztalmi, gázvédelmi és tűzrendészeti szaküzlet

Szállít *mindennemű tűzoltóberendezést és felszerelést*  
Gázvédő gumiruha, csizma, kesztyű, tűzoltó-gázárc, sisak, mászóöv, balta, magasnyomású tömlők, kötelek, létrák, légvédelmi gyakorló és oktató segédeszközök *nagy raktára.*

Kézi- és motorfecskendők

**Szállítunk**  
a hatósági előírásoknak megfelelő

**MÁVAG**  
**GYÁRTMÁNYÚ**

Telefon 133-394

Ismertetés  
felvilágosítás  
és ajánlat  
díjtalán

hordozható benzinmotoros és kézi működtetésű **fecskendőket, vízfordó- és öntözőkocsikat, tűzoltó- és locsoló autókat** a legjobb minőségben, megbízható és tartós kivitelben.

**MAGYAR KIRÁLYI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK KERESKEDELMI KÉPVISELETE RT.**  
BUDAPEST, VIII, MÚZEUM-KÖRÚT 18, II.

## KÖHLER ISTVÁN

**FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ-  
és tűzoltófelszerelések gyára**

Gyárt: Modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltófecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

**BUDAPEST, X, KORPONAI-UTCA 21. SZÁM**

**Alapítva 1896**

Mindennemű  
tűzoltó- és légóttalmi  
felszerelési cikkek  
raktárról kaphatók

**Mátrai Antal és Társa Rt.**

Gyár és központi iroda:

**Budapest, XIII, Lomb-utca 34-36 - Telefon 299-055**

**Dárosi lerakat: VI, Teréz-körút 22 - Telefon 121-533**

Gyárt: kézi- és motor-  
fecskendőket, mindenfé-  
le létrákat, motollákat,  
vízfordó és öntöző lajto-  
kat, szerkocsikat és lég-  
óttalmi felszereléseket

**FELTEN ÉS GUILLEAUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

**GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT**  
kivánt méretekben és nyomásig.

LEVELCÍM: BUDAPEST 113. POSTAFIÓK. TELEFON: 258-880



**Hazai  
gyártmány!**

**MINIMAX**

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a  
**MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST**  
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 128-731

**CORVIN ÁRUHÁZ RT.**

**BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3**

**Budakalászi Textilművek Klinger Henrik rt.**

Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 11.

Tűzoltósági cikkek gyártmányai:

nyers és ruggyantázott kender-nyomótömlők a legmagasabb légkörnyomásig, ugró- és takarópony-  
vák, mentőtömlők, összecsapható és merev tűzivedrek, impregnált csővezetőkabátok és nadrágok,  
csíkos övszövetek, mosózubony- és nadráganyagok. — Laktanyaberendezési tárgyak, u. m.:  
szalmazsákok, fejkendősek, törülközők, lepedők, stb.

Hazánk legrégebb, több mint 121 éve fennálló  
tűzoltószergyára

## Seltenhofer Frigyes Fiai

Alapítva 1816

magy. kir. udvari szállítók  
**S o p r o n**

Legelső tűzoltószér-, kút-, szivattyú- és gépgyár, harang-, fém- és vasöntöde. A párisi világkiállításon nagy aranyéremmel, azonkívül sok arany- és ezüstéremmel, valamint díszoklevéllel kitüntetve. Gyárt: motorfecskendőket, kocsifecskendőket, különféle tűzoltószereket és felszereléseket. Kedvező fizetési feltételek és sokévi jótállás. Költségvetést és kiszállást díjmentesen eszközölünk.

## BOROS egyenruházat

Tűzoltósági felszerelések,  
sapkák és egyenruhák

Budapest, VIII, Baross-tér 6 (Fiumei-út sarok)

Régi, megbízható, olcsó cég.  
Egyesületeknek előnyárak.

Kedvező fizetési feltételek

Egyenruhászabósság és sapkaműhely  
a helyszínen

## KISTÉTÉNYI WALTHER E.

BUDAPEST, IV, PETŐFI SÁNDOR-UTCA 6, FÉLEMELET

Gyárt: érmeket  
rendjeleket  
jelvényeket  
tisztfeletdíjakat

A  
Magyar Országos  
Tűzoltó Szövetség  
éremszállítója

## Gazdák Biztosító

## Szövetkezete

Budapest, IX, Üllői-út 1

Telefon 187-870

Tűz-, jég-, élet-, baleset-, szavatossági, betöréses-lopás elleni, autó-, üveg- és állatbiztosítás. Képviselet minden városban és községben! Kartelen kívül!



## Magyar Kender-, Len- és Jutáipar Rt.

Budapest, V, Wekerle Sándor-u. 8

Kívánságra  
szívesen szolgál  
megmintaíró  
áránlattal

Tűzoltóság részére Szegeden a következő cikkeket gyártja:

Kendertömlőt

minden méretben 30 atm. nyomásig

Vászonvedret

Takaró- és ugróponyvát

Vízmentes csővezető kabátot

Tűzoltó ruhaanyagot

LAKTANYÁK RÉSZÉRE:

Lepedőt

Szalmaszákat

Törülközőt

Vánkoszuzatot

## „DRÄGER”

oxigénés önmentők

Gyártja:

Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár Rt.

G Á Z V É D E L M I O S Z T Á L Y A

Budapest, V, Mérleg-utca 3 — Telefon 183-820

Gázálarok, mindennemű gázok ellen védő szűrőbetétek

Gázvédőruhák hólyaghúzó-gázok ellen

O x y g é n e s b e l é g z ő k é s z ű l é k e k

„Dräger-Schröter“-féle gázképlő készülékek

Ó v ó h e l y - l é g t i s z t í t ó k

K l ó r m é s z - s z ó r ó t a r g o n c á k

Fertőtlenítő készülékek gázálarokhoz, oxigénés önmentőkhöz

Gáz- és szilánkbiztos óvóhely-ajtók és vészkijáratok



# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

POLGÁRI LÉG. ÉS GAZOLTALOM

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden hó 1-én

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség 23.297. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV, BÁSTYA-UTCA 13

Telefon: \*184-975, 184-976

Előfizetési ára egész évre 12 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkek, ha közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. belügyminiszter úr 126.273—1938. B. M. sz. rendeletével („Belügyi Közlöny” 1939. évi 5. sz.) a vármegyék, városok és községek számára

≡ TŰZOLTÓTESTÜLETEK A LAPOT TAGDIJ FEJÉBEN KAPJÁK ≡

**A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Nagygyűlése  
1940 január 5-én délelőtt 1/2 12 órakor, Budapesten**

## Új utakon

Irta: vitéz Kiss Lajos dr szföv. tűzoltófőparancsnok

A magyar tűzoltóság hosszú évtizedeken keresztül csak a régi, idejétmúlt szabályzatok, rendeletek alapján tengődve, folytatta nehéz, a hatóságoktól meg nem értett, vagyon- és nemzetmentő munkáját. Avult és értékét veszített szabályrendeletek útvesztőjében tapogatódzva, a nagy világegés és a mindjobban érezhető összeomlás nyomása alatt a maga kis keretek közé szoruló vagyonvédelmi tevékenységét támogatás nélkül, csak a maga erejéből tudta kifejteni. Multak az évek, de a régvárt fejlődés nem következett be. Az 1925. év a magyar tűzoltók életében hozott ugyan valami újabbat, de mégsem érte el a sok oldalról feltörő kívánságok kielégítését, mert a tűzrendészet törvényes rendezése csak egyre késett.

Hosszú évtizedeken keresztül tartó vajudás után a magyar kormány a korszerű példák hatására felfigyelt a tűzoltóság hatalmas nemzetvédelmi munkájára s az 1936. évben törvényjavaslatot terjesztett az országgyűlés elé, megalkották az 1936. X. tc-et, melylyel törvényes alapon rendezték félévszázad küzdelmes fejlődését és kijelölték a jövő fejlődés irányát.

Ez a törvénycikk a magyar tűzoltóság és tűzrendészet korszerű fejlődési irányát alapjában fektette le, ehhez az anyagi fedezetet intézményesen biztosította, az élre megfelelő szakembereket állított, akiknek hivatásuk a tűzoltóéletet a törvényben kijelölt utakon vezetni. Még ugyanebben az évben a kerettörvény végrehajtási utasítását is megalkották és ez a 180.000—1936. B. M. sz. rendelet — néhány hiányos-

sága ellenére is — minden fejezetében a magyar tűzoltóság — jövő fejlődését biztosító — hatalmas oszlopa.

Ez a rendelet a korszerű tűzoltóság alapköve és hogy ennek jelentőségét megismerjük, a tűzoltóság korszerű hivatását tisztán kell látnunk. A tűzoltóság hivatása ma már nemcsak a tűzoltásra szorítkozik, mert annál sokkal magasztosabb célkitűzése kell hogy a magyar tűzoltó vezéreszméje legyen és ez — *a nemzetvédelem.*

A korszerű hadviselés, amely a hátországot sem kíméli meg és az öldöklő légitámadásokkal a polgári lakosság sorait tizedeli, az egész nemzetet csatasorba állítja. A 180.000—1936. B. M. sz. rendelet teljes végrehajtásával a m. kir. honvédség után létszámban következő, mintegy 300.000 főre emelkedő óriási tűzoltómozgósítási keret a nemzetvédelmi célokért küzdve, kell hogy ebből a hatalmas harcból méltón kivegye részét és onnan megacélosodva kerüljön ki. Ez azonban csak akkor fog sikerülni és a nemzetvédelmi munkában való részvétel értékes és megbecsült csak abban az esetben lesz, ha a tűzoltóságok parancsnokai, tisztjei és a felsőbb hatóságok érdekelt vezetői eddigi pesszimizmusukkal felhagyva, megértik a kor hívó szavát, *új utakra* térnek s egész erejükkel, megváltozott lényük teljes odaadásával a nemzet és a magyar jövő fanatikus tűzoltóharcosaivá lesznek.

Az aprólékos tennivalókban elvesződnek, a minden kicsinységen fennakadóknak, a nemzetet fenyegető veszélyt csak részleteiben, vagy egyáltalán látni nem

akaróknak, a folytonos akadémikusodásukkal csak negatív eredményeket felmutatóknak, valamint azoknak, akik csak akkor kezdenek dolgozni, amikor a fejük felett ég a ház, végre meg kell változniok, mert ezek a 180.000—1936. B. M. sz. rendelet intézkedéseinek téves felfogásán alapuló rágcsgáló félremagyarozásával és lelkükben a „papiros tűzoltó” lázalmával az új nemzetvédelmi kárelhárító szolgálat eszméjének csak ártanak és ennek folytán a szervezett magyar tűzoltóerők által kifejtett, a nemzeti megbecsülést és elismerést kiérdemlő munkának nem részesei, de gátlói lesznek.

Elmult az ideje annak, hogy a mult korszerűtlen, mindenben akadályt kereső és kicsinységeken fennakadó látókörének szűk határai között élve, tespedjünk és tétlenül várjuk, hogy mit hoz a holnap. Cselekednünk kell! Fel kell emelkednünk a szűk látókör fölé és a magyar jövőbe vetett szent bizalommal küzdenünk kell az új nemzetvédelmi célokért.

A 180.000—1936. B. M. rendelet alapján a tűzoltói szolgálatot a haza és a nemzetvédelem érdekében át kell állítani és kárelhárító szolgálatként kell megszervezni. Ez a kárelhárító szolgálat hármass feladatot ró a tűzoltóságokra, mégpedig a tűzoltás, a műszaki mentés és a gázvédelem feladatát. Ezeket a feladatokat lelkiismeretesen és a követelményeknek megfelelően csak abban az esetben láthatjuk el, ha félreteszünk a gáncsoló kritikát és a rendeletben megjelölt új utakon újjult erővel haladunk a kitűzött célunk felé.

Ennek a célnak az eléréséhez szükség van még minden tűzoltótiszt részéről a kellően megalapozott tudásra, tenniakarásra és a felsőbb vezetésbe vetett feltétlen bizalomra épített lelki- és szellemi felkészültségre. A megkívánt felkészültség könnyebb megszerzésére a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség szabályzattervezeteket adott ki, hogy azokat próbálják ki, ültessék át a gyakorlatba és gyakorlati tapasztalatok alapján tegyék meg észrevételeiket. Akik lelkiismeretesen kiveszik részüket a kipróbálás nehéz munkájából, azok az új utakon haladó magyar tűzoltói eszmének lelkes harcosai és önfeláldozó munkájukkal az akadályokat leküzdve, az új eszmét diadalra segítik.

A munkából nekünk is ki kell vennünk a részünket és a rohanó élet lendületével kell az új utakon együtt haladnunk, mert azok, akik a fejlődés útján csak pillanatokig is, megállanak és a tűzoltóélet korszerű fejlődésével lépést tartani nem tudnak, saját kishitőségük következményeként el fognak veszni, pedig minden magyar tűzoltó útjának csak egy végállomása lehet: a szebb és jobb magyar jövőendő!



## Egyenruhát, polgári öltönyt

készít

**Nagy Kálmán**

IV, Kossuth Lajos-utca 6

(Saját ház) Telefon 183-659

Alapítatott: 1895

## Búcsúzunk

A m. kir. belügyminiszter Piskárkosi Szilágyi Lajos dr. és kir. kamarás, ny. főispánt, az országos tűzrendészeti felügyelői tennivalók ellátása alól sajtó közlemére, 1939. évi november hó 23-án felmentette. A Kormányzó úr öfömméltósága ez alkalomból Piskárkosi Szilágyi Lajos dr. országos tűzrendészeti felügyelőnek a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a Magyar Érdemrend középkeresztjét adományozta.

Szilágyi Lajos dr. három évvel ezelőtt vette át országos tűzrendészeti felügyelői hivatalát és azzal együtt a magyar tűzoltóság irányítását, éppen abban az időben, amikor a tűzrendészet fejlesztéséről alkotott törvény és végrehajtási utasítás megjelenése az átlagosnál nehezebb feladatok elé állította az ország tűzrendészeti szerveit.

Az új törvény és végrehajtási utasítás új alapokra fektette az ország tűzrendészetét és jelentékeny módosítást hozott a tűzoltótestületek életébe is.

Sajnos, a lapterjedelem korlátozása folytán csak szűk keretekben emlékezhetünk meg arról, hogy a nagy és nehéz alapvető munka megindítása, a rendeletnek a gyakorlati élethez való simítása, Szilágyi Lajos dr. országos felügyelő nevéhez fűződik. Külső körülmények nem tették lehetővé a könnyű sikert, hiszen a hivatalában eltöltött három esztendőből, az utóbbi két évben a kiképzett tűzoltók java ismételtelen félre tette a tűzoltóbaltát, hogy a haza hívó szavára határainkon teljesítsen szolgálatot és fegyverrel a kézben gyarapítsa a magyar tűzoltótestületek és tűzoltók számát.

Most, amikor Szilágyi Lajos dr. országos tűzrendészeti felügyelő szűkebb tűzoltókörünktől megválk, hogy fontos közigazdasági őrhelyet foglaljon el, bajtársi meleg érzelmeikkel búcsúzunk. Búcsúzunk nemcsak a lelkiismeretes, pontos hivatali főnöktől, hanem a talpig magyar, puritán embertől és kérjük, hogy tartsa meg a jövőben is a tűzoltóintézmény iránt tanúsított eddigi nagy jóindulatát.



### 73. jótékony célú m. kir. állami sorsjáték

Főnyeremény

# 40.000

aranypengő

19 600 nyeremény  
288.000 pengő értékben

Nyeremények:

20 000 ar. P 4-szer 2.500 ar. P  
10.000 ar. P 6-szor 2.000 ar. P  
2-szer 5 000 ar. P 22-szer 1.000 ar. P

és még számos nagyobb és kisebb nyeremény, melyeket miúj készpénzben fizetnek ki.

**Húzás december 5-én.**

Sorsjegyárak:

Egész: ar. P 3 — Fél: ar. P 1 50

A nyeremények számát és összegét a multhoz képest emelték.

Kapható minden osztálysorsjegyforgárusítónál, valamint az összes dohány-tűzsdékben Postai rendeléseket a pénz előzetes beiktatása után azonnali teljesít a székesfehérvári m. kir. Pénzügyigazgatóság, Budapest, V, Szalay-utca 10.

3738—1939. sz.

**MEGHÍVÓ.**

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége 1940. évi január hó 5-én (pénteken) délelőtt 9 órakor a Szövetség székházában (IV., Bástya-u. 13. sz.)

**elnökségi gyűlést**

tart, melyre az elnökség tagjait ezen az úton hívjuk meg bajtársi tisztelettel.\*

**NAPIREND:**

1. Megnyitó.
  2. Két hitelesítő kijelölése.
  3. Az előző gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
  4. Az országos választmányi közgyűlés és nagygyűlés előkészítése.
  5. Folyó ügyek.
  6. Esetleges indítványok.
- Budapest, 1939 november 25.

Hirling Gyula sk.,  
m. kir. kormányfőtanácsos,  
ügyv. elnök

Breznay Imre sk.,  
orsz. elnökségi előadó,  
orsz. h. főtitkár

\* Erre az elnökségi gyűlésre külön és névre szóló meghívót nem adunk ki.

3739—1939. sz.

**MEGHÍVÓ.**

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmánya 1940. évi január hó 5-én (pénteken) délelőtt 10 órakor, Budapest székesfőváros új városházának (IV., Váci-utca 62. sz.) nagytermében

**közgyűlést**

tart,\* melyre az országos választmány t. tagjait bajtársi üdvözléssel hívjuk meg.

**NAPIREND:**

1. Jegyzőkönyv hitelesítő két tag kijelölése.
2. Az igazolóbizottság jelentése és a határozatképesség megállapítása.
3. Az 1936. évi 180.000 B. M. sz. rendelet 66. §-ában és az 1938. évi 115.200. B. M. sz. rendelet 22. §-ában kikötött újraalakulással kapcsolatos új alapszabálytervezetékének letárgyalása.

Budapest, 1939 november 25.

Hirling Gyula sk.,  
m. kir. kormányfőtanácsos,  
ügyv. elnök

Breznay Imre sk.,  
orsz. elnökségi előadó,  
orsz. h. főtitkár

A most érvényben levő alapszabályok 19. §-a értelmében az országos választmány tagjai a következők:

1. Az elnökség tagjai.

\* Névre szóló külön meghívót erre a közgyűlésre nem küldünk ki.

2. Budapest székesfőváros hivatásos tűzoltóságának igazolt képviselője.

3. A törvényhatósági tűzoltó-szövetségek tisztviselői közül vagy választmányi tagjainak sorából kiküldött, meghatalmazással ellátott egy—egy igazolt képviselője.

4. A hatóság által kinevezett, illetve megválasztott vármegyei tűzrendészeti felügyelők vagy hatóság által kinevezett, illetve választott helyetteseik.

5. Budapest székesfőváros, továbbá a törvényhatósági és megyei városok tűzoltófőparancsnokai és parancsnokai vagy azoknak tisztirangban lévő s igazolt helyettesei.

6. A nagygyűlés által a tűzrendészet iránt érdeklődők sorából választott 30 tag.

3740—1939.

**MEGHÍVÓ.**

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 1940. évi január hó 5-én (pénteken) délelőtt 1/2 12 órakor a Budapest székesfőváros új városházának (IV., Váci-utca 62. sz.) nagytermében

**nagygyűlést**

tart,\* melyre a tagtestületeket, hatóságokat, társszövetségeket s a tűzoltóintézmény barátait és pártfogóit tisztelettel meghívjuk.

**NAPIREND:**

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazolóbizottság jelentése és a határozatképesség megállapítása.
3. Kéttagú jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése.
4. Az 1936. évi 180.000. B. M. sz. rendelet 66. §-ában és a 115.200—1938. B. M. sz. rendelet 22. §-ában kikötött újraalakulással kapcsolatos új alapszabálytervezetékének letárgyalása.

Budapest, 1939 november 25.

Hirling Gyula sk.,  
m. kir. kormányfőtanácsos,  
ügyv. elnök

Breznay Imre sk.,  
orsz. elnökségi előadó,  
orsz. h. főtitkár

14. §. A nagygyűlés tagjai:

1. Az országos választmány tagjai.
2. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kötelékébe tartozó minden tűzoltóságnak egy-egy igazolvánnyal ellátott képviselője.

3. A jelenlévő vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők és a jelenlévő hivatásos tűzoltótisztek, amennyiben szövetségük, illetve testületük tagja az Országos Szövetségnek. (Megjegyzendő, hogy az 1. és 3. pontban felsorolt tagsági jogosultság személyi jog és így meghatalmazott útján nem gyakorolható.)

4. A törvényhatósági szövetségeknek joga van ahhoz, hogy tisztviselőik, választmányi tagjaik, illetve a tűzrendészeti felügyelők és hivatásos tisztek közül ötven tagtestületig egy, száz tagtestületig kettő és száz tagtestületen felül három tagot küldjenek ki képviselőikre. Ezek meghatalmazással igazolják magukat.

\* Erre a nagygyűlésre nem küldünk külön meghívókat sem egyesületekhez, sem személyek nevére szólót.

**PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET**

Alapított: 1839

Alaptőke: 20,000,000 P

Budapest, IV, Deák Ferenc-utca 5

Magyarország legrégebb és legnagyobb takarékpénztára

1 2 f i ó k B u d a p e s t e n

Sürgőny cím: Tresor

Tartalékok: 11,900,000 P

# Hivatalos hirdetések

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadványai

### SZAKKÖNYVEK:

I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése . . .	—30 P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . . .	1.— P
Megelőző tűzrendészet, II. Alkalmazott rész . . . . .	1.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai . . .	1.— P
VIII. Dévényi Endre dr: A tömlő . . . . .	1.— P
Erdély Ernő: Tüzesetek nyomozása . . . . .	2.— P
Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szer- rek, fűzve . . . . .	5.— P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye	10.— P

### SZABÁLYZATOK:

Önkéntes tűzoltóttestületi alapszabály . . .	—20 P
Szolgálati szabályzat . . . . .	1.20 P
Alapképzési szabályzat . . . . .	—80 P
Éremszabályzat . . . . .	—60 P

E kiadványok 50%-os kedvezménnyel megrendelhetők tanfolyamok részére, azok parancsnoksága útján.

### FILLÉRES KÖNYVTÁR:

Benczur József dr: A közigazgatás szervezete	58 fillér
Benedek: Építéstan . . . . .	54 „
K. Császár Elemér: Építéstan . . . . .	88 „
Erdély dr: Versenyrendezés . . . . .	06 „
— — Tűzoltás szabályainak kiegészítése . . .	20 „
— — Vízszerezés és helyi ismeret . . . . .	30 „
vitéz Kiss Lajos dr: A közigazgatás szervezete	90 „
Konok Péter: Mechanika . . . . .	44 „
— — Géptan . . . . .	18 „
Regölyi: Mászó- és mentőeszközök . . . . .	26 „
vitéz Roncsik Jenő dr: Vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők kötelességei és magatartásuk általában . . . . .	34 „
— — Tűzoltóparancsnok, tűzrendészeti fel- ügyelő büntetőjogi felelőssége . . . . .	14 „
— — Telepengedélyezési eljárás . . . . .	14 „
— — MÖTSz szabályai . . . . .	14 „
vitéz Szalay Lajos dr: Kézi tűzoltókészülék . . .	10 „
— — Fizika és kémia . . . . .	18 „
vitéz Szalay Lajos dr: Kémia . . . . .	32 fillér
Szilvay: Motorfecskendő ismertetése, műkö- dése, zavarai . . . . .	20 „
— — Vegyi és kézi tűzoltókészülék . . . . .	18 „
— — Műszaki mentés . . . . .	18 „

— — Tűzkísérleti állomásban lefolytatandó típusgyakorlatok . . . . .	10 „
Somorjai: Ügyvitel, leltár stb. . . . .	30 „
Szöllősy dr: Jogrendszer . . . . .	18 „
Teasdale Ottó: Ipartelepek és üzemek tűzren- dészete . . . . .	36 „
Wunderlich: Színházak, mozik tűzrendészete . . .	36 „
Jarmatzky: Vizsgakérdés . . . . .	14 „
Zsámbéky: Villamosság . . . . .	28 „

Az összeg a szövetség 23.297. postacsekkszámjára fize-  
tendő be. A jegyzetek árán felül a megrendelő tartozik  
a szállítási díjra 20 fillért előzetesen beküldeni.

### TÖRVÉNYEK, RENDELETEK:

Tűzrendészeti törvény és végrehajtási uta- sítás (1936: X. tc. 180.000—1936. B. M. sz., 115.200—1938. B. M. sz.). Tartalmaz 25 tűzr. vonatkozású törvénycikket és 38 rendeletet, kötve . . . . .	2.— P
--	-------

### EGYÉB SZAKIRÁNYÚ KÖNYVEK:

Ortutay József: Néhai József főherceg élete	3.— P
Vitéz Roncsik Jenő dr: Gróf Széchenyi Ödön élete . . . . .	5.— P
Vitéz Roncsik J. dr: A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 60 éves története . . .	5.— P

### NYOMTATVÁNYOK:

Járási tűzrendészeti felügyelő vizsgálati jegyzőkönyve darabonként . . . . .	—10 P
Fecskendő próbalap, motorfecskendő vizs- gálatához darabonként . . . . .	—04 P
Fecskendő próbalap, kézfecskendő vizsgá- latához darabonként . . . . .	—04 P
Díszokmányürlap . . . . .	2.— P
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez dara- bonként . . . . .	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban da- rabonként . . . . .	—40 P
Bőrburkolatban darabonként . . . . .	—80 P

### SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves  
7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV.  
éves 15.—, XL. éves 16.— P.

Éremszalag —30, igazolványlap —30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . . .	—30 P
Az érmek ára és a tagdíjhátralék, a szabályszerű név- kimutatással a 23.297. sz. postacsekken előre küldendő-be.	

Megrendelhetők a MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG irodájában, Budapest, IV, Bástya-u. 13.

## Pályázati hirdetések

### Pályázati hirdetés

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége a múlt években kiírt pályázatok sikerétől indítva elhatározta, hogy az önkéntes-, köteles- és vállalati tűzoltótisztek továbbképzése érdekében pályakérdéseket tűz ki s a beérkezett pályamunkákat díjazza is és pedig az I. díjat nyert pályamunkák 100 pengő, a II. díjat 75 pengő, a III. díjat 50 pengő pályadíjjal. A helyes megfejtést legjobban megközelítő, pályadíjat nem nyert munkákat dícséretben részesíti, mire vonatkozó iratot az illető szolgálati előjárója után küldi meg az elnökség.

Ezúttal három pályakérdést tűz ki az elnökség, kizárólag önkéntes és köteles tűzoltótisztek számára. A hivatásos tűzoltótiszt oklevéllel rendelkező tisztek a pályázatból ki vannak zárva.

Az elnökség felhívja az ország összes érdekelt tűzoltótisztjeit, hogy a közölt pályázati feltételek szigorú betartásával, az alább felsorolt három pályakérdésre idegen kézzel vagy géppel írt, jelíges pályázataikat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség címére (Budapest, IV., Bátya-utca 13. sz.) 1940 január hó 1. napjáig postán küldjék be.

A pályázathoz a pályázó neve lezárt borítékban csatolandó és kívül a borítékon a pályázó jelíge feltüntetendő. Egyszerűség okából kívánatos a borítékra azt rávezetni, hogy „Dícséret esetén a levél felbontásához hozzájárulok“.

Az I. díjat nyert pályamunkát a Tűzrendészeti Közlöny is közölni fogja. A pályamunkák felett a Szövetség elnöksége által kiküldendő bizottság javaslata alapján az elnökség dönt. Az eredmény a Tűzrendészeti Közlönyben kerül kihirdetésre. A pályázati határidő után beérkezett vagy a fent körülírt feltételeknek meg nem felelő pályamunkákat a bizottság nem bírálja el.

#### I. Pályakérdés.

Mi a teendője a községi önkéntes tűzoltóparancsnoknak a 180.000—1936. B. M. sz. rendelet 126—129. §-ainak végrehajtása terén? (Mezőgazdasági termények tüztől való megóvása.)

#### II. Pályakérdés.

Mi a magyarázata annak, hogy az utolsó években az önkéntes tűzoltó-intézmény több helyen hanyatlott, sőt megszűnt s milyen módokkal lehetne ezen állapotot segíteni? Miért lenne szükség arra, hogy a községi önkéntes tűzoltó testületek parancsnokai tagjai legyenek a községi képviselőtestületnek?

#### III. Pályakérdés.

A légitámadás veszélye ellen milyen taktikai egységekre kellene felosztani a tűzoltóságokat tűzoltói szempontból, s milyen szerekkel kellene a községi tűzoltóságok felszerelését kiegészíteni?

Kispest megyei város polgármesterétől.

14.089—1939. I. kig. sz.

### Pályázati hirdetés.

Kispest megyei városnál a m. kir. Belügyminiszter Úr 33.075—1939. IV. szám alatt kiadott jóváhagyásával újonnan szervezett és a XI. alap fizetési osztályba sorozott 1 tűzoltósegédfelügyelői állásra pályázatot hirdetnek.

Pályázhatnak mindazok a katonaviselt, büntetlen előéletű magyar állampolgárok, akik legalább érettségi bizonyítvánnyal vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettséggel rendelkeznek, amennyiben a Magyar Országos Tűzoltótiszt-képző Tanfolyamon szerzett tűzoltótiszt oklevél birtokában vannak és nem esnek az 1939:IV. tc. 5. §-ának tiltó rendelkezései alá. Egyenlő feltételek esetén háborús arcvonalbeli szolgálatot teljesítettek, vitézek, valamint légi támadás elleni védekezésre kiképzettek előnyben részesülnek.

A fentiek szerint felszerelt és szabályszerűen felbélyegzett (szegénységi bizonyítvány esetén bélyegmentes) pályázati kérvények Pest vármegye Főispánjához címezve, Kispest megyei város polgármesteri hivatalához 1939. évi december hó 20-ig nyújtandók be.

Hiányosan felszerelt, valamint határidőn túl érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Kispest, 1939 november 21.

Molnár József dr. sk., polgármester



## EMAG-Szilvay -rendszerű,

szabadalmazott, háton hordozható, úszóra szerelt benzinmotoros centrifugál szivattyú-fecskendő.

#### Egy ember:

szállítja ki a helyszínre egyedül hozza üzembe egyedül eresztí a vízre egyedül oltja a tüzet

#### További előnyei:

Nincs szívóömlő és 8 méternél nagyobb mélységből szállít vizet Szívóoldali hibák nem léphetnek fel  
más szívóoldali berendezés Lajtra-csatlakoztatható Tüzesapra csatlakoztatható Vizen úsztatható

Megfelel a 180.000/1936. B. M. sz. rendelet előírásának.

**EMAG: Első Magyar Gazdasági Gépgyár Rt., Budapest, VI, Váci-út 19**

Telefon: 298-960



Kispest megyei város polgármesterétől.  
20.797—1939. I. kig. sz.

### Pályázati hirdetés.

A m. kir. Belügyminiszter Úr 33.075—1939. IV. sz. rendeletével jóváhagyott létszám keretében megüresedett egy II. oszt. tűzoltóaltiszti állásra a 180.000—1936. B. M. számú rendeletben foglaltak értelmében pályázatot hirdettek azzal, hogy a kinevezett szolgálatának első évében a kisegítőszolgái illetményekkel egybekötött tűzoltóújonci minőségben nyer alkalmazást s alkalmatlanság esetén ezen időn belül bármikor minden jogigény nélkül elbocsátható.

Az 1931:III. tc. értelmében igazolványos altiszteknek az állás betöltésénél elsőbbségük van. Egyenlő feltételek mellett előnyben részesülnek azok, akik már megfelelő műszaki (gépkocsivezető, motorszerelő), tűzoltói vagy légvédelmi kiképzésben részesültek.

A sajátkezűleg írt és szegénységi bizonyítvány hiányában 2 pengős állami és 80 filléres városi okmánybélyeggel ellátott kérvényeket 1939. évi december hó 28-ik napjáig kell Kispest megyei város polgármesteri hivatalánál benyújtani.

Elkésletten érkezett vagy hiányosan felszerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

Kispest, 1939 november 21.

Molnár József dr sk., polgármester

Újpest megyei város polgármesterétől.  
44.231—1939. kig. sz.

### Pályázati hirdetés.

Újpest megyei városnál újonnan szervezett és a m. kir. Belügyminiszter Úrnak 125.364—1938. V., illetőleg 37.151—1939. IV. számú rendelettel 1940. évi január hó 1-től kezdődő hatállyal betölteni engedélyezett hat újonctűzoltói állásra, továbbá nyugdíjazás folytán megüresedett további két újonctűzoltói állásra, összesen tehát nyolc tűzoltói állásra pályázatot hirdetek.

A kinevezendők szolgálatuknak első évében állami rendszerű kisegítő szolgái illetménnyel és lakáspénzzel

## SZÖVETSÉGI ÜGYEK

### A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Budapesten, 1939. évi november hó 11-én

Az elnöki széket Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség után megnyitotta.

Elnökség Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, ü. v. elnök javaslatára elhatározta, hogy Kassa város visszatérésének évfordulója alkalmából üdvözlő táviratot küld a főispánnak és a polgármesternek.

Elnökség a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség alapszabály-módosításával kapcsolatos javaslatokat elfogadta.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

egybekötött tűzoltói újonci minőségben alkalmaztatnak, melytől kezdődőleg részükre természetben egyenruha jár. Alkalmatlanságuk esetén minden jogigény nélkül bármikor elbocsáthatók. Egyévi kifogástalan szolgálat után a tűzoltóparancsnok javaslatára ezek az újonctűzoltók II. osztályú tűzoltóként véglegesíttetnek, mely esetben a véglegesítéstől kezdődőleg az állás után az állami rendszerű II. osztályú altiszti illetmény jár.

Az állás csak 21. életévüket betöltött és 30. életévüket meg nem haladott, katonaviselt olyan egyének pályázhatnak, akik nem esnek az 1939. évi IV. tc. 5. §-ának tiltó rendelkezése alá és gépkocsivezetői jogosítvánnyal, autószerelő-, asztalos-, lakatos-, villanszerelő-, kőműves- és szabóipari segédlevelek valamelyikével rendelkeznek.

A saját kézzel írt és szegénységi bizonyítvány hiányában 2 pengős okmánybélyeggel ellátott pályázati kérvényeket szabályszerűen felszerelve, hozzám címezve 1939. évi december hó 16. napjának délelőtti 11 órájáig kell a város iktatóhivatalában benyújtani.

Elkésve beadott vagy kellően fel nem szerelt pályázati kérvények a kinevezésnél figyelembe nem vétetnek.

Újpest, 1939 november 10.

Szalay dr sk., polgármesterh.





SZABADALOM      BEJELENTVE



**Nem kell többé drótozni,  
nincs többé kiálló bütyök,**  
ha a tömlőket „KR” tömlőbekötő gyűrűvel kötik be.

<p><b>A KR bekötés teljesen síma:</b> nem sérti meg a kezét nem sérti meg a tömlőt</p>	<p><b>A bekötés üzembiztos:</b> nem tágul nem szakadhat el</p>
--	--

Szerelése gyors és elképzelhető legegyszerűbb, bárki, még ha nem is szakember, egyedül elvégezheti. Alkalmazható úgy nyomó-, mint szívótömlőnél.

**Beszerezhető a tűzoltói felszereléseket árusító vállalatoknál**

Gyártja:  
**BURGHÁRDT ANTAL VASSZERKEZETI GYÁR**  
Budapest, XIII, Béke-utca 9 — Telefon 291-399

## HÍREK

**Kitüntetés.** A Kormányzó úr Öfóméltósága a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére Piskárosi Szilágyi Lajos dr. országos tűzrendészeti felügyelőnek a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a Magyar Érdemrend középkeresztjét adományozta.

**Királyi díszérem.** A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén több, mint negyedszázadon át teljesített különösen érdemes tevékenység jutalmazására alapított királyi díszéremet újabban a következőnek adományozta: Mándi Miksa parancsnok (Dunaszentbenedeki önk).

**Kinevezés.** Müller Pál okl. gépészmérnököt, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye főispánja, Vác megyei város tűzoltóparancsnokává nevezte ki.

**Pestszenlőrinci Önkéntes Tűzoltótörsület** november 5-én tartotta hagyományos zárógyakorlatát. Az ez évben végzett munka eredményét mutatták be a zárógyakorlaton. A hivatásos tűzoltóság altisztjei vizsga keretében tettek tanúságot az elmúlt hónapok alatt tartott tanfolyam eredményéről. A jól sikerült gyakorlati és elméleti vizsga után az ujonc önkéntes tűzoltók tettek ünnepélyes fogadalmat, majd a szolgálati érdemek ünnepélyes átadása következett. A laktanyai ünnepség végeztével a megjelentek kivonultak a Rényi Oszkár-féle famegmunkáló telephez, ahol a hivatásos és önkéntes tűzoltóság jól sikerült támadási gyakorlatot mutatott be. A zárógyakorlatot rendkívüli közgyűlés követte.

A Pestvármegyei Tűzoltó-Szövetség a Szilvay-féle 100, 200 és 400 percliteres bolyafecskendőkkel Fót községben, Rákospalota és Vác megyei városokban kísérleteket folytatott, amelyen jelen voltak az Országos Légvédelmi Parancsnokság, a Haditechnikai Intézet, az Iparügyi Minisztérium és Budapest székesfőváros szakértői is. A lefolytatott kísérletek eredményéről lapunk legközelebbi számában részletesen beszámolunk.

### MEGHÍVÓ

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Kecskemét thj. város Tűzoltó-Szövetsége f. évi december hó 14-én, csütörtökön 12 órakor tartja rendes közgyűlését, ezt megelőzőleg pedig választmányi ülését, a vármegyeháza kistermében. A közgyűlésre, illetve választmányi ülésre a tagokat tisztelettel meghívjuk.

Elnökség

Mindennemű **létrák,**  
tűzoltó- és légoltalmi felszerelések  
beszerzési forrása  
**Metzker Ferenc**  
Budapest, XI, Horthy Miklós-út 35  
Telefon 456-363

Nagykanizsán nemrégén tűz támadt. Egy istálló és pajta gyulladt ki. A tűzben két ló, két tehén és több apró-jószág pusztult el. Amikor a tűzoltók kikerkeztek, az egybegyűlt tömeg megtámadta és tetteleg bántalmazta őket, mert későn érkeztek. A tűzoltók feljelentést tettek a támadók ellen. Az ügy vizsgálatánál kiderült, hogy a tűzoltóknak csak későn jutott tudomására a tűz, mert az ott lévők elfelejtették értesíteni őket. Másfél órája égett már az istálló, amikor valaki végre a tűzoltókra gondolt és jelezte a tüzet, mire azok azonnal a helyszínre vonultak. A nagykanizsai törvényszék most foglalkozott az ügygel. Az egyik vádlottat négy-, míg a másikat háromhónapi fogházra ítélte a tűzoltók bántalmazásáért.

A székesfővárosi m. kir. Pénzügyigazgatóság felkéri az igen tisztelt közönséget, hogy aki a címére küldött állami sorsjegyet megtartja, annak árát a postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával egyenlítsse ki. Aki a sorsjegyet nem kívánja megtartani, szíveskedjék azt a mellékelt portómentes válaszboríték felhasználásával visszaküldeni oda, ahonnét érkezett. Az államsorsjáték jótékony célt szolgál s aki a megtartani nem kívánt sorsjegyet nem küldi vissza, a jótékony célt károsítja meg. A sorsjegyek visszaküldése díjtalan.

## Szerkesztői üzenet

N. N. Értesítjük, hogy a hivatalos mintaalapszabály és a Kner-féle gyomai kiadvállalat alapszabálynyomtatványa között különbség van a szövegben. Nem egyezik meg az önkéntes tűzoltótörsületek alapszabályaiban a következő pár szakasz: 8., 11., 12. és 30. Mivel pedig szöszereinti egyezést kívánnak a betérjesztett alapszabályoktól, ajánlatos a hivatalos szöveget használni. — **Többeknek.** Általános érdeklődéssel kísérik bajtársaink és a tűzoltótörsületek az egyenruházati és rangjelzési szabályzat ügyét. Lapunknak megírtuk már a legutóbbi elnökségi gyűlésről szóló ismertetésünkben is, hogy csak idő kérdése a szabályzat elfogadása, illetve kihirdetése, mely után kötelezően érvénybe lép. Hogy azonban ez mikor lesz, nem tudhatjuk, mert nem tőlünk s nem az Országos Szövetségtől függ. Az Országos Szövetségnek, illetve elnökségnek az a véleménye, hogy — ha a testületeknek a folyó évi költségvetés terhére — van pénzük, hogy ruházatot szerezhetnek be s mert máskülönben elvesz a pénzük, ha december 31-ig fel nem használják: szerezzék be a ruhákat feltétlenül vagy legalább a hozzá való posztóanyagot. Így megmenthetik pénzüket, amelyhez úgysis nehezen jutnak a tűzoltótörsületek.

## Tűzifecskendőt

használtat, benzinmotorost  
400 liter percenkénti teljesítménnyel

**v e n n é k.**

Ajánlatot: „Benzin fecskendő“ jeligére  
Magyar Hirdető Iroda rt., VIII, Sándor-utca 7

**Csonka János gépgyára** gyártja a  
mindenhol bevált, tökéletes **tűzoltómotorokat!**

**Szállítunk**

a hatósági előírásoknak megfelelő

Ismertetés  
felvilágosítás  
és ajánlat  
díjtalan

**MÁVAG  
GYÁRTMÁNYÚ**

Telefon 133-394

hordozható benzinmotoros és kézi működtetésű **fecskendőket, vízhordó- és öntözőkocsikat, tűzoltó- és locsoló autókat** a legjobb minőségben, megbízható és tartós kivitelben.

MAGYAR KIRÁLYI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK KERESKEDELMI KÉPVISELETE RT.  
BUDAPEST, VIII, MÚZEUM-KÖRÚT 18, II.

**KÖHLER ISTVÁN**

**FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ-  
és tűzoltófelszerelések gyára**

Gyárt: Modern motoros, turbinás és dugattyús  
tűzoltófecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket  
és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

**BUDAPEST, X, KORPONAI-UTCA 21. SZÁM**

**Alapítva 1896**

M i n d e n n e m ű  
tűzoltó- és légtalmi  
felszerelési cikkek  
raktárról kaphatók

**Mátrai Antal és Társa Rt.**

Gyár és központi iroda:

Budapest, XIII, Lomb-utca 34-36 ~ Telefon 299-055  
Dárosi lerakat: VI, Teréz-körút 22 ~ Telefon 121-533

Gyárt: kézi- és motor-  
fecskendőket, mindenfé-  
le létrákat, motollákat,  
vízhordó és öntöző lajtó-  
kat, szerkocsikat és lég-  
talmi felszereléseket

**FELTEN ÉS GUILLEAUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

**GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT**  
kivánt méreteken és nyomásig.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 113. POSTAFIÓK. TELEFON: 258-880



**Hazai  
gyártmány!**

**MINIMAX**

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánszatokkal. Felvilágosítással szolgál a  
**MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST**  
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 123-731

**CORVIN ÁRUHÁZ RT.**

BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3

**Budakalászi Textilművek Klinger Henrik rt.**

Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 11.

Tűzoltósági cikkek gyártmányai:

nyers és ruggyantázott kender-nyomótömlők a legmagasabb légkörnyomásig, ugró- és takarópony-  
vák, mentőtömlők, összecsapható és merev tűzivedrek, impregnált csővezetőkabátok és nadrágok,  
csíkos övszövetek, mosózubony- és nadráganyagok. — Laktanyaberendezési tárgyak, u. m.:  
szalmazsákok, fejbánkosok, törülközők, lepedők, stb.



## ■ A TŰZRENDÉSZETI KÖZLÖNY ÁLLANDÓ ROVATA ■

### A fa lángmentesítés-elmélete és gyakorlati alkalmazása

Irta: Förster Rezső székesfővárosi vegyész-mérnök, a katonai ügyosztály előadója (Folytatás)

Előbbieket egybevetve, csak engedélyezett lángmentesítő anyagot alkalmazunk tetőszerkezeteinken. Az engedélyezett anyagokat Budapesten a Városház katonai ügyosztályában, vidéken a Légoltalmi Liga osztályai a „Légoltalmi Közlemények“ szaklap hivatalos közleményei alapján mindenkor közlik az érdeklődő közönséggel. Ezek az anyagok a következők: Kovaldol, Eisner lángvédő, Immunit, Contignit és Neutralit, Organt, Flamex, Pyrostop, Antiflamín, Antifa II. Ezek az engedélyezett kereskedelmi elnevezések. Célszerű a lángmentesítést az anyagot forgalombahozó céggel elvégeztetni, mert akkor a végrehajtásért is a cég felelős. Ellenkező esetben mázolószakmunkás igénybevétele ajánlatos. Az engedélyezett magyar anyagok tartóssága — feltételezve a megfelelő módon és mennyiségben való alkalmazásukat — az eddigi vizsgálatok, megfigyelések és tapasztalatok alapján, néhány esztendőre becsülhető.

Meg kell még jegyeznünk, hogy a tetőszerkezetek lángmentesítő anyaggal való bevonására a téli idő nem alkalmas. A fagypont fölött legalább 5—6 Celsius fok szükséges, hogy a lángmentesítő anyag felmázolható legyen. A lángmentesítés végrehajtására legalkalmasabb a tavasztól késő ősziig terjedő időszak.

Tájékoztatásul közlünk néhány adatot a lángmentesítés költségeire vonatkozólag. Egy kg lángmentesítő anyag ára körülbelül 60 fill. Egy négyzetméter fafelület lángmentesítésére (kétszeri mázolásal) kb. fél kg anyag szükséges és a lángmentesítés végrehajtása négyzetméter felületenként kb. 20 fillér. Ezek alapján egy kétszobás villa (10 × 10 méteres területű) tetőszékének lángmentesítése körülbelül 180 pengő, egy 12 × 15 méteres alapterületű háromszobás lakóház körülbelül 300 pengő, egy 12 × 20 méteres alapterületű négyszobás lakóház körülbelül 420 pengő, egy átlagbérházé (450—500 m<sup>2</sup> padlástér alapterülettel) körülbelül 1300 pengő. Mint érdekességet említjük meg, hogy az Országház épületében 42 padlástér van, lángmentesítéséhez körülbelül hat vagon anyag szükséges, a lángmentesítendő felület körülbelül 100.000 négyzetméter, a munka végrehajtása 1 munkással 2000 munkanapot jelentene, a lángmentesítése körülbelül 62.000 pengőbe kerülne.

A tetőszerkezetek lángmentesítése természetesen békebeli feladat. Háborús veszély esetén — a kon-

junktúra magasabb áraitól eltekintve is — a lánggátló anyagok termelése és a lángmentesítés kivitele a hirtelen felmerülő nagy szükségletnek megfelelő mértékben nem lehetséges, mert a munkások bevonulnak, a lángmentesítést pillanatok alatt végrehajtani nem lehet és a 10 magyarországi lángmentesítőanyag-gyár termelő képessége sem lesz akkor elegendő. Ez annyi-  
val inkább érthető, mert egyedül Budapesten keresken 30.000 ingatlan van. A lángmentesítés tehát békeidők háborús készülődése. A kérdést két tényező szabja meg: pénz és idő.

A lángmentesítő anyagok forgalombahozatalát és a lángmentesítés végrehajtását feltétlenül ellenőrizni kell. Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az anyag előállítására, a forgalombahozott anyagra és a lángmentesítés végrehajtására.

Ha valaki Budapesten házának fedélszékét lángmentesítette és azt ellenőriztetni kívánja, nyujtsa be a megmaradt lángmentesítő anyagot vizsgálatra a m. kir. Technológia és Anyagvizsgáló Intézethez (Budapest, VIII, József-körút 6), vagy a Székesfővárosi Légoltalmi Laboratóriumhoz (IV, Központi Városháza, Vegyészeti Intézet). Ha megmaradt lángmentesítő anyag nincsen, a két intézet egyike mintát vesz a lángmentesített faszervezetből. Ha a vizsgálat eredménye meg nem felelő, akkor a fél az erről szóló hivatalos bizonyítvánnyal az Országos Légvédelmi Parancsnokságánál (I, Palota-út 4) tegyen panaszt.

Olyan anyagot, mely a faszervezetet éghetlenné tenné, nem ismerünk. A faanyagok éghetlenné tételével — mint irreális és nem gyakorlati feladattal — még elméletben sem foglalkoznak. A lángmentesítő anyagoktól csak az égés, illetőleg a lángralobbanás késleltetését és megnehezítését kívánjuk, mert ezzel a gyújtóanyagoknak a hatását nagymértékben csökkentik és az általuk meggyújtott fának egy csekély területen való lassú elszenesedésére korlátozzák.

A célt elértük, mert a forgalomban lévő megfelelő anyagok a lángralobbanás megnehezítésére alkalmasak. A légoltalom tűzvédelme szempontjából, ezzel az eredménnyel meg lehetünk elégedve és ott, ahol a tűzoltás meg van szervezve — mint a megnagyobbodott Csonkamagyarországon is — a tűzoltóság úgy fogja fel a lángmentesítés kérdését, mint újabb eszközt a tűzoltói munka elősegítésére.

# Légoltalmi híradó

Gázvédő ruhát legcélszerűbben akasztón lehet tárolni. Csizmákat pedig szárukra fektetve kell elhelyezni, szárukba téve a kesztyűket. A raktárhelység hőmérséklete 10—20 C° közt legyen. Nagyobb hőingadozástól védeni kell, kisebb hőingadozás nem okozhat kárt. Kedvező a 65 százalékos légnedvesség. Fontos a gázvédő eszközök havonkinti átforgatása.

Az orosz hadsereg új gyakorlati szabályzatában fontos szerep jut a gázvédelemnek. A szabályzat előírja, hogy minden katonának állandóan figyelnie kell arra, hogy saját magát, fegyverét, felszerelését, állatait megvédje a gáztámadás ellen.

Oroszországban elrendelték az ország egész területére szóló légvédelmi gyakorlat tartását. Nagy súlyt helyeznek a Moszkvában, Leningrádban és a többi nagy városban tartandó gyakorlatra. A nagyarányú előkészültre jellemző, hogy a katonai előkészítő bizottságnak 470.000 tagja van.

Németországban a háború kitörése alkalmával elrendelték, hogy a gázálarcát mindenki köteles készenlétben tartani. A háztulajdonosok pedig a légoltalmi óvóhelyeket kötelesek olyan állapotba hozni, hogy rendeltetésének megfelelően használható legyen. A szabadban lévő állatsordák csak kis tömegben legeltethetők. A helyi rendőrség vezetőjének intézkedésére a cirkuszok és állatseregltek kötelesek a város szélére költözni. A kirakatokban élelmiszert, közszükségleti cikket tartani tilos. Élelmiszerek és állati takarmányok harcgázszennyezés ellen védett helyen tárolandók.

Richmondban a Themze hídjait akarják felhasználni légoltalmi óvóhelyül úgy, hogy a boltozat nyílásainál betonfalakat emelnek. Körülbelül ezer ember találna menedéket a hídboltozatok alatt.

Felelős szerkesztő és kiadó: Lukács Zoltán dr

## Mátrai sisak-, tűzoltószer- és légoltalmi felszerelések gyára

Keresztény cég **Mátrai Antal és Társa Rt.**  
Budapest, XIII, Lomb-utca 34—36. Telefon 299-055

### A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elkészítette a

1. **Szolgálati szabályzat-tervezet**  
Ára . . . . . 1.— P
  2. **„Vezetőjelzések“ c. függelék**  
a Gyakorlati Szabályzathoz. Ára . . . . . —.30 P
  3. **Műszaki szabályzat és oktatás**  
(Két füzet). Ára . . . . . 3.50 P
  4. **Gázvédelmi szabályzat**  
Ára . . . . . —.90 P
  5. **Egészségügyi szolgálati szabályzat**  
Ára . . . . . —.70 P
  6. **Kiképzési tervezet tűzoltótestületek részére**  
Ára . . . . . —.30 P
- c. tervezeteket**

A fenti szabályzatok megrendelhetők — az összeg előzetes beküldése mellett — a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV, Bástya-u. 13).

Postatakarékpénztári csekk számla száma: 23297

Szállítunk

## MÁVAG gyártmányú LÉGOLTALMI- ÉS TŰZOLTÓ- ACÉLSISAKOKAT

a 88.025. eln. lgv. — 1939. H. M. rendelet előírásainak megfelelő kivitelben

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VASGYÁRAK  
KERESKEDELMI KÉPVISELETE R. T.  
Budapest, VIII, Múzeum-körút 18. :: Telefon: 133-394

# MŰSZAKI ÉS VEGYIPARI Kft.

BUDAPEST, V, GÉZA-UTCA 1—3 \* TELEFON: 122-547, 120-940 és 125-697

Engedélyezett légoltalmi, gázvédelmi és tűzrendészeti szaküzlet

Szállít *mindennemű tűzoltóberendezést és felszerelést*

Gázvédő gumiruha, csizma, kesztyű, tűzoltó-gázálarc, sisak, mászóöv, balta, magasnyomású tömlők, kötelek, létrák, légvédelmi gyakorló és oktató segédeszközök *nagy raktára.*

Kézi- és motorfecskendők

Hazánk legrégebb, több mint 121 éve fennálló  
**tűzoltószergyára**

**Seltenhofer Frigyes Fiai**

Alapítva 1816

magy. kir. udvari szállítók  
**S o p r o n**

Legelső tűzoltószerszám-, kút-, szivattyú- és gépgyár, harang-, fém- és vasöntöde. A párisi világkiállításon nagy aranyéremmel, azonkívül sok arany- és ezüstéremmel, valamint díszoklevéllel kitüntetve. Gyárt: motorfecskendőket, kocsifecskendőket, különféle tűzoltószereket és felszereléseket. Kedvező fizetési feltételek és sokévi jótállás. Költségvetést és kiszállást díjmentesen eszközölünk.

**BOROS egyenruházat**

Tűzoltósági felszerelések,  
sapkák és egyenruhák

Budapest, VIII, Baross-tér 6 (Fiumei-út sarok)

Régi, megbízható, olcsó cég.

Egyesületeknek előnyárak.

Kedvező fizetési feltételek

Egyenruhaszabóság és sapkaműhely  
a helyszínen

KISTÉTÉNYI **WALTHER E.**

BUDAPEST, IV, PETŐFI SÁNDOR-UTCA 6, FÉLEMELET

Gyárt: **érmeket  
rendjeleket  
jelvényeket  
tiszteletdíjakat**

A  
Magyar Országos  
Tűzoltó Szövetség  
éremszállítója

**Gazdák Biztosító  
Szövetkezete**  
Budapest, IX, Üllői-út 1  
Telefon 187-870

Tűz-, jég-, élet-, baleset-, szavatossági, betöréses-lopás elleni, autó-, üveg- és állatbiztosítás. Képviselet minden városban és községben! Kartelen kívül!



**Magyar  
Kender-, Len- és Jutáipar Rt.**

Budapest, V, Wekerle Sándor-u. 8

Kívánságra  
szívesen szolgál  
megmintaíró  
áránlattal

Tűzoltóság részére Szegeden a következő cikkeket gyártja:

**Kendertömlőt**  
minden méretben 30 atm. nyomásig  
**Vászonvedret**  
**Takaró- és ugróponyvát**  
**Vízmentes csővezető kabátot**  
**Tűzoltó ruhaanyagot**

LAKTANYÁK RÉSZÉRE:  
**Lepedőt**  
**Szalmaszákot**  
**Törülközőt**  
**Vánkoszuszatot**

**„DRÄGER”**  
oxigénes önmentők

Gyártja:

**Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár Rt.**

G Á Z V É D E L M I O S Z T Á L Y A  
Budapest, V, Mérleg-utca 3 — Telefon 183-820

**Gázálarok**, mindennemű gázok ellen védő szűrőbetétek  
**Gázvédőruhák hólyaghúzó-gázok ellen**  
O x y g é n e s b e l é g z ő k é s z ű l é k e k  
**„Dräger-Schröter“-féle gázkémlő készülékek**  
Ó v ó h e l y - l é g t i s z t í t ó k  
**Klór-mész-szóró targoncák**  
Fertőtlenítő készülékek gázálarokhoz, oxigénes önmentőkhöz  
**Gáz- és szilánkbiztos óvóhely-ajtók és vészkijáratok**

# Tartalomjegyzék az 1939. évre

## a) Vezérek

Újévi köszöntés (vitész Roncsik Jenő dr)	1
Büszke gyászban (Lukács Zoltán dr)	21
Kapcsolatunk a Felvidékkel (Lukács Zoltán dr)	41
A magyar tűzoltó (Hirling Gyula)	61
Szent Flórián ünnepén (Lukács Zoltán dr)	85
Budapest székesfőváros tűzoltóságának ünnepségei (Bercesey Tibor)	105
A félévszázados vasi tűzoltó-szövetség (Lukács Zoltán dr)	129
A gyakorlati szabályzattervezet átdolgozása (vitész Kiss Lajos dr)	149
Jugoszláviai tűzoltókongresszus (vitész Roncsik Jenő dr)	169
Tűz a szomszédban (Lukács Zoltán dr)	197
Jalsovai Jalsoviczky Sándor, 1857—1939 (Breznay Imre)	209
Új utakon (vitész Kiss Lajos dr)	221
Búcsúzunk (Lukács Zoltán dr)	222

## b) Jegyzőkönyvek a MOTSz-ülésekről

Budapesten, 1938 december 10, elnökségi ülés	7
Budapesten, 1938 december 10, országos választmányi közgyűlés	7
Budapesten, 1939 január 14, elnökségi ülés	27
Budapesten, 1939 március 11, elnökségi ülés	74
Budapesten, 1939 április 29, elnökségi ülés	116
Budapesten, 1939 augusztus 1, elnökségi ülés	180
Budapesten, 1939 október 14, elnökségi ülés	217
Budapesten, 1939 november 11, elnökségi ülés	226

## c) Törvények, rendeletek

A m. kir. belügyminiszter 126.278—1938. B. M. sz. rendelete a Tűzrendészeti Közlöny ajánlása tárgyában	32
A m. kir. honvédelmi miniszter 63.000—1938. H. M. eln. lgv. sz. rendelete a polgári lakosság számára szolgáló gumi munkagázálarok rendszeresítése, valamint a polgári lakosság számára rendszeresített gázálarok beszerzési módjai tárgyában	37
A m. kir. honvédelmi miniszternek 88.025. eln. lgv.—1939. sz. rendelete a légitámadás elleni védekezésre igénybe vett polgári személyek légmentesítési acélisakja tárgyában	81
A m. kir. belügyminiszter 32.500—1939. B. M. sz. körrendelete a városi hivatásos tűzoltóságok szervezéséről és szolgálatáról alkotandó szabályrendelet-mintája tárgyában	115
A m. kir. belügyminiszter 45.230—1939. B. M. sz. rendelete a tűzrendészet újabb szabályozásáról szóló 180.000—1939. sz. rendelete kiegészítése tárgyában	115

## d) Tűzoltói és tűzrendészeti oktatócikkek

Felvidéki tapasztalatok (vitész Roncsik Jenő dr)	22
A marseillei tűzvész meteorológiai körülményei (Aujeszky László dr)	25
Az új német tűzrendészeti törvény (vitész Roncsik Jenő dr)	42
A községek tűzoltószerszerbeszerzése (Balogh József)	47
A magyar tűzoltóképzés új utakon (Lengyel Sándor)	67
A megelőző tűzrendészet és a visszacsatolt Felvidék (Benkő Dezső)	94
A községek kódex egyes hézagai és végrehajtásának honvédelmi fontossága (Rehák Tamás)	109
Tűzrendészet a Budapesti Nemzetközi Vásáron (Baranyai Jenő)	113
Néhány szó a bécsi tanulmányútról (Kathona Mihály dr)	131

A vasúti pályatestek mozdonyokra által különösen veszélyeztetett szakaszai (Aujeszky László dr)	136
Hozzászólás „Néhány szó a bécsi tanulmányútról” című cikkhez (vitész Helvédy János)	152
A magyar tűzoltóságok új egységes egyenruházati szabályzata (vitész Kiss Lajos dr)	153
Szabályzatok a tűzoltóság számára (vitész Kiss Lajos dr)	176

## e) Tűzoltótechnikai cikkek és ismertetések

A vizsugár (Müller Pál)	90
Tömlőtartóláda (Dévényi Endre dr)	112
Örvendentes fejlődés a hazai motorfecskendő-gyártás terén (Rehák Tamás)	134
Szabványosítás és a tűzrendészet (vitész Kiss Lajos dr)	173
A szegedi tűzoltóság új tolétrája (Horváth István)	199
Újrendszerű tömlőbekötő eljárás (Rehák Tamás)	211

## f) Tüzesetek és egyéb veszedelmek

A tűz pusztításai Debrecenben (vitész Roncsik Jenő dr)	3
--	---

## g) Egyéb közlemények

Útmutatás a tűzoltók baleset elleni biztosítására	2
A munkácsi tűzoltók szerepe az ukrán puccs alatt (Kathona József)	50
Az első riasztásom (Csiszár Kálmán)	64
Tűzkezelési kockázat a tavaszi hónapokban (Aujeszky László dr)	71
A szekszárdi tűzoltók zászlajának ünnepélyes átadása Munkácson (Török István)	86
Vízszerezés a tanyavilágban (Benedffy László dr)	87
Debreceni kerületi tűzoltótanfolyam margójára (Horváth Imre)	103
A gumiabroncs (Körmöczy Zoltán)	138
A Magyar Országos Tűzoltótisztai Tanfolyam záróvizsgálata	139
Hozzászólás a Borsod vármegye és Miskolc thj. város tűzoltószövetségének működéséről kiadott jelentés III. „Tűzrendészeti vizsgálatok” című fejezetéhez (Marinovich Endre dr)	154
Községek felelőssége a tűzoltási balesetért (Kathona Mihály dr)	155
Tűzoltónap Füleken (Benkő Dezső)	157
Üzemanyag-igénylés tűzoltószerek részére (Szilágyi Németh Gyula)	198
A gyakorlati szabályzat átdolgozása (vitész Kiss Lajos dr)	200
Nyilatkozat (Rehák Tamás)	200

## h) Légmentesítési cikkek

A tűzoltóság várható háborús feladat- és tevékenységi köre a Sanghaji légitámadások tükrében (Rehák Tamás)	15
A falu légmentesítése (Lukács Zoltán dr)	55
Légitámadás hatásának értékelése (Szilágyi Németh Gyula)	99
Légmentesítési autó bemutató gyakorlata (Lieszkowszky Vladimír)	123
A légmentesítés megszervezése (Balogh József)	143
Légmentesítés az Angolparkban (Lukács Zoltán dr)	144
Az egri tűzoltóság légmentesítési bemutató gyakorlata (Breznay Imre)	165
A gázvédelemmel kapcsolatos hasznos tudnivalók (Szilágyi Németh Gyula)	191
A fa légmentesítés elmélete és gyakorlati alkalmazása (Förster Rezső)	205